

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TYT

MAKSİMUM
NET için
tasarlandı

DİL BİLGİSİ

ÖSYM
tarzında

SORU BANKASI

TYT - MSÜ - KPSS

AKILLI TAHTAYA
UYUMLUAYRINTILI
VIDEO SORU
ÇÖZÜMLERDETAYLI VIDEO
KONU ANLATIMI
HIZ VE RENK
YOUTUBE KANALINDAVIDEO ÇÖZÜM UYGULAMASI
İÇİN KODU OKUTUNUZ.Available on the
App StoreGet it on
Google playAdnan DERİN
Tufan KAYA
Harun DERİN
Mikail ÖZTAŞ

HIZ VE RENK • DİL BİLGİSİ SORU BANKASI

Kitabımızı Tanıyalım!

1

Pratik Konu Özetleri

Konuların kavranmasına yönelik pratik eğlenceli kısa ve öz bilgiler verilmiştir.

2

Zorluk Düzeyine Göre Düzenlenmiş Testler

Kolaydan zora göre soru ve test dizilimiyle kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

3

Basamaklı Zaman Yönetimi

Zaman yönetimi becerisi kazandırılmak amaçlanmıştır.

4

Deneme Sınavları

ÖSYM sınav soruları doğrultusunda hazırlanan denemelerle bilgi ve becerinizi değerlendirmeniz amaçlanmıştır.

5

ÖSYM Soruları

Son beş yılın çıkmış dil bilgisi sorularına yer verilmiştir.

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK DİL BİLGİSİ SORU BANKASI

ISBN

978-625-7532-83-9

1806-1-25

Genel Yayın Koordinatörü

Harun DERİN

Yazar

Adnan DERİN

Tufan KAYA

Harun DERİN

Mikail ÖZTAŞ

Editör

Nuri SOYUDURU

Elif ŞENER

Dizgi

HIZ VE RENK Dizgi Birimi

İLETİŞİM

HIZ VE RENK YAYINLARI

hizrenk@gmail.com

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No:3/C-D

Ostim/Ankara

Tel: 0312 395 13 36

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltıl-
ması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Sunuş

Sevgili Öğrenciler,

Hepiniz hedeflerinize ulaşmak için sınavlara giriyorsunuz. Bu sınavlara hazırlık süreci uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuk. HIZ ve RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla sınavlara hazırlık sürecinde başarılarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz hedefe sizleri ulaştırabilmek temel amacımızdır.

DİL BİLGİSİ SORU BANKASI, öğrencilerimizi, ÖSYM tarafından hazırlanan tüm sınavlara ve ÖSYM soru tiplerine adapte edebilme düşüncesiyle oluşturulmuş eşsiz bir yardımcıdır. Ayrıca “Basamaklı Zaman Yönetimi”ne göre kurgulanan testler zaman yönetimi konusunda da sizlere önemli bir kazanım sağlayacaktır.

Kitabımızdaki

- “MAVİ TESTLER”, ilgili konunun en üst düzeyde kavranmasını amaçlamaktadır. Her ünitenin başında bulunan bu testleri dikkatle çözmeniz ve bu testlerde kaçırdığınız sorulardan hareketle eksiklerinizi tespit ederek konu tekrarı yapmanız, konuyu daha iyi kavramanızı sağlayacaktır.

- “KIRMIZI TESTLER”, konunun pekiştirilmesinde ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında önemli rol üstlenmektedir. Bu testler sayesinde bilgileriniz daha da sağlamlaşacaktır.

- “TURUNCU TESTLER”, ÖSYM sorularına uyum sağlamanızda size rehber olacak testlerdir.

ÖSYM sınav soruları paralelinde, özgün sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve sınavlara gerçek anlamda hazır olacaksınız.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan DİL BİLGİSİ SORU BANKAMIZ, MEB’in müfredat programıyla ve ÖSYM’nin soru tarzlarıyla bire bir uyumludur.

Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarlarımız Sayın Adnan DERİN, Harun DERİN, Mikail ÖZTAŞ ve Tufan KAYA’ya editörümüz Nuri SOYUDURU’ya ve dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ’a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza “Hız ve Renk” katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINCILIK

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ

Ses Bilgisi	5
Yazım Kuralları	21
Noktalama İşaretleri.....	43
Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı).....	61
Sözcük Türleri.....	89
İsimler ve İsim Tamlamaları (Adlar).....	95
Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları	109
Zamirler	123
Zarflar	135
Edat, Bağlaç ve Ünlem.....	147
Fiiller.....	159
Fiilde Kip Kişi.....	161
Ek Fiil	169
Fiilde Yapı (Yapısına Göre Fiiller)	175
Fiilimsiler (Eylemsiler)	185
Fiilde Çatı	195
Cümle Öğeleri	207
Cümle Türleri	229
Anlatım Bozuklukları	247

KONDİSYON DENEMELERİ

Deneme -1	265
Deneme -2.....	267
Deneme -3.....	269
Deneme -4.....	271
Deneme -5	273

ÇIKMIŞ SORULAR

TYT - 2020	275
TYT - 2021	277
TYT - 2022	279
TYT - 2023	281
TYT - 2024	283
CEVAP ANAHTARI	285

DİL BİLGİSİ SORU BANKASI KONU ANLATIM TABLOSU

 Ses Bilgisi 1 Ödev Testi: 5 - 20 sayfa ☐	 Sözcük Türleri İsimler (Adlar) ve İsim Tamlamaları 9 Ödev Testi: 89 - 108 sayfa ☐	 Fiiller Fiilimsiler (Eylemsiler) 17 Ödev Testi: 185 - 194 sayfa ☐
 Yazım Kuralları 2 Ödev Testi: 21- 42 sayfa ☐	 Sözcük Türleri Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları 10 Ödev Testi: 109 - 122 sayfa ☐	 Fiiller Fiilde Çatı (Nesneye Göre) 18 Ödev Testi: 195 - 198 sayfa ☐
 Noktalama İşaretleri 3 Ödev Testi: 43 - 60 sayfa ☐	 Sözcük Türleri Zamirler 11 Ödev Testi: 123 - 134 sayfa ☐	 Fiiller Fiilde Çatı (Özneye Göre) 19 Ödev Testi: 199 - 200 sayfa ☐
 Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı) Sözcük Kökü 4 Ödev Testi: 61 - 66 sayfa ☐	 Sözcük Türleri Zarflar 12 Ödev Testi: 135 - 146 sayfa ☐	 Fiiller Fiilde Çatı (Karma) 20 Ödev Testi: 201 - 206 sayfa ☐
 Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı) Yapım Ekleri 5 Ödev Testi: 67 - 72 sayfa ☐	 Sözcük Türleri Edat, Bağlaç ve Ünlem 13 Ödev Testi: 147 - 158 sayfa ☐	 Cümle Öğeleri 21 Ödev Testi: 207 - 228 sayfa ☐
 Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı) Çekim Ekleri 6 Ödev Testi: 73 - 78 sayfa ☐	 Fiiller Fiilde Kip Kişi 14 Ödev Testi: 159 - 168 sayfa ☐	 Cümle Türleri 22 Ödev Testi: 229 - 246 sayfa ☐
 Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı) Yapısına Göre Sözcükler 7 Ödev Testi: 79 - 84 sayfa ☐	 Fiiller Ek Fiil 15 Ödev Testi: 169 - 174 sayfa ☐	 Anlatım Bozuklukları Anlamla İlgili 23 Ödev Testi: 247 - 254 sayfa ☐
 Biçim Bilgisi (Sözcükte Yapı) Biçim Bilgisi Karma 8 Ödev Testi: 85 - 88 sayfa ☐	 Fiiller Fiilde Yapı (Yapısına Göre Fiiller) 16 Ödev Testi: 175 - 184 sayfa ☐	 Anlatım Bozuklukları Dil Bilgisiyle İlgili 24 Ödev Testi: 255 - 264 sayfa ☐

MERHABA SEVGİLİ GENÇLER!

Dil bilgisi konularını daha iyi öğrenebilmeniz ve takip edebilmemiz amacıyla sizler için yukarıdaki tabloyu hazırladık. Konu anlatım videolarını izledikten sonra ödev testlerini de çözerek öğrendiklerinizi en üst seviyede pekiştirebilirsiniz. Videolar ve testler bittikten sonra kutucuklara TIK atmayı unutmayınız. Hepinize başarılar dileriz.

**Video Konu Anlatımlarına
Ulaşabilmek İçin
QR Kodu Okutunuz.**

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Ses Bilgisi 1

Ses Bilgisi 2

SES BİLGİSİ

ÜNLÜLER

	DÜZ		YUVARLAK	
	GENİŞ	DAR	GENİŞ	DAR
KALIN	a	ı	o	u
İNCE	e	i	ö	ü

ÜNSÜZLER

Sürekli sert ünsüzler	f, h, s, ş
Süreksiz sert ünsüzler	ç, k, p, t
Sürekli yumuşak ünsüzler	ğ, j, l, m, n, r, v, y, z
Süreksiz yumuşak ünsüzler	b, c, d, g

ÜNLÜ UYUMLARI

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU (KALINLIK - İNCELİK UYUMU)

Türkçe sözcüklerde kalın ünlülerden sonra kalın, ince ünlülerden sonra ince ünlüler gelir.

a, ı, o, u → a, ı, o, u e, i, ö, ü → e, i, ö, ü
(Kalın) → (Kalın) (İnce) → (İnce)

boyunduruk	✓	gelincik	✓
kalemlik	✗	sinema	✗

KÜÇÜK ÜNLÜ UYUMU (DÜZLÜK - YUVARLAKLIK UYUMU)

Türkçe sözcüklerde düz ünlülerden sonra düz, yuvarlak ünlülerden sonra düz – geniş ya da yuvarlak – dar ünlüler gelir.

a, e, ı, i → a, e, ı, i o, ö, u, ü → a, e, u, ü
(Düz) → (Düz) (Yuvarlak) (Düz (Yuvarlak geniş) dar)

kabak	✓	koyun	✓
karpuz	✗	doktor	✗

SES OLAYLARI

ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ (ÜNSÜZ BENZEŞMESİ)

Sert ünsüzle biten bir sözcüğe yumuşak ünsüzlerden “c, d, g” ile başlayan bir ek geldiğinde, ekin başındaki ünsüz değişerek sertleşir.

Çalışkan çocuk, ağaçtan oyuncak yapmıştı.

-gan

-dan

-dı

ÜNSÜZ DÜŞMESİ

Türkçede “k” ünsüzü ile biten sınırlı sayıda sözcüğe “-cik, -cek, -lı, -mse” ekleri getirildiğinde sözcüğün sonundaki “k” ünsüzü düşer.

Yükselerek raftaki küçükük tabağı görebildi.

yüksek-l

küçük-cük

ÜNSÜZ YUMUŞAMASI (ÜNSÜZ DEĞİŞİMİ)

“p, ç, t, k” sert ünsüzlerden biri ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde, bu sözcüğün sonundaki ünsüz yumuşayarak “b, c, d, ğ (g)”ye dönüşür.

Ağaca konan leyleğin kanadı yaralanmış.

agaç leylek kanat

yok-u > yoğun

çok-u > çoğu

yut-um > yudum

ak-ar > ağır

ÜNLÜ TÜREMESİ

◆ Sınırlı sayıda sözcük “-cık, -cik, -cuk, -cük” küçültme eki aldığı anda sözcük ile küçültme eki arasında bir ünlü türemesi meydana gelir.

Sabah çıkarken biricik kızına azıcık takılmayı unutmazdı.

◆ Bazı pekiştirilmiş sözcüklerde de ünlü türemesi meydana gelebilmektedir.

Tilkiler güpegündüz kümesin etrafını çepeçevre sarmış.

ÜNLÜ DÜŞMESİ

Çekim eki alan bazı sözcüklerde ünlü düşmesi olur.

Aklımızdan önce gönlümüzü doyurmalıyız.

Akil-ımız gönl-ümüz

◆ Yapım eki alan bazı sözcüklerde ünlü düşmesi olur.

Uyku esnasında dişinin sızladığını söyledi.

Uyu-ku sızı-la

◆ Bazı birleşik sözcüklerin oluşumunda ünlü düşmesi olur.

Kahvaltı sonrasında kalemini kaybetti.

Kahve+altı kayıp+etti

NOT: Birleşik sözcük oluşumu sırasında iki ünlü yan yana gelebileceğinden ünlülerden biri düşer buna **ünlü aşınması** da denir.

ne asıl > nasıl

cuma ertesi > cumartesi

ne için > niçin

KAYNAŞTIRMA

Türkçede iki ünlü yan yana gelmez. Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde iki ünlünün arısına “y, ş, s, n” ünsüzlerinden biri getirilir. Bu ünsüzler kaynaştırma ünsüzleridir.

"ş" Kaynaştırma Ünsüzü

Üleştirme sayılarında kullanılır.

İkişer kişilik masalar hazırlandı.

"s" ve "n" Kaynaştırma Ünsüzü

Genellikle tamlamalarda kullanılır.

Masanın çekmecesini çıkarmış.

"y" Kaynaştırma Ünsüzü

Türkçenin genel kaynaştırma sesidir; ş, s ve n'nin kullanılmadığı yerlerde kullanılır.

Pencereyi açıp dışarıya bakmış.

NOT: Kaynaştırma ünsüzleri ÖSYM tarafından ünsüz türemesi olarak da kabul edilmiştir.

ÜNSÜZ TÜREMESİ

- ◆ Yabancı kökenli sınırlı sayıda sözcüğe ünlü ile başlayan ek ya da et-/ol- yardımcı fiili getirildiğinde bir ünsüzün ortaya çıkmasına ünsüz türemesi denir.

Zannımca amcam suçluyu affetmiş.

Dosyanın reddi için mahkemeye başvuracağız.

ULAMA

Ünsüzle biten bir sözcükten sonra ünlü ile başlayan bir sözcük geldiğinde iki sözcük birbirine bağlanarak okunur. Bu kurala **ulama** denir.

Arılar için çalışmak bir ihtiyaçtan öte eğlencedir sanıyorum.

NOT: Sözcüklerin arasında herhangi bir noktalama işareti varsa ulama yapılamaz.

Genç, adamın karşıya geçmesine yardım etti.

ÜNLÜ DARALMASI

- ◆ "a - e" geniş ünlüleri ile biten fiillere "-yor" eki getirildiğinde, fiilin sonundaki geniş ünlüler daralarak "ı - i - u - ü" dar ünlülerine dönüşür.

Herkes gelince konuşmaya başlıyor, kimseye söz

başla-yor

hakkı vermiyordu.

verme-yor

- ◆ Kaynaştırma harfi, "de-" ve "ye-" fiillerinde ünlü daralmasına sebep olur.

Eve gelince yiyecek bir şey yok mu, diyecek

ye-(y)ecek

de-(y)ecek

ÜNLÜ DEĞİŞİMİ

İsmin yönelme hâli eki -a "ben ve sen" sözcüklerine geldiğinde kökteki e sesleri a'ya dönüşür; buna ünlü değişimi denir.

Bana söylediğini sana da söyler.

(ben)

(sen)

NOTLARIM

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün büyük ünlü uyumuna aykırılık nedeni diğerlerinden farklıdır?

- A) Benim çocukken bildiğim İstanbul, balkonlarımızda oturup gemileri seyrettiğim bir tiyatro sahnesi gibiydi.
- B) Cehennemi yeryüzünde yaşayan Mattia Pascal, zoraki bir evliliğin cenderesinde sıkışmış ve çareyi kaçmakta bulmuştur.
- C) Bacağındaki yara gibi yüreğindeki yara da kabuk bağlamayacak mıydı?
- D) Sabahleyin erkenden evden çıkan Selin, başına neler geleceğinin farkında değildi.
- E) Gel, sen de bize katıl diyordu ancak onun samimiyetine bir türlü inanamıyordum.

2. I. Egosu yüksek insanlar, asla hata yapabileceğini kabul etmez.
II. Sabunu çok kullanmak bir gelişmişlik göstergesi kabul ediliyor.
III. Ceviz kabuğunu doldurmayacak konuları tartışıp birbirimizi üzmemeliyiz.
IV. Her yıl eylülde okulların açılmasıyla başlayan telaş haziranda sona eriyor.
V. Senden ses gelmeyince beni duymadığımı düşündüm.

Yukarıdaki numaların hangisindeki cümlelerin hangisinde küçük ünlü uyumuna uymayan bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda ünsüz yumuşaması oluşur?

- A) Her insanın sahip olması gereken ahlâk bozulursa toplumun düzeni de bozulur.
- B) Son günlerdeki salgın, cumhuriyet tarihinin en büyük sağlık sorunlarından biriydi.
- C) Anadolu el sanatlarından olan sepet işçiliği son birkaç ustayla hâlâ sürdürülüyordu.
- D) Zırhlı bir araç türü olan tank ordunun olmazsa olmazlarından biridir.
- E) Şiirin ahenk özelliklerinden biri olan hece ölçüsü bizim millî ölçümüzdür.

6. 1905'e gelindiğinde işlere kol gücünden ziyade zekânın I II yön verdiği netleşmişti. Bu nedenle Fransızlar, III

Psikolog Alfred Binet'ten bir zekâ testi hazırlamasını istemişti. Böylece ilk IQ testi ortaya çıkmıştı. Bu test; hafıza, algı keskinliği, tepki hızı, kavrayış gücü, muhakeme, IV

karar verme, öz eleştiri gibi birçok niteliği ölçüyordu. V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünsüz yumuşaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ulama yoktur?

- A) Yaşamaktan öte özür bulamayınca aşka
Sonuçları bir bir gözden geçiriyorum.
- B) Sevmek kimi zaman rezilce korkuludur
İnsan bir akşamüstü ansızın yorulur
- C) Eğme kirpiklerini gönlüm dolaşıyor
Dilime garipsi bir tutukluk yapıyor.
- D) Çayırlardan ıslak ve geniş gökyüzü
Camlarda boncuk boncuk yağmur serinliği
- E) Anımsa bizim unutulmuş bir yazımız vardı
Kıyısından çocukların dokunarak geçtiği

8. Severim fırtınanın her türüsünü

I II

Ormanlar uğultulu sular dalgalı

Severim filizkiran fırtınasını

III

Kırıp kanatmıyorsa sevincin türküsünü

IV

Nerde benim baharım

Dalım yaprağım nerde

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangilerinde diğerlerinden farklı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) I ve III E) IV ve V

9. Sevgiye ayırdığım bir gün olmadı

I II

Dosta akrabaya zaman kalmadı

Zannettim ki ömrümün vakti kalmadı

III

IV

Irmakların durulduğu yerdeyim.

V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangilerinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) III ve IV
D) I ve V E) IV ve V

10. Aşağıdakilerin hangisinde ünsüz türemesi bulunan bir sözcük vardır?

- A) Sıcacık, mutlu ve huzurlu bir ailede yaşamak herkese huzur verir.
- B) Romanlarındaki yalın anlatım, bu romanı okunur kılan en önemli unsurdur.
- C) Bu tarihî bina Milî Mücadele'de başkomutanlık karargâhı olarak kullanılmıştır.
- D) Yıllar sonra onları affetmesi herkesten çok annesini şaşırtmıştı.
- E) Okurlarını düşünmeden yazan bir yazar, gerçekleri anlatmıyor demektir.

11. Türkçede "b" ünsüzü, kendisinden önce gelen "n" ünsüzünü "m"ye çevirir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala aykırı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Güneş, afacan bir çocuk gibi bulutlarla saklambaç oynuyor; bir kaybolup bir gözüküyordu.
- B) Omuzları çökmüş, kambur bir dilenciye benzetiyordum kendimi.
- C) Kışlada çavuşlar, onbaşılar bugün de askerlere talim ettiriyorlardı.
- D) Doğanın kanunudur, tembeller ve işsizler her zaman daha çok yorulurlar.
- E) Önüne getirilen ata bir cambaz çevikliğiyle atladı.

H
I
Z
R
E
N
K

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ünlü türemesi vardır?

- A) Küçük yaşına rağmen kocaman bir yüreğe sahipti.
- B) Elindeki küçük çakı ile ağaçtan bir kaşık yapmaya çalışıyordu.
- C) Bugünlerde bana ne selam veriyor ne de çevremde dolaşıyor.
- D) Sevimli panda biricik yavrusu ile sabahtan akşama kadar oyunlar oynuyor.
- E) Bunalınca ıssız sokakları saatlerce dolaşırdım.

1. Sözü dinletmeyi sever, bunu başaramadığında sinir
I

lenip hırçınlaşırdı. Bunun için hemen her zaman hem
II

çevresindekilerin kendisine hem de kendisinin çevre
III IV

sindekilere karşı davranışlarında ipleri kendi istediği gergin-
likte tutmayı başarırdı.
V

**Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde
kaynaştırma ünsüzü yoktur?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz yumuşaması
görülen sözcük yoktur?

- A) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır.
B) Halk şiirinin sazla, sözle daha doğrusu müzikle sıkı bir kan bağı vardır.
C) Malta'nın üç adasından biri olan Gaza ilginç kayalıkları, mağaraları ile birçok güzelliğe sahip.
D) Zengin kireç taşı yatakları burada taş işçiliğinin gelişmesinin en önemli nedenidir.
E) Şiir, duyguları etkileyerek akıl gücünü baskı altına alır.

3. Venüs ve Dünya, Güneş sisteminde birbirine en çok benze-
yen iki gezegendir.

Bu cümledeki altı çizili sözcükte meydana gelen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünsüz benzeşmesi B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması D) Ünlü türemesi
E) Ünlü değişimi

4. I. Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz
II. Duyuyorum bu sabah, kış içimden çıkmalı
III. İçimin dört duvarı bembeyaz badanalı
IV. Ah, sade nefes almak, göğsüme dolan bu haz
V. Bahar pınarlarından içime damlayan su

Numaralanmış dizelerin hangisinde ünlü düşmesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Arapçadan dilimize giren ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan sözcükler Türkçede tek ünsüzle kullanılır. Bu sözcükler ünlüyle başlayan ek veya yardımcı fiille kullanıldıklarında sondaki ünsüz türeyerek ikizleşir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünsüz türemesi vardır?

- A) On yıl önce izlediğim oyunu, aynı yönetmenin on yıl sonraki yorumuyla seyretmek güzeldi.
B) İnsanların bakış açıları, değerlendirme ölçütleri yaşla birlikte değişmektedir.
C) Bir ressamın başarılı olmasının ölçütü, resimlerinin çok satılması mıdır?
D) Bir edebî eserin değeri, ne anlattığından çok, nasıl anlattığıyla ölçülür.
E) Hissediyordu bu defa diğer seferlerde olduğu gibi kaybetmeyecekti, kazanacaktı.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü düşmesi görülen bir sözcük yoktur?

- A) Bilmem ki nasıl anlatsam
Nasıl, nasıl size derdimi
B) Ve uçtu tepemden birdenbire dam
Gök devrildi künde üstüne künde...
C) Çocuk gönlüm kaygılardan âzâde
Yüzlerde nur, ekinlerde bereket
D) Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
E) En uzak gemileri korsanların
Seyretmek yıldızların silinmesini

7. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde farklı bir ses olayı vardır?

- A) Sessizlik kor gibi, bir şehri yakıyor.
- B) Garip şiiri, edebiyatımızda bir devrimdir.
- C) Papatyalar, menekşelere kızar; hakkını ister, bahardan kalan.
- D) Yanlış yapan kişi, doğru tarafa yönelmiş sayılır.
- E) Çevremde olup bitenleri bir süre sessizce izledim.

8. “Umudumu hiçbir zaman yitirmedim.”

Bu cümledeki altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Alınan karar, sizler için oldukça önemli bir değişime neden olacak.
- B) Dersin bitiminde onunla uzun uzadıya konuştuk.
- C) Bir yazar için tek gerçeklik okunan yapıtlardır.
- D) Müzeler; yalnızca düşünceleri barındıran, kollayan evlerdir.
- E) Kitabın son bölümünde kendimizi bambaşka bir evrende bulduk.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangisinde ünlü daralması yoktur?

- A) Bir akşamüstü beni de beraberinde mi götürmek istiyor-sun?
- B) Yine bir sabah, kaybolmuş günlerinin sessizce dönmesini bekliyor.
- C) Dolapta ne kadar yiyecek varsa masaya koyup misafirleri çağırmaya gitti.
- D) Beklenen otobüs, ağustosun sıcaklığına aldırış etmeden ilerliyordu.
- E) Çocuklar, kır havasına kapılmış durmadan koşuyor.

10. Sıcaklığı depolayan ve insana olumlu duygular hissettiren

ahşap, eski Türk evlerinin kapılarındaki süslemelerde sıkça

kullanılmıştır ve günümüzde de kullanılmaya devam

etmektedir.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. I. Bana esmeyi anlat bana sevmeyi anlat

Bana esmeyi anlat esip geçmeyi anlat

II. Sil baştan başlamak gerek bazen

Hayatı sıfırlamak

III. Kalksam duraktan dolmuş gibi

Arka koltukta unutulmuş gibi

IV. Ben kuşlardan da küçüktüm

Bir gece vaktiydi

V. Yan kalbim yan külden adam olursan

Yan kalbim yan kaçamazsın sevdadan

Numaralanmış dizelerin hangisinde ünlü değişimi vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

H
I
Z

R
E
N
K

12. Çubuk'un önemli kültürel isimlerinden Yemekçi Müzeyyen, yıllarca düşünlere yemek ve bayramlara baklava yaparak yedi çocuğunun okuması için elinden geleni yapmıştır.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ünlü daralması
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz düşmesi
- D) Ünsüz benzeşmesi
- E) Ünlü türemesi

03 Ses Bilgisi

1. Bir kelimenin önceki hecesinde kalın bir ünlü (a, ı, o, u) bulunuyorsa sonraki hecesindeki ünlüler de kalın, ince bir ünlü (e, i, ö, ü) bulunuyorsa sonraki hecesindeki ünlüler de ince olur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu kurala uymayan birden fazla sözcük kullanılmıştır?

- A) Geç olmasına rağmen dersin başından kalkmamıştı.
B) Önümüzdeki aylarda sizlere müjdeli bir haber vereceğim.
C) Son fasikül vaktinden önce teslim edilecekmiş.
D) Kitap kapağı tasarlamak da sanatın bir parçasıdır.
E) Deniz, masmavi duruşuyla bizi kendine çağırıyordu.

2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünlü değişmesi vardır?**

- A) Sorumluluk duygusu, küçük yaşlarda kazandırılmalıdır.
B) Tiyatro, izleyiciye sözü edilen etkinliğe katılıyormuş hissi verir.
C) Okuyucu, şiirlerimde bana dair hiçbir ize rastlayamaz.
D) Dağların ötesinde herkesin bir kara sevdası vardır.
E) Kapıyı yavaşça açtıktan sonra içini garip bir duygu sardı.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir sözcükte birbirine zıt ses olayları meydana gelmiştir?**

- A) Yağmur, sonbaharın ilk günlerinde ince ince çiselemeye başladı.
B) Dedem, askerde onbaşı olduğunu söyler dururdu.
C) Çocuklar, saklambaç oynarken mutlu oluyorlardı.
D) Yaşlı at, son seferini yabancı bir köye yaptığından habersiz ilerliyordu.
E) Maçın sonunu beklemeden tribünleri terk eden taraftara hak vermemek mümkün değil.

4. “Konya’ya bir saat ötedeki bir köyden olan bu delikanlı otobüse binmişti, İzmir’e gidecekti. Otobüs İzmir’e gelince şoför yolcuları selametlemeden evvel nedense yol parasını toplamak âdetindeydi. Bunu genç köylü de biliyordu fakat yazık ki şoförün bu arzusunu yerine getirecek vaziyette değildi. Yanında beş parası yoktu.”

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ulama
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü daralması

5. Emniyet Müdürü durumu kavramıştı. Evet, bu bekçi
I

kendisine verilen sınırı her defasında çok aşıyordu.
II

Bunu hemen buradan alıp aziz dostu Fen Müdürü’nün
III IV

mahallesine vermeli, oranın bekçisini de buraya
V

almalıydı.

Yukarıdaki numaralandırılmış bölümlerden hangilerinde ulama vardır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) III ve V

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla ses olayı vardır?**

- A) Anımsıyorsun, gözlerimin sende kaldığını
B) Senin sözlerini taşıyor bu şehir, bu fırtına, bu uğultu.
C) Duvardaki saat çoktan durmuş; üzgün, sessiz.
D) Sessizliğiniz beni derinden yaralar; susmasanız, konuşsanız...
E) Yapraklar sapsarı kesilmiş, hazan gelmiş, bize haber vermemiş yine.

H
I
Z
R
E
N
K

7. Yazarın hayal gücünü ifade ettiği edebî metinlerin her biri yaratıcılık örneğidir. Yazarın temel olarak bu alt yapıya sahip olması, onun yaratıcılığı kullanmasını ve ilermesini sağlıyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma ünsüzü B) Ünsüz düşmesi
C) Ünlü düşmesi D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

8. Kavşaktaki korkunç kazadan sonra getirilen arabaya
I II

çevredekilerin de yardımıyla binip evin yolunu tuttum.
III

Hiçbir ayrıntıyı hatırlamıyordum. Günlerce
IV

etkisinden kurtulamadım. Adeta kendimi eve kapattım.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangilerinde ünlü düşmesi yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) IV ve V E) III ve V

9. Hiçbir şey eğitimin etki alanının dışında kalamaz. Eğitim kötü ahlâkları iyiye çevirebilir, kötü ilkeleri yıkar ve yerine yenilerini koyar.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisine örnek vardır?

- A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz düşmesi
C) Ünlü daralması D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz benzeşmesi

10. Senin için aldığım menekşeleri

Çalgıcılara dağıttım

Son gece

Son defa başlayan sabah

Yatağımı yine sen düzelt

Bu dizelerde bulunan ses olayları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz sertleşmesi – Ünsüz yumuşaması
B) Kaynaştırma – Ünsüz düşmesi
C) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü düşmesi – Ünsüz sertleşmesi
E) Ulama – Ünlü değişmesi

11. Bir öğretmen bu konuyu, “Bilgisayarı çocuğun önüne koy-
duğunuzda ilk yaptığı şey oyun oynamak.
I II III

Hâlbuki biz bilgisayarı iletişim ve haberleşme aracı
IV

olarak öğrendik.” biçiminde ifade etmiştir.

V

Bu cümledeki geçen numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I .sözcükte birden fazla ses olayı vardır.
B) II. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
C) III. sözcükte ünlü düşmesi vardır.
D) IV. sözcükte ünsüz değişimi vardır.
E) V. sözcükte ses olayı yoktur.

H
I
Z
R
E
N
K

12. I. Düşmeye doyamadığım dipsiz kuyumdan

II. Kırılan hayallerimin başrolü oldun

III. Seni affedecek yollar bulmaktan yorulduğum

IV. Seni ben gibi kim sever sanıyorsun?

Yukarıdaki dördlüğün hangi dizelerinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) I ve IV E) III ve IV

1. Gün ağarırken, köyden kaçarak bilinmez bir diyara gitti.
Bu cümlede görülen ses olayları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz yumuşaması - Kaynaştırma - Ünsüz düşmesi
B) Ulama - Ünsüz yumuşaması - Ünsüz sertleşmesi
C) Ünlü daralması - Ünsüz türemesi - Ünlü düşmesi
D) Ulama - Kaynaştırma - Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz sertleşmesi - Ünsüz yumuşaması - Kaynaştırma

2. Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi,
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur ses kesilince sesi,
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır.

Bu dördümlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) İki yerde ulama vardır.
B) Ünsüz yumuşamasına aykırı sözcük kullanılmıştır.
C) Ünlü düşmesi olan birden fazla sözcük vardır.
D) Kalınlık-incelik uyumuna aykırı sözcükler vardır.
E) Birden çok kaynaştırma ünsüzü vardır.

3. Göğsümden havaya kattığım zehir,
Solduracak bir gül gibi ömrünü.
Kaçıp dolaşsan da sen, şehir şehir.
Bana kalacaksın yine son günü.

Bu dördümlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. ve II. dizelerde ünlü düşmesi vardır.
B) Birden fazla ses olayının olduğu sözcük bulunmaktadır.
C) Ünsüz sertleşmesi vardır.
D) Ünlü değişimi vardır.
E) II. dizelerde kaynaştırma vardır.

4. Rengini dünyaya ilk defa sunan
Adsız bir çiçek gibi parlıyorsa gözlerim
Sevgilim

Bana 'sen bir şairsin' dediğin zaman...

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi B) Ünlü daralması
C) Ünlü değişmesi D) Ünsüz değişmesi
E) Kaynaştırma

5. "Öykü türü, yapısı gereği kısa ve yoğun bir anlatımı gerektirmektedir. Rasim Özdenören de zaman zaman genelde nesrin, özelde ise öykünün kısa ve yoğun olanını tercih eder."

Altı çizili sözcüklerden hangisinde ses olayı yoktur?

- A) yapısı B) gereği C) anlatımı
D) nesrin E) eder

H
I
Z
R
E
N
K

6. Anne sütü ile beslenmenin özellikle enfeksiyon hastalıkları-nı azaltıcı etkisi olduğu biliniyor.

Yukarıdaki cümlede,

- I. Ünlü daralması
II. Ünlü düşmesi
III. Ünsüz sertleşmesi
IV. Ünsüz türemesi

ses olaylarından hangisi ya da hangileri vardır?

- A) I ve IV B) Yalnız I C) II ve III
D) Yalnız IV E) III ve IV

7. "Üniversiteye kaydolduğu gün, yeni bir hayata başladığını da biliyor ve gülümsüyordu bu yeni adımla."

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü türemesi D) Ünlü daralması
E) Kaynaştırma

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde b/m benzeşmesi vardır?

- A) Kaleyi fethettikten sonra idareyi en güvendiği komutanına verdi.
B) İç kesimlerdeki baskın kültür, henüz kendini aşabilmiş değil.
C) Büyüdükleri kentin eski semtlerine gezmeye gitti.
D) Hüznün en koyusunu yanına alıp dolambaçlı yollara koyuldu.
E) Konya Ereğli'deki festival ulusal basının dikkatini çekmeyi başardı.

9. Çemberimde gül oya,

Gülmedim doya doya

Dertleri kariyorum,

Günleri saya saya

Al beni kıyamam seni

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ulama B) Kaynaştırma
C) Ünlü türemesi D) Ünlü daralması
E) Ünsüz düşmesi

10. "Zincirlerimiz bizimle birlikte geliyor, tam bir özgürlüğe kavuşamıyoruz, dönüp dönüp bakıyoruz bırakıp gittiğimize, onunla dolu kalıyor düşlerimiz."

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Kaynaştırma D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünlü daralması

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla ses düşmesi söz konusudur?

- A) Kaptan, uzak diyarlara yeniden açılacağı için çok mutluydu.
B) Tarihçiler, devrin değiştiğini söylese de onlara kulak asmamak gerek.
C) Çocuğun benzine renk gelmiş, getirilen sıcaklık çorabayı iştahla içmişti.
D) Finansal krizler; fikir ayrılıklarından, kutuplaşmalardan kendine pay çıkarmayı ihmal etmez.
E) Müzikte anlam açıktır, şiir ise kapalıktan sık sık beslenir.

12. Romanın çok sevilen bir edebiyat türü olduğu

gerçektir. Nereye giderseniz gidiniz, en çok onun

I

II

okunduğunu görürsünüz. Şiir için de böyledir. Yaşamak için çalışıp didinmelerimizden fırsat bulduk mu elimize

aldığımız şey ya bir roman ya da bir şiir kitabıdır. Bir

III

geziye çıktığımız zaman, çantamızın bir köşesine

IV

yerleştirmeyi unutmadığımız yine onlardır.

V

Bu parçada numaralandırılmış sözcüklerden hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

05

Ses Bilgisi

1. Sıcaktan bunalmış, toza toprağa bulanmış köylüler; arklarda, derelerde sular yükselmeye başladığı zaman büyük bir bayram sevinci duyar; çocuklar sevinçlerinden bağırşırlar, en küçükleri ayaklarını suya sokar ya da kâğıttan yapılmış kayıklar yüzdürür.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü düşmesi D) Ünsüz düşmesi
E) Ünlü daralması

2. Sisin bastırmaya başladığı bu saatlerde İstanbul'un
I II
görmekli diye anlatılan görüntüsü banâ dehşet veriyor.
III IV V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Mimarinin, inancın ve çok kültürlülüğün şehri Mardin şimdilerde güncel sanatın doğudaki merkezi olmaya hazırlanıyor.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangileri yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi – Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz yumuşaması – Kaynaştırma
C) Ünlü düşmesi – Ünsüz düşmesi
D) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
E) Kaynaştırma – Ünsüz benzeşmesi

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ötekilerden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Telefon hattımı değiştirmek için kâğıtları imzaladım.
B) Böyle bir teklifi reddetmek hiç işime gelmez.
C) Kardeşlerden biri hakkına razı olmayınca kavga çıktı.
D) İşlerimi halletmek zaman alınca toplantıya geç kaldım.
E) Yorgunluk ve bıkkınlık gözlerinden okunuyordu.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükte ötekilerden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Mardin'in daracık tarihî sokaklarında bütün gün dolaştım.
B) Eşyalarını çabucak toplayıp ilk uçaktan yer ayırttı.
C) Bırak yumuşacık bir yatağı, boş bir yer bulsa uyuyacaktı.
D) Yarışmada küçümsenemeyecek bir başarı elde ettik.
E) Yazın büyücek bir karpuzu bir seferde yiyorduk.

H
I
Z
R
E
N
K

6. Pencerenin önüne oturup camı açtı. Ağacın fırtınada
I II

savrulan yaprakları fırtınadan sonra sakinleşmiş, kuşlar
III
dallarda oynamaya başlamıştı.
IV V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerdeki ses olayları ikiyeşerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Üzerimden süzülerek geçen martıları seyrediyorum.
 II. Martılar bir insan gibi yüzerek avlarını yakalıyor.
 III. Martıların tüyleri yağ tabakasından dolayı hiç ıslanmıyor.
 IV. Denizden çıkan martı hemen göğe doğru kanat çırpıyor.
 V. Sonra ikinci av için tekrar denize dalıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde ünlü daralması vardır?

- A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
 D) IV ve V E) I ve V

8. Romanla öykünün benzerliği ve ayrılan yönleri üzerine pek
 I II
 çok söz söylenmiştir. Romandaki rahatlığın öyküde
 III
bulunmadığı, öykünün daha zor bir tür olduğu edebiyat
 IV
 adamlarınca kabul edilmiştir.
 V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde birden çok ses olayı vardır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
 D) IV ve V E) III ve V

9. Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel
 Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
 Bu derde düşmeden önce
 Bir yer var biliyorum;
 Her şeyi söylemek mümkün;
 Epeyce yaklaşmışım duyuyorum
 Anlatamıyorum

Bu dizelerde bulunan ses olayları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz sertleşmesi – Ünsüz yumuşaması
 B) Kaynaştırma – Ünsüz düşmesi
 C) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
 D) Ünlü düşmesi – Ünsüz sertleşmesi
 E) Ünlü türemesi – Ünlü değişmesi

10. Kimseyi yanına almadın, kimseden yardım istemedin diyelim. İçindeki yalnızlığı susturup yüreğindeki sancıları dindirebilecek misin?

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma B) Ünlü daralması
 C) Ünsüz sertleşmesi D) Ünsüz yumuşaması
 E) Ünsüz düşmesi

11. Hakkında konuştuğumuz şiiri bir kez daha birlikte
 I II III
okuyunca şiirin farklı bir lezzeti bulunduğunu anladık.
 IV V

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangilerinde aynı ses olayı vardır?

- A) II ve III B) I ve V C) III ve V
 D) II ve IV E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

12. Karanlığa salkım salkım asılı duran yıldızlar gibi ben de pencereye asılı duracağım. Yıldızlar teker teker şehrin kucağında durup bir daha yükselmeyecek.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisi yoktur?

- A) Ulama B) Ünsüz düşmesi
 C) Ünlü düşmesi D) Ünsüz benzeşmesi
 E) Ünsüz yumuşaması

06 | Ses Bilgisi

1. Denizin derinliğine aldırmadan suya atlayan çocuk onu
I II

seyredenlerin yüreğini ağzına getirdi.
III IV V

**Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir-
den çok ses olayı yoktur?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Küçük omuzlarındaki küfenin ağırlığına aldırış etmeden
adımlarını sağa sola atıyor, arkadaşlarına alaycı bir tebes-
süm ile bakıyor.

**Bu cümledeki ses olayları aşağıdakilerden hangisinde
doğru olarak verilmiştir?**

- A) Ünsüz sertleşmesi – Ünsüz yumuşaması
B) Kaynaştırma – Ünsüz sertleşmesi
C) Ünlü daralması – Ünsüz yumuşaması
D) Ünsüz düşmesi – Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz türemesi – Ünlü değişmesi

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?**

- A) Sararmış yapraklar bana Mehmet Rauf'un Eylül roma-
nını hatırlatır.
B) Birinin buyruğunda yaşamak herkesin harcı değildir.
C) Biraz daha gidince karşıma bir kavşak çıktı.
D) İçimden bir ses sağa dönmem gerektiğini söyledi.
E) Zihnimi meşgul eden düşüncelerden kendimi kurtara-
mıyorum.

4. Bir sanatçı yeteneği ve çalışması sonucunda yetkinliğe
I II III IV

ulaşacaktır.
V

**Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir-
den çok ses olayı vardır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Edebiyat dünyasındaki canlılığın milletin kültür düzeyini
yükselterek edebiyat ve sanat birikimine önemli katkılar
sağlayacağını düşünüyorum.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması D) Ünsüz sertleşmesi
E) Kaynaştırma

6. Edebiyat öğretmenleri derslerinde şiirden söz ettiklerinde
ya da bir şiir metnini incelediklerinde öğrencilerden şiirin
barındırdığı güzellikleri bulmalarını istiyor mu?

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz sertleşmesi B) Ünlü türemesi
C) Ünlü daralması D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

7. Yeni tasarlanan akıllı toprak, bitkilerin su ihtiyacını karşılamak için havadaki nemi emebiliyor ve kontrollü gübre salınımı ile bitkileri dengeli besliyor.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünlü türemesi
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünlü düşmesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü daralması

8. Kültürümüzde küçümsemeyip önem verdiğimiz ayrıntıların halkı tanımaktaki önemini bilim çevreleri yıllar önce keşfetti.

Yukarıdaki cümlede,

- I. Ünsüz yumuşaması
II. Ünlü düşmesi
III. Ünsüz düşmesi
IV. Ünsüz sertleşmesi

ses olaylarından hangisi ya da hangileri birden çoktur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve IV
D) I ve III
E) Yalnız III

9. Kazı tarihçesinin anlatıldığı vitrinde kazı malzemeleri ve Alacahöyük kazısına ait bilimsel yayınların bir kısmı teşhir edilmektedir. Bu sahada Alacahöyük ören yerine ait bir de maket vardır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz değişimi
C) Ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi
E) Kaynaştırma

10. "İnsanların çoğu refah içinde yaşamıyor. Bu insanlara
I II

karanlık kötü olaylardan bahsederek onları daha da
III

mutsuz etmeye hakkımız yoktur." diyor bir sanatçımız.
IV V VI

Bu cümlelerde geçen numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcükte ünsüz değişimi vardır.
B) II ve V. sözcükte ünlü daralması vardır.
C) III. sözcükte ünsüz değişimi ve ünlü düşmesi vardır.
D) IV. sözcükte ses olayı yoktur.
E) VI. sözcükte ünsüz sertleşmesi vardır.

11. Dünya'dan gönderilen lazer ışığı sinyalleri Ay'daki aynadan yansımaya başlıyor ve bu sinyallerin gezegenimize geri dönüş süreleri inceleniyor. Sonuçta Ay'ın gezegenimizden her yıl yaklaşık 3,8 cm uzaklaştığı bulundu. İlerleyen yıllarda Ay'ın uydumuz olmayacağı da söylenmeye başladı.

Bu cümlelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz sertleşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü düşmesi
D) Ünlü türemesi
E) Ünlü daralması

12. Evrensel müzik yoktur, diyenlere katılıyorum. Bugün evrensellliği iddia edilen müzik, tarihin belli noktasında en baskıcı en zengin ve en güçlü ülke tarafından dünyaya dayatılmıştır.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarının hangisinin örneği diğerlerinden çoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz düşmesi

YAZIM KURALLARI

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Yazım Kuralları 1

Yazım Kuralları 2

BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER

1. Cümleler büyük harfle başlar: Sözcüklerin yazımına dikkat ederdi.

NOT: İki çizgi arasındaki açıklama cümleleri büyük harfle başlamaz: Erkan -on sene önceki en iyi arkadaşımı yıllardır yurt dışında yaşıyor.

2. Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri ve rütbe adları büyük harfle başlar: Sayın Prof. Dr. Mehmet Aça, Mustafa Bey, Zeynep Hanım vb.

NOT: Akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar: Nergis ablamı çoktandır görmüyorum.

3. Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya ünvan sözleri büyük harfle başlar: Ziyarete gelen öğrencileri Kaymakam bugün kabul etti.

4. Mektuplarda ve resmî yazışmalarda hitaplar büyük harfle başlar: Sevgili Kardeşim, Kıymetli Amcam vb.

5. Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar: Alman, Japon, Tatar, Karakeçili vb.

6. Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar: Türkçe, Arapça, Oğuzca, Kazakça, vb.

7. Devlet adları büyük harfle başlar: Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kırım Özerk Cumhuriyeti vb.

8. Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar: Müslümanlık, Hristiyan, Hanefilik, Katolik vb.

NOT: "Tanrı, Allah, İlah" sözleri özel ad olarak kullanılmadıklarında küçük harfle başlar: Eski Yunan tanrıları

9. Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar: Merkür, Neptün, Satürn, Halley vb.

NOT: Dünya, güneş, ay kelimeleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında küçük harfle başlar: Önceki odam hiç güneş almıyordu.

10. Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır: Batı medeniyeti, Doğu mistisizmi vb.

11. Yer adları büyük harfle başlar: Asya, İç Anadolu, Ankara, Erciş, Bahçelievler, Tuzla vb.

12. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar: Hasan Dağı, Tuz Gölü, Asya Yakası, İstanbul Boğazı, Dicle Irmağı, Ege Denizi, Süveyş Kanalı vb.

NOT: Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar: Aksaray ili, Ağaçören ilçesi, Şabanlı köyü vb.

13. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar: Millî Kütüphane, Ayyıldız Anadolu Lisesi, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı vb.

14. Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adlarının her kelimesi büyük harfle başlar: Medeni Kanun, Türk Bayrağı Tüzüğü, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği vb.

15. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin her kelimesi büyük harfle başlar: Varlık, Resmî Gazete, Hürriyet, Kaplumbağa Terbiyecisi, Onuncu Yıl Marşı vb.

NOT: Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de, mı, mi, mu, mü kelimeleri küçük harfle; özel adın tamamı büyük yazıldığında büyük harfle yazılır: Mai ve Siyah, Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe, DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ vb.

16. **Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar:** Kurban Bayramı, Öğretmenler Günü vb.
17. **Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum vb. toplantıların adlarında her kelimenin ilk harfi büyük yazılır:** Karahanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı vb.
18. **Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar:** Kurtuluş Savaşı, Lale Devri, Buzul Dönemi, Millî Edebiyat Dönemi vb.
19. **Özel adlardan türetilen bütün kelimeler büyük harfle başlar:** Türkçülük, Türkçe, Avrupalı vb.
NOT: Özel ad kendi anlamı dışında yeni bir anlam kazanmışsa büyük harfle başlamaz: acem (Türk müziğinde bir perde), amper (elektrik akımında şiddet birimi) vb.
NOT: Para birimleri büyük harfle başlamaz: avro, dinar, dolar, lira, kuruş, lîre vb.
20. **Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar:** Antep fıstığı, İngiliz anahtarı, Japon gülü, Maraş dondurması, Van kedisi vb.
21. **Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar:** 29 Mayıs 1453 Salı günü, 20 Mart 1983'te göreve başladı.

AYRI YAZILAN BİRLEŞİK KELİMELELER

1. **Etmek, eylemek, olmak gibi yardımcı fiillerle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır:** arz etmek, azat etmek, terk etmek, var olmak vb.
2. **Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbirisi veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.**
 - ◆ **Hayvan türlerinden birinin adıyla kurulanlar:** köpek balığı, çalı kuşu, deve kuşu, muhabbet kuşu, ateş böceği vb.
 - ◆ **Bitki türlerinden birinin adıyla kurulanlar:** çörek otu, lavanta çiçeği, tespih ağacı, saçak kök, yer elması vb.
 - ◆ **Nesne, eşya ve alet adlarından biriyle kurulan birleşik kelimeler:** çakmak taşı, dikili taş, arap sabunu, kol saati vb.
 - ◆ **Yol ve ulaşım ile ilgili birleşik kelimeler:** Arnavut kaldırımı, çevre yolu, deniz yolu, hava yolu, kara yolu, keçi yolu vb.
 - ◆ **Durum, olgu ve olay bildiren sözlerden biriyle kurulan birleşik kelimeler:** açık oturum, açık öğretim, ana dili, Ay tutulması, baş ağrısı vb.
 - ◆ **Bilim ve bilgi sözleriyle kurulan birleşik kelimeler:** gök bilimi, halk bilimi, dil bilgisi, ses bilgisi vb.
 - ◆ **Yiyecek, içecek adlarından biriyle kurulan birleşik kelimeler:** kuyruk yağı, maden suyu, beyaz peynir, tas kebabı, koz helva vb.
 - ◆ **Gök cisimleri:** Çoban Yıldızı, Kutup Yıldızı, kuyruklu yıldız, gök taşı, meteor taşı vb.
 - ◆ **Organ veya organ yerine geçen sözlerden biriyle kurulan birleşik kelimeler:** aşık kemiği, serçe parmak, yüzük parmağı, köpek dişi vb.
 - ◆ **Benzetme yoluyla insanın bir niteliğini anlatmak üzere bitki, hayvan ve nesne adlarıyla kurulan birleşik kelimeler:** çetin ceviz, çöpsüz üzüm vb.
 - ◆ **Zamanla ilgili birleşik kelimeler:** bağ bozumu, gece yarısı, gün ortası, hafta başı, hafta sonu vb.
3. **-r / -ar / -er, -maz / -mez ve -an / -en sıfat-fiil ekleriyle kurulan sıfat tamlaması yapısındaki birleşik kelimeler ayrı yazılır:** çalar saat, çıkar yol, döner sermaye, güler yüz, koşar adım, yazar kasa, çıkmaz sokak, görünmez kaza vb.
4. **Renk sözü veya renklerden birinin adıyla kurulmuş isim tamlaması yapısındaki renk adları ayrı yazılır:** duman rengi, ateş kırmızısı, limon sarısı, safra yeşili vb.
5. **Rengin tonunu belirtmek üzere renkten önce kullanılan sıfatlar ayrı yazılır:** açık mavi, kirli sarı, koyu yeşil vb.

6. Yer adlarında kullanılan **batı, doğu, güney, kuzey, güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı, kuzeydoğu, aşağı, yukarı, orta, iç, yakın, uzak kelimeleri ayrı yazılır**: Kuzey Amerika, Güneydoğu Anadolu, Aşağı Ayrancı, Orta Asya, Orta Doğu, İç Anadolu, Uzak Doğu vb.
7. Kişi adlarından oluşmuş **mahalle, bulvar, cadde, sokak, ilçe, köy vb. yer ve kuruluş adlarında, sondaki ünvanlar hariç şahıs adları ayrı yazılır**: Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, Koca Mustafapaşa, Necatibey Eğitim Fakültesi, Sütçü İmam Üniversitesi vb.
8. **Dış, iç, sıra sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır**: çağ dışı, din dışı, kanun dışı, olağan dışı, yasa dışı; ceviz içi, hafta içi, yurt içi; akli sıra, ardı sıra, peşi sıra, yanı sıra vb.
9. Somut olarak yer belirten **alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır**: deri altı, su altı, toprak altı, yer altı (yüzey); böbrek üstü bezi, tepe üstü (en yüksek nokta) vb.
10. **Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok, çift sözlerinin başa getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır**: alt yazı, üst küme, ana dili, ön söz, ön yargı, art niyet, arka plan, yan etki, karşı görüş, iç tüzük, dış hat, orta oyunu, büyük dalga, küçük harf, sağ açık, sol bek, peşin hüküm, bir hücreli vb.

BİTİŞİK YAZILAN BİRLEŞİK KELİMELER

1. **Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır**: birbirini (biri biri), kaynana (kayın ana), nasıl (ne asıl), niçin (ne için), pazartesi (pazar ertesi) vb.
2. **Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler etmek, edilmek, olmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır**: emretmek, menolunmak, cemetmek, kaybolmak; darbetmek, hamdetmek, hissetmek vb.
3. **Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında birleşik kelimeler bitişik yazılır**:
 - ◆ **Bitki adları**: keçiyoynuzu, kuşburnu, çobançantası, katırtırnağı, akşamsefası, ayşekadın (fasulye) vb.
 - ◆ **Hayvan adları**: danaburnu (böcek), akbaş (kuş), kamışkulak (at), yeşilbaş (ördek), karadul (örümcek) vb.
 - ◆ **Hastalık adları**: itdirseği (arpacık), karabacak vb.
 - ◆ **Alet ve eşya adları**: deveboynu (boru), kargaburnu (alet), kedigözü (lamba), adayavrusu (tekne) vb.
 - ◆ **Biçim, tarz, tür, motif vb. adlar**: ayıbacağı (yelken biçimi), balıksırtı (desen), civankaş (nakış), beşikörtüsü (çatı biçimi), vb.
 - ◆ **Yiyecek adları**: kedidili (bisküvi), bülbülyuvası (tatlı), kuşlokumu (kurabiye), alinazik (kebab) vb.
 - ◆ **Oyun adları**: beştaş, dokuztaş, üçtaş vb.
 - ◆ **Gök cisimlerinin adları**: Arıkovanı (yıldız kümesi), Büyükayı (yıldız kümesi), Samanyolu (yıldız kümesi) vb.
 - ◆ **Renk adları**: balköpüğü, camgöbeği, devetüyü, fildişi, gülkurusu, kavuniçi, narçiçeği, tavşankanı, yavruağzı vb.
 - ◆ **Oğlu, kızı sözleri**: çapanoğlu, hinoğluhin, elkızı vb.

4. **Kurallı birleşik fiiller bitişik yazılır:** düşünebilmek, alivermek, uyuyakalmak, gidedurmak, çıkagelmek vb.
5. **Bir veya iki ögesi emir kipiyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır:** albeni, ateşkes, çalçene, çekyat, geçgeç, kaçgöç, kapkaç, örtbas, seçal, tutkal, veryansın, yapboz, yazboz vb.
6. **-an/-en, -r/-ar/-er/-ır/-ir, -maz/-mez ve -mış/-miş sıfat-fiil ekleriyle kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır:** cankurtaran, gökdelen, altıpatlar, barışsever, kadirbilmez, kuşkonmaz, külyutmaz, çokbilmiş, güngörmüş vb.
7. **İkinci kelimesi -dı (-di / -du / -dü, -tı / -ti / -tu / -tü) kalıplaşmış belirli geçmiş zaman ekleriyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır:** albastı, çıtkırıldım, gecekondı, mirasyedi, şıpsevdi, zıpçıktı vb.
8. **Her iki kelimesi de -dı (-di / -du / -dü, -tı / -ti / -tu / -tü) belirli geçmiş zaman veya -r /-ar /-er geniş zaman eklerini almış ve kalıplaşmış bulunan birleşik kelimeler bitişik yazılır:** dedikodu, biçerdöver, konargöçer, okuryazar vb.
9. **Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır:**
bilinçaltı, gözaltı (gözetim), akşamüstü, ayaküzeri, ikindiüstü, olağanüstü, öğleüzeri, suçüstü, yüzüstü vb.
10. **İki veya daha çok kelimenin birleşmesinden oluşmuş kişi adları, soyadları ve lakaplar bitişik yazılır:** Atatürk, Abasıyanık, Gökalp, Güntekin, İnönü, Karaosmanoğlu, Yirmisekiz Çelebi Mehmet vb.
11. **İki veya daha çok kelimedenden oluşmuş il, ilçe, semt vb. yer adları bitişik yazılır:** Çanakkale, Şereflikoçhisar vb.
12. **Ara yönleri belirten kelimeler bitişik yazılır:** güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı, kuzeydoğu
13. **Her iki ögesi de asıl anlamını koruduğu hâlde gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan kelimeler de vardır:**
 - ◆ Baş sözüyle oluşturulan sıfat tamlamaları: başeser, başöğretmen, başparmak, başpehlivan, başsavcı, başyazar vb.
 - ◆ Bir topluluğun yöneticisi anlamındaki başı sözüyle oluşturulan belirtisiz isim tamlamaları: aşçıbaşı, binbaşı, elebaşı, ustabaşı, yüzbaşı vb.
 - ◆ Ağa, baba, bey, efendi, hanım, nine vb. sözlerle kurulan birleşik kelimeler: ağababa, ağabey, beyefendi, efendibaba, hanımanne, hanımefendi, hacıağa, kadınnine, paşababa vb.
 - ◆ Biraz, birçok, birçoğu, birkaç, birkaçı, birtakım, herhangi, hiçbir, hiçbir belirsizlik sözcükleri bitişik yazılır.
14. **Ev kelimesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır:** aşevi, doğumevi, huzurevi, kahveevi, öğretmenevi, yayınevi vb.
15. **Hane, name, zade kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır:** çayhane, beyanname, dayızade vb.
16. **-zede ile oluşturulmuş birleşik kelimeler bitişik yazılır:** depremzede, kazazede vb.
17. **Arapça-Farsça kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır:** daüssıla, aleykümselam, inşallah, maşallah, ehlibeyit, erkânıharp, gayrimenkul, Kuvayımilliye, hüsnükuruntu vb.
18. **Kanunda bitişik geçen veya bitişik olarak tescil ettirilmiş olan kuruluş adları bitişik yazılır:** İçişleri, Genelkurmay, Açıköğretim Fakültesi vb.
19. **Renk adlarıyla kurulan bitki, hayvan veya hastalık adları bitişik yazılır:** akağaç, karadut, alabalık, beyazsinek, bozayı, mavihastalık, maviküf vb.

"Kİ" LERİN YAZIMI

1. Bağlaç Olan "ki" nin Yazımı

Bağlaç olan ki ayrı yazılır: bilmem ki, demem ki, kaldı ki vb.

Birkaç örnekte ki bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: belki, çünkü, halbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki.

2. İlgili Zamiri "-ki" ve Sıfat yapan "-ki" nin Yazımı

İlgili zamiri ve sıfat yapan -ki bitişik yazılır: Sendeki azim onunki kadar güçlü değil.

"DE" LERİN YAZIMI

1. Bağlaç Olan "da, de" nin Yazımı

Bağlaç olan da/ de ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar: Kitaptaki soruları **da** mutlaka çözmelisiniz. Yarınki deneme sınavına sen **de** katılmalısın.

2. Bulunma Hâl Eki "-da/-de" nin Yazımı

Bulunma durumu eki getirildiği kelimeye bitişik yazılır, bu eki alan sözcükler "nerede/ kimde veya ne zaman" sorularına cevap verir. Ünsüz uyumuna girer "-ta/-te" olabilir.

Bana verdiğin bu kitap**ta** çok güzel şiirler var.(nerede?) Şirket toplantısı temmuzun sonun**da** yapılacak (ne zaman?)

PEKİŞTİRMELİ SÖZLERİN YAZIMI

Sıfat veya zarf görevindeki pekiştirmeli sözler bitişik yazılır: apaçık, apak, büsbütün, çepeçevre, cırılcıplak, dümdüz, düpedüz, gömgök, güpegündüz, kapkara, kupkuru, masmavi, mosmor, paramparça, sapasağlam vb.

İKİLEMELERİN YAZIMI

İkilemeler ayrı yazılır:

adım adım, ağır ağır, akın akın...

İsim durum ekleri ve iyelik ekiyle yapılan ikilemeler de ayrı yazılır:

baş başa, uçtan uca, boşu boşuna vb.

SAYILARIN YAZIMI

Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır:

iki yüz, üç yüz altmış beş vb.

Sıra sayıları ekle gösterildiklerinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılır ayrıca nokta konmaz: 8'nci değil 8'inci, 2.'nci değil 2'nci vb.

Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla yazılır:

2'şer değil ikişer, 9'ar değil dokuzar, 100'er değil yüzer vb.

KISALTMALARIN YAZIMI

Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır: TBMM, TDK vb.

Ölçü birimlerinin uluslararası kısaltmaları kullanılır: m, mm, cm vb.

Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır: cm'yi kg'dan, mm'den.

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır: BDT'ye, TDK'den, THY'de vb.

DÜZELTME İŞARETİ (^)

- 1. Yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine konur:** adem (yokluk), âdem (insan); adet (sayı), âdet (gelenek, alışkanlık); alem (bayrak), âlem (dünya, evren); aşık (eklem kemiği), âşık (vurgun, tutkun); hal (sebze, meyve vb. satılan yer), hâl (durum, vaziyet); hala (babanın kız kardeşi), hâlâ (henüz) vb.
- 2. Arapça ve Farsçadan dilimize giren birtakım kelimelerle özel adlarda bulunan ince g, k ünsüzlerinden sonra gelen a ve u ünlüleri üzerine konur:** dergâh, gâvur, karargâh, tezgâh, yadigâr, Nigâr; dükkân, hikâye, kâfir, kâğıt, Hakkâri, Kâzım; gülgûn
Kişi ve yer adlarında ince l ünsüzünden sonra gelen a ve u ünlüleri de düzeltme işareti ile yazılır: Halûk, Lâle, Nalân; Balâ vb.
- 3. Nispet ekinin, belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için kullanılır:** (Türk) askeri ve askerî (okul), (İslam) dini ve dinî (bilgiler), (fizik) ilmi ve ilmî (tartışmalar), (Atatürk'ün) resmi ve resmî (kuruluşlar) vb.

Nispet eki alan kelimelere Türkçe ekler getirildiğinde düzeltme işareti olduğu gibi kalır: millîleştirmek, millîlik, resmîleştirmek, resmîlik vb.

NOTLARIM

1. Sert ünsüzlerle (p, ç, t, k, f, h, s, ş) biten sözcüklere “c, d, g” yumuşak ünsüzleriyle başlayan bir ek getirildiğinde ekin başındaki yumuşak ünsüz “ç, t, k” ye dönüşür. Bu ses olayına uyulmaması yazım yanlışına neden olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Anadoluhisarı, Boğaz’dan geçişleri kontrol etmek amacıyla yaptırılmış.
- B) Karagöz, 14. yy.dan beri kendini sürekli yenileyerek bugünlere gelmiştir.
- C) Aziz Sancar, seçgin bilim insanlarımızdan biridir.
- D) Yaptığı; herkesi duygulandıran, soylu bir davranıştı.
- E) Ozan, 1940’lı yıllarda yeni şiirimizin önde gelen isimlerinden biriydi.
2. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?
- A) Okullar, 14 Haziran’da tatile girecek.
- B) Memlekete Temmuz’da gitmeyi düşünüyoruz.
- C) Ablamın düğünü ağustosta yapılacak.
- D) 21 Mart’tan sonra doğanın canlanması hızlanacak.
- E) Önümüzdeki senenin nisanında borçlarımızı bitirmeyi planladım.

3. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Müsaade ederseniz bu hususta iki çift sözüm var.
- B) Bu ekibin kurulması için önayak olan benim.
- C) Asgari ücretin artması, iş verenleri düşündürmeye başladı.
- D) Olayların böyle bir hâle geleceğini hiçbirimiz öngöremedik.
- E) Foyaları meydana çıkınca hepsi suspus oldu.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Yanlışlarınızdan ders çıkarmayı başarabildiğinizde daha sağlam adımlar atacaksınız.
- B) Yerel halkın dostcanlısı tavırları yöreye tekrar gelmek için en büyük sebepti.
- C) İlk adıma nereden başlayacağını bilmediği yüzlerce parçalı yapboz gibiydi hayatı.
- D) Seyrettiği filmin etkisinden günlerce çıkamamıştı.
- E) Göz önüne aldığı her ihtimal onu başarıya bir adım daha yaklaştırıyordu

5. I. Bu saçma sapan düşünceleri kafandan çıkarmalısın.
II. Bu konuda biraz daha sağ duyulu olamaz mısın?
III. Sanat sever gençler, İstanbul’daki bu sergide bir araya geldi.
IV. Bu gece, sabaha kadar karma karışık rüyalar gördüm.
V. Sıradışı fikirleriyle etrafındaki herkesin hayranlığını kazanmıştı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. İnsanların başarıları yerine başarısızlıklarından sözetmek,

hem birşeye yaramaz hem de insanları tamamen
II III
kaybetmemize yol açar.
IV V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangilerinin yazımı yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) III ve V

7. Kitapdaki makaleyi anlayamayan öğrencilerin bir çoğu, sınavdan oldukça düşük notlar almıştı ne yazık ki! Hâlbuki makalenin hiç te zor bir yanı yoktu. Sadece makaleyi bir az dikkatli okumak gerekiyordu.

Bu parçada kaç yazım yanlış yapılmıştır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

8. Dünya hakkında ki bilgileri nereden biliyoruz? Elbette

yer bilimi araştırmalarından! Bu araştırmacılar, tıpkı bir

dedektif gibi kayaları, fosil örneklerini ve yanar dağları

inceleyip ip uçlarını değerlendirerek gezegenimizin yapısı

ve değişimiyle ilgili bilgileri gün ışığına çıkarıyorlar.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangilerinin yazımı doğrudur?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

9. Annesinin yanından ayrılır ayrılmaz amcasının bahçesinden topladığı oniki cevizi üçer üçer kardeşlerine dağıttı.

Bu cümledeki yazım yanlışının özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Öğrenciler sınavda her sıraya 1'er 1'er oturmak zorundaymış.
B) İkinci büyük şehrimize gezi düzenlemeyi düşünüyoruz.
C) Köşede solak Bekir ve birkaç arkadaşı otobüs bekliyordu.
D) Yazın hayatına yirmibir yıl önce başladığını belirtiyor.
E) Balığın başdan kokacağını hepimiz biliyorduk.

10. Bir zamanlar Asya'nın geneline yayılmış olan kaplanlar, günümüzde Asya'nın güney doğusunda yaşamlarını

sürdürüyor. Hazar kaplanı olarak bilinen bir kaplan alt

türününse günümüzde tüm dünya da soyu tükenmiş.

Geçmişte Anadolu'da Hazar denizinin güneyinde ve

Çin'de yaşayan bu kaplanlara son kırk yıldır dünyanın hiç bir yerinde rastlanmamış.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Malzemelerden fiyat kırmak için sıkı bir pazarlığa girdi.
B) Ön sözde kendisine yardımcı olan kişilere teşekkür etmişti.
C) Cepheden dönen vatansever askerlerimiz büyük bir coşkuyla karşılandı
D) Biz daha derdimizi anlatamadan o masayı terketmişti.
E) Yanımıza ak pak sakallı, temiz yüzlü bir adam yaklaştı.

12. TÜBİTAK'ın hazırladığı Meraklı Minik Dergisi okulöncesi dönemde ki çocuklar için de güzel bir dergi. Her sayısı merakla beklenen dergi de minikler için birbirinden eğlenceli etkinlikler yer alıyor. Dergide bulunan bu etkinliklerin küçük çocukların becerilerini geliştireceği kesin.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışlığı yoktur?

- A) Bulunma hâli eki olan –de'nin yazımı
B) Büyük harflerin kullanılışı
C) Kısaltmaların yazımı
D) Ayrı yazılması gereken sözcüklerin yazımı
E) –ki ekinin yazımı

1. Kurallı birleşik fiillerden tezlik (–ivermek), yeterlilik (–ebil-mek), sürerlik (–edurmak, –ekalmak, –egelmek) yaklaşma (–eyazmak) fiilleri eklendikleri fiile bitişik yazılır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Sen evi temizleye dur, biz birazdan döneriz.
- II. Bu ödevlerin hepsini bitirebilir misin bugün?
- III. Araba arızalanınca yolun ortasında kala kaldık.
- IV. Bir zahmet odanı da kendin toplayıver bundan sonra.
- V. Bu hikâye yıllardır anlatılagelir.

cümlelerinden hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Adam, Abidinpaşa mahallesinden muhtar olmak için adaylığını koymuş.
- B) Eczane, Bulvar üstünde sol tarafta kalıyormuş.
- C) Ege Denizi'ndeki kirlenme üst sınırlara dayanmış ama kimse kılını kıpırdatmıyor.
- D) Eymir gölünün trafiğe kapalı olması bir doğa harikası-nın hayatını kurtarıyor.
- E) Karanfil sokağının başındaki pasajda çok orijinal ürün-ler var.

3. I. Yağmurda sırlı sıklam ıslanınca hastalanması kaçınıl mazdı.
II. Büyükbabamın fikrinin olmadığı herhangi bir konu oldu-ğunu sanmıyorum.
III. Yazarın son eseri baş yapıt sayılabilecek türdendi.
IV. Birdenbire verdiği ayrılık kararının sonuçlarıyla yaşa-mak zorundaydı.
V. Odasının darma dağınık olmasından asla rahatsızlık duymuyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Gözleri etrafımızı saran manzaranın ve bir az evvel
I

anlattığı hikâyenin içinde kaybolmuş gibi dalgındı.

II

Şakaklarında tozlarla karışıp sonra kalın çizgiler

III

hâlinde kuruyan terlerin izleri vardı. Derin derin nefes

IV

alıyordu. Bu anda onu, etrafını saran tabiattan ayırmaya im-kân yoktu.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) “Suç ve Ceza” adlı kitabım sizde mi kalmış?
- B) Türkçemizi bir bayrak gibi nesilden nesile taşımaliyiz.
- C) KKTC’ne bir daha gitmeyi düşünüyormuş.
- D) Anadolu’nun batısında yağış hafta boyu sürecekmış.
- E) Antalya Kalesi, oldukça turistik bir havaya sahip.

6. Belirli bir tarih gösteren ay ve gün adları büyük, belirli bir gün ya da tarih bildirmeyen ay ve gün adları küçük harfle yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Bebeğin doğum tarihi 12 Mayıs olarak tahmin ediliyor.
- B) Okulda düzenlenecek mezuniyet töreni 15 Haziran Cuma gününe ertelenmiş.
- C) Her Mart ayında mutlaka Ankara’ya kar yağar.
- D) Aralık’ın ilk haftası buradan taşınacaklarmış.
- E) 23 Nisan töreni hava yağışlı olduğu için spor salonunda yapıldı.

7. Ömer Seyfettin, 28 şubat 1884'de Gönen'de doğmuştur. Babası Binbaşı Ömer Bey'dir. Gazete ve dergiler de yazılar yazan Ömer Seyfettin, Kabataş Lisesi'nde öğretmenlik yapmıştır. 6 Mart 1920 tarihinde vefat etmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri
D) Bulunma durum eki “-da, -de”nin yazımı
E) Kurum, kuruluş ve kurul adları

8. Her yaz tatilinde babam kendi köyüne, Kuşçu Köyü'ne, gidip orada on beş gün kadar kalmak isterdi; ben de buna hiçbir zaman razı olmazdım.

Bu cümledeki yazım yanlısının özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Tedavi olduğum hâl de hastalık yine beni yokluyor.
B) Ankara'nın Haymana İlçesi kaplıcalarıyla ünlüdür.
C) Bir senenin sonunda onbir gün izin hak etmişim.
D) Sende bizimle gel, seni evine kadar bırakalım.
E) Bir kaç yapılan uygulamalara itiraz etti ama sonuç değişmedi.

9. I. Yüksel Caddesi, bahar geldiğinde cıvı cıvı olur.
II. “Şeker Portakalı” romanı herkesin mutlaka okuması gereken bir romandır.
III. Karşı komşumuzun küçük köpeği gölge, âdeta mahalleimizin maskotuydu.
IV. Antalya'nın sonbaharı da kışı da ılık olur.
V. Son yıllarda Müslümanlık bu dini yeni tanıyan pek çok insanın ilgisini çekiyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Bursa'mı daha büyük bir şehir Balıkesir'mi?
II. Bütün haftayı Amasra'da mı geçireceksiniz?
III. Nerede kaldığımı mı merak ediyorsunuz?
IV. Dayısı yanında oldu mu dünyalar onun olur.
V. Havalara ısındı mı çocukları evde tutmak imkânsız olur.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “mi” nin yazımı ile ilgili yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdakilerden hangisinde yön adlarının yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Batı'nın dev markaları fuarda bir araya gelmişti.
B) Sıcaklığın güney bölgelerden başlayarak yükseleceğini söylüyorlar.
C) Afrika'nın doğusunda yüzlerce ilkel kabilenin varlığından bahsedilmişti.
D) Güney doğu Anadolu'da tarımsal faaliyetler artmaktadır.
E) Uzak Doğu seyahati için bir rehberden yardım almak istiyordu.

12.

		"mi"nin yazılışı	"de"nin yazılışı	"ki"nin yazılışı
I.	Ahmet'te mi dün yaşanan olaylardan habersizmiş?		✓	
II.	Mademki çok yoruldu, şu pastanede birer çay içelim mi?			✓
III.	Yarınki turnuvaya katılacak öğrencilerin listesini verirmisin?	✓		
IV.	Bu işte bize yardım etsinki bir an önce işi bitirebilirim.			✓
V.	Bugünde evden uzun bir süre çıkamadım.		✓	

Tablodaki cümleler belirlenen yazım yanlışlarına göre değerlendirilmiştir.

Bu tablodaki numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilen yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Birçok arkadaşımızın ilerliyen günlerde başarısını artıracığından hiç kuşumuz yok.
- B) Konuşarak pek çok şey öğrenildiği gibi pek çok sorun da çözülebilir.
- C) Kötümserler, dünyanın kötüye gitmesinin doksan dokuz nedenini sayarlarken iyimserler çok iş başarmışlardır.
- D) Akşam rüzgârı ile inleyen bir çam ormanının hışırtıları ne kadar tabii ise ruhun güzelliği de her şeyden çok samimidir.
- E) Elemlerimizi açık açık yansıtmayan bir edebiyat, hayat ile ilgisiz ve sahte bir edebiyattır.

2. Aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Kasabanın yamaçlarında akşamüzeri gezmeye bayılıyordum.
- B) Ölmeden önce yazdığı "Hasret" adlı kitabının ön sözünde bol bol sevgi cümleleri kurmuştu.
- C) Gerçek tiyatro var olduğu sürece yaşama tutunma şansımız her zaman var demektir.
- D) Yaz sıcaklığının bile durduramadığı hayvancağız dört nala gidiyordu.
- E) Duygularınızı apaçık bir biçimde muhatabınıza ifade etmekten kaçınmayınız.

3. Hafta sonu düzenlenen çalıştayda, yurtiçi turizm

I

II

hareketliliğinin yılbaşından önce başlayacağı öngörüsü

III

IV

üzerinde bir planlama yapılarak sonuç bildirgesi de

V

hazırlandı.

Yukarıdaki altı çizili yerlerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Yazar, kalemine söz geçiremezse yazmayı terkeder.
- B) Çocukluğumda yaşadıklarım hayatımı zehretmişti.
- C) Sosyoloji, farklı kesimleri sınıflandırıp kültürel öğeleri ayırt edebilmeyi sağlar.
- D) Arz edeceğimiz konu, ilçenin birçok sorununa çözüm önerileri içeriyor.
- E) Ünlü oyuncu, son mücadelesini az bir puan farkıyla kaybetti.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Başarabilmeyi hayal edemezseniz ona ulaşacağınızı düşünmeyin.
- B) Bizi karşılayan rehberin konuk sever tavrı oldukça dikkat çekiciydi.
- C) İlkokul yıllarında bile arkadaşları arasında oyunbozan diye çağrılırdı.
- D) Keşfedilmeyi bekleyen okyanus kıyılarına doğru hareket ettik.
- E) Çalışan ama üretici olmayan sınıfın göz ardı edilemeyecek eğitim sorunları var demektir.

H
I
ZR
E
N
K

6. Gözlerimiz derin derin bakışarak tanıştı,

I

Bir lahza iki yürek birbirine alıştı.

II

III

Ben de kuzum, yakışıklı, boyluposlu civandım,

IV

V

O sevimli gençliğimle sevgisini kazandım.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdakilerden hangisinde yön adlarının yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Köyün güneyinde her geçen gün farklı bir obruk oluşuyor.
- B) Toplumdaki Batı hayranlığı Tanzimat'tan bu yana eleştirilen bir konudur.
- C) Güney Doğu Anadolu son yıllarda turizm faaliyetleriyle adından söz ettiriyor.
- D) Gezginler, Karadeniz'in doğusunu keşfe çıktılar.
- E) Büyükbaş hayvancılık, Doğu Anadolu'da başlıca geçim kaynağıdır.

8. Aşağıdakilerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Kalıplar, tabular toplumda ergeç anlaşılacak ve aşılacaktır.
- B) Sınıflarda öğrencilerin farklılıklarını göz önünde bulunduran kişiye öğretmen diyoruz.
- C) Biyolojinin yanı sıra kimyaya da ağırlık vermem gerektiğini anladım.
- D) Söz konusu dilekçeniz ilgili birime geçen hafta gönderilmiş.
- E) Her yeri altüst etmesi, çocuğunuza kızmak için yeterli bir sebep değildir.

9. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Gazetede ki son yazımın olağanüstü ilgi görmesi edebiyat dünyası için sevindirici oldu.
- B) On altı yaşında uluslararası bir yarışmada dereceye girmesi bizi gururlandırdı.
- C) 1978'in ekim ayında, küçük bir ilçede gözlerini dünyaya açar ve uzun bir dönem orada yaşar.
- D) Tartışmayı başlatan kişinin sen olduğuna kim inanır ki...
- E) Ekonomik şartlar düzeldiğinde yeni siparişler illaki gelecektir.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Malzemeleri ayırmada onun üstüne kimseyi tanımam.
- B) Yazar, ilk romanını 1953'de yazar fakat romanın basılmasını istemez.
- C) Günümüzde sosyal medya okuryazarlığının önemi artmıştır.
- D) Projemizi destekleyen kurumlarla da tekrar bir görüşme planlıyoruz.
- E) Sanatçının yalnızlığı konusu da asırlardır tartışılmaktadır.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Ayrık otu, bitkilerin gelişimi için en büyük engeldir.
- B) Küçük kardeşim, akli sıra bu yaptığıyla annemi kandıracaktı.
- C) Ana bilim dalı başkanı, saat 14.00'te herkesi salona bekliyor.
- D) Tarih boyunca iç savaş nedir bilmeyen bir ülkedir Japonya.
- E) Çok bilmiş tavırlarıyla etrafındaki bütün arkadaşlarını kaybetti.

12. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından konar göçer ailelerin sayısı belirlenecek.
- B) Bihruz Bey, Türk romanındaki alışılmış mirasyedi tipini temsil eder.
- C) Akdeniz'de, önemli miktarda keçi boynuzu yetiştirilmektedir.
- D) İki şüpheli, darbetmek ve hırsızlık yapmak suçlamasıyla gözaltına alındı.
- E) Meslekte otuz altıncı yılını tamamlayan ustabaşı, dün son kez iş yerine geldi.

H
I
Z
R
E
N
K

04 Yazım Kuralları

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımı yanlış- tır?

- A) Oysaki herkes gibi biz de ona güvenmiştik.
- B) Baktım ki beni dinlemiyor, ben de konuşmaktan vaz-geçtim.
- C) Akşamki yemek, oldukça lezzetli olmuştu.
- D) Bir daha aramayacağım, yeterki sen de sözünü tut.
- E) Yarınki toplantı haftaya ertelenmiş.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Ufuk Bey, oldukça iyi bir idarecidir.
- B) Türkiye'nin Doğusu yine kara teslim oldu.
- C) Cumhuriyet Bayramı tüm yurttta coşkuyla kutlandı.
- D) Fırat Nehri, zamanında pek çok filme konu oldu.
- E) Topkapı Sarayı'nın bir bölümü yine tadilattaydı.

3. Gözlerimde kanat çırpıyor martılar. Bulut bulut, I

parçalanmış gökyüzünü seyrederim. Bulutlar mı

II III

üstümüze koşuyor yoksa ben mi bulutların altındayım bir
türlü kestiremiyorum. Saklanbaç oynarcasına bir görünüp

IV

bir kaybolan güneş de alıp götürüyor beni düş dünyamın
V

derinliklerine.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yan- lıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her sözcüğün ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) AOÇ hepimizin çocukluk hatıralarında kaldı.
- B) Dün EGO'dan otobüs saatleriyle ilgili bir açıklama geldi.
- C) Güneybatı sözcüğünün kısaltması Gb ile gösteriliyor-muş.
- D) ABD'nin Suriye'den çekilme kararı sevinçle karşılandı.
- E) TBMM, bütçe görüşmelerine kısa bir süre ara verdi.

5. I. Ayşe de ben de Haziran ayında doğmuştuk.

II. Haftaya Salı günü sınav olacaktı.

III. 28 Şubat 2019'da Ankara'da bir şirkette işe başlamış.

IV. 1993'te yağın karı hiç unutmam.

V. 13 eylül pazartesi günü üniversiteye başladım.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve V
- D) III ve IV E) IV ve V

6. (I) Toroslar, Çukurova'nın bereketli topraklarını İç Anado- lu'nun bozkırından ayırır. (II) Çukurova'yı at nalı biçimin de kuşatmış bir duvardır sanki. (III) Ovadan bakılınca çelikten dev bir testere ağzını andıran tepeler yaz kış ışıltı ışıltıdır. (IV) Toroslar, öylesine sarp ve yüksektir ki kolay kolay geçilmez. (V) Tren bile buradan geçerken tünelin birinden çıkıp öteki- ne girer.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle- nemez?

- A) I. cümlede yer adlarının yazımı ile ilgili yazım yanlışı vardır.
- B) II. cümlede bulunma durum eki “-da, -de”nin yazımı ile ilgili yazım yanlışı vardır.
- C) III. cümlede ünlü düşmesi kuralına uyulmadığı için ya-zım yanlışı vardır.
- D) IV. cümlede -ki'nin yazımı ile ilgili yazım yanlışı vardır.
- E) V. cümlede yazım yanlışı yoktur.

H
I
Z
R
E
N
K

7. I. Yaşamaktan öte özür bulamayınca aşka
Sonuçları bir bir gözden geçiriyorum.
- II. Gün doğuyor şehrin üzerine
Renk renk hacimle doluyor her yer
- III. Bak, seyret ağaran rengini ufkun
Mahmur gözlerinde süzülün uykun
- IV. Bu sabah hava berrak
Bu sabah herşey billurdan gibi
- V. Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.

Yukarıdaki numaralanmış dizelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Gelin
Bir pazarlık yapalım sizinle ey insanlar!
I
- Bana kötü
Bana terkettiğiniz düşünceleri verin
II
- O vazgeçtiğiniz günler, eski yanlışlarınız
III IV
- Ah, ne aptalmışım dediğiniz zamanlar
V

Yukarıdaki dizelerde geçen numaralanmış sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Güneşin çevresinde aralarında dünyanın da bulunduğu
I II
- gezegenlerin olduğunu biliyoruz. Peki, güneşin
III
- çevresinde dolanan cüce gezegenler, asteroitler,
kuyruklu yıldızlar ve Neptün'den de uzak cisimler olduğunu
IV
- biliyormuydunuz?
V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Birleşik sözcüğü oluşturan sözcüklerden ikincisi veya her ikisi birleşme sırasında anlam değişmesine uğramışsa sözcük bitişik yazılır, aksi durumda ayrı yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı vardır?

- A) Kuşburnu çayı özellikle soğuk kış günlerinin vazgeçilmezidir.
- B) Biraz kanlı olan sol gözünün alt kapağında epeyce büyük bir itdirseği vardı.
- C) Ablasının ona aldığı balköpüğü rengindeki paltoya bayılıyordu.
- D) Sınavların birinde deniz yılanı ile ilgili bir soru sorulmuştu galiba.
- E) Köpekbalıkları en tehlikeli hayvan türlerinden biridir.

11. Soğuk bir mart sabahı.... Virüs salgını nedeniyle evden
I

çıkamıyoruz. Bahçede havlıyan köpeklerimiz birdenbire
II III IV

sürgülü bahçe kapısına koşuyor. Ne olduğunu anlamak için dışarı çıkıyorum. Umarım ki bu sıkıntılı süreç tez
V

zamanda sona erer.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) yayımladığı yeni araştırmaya göre Türkiye'de deniz kaplumbağaları, bozayılar, orfozlar, peygamber çiçekleri tehlike altında. (II) Türkiye'de kelaynak kuşları ve Akdeniz foklarının nesli tamamen tükenmiş durumda. (III) Yakın zamanda onlara katılabilecek türlerin listesi de kabarık. (IV) Deniz kaplumbağaları, saz kedileri, kum köpek balıkları, bozayılar ve daha birçok türünde adı bu listede geçiyor. (V) Ayrıca balık türlerinin yüzde 50'si de tükenme tehlikesiyle karşı karşıya.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "de"nin yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

05 Yazım Kuralları

1. Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde sözcüğün okunuşu esas alınır. Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır. Ancak kısaltması büyük harflerle yapıldığı hâlde bir sözcük gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı vardır?

- A) Genç bir öğrenci TDK'nin adresini soruyordu.
- B) TRT'nin en güzel dizisi Leyla ile Mecnun'du.
- C) Kadın aldığı barbunyanın iki kg'sinden yemek yaptı.
- D) Ablası gibi o da ODTÜ'yü kazandı.
- E) Türkiye NATO'ya kaç yılında üye olmuştur?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "mi"nin yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Soğuk bir şey yedi mi mutlaka boğazı şişer.
- B) Bu olanları sana Ahmet mi anlattı?
- C) Tatile tek başına gideceğini annen biliyor mu?
- D) Elif demi bugün hiç soru çözmemiş?
- E) Saat kaçta geleceğini sana söyledi mi acaba?

3. I. Deneme sınavı sonucuna göre 3'üncü olmuşum.
II. Yarın saat 17.30'da Taksim'de buluşacağız.
III. İki yüz elli sayfalık makaleyi bir gecede okuyup bitirmiş.
IV. Binanın 15. katında havuz ve kafe var.
V. Herkese 2'şer dilim pasta kesti ve yanına çay ikram etti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde sayılarla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı doğrudur?

- A) Tıraş makineleri ile usturalar çekmecede dururdu.
- B) Savcı öne, şöförün yanına oturmak istedi.
- C) Karnibahar onun en sevdiği sebzelerden biriydi.
- D) Kahvaltı yapmadan çıktığı günler fırından poaça alırdı.
- E) Stajer olarak çalıştığı kurumda çok yoruluyordu.

5. Rize'nin Pazar ilçesinde, Verçenik yaylasına gidecek minibüse bindiğimizde uzun süren otobüs yolculuğunun yorgunluğunu unutmuştuk.

Bu cümledeki yazım yanlışı aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

- A) "Pazar ilçesinde" sözü "Pazar İlçesi'nde" şeklinde yazılarak
- B) "Pazar ilçesinde" sözü "Pazar ilçesin de" şeklinde yazılarak
- C) "Verçenik yaylasına" sözü "Verçenik Yaylası'na" şeklinde yazılarak
- D) "Bindiğimizde" sözcüğü "bindiğimiz de" şeklinde yazılarak
- E) "Unutmuştuk" sözcüğü "unutmuştuk" şeklinde yazılarak

H
I
Z
R
E
N
K

6. I. "da/de" bağlacında ünsüz benzeşmesi kuralı yoktur.
II. Ara yönleri belirten sözcükler bitişik yazılır.
III. Özel adlardan türetilen bütün sözcükler büyük harfle başlar.
IV. Sıra sayıları yazıyla ve rakamla gösterilebilir.
V. İki noktadan sonra gelen cümleler küçük harfle başlar.

Yazım kuralları ile ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Lisede öğrenciyken elli yaşında biri ölünce eh zamanı gelmiş de ölmüş, diye düşünürdüm. Altmışında biri I

ölmüşse sanki ölümü biraz gecikmiş gibi gelirdi bana.

II III

Hele yetmişindekiler... Yalnızca yirmibeş otuz yaşlarında
IV V

ölenlere acırdım.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili yazım yanlışı yoktur?

- A) Avrupa'da katolikler ve protestanlar nüfus olarak çoğunluktadır.
B) Ankara'nın en eski yerleşim yerlerinden biri ulustur.
C) Ziya Gökalp caddesi üzerinde pek çok dükkân sıralanmıştır.
D) Vatan yahut silistre edebiyatımızın önemli eserlerinden biridir.
E) Çukurambar Mahallesi'nde ev fiyatları son yıllarda çok arttı.

9. Aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Açık havadaki dev maskeli baloda herkes çok eğlendi.
B) Bizdeki Batılılaşma anlayışı şekilde kalmış, öze inememiştir.
C) Sen ki benim dostumdun, benden gerçekleri nasıl sakladın?
D) Siz de görüyorsunuzki işler çok yoğun, iki güne bitmez.
E) Evin kirasını ödeyebildim ama ofisinkini ödeyemedim.

10. I. Söylediklerimizi yapmazsa olacakları açık açık anlattık.
II. Bu adamın abuksabuk konuşmaları herkesi canından bezdirdi.
III. Yavaş yavaş her eşyasını topladı, usulca terk etti evi.
IV. Kardeşi de şehir dışını kazanınca bütün dünyası parampaşa oldu.
V. O bu davranışı hak edecek herhangi biri değil.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) "Yılan gibi bunlar." dedi Nadire hanım. (II) Bir kere kafaya koymuşlar ya her şeyi öyle güzel defterine uyduruyorlarki... (III) Şimdi de deprem yasasından bahis ediyorlar, yakında teftiş olacakmış. (IV) Yan apartmandakileride öyle ikna etmişler. (V) Güya depreme dayanıklı değildir raporu çıkar-sa belediye binayı yıkabilirmiş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bayramlık üstbaş almaya şehre inecekleri için çok mutluydu.
B) 2003'ten bu yana aynı yerde görev yapıyordu.
C) Alışverişte poşet israfını önlemek ve doğayı korumak için hayata geçirilen bir uygulamaydı.
D) Sizler de bize bu konuda destek verdiğiniz için oylamada daha güçlüyüz.
E) Ressamların bu tabloyla ilgili yorumları da açıklamaya eklenmiştir.

06

Yazım Kuralları

1. Aşağıdakilerin hangisinde ünsüz benzeşmesi kuralına uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Türk toplumun en üretken kesimi gençlerdir.
- B) 1873'te Mısır'dan başlayan yolculuk, altı yıl sonra İstanbul'da biter.
- C) Deprem felaketinin ardından şehirde bir bitkinlik söz konusuydu.
- D) Meslekdaşlarımızdan aynı hassasiyeti beklemek hakkımız olsa gerek.
- E) Hava koşullarındaki değişkenlik, sağlıklı bir tarım yapılmasını zorlaştırıyor.

2. (I) Gecenin karanlığında ilerliyen trenin içi sessizdi. (II) Yalnızca rayların düzenli sesi vardı. (III) Nihal hanım, cam kenarında oturmuş, dışarıdaki yıldızsız gökyüzünü izliyordu. (IV) Uzun zamandır kaçmak istediği şehirinden ayrılıyordu. (V) Yanağından süzülen gözyaşlarını elinin üstüyle siliyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. "İki heceli bazı kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında ikinci hecelerindeki dar ünlüler düşer."

Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Uzun kıvrımlı yollar biz ilerledikçe uzuyor, gözümüzü korkutuyordu.
- B) Salih, topaclar çevirildikçe elleriyle sevinç gösterisinde bulunuyordu.
- C) Dergi kapağındaki sürrealist etkiler görülen resminize hayran oldum.
- D) Dedemin kavruk ellerini görünce toprağa ve dedeme duyduğum saygı daha da arttı.
- E) Şemsettin Sami sadece devrinin değil günümüzün de önemini yitirmeyen bir dil uzmanıdır.

HIZ RANK

4. Dede Korkut, bütün Türk Dünyasında kabul görmüş, tarihî ve efsanevi ortak ulularımızın en önemlilerindendir. Prof. Dr. M. Fuat Köprülü, Dede Korkut için: "Terazinin bir kefesine Türk Edebiyatının tümünü, diğer kefesine de Dede Korkut'u koysanız yine de Dede Korkut ağır basar." demektedir.

Bu parçadaki yazım yanlısının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "de" bağlacının yazımı
- B) Büyük harflerin kullanımı
- C) Eklerin yazımı
- D) Kısaltmaların yazımı
- E) Düzeltme işaretinin kullanımı

5. Bazı edebi eserler, insanın varlık nedenini ve amacını sorgularken felsefeden yararlanır. Hiçbir bilimsel konu yoktur edebiyatın bir düzeyinde ya da başka bir düzeyinde işlenmemiş olsun. Edebi eser, herhangi bir aracıya gerek olmaksızın orjinal yapısıyla her seviyeden okuyucusuna doğrudan doğruya ulaşabilir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili yazım yanlışı vardır?

- A) Birleşik sözcüklerin yazımı
Ki bağlacının yazımı
Yabancı sözcüklerin yazımı
- B) Ki bağlacının yazımı
Birleşik fiillerin yazımı
Da/de bağlacının yazımı
- C) Düzeltme işaretinin kullanımı
Ki bağlacının yazımı
Yabancı sözcüklerin yazımı
- D) Büyük harflerin kullanımı
Yabancı sözcüklerin yazımı
Ki bağlacının yazımı
- E) Düzeltme işaretinin kullanımı
Ki bağlacının yazımı
Da/de bağlacının yazımı

6. Bizler konukseveriz ama yurdumuza, evimize gelen

I

İngilizce; benim dilimi susturuyorsa bütün iş yeri, meydan, otel, büyük bina, işhanı adlarından benim güzelim

II

Türkçem kovuluyorsa bütün gücümüzle buna karşı

III

çıkamamız gerekiyor. Unutmayalım, diller ulusların gece gündüz yanan kandilleridir. Ülkeme gelenler benim

IV

kandillerimi, sokak lambalarımı söndürüyorlarsa benim anamdan, atalarımın öğrendiğim güzelim dilime bir çeşit soykırım uyguluyorlarsa onlarla mücadele etmemiz

V

gerekmektedir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Hayvanlar hayatımızda binlerce yıldan beri tuttıkları yeri bir bir terk ediyor. (II) Aldığımız bilgilere göre her yıl bir yığın hayvanın nesli tükeniyor. (III) Bana lütfen şehirlerde akse-suar misali beslenen süs köpeklerinden, muhabbet kuşla-rından bahsetmeyin. (IV) Evet biliyorum, hayvanların yerine de insanların yerine de artık aletler geçiyor. (V) Çok geç-mez; o çizgi filimlerde, bilimkurgularda gördüğümüz yarı insan yaratıkları da görürüz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir-den fazla yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüklerle ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Gökdelen inşaatında çalışan işçiler paralarını alama-dıkları için işi bırakmış.
B) Yanar döner kişiliği ile başa çıkamadık ve ortaklıktan ayrıldık.
C) Bahçedeki akşamsefalarının kokusu bütün mahalleyi sarmıştı.
D) Üçtaşı çok iyi oynamasına rağmen beştaşa işler deği-şiyor.
E) Akşamüstü ellerindeki pazar poşetleri ile ağır adımlarla evine doğru yürüyordu

9. Harput'un Ağa Mahallesi'nde yer alan yapının 1202-1204

I

yıllarında Artuklu döneminde inşa edildiği, ancak

II

III

19. yüzyılda büyük bir onarım geçirdiği ve bu esnada

IV

tavandaki ahşap süslemelerin de yapıldığı düşünülmekte-dir. Dikdörtgen planlı caminin batıda yer alan giriş kapısı

V

yonca yaprağı şeklindedir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Gezi yazısı, yazarın yurt içinde ve yurt dışında yaptığı gezilerde gördüklerinin ilgi çekici bulduğu yönlerini yansıttı-ğı düzyazı biçimidir. (II) Gezi yazılarında yalnız gezilip görülen yerlerin doğal özelliklerinin belirtilmesiyle yetinil-mez. (III) O yerlerde bulunan insanların gelenek, görenek ve zevkleri tanıtılmaya çalışılır. (IV) Gezi yazıları tarih, coğrafya ve toplum bilimi gibi bilim dalları içinde yararlı bir kaynak olarak değerlendirilebilir. (V) Bu tür yazılar ayrıca, okurların genel kültürlerini geliştirmede önemli rol oynar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "de" bağlacının yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bulutlu gökyüzü, hafifce ciseleyen yağmur altında

I

II

Spree Nehri'nin kıyısında Berlin'in esrarengiz havası

III

hemen etkiliyor insanı. Büyük yıkımlara sahne olmuş ama her sarsıcı olayın arkasından küllerinden doğmayı başarmış bu şehirde daima genç bir enerji bulmak hiç de zor değil.

IV

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H

I

Z

R

E

N

K

07

Yazım Kuralları

1. Tarihi ekranlar vasıtasıyla her yaşa yeniden sevdiren Cansu Canan Özgen, Bilge Kağan Çağrı'nda başlayıp Gazi

I

Mustafa Kemal'e kadar uzanan süreçte Türk Tarihi'nde iz

II

bırakmış büyük isimleri, alanında uzman tarihçilerle konuştu. Orta Asya'nın bozkırlarından Avrupa'nın kapılarına,

III

Hunlardan Osmanlıya, Kanuni'den Atatürk'e tarihimizin

IV

önemli çağları, imparatorlukları ve komutanları

"Türklerin Büyüklüğü" adlı kitapta anlatılıyor.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) 1962 yılında Ankara'nın Çubuk İlçesi'nde doğmuşum. (II) Babam radyo tamirciliği, sinema makinistliği, terzilik gibi birkaç işle aynı anda uğraşan Kâhya'nın Yaşar; annem ilçenin en iyi aşçısı Baklavacı Müzeyyen. (III) Benden büyük dört ve benden küçük iki olmak üzere altı erkek kardeşim var. (IV) Eşim Hülya Hanım emekli edebiyat öğretmeni. (V) Bir kız, bir oğlan iki çocuk babasıyım.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Hepimiz günlük hayatta birtakım sorunlarla karşılaşırız. (II) Bu sorunlar karşısında çoğumuz herhangi bir çaba gösterince sorunun çözülmesini bekleriz. (III) Sorunun çözülmesini beklemenin hiç bir faydası olmadığını iş işten geçtikten sonra anlarız. (IV) Biraz gayret edip sorunun çözümü için kendi imkânlarımız ölçüsünde bir şeyler yapabiliriz. (V) Görüşeceğimiz birkaç kişi, alacağımız bazı basit tedbirler sorunun çözümü için yeterli olabilir.

Yukarıdaki parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Sergide şairin daha önce görülmemiş resim ve desenleri, 1955'ten itibaren el yazısıyla tuttuğu ve kapaklarını kendi

I

II

hazırladığı defterleri, bu defterlerin kapaklarıyla yayımladığı şiir kitaplarından sayfalarda yer alıyor. Sergi,

III

Beyoğlu Yapı Kredi Müzesinde

IV

21 Kasım 2018 – 20 Ocak 2019 tarihleri arasında

V

gezilebilecek.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüğün yazımı yanlıştır?**

- A) Bankada rastladığım lise arkadaşım ile ayaküstü konuştuk.
B) Öğleden sonra kazandığı yemek için tatlıcıya girdim.
C) Televizyondaki belgesel kılıçbalıklarının iletişimini anlatıyordu
D) Pek çok kişi beşbüyük adlı meyvenin varlığından habersizdir.
E) Akşama kadar kahvehanelerde vakit geçirmek bana göre değil.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Yılın son gününde ilçede aşırı bir kalabalık vardı.
B) Umut dağıtan bilet satıcıları yerlerini çoktan almıştı.
C) Arabamı uygun bir yere park edip eşimin istediği orkide toprağını almaya gittim.
D) Çiçekçiye gözüme çarpan mavi çiçekli orkideyi görüp sordum.
E) Çiçeklerinin boyayla renklendirildiğini duyunca da çok şaşırdım.

H
I
Z
R
A
N
T
A
Y

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) 1 ocak sabahı tatil olduğu için geç uyandım.
- B) Köpeklerimiz Köpük ile Zeytin'i doyurmak için dışarı çıktım.
- C) Köpeklerimiz kapı önünde ki nöbetlerine hâlâ devam ediyordu.
- D) Köpeklere mama verirken sularının bittiğini farkedip sularını doldurdum.
- E) Eve girdiğimde eşimde mutfığa girip kahvaltıyı hazırlamaya başlamıştı.

8. Türk'lerin bin üç yüz yıl önce yaşadığı muhteşem bir

I II

serüvenin tanığıydı Orhun Kitabeleri. Bilge bir kağanın ve

III

güngörmüş bir vezirin halkına ve gelecek kuşaklarına

IV

çağrısıydı. "Türk" adının ilk kez kullanıldığı bu metinler Türkçenin de şaheserlerinden biriydi.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Dükkanların pekçoğu açık ama ürün yok. (II) Aradıklarınızı –bir kaç hariç– bulamıyorsunuz. (III) Esnaflar arasında Asya'lı kadınlar da var. (IV) Sokağın başında ki bir antikacıya girdim. (V) Üç kat halıdan başka bir şey bulunmayan bu mekân da diğerleri gibi sıkıcıydı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Türk ve Batı sanatının karşılaştırıldığı kitap vitrinlerde yerini aldı.
- B) Türk Sanat Tarihi'nin farklı alanlarına ait birçok yazı bir araya getirilmiş.
- C) Kitabın son baskısının ön sözünde kitaba emeği geçenlere teşekkür edilmiş.
- D) Kitapta yer alan yazıların düzenlemesini seçici kurul yapmış.
- E) Türkiye'nin önemli tarihî bölgelerindeki sanat eserleri tek tek incelenmiş.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Türk Edebiyatı'nın önemli romancılarından Peyami Safa'nın son romanı "Yalnızız" sahneye taşındı.
- B) Roman 12 Eylül – 20 Aralık 1950 tarihleri arasında Yeni İstanbul Gazetesi'nde tefrika edilmiştir.
- C) İlk gösterimini 20 Kasım'da yapan oyunda birçok oyuncu rol alıyor.
- D) Romanda 2. Dünya Savaşından sonra İstanbul Yeşilköy'deki bir köşkte geçen olaylar anlatılır.
- E) Romanda Samim'in hayalî mekânı Simerenya'da önemli bir yer tutar.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Önemli eserlerimizden Dede Korkut UNESCO Dünya Somut Olmayan Kültür Mirası Temsilî Listesi'ne oybirliğiyle kabul edildi.
- B) Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada Türkiye'nin bir kültür mirasının daha UNESCO listesindeki yerini aldığı ifade edildi.
- C) Geçen yıl mart ayında UNESCO'ya gönderilen kültür mirasımız temsilî listeye 17'inci unsur olarak dâhil edilmiş.
- D) Türkiye alınan bu kararla temsilî listeye en çok unsur kaydettiren ilk beş ülke arasındaki yerini de aldı.
- E) Bakanlığın açıklamasında Dede Korkut: "Destan, Masal ve Müzik" dosyasının Kazakistan'ın moderatörlüğünde Azerbaycan ve Türkiye'nin katılımıyla çok uluslu olarak hazırlandığı belirtildi.

08

Yazım Kuralları

1. Aykut Ertuğrul, Post Öykü Dergisi'nin 25'inci sayısında
I II
tartışmayı daha da ilginç bir tarafa taşıdı: "Netflix'ten sonra
öykü yazılabilir mi?" Yani birbirini takip eden, merak
III
uyandıran konularıyla, girift ve gizemli hikâyeleriyle online
televizyon pogramlarının karşısında öyküdeki üslup
IV
oyunlarının, modern kurgunun şansı var mı? Doğrusu bir
form olarak öykünün tahkiye etme, klasik olarak anlatma
geleneğinden uzaklaştığı düşüncemle yerlilik sorununu
V
aynı çerçeve içinde düşünmek taraftarıyım.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Dünya edebiyatıyla iç içe bir yayın hazırlamak isterken
I
bunu birkaç farklı açıdan gerçekleştirebileceğimizi
II
gördük. Bunun sonucu olarak Avrupalı pek çok yazarı
III IV
dergi sayfalarımızda Türk okurunun beğenisine sunmayı
planladık. Her sayıda daha önce Türkçe'ye hiç
V
çevrilmemiş bir şiirle açılış yapıyoruz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Etkileyici bir yapı olan Namık Kemal Müzesinde, tura
I
giriş salonundaki bir sergiyle başlıyorsunuz. Müzenin
II
güzel yanı, ziyaretçilere Namık Kemal'in hayatını
keşfetme fırsatı vermesinin yanısıra Tekirdağ'ın tarihini de
III IV V
gözler önüne sermesi.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Çanakkale, Mayıs ayında Ulusal Peynir Çalıştayı ve Peynir
I II
Festivali'ne ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. 4 – 5 Mayıs
tarihinde Çanakkale Halk Bahçesi'nde düzenlenecek
III
festival etkinliklerinde katılımcılar Türkiye çapında üretici
firmaların peynirleri hakkında bilgi alabilecekleri gibi farklı
peynir çeşitlerini de tadabilecekler. Festivale Gıda, Tarım ve
IV V
Hayvancılık Bakanlığının ilgili birimleri de katılacak.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Birleşik sözcüğün oluşumu sırasında anlam, tür ya da ses değişimi oluşuyorsa sözcük bitişik yazılır.
Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüklerle ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Babamın radyo tamir ederken kullandığı kargaburnunu hatıra olarak saklıyorum.
B) Sabah kahvaltısında birkaç dilim ekmekle yetinmeye çalışıyorum.
C) Savaşan taraflar alınan ateşkes kararına uyacaklarını açıkladı.
D) Bahçe duvarını saran hanımelleri baharda çok güzel kokuyor.
E) Plaj işletmecileri boğulma tehlikesine karşı can kurtaran çalıştırmak zorundadır.

6. Alaçatı, baharın gelişini artık gelenekselleşen
Ot Festivali'yle kutlamaya hazırlanıyor. Çeşme'ye bağlı
I

bu şiirin beldenin doğal zenginliğini, otların çeşitliliğini ve bu otlarla pişirilen yemekleri tanıtmaya amacıyla düzenlenen festival 8'nci yılında 6 – 9 Nisan tarihleri arasında
II III

düzenlenecek. Festivale Türkiye'den ve başka ülkelerden birçok ziyaretçinin katılması bekleniyor. Festival süresince
IV

farklı etkinliklere de yer verilecek.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

7. Kafkas Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre
I

Türkiye'de üretilen geleneksel peynirler içinde en önemlilerden biride Ezine Peyniri. Dağ kekiği, ada çayı ve

II III IV

yonca gibi yabancı bitkilerle birlikte zengin bir bitki örtüsüne sahip Çanakkale'de beslenen koyun ve keçilerin sütleriyle yapılan peynirlerin aromalarıda kendine özgü.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Kış geldimi ortalıkta neredeyse hiç yiyecek yoktur. (II) Bu nedenle bir çok hayvan kış gelmeden havanın daha sıcak olduğu yerlere göç eder. (III) Ormanlık alanların sevimli dostları sincapları yaşadıkları bölgeleri terk etmezler. (IV) Kışın aç kalmamak için son baharda topladıkları yemişleri toprağa gömerler. (V) Kışın, üzeri karla kaplı olsa da göm-dükleri yeri açmadan içinde ki yemiş çürümüşse bunu bilirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Yarın Ocak ayının ilk Perşembesi. (II) Erkenden kalkıp Çubuk Devlet Hastanesi'ne gitmeliyim. (III) Soğuk havalarda sol dizim de ortaya çıkan ağrı için muayene olacağım. (IV) Büyük ihtimalle doktor bir kaç ilaç yazacak. (V) Yaşım ilerledikçe dizimdeki ağrıların arttığının ben de farkındayım.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Bazıları hâlâ hikâyeyi romanın kisası olarak tanımlıyor.
I II

Bu basit yaklaşım bu iki türü ayırmada kâfi değildir.
III

Bu iki türün plânları benzerlik gösterebilir. Önemli olan,
IV

bu iki tür arasındaki edebî farkları ortaya koymaktır.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinin de (^) düzeltme işareti yanlışı kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Şiir, müzik ve garip bir şekilde "büyü" insan oğlunun
I

uğraşılarındandır. Hikâye bir tür olarak bizde de epey eski.
Dede Korkut hikâyelerinden halk arasında dolaşan

II

sözlü kaynaklara kadar uzun bir çizgi çizebiliriz. Hikâye bugünde yazarların ve okurların sevdikleri bir tür. Gerçi şimdi
III

birçok yazar "öykü" demeyi tercih ediyor.
IV V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangilerinin de yazım yanlışı yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) IV ve V
D) II ve V E) III ve V

12. (I) Şimdiki kuşak rahat yaşamaya çokmu alıştı acaba? (II) Bu soru herkez gibi benide düşündürüyor. (III) Bizim kuşağımız ve bizden önceki kuşak hayatla içiçe olduğundan sürekli bir kuşatmanın içindeydi. (IV) Etrafımdaki gençlerin çoğu öyle uyuşukki günlük işlerini yaparken bile söylüyor. (V) Uyuşukluklarını farketse de bu uyuşukluktan vazgeçmeye niyetleri yok.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde birden çok yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Derslerde birleşik sözcüklerin yazılışı anlatılırken TDK'den alıntı yapılarak "Birleşme sırasında sözcüklerin her ikisi ya da ikincisi anlam değişimine uğradığında bu tür birleşik sözcükler bitişik yazılır." dendiikten sonra genellikle hanımeli,
I

ateşböceği gibi örnekler verilir. Doğayla fazla içli dışlı
II

olmayan öğrencilerin çoğu danaburnu gibi bir böcek adını,
III

yalıçapkını gibi bir kuş adını, küpe çiçeği gibi bir bitki adını
IV V

hiç duymamıştır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Noktalama İşaretleri 1

NOKTA (.)

- ◆ Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur: Salgın hastalıkların etkisi her dönemde hissedilmiştir.
- ◆ Bazı kısaltmaların sonuna konur: Yrd. Doç. (yardımcı doçent), Prof. (profesör), Cad. (cadde), Alm. (Almanca) vb.
- ◆ Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: 3. (üçüncü), 37. Sokak vb.
- ◆ Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.
- ◆ Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 15.5.1954 vb.
- ◆ Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: Tren 07.12'te kalktı. Mesai 18.00'de bitti.
- ◆ Kitap, dergi vb.'nin künyelerinin sonuna konur.
- ◆ Genel ağ adreslerinde kullanılır: <http://tdk.gov.tr>

NOKTALI VİRGÜL (;)

- ◆ **Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur:** Türkiye, İspanya, Azerbaycan; Ankara, Madrid, Bakü.
- ◆ **Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:** Evimden, memleketimden ayrıldım; bulamadım gönlüme mekân.
- ◆ **İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonuna noktalı virgül konabilir:**
Yeni usul şiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu. (Yahya Kemal Beyatlı)

VİRGÜL (,)

- ◆ Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur: Siyah güller, ak güller, sarı güller derdim sana.
- ◆ Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: Geldim, içeri girdim, kanepeye uzandım.
- ◆ Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur: Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)
- ◆ Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur: Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım. (Atatürk)
- ◆ Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimelerin arasına konur: Akşam, yine akşam, yine akşam, Göllerde bu dem bir kamış olsam! (Ahmet Haşim)
- ◆ Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur: Öğrencilerim çocuklarım gibidir, dedi.
- ◆ Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur:
—Bu akşam Datça'ya gidiyor musunuz, diye sordu.
- ◆ Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra konur: Peki, gideriz. Olur, ben de gelirim.
- ◆ Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur: Değerli Arkadaşım vb.
- ◆ Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır: 16,6 (on altı tam, onda altı), 0,45 (sıfır tam, yüzde kırk beş)
- ◆ Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur:
- ◆ Bir sonuca varıp, sonuçları paylaşarak yol aldı.
NOT: Metin içinde zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz:
- ◆ Kitap, dergi vb.'nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur:
NOT: Metin içinde ve, veya, yahut, ya ... ya bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz.
NOT: Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz: Ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli. (Atasözü)
NOT: Metin içinde -ınca / -ince anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan mı / mi ekinin sonuna virgül konmaz:
NOT: Şart ekinin sonuna virgül konmaz:

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Noktalama
İşaretleri 2

İKİ NOKTA (.)

- ◆ Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur:
Bazı renkler benim içimi açar: sarı, mavi, yeşil...
- ◆ Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur: Kendimi takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim. (Faliş Rıfık Atay)
- ◆ Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.
- ◆ Genel ağ adreslerinde kullanılır:
<http://tdk.gov.tr>

ÜNLEM İŞARETİ (!)

- ◆ Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur: Aşk olsun! Vah vah! Ne mutlu Türk'üm diyene! (Atatürk)
- ◆ Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur: Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! (Atatürk)
- ◆ Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılır:
Üretken şair (!) bu yıl üçüncü şiirini de kaleme almış .

SORU İŞARETİ (?)

- ◆ Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:
Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı? (Faruk Nafiz Çamlıbel)
- ◆ Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:
Kurum personeli yüzüne baktı:
— Adınız?
- ◆ Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheli karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır: Fuzuli (1490?-1556)

ÜÇ NOKTA (...)

- ◆ Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur: Çok çalışmış, çok kazanmış ama...
- ◆ Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur: Karga ile gezen ...a konar.
- ◆ Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur:
- ◆ Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur: Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)
- ◆ Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur:
Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar:
—Koca Ali... Koca Ali, be!.. (Ömer Seyfettin)
- ◆ **NOT:** Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir.
- ◆ Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

KISA ÇİZGİ (-)

- ◆ Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.
- ◆ Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
Ufuk -çocukluk arkadaşım- bu yaz bizi ziyaret edecek.
- ◆ Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır: kalem-lik, sil-gi, sev-gi-siz-ler vb.
- ◆ Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır: al-, dur-, gör-, ver-; başar-, kana-, okut-, taşıla-, yazdır- vb.
- ◆ İsim yapma eklerinin başına, fiil yapma eklerinin başına ve sonuna konur: -ak, -gi, -ış, -lık; -ımsa-, -la-, -tır- vb.
- ◆ Heceleri göstermek için kullanılır: a-raş-tır-ma, bi-le-zik, du-ruş-ma, ku-yum-cu-luk, prog-ram, ya-zar-lık vb.
- ◆ Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır: Ankara-İstanbul yolu, Ural-Alтай dil grubu, 1914-1918 Birinci Dünya Savaşı vb.

UZUN ÇİZGİ (—)

- ◆ Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna konuşma çizgisi de denir.
NOT: Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

TEK TIRNAK İŞARETİ (' ')

- ◆ Tırnak içinde verilen cümlelerin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için kullanılır: "Atatürk henüz 'Gazi Mustafa Kemal Paşa' idi. Benden ona dair bir kitap için ön söz istemişlerdi." (Fahri Rıfkı Atay)

EĞİK ÇİZGİ (/)

- ◆ Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur:
Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak /
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak
- ◆ Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur:
Perçem Sokak, No.: 2/28 Çankaya / ANKARA
- ◆ Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 18/11/1969, 15/IX/1994 vb.
- ◆ Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır:
-a /-e, -an /-en, -lık /-lik, -madan /-meden vb.
- ◆ Genel ağ adreslerinde kullanılır:
<https://www.eba.gov.tr>
- ◆ Matematikte bölme işareti olarak kullanılır: 70/2=35
- ◆ Fizik, matematik vb. alanlarda birimler arası orantıları gösterirken eğik çizgi araya boşluk konulmadan kullanılır: g/sn (gram/saniye)

TIRNAK İŞARETİ (" ")

- ◆ Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır:
Atatürk'ün "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözünü örnek alıyordu bu gençler.
- ◆ Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır: Yeni bir "barış taarruzu" başladı.
- ◆ Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır:
Bugün programda "Bayrak" adlı şiiri okuduk.

YAY AYRAÇ ()

- ◆ Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlelerin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır: Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz. (Nurullah Ataç)
- ◆ **NOT:** Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce yazılır: Yunus Emre'nin (1240?-1320)...
- ◆ Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır: Genç – (Yavaş yavaş adama yaklaşıyor.) Ne oluyor beyefendi? Bana da anlatın!
- ◆ Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır: "Olay, böyle bir ortamda başlamıştı. Aslında, buna olay bile denemezdi. Turgut, yani bir bakıma bir zamanlar onun en iyi arkadaşı, olayı gazeteden, yani olayları veren bir 'organ'dan öğrendiği için, olay diye adlandırılabilirdi bu durum." (Oğuz Atay)
- ◆ Alıntılarda, alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konulan üç nokta, yay ayraç içine alınabilir.
- ◆ Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır: Adam, çok zeki (!) olduğunu düşünüyor.
- ◆ Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır: 1496 (?) yılında doğan Fuzuli...
- ◆ Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç konur:

I) 1) A) a)
II) 2) B) b)

KÖŞELİ AYRAÇ []

- ◆ Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanılır: Halikarnas Balıkcısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.

KESME İŞARETİ (')

- ◆ Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır: Kurtuluş Savaşı'nı, Türkiye'mizin, Karacaoğlu'na Muhibbi'nin, Yunus Emre'yi, Ziya Gökalp'tan, Refik Halit Karay'mış, Ahmet Cevat Emre'dir, Namık Kemal'se, Şinasi'yle, vb.
- ◆ **NOT:** Ek getirildiğinde Avrupa Birliği kesme işareti ile kullanılır: Avrupa Birliği'ne üye ülkeler...
- ◆ **NOT:** Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz: Boğaz Köprümüzün güzelliği, Tuzgölü Havzamızın bitki örtüsü vb.
- ◆ **NOT:** Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz: Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin 2'nci Oturumunda, Mavi Köşe Bakkaliyesinden vb.
- ◆ **NOT:** Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz: Türklük, Türkleşmek, Müslümanlık, Avrupalılaşmak, Aydınli, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Yakup Kadriler, Türklerin, Türklüğün, Hollandalıdan, Hristiyanlıktan, Atatürkçülüğün vb.
- ◆ Kişi adlarından sonra gelen saygı ve ünvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur: Nihat Bey'e, Ayşe Hanım'dan, Mahmut Efendi'ye, vb.
- ◆ Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur: TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, TV'ye vb.
- ◆ Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur: 1985'te, 8'inci madde, 2'nci kat; 7,65'lik, 657'yle vb.
- ◆ Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur: 17 Aralık'a kadar haber gelecek.
- ◆ Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır: Güzelliğin on par'etmez
Bu bendeki aşk olmasa (Âşık Veysel)
- ◆ Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur: a'dan z'ye kadar, Türkçede -lık'la yapılmış sözler.

1. Noktalama işaretleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dizeler yan yana yazıldığında dizelerin aralarına eğik çizgi konur.
- B) Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.
- C) Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna iki nokta konur.
- D) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına noktalı virgül konur.
- E) Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılır.

2. Onu I sorumluluğunu bilen bir yazar olduğu için seviyorum.

Kusuru yok mu II ? Hem de pek çok kusuru var... Kendini III

coşkulu betimlemelere kaptırarak Türkçe cümleleri sarsıyor; IV

özne V tümleç ve yüklem bağlantılarını yitiriyor...

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. • İki den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonra konabilir.
- Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.
- Alıntılar aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır.
- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

Bu cümlelerde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisinin işlevi açıklanmamıştır?

- A) Yay ayraç B) Eğik çizgi C) Noktalı virgül
D) Kısa çizgi E) Tırnak işareti

4. • Güvenlik görevlisi 8() inci sırada bekleyen kişiyi çağırdı.
- "() de" eki hem yapım hem de çekim eki olarak kullanılabilir.
- Peki() son yaptığınız teklifi kabul ediyorum, sözleşmeyi imzalayalım.
- Otobüs, dolmuş, tramvay kara() feribot, vapur, kayık deniz taşıtıdır.
- Cumhuriyet Dönemi yazarları ve şairlerinden bazıları şunlardır() Ahmet Hamdi Tanpınar, Sait Faik Abasıyanık, Melih Cevdet Anday...

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi, bu cümlelerde yay ayraçla gösterilen yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) Kesme İşareti (') B) Noktalı virgül (;)
C) Nokta (.) D) Virgül (,)
E) İki nokta (:)

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Deneme, makale, eleştiri düşünce; öykü, roman, efsane olay yazısıdır.
- B) Çanakkale, Balıkesir, Muğla batıda; Van, Iğdır, Hakkâri doğuda yer alan şehirlerimizdir.
- C) Bugün Hamamönü'nü, Ankara Kalesi'ni gezdik; ayaklarımızı kara sular indi.
- D) Ayşe, Yaren, Kenan Olimpos'a; Duygu, Ufuk, Dilek Adrasan'a gitti.
- E) Sebzelerden brokoliyi, ıspanağı; meyvelerden çileği, eriği sever.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç yanlış kullanılmıştır?

- A) Ayrılma (çıkma) durum eki, eklendiği sözcüğe göre sertleşmeye uğrar.
- B) Adam –(Ayağa kalkar.) Sen kim oluyorsun?
- C) Kadın, çocuğunun zeki (!) olduğunu ısrarla vurguluyor.
- D) 1218 (?) yılında doğan şairin gençliği savaşlarda geçmiş.
- E) Doğup büyüdüğü şehri (Muğla'yı) çok seviyordu.

7. • Seslenme ve hitap için kullanılan sözcüklerden sonra konur.
- Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra kullanılır.
- Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren sözcüklerden sonra kullanılır.
- Cümle içindeki ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin ve ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde virgül yukarıda verilen işlevlerinin dışında kullanılmıştır?

- A) Çocuklar, hava karardı artık eve gelmeniz gerekiyor.
- B) Yıllar sonra İstanbul'a, üniversiteyi bitirdiği şehre, taşındı.
- C) Kek yapabilmem için havuç, tarçın, yumurta ve şekere ihtiyacım var.
- D) Peki, sen de bizimle gelebilirsin dediğinde gözlerimin içi ışıldadı.
- E) Önümüzdeki hafta Adana'da bir sempozyuma katılacağım, dedi.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?**

- A) Bu dosyaları 5'inci kattaki arşive götürebilir misin?
- B) Ay sonunda terfi alacak kişinin o değil, Adnan Bey olacağını Selim'e anlatmalıydık.
- C) TDK'nin ferah ve güzel kütüphanesinde araştırma yaptığımız günleri özledim.
- D) Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın lojmanlarında oturlarmış.
- E) Duygu, arkadaşı Seda'nın evine hırsız girince bir hafta onun yanında kalmış.

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?**

- A) Burcu, bu akşam mı yola çıkacakmış
- B) Nasıl olmuş, beğendin mi senin için yaptığım yemekleri
- C) Üşüyeceksin, bu soğuk havada hiç böyle ince giyinilir mi
- D) Babam öfkeleni mi hepimiz bir köşeye çekilirdik
- E) Trenin hareket saati 13.30 değil miydi

10. Bugün Türkçe(I)nin mücadelesi bence Arapça ve Farsça ile ilgili değil. Çünkü o mücadele bitti. Gidenler gitti(II) kalanlar kaldı(III) kalmış olanları atmak için yeniden bir savaşa gerek yok. "Hüzün" sözcüğü artık bizim sözcüğümüz(IV) onun hangi kökenden geldiği(V) aslının ne olduğu konusunda çok fazla kafa yormaya gerek yok.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine herhangi bir noktalama işareti getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) yanlış kullanılmıştır?**

- A) İşlediği konuyu, çizdiği ve betimlediği karakterleri, bunlar arasındaki ilişkileri bugüne değin başka hiçbir romancının yansıtmadığı bir biçimde vermiştir.
- B) Anlatımını oluşturan söz değerlerini seçerken dilin sunduğu tüm olanaklardan yararlanmış, bunları kılı kırk yaran bir tutumla kullanmıştır.
- C) Sözcüklerin dediğini anlıyorum, bütün özelliklerini biliyorum ve hepsinin tadına varıyorum.
- D) Bu sanatçımız için dili bilmek, o dilin edebiyatını bilmek demektir.
- E) Yazınsal ürünlerin bize sunduğu dünyayı gerçek yaşamın, üstüne çıkarmaya çalışmak gibi bir alışkanlığımız var.

12. I. Ankara, Bolu yolu aşırı kar yağışından dolayı ulaşıma kapanmış.
- II. Omuz, omuza verip bu işi halledeceklerine inanmışlardı.
- III. Şeker pancarı para ediyor; ancak ürünü fabrikaya bir an önce ulaştırmak gerekir.
- IV. Bir insanın en değerli özellikleri şunlardır: Vicdan ve dürüstlük.
- V. Geçen yaz Reşat Nuri'nin, bütün kitaplarını okuduğunu söylemişti bana.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

1. Aşağıda yay ayraçla belirtilen yerlerden hangisinde virgül (,), eğik çizgi (/), noktalı virgül (;), iki nokta (:), üç nokta (...) işaretlerinden herhangi biri kullanılamaz?

- A) Çınar, Berfin, Kutay Türk dili ve edebiyatından() Orhan, Baykal kimyadan performans ödevi almış.
- B) Şair, "Aldık nasibimizi hüzünden() İşte geldik gidiyoruz sevinin." diyor dizelerinde
- C) Beni hiçbiriniz anlamıyorsunuz () derdi Yaren küçükken.
- D) Çarşamba günü saat 19()00'da başlayan balo gecenin ilerleyen saatlerine kadar sürdü.
- E) Hayatındaki herkesten şikâyetçiydi: eşinden, annesinden, babasından ()

2. • Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
 - Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
 - Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazıldığında ve araya konur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde nokta yukarıda verilen işlevlerinin dışında kullanılmıştır?

- A) Yarınki doktor randevusunu 14.00'e almış.
- B) Buranın nüfusu en son 37.500 olmuş.
- C) 12.05.2017, Doğu'nun doğum tarihidir.
- D) Prof. Çınar Türkoğlu'nun tedavisiyle iyileştik.
- E) Okulumuzun katıldığı bu turnuvada ne yazık ki 1. olamadık.

3. Bence tarihî yapıtlar (I) bulundukları ülkede kalmalı. İnsanlar da bu türden yapıtları görmek için oralara gitmeli (II) onları yerinde görmelidir. Yapıtların sahibi olan ülke (III) onların korunması (IV) sergilenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için gerekli önlemleri almalıdır. Yoksa ülkeler (V) tarihlerini koruma kültürlerini nasıl geliştirebilirler ki?

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içindeki noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Bilim Fuarları Destekleme Programı kapsamında TÜBİTAK her yıl okullarda 5(.) sınıf öğrencilerine yaptıkları araştırmaları bilim fuarlarında sergileme imkânı sunuyor.
- B) ABD'de bulunan Dünya Dışı Akıllı Yaşamla Mesajlaşma adlı kurumdaki araştırmacılar(,) üzerinde yaşam bulunabileceğini düşündükleri bir öte gezegene mesaj gönderdi.
- C) Günümüzden 4.000 ile 6.000 yıl önce Mezopotamya'da yaşamış olan Sümerler, pek çok açıdan önemli: takvim kullanmaları, ilk kentleri kurmaları, bilinen ilk uygarlık olmaları (...)
- D) Yazı sayesinde unutmak istemediklerimizi, deneyimlerimizi ve bilgilerimizi kaydeder (:) öğrenmek isteyenlere aktarıyoruz.
- E) Kaligrafi Yunanca(')dan gelen bir sözcük olup "kallos" güzellik ve "graphia" yazı anlamlarına gelen iki sözcüğün birleştirilmesinden oluşmuştur.

5. • Heceleri göstermek için kullanılır.
- Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.
 - Özel olarak vurgulanmak istenen sözleri göstermek için kullanılır.
 - Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce kullanılır.

Bu cümlelerde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisinin işlevi açıklanmamıştır?

- A) Uzun çizgi (—)
- B) Tırnak işareti (" ")
- C) Köşeli Ayraç ([])
- D) Yay ayraç ()
- E) Kısa çizgi (—)

6. Ankara() Siz sadece ülkenin başkenti sanırsınız ben yanı sıra bir de yüreğimin başkentini eklerim. Ankara'da kaldı ailem, çocukluğum ve gençliğim() Hangi duyguyla satırlara başlayacağımı() bazen çok şaşıyorum() özlem, ayrılık, imkânsızlık()

Yukarıdaki parçada parantezle belirtilen yerlere hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (...) (.) (,) (:) (...)
- B) (.) (:) (...) (?) (.)
- C) (!) (,) (:) (...) (.)
- D) (!) (:) (,) (?) (...)
- E) (...) (,) (...) (.) (...)

7. Kısa çizgi cümle içindeki ara sözleri ayırmak için ara sözlerin başına ve sonuna konur.

Bu açıklamaya göre “Sait Faik Abasıyanık edebiyatımızın en güçlü öykücüsü eserlerinde gündelik hayattan kesitler sunmaktan geri durmamıştır.” **cümlesinde kısa çizgi aşağıdaki yerlerin hangisinde kullanılmalıdır?**

- A) “edebiyatımızın” sözcüğünün başında ve sonunda
- B) “edebiyatımızın” sözcüğünden önce, “öykücüsü” sözcüğünden sonra
- C) “en” sözcüğünden önce, “eserlerinde” sözcüğünden sonra
- D) “gündelik” sözcüğünden önce, “hayattan” sözcüğünden sonra
- E) “kesitler” sözcüğünden önce, “geri” sözcüğünden sonra

8. Bu insanlar aysız bir gece vakti yalnız kabı kacağı, taşı tarağı, yatağı yorganı değil; ellerindeki nasırı, soludukları dağ kokusunu, içlerindeki sesleri, dedelerinin anlattıkları göç hikâyelerini, yaşayıp biriktirdikleri ne varsa güçleri yettiğince yüklediler kamyonu.

Bu cümledeki virgüllerin kullanılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ara sözleri belirtmek
- B) Ara cümleleri belirtmek
- C) Sıralı cümleleri ayırmak
- D) Sözcükleri, sözcük gruplarını ayırmak
- E) Alıntı cümleleri göstermek

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Güzel ülkemizin, Türkiye'mizin, kalbi Ankara'da doğdum.
- B) Osmanlı Devleti'ndeki gerilemenin pek çok sebebi vardır.
- C) Çubuklu'ların en lezzetli ürünlerinden biri de turşudur.
- D) Ayşe Hanım'dan birkaç kavanoz da bizim için reçel kaynatmasını istedik.
- E) İstanbul Boğazı'nın öneminden bahseden bir ödev hazırlamış.

10. Tire()de anlatılacak o kadar çok şey var ki önce bunları bir sıraya koymak gerekir. İşe buranın eski hâliyle başlamak iyi olur() Eski sokaklar gerçekten görülmeye değer. Çınarlar() kavaklar() zeytinler() Ağaç dallarının altına saklanmış dar sokaklar()

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (') (.) (,) (,) (.) (...)
- B) (') (.) (,) (,) (...) (...)
- C) (') (.) (,) (,) (...) (.)
- D) (-) (.) (,) (;) (...) (.)
- E) (') (:) (,) (,) (!) (...)

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) yanlış kullanılmıştır?

- A) Bu tatilde Milan Kundera'nın “Var Olmanın Dayanılmaz Hafifliği” adlı romanını bir kez daha okudum.
- B) Binada Atatürk'ün “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” cümlesi yazıyordu.
- C) Bugün derste Cahit Sıtkı'nın “Memleket İsterim” şiirini inceledik.
- D) Yeni bir “barış taarruzu” başladı ama her zamanki gibi uygulanmayan bir söz olarak kalacaktı.
- E) Oğuz Atay'ın en sevdiğim kitabını “Korkuyu Beklerken”ini sen de okudun mu?

12. I. Osmanlı Devleti'nde Ermenilerin zamanla sorun hâline gelmesinde bazı Avrupalı devletlerin kışkırtmaları, milliyetçilik düşüncesi gibi hususlar etkili olmuştur.

- II. Türk mitolojisinde kaplumbağanın kubbe şeklini andıran sırtı, gökyüzünü işaret ederken alt kısmı yeryüzünü işaret etmektedir.

- III. Tam tahıllı ürünler, organik tarımla üretilmiş besinler kalp-damar rahatsızlıkları risklerini yaklaşık %20 oranında düşürüyor.

- IV. Ergenlik döneminde kişilerin geçirdiği bunalım veya bo-calamalar, meslek seçimini de olumsuz yönde etkiler.

- V. Taşların kovuklarında bitmiş mor çiçekleri koparıp, ayaklarımın altından geçen suya atıyor, dalgın dalgın düşünüyordum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde virgül (,) yanlış kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Otantik bir şehrin geceleri harikadır() tatlı bir sükûnet çöker üstüne ve böylece masallardan sıçramış güzel bir periye döner() Göz kırpar tavanında yıldızlar() sokaklarında() caddelerinde rengârenk ışıklar parlar()

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (.) (:;) (.) (.) (.) (.) (...)
C) (.) (.) (:;) (.) (.) (.) (...)
E) (:;) (.) (.) (.) (.) (.)

2. Yüzyıllar süren kimyasal ve teknik çabalar(I) 1826 yılında Fransa'nın Chalon-sur-Saone şehrindeki Joseph Nicéphore Niepce tarafından evinin penceresinden yakalamayı başardığı görüntüyle sonuçlandı(II) Bu görüntüyle birlikte, fotoğrafın o güne kadarki gelişim halkaları birbirine bağlanmış oldu(III) Niepce, artık üç şey düşünüyordu(IV) Daha keskin bir görüntü elde edebilmek, görüntünün çok uzun bir zaman kalıcı olacağından emin olmak ve renkleri de yansıtabilmek(V) Ağustos 1839'da Fransız Bilimler Akademisinde fotoğraf makinesinin icadı tüm dünyaya şu sözlerle duyuruldu: "Sayın Baylar, doğa ışık aracılığıyla bir yüzeyin üzerine geçirildi."

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisinde iki noktanın kullanılması uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Peribacaları; İç Anadolu'da, Kapadokya içerisinde ilginç yeryüzü oluşumlarına verilen isimdir. Kapadokya dediğimiz bölge Aksaray, Nevşehir, Niğde, Kırşehir ve Kayseri illerini kapsıyor. Bu sınırların arasında Avanos, Ürgüp, Göreme, Uçhisar ve İhlara çevresi "Kayalık Kapadokya Bölgesi" olarak biliniyor. Burası yöredeki volkanlardan püsküren lav ve küllerin çukur alanları doldurarak kalın bir tabaka oluşturması sonucu ortaya çıkmıştır. Bu tuf alanlarından biri Ürgüp'te, öteki Aksaray yakınındaki Selime köyündedir.

Bu metindeki noktalama yanlışı aşağıdakilerin hangisiyle ilgilidir?

- A) Gereksiz virgül kullanılması
B) Noktanın kullanılmaması
C) Çekim ekinin özel isimden kesme işaretiyle ayrılması
D) Tırnak işaretinin gereksiz kullanılması
E) Anlam karışıklığını gidermek için noktalı virgül kullanılmaması

4. Tuf yığınlarının zaman içinde aşınması ile oluşan ilginç görünümlere, yöre halkınca "Peribacası" adı verilmiştir; bu ad yöresel bir yakıştırmadır. 20 ila 30 metre yüksekliğindeki peribacalarında aşınma, su ve rüzgâr gücü ile oluşmaktadır. Tuf tabakaları arasında andezit ve bazalt kayalarının aşınma olan direnci, bu farklı oluşumların ortada kalmasını sağlar. Bu oluşumlar aşağı-yukarı dört yüz yıldır gözlem altında seyretmektedir.

Bu metinde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisinin kullanımı yanlıştır?

- A) Nokta (.) B) Virgül (,)
C) Noktalı virgül (;) D) Tırnak işareti (" ")
E) Kısa çizgi (-)

5. Nişantaşı'nın en havalı öğle yemeği adreslerinden birinde (I) en civcivli vakitte makarna yiyoruz. Müşterilerin yüzde doksanı kadın... İki ayrı grup var (II) Pantolon ceketleriyle sakın sakın gelip kısa (III) hızlı öğle yemeği toplantıları yapan iş kadınları (IV) koşarak restorana girip vakitsizlikten şikâyet ederek oturan, masada uzun uzun kalan (V) yine alelacele çıkan, somurtkan ev kadınları.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül (;) konmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Avrupa Birliği, farklı kültürlerden oluşan bir birlikteliktir. Bu

birlikteliği oluşturan ülke ve bölgeler arasında farklılıklar dünya turizminin tarihsel gelişiminde etkili rol oynamakta;

dünya turizmini yönlendirmektedir. Avrupa Ekonomik

Topluluğu'ndan Avrupa Birliği'ne geçiş sürecinde turizmin sosyo-kültürel bütünleşmeyi sağlayan ve hızlandıran bir rolü olduğuna inanılmaktadır. Özellikle Avrupa Birliği'nde

ortak turizm politikası oluşturarak kültürler arası yaklaşmayı sağlamak, turizm yoluyla çok kültürlülüğü ve

toplumsal yaklaşmayı teşvik etmek hedeflenmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Süreç içinde edebiyatın diğer türlerine de yer açılan dergilerden Dost'un çıkması, hiç de yadırganacak, eleştirilecek bir durum değildir. Ey dostlarım, evet, durum böyledir. Nitekim Temmuz 1957 tarihli son sayısı (66) "Dost Dergisi Üzerine" başlıklı bir yazıyla açılan dergi, tür dergiciliği döneminin, bugün kabul edilmese de, kapandığını haber verir. Bu, "Dost Yayınları"nın kurulmuş olmasından kaynaklanan zorunlu bir değişimdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde virgölün (,) kullanılma amaçlarından biri değildir?

- A) Cümle içindeki ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin ve ara cümlelerin başında ve sonunda kullanmak
- B) Hitap bildiren ifadelerden sonra kullanmak
- C) Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak red, kabul teşvik vb. bildiren kelimelerden sonra kullanmak
- D) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelimeleri ayırmak
- E) Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında kullanmak

8. (I) Turizmin tarihsel gelişimine bakıldığında Avrupa'nın ve Avrupa Birliği ülkelerinin merkez oluşturduğu görülmektedir. (II) Başka bir anlatımla uluslararası turizm hareketlerine en fazla katılan, en fazla turist çeken, ülkeler Avrupa ülkeleridir. (III) Günümüzde de AB ülkeleri, dünya turizminin gelişiminde etkili rol oynayan ve dünya turizmini yönlendiren bir yapıya sahiptir. (IV) Dünyada önde gelen 40 turizm ülkesinin 12 tanesi AB üyesidir. (V) İspanya, İtalya, Yunanistan, Fransa, Portekiz'de deniz, kum, güneş ağırlıklı kitle turizmi; Orta Avrupa ülkelerinde kış turizmi ve termal turizm; Batı Avrupa'nın büyük kentlerinde moda, kongre, iş, festival gibi etkinlikleri içine alan kültürel turizm ön plana çıkmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Newton'un hayatını anlatan bir metinde elma hikâyesi ön plana çıkar. Eğer bu hikâye olmasaydı Newton'un Evrensel Kütle Çekim Yasası, sadece bilim insanlarının algılayışında kalabilirdi. Einstein da () Bilim, gündelik düşüncenin geliştirilip inceltilmesinden fazlası değildir. () sözünü bu durumu destekler. Bununla karmaşıklıkta yalınlığı keşfetmek kadar keşfin yalınlıkla ifade edilmesini de vurgular. Kendisi de ünlü Genel Görelilik Kuramını aktarırken karmaşık sayılar ve hesaplamaların yanına bir örnek iliş­tirir () Zaman görelidir çünkü eliniz kaynar suda iken bir dakika () bir saat gibi gelir () sev­diklerinize geçirdiğiniz bir saat ise bir dakika.

Bu parçada parantezle boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (:) (,) (:) (,) (;) B) ("") (.) (,) (:) C) (;) (,) (:) (,) (;)
D) ("") ("") (:) (,) (:) E) ("") ("") (:) (,) (:))

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) 2025'te hedefini gerçekleştirmek için çok çalışması gerektiğini biliyordu.
- B) Doktor Fuat'a muayene olmak için bankonun önünde sıraya girdi.
- C) Türk Dil Kurumu Başkanı'na kılavuzun ne zaman güncelleneceği soruldu.
- D) RTÜK'ten yapılan uyarıları dikkate almayan dizlere cezalar gelmeye başlamış.
- E) Konyalı'nın etli ekmeğe düşkünlüğü geçenlerde araştırmaya konu olmuştu.

11. Cumhuriyet Dönemi Türk yazarlarının önde gelen isimlerinden Reşat Nuri Güntekin (25 Kasım 1889 - 7 Aralık 1956); yayımlanmış yedi adet hikâye kitabıyla Türk hikâyeciliğinin gelişiminde önemli bir konumda yer alır. Yazarın çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış ancak kitaplarına dâhil edilmemiş birçok hikâyesi de mevcuttur. Yazar, hikâyelerini kimi zaman “Reşat Nuri” imzasıyla, kimi zaman da “Ağustos Böceği, Ateş Böceği, Yıldız Böceği” gibi takma isimlerle yayımlamıştır.

Bu metinde ayraçla belirtilen noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) Kısa çizgi
B) Yay ayraç
C) Tırnak işareti
D) Noktalı virgül
E) Virgül

12. On altı yılda 175 sayı yayımlanan Dost (,) özellikle

üçüncü dönemine kadar gelen sayılarında diri ve etkili bir dergidir. Bunda önce Attıla İlhan'ın (,) sonra da

da İkinci Yeni şairlerinin önemli bir payı olduğu söylenebilir. Son döneminde kan kaybeden dergi (,) 1960'ların

ortalarında çıkan dergilerin gerisinde ve gölgesinde kalarak durağanlaşır. Attılâ İlhan'ın ve İkinci Yeni şairlerinin uzaklaşması (.) durağanlaşmanın sebeplerinden

biridir (,) diğerleri ise dergide belli bir şair, hikâyeci ve

eleştirmen kadrosunun oluşturulamaması ve Dost'un zamanın ruhunu yakalayamaması olarak söylenebilir.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

04 Noktalama İşaretleri

1. Şairin en dikkat çeken tarafı, şiirde hiç tereddüt etmeksizin,
I
yepyeni formlar denemesiydi. Bir dergide onunla ilgili olarak
bir eleştirmenin şunları dediğine rastladım : “Sürprizlerle
II
dolu ve şaşırtıcı. Yeni buluşlara imza atmaktan, sürekli
III
değişiklik peşinde olmaktan geri durmayan, arayışlarıyla
'modern bir kâşif' görünümü veren bir şair. Acaba bize daha
IV
ne sürprizler yapacak ?”
V

Bu parçada numaralanmış yerlerdeki noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Atilla Dorsay()ın “100 Yılın 100 Yönetmeni” kitabındaki Alfred Hitchcock bölümünü okurken bu şişman yönetmeni bir kez daha sevdim() Bakın ne demiş() “Başkaları seyirciye hayat dilimleri versinler, ben onlara pasta dilimleri veriyorum.” Pasta dilimi ikram eden biri nasıl olur da sevilmez()

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada parantezlerle belirtilen yerlere getirilecek noktalama işaretlerinden biri değildir?

- A) Nokta B) Virgül C) Soru işareti
D) Kesme işareti E) İki nokta

3. Dünkü yazımdan sonra bir şarkı sözü yazarı, hemen telefona sarılmış() sayfa yönetmenini kutlamıştı.() Muhteşem bir yazı ama bazı eksikler var!() Nedir o eksikler, diye sorulduğunda alınan cevap yazının aslında tamamen yanlış okunduğunu ortaya koyuyordu()

Bu parçada ayraçla () belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (:) (:) (.) B) (:) (“”) (.)
C) (:) (.) (:) (...) D) (.) (:) (...) (.)
E) (:) (“”) (.) (.)

4. Fizyoların deniz yüzeyinden 20 cm kadar yukarıya yükselen masmavi yelkenimsi organları vardır(I) onları yüzdüren(II) ilerleten bu organdır. Helezon biçimli dokungaçlarında felç yapıcı toksinler içeren kapsüller(III) kutucuklar bulunur. Denizanelarının tüm bu özellikleri son derece ilginçtir(IV) dikkat çekicidir. Güneşle temas ettiğinde kısa bir süre içinde kuruyup yok olan(V) neredeyse tamamı sudan oluşan bir canlı nasıl olup kimyasal madde üretimi yapar? Nasıl olur da düşmanını yanıltacak taktikler geliştirebilir?

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir noktalama işareti kullanılmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ömer Seyfettin'in Türk hikâyeciliğine kattıkları bu satırların sınırını aşar. Hikâyeciliğimiz onunla başladı() desek abartmış olmayız() Acelesi olduğu her halinden bellidir() otuz altı yaşında ölmesine rağmen ciltler dolusu hikâye yazmasını başka nasıl açıklayacağız()

Bu parçada ayraçla () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (:) (.) (?) B) (,) (.) (.) (!)
C) (,) (.) (.) (?) D) (,) (...) (.) (?)
E) (:) (.) (...) (!)

6. İlk yazım, o yıllarda gencecik bir üniversite öğrencisiydim, 1983'te yayımlandı. 1986'ya kadar yazdıklarımın bir bölümünden oluşturduğum dosyam, “Gerçekçilik Yolunda”ya 1987'de inceleme-eleştiri dalında birincilik ödülü verildi.

Bu parçada virgüller (,) aşağıdaki görevlerinden hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
B) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
C) Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin ve ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
D) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
E) Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

H
I
Z

R
E
N
K

7. Karşı sahili buradan seyretmek ne büyük keyif () Muhteşem bir tabloya bakar gibi () Denize vuran karşı sahilin ışıkları dalgalarla bize kadar ulaşıyor () Rüzgârın kanatlarına yapışan incecik bir müzik sesi () gecenin esrarını ruhumuza taşıyor ()

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada parantezlerle belirtilen yerlere getirilecek noktalama işaretlerinden biri değildir?

- A) Nokta B) Noktalı virgül C) Virgül
D) Üç nokta E) Ünlem

8. Yaban hayvanlarının arasından geçerek dik yamaçlı (I) engebeli dağları nihayet aşır (II) ufuksuz bir düzlüğe çıktıklarında onları kötü bir sürpriz bekliyordu. Gölgesiz (III) susuz ve uzun bir yol (IV) Şimdi ne bu zorlu dağları aştıklarına (V) ne de tehlikeli hayvanlardan kurtulduklarına sevinebiliyorlardı.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangilerine virgül (,) getirilmelidir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) I ve II

9. Temmuz 1957'de son sayısı yayımlanan Seçilmiş Hikâyeler dergisinin ardından Salim Şengil , cep kitabı boyutunda

I

Perşembe Yağmurları adlı tek sayılık bir kitapdergi yayımlar.

II

On yerli, bir yabancı yazarın hikâyelerinin yer aldığı bu yayın, Seçilmiş Hikâyeler dergisinden Dost'a geçişte

III

soluklanma olarak değerlendirilebilir. Bütününüyle hikâyeye ayrılan Perşembe Yağmurları , Seçilmiş Hikâyeler'e bir vefa

IV

borcu gibidir çünkü yeni bir kuşak yetiştiren Seçilmiş Hikâyeler, ilk yıllarında sadece hikâye dergisidir. Bu yönüyle Kaynak dergisinin , 1940'ların sonu ile 1950'lerin ortalarına

V

kadar şiirde gördüğü işlevi, aynı yıllarda hikâyede Seçilmiş Hikâyeler'in üstlendiği rahatlıkla söylenebilir.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ben(I) işe şiirle başladım(II) çevremde karşılığını bulamadığım için şiirde fazla ısrarcı olmadım. Hikâyeyle(III) romana da zaten hiç ilgi duymadım(IV) bu nedenle kendime gazeteciliği seçtim(V) diyebilirim.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine herhangi bir noktalama işareti konmasına gerek yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bu yolculukta nereye gitmek istersen git, nerede

I

dinlenmek istersen dinlen fark etmez... Göreceğin,

II

konaklayacağın her yer muhteşem bir güzellikte. Yol

III

boyunca çay ve fındık bahçelerinin seyri, Boztepe'de

Ordu manzarasıyla içilen kahvenin tadı... Şimdi bile

IV

beni dinlerken hayalen oradasındır.

V

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bundan birkaç yıl önce İzmit () İstanbul tren yolu üzerinde bir sarmaşık görmüştüm () Bir fabrika bacasına sarılan sarmaşık () Ne muhteşem () Doğanın endüstriye karşı, ben daha ölmedim isyanı ()

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilemez?

- A) Nokta B) Noktalı virgül
C) Ünlem D) Üç nokta

E) Kısa çizgi

05

Noktalama İşaretleri

1. Girişteki tezgâhlarda yoğurt, peynir, yumurta; bazlama, gözleme, ev ekmeği satılıyordu.

Aşağıdakilerin hangisinde noktalı virgül (;) bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

- A) Yıllar geçti, nüfus arttı; mevcut pazar küçük gelmeye başladı.
- B) Sabun, çamaşır deterjanı, çamaşır suyu; çay, şeker, makarna farklı yerlerdeydi evin kilerinde.
- C) Babam ilçenin elektrikçisi, gömlekçisi; annem yemekçisi, baklavacıydı.
- D) Biz büyüdük, iş sahibi olduk; ayaklarımız üstünde durmayı öğrendik.
- E) Son yıllarda turşu; erik, kayısı, elma gibi alışılmamış ürünlerle de hazırlanıyordu.

2. Kolay üretilip çabuk tüketilen oyuncakların piyasaya hâkim olmasından önce çocukların dünyaya bakışını şekillendiren, hayal dünyasını zenginleştiren, aynı zamanda kendi dönemlerinin de bir anlamda tanıdığı olan oyuncaklar vardı. 17'nci yüzyıldan günümüze oyunun masalsi dünyasına kapı aralayan bu oyuncakları bir arada göreceğiniz oyuncak müzeleri, üç kuşağı bir arada vakit geçirmeye ve ortak mutluluğu paylaşmaya davet ediyor.

Yukarıdaki parçada virgölün

- I. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcük öbeklerini ayırmak
- II. Yükleminden uzak kalmış ögeyi belirtmek
- III. Sıralı cümleleri ayırmak
- IV. Ara söz ve ara cümleleri ayırmak

görevlerinden hangisine örnek yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve IV E) III ve IV

3. Ulusal Peynir Çalıştayı'na Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili birimlerinin temsilcileri (I) politikacılar (II) konunun uzmanı akademisyenler (III) çeşitli üretici örgütleri ve sivil toplum kuruluşları (IV) süt sanayicileri ve süt üreticileri katılacak (V) çalıştayda özellikle peynir üreticilerinin kaliteli üretim ile tüketiciye ulaşmada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ele alınacak.

Yukarıdaki parçada parantezle belirtilen yerlerin hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Günümüzde ağaçları azalmış olsa da kirazın tek bir anlamı var yöre sakinleri için () Festival () Her yıl haziran ayında Kiraz Festivali'ni büyük bir coşkuyla kutluyorlar () Farklı kentlerden köye davet edilen halk dansları toplulukları () köy meydanında halka açık gösteriler sergiliyor ()

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (;) (!) (.) (,) (.) B) (.) (!) (.) (,) (.)
- C) (:) (.) (.) (,) (.) D) (:) (.) (.) (;) (.)
- E) (:) (...) (.) (;) (.)

5. Köy sakinleri , İstanbul'un Beykoz ilçesine bağlı

I

Polonezköy'de Polonyalı atalarının gelenek ve görenekleri ile Türk kültürünü harmanlayarak yıllardır yaşıyor. Evlerde her Polonyalının Lehçe okuma yazmayı söktüğü "Elementarz" kitabı var. Her ne kadar Paskalya Pazarı gecesi kimse komşusunun çitlerini sökmüyor , arabalarını

II

kaçırmıyor , akla gelmedik şakalar yapıyorsa da

III

boyanan Paskalya yumurtalarıyla süslenmiş pencere önleri ,

IV

oteller , dükkânlar bekliyor sizi.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış virgüller kullanım yerlerine göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. İnsanların istedikleri noktaya vardıklarını düşünmelerini anlayamıyorum , Havaalanlarına , garlara özgü kalmalı

I

II

bu düşünce , Biri bir yere vardığını söylediğinde içimden

III

nereye , hangi araçla diye sormak geçiyor. Daha ileriye

IV

gidemeyeceğini anlayanlar , bulundukları konuma varmış

V

olmakla övünürler.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisinde noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

7. Mustafa Karadeniz'in yönetmenliğini yaptığı "Çınar" filminin çekimlerine iklimi I, coğrafyası II insanı ve kültürel birikimiyle yalnız Türkiye'nin değil dünyanın etkileyici şehirleri arasında olan Kars'ta başlandı. Engellilerin günlük hayatta yaşadığı sorunlara odaklanan Karadeniz III bu filmiyle insanların kendini gerçekleştirme mücadelesinde karşılaştıkları sorunları Kars ve insanını çerçeveye alarak taşımak istediklerini söylüyor. Çekimleri başlayan film IV dünya çapında düzenlenen engelli film festivallerinin yanı sıra Cannes V, Berlin VI, Venedik gibi film festivallerine de katılarak ülkemizi temsil edecek.
- Yukarıdaki parçada numaralanmış virgüllerin hangileri diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?**
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) V ve VI

8. Deniz tatili için Akçay da I Altınoluk da tercih edilebilir ancak özellikle Akçay'da deniz suyu oldukça soğuk II. Bunun sebebi Kaz Dağları'nın Akçay'ın denizine karışan soğuk suları... Yörede bu soğuk denizin sebebi olarak III "Sarıkız Efsanesi" de anlatılıyor. "Sarıkız kim?" dersiniz IV V Akçay'ın merkezindeki Sarıkız heykelinin tabelasını okumalısınız.
- Yukarıdaki parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangileri doğru kullanılmıştır?**
- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve V E) II ve IV

9. Odun ateşinde demlenen çay eşliğinde () gönlü zengin insanlarla koyu bir sohbe talıyoruz () Ata yadigarı patikaların öyküsünü aktarıyorlar bize gözleri uzakta bir yerlere bakarak () gözlerinden okunuyor geçmişe özlemleri ()
- Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?**
- A) (,) (.) (...) (.) B) (,) (.) (,) (.)
C) (,) (:) (...) (.) D) (;) (.) (:) (...)
E) (,) (.) (...) (.)

10. Ankara'yı nasıl bilirsiniz () Akla gelebilecekleri hemen sayalım () ülkenin ikinci büyük kenti () devletin kalbinin attığı yer () Peki ya yaban hayatı ()

Yukarıdaki parçada parantezle belirtilen yerlere hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (?) (;) (,) (...) B) (?) (;) (,) (...) (?)
C) (!) (:) (,) (...) (?) D) (!) (:) (,) (...) (...)
E) (?) (:) (,) (...) (?)

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül (;) yanlış kullanılmıştır?

- A) Ankara, farklı iklim özelliklerini taşıyan doğa kesitleriyle dikkatleri çekiyor; bu coğrafya, özellikle bahar aylarında göçmen kuşlara ev sahipliği yapıyor.
- B) Ülkemizde bulunan 450 kuş türünün yarısından fazlası il sınırları içinde gözlenebilir; baştankaralar, ardıc kuşları, çalı kuşları...
- C) Tilki, tavşan, sincap; kartal, şahin,doğan bu coğrafyada gezinirken aniden karşınıza çıkabilir.
- D) Eymir Gölü; Mogan Gölü, Manyas Gölü gibi birçok kuşun üremek için geldiği alanlardan biridir.
- E) En büyük ispinoz türlerinden biri olan kocabaşlar, güçlü gagalarıyla kiraz çekirdeğini bile kırabiliyor; nesli tehlike altında olan dikkuyruklar görkemli, mavi gagaları ile dikkat çekiyor.

12. Gaziantep şehir merkezinde birbirine yakın turistik yerler var(:) Bakırcılar Çarşısı'nda bakırın ince işçiliğini

birbirinden zarif örnekleriyle görebilir(,) esnafla bol bol

sohbet edip, alışveriş yapabilirsiniz. Almacı Pazarı'ndaki

renk cümbüşü sizi büyüler: kurutulmuş sebzeler, kırmızı biber, salçalar(...)

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangileri yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve IV
D) I ve IV E) Yalnız III

06

Noktalama İşaretleri

1. Gaziantep'in en eski mahallelerinden biri olan Bey Mahallesi'ndeki tarihî bir Antep evi, I Gaziantep Büyük Şehir

Belediyesi tarafından satın alınıp restore edilerek 6 Nisan 2013'te Türkiye'nin dördüncü oyun ve oyuncak müzesi olarak açılmış. Müzenin giriş katında dört II, orta katında üç III

çatı katında bir ve iki katlı mağarada bir tane olmak üzere dokuz ayrı temalı sergi bölümü bulunuyor. "Dünya çocukları'nın tanıtıldığı mağara galerisine sahip olan ve bu özelliğiyle Türkiye'de tek olan müzede IV, yirmi dört ülkenin

yöresel kıyafetleri V, dikkat çeken oyuncaklar ve mimari

eserlerin maketleri yer alıyor.

Yukarıdaki parçadaki numaralanmış virgüllerin hangileri "vurgulanmak istenen ögeyi belirtme" amacıyla kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve IV E) II ve V

2. Burada yerleşimin sadece sahil şeridinde olduğunu düşünüyorsanız I, yanılıyorsunuz. Civardaki yörük köyleri

yeşillikler arasına saklanmıştır. Yukarılara, köylere doğru çıkıp II, doğanın muhteşem güzelliğini gördüğünüz zaman

yöredeki en eski yerleşimlerin III, neden buralarda

kurulduğunu IV, insanların buraları niye terk etmediklerini

daha iyi anlayacaksınız. Bu yörük köylerinin herhangi birine gidebilir V, köy meydanındaki kahvede yorgunluk çayı

içebilirsiniz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış virgüllerin hangileri yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) IV ve V E) I, II ve III

3. Gözünüzle görmeden(I) lezzetlerini tatmadan(II) tarihî çarşılarında(III) boydan boya yürümeden ruhunu asla kavrayamayacağınız bir şehir(IV) Güneydoğu Anadolu'nun göz bebeği Gaziantep(V) bütün cazibesiyle ziyaretçilerini bekliyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisinde herhangi bir noktalama işareti getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Günlerden çarşamba ise Edremit'in merkezinde kurulan meşhur pazara uğramayı ihmal etmeyin(I) Çeşit çeşit zeytinden(II) Ege otlarından(III) taze sebzelerden(IV) dağ köylerinden gelen naneden(V) kantarondan(VI) dağ kekiğinden şifa niyetine az da olsa alın(VII)

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlere getirilecek noktalama işaretlerinden hangileri birbirinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) V ve VI E) I ve VII

5. Karadeniz'de geçit vermez gibi görünen dağlar I, ulaşılmaz

hissi uyandıran mesafeler II Bölge insanının bunları

aşmak için bulduğu en pratik çözüm III Taş patikalar IV

İşte bu tarihî taş patikaların izini sürmek için karlı dağlar V

yüksek platolarla çevrili Tuna Vadisi'ne yöneliyoruz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış noktalama işaretlerinin hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

6. Bu yöre bisiklet sevenler için eşi bulunmaz bir yer. Bisiklet, hem ulaşım hem keyif aracı olarak yaygın kullanılıyor. Özellikle üç tekerlekli, arkasında sepeti olan bisikletler burada yaşayanların en çok tercih ettiği tür. Bölgede, görenler bilir, keyifli bisiklet parkurları var. Bisikletim yok, diye üzülmeğin. Çevrede bisiklet kiralayabileceğiniz pek çok yer var.

Yukarıdaki parçada virgülün aşağıdaki kullanımlarından hangisine örnek yoktur?

- A) Cümelerde vurgulanmak istenen ögeyi belirtmek
B) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcük öbeklerini ayırmak
C) Ara söz ve ara cümleleri ayırmak
D) Tırnak içine alınmamış aktarma cümlelerini belirtmek
E) Sıralı cümleleri ayırmak

7. Göz alabildiğine uzanan zeytin ağaçları ile örtülü yamaçlara () gün batımında denize ve adalara bakmanın tadı () Sahilden biraz yukarıdaki piknik yerine bisikletlerle çıkabilirsiniz () Çam kokuları () eşsiz görüntü eşliğinde mangalınızı yakabilir () ailenizle hoş bir gün geçirebilirsiniz.

Yukarıdaki parçada parantezle boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (.) (.) (,) (,) B) (,) (...) (.) (,) (;)
C) (,) (...) (.) (;) (,) D) (;) (.) (.) (;) (;)
E) (,) (...) (.) (,) (,)

8. Akçay ile Altınoluk arasında uzanan () sırtını zeytin ağaçlarıyla örtülmüş tepelere yaslamış () yemyeşil bir sahil şeridi var sırada () Mavi bayraklı denizi ve plajları ile ideal bir güzergâh ()

Yukarıdaki parçada parantezle boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (,) (.) (...) B) (,) (;) (.) (.)
C) (;) (,) (...) (...) D) (,) (,) (...) (...)
E) (;) (,) (.) (.)

9. Şimşeğin ara sıra gökyüzünü ikiye yararak bahsettiği aydınlıkta arka sokağa saptı(I) hızlı adımlarla yürüdü. Yağmur şiddetini artırıyor(II) kaldırım kenarındaki oluklardan(III) yol ortasındaki mazgallardan sular fışkırıyordu. Köşede onu bekleyen kısa boylu(IV) dağınık saçlı(V) orta yaşlı adamla buluştu.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerin hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti konulmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Binlerce yıldır Hitit , Pers , Mezopotamya , Roma gibi
I II III

pek çok uygarlığı topraklarında ağırlayan Gaziantep ,
IV

sahip olduğu tarih birikimini çarşılarına , ev yaşamına ,
V VI

rengârenk sokaklarına dolu dolu yansıtan gerçek bir kültür mozaiği.

Yukarıdaki parçada numaralanmış virgüllerin hangilerinin işlevi birbirinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) IV ve V
D) V ve VI E) III ve VI

11. Serinin bu son kitabında dikkat çekici özellikler var(I) Kalın kapaklı(II) nefis kâğıda basılmış ve her sayfası sürprizlerle dolu. Kitapta okuru kitabın evrenine sokup uzun bir yolculuğa çıkaracak fotoğraflar, haritalar, bulmacalar, tarihten yapraklar, başka kitaplardan alıntılar(III) Serinin kataloğunda yer alan kitaplar oldukça tanındık(IV) Dracula, Alice Harikalar Diyarında, Oz Büyücüsü(V)

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlere konacak noktalama işaretleri eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Anna Karanina'yı elime ilk aldığımda lisedeydim ve birkaç sayfa okuduktan sonra sıkıcı bulup bir tarafa koymuştum () Farklı bir çevirisini bulduğum kitabı ikinci okumamda üniversiteden yeni mezun olmuştum () bu defa elimden bırakamadım. Meğer ilk okumamda uykumu getiren kısımlar Tolstoy'un değil, kötü bir çevirmenin marifetiymiş () Bu arada ben de değişmiş () hayata () insanlara daha farklı gözlerle bakmaya başlamıştım.

Yukarıdaki parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinin hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (;) (.) (,) (,) B) (,) (,) (!) (;) (,)
C) (,) (,) (...) (;) (,) D) (...) (,) (...) (,) (;)
E) (,) (;) (!) (,) (,)

07

Noktalama İşaretleri

1. Eskiden büyüklerimiz:() Biri yer, biri bakar() kıyamet ondan kopar.() derlerdi de kimsenin gözünün önünde, paylaşmadan bir şeycikler yenmezdi. Şimdi o değerli büyüklerin evlatlarına ne oldu, bilinmez() Hemen herkeste bir yediğini, içtiğini millete gösterme modası başladı. Dolu tabakların, markalı kahvelerin fotoğrafını çekip çekip “paylaşma” modası()

Bu parçada ayraçla () belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (“) (;) (“) (.) (...) B) (“) (:) (“) (?) (...)
C) (–) (!) (.) (?) (.) D) (“) (:) (“) (!) (...)
E) (–) (;) (!) (?) (...)

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde virgül (,) sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır?

- A) Günümüzde mimaride çevreci yaklaşımlar, yenilenebilir enerji kaynakları tercih ediliyor.
B) Yüreğe dokunmak isteyen bir şair, şiirinin her dizesini kalbinin derinliklerinden sızan bir sesle dokumak zorundadır.
C) Okuduğumuz bir satırın günün birinde zihnimizde farklı anlamlar çağrıştırdığına şahit olur, bu duruma bir anlam veremeyiz.
D) Yarınki işleri plânlamak için biraz zamanınızı alacağım, dedi ve toplantıyı başlattı.
E) Bir fincan kahve, iyi bir dost kadar insana iyi gelen bir şey yoktur.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) İnsanın bazen yalnız kalmaya, biraz kafa dinlemeye ihtiyacı olur
B) Anadolu, uzun yıllar boyunca birbirinden çok farklı kültürlerle ev sahipliği yapmıştır
C) Günün yorgunluğunu atmak için en iyi yol, bir bardak çay ve güzel bir kitaptır
D) Onun buraya ne zaman döneceğini ben de bilmiyorum
E) İnsanın gönlünü ferahlatan masmavi denizle gökyüzünün birleştiği bu eşsiz kıyılar

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde noktalama yanlışı vardır?

- A) Bu sabah yağmur var İstanbul’da, gözlerim dolu dolu oluyor yine.
B) Bu ay kaç kitap okudun, kaç yer gezdin?
C) Hey, bu kadar eşyayı ben tek başıma taşıyamam!
D) Ne zaman gelir, ne kadar kalır, hiç bilemiyorum?
E) Gökkuşağının ağaç dallarından süzülüp toprakla kaynaştığı mis gibi bir bahar sabahı...

5. Yerinde konuşma() aklı başında her insanda bulunması gereken bir özellik() Ne var ki günümüzde ağızına geleni söyleyip içini boşaltmak() marifet sayılıyor. İnsanlar, birbirilerine ne kadar iğneleyici söz söylerlerse o kadar mutlu oluyor() yaptığındaki kötülüğün zerre kadar farkında olmayan bu kişiler, bir de bunu sosyal medyadan herkese gösteriyor.

Bu parçada ayraçla () belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (.) (.) (:) B) (.) (.) (.) (;)
C) (:) (!) (.) (;) D) (.) (...) (;) (:)
E) (;) (...) (.) (;)

6. I. Kısa sürede kazanılan başarılar, uzun sürede kazanılanlardan daha kalıcı olabilir.
II. Bu sanatçıların yaptığı kum heykellerin temaları arasında Midas’ın Kulakları, Truva Savaşı gibi Anadolu kökenli efsaneler var.
III. Edebî eserler, konusunu gerçek yaşamdan almış olsa bile bir tarih kitabı bilimselliğine sahip değildir.
IV. Şimdiki korku filmleri, eskiden olduğu gibi seyirciyi yavaş yavaş germeyi değil ara ara yerinden sıçratmayı amaçlıyor.
V. Bu haritada ülkenin coğrafi özellikleri, önemli jeolojik yapıları renklendirme yöntemiyle ayrıntılı olarak gösterilmiş.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde virgül diğerlerinden farklı bir amaçla kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) II ve V E) IV ve V

H I Z R E N K

7, 8 ve 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Adnan, akşam noktalama işaretleriyle ilgili ödevini doğru bir şekilde tamamlayıp bitirmiş; kardeşi Fatih muziplik olsun diye ödevdeki bazı işaretleri değiştirmiş ve ödevde bazı işaretler eklemiştir. Ödevin son hâli şöyledir:

Çocukluğumun önemli mekânları birer birer yıkıldı ;
I
evimiz ; okulum , köşedeki bakkal . Yüksek
II III IV
binalar yapıldı , odalarında saklambaç oynadığım ,
V VI
bahçesinde sağa sola koştuğum ; kokulu
VII
gazozundan içtiğim mekânların yerine ...
VIII

7. Buna göre Fatih hangi işaretleri değiştirmemiştir?

- A) I ve IV B) II ve VI C) III ve IV
D) III ve VI E) I ve VII

8. Fatih numaralanmış işaretlerden hangisini gereksiz eklemiştir?

- A) I B) IV C) V D) VI E) VII

9. Adnan hangi iki işaretin yerini değiştirdiğinde bu işaretlerin kullanımı, ödevin değiştirilmeden önceki doğru şekli olur?

- A) I ve IV B) IV ve V C) V ve VII
D) IV ve VIII E) III ve V

10. I. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
II. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.
III. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.
IV. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.
V. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

Numaralanmış açıklamaların noktalama işaretleri ile doğru eşleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Virgül (I / II / III)
Noktalı virgül (IV)
Üç nokta (V)
B) Virgül (II / III)
Noktalı virgül (I / V)
İki nokta (IV)
C) Noktalı virgül (I / III)
İki nokta (II / IV)
Üç nokta (V)
D) Virgül (I / III)
Noktalı virgül (II / V)
Üç nokta (IV)
E) İki nokta (III / IV)
Noktalı virgül (I / II)
Üç nokta (V)

11. Edebiyatın kökeni Arapça "edeb" kelimesidir. Bundan dolayı edebiyatla ahlaki değerler arasında ilişki kurulmuştur() Yazarlara göre değişen edebiyat tanımlarından bazıları şunlardır()

Dil vasıtası ile insandan insana ve nesilden nesile aktarılan her beşeri ifade, edebiyattır. (Cemil Meriç)

Edebiyat() tarihsel, sosyal ve kültürel olandan hareketle dille gerçekleştirilen güzel sanat etkinliklerine ve eserlerine verilen genel addır. (Şerif Aktaş)

Bu parçadaki parantezle boş bırakılmış yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (:) (;) (,) B) (.) (;) (,)
C) (...) (:) (,) D) (.) (:) (,)
E) (.) (:) (;)

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Sözcükte Yapı 1

SÖZCÜKTE YAPI

KÖK

dergiler < der - (Fiil kökü)

toplantı < top (İsim kökü)

başarılar < baş (İsim kökü)

sıkıntı < sık - (Fiil kökü)

İSİM ÇEKİM EKLERİ

1. ÇOKLUK EKLERİ

araba - lar

defter - ler

2. İYELİK EKLERİ

Benim zaman - (i)m Bizim zaman - (ı) mız

Senin zaman - (ı)n Sizin zaman - (ı) nız

Onun zaman - ı Onların zaman - ları

3. TAMLAMA EKLERİ

araba - n - in kapı - s - ı
Tamlayan eki Tamlanan eki

Biz - im görev - (i) miz
Tamlayan eki Tamlanan eki

Tamlanan ekleri aynı zamanda iyelik ekleridir.

4. HÂL (DURUM) EKLERİ

araba - y - ı ► Belirtme hâli

araba - y - a ► Yönelme hâli

araba - da ► Bulunma hâli

araba - dan ► Ayrılma hâli

Not: ÖSYM 2022 TYT'de "-ın" tamlayan(ilgi) ekini de durum eki olarak sormuştur.

YAPIM EKLERİ

1 İSİMDEN İSİM YAPIM EKLERİ

bir - inci

yok - sul

akıl - lı

sabır - sız

odun - cu

2 FİİLDEN FİİL YAPIM EKLERİ

anla - t -

gör - üş -

kız - dır -

sev - in -

kır - ıl -

3 İSİMDEN FİİL YAPIM EKLERİ

baş - la -

mor - ar -

hız - lan -

kan - a -

4 FİİLDEN İSİM YAPIM EKLERİ

dur - ak

başar - ı

geç - it

ver - gi

Bütün fiilimsi ekleri (işim - fiil, sıfat - fiil, zarf - fiil ekleri) birer yapım ekidir.

YAPISINA GÖRE SÖZCÜKLER

1. BASİT SÖZCÜKLER

Yapım eki almamış sözcüklerdir.

evimizden, bakıyorsunuz, gözlerimize, tutmalısın...

2. TÜREMİŞ SÖZCÜKLER

En az bir yapım eki almış sözcüklerdir.

çekingen, duygusal, sessizlik, eğimli...

3. BİRLEŞİK SÖZCÜKLER

En az iki sözcüğün bir araya gelerek oluşturduğu sözcüktür.

birkaç, biraz, yardım etti, birçok, nasıl, razı olmuş, hiçbir, bilgisayar, zannettim, kızıl, niçin, hapsettik, çekyat, hanımeli, cankurtaran...

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Sözcükte Yapı 2

Sözcükte Yapı 3

GÖVDE

KÖK + 1 YAPIM EKİ = GÖVDE

yor – gun > yorgun
anla – t > anlat –
sev – gi > sevgi
göz – lük > gözlük

GÖVDEDEN TÜREMİŞ SÖZCÜK

KÖK + 2 YAPIM EKİ

yor – gun – luk > yorgunluk
anla – t – ıcı > anlatıcı

FİİL ÇEKİM EKLERİ

1. ŞAHIS EKLERİ

gelmeli– y – im gelmeli– y – iz
gelmeli – sin gelmeli – siniz
gelmeli (ek yok) gelmeli – ler

2. KİP EKLERİ

a) Haber Kipleri

Şimdiki Zaman : sev – (i) yor – um

Gelecek Zaman : sev – ecek – sin

Geniş Zaman : sev – er – im
sev – mez – sin

Görülen Geçmiş Zaman : sev – di – ler

Duyulan Geçmiş Zaman : sev – miş – siniz

b) Dilek Kipleri

Dilek – Şart : sev – se – niz

İstek : sev – e – y – im

Gereklilik : sev – meli – sin

Emir : sev (ek yok)

3. OLUMSUZLUK EKİ

düşün – me – y – ecek – sin

anla – ma – dı – m

Olumsuzluk ekini fiilden fiil yapım eki olarak kabul eden kaynaklar vardır.

NOTLARIM

1. O yanlış evlenip çabuk ayrılan kızlar
I II

Her gece uykusuzluk, her sabah zorluk
III

Mutluluk size uzak, ne desem yalan kızlar

İş güç dağdağası, büyütülecek çocuk
IV

Yaşamaya vakit yok ah kızlar, aman kızlar...
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü fiildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

2. Davranalım ayrılığa vedaya

Yoksa tutsak oluruz durgunluğa
I II

Sürebilir bir can çekiş bizleri
III

Bir itişte yeni yeni katlara...
IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisinin kökü isimdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, diğerlerinden farklı bir kökten türemiştir?

- A) Günlük tutmak, duygularınızı anlatıp rahatlamamanın en güzel yollarından biridir.
B) Korkularınız üstüne gitmezseniz onlara esir olursunuz.
C) Kavgacı bir kişiliğe sahip olduğundan etrafındaki herkesle arası bozuktur.
D) Farklı bir iş için ayrıntılı bir araştırma yapıyor.
E) Çalışmaya başlayınca bir anda sivrildi.

4. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, isim kökünden türemiştir?

- A) Denizli'deki kazı çalışmaları olanca hızıyla devam ediyor.
B) Bu aralar çok çalıştığın için yorgun görünüyorsun.
C) Batı'nın Orta Doğu ile ilgili emelleri hiç bitmeyecek.
D) Özgür düşünceye önem vermeyen toplumlarda yenilikçi akımların ortaya çıkması oldukça güçtür.
E) Dostlar arasındaki ufak kırgınlıkları büyütme, ilişkilere zarar veriyor.

5. Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı köklere "sesteş kök" denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü, sesteş kök değildir?

- A) Aradan geçen yıllar, gözlerindeki ışıltıyı da almıştı.
B) Sağımızdaki boş arsaya büyük bir futbol sahası yapılabilecekti.
C) Soylu bir aileden geldiği her hâlden belli oluyordu.
D) Maç yaparken düşünce kolunu çatlatmış.
E) Dün öylesine dalgındı ki yanımdan geçerken beni fark etmedi bile.

6. Yapıcı olmak yerine kırıp dökmeyi seçtiğinizde karşınızdakilerden çok kendi canınızı acıttığınızın ayrımına bile varmadınız belki de.
I II III
IV V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangilerinin kökü, sözcük türü bakımından aynıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) II ve V

7. "Gelecek endişesine kapılmadan bugünü içinden
I II

geldiği gibi coşkuyla yaşayan kaç insan vardır ki şu koca
III IV V

yeryüzünde?"

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangilerinin kökü, sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) III ve V

8. Okunuşları ve yazılışları aynı, anlamca aralarında yakınlık olan isim ve fiil köklerine "kökteş kök (ortak kök / ikiz kök)" denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü, kökteş kök olamaz?

- A) Onun sözleri içimizi rahatlattı, hepimize güven verdi.
B) Akrobalarımızla kurduğumuz güçlü bağlar, kendimizi daha huzurlu hissettirir.
C) Son zamanlarda başım sık sık ağrıyor.
D) Yağmur damlaları cama vuruyor ve ahenkli bir ses oluşturunuyordu.
E) Eski zamanlardan kalan kitaplar sahafların önünde yığılıydı.

9. Kafkasya kendine özgü karmaşık etnik yapısı ve zengin
I

tarihi ile geçmiş kültürün izlerini taşıyan yerler arasındadır.
II III IV

Kafkasya bir bakışta keşfedilemeyecek kadar karişık etnik
V

ve sosyokültürel yapıya sahiptir.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü isimdir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

10. Kapıdan koşarcasına çıkan kız, açık mavi yağmurluğunu çabucak sırtına geçirdi.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün kökü ile aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, kökünün türü bakımından özdeştir?

- A) Çoban sırtını kavak ağacına dayayıp sürüyü gözleme-ye koyuldu.
B) Dışarıdan büyük bir gürültü kopunca herkes pencerele-re üşüştü.
C) Vakit daraldıkça elimiz ayağımıza dolaşıyordu.
D) Yattığı yerden doğrulup masadaki sūrahiye uzandı.
E) Bahçede kovalamacılık oynayan çocukları tebessümle izliyordu.

11. Türkçede kök ile yapım ekinin oluşturduğu sözcük arasındaki ilişki, genellikle sözcüğün temel anlamına dayanır. Ancak bazı sözcüklerde bu anlam ilişkisinin yan, mecaz vb. anlama dayalı olduğu görülür.

Buna göre, aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde kök ile türeyen yeni sözcük arasındaki anlam ilişkisi, diğerlerinden farklıdır?

- A) Sandalyenin kırık ayağını tamir etmeye çalışıyor.
B) Gazeteci Hasan, köşedeki büfesini daha gün ağarmadan açardı.
C) Bu zorlu görevi başarırsan insanların sana bakışı değişir.
D) Küçük kıza sayı saymayı dedesi öğretmişti.
E) Bilimin dünyasında her şey izaha muhtaçtır.

12. Bir mektup bazen en değerli şey olur. Bütün umutları
I II

söner, yalnızlıktan çatlayacak gibi olur insan. Bir haber
III IV

bir ümit ışığı bekler durur.
V

Bu cümlelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangilerinin kökü, sözcük türü bakımından birbirinden farklıdır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

02 Biçim Bilgisi(Sözcük Kökü)

1. I. Haftalık harçlığından artırarak biriktirdiği paralarla bisikletine yeni bir fener alacaktı.
 II. Masada duran sudan bir yudum aldıktan sonra soru çözümlerini izlemeye devam etti.
 III. Tepeyi aşınca büyüleyici bir güzelliikle karşılaşmak bizi şaşırttı.
 IV. Yüklediği tüm sorumlulukları başarıyla yerine getirdi.
 V. Yaylada sessizliği bozan tek şey, derenin şırıltısıydı.
- Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler, kökünün türü bakımından birbirinden farklıdır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) Solak olduğu için tüm işlerini kendine has bir şekilde yapıyordu.
 B) Bazı insanlar, karşılarındakinin canını acıtmayı bir marifet zannediyor.
 C) En zor zamanlarda bile soğukkanlı davranır, sıkıntısını kimseciklere belli etmezdi.
 D) Soydaşlarımızla bir araya gelebilsek dünyadaki en büyük güçlerden biri oluruz.
 E) İçtiğimiz limonata, ağızımızda ekşimsi bir tat bırakıyordu.

3. I. Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi?
 II. Ölmek kaderde var, bize ürküntü vermiyor.
 III. Hayattan canlı ölüm, günden baskın rahmet.
 IV. Sarmış deniz kızları gibi dalgalar bizi.
 V. Yerlerde gezen hatıralar var korulukta.

Numaralanmış dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü sözcük türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü, hem isim hem de fiil kökü olarak kullanılmaya uygundur?**
- A) Duvarın sıvaları dökülmüş, kapının ahşap süslemeleri oldukça aşınmıştı.
 B) İki kutu boyayla burayı eskisinden de iyi hâle getirebiliriz.
 C) Milletimizin yüzyıllar öncesine uzanan köklü bir tarihi vardır.
 D) Dün çarşıdan aldığım kazağın aynısını bugün arkadaşlarım bana hediye etmesin mi!
 E) Kapının önünü güzelce süpürdükten sonra şu kilimleri buraya serersin.

5. I. Geçim derdine düşmüş bu insanlar için gece gündüz çalışmaktan başka çare yok.
 II. Güzel günlerde bu tür kavgaların yaşanması ne kadar mantıklı acaba?
 III. Yol yakırken bu isabetsiz karardan dönmek, herkes için en doğrusu.
 IV. Her insan giriştiği işlerden başarıyla çıkmayı arzular.
 V. Şu koca dünyaya bir çivi çakmadan, ufacık bir hayrı dokunmadan gidenlere çok yazık!

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bütün sözcükler, kökünün türü bakımından özdeştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Akıntı çok kuvvetli olduğu için önüne kattığı her şeyi sürüklüyordu.
 II. Yeni nesil, geleneklerimize gereken önemi vermiyor.
 III. Sesi çok yanık olduğu için yemek molasında ona türkü söyletirlerdi.
 IV. Türkiye dışındaki göçmen kamplarının pek çoğunda sağlıksız şartlar yüzünden salgın hastalıklar görülüyor.
 V. Kendisine laf dokundurulduğunu anlayınca kızarıp bozarmaya başladı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde sözcüklerin tamamının kökü isimdir?

- A) Hepimiz aydınlık bir dünyaya kavuşmanın umudunu besliyoruz yüreklerimizde.
- B) Güzel insan, dışı hoş görünen değil yüreği merhametle kuşanmış olandır.
- C) Bugün Batı, Mevlânâ'nın öğretilerinden yola çıkarak insanı anlamaya çalışıyor.
- D) Bu sanatçının hikâyelerinde gönül dünyasının içli mısralarından izler var.
- E) Renkli bir kişiliğe sahipseniz etrafınızdaki insanlar için mutluluk kaynağısınız demektir.

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, "Patlayan balonlardan korkan çocuk ağlamaya başladı." cümlesindeki altı çizili sözcükle kökünün türü bakımından özdeşir?

- A) Yarına ödeviniz, balıklardaki yüzgecin görevleridir.
- B) Baskı altında bile görevini hatasız yerine getirirdi.
- C) Yasa dışı göçler ile mücadele için önerileri vardı.
- D) Düşüncelerini söylemekten her zaman çekiniyordu.
- E) Doğudaki kar yağışı hafta sonuna kadar devam edecek.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcükler, kökünün türü bakımından özdeşir?

- A) İlerideki kavşakta büyük bir patlama oldu.
- B) Sararan yüzü soluk bir gül yaprağını andırıyordu.
- C) Hasta, yatağında iki büklüm bir hâlde kıvranıyordu.
- D) Bayramda elini öpen küçük çocuklara güzel dileklerde bulunur, onların başını okşardı.
- E) Kıtlık zamanlarında insanlar bırakın katığı bir kuru ekmeği bulamayacak hâle düşmüştü.

10. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, "Taraftarı olduğu takımın tüm maçlarını izliyordu" cümlesindeki altı çizili sözcükle kökünün türü bakımından özdeşir?

- A) Çayı doldururken mutlaka süzgeç kullanılmasını isterdi.
- B) Kış gelince en büyük eğlencesi sıcak sobasının başına oturup torunları için örgü örmekti.
- C) Geçen yaz aldığı beş dönümlük araziye çeşit çeşit meyve ağaçları dikiyordu.
- D) Durumla ilgili ona da haber verdik ama o, bunu pek önemsemedi.
- E) Yazarın yüzü aşkın köşe yazısı, hep bu dergide yayımlanmıştı.

11. I. Çocukken yağmurdan sonra oluşan su birikintilerinde oynamayı çok severdim.

II. Gün ağarınca ordu, yeniden ilerlemeye başladı.

III. Aldığı kurbanlık koyunu iki aydır iyice beslemişti.

IV. Karınları acıkan köpekler bahçede havlamaya başladı.

V. Ocağa atılan odunların çitirtisi, odadaki herkesin uykusunu getirmişti.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler, kökünün türü bakımından birbirinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Çağdaş bir toplumu, toplumsal olaylara bilinçli yaklaşan insanlar oluşturur. (II) Bu insanlar günlük yaşamda kendilerine ve çevrelerine karşı görevlerini aksatmadan yerine getirirlerse o zaman iyi bir vatandaş olarak sağlıklı bir toplum oluşturmayı başarırlar. (III) Dünya hayatına yön veren toplumların hepsi, bu hususta özverili davranan insanlardan oluşur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümledeki "çağdaş" ve "toplumsal" sözcüklerinin kökü, isimdir.
- B) I. cümledeki "olaylara" sözcüğünün kökü, "ol-" fiilidir.
- C) II. cümlede isim kökünden türetilmiş sözcükler vardır.
- D) II. cümledeki "sağlıklı" sözcüğünün kökünün sesteşi vardır.
- E) III. cümledeki altı çizili sözcüklerin kökü, tür bakımından birbirinden farklıdır.

1. Eklendiği sözcükten yeni bir sözcük oluşturan eklerle “yapım ekleri” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

- A) Kitabın son baskısı da hemen tükendi.
 B) Yokluk çekmeden varlığın değeri anlaşılmaz.
 C) Son hâlini görseydin ne kadar değiştiğini anladın.
 D) Bu dergi, abone olunmayı gerçekten hak eden ciddi bir yayın.
 E) Geçen günkü sınavda hiç yanlışım yoktu.

2. I. Tülden hafif olurum böyle sabahlar
 II. Gönümde bir damla aydınlık
 III. İçimde kuş cıvıltıları, şarkılar
 IV. Bağıra çağıra düşerim yollara
 V. Döner döner durur başım

Yukarıdaki numaralanmış dizelerden hangilerinde altı çizili sözcükler, isimden isim yapım eki almıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
 D) III ve IV E) IV ve V

3. Yaşamak zevki nedir bilmez ölümden korkan
 I II III

Gür bir imanla damarlarda ateşten kan

Birleşip böyle diyorlardı derin bir sesle,
 IV V

Yeri fethetmek için gelmiş o fatih nesle.

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, yapım eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Nurdan bir ağaç sayılır Mevlânâ,
 (Fiilden fiil yapım eki)
 II. Yabancı gibisin, miyop gözlerin kısık...
 (Fiilden isim yapım eki)
 III. İnsan bırakmaz sevdiğini, sevmek insanı bırakır.
 (Fiilden fiil yapım eki)
 IV. Sevda şarkılar gibi her gün bir nağmesi eksilir
 (İsimden isim yapım eki)
 V. Gece yarıları telefon ettin mi hiç?
 (Fiilden isim yapım eki)

Numaralanmış dizelerdeki sözcüklerden hangisinin aldığı altı çizili yapım ekinin işlevi, yanlış açıklanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, birden fazla yapım eki almıştır?**

- A) Kış aylarında bulaşıcı hastalıklara dikkat etmek gerekiyor.
 B) Toplu taşıma ücretlerine bir süre daha zam yapılmayacakmış.
 C) Yarınki davette misafirlerin istekleriyle bizzat sen ilgile-neceksin.
 D) Böyle güzel bir günde odana tıklılmaktan ne anlıyorsun acaba?
 E) Arkadaşlarıyla hafta sonları mutlaka maç yapıyorlardı.

6. Gurbetten gelmişim, yorgunum hancı!
 I II III

Şuraya bir yatak ser yavaş yavaş.
 IV

Aman, karanlığı görmesin gözlerim!
 V

Beyaz perdeleri ger yavaş yavaş.

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangileri, yapım eki almamıştır?

- A) I ve V B) II ve IV C) III ve V
 D) II ve V E) III ve IV

7. Dinlerdim telaşlı kanûnlardan sarışın Türkçeyi
I II III

Nasıl da sevdim ne iştir bilmeden sevmeyi

Ürkek bir çilenti usulca yoklardı bahçeyi
IV

Nerde tavus kuşları, nerde Müjgân'ın gençliği?
V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, işlevi bakımından diğerlerinden farklı bir yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kök hâlindeki bir sözcüğe yapım eki getirilmesiyle "gövde" oluşur.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, gövde durumundadır?

- A) O kadar aradık, telefonlarımıza cevap vermediniz.
B) Bu sokaktaki binaların hepsinde ilginç bir mimarinin olduğu görülüyor.
C) Deneme sınavının bitiminde cevap anahtarınızı kontrol etmeyi sakın unutmayın.
D) Bu yazıda pek çok yerden alıntı olduğu açıkça görülüyor.
E) İsteddiğiniz tüm evrakları masanızın yanındaki kitaplığa bıraktım.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, yapım eki almamıştır?

- A) Tarihi konak, uzun bir restorasyonun ardından ziyarete açıldı.
B) Miting alanı, yangın yerine dönmüştü.
C) Suçlu, polis sorgusunda her şeyi itiraf etti.
D) Bugünkü yazısında seçmenin beklentilerini ele almış.
E) İşin kolayına kaçmaya devam edersen kendini asla geliştiremezsin.

10. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, işlevi bakımından diğerlerinden farklı bir yapım eki almıştır?

- A) Müzedeki yazma eserler, ziyaretçilerin ilgisini çekiyor.
B) Birkaç yolcu, son durağa kadar otobüsten inmedi.
C) Eskiden daha yaramaz bir çocuktuk, bu aralar duruldu.
D) Hava sisli olduğundan görüş mesafesi düştü.
E) Bu konu hakkında hiçbir bilgi edinemedik.

11. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, diğerlerinden farklı bir fiilden isim yapım eki almıştır?

- A) Birbirinize küskün durmanız hiç doğru değil.
B) Sana kızgın olduğumu hâlâ anlayamadın mı?
C) Çok bitkin görünüyorsun, hastalanmasan bari!
D) Elindeki bıçak çok keskin, dikkat et!
E) Senin bize hiç saygın kalmamış anlaşılın.

12. Ay ışığına batmış karabiber ağaçları...
I

Gümüştozu gecenin ırmağında yüzüyor zambaklar
II

Yaseminler unutulmuş, tedirgin gülümser.
III IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangileri gövde durumunda değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

04

Biçim Bilgisi(Yapım Ekleri)

1. Yapım ekleri, eklendiği sözcüğün anlamını ya da türünü değiştirebilen eklerdir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde yapım eki, eklendiği sözcüğün türünü değiştirmemiştir?

- A) Bu paketlerin hepsini memlekete yollayacağım.
 B) Evde kırık birkaç sandalye ve masadan başka bir şey kalmamış.
 C) Osmanlı zamanında İstanbul'a gelen Avrupalı gezinle-
rin hepsi, şehri hayranlıkla anlatmışlardır.
 D) Arkasından böyle konuştuğunuzu duysa size çok kırılır.
 E) İnsanoğlu geçici güzelliklerin peşinde oyalanırken ger-
 çek değerler yitip gidiyor.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcüğün aldığı yapım eki, yanlış açıklanmıştır?

- A) Yeni okulunu kısa sürede benimsedi. (İsimden fiil ya-
 pım eki)
 B) Kavurucu sıcakta çalışan işçiler çok susamıştı. (İsim-
 den fiil yapım eki)
 C) Acele edin, otobüs kalkmak üzere. (Fiilden fiil yapım
 eki)
 D) Satın aldığımız pek çok ürün, sağlığınıza zararlı katkı
 maddeler içeriyor. (Fiilden isim yapım eki)
 E) Senin dilin bu aralar fazla sivrildi, haddini aşıyorsun.
 (İsimden fiil yapım eki)

3. Bir bilet aldım gişeden,

Yolculuk başladı Haydarpasa'dan

I II

Hancı ne olur elindeki gişeden,

III IV

Birkaç yudum daha ver yavaş yavaş!

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangileri işlevi bakımından aynı tür yapım eki almıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) IV ve V
 D) II ve IV E) III ve V

4. I. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.
 II. Güneş girmeyen eve doktor girer.
 III. Aceleci sinek, süte düşer.
 IV. Taşıma su ile değirmen dönmez.
 V. Ne ekersen onu biçersin.

Yukarıdaki numaralanmış atasözlerinden hangisinde yapım eki almış sözcük yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün aldığı ek, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Yazı burada geçirmeye karar verdik.
 B) Küçük çocuk, sayı sayarken çok zorlanıyordu.
 C) Karadeniz'e on günlük bir gezi düzenleyeceğiz.
 D) Takı kursuna biz de gidelim mi?
 E) Okuldaki koşu turnuvalarında hep ben birinci olurdum.

H
I
Z
R
E
N
K

6. I. Kahvenin yanına tadımlık birkaç lokum koymayı ihmal etmezdi.
 II. Kapıda basit görünüşlü ihtiyar bir adam duruyordu.
 III. Çocuk parkının tam ortasına küçük bir süs havuzu yaptılar.
 IV. Zamanında okumasaydı şimdi ele güne muhtaç olurdu.
 V. Yapışkan bir adam olduğu herkes tarafından bilindiğinden çevresinde pek sevilmezdi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde, yapım eki almış birden fazla sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
 D) III ve IV E) IV ve V

7. I. Kitap kapağı için yeni bir çizim yaptırmalıyız.
 II. Bilim, gün geçtikçe farklı arayışlara yöneliyor.
 III. Benim yazım, seninki kadar güzel değil galiba.
 IV. Bazı bölgelerde ekim çalışmalarına başlandı.
 V. Böyle dağınık çalışırsan verim alamazsın.

Bu cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, diğerlerinden farklı bir fiilden isim yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. O kızlar ki göz kapakları yorgun, nabızları mavi
 Bir şarkıyı aranırlar dalgın parmaklarıyla
 I II

Alaturka bir piyanonun neveser tuşlarında

Kederli bir incelik vardır duruşlarında
 III IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcükler, aldıkları yapım ekinin işlevi bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcükler, aldıkları yapım ekinin türü bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Kaçan balık, büyük olur.
 B) Denize düşen yılanı sarılır.
 C) Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.
 D) Mart, kapıdan baktırır; kazma kürek yaktırır.
 E) Terzi, kendi söküğünü dikemez.

10. Çok insan anlayamaz eski musikimizden
 I

Ve ondan anlayamayan bir şey anlamaz bizden

Açar bir altın anahtarla ruh ufuklarını
 II III

Hemen yayılmaya başlar seda ve nur akını
 IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, gövdeden türemiştir?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan türemiş bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Sokaktaki aç kedilerin miyavlamalarına dayanamayınca gidip onlara biraz süt verdi.
 B) Mezuniyet töreni için dökümlü siyah bir elbise diktiriyordu.
 C) Çatıdan gelen tıkırtılar bir süre sonra kesildi.
 D) Sobaya attığımız odunlar çıtırdarak yanıyordu.
 E) Çaydanlık fokurduyor, ocağı biraz kısiverin.

12. I. Açılmış sarmaşık gülleri, kokularıyla baygın

II. En görmeli saatinde yıldız alacasının

III. Gizli bir yılan gibi yuvalanmış içimde keder

IV. Uzak bir telefonda ağlayan yağmurlu genç kadın

Yukarıdaki numaralanmış dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dizede yapım eki almış birden fazla sözcük vardır.
 B) II. dizede yapım eki almamış sözcükler vardır.
 C) III. dizede gövde durumunda sözcükler vardır.
 D) IV. dizede birden fazla yapım eki almış sözcük vardır.
 E) Dizelerdeki altı çizili sözcüklerin hepsi, fiil kökünden türetilmiştir.

05

Biçim Bilgisi(Yapım Ekleri)

1. Yayımlandığı 1970'li yıllarda ilgi görmeyen

I

Tutunamayanlar romanı 1990'lı yıllarda her entelektüelin kitaplığında bulunması zorunlu bir klasik hâlini almıştı.

II

Bugün ise *Tutunamayanlar* entelektüel çevrenin yeni

III

baştan ilgi odağı olmuş durumda. Romanın dönemsel zamanlarda zirveye oturmasını modernlik ve postmodernlik

IV

arasında sıkışıp kalmış günümüz Türk edebiyatındaki boşluğu Oğuz Atay yazarlığı ile doldurabilme çabası olarak

V

görüyorum.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri isim kökünden türemiştir?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

2. Gitgide eski hüviyetini kaybedecek İstanbul'da kaliteli

I

musiki eserlerini dinleyenlerin sayısı azaldı. Bugün bu

II

III

sanatla yakından ilgilendiğini söyleyen insanlar da

IV

1950'li yıllar ve sonrasında bestelenmiş eserlere ilgi

V

duyuyorlar.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Geçmişte bazı yazarlar, geleneksel tiyatromuzdan

I

II

III

aldıkları bazı özellikleri yetenekleriyle sarıp sarmalaya-

IV

V

rak eserlerine yeni boyutlar kazandırmışlardır.

Bu cümledeki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri birden çok yapım eki almıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, fiilden isim yapım eki almıştır?**

- A) Hiç yanlış yapılmaması her şeyin kusursuz olduğu anlamına gelmez.
B) *İhtiyar Adam* ve *Deniz* ünlü bir yönetmen tarafından sinemaya uyarlandı.
C) Günlük yaşamımızda renklerin önemli bir rolü vardır.
D) Bu öyküde kişiler öyle içten konuşturuluyor ki adeta hepsi canlı.
E) Yaşlılığın bir belirtisi de kişinin gözlerini geçmişe çevirmiş olmasıdır.

5. Bağlandı yollarım, kaldım çaresiz

I

Gayrı dünya bana aralandı gel

II

Derildi defterim artsız arasız

III

Üst üste dizildi sıralandı gel

IV

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangilerinde birden çok yapım eki yoktur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

6. I. Belli ki rüzgâr var, başaklar ondan eğilmiş.
II. Yöre insanı için kestanenin hem meyvesi hem de ke-restesi kıymetlidir.
III. Japon gülleri, her sabah yüzlerce çiçekle ala boyanırdı.
IV. Sonbahardaki hızlı değişim, beni hüzünlendirir, içimi karartırdı.
V. Yazar eserini romana yaklaştırmak için öykünün sınırlarını zorlamış.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde altı çizili yüklem birden çok yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Ana dili öğretimini Türkçenin söz değerlerine dayandırmak gerekir.
- II. Cahit Sıtkı, ölümden duyulan acıyı sık sık işlemiştir şiirlerinde.
- III. Korkunun toplumu değişik yönlerden etkilediğini unutmayalım.
- IV. Her ozanın şiir evresi aynı zenginlikte değildir.
- V. Zekânın pek kolay kavranamayan çok karmaşık bir yapısı vardır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük birden çok yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bütün sözcüklerin anasıydı sevda

I

Hüznü kundaklayıp yatırıyordu yüreğimizin beşiğine

II

III

Sonra bize düşüyordu büyütüp civanlaştırmak

IV

Kimi ellerde bezgin bir ihtiyara dönse de

V

Kimi ellerde vuruşkan bir şahan oluyordu.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi gövde durumunda değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yapım ekleri eklendikleri sözcüklerin anlamını değiştirebildikleri gibi türlerini de değiştirebilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün aldığı yapım eki sözcüğün türünü değiştirmiştir?

- A) Bir yazının tadı, sözcükleri giydirmekte, onlara diz çöktürmekte gizlidir.
- B) Çocuklara kazandırılan davranışlar ileriki dönemlerde varlığını korur.
- C) Yahya Kemal: “Şiir, düşünceyi duygu hâline getirinceye kadar yoğunmaktır.” der.
- D) Çevre bilincinin yeterince gelişmemiş olması hava ve su kirliliğine yol açmaktadır.
- E) Evin tekir kedisi tüylerini yaladıktan sonra birkaç dakika gerindi.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün aldığı ek, diğerlerinden farklıdır?

- A) Köyde yapılan kazı çalışmaları beş ayın sonunda bitti.
- B) Bu konu ile ilgili muhteşem bir yazı buldum.
- C) Geçen yıl Ilgaz’a düzenlenen gezi muhteşemdi.
- D) Ağaçtan düştüğünden beri dizi ağrıyordu.
- E) Geçen sene aldığım tarlı da bozulmuştu.

11. I. Zeytinliğe bu yıl yeni fidanlar dikmemiz gerekiyor.

- II. Çöplüğe dönen şehir nasıl temizlenecekti?

- III. Bu kulaklığın başka hangi renkleri var?

- IV. Yeni aldıkları evin bir de odunluğu bulunuyormuş.

- V. Bu işin samanlıkta iğne aramaktan ne farkı var ki?

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde “-lık” eki eklendiği sözcüğe farklı bir anlam katmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. İstiyorum ki yazdıklarım insanlarımızın sorunlarını,

özlemlerini anlatsın. Onların acılarını, çektiklerini

I

başkalarına duyurabilsin. Açıkçası yaşamı değiştirsın,

II

III

güzelleştirsın. Bu amaçla insanımızdan, ülkemizden

IV

kopmamaya çalışıyorum. Ancak yine de dergilerde yer

verilmiyor şiirlerime.

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, isimden fiil yapım eki almıştır.
- B) II. sözcük, fiilden isim yapım eki almıştır.
- C) III. sözcük, fiilden fiil yapım eki almıştır.
- D) IV. sözcük, sırasıyla isimden fiil ve fiilden fiil yapım eki almıştır.
- E) V. sözcük herhangi bir yapım eki almamıştır.

1. Eklendiği sözcüğün anlamını, türünü ve yapısını değiştirmeden cümle içindeki görevini belirleyen ekler “çekim ekleri” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinde çekim eki kullanılmamıştır?

- A) Vakit geç oldu artık; evli evine, köylü köyüne.
B) Baharın gelişini dere tepe, çiçek böcek birlikte kutluyor âdeta.
C) Epeydir görünmüyorsun, gözlerimiz yollarda kaldı.
D) İş başa düşünce her şeyi yapıyor insan.
E) Şöyle kenara çekil, iş yapanlara engel oluyorsun.

2. Aşağıdaki dizelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, sadece çekim eki almıştır?

- A) Sevgiler, çiçek gibi soldurmayaalım.
B) Aşkılarımı büyük kemanlarla çizdiler.
C) Korkularım oldubitti kimsesizdiler.
D) Yalnız bir mısra mıyım, ıslanıyorum.
E) Bir revolver, romanımı tamamlıyor.

3. Adların sonuna gelerek adlara çoğulluk anlamı kazandıran ekler “çoğul eki” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, çoğul eki almamıştır?

- A) Burada akşamlar oldukça serin olur.
B) Çocuklar, ellerindeki taze simitleri iştahla yediler.
C) Kitaplar, tüm insanlık için eşsiz bir hazinedir.
D) Yarınlar, bugünden başlayarak çalışanların olacaktır.
E) Küçüklüğünden beri arabalar hep ilgisini çekmişti.

4. Adlara gelerek eklendiği adın kime, neye ya da nereye ait olduğunu bildiren ekler “iyelik ekleri” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerden hangisinde iyelik eki almış bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Senden uzakta hep bir şeyler eksik.
B) Gönlümde derman yok bir nefeslik.
C) İçimde bir şey acıyor sen gelince aklıma.
D) Razıyım, yapayalnız tükensin yıllarım.
E) Denedim, yine de yerine sevemedim.

5. Adlara belirtme, yönelme, bulunma veya ayrılma anlamlarını katarak onların cümle içindeki görevlerini belirten ekler “ad durum ekleri (isim hâl ekleri)” denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük, ad durum eki almamıştır?

- A) Toplantıda yönetimi desteklediğimi herkes öğrenecek.
B) O kadar sıkıntı çektik, hiçbir işe yaramadı?
C) Çarşıdan gelirken benim siparişlerimi de getiriverin.
D) Sana yeni işinde başarılar dilemek için gelmiştik.
E) Şu sınavı kazanayım, dile benden ne dilerse!

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin aldığı çekim eki yanlış açıklanmıştır?

- A) Ödevin sunumu için güzel bir slayt hazırladık. (İlgi durumu)
B) Bu çayın tadı bana biraz değişik geldi. (Belirtme hâli eki)
C) Eviniz oldukça aydınlıkmış. (İyelik eki)
D) Bu dükkânda çok emeğimiz var. (Bulunma hâli eki)
E) Elindekileri şu masaya bırakabilirsin. (Yönelme hâli eki)

7. Eylemlerin (fiillerin) zamanını ya da tasarısını bildiren fiil çekim eklerine "kip ekleri" denir.

Aşağıdaki dizelerden hangisinde kip eki almış bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Suyu indi çakallar, suya indi söğüt dalları.
B) Söğüt yaprağı narin, gözlerim yanıyor gözlerim.
C) Kuş uçmaz kervan geçmez, karanlık tuttu yolları.
D) Ben ne inim ne cinim; siz kimsiniz, kimsiniz?
E) Derviş gibi nerden gelip böyle nereye gittiniz?

8. Bizim toplumumuzda evimize gelen misafiri

I. Tamlayan eki

II. Yönelme hâli eki

iyi ağırlamak çok önemlidir. Ev sahibi,

III. Belirtme hâli eki

misafirini hoşnut kılmak ve gücendirmemek için

IV. İyelik eki

oldukça özenli davranır.

V. Kip eki

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerde yer alan altı çizili eklerden hangileri, yanlış açıklanmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükteki ek yanlış açıklanmıştır?

- A) Yolcular hep bir ağızdan türküler söylüyorlar. (Çoğul eki)
B) Şarkının nakarati bizi çocukluğumuza götürmüştü. (Belirtme hâli eki)
C) Kardeşlerin ikiz kadar benzer olması herkesi şaşırtıyordu. (İlgi durum eki)
D) Başarıya her gün biraz daha yaklaştığını hissediyor. (Yönelme hâli eki)
E) Odayı toplamadığım için akşam yine azar işiteceğim. (Belirtme hâli eki)

10. Aşağıdaki dizelerden hangisinde fiil çekim eki almış bir sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Bir parça son yalnızlığa öncekiler hazırlıktır.
B) İnsan bırakmaz sevdiğini, sevmek insanı bırakır.
C) Kalırsa gözlerinin elinde yaldızı belki kalır.
D) Ney üşür, kanun pırıldar, utlar oldukça karanlıktır.
E) Nasıl da sevdim ne iştir bilmeden sevmeyi.

11. Milletimizin kurtuluş mücadelesi, zulme uğrayan

I

II

halklara bağımsızlık savaşı vermeleri için ilham

III

IV

kaynağı olmuştur.

V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangileri, çekim eki almamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükteki -ı (-i, -u, -ü) eki diğerlerinden farklı bir çekim ekidir?

- A) Sınavı kazanmak için aylarca çalıştı.
B) Üç aylık torunumu uyutmaya çalışıyor annesi
C) Yazarın son kitabı, sizce nasıl olmuş?
D) Yemekler çok nefisti, karnımızı güzelce doyurduk.
E) Tatilde pek çok müzeyi gezme fırsatı bulduk.

07

Biçim Bilgisi(Çekim Ekleri)

1. I. Bu şehrin güzelliklerini görmemek mümkün mü?
 II. Böyle yoğun çalışmaktan çok yorulduğum artık.
 III. Makaleleri inceleyince size görüşlerimi bildiririm.
 IV. Hayatını bu şekilde mahvetmene izin veremeyiz.
 V. Sınav haftasında ders notlarının arasına gömülür, çok sıkı çalışırdı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangileri, hem yapım hem de çekim eki almıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) III ve IV E) IV ve V

2. Gözlerin gözlerime değince
 I II

Felâketim olurdu, ağlardım
 III

Beni sevmiyordun, bilirdim.
 IV

Bir sevdiğin vardı, duyardım.
 V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, bir varlığın kime/neye ait olduğunu bildiren bir ek almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “-dan, -den” eki eklendiği sözcüğün anlamını değiştirmemiştir?**

- A) Bize pek de içten davranmadılar.
 B) Candan bir dostun yerini hiçbir şey tutamaz.
 C) Böyle bir proje için sıradan fikirlerle iş yapamayız.
 D) Yalandan bir kavga çıkarıp insanların dikkatlerini dağıttılar.
 E) Uzun bir zamandan sonra seni gördüğüme çok sevindim.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ı, -i, -u, -ü” eki farklı bir işlevde kullanılmıştır?**

- A) Bizi yolcu etmek için terminale kadar geldiler.
 B) Kitapları şuradaki dolaplara güzelce yerleştirin.
 C) Benden ödünç aldığı kalemi kütüphanede unutmuş.
 D) Çok yaşlandığı için ona artık oğlu bakıyormuş.
 E) Köydeki evi bu sene badana ettirmeyi düşünüyoruz.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-lar, -ler” eki, diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

- A) İnsanlar birbirlerine eskisi kadar özenli davranmıyor ne yazık ki!
 B) Günümüzde sosyal medya, gençleri esir almış durumda.
 C) Bugün biraz rahatsızım, Ayşelere yarın akşam gideriz.
 D) Verilen sözler tutulmadığı zaman güven duygusu zedelenir.
 E) Bu başarılar, kararlı ve disiplinli çalışmamızın eseridir.

6. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisinde “-ın, -in, -un, -ün” eki, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

- A) Derginin son sayısını almayı unuttum.
 B) Ajandayı kitaplığın üstüne bırakabilir misin?
 C) Çorbanın tuzu fazla olmuş gibi geldi bana.
 D) Senin bu hafta sınavın yok muydu?
 E) Çocuklar, evin yanındaki boş arsada oynuyorlardı.

H
I
Z
R
E
N
K

7. Yazarın son kitabı, gençlerimize yeni ufuklar açmayı amaçlıyor.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün aldığı çekim ekleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Çoğul eki - tamlayan eki - bulunma hâli eki
B) İyelik eki - çoğul eki - belirtme hâli eki
C) Çoğul eki - iyelik eki - yönelme hâli eki
D) Tamlayan eki - ayrılma hâli eki - çoğul eki
E) İyelik eki - tamlayan eki - yönelme hâli eki

8. I. Sisler Bulvarı'na akşam çökmüştü
II. Omuzlarımıza çoktan çökmüştü
III. Kesik birer kol gibi yalnızlık
IV. Dağlarda ateşler yanmıyordu
V. Deniz fenerleri sönmüştü

Yukarıdaki numaralanmış dizelerden hangilerinde isim hâl eki almış sözcük yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9. Geceleri bir çarpıntı duyarsan
I

Telaş telaş yağmurdan kaçıyorum
II

Sarayburnu'ndan geçiyorum
III

Akşamsa Eylülse ıslanmışsam
IV

Beni görse belki anlayamazsın
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi fiil çekim eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük, ad durum eki almamıştır?

- A) Kış aylarında güneşin yalancı sıcaklığına aldanmayın.
B) Bayramın son günü artacak trafik yoğunluğu için yetkililer şimdiden uyarıyor.
C) Denemedi son soruyu zamanı kalmadığı için boş bırakmış.
D) İşlerden fırsat bulursa bu yaz tatile gidebilecek.
E) Deneme sınavlarında gösterdiği başarıya arkadaşları gıptayla bakıyordu.

11. Sen Türkiye'sin evim barkım, köyüm obam Türkiye
I

O senin çifte çarşılı harp görmüş şehirlerin
II

Sahilde Mersin, yayla türküsü Konya
III

Adana'nın yolları taştan, yola çıkıp Maraş'tan
IV

Ezanla birlikte vardık bir akşam Urfa'ya
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi, eklendiği ismi cümlemin yüklemi yapan bir ek almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yağmurun altında yalnızım

Ağzım, elim, yüzüm ıslanıyor

Tren düdükları iç içe giriyorlar

Aklımı fikrimi çeliyorlar

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Kip ve kişi eki almış sözcükler vardır.
B) Tamlayan eki almış isme yer verilmiştir.
C) Ek fiil kullanılmıştır.
D) Hem iyelik hem de hâl eki almış sözcükler kullanılmıştır.
E) Çoğul eki almış birden fazla sözcük vardır.

08 Biçim Bilgisi(Çekim Ekleri)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükteki ek yanlış açıklanmıştır?

- A) Okulum çok uzak olduğu için erkenden yola çıkıyorum. (İyelik eki)
- B) Bahar gelince kelebekler de çiçek çiçek dolaşmaya başlar. (Çoğul eki)
- C) Şimdi ailemden, memleketimden çok uzağım. (İyelik eki)
- D) Kitabın son baskısı için düzeltmeleri bitirmiş. (Tamlayan eki)
- E) Defterde son birkaç konunun notları yok. (Bulunma hâli eki)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-den” eki, çekim eki olarak kullanılmamıştır?

- A) Antalya, Mersin’den çok daha güzel, inan bana.
- B) Tümay, evden çıkarken beni de arar mısın?
- C) Dünkü toplantıda okuldan başka birilerini de gördün mü?
- D) Bir sanatçı ancak içten olduğu zaman başarıya ulaşır.
- E) Kadın senden başka kimsem yok, diye ağlıyordu.

3. III. tekil kişi iyelik eki (-ı, -i, -u, -ü) ile ismin belirtme hâli ekini (-ı, -i, -u, -ü) birbirine karıştırmamak için bu eki alan sözcüğe “kimin, neyin” soruları yöneltilmelidir. Eki alan sözcük, bu sorulara cevap veriyorsa bu ek, iyelik ekidir.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde altı çizili (i, -ı, -u, -ü) eki farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Göynük tarih boyunca Frigler, Lidyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve en sonunda da Osmanlıların toprağı olmuştur.
- B) Yazar, eserini kaleme alırken elbette okurun dünyasını ve beklentilerini dikkate almalıdır.
- C) Çantama kitapları koyup rotamı Bozcaada’ya çevirdim.
- D) Yazınsal değer taşıyan mektuplar, yazarın gizli dünyasını açar okura.
- E) Onun anlattıkları buz dağının suyun üstünde kalan kısmını andırır.

4. Patik yap, kunduracı, bol bol patik

Bebeler için, ilk adımı atacak

Çocuklar için, koşacak oynayacak

Terzi abla, mini mini elbise dik

Yazlık, kışlık, mevsimlik

Saçlarına kurdela

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangileri sadece çekim eki almıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
- D) III ve V E) IV ve V

5. Çekim ekleri, eklendikleri sözcüğün anlamını ve türünü değiştirmez; onların cümle içinde kullanımlarını sağlar.

Bu açıklamaya göre, aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çekim eki almamıştır?

- A) Gözlemlerden, yaşantılardan yola çıkıp çok başarılı olmuş sanatçılar vardır.
- B) Mitler, doğa güçlerini ve doğaüstü yaratıkları anlatan hayal ürünü öykülerdir.
- C) Evimizin tam da arkasından geçen ırmağın kenarındaydık.
- D) İnsanlara karşı ön yargılı olmaktan vazgeçsen iyi olur, dedi.
- E) Kendi başıma halledebileceğim işler olduğunu fark ettim.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili sözcükte çekim eki yoktur?

- A) Meddah hikâyelerinde jest ve mimikler anlatıyı zenginleştirmektedir.
- B) Üzerinde yaşadığımız yer kabuğunu su, gaz, organik varlıklar ve kayaçlar oluşturur.
- C) Orhan Seyfi Orhon, gönlünü sevdaya kaptırmış bir şairdir.
- D) Ailesi bu şehre yıllar önce taşındığında o henüz küçük bir çocuktü.
- E) İnsan, usul usul tükenmek, yorulmak için mi geliyor bu dünyaya.

7. -m (-ım, -im, -um, -üm) şahıs eki olabilir. Bu durumda ek, eylem cümlesini oluşturan yüklemedir ve eylemi kimin gerçekleştirdiğini bildirir.

Bu açıklamaya göre, aşağıdakilerin hangisinde -ım (-ım, -im, -um, -üm) şahıs eki olarak kullanılmamıştır?

- A) Bu, benim kitabımdır ve bunu izinsiz alamazsın.
B) Beni en son ne zaman aradı, bilmiyorum.
C) Onu buraya kim yönlendirdi, anlamadım.
D) Kurulan tuzağa herkes gibi ben de düştüm.
E) Bir şiir okuru olarak iyi şiiri hemen anlarım.

8. I. Hayat dediğiniz şey, hatalarımızın toplamıdır.
II. Benim eve gelmemi bekler, sürekli yolumu gözler.
III. Bahçedeki güllerin, yazın ortasında solması herkesi şaşırttı.
IV. Binalar ne kadar sık, âdeta gökyüzü görünmüyor.
V. Anne ve babalar, çocuğun karararını saygıyla karşılamalıdır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde çoğul eki yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Derin bir uykunun ardından gözlerimi açtığımda
I

beliren o ilk görüntüleri hayal meyal hatırlıyorum
II III

şimdi. Başımın üstünde asılı duran cibinlik, yatak odasının tahta tavanında dolaşan küçük, sevimli,
IV
pembe kertenkeleler günün ilk ışıkları ile parıldaayan
Seyhan Irmağı hızla geçip gidiyor gözümün önünden.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, belirtme hâli eki almıştır.
B) II. sözcük, çoğul eki almıştır.
C) III. sözcük, kip ve kişi eki almıştır.
D) IV sözcük, bulunma hâli eki almıştır.
E) V. sözcük, iyelik eki almıştır.

10. Türkiye'de hayvancılığın istenilen düzeye çıkarılması

I II
ve hayvansal ürün talebinin karşılanması için çeşitli
III IV

önlemler alınmaktadır.
V

Bu cümlede altı çizili sözcüklerden hangisi çekim eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Çokluk eki "-lar, -ler", III. çoğul kişi iyelik eki olan "-ları, -leri" ile karışabilir. Sözcüğün karşıladığı varlık veya nesne, bir kişiye aitse oradaki ek çokluk ekidir, birden fazla kişiye aitse iyelik ekidir.

Buna göre,

- I. Nedense insanların yaptıkları beni artık şaşırtmıyor.
II. Adamın bacakları çok uzun, eskiden basketbol oynamış.
III. Onların kararlarını sorgulamak bize düşmez, demişti yıllar önce.
IV. Öğrencilerin kitapları masaların üzerinde duruyor.
V. Bu çocukların düşüncelerini bir türlü anlamıyorum, hep yanlıyorum.

numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte çokluk eki kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Umarım siz benden çok daha fazla yaşarsınız ama

I II
bu yaşlara gelince insanda yaşlılığın farklı bir etkisi
III IV V
oluyor.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. ayrılma durumu eki almıştır.
B) II. kip ve kişi eki almıştır.
C) III. çoğul eki ve yönelme durumu eki almıştır.
D) IV. bulunma durumu eki almıştır.
E) V. belirtme durumu eki almıştır.

1. Yapım eki almamış sözcüklere “basit yapılı sözcükler” denir. Basit yapılı sözcükler, çekim eki alabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tüm sözcükler basit yapıdır?

- A) Ben, seni sevdiğimi de dünyalara bildirdim.
B) Akşam dalgalar vurur sahil boyuna.
C) Senden uzakta hep bir şeyler eksik!
D) Yollarda bulurum seni, takvimlerden çalarım seni.
E) İki kapılı bir handa gidiyorum gündüz gece.

2. En az bir yapım eki almış sözcüklere “türemiş yapılı sözcükler” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi türemiş yapıdır?

- A) Mülteci sorunu, uluslararası platformda yeterince önemsenmiyor.
B) Ortalıktaki esşyalarının hepsini odana götürmeni istiyorum.
C) Kitabın sayfalarını dikkatle inceleyip çeviriyordu.
D) Plastik tüketimi son yıllarda iyice arttı.
E) Sıkı çalıştığımız için işlerin hepsi zamanında yetişti.

3. Aşağıdaki dizelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Ne kadınlar sevdim zaten yoktular.
B) Yağmur giyerlerdi sonbaharla bir.
C) Azıcık okşasam sanki çocuktular.
D) Bıraksam korkudan gözleri sislenir.
E) Böyle bir sevmek görülmemiştir.

4. I. Yabancı gibisin miyop gözlerin kısık
II. Bana ait ne varsa seni korkutuyor
III. Sana ait ne varsa hiçbirini benim değil
IV. Belki ölmek hakkımı kullanıyorum
V. Belki gelmem, gelemem; beş dakika bekle git.

Yukarıda numaralanmış dizelerden hangilerinde birleşik yapılı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

5. Sana karşı benim bir sözüm yoktur.

Haklısın sevdiğim, kararın haktır.

Garibim, derdimin dermanı yoktur.

Hata benim, günah benim, suç benim...

Bu dizelerdeki sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Basit ve türemiş sözcükler vardır.
B) “Haklısın” sözcüğünde hem yapım hem çekim eki vardır.
C) “Derdimin” sözcüğü türemiş yapıdır.
D) İyelik eki almış birden çok sözcük vardır.
E) “Benim” sözcüğünde “-im” tamlayan ekidir.

6. Senenin belirli günlerinde yapılan oyun ve eğlence

gösterilerinde oyuncular hünerlerini pekiştirir ve halka

görsel şölen sunarlardı. Gösteri için kılıç ve kalkan ile alana

gelen oyuncular gösteri alanına geldikten sonra silahlarını ayaklarının önüne koyarlardı.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi gövde durumunda değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Sanmıştım ki ikimiz

I

Yeryüzünde ancak birbirimiz için varız.

II

İkimiz sanmıştık ki

III

Tek kişilik bir yalnızlığa bile rahatça sığarız.

IV

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi basit yapıdır?

- A) Taksitleri ödemek için arkadaşlarından borç alacakmış.
 B) İzlediği filmlerin her zaman mutlu bitmesini isterdi.
 C) Üzülmek istemiyorsan bu kadar çıtkırıldım olmamaya çalış.
 D) Bu kitap, kendi türünde yazılmış en büyük eserlerden biridir.
 E) Gelecek kaygısıyla yaşamak, bugünü iyi değerlendirememeye sebep olabilir.

10. I. Bitmez sazların özlemi daha sonra, daha sonra...

- II. Sonranın bilinmezliği bir boyut katar ki onlara,
 III. Simsiyah bir tesellidir belki kalanlara.
 IV. Gün döndü, geceler uzar, hazırlık sonbahara
 V. O mahûr beste çalar, Müjgân'la ben ağlarız.

Yukarıda numaralanmış dizelerden hangisinde basit, türemiş ve birleşik yapıli sözcük vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Yalnızlık çakmak taşı gibi sert

I

Elmas gibi keskin

II

Ne yana dönsen bir yerin kesilir

III

IV

Fena kan kaybedersin

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcükler, yapısı bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik sözcüklerden hangisi, diğerlerinden farklı bir yolla oluşmuştur?

- A) Üzerinde kahverengi bir takım elbise vardı.
 B) İnsanoğlu ardında önemli bir eser bırakmazsa unutulmaya mahkûmdur.
 C) Çocuklar, ellerindeki rüzgârgülü ile yokuştan aşağı hızla koşuyorlardı.
 D) Masmavi gökyüzü, herkese yaşama sevinci aşıliyordu.
 E) Bu yarımada, her yaz tatilcilerin akınına uğrar.

12. Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik yapıli sözcüklerden hangisi tür kayması yoluyla oluşmuştur?

- A) Başsavcı, yaşanan yolsuzluklarla ilgili bir soruşturma başlattı.
 B) Bu sıkıntıları aşmak için biraz daha dayanmalısın.
 C) Annem, yeni çekyatlarımız için pazardan örtü almış.
 D) Akşamüstü sana uğrar, bir çay içeriz.
 E) Buraya yaşlılar için bir bakımevi yaptırılacakmış.

10

Biçim Bilgisi(Yapısına Göre Sözcükler)

1. Aşağıdaki dizelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi, basit yapıdır?

- A) Bir zevk duyulmaz oldu, buranın rüzgârından
- B) Hayat soldu bir günün enginlerinde yine.
- C) Selam sonsuzlukların yorgun gönüllerine!
- D) Selam, güneşi içen çocuklar diyarından!
- E) Ve güneş içilsin o gün kızıl çanaklardan...

2. I. Hayal meyal şeylerden ilk aşkımız,
II. Hatırası bile yabancı gelir.
III. Hayata beraber başladığımız
IV. Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir.
V. Gittikçe artıyor yalnızlığımız.

Yukarıda numaralanmış dizelerden hangisinde türemiş yapılı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Üç delikanlı yürüyor,

Bir dört yol ağzında her biri bir yana

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüğün yapı bakımından özdeşi, aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisidir?

- A) Bir sevdaya düşünce geceler niçin geçmeyi bilmez?
- B) Varım dünya kurulalı, bir suyun başındayım.
- C) Bir güzelim şehir, gökyüzü berrak...
- D) Donatsın sonsuzluklar bir gurubun rengini.
- E) Ben geçerken bir evin penceresinde bir dal çiçekleniyor.

4. Aşağıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi, gövdeden türemiştir?

- A) Dolu rüzgârla çıkıp ufka giden yelkenli
- B) Gidişin seçtiğin akşam saatinden belli.
- C) Ömrünün geçtiği sahilten uzaklaştıkça
- D) Hayâlinde doğan aleme yaklaştıkça
- E) Dalga kıvrımları ardında büyür tenhalık.

5. Aşağıdaki dizelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangileri, yapısı bakımından özdeştir?

- A) İstemem artık ışık, râyiha, renk âlemini
- B) Koklamam yosma karanfille güzel yasemini
- C) Beklemem fecrini leylâklar açan nisanın
- D) Özlemem vaktini dağ dağ kızaran erguvanın
- E) Uğramam bahçelerin semtine, gülden yandım.

H
I
Z
R
E
N
K

6. I. Cephedeki askerlerimiz acemiydi, yaşlıydı, çocuktu ama vatanseverdi.
II. Cesaretleri ile düşmanı korkutmayı hepsi başarmıştı.
III. Evet, onlar dönmeyi asla düşünmediler ve bu vatani bize bıraktılar.
IV. Kimse geçmişini inkâr edemez, biliyorum.
V. Kimimiz yaptıklarımızla, kimimiz yazdıklarımızla koruyacağız bu kutsal emaneti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde basit, türemiş ve birleşik yapılı sözcükler vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve V

7. O saydam duvardır ki böler
Var olanlarla artık olmayanları
I

Bulutlu bir sessizlikte
II III

Yaşlarını sonsuza tamamlayanları
IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi, sözcüğün yapısını değiştiren bir ek almamıştır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

8. Aşağıdakilerin hangisinde birleşik sözcüklerin tümü, tür kayması yoluyla oluşmuştur?

- A) Camgüzeli - yeşilbaş - açık göz - çıtçı
B) Pazartesi - gecese fası - kargaburnu - keçi boynuzu
C) İtirseği - delidana - kedigözü - gözaltı
D) Yapboz - örtbas - kapkaç - veryansın
E) Bülbülyuvası - başöğretmen - uyurgezer - beyefendi

9. I. Yavuz hırsız, ev sahibini bastırır.
II. Horoz ölür, gözü çöplükte kalır.
III. Tek kanatla kuş uçmaz.
IV. Denize düşen, yılanı sarılır.
V. Gülü seven, dikenine katlanır.

Yukarıdaki numaralanmış atasözlerinden hangisinde türemiş yapılı sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili birleşik yapı-
lı sözcük, diğerlerinden farklı bir yolla oluşmuştur?

- A) Böyle dikbaşlı olduğun için seninle hiç anlaşıyoruz.
B) İl merkezine bir gözlemevi kurulması düşünülüyor.
C) Hükümet güvenoyu alınca çalışmalarına başlayacak.
D) Yılbaşı tatilinde eski dostlarla görüştük.
E) Dizüstü bilgisayarımı evde bırakmasaydım keşke.

11. (I) Atilla İlhan, on yılda yetişen on beş milyon vatansever gençten birisidir. (II) Gençlik yıllarında, bir milletin dünyayla verdiği savaşı, yüreğinin tüm derinliklerinde hissetmiştir. (III) Şiire yönelmesindeki esas sebeplerden biri de bu olmuştur. (IV) Tüm dünyayı etkileyen II. Dünya Savaşı da onun hem şair yüreğini hem de şiirlerini derinden etkilemiştir. (V) Yazdığı en içli sevdâ şiirlerinde bile bu savaşın hüznü ve acısı görülür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde basit, türemiş ve birleşik yapılı sözcükler vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

12. I. İstanbul ve sen, ikinizden kalanlar...

- II. Tekrar tekrar ısrarla yaşayıp durduğum,
III. Çengelköy'de yaz, unutulmaz erguvanlar...
IV. Rüya mıdır, gerçek mi kendi kendime sorduğum
V. İstanbul ve sen, neydi o bir zamanlar?

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) I. dizede basit yapılı sözcükler kullanılmıştır.
B) II. dizede türemiş yapılı birden fazla sözcük vardır.
C) III. dizede basit, türemiş ve birleşik yapılı sözcük kullanılmıştır.
D) IV. dizedeki tüm sözcükler basit yapılidir.
E) V. dizede türemiş ve birleşik yapılı hiçbir sözcük yoktur.

11

Biçim Bilgisi(Yapısına Göre Sözcükler)

1. Antoninler Çeşmesi, Roma İmparatorluğu'nun görkemli
I

kenti Sagalassos'ta yapıldı. Sonra şiddetli bir depremle
II III

yıkıldı ve efsaneler arasındaki yerini aldı. Neredeyse 1800
yıl sonra 1994 yılında Sagalassos Antik Kenti'nde yapılan
heyecan verici kazılarda bu olağanüstü
IV V

çeşmenin parçaları yeniden gün ışığına kavuştu.

**Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi yapıca
diğerlerinden farklıdır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden
hangisi yapısı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) İnsana özgü bir şekilde yaşamının herkesçe bilinen kri-
terleri var.
B) Geri dönüşümü sağlanamayan plastikler konusunda
umut verici çalışmalar yapılıyor mu?
C) Evin önündeki çiçeklikten etrafa tarifi imkânsız, mis gibi
kokular saçılıyordu.
D) Apartmanın arkasında çocukların oynadığı boş bir arsa
vardı.
E) İntikam duygusu; insanın içini sürekli karartan, kişiyi
başka kötü duygularla tanıştıran bir duygudur.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcük kulla-
nılmıştır?

- A) Şehirdeki binalar yüksekten bakmamıza rağmen çok
büyük görünüyordu.
B) Sınavda aldığı yüksek puan sayesinde istediği okulda
okuyacaktı.
C) Evlerde sobanın bulunduğu zamanlarda yakacakları-
mız kömürlükte dururdu.
D) Karmaşık hayat gerçekliği, kültür unsurlarının değişme-
sini engellemektedir.
E) Bir ilkbahar sabahı aniden bastıran yağmur yarım saat-
te dereler oluşturdu.

H
I
Z
R
E
N
K

4. (I) Cemreler birer birer düşerken baharın geldiğine hâlâ
şüpheniz varsa manavların tezgâhlarına bakabilirsiniz.
(II) Koyu yeşil renkleriyle hafif tüylü baklalar olmuşsa, kör-
pecik bezelyeler size gülümsüyorsa, kendine has rengiyle
çağlalar tezgâhlarda boy göstermişse baharın geldiğine
inanın. (III) Hele baharın gelişini müjdeleyen bir yeşillik var
ki tezgâhta duruşuyla kraliçelere taş çıkartır. (IV) Gösterişli
yaprakları, sımsıkı gövdesi, uçlarında mor, eflatun tüyleriyle
bu asilzadenin adı enginar. (V) Enginar aslında bizden
birdir, kökeni çocukluğumuzda kabuklarını soyup yemeye
bayıldığımız mor çiçekli kengerdur.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağı-
dakilerden hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlede basit, türemiş ve birleşik yapıli sözcük var-
dır.
B) II. cümlede birden çok türemiş sözcük vardır.
C) III. cümlede birden çok yapım eki almış sözcükler var-
dır.
D) IV. cümlede birden çok çekim eki almış sözcükler var-
dır.
E) V. cümlede birleşik yapıli sözcüğe yer verilmiştir.

5. Mülkiyet tutkusu olmayan insanın diğerinden korkması
I

için bir neden bulunmuyor. Onun korktuğu tek şey aynı za-
manda saygı duyduğu doğa. Korku saldırganlığa
II III IV

dönüşebiliyor.
V

**Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisi yapıca
diğerlerinden farklıdır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Bizim apartman aile apartmanıydı, anneannem üst katı-
mızda otururdu. (II) Salondaki televizyonu hiç kapatmadan
izleyen tam bir dizi tutkunuydu. (III) İki diziyi aynı anda izler,
hiçbir ayrıntıyı kaçırmazdı. (IV) Bir diğer tutkusu ise yemek
pişirmektir. (V) Ben de sürekli yanına uğrar, ondan yeni şey-
ler öğrenmeye çalışırdım.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde basit,
türemiş ve birleşik sözcükler bir arada kullanılmıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Seninle bir yağmur başlıyor iplik iplik
Bir güzellik doğuyor yüreğime şiiirden
Martılar konuyor omuzlarıma
Gözlerin İstanbul oluyor birden

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözcüklerden ikisi türemiş diğerleri basit yapıdır.
B) “başlıyor” sözcüğü hem yapım hem çekim eki almıştır.
C) İyelik ve hâl eki almış sözcük vardır.
D) “omuzlarıma” sözcüğü çoğul, iyelik ve belirtme hâli eki almıştır.
E) “güzellik” sözcüğü gövde hâlinindedir.

8. I. Bu soğuk kış günlerinde kimse evinden çıkmak iste mez.
II. “İnce Memed” Yaşar Kemal’in en bilinen romanlarından biridir.
III. Çalışma odan havasız olduğundan odanın penceresini açtım.
IV. Bahçedeki kazlar, kışa doğru iyice büyür.
V. Dün akşam seni durakta çok beklemiş.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisi yapıcı diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Evimin penceresini tümüyle kapatan kiraz ağacı,

I
önceki sabah birden duvağını takıp pencereden içeri uzandı. Ak çiçekleriyle el öpmeye geldi sanki. Nedendir

II
bilmem, her yıl içimde bahar sevinçleri tutuşturan
IV

kiraz ağacı, bu yıl beni yalnızca kederlendiriyor.
V

Duvak takmış kiraz ağacına gülümsemek nedense bir türlü gelmiyor içimden.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi gövde hâlinde değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik sözcüklerden hangisi anlam değişimi yoluyla oluşmamıştır?

- A) Balkondan, kaloriferlerin altından daha pek çok yerden karafatma çıkıyordu.
B) Tatlılar içinde bülbülyuvası, kardeşimin en sevdiği tatlıdır.
C) Fildişi rengindeki kazağını siyah bir etekle tamamlamış.
D) Pazartesi günü herkes toplantı salonunda olsun.
E) Büyükayı ve Küçükayı’yı hiçbir zaman bulamadım, galiba bulamayacağım da.

11. Gençlere kendi kalıplarımıza göre düşünmeyi öğretmek, yalnız onlar için değil; bütün toplum için zararlı bir tutum. Şunu unutmamak gerekir: Birtakım temel kavramlar verirken onlara kendi değer yargılarımızı da benimsetmeye çalışırsak

I
belki söz dinleyen bir kuşak yaratabiliriz, kendi

II
değerlerimize göre yetiştirdiğimiz gençleri kurulu düzenin savunucuları olarak görebiliriz. Fakat düşünmeyi

III
öğrenmeden yetişen genç, günü gelir öğretilenlerin dışında yeni durumlarla karşılaştığında şaşırır, kendine

güvenemez ve yaşamın akışı içinde bir yandan öte yana

IV
savrulabilir.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bir paragrafı anlayarak okumak, bir matematik problemini çözmeye benzer. Bir problemi çözmek için onu oluşturan

I
öğeleri değerlerine göre kullanmak, aralarındaki bağlantıyı
II

doğru kurmak bir zorunluluktur. Bunun gibi bir paragrafı
III

anlamak için de onu oluşturan sözcüklerin anlamını doğru
IV

algılamak, birbirleriyle bağlantılarını bulmak gerekir.
V

Bu parçadaki numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12

Biçim Bilgisi(Karma)

1, 2 ve 3. soruyu aşağıdaki açıklamalara göre çözünüz.

Bir Türk dili ve edebiyatı dersinde sözcükte yapı konusuyla ilgili olarak öğrencilerin verdikleri örnekler hakkında şunlar bilinmektedir:

- I. Tuna'nın verdiği örnekte fiilden fiil yapım eki vardır.
- II. Elif'in cümlesindeki hiçbir sözcük fiil çekim eki almamıştır.
- III. Meriç'in örneğinde bir varlığın kime, neye ait olduğunu bildiren çekim eki vardır.
- IV. Selen'in verdiği örneklerde isim kökünden fiil türetilmiştir.

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi Tuna'nın verdiği örnek olabilir?

- A) Dağ bayır yürümek bana çok iyi geldi.
- B) Ulaştığımız tepe noktadan aşağılara bakıyoruz.
- C) Yol boyunca gördüklerimi hemen dostlarıma anlattım.
- D) Bazı ağaçlar bakımsızlıktan kurumuş.
- E) Çevreyle ilgili geniş bir rapor hazırlayacağız.

2. Elif'in verdiği örnek aşağıdaki cümlelerden hangisidir?

- A) Bu kadar gürültü yaparsanız kimse birbirini anlamaz.
- B) Sınıftaki herkes dikkatle öğretmeni dinliyor.
- C) Bahçedeki ağaçlar yaz aylarında her gün sulansın.
- D) Bazı zihinler hayata farklı bakmaktan yoksun.
- E) Gereksiz tartışmalar yüzünden birbirlerini kırdılar.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi hem Meriç'in hem de Selen'in verdiği örneği içermektedir?

- A) Bu programları seyretmek çocukları olumsuz etkilemektedir.
- B) Bize verilen bir görevi vakit kaybetmeden yapmalıyız.
- C) Hafta sonunda odasını baştan sona güzelce temizledi.
- D) Kitaplarım benim için çok değerlidir, onları kimseye vermem.
- E) Musluktan damlayan suyun sesi beni geç saatlere kadar uyutmadı.

4. Ders çalışırken en yüksek verimi almanın yolu da

I

ilk adımı doğru kurgulamaktan geçiyor. Ders çalışırken

II

dikkatinizi toplamayı nasıl başarıyorsunuz, hangi

III

programa göre çalıştığınızda daha başarılı oluyorsunuz gibi sorulara ne kadar erken cevap alırsanız o kadar

IV

V

rahat edersiniz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi yapım eki almamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Türkçede bazı sözcük kökleri hem isim hem fiil olarak kullanılabilir. Bu sözcüklerin aralarında anlam ilişkisi de bulunabilir. Bu tür sözcüklerin köklerine ortak (kökteş) kök denir.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük bu açıklamaya uygundur?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı, şiirde anlam ve biçim bütünlüğü arar.
- B) Hiçbir acının izinin yok olmayacağını asla unutmamak gerekir.
- C) Kadın yıllar önce genç yaşta beyin kanaması geçirmiş.
- D) Yaz gelince Antalya'nın sıcaklığı bunalttığından yaylaya çıkılır.
- E) Sen de biraz gül, eğlen, bize katıl artık.

6. Başarı hikâyelerinde anlatılan kişilerin zorluklar

I

II

III

ve imkânsızlıklar içinde çalıştıklarını hepiniz

IV

V

duymuşsunuzdur.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisi sadece çekim eki almıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

H
I
Z
R
E
N
K

7. Ders çalışmak aslında ciddi bir zaman yönetimini

I II
gerektirir. Ders çalışmaya ayrılan zaman ne kadar uzun
III
olursa o kadar yüksek verim alınır, demek çok da
IV
doğru bir tespit değildir.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi birden çok yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Yunus Emre Enstitüsünün dönem başkanlığını

I II
yürüttüğü Küresel Kamu Diplomasisi Ağı tarafından hayata
geçirilen “Herkes için Masallar” projesiyle ülkeler,
III
milli kültürlerinde yer alan “sevgi ve aşk” temalı hikâyeleri
IV
farklı ülke ve kültürlerden insanlarla paylaşacak.
V

Bu parçada numaralanmış sözcükler için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) I. sözcük yapım eki almamıştır.
B) II. sözcük bir yapım eki almıştır.
C) III. sözcükte birden çok yapım eki vardır.
D) IV. sözcük iyelik eki ve yönelme hâl eki almıştır.
E) V. sözcüğün kökünün türü fiildir.

9. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükteki -ık, -ik, -uk, ük eki diğerlerinden farklı görevdedir?

- A) Kasadaki ezik domatesleri salça yapmak için ayırdı.
B) Bozuk arabayla yola çıkmak delilikti.
C) Küçük birikimler zamanla büyük boyutlara ulaşır.
D) Tabakları bulaşık makinesine yerleştirip makineyi çalıştırdı.
E) Mutfaktaki yanık ekmek kokusu bütün eve dağılmıştı.

10. Halk kültürümüzün önemli bir parçasıdır yazmalar.

I II
Kadınlarımızın başında; renkleri, desenleri, sabrın ve emeğin işareti oylarıyla bize bir şeyler söylemeye çalışır. Dile dökülemeyen duygular oyalarda isim bulur.
III IV
Renkleriyle kullananın dertli mi dertsiz mi, yasta mı neşeli mi, evli mi bekâr mı olduğunu fısıldar bize.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük iyelik ve tamlayan eki almıştır.
B) II. sözcük birden çok yapım eki almıştır.
C) III. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
D) IV. sözcük sadece çekim eki almıştır.
E) V. sözcük yansımadan türemiş bir sözcüktür.

11. Duygularımız ve duyarlılıklarımızı yitiriyoruz. Çoğumuz

I
duygularımızı gizliyoruz. Dünya bu sıralar öfkeye
II
yenildi. Herkes her an her şeye patlıyor. Çevremizdeki
III IV
insanların pek çoğu huzursuz.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük birden çok yapım ve çekim eki almıştır.
B) II. sözcük isim kökünden türemiştir.
C) III. sözcükte hem yapım hem çekim eki vardır.
D) IV. sözcüğün kökü yansımadır ve sadece çekim eki almıştır.
E) V. sözcük isimden isim yapım eki almıştır.

12. Bu kitap büyüklerle bir uyarıdır. Yaşımız sayısal olarak

I II III
büyüdükçe içimizdeki çocuk görünmez olur. Buna izin
IV V

verdiğimiz için çocukken rengarenk olan dünyamız büyüdükçe griye boyanır.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcükler için hangisi söylenemez?

- A) I. sözcüğün kökü fiildir ve hem yapım hem çekim eki almıştır.
B) II. sözcük fiilden isim yapım eki ve ek fiil almıştır.
C) III. sözcük fiilden isim yapım eki ve isimden isim yapım eki almıştır.
D) IV. sözcük çekim ekinden sonra yapım ekinin görüldüğü istisna bir örnektir.
E) V. sözcük fiilden fiil yapım eki ve kip eki almıştır.

13

Biçim Bilgisi(Karma)

1. Yeni bir başlangıç için gittiğim şehirde yazmak için çok zamanım oldu.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Fiilden isim yapım eki B) İyelik eki
C) Bulunma hâli eki D) Kip eki
E) Kişi eki

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükteki -it, -it, -ut, -üt eki ötekilerden farklı görevdedir?

- A) Uzun yolda yakıt bitince dağ başında kaldık.
B) İddialarınıza kanıt bulmazsanız inandırıcı olmazsınız.
C) İslamiyet öncesi döneme ait yazıtlar Türkçenin önemli belgeleridir.
D) Komşumuzun benimle yaşıt oğlu bu yıl askere gitti.
E) Mağara tavanındaki sarkıtlar binlerce yıllıktı.

3. Garip gurbet elde perişan hâlde
Derbeder olmuşum gezer ağlarım
Defterim kalemim düşmüyor elde
Ben kendi derdimi yazar ağlarım.

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) İyelik eki B) Ayrılma hâli eki
C) Kip eki D) Kişi eki
E) Belirtme hâli eki

4. Osmanlı zamanında Ahilik teşkilatındakilerin, esnafların yorgunluklarını atmak için her hafta sonu bir araya gelerek gerçekleştirdikleri etkinlikler daha sonra halk tarafından da benimseniyor ve günümüzde de devam ediyor.

Bu parçada altı çizili sözcükler aşağıdakilerin hangisini örneklemez?

- A) Birleşik yapıli sözcük
B) İsim kökünden türemiş fiil
C) Fiil kökünden türemiş isim
D) Basit yapıli sözcük
E) Kip ve kişi eki almış sözcük

5. Özellikle vurmali ve üflemeli çalgılar ile yapılan

I II

gelenekselleşmiş müzikli toplantılar yörede “ferfene”

III IV

adı ile anılıyor.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük fiil kökünden türemiş bir sözcüktür.
B) II. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
C) III. sözcük diğerlerinden daha çok yapım eki almıştır.
D) IV. sözcükte bir çekim eki vardır.
E) V. sözcük fiilden fiil yapım ekiyle türemiştir.

H
I
Z
R
E
N
K

6. Enginar zor bir çiçektir. Dikenleri ve kaşındıran

I

tüyleriyle ayıklanması emek isteyen bir bitkidir.

II

Enginar, çiçeği olgunlaşmadan çiçek tablası üzerinde

III

çıkınca toplanır.

IV V

Yukarıda altı çizili sözcüklerin hangisinin kökü diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Sokaktan sahiplendiğimiz iki köpeğimiz var. Birinin adı “Köpük”, diğerinin adı “Zeytin”. Anlayacağınız gibi renklerinden dolayı bu adları verdik onlara.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İyelik eki
B) İlgili durum eki
C) Kip eki
D) Kişi eki
E) Bulunma hâli eki

8. (I) Lucien, ailesinden ve birkaç dostundan yardım alarak atölyesini bir sergi salonuna dönüştürdü ve yıllardır üzerine çalıştığı tablolarını sergilemeye karar verdi. (II) Sergi açıldığında, insanlar şaşkınlık içinde eserleri izlemeye başladı. (III) Lucien’in tablolarında, hiç görmediği bir dünyanın detayları, renklerin uyumu ve doğanın güzelliği gözler önüne seriliyordu. (IV) Sergiyi gezenler, onun nasıl bu kadar görkemli eserler yaptığını anlamakta güçlük çekiyorlardı. (V) Birkaç sanat eleştirmeni de sergiye katılmış, bu ilginç eserlerin ardındaki hikâyeyi öğrenince hayranlıklarını gizleyememişlerdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede basit, türemiş ve birleşik yapıları sözcük vardır.
B) II. cümlede birden çok türemiş sözcük vardır.
C) III. cümlede bütün hâl ekleri kullanılmıştır.
D) IV. fiil çekim eki almış sözcük vardır.
E) V. cümlede birleşik yapıları sözcüklere yer verilmiştir.

9. I. Dil bütün yanlış anlaşılımların kaynağıdır.
II. Çoğumuz için yıldızlara bakmak, mutluluk için yeterlidir.
III. Bilge kişi kendini yargılayabilen kişidir.
IV. Gerilim filmlerinden hoşlananlar az değildir.
V. Hayal dünyamız her geçen gün törpüleniyor.

Aşağıdakilerden hangisi numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden biriyle eşleştirilemez?

- A) İyelik eki ve ek fiil eki almış sözcük
B) Birden çok yapım eki almış sözcük
C) Fiilden isim yapım eki almış sözcük
D) İsim hâl eki almış sözcük
E) İsim kökünden türemiş fiil

10. Bendeki orkide merakı, bir arkadaşımın kendisine
I

hediye gelen orkideye bakamayacağını söylediğinde onu eve getirmemle başladı. Eşimin çiçeklere düşkünlüğü

II III

zaten vardı. Eve getirdiğim orkide güzelleştikçe bendeki

IV

merak arttı ve zamanla evde küçük bir orkide bahçesi oluşturduk.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangileri hem yapım hem çekim eki almamıştır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) I ve V
E) III ve IV

11. Evdeyim, soru yazmaya çalışıyorum. Eşim geçen yıl
I II

evlendirdiğimiz kızım için kazak örüyor, oğlum odasında

III IV V

gitar çalıyor.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerin hangileri bir varlığın neye, kime ait olduğunu belirten bir ek almamıştır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) III ve V

12. Yaşlılar sohbetlere bayılır. Tatalım, onlara yeni edindiğiniz bir arkadaştan söz açtınız, asıl sorulacak konuları sormazlar.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kip eki
B) Kişi eki
C) Fiilden fiil yapım eki
D) Tamlayan eki
E) İsim hâl eki

SÖZCÜK TÜRLERİ

İSİM (AD)

Varlık ve kavramları karşılayan sözcüklerdir.

Arılar hiçbir zaman bal yapmayı bırakmaz.

Mikail hafta sonları kovanların bakımını yapar.

SIFAT (ÖN AD)

İsimlerin önüne gelerek onları niteleyen ya da belirten sözcüklerdir.

Sevimli arılar sarı çiçeklerden otuz gün boyunca bal toplar.

ZAMİR (ADIL)

İsimlerin yerini tutan, isim çekim eklerini alabilen sözcüklerdir.

Onu bana sen getir, başkası getirmesin.

Buraya yıllar önce taşınmıştık.

Kimse beni bu konuda uyarmamıştı.

ZARF (BELİRTEÇ)

Fiilleri, fiilimsileri, sıfatları ya da kendi türünden sözcükleri niteleyen ya da belirten sözcüklerdir.

Beğenerek aldığı ceket çok yıpranmış.

Bugün iş yerinde hiç durmadan çalıştık.

EDAT (İLGEÇ)

Sözcükler ve kavramlar arasında anlam ilgisi kurmaya yarayan yardımcı sözcüklerdir.

(başka, beri, dair, doğru, değil, değin, denli, dek, dolayı, evvel, gayri, gibi, göre, için, ile, kadar, karşı, karşın, önce, ötürü, öte, rağmen, üzere...)

Okula kadar, Arda ile yürüdük.

BAĞLAÇ

Sözcükleri, söz gruplarını ya da cümleleri birbirine bağlayan sözcüklerdir. (ve, veya, yahut, ile, ki, de(da), ancak, yalnız, lakin, ama, fakat, hâlbuki, çünkü, hatta, ne... ne..., hem ... hem..., ya... ya....vb.)

Öğretmenini ve arkadaşlarını çok seviyor ama okula gitmek istemiyor.

ÜNLEM

Seslenme ya da duygu bildiren sözcüklerdir.

Hey, buraya bak!

Eyvah, bu işleri bitiremezsek yandık!

Off, şu arabanın güzelliğine bak!

FİİL (EYLEM)

Varlıkların yaptığı işi, hareketi, oluşu çeşitli ekler alarak şahıs ve zamana bağlı olarak anlatan sözcüklerdir.

Dün kar yağdı, bugün yollar kapandı.

Arkadaşlarla dün geç saatlere kadar oturduk, eski günleri yad ettik.

NOTLARIM

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

İsimler

İSİM (AD)

VARLIKLARIN SAYILARINA GÖRE İSİMLER

A. Tekil İsim:

Sayısal anlamda tek olan isimlerdir.

Bu kitap çok etkileyici.
Dolaptan bir elma aldı ve iştahla yedi.

B. Çoğul İsim:

Çoğul (-ler, -lar) eki almış isimlerdir.

Öğrenciler, dil bilgisi kitabımızı çok beğenecek.
Buradaki ağaçları yıllar önce dedem dikmiş.

C. Topluluk İsimleri:

Biçimce tekil, anlamca çoğul isimlerdir.

Yoldaki sürüyü fark etmemiş.
Bizim takım bu yıl Avrupa kupalarına katılacak.

VARLIKLARA VERİLİŞLERİNE GÖRE İSİMLER

A. Özel İsim:

Diğer varlıklar içinde benzeri bulunmayan varlıklara verilen isimlerdir.

Yazın Tuz Gölü'ne gittik.

B. Cins İsim:

Aynı cinsten olan varlıkların ortak isimleridir.

Parkta ağaçtan düşen yaprakları izledik.

VARLIKLARIN OLUŞLARINA GÖRE İSİMLER

A. Somut İsim:

En az bir duyu organıyla algılanabilen varlıkları karşılayan isimlerdir.

Kağıtlar havada uçuyor.
Rüzgâr genç kızın saçlarını dağıttı.

B. Soyut İsim:

Duyu organlarıyla algılanamayan kavramları karşılayan isimlerdir.

Senden biraz adalet bekliyoruz.
Gördüğü rüyanın etkisinden bir türlü kurtulamadı.

C. Fiil İsmi:

Fiillerin (eylemlerin) adlarıdır.
Fiil isimleri birer isim - fiildir.

Yürüyüşe çıkmak için hazırlanmaya başladık.

İSİM TAMLAMALARI

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

İsim Tamlamaları

BELİRTİLİ İSİM TAMLAMASI

Tamlayanı tamlayan, tamlananı iyelik (tamlanan) eki alan isim tamlamasıdır.

Buradan evin çatısı görünüyor.

Tamlayanı ile tamlananı arasına sıfat girmiş isim tamlaması

Adamın kocaman eli radyoya uzandı.

Hem tamlayanı hem tamlananı sıfat almış isim tamlaması

Eski defterin yırtık sayfalarında bir şiir gördüm.

Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş isim tamlaması

Kolu çok uzunmuş ceketin. (ceketin kolu)

Tamlayanı düşmüş isim tamlaması

Gözlerin gözlerime değince felaketim olurdu.

(senin gözlerin) (benim gözlerim) (benim felaketim)

BELİRTİSİZ İSİM TAMLAMASI

Tamlayanı ek almayan, tamlananı iyelik eki alan isim tamlamasıdır.

Yarın baba ocağına gidecek

Belirtisiz isim tamlaması bir sıfatla nitelenebilir ya da belirtilebilir.

Suyun üstünde kırmızı bir çocuk hırkası yüzüyordu.

Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan yer değiştirmez.

Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan arasına başka sözcükler giremez.

TAKISIZ İSİM TAMLAMASI

Tartışılan bu tamlama, tamlayanın ve tamlananın ek almadığı tamlamalardır. Tamlayan tamlananın yapıldığı maddeyi ya da benzetildiği kavramı bildirir.

Sofrada tahta kaşık vardı.

Eski kağıt paralarla muhteşem bir koleksiyon yapmıştı.

ÖSYM benzetilme anlamı "bakır saç" ve "kadife yanak" örneklerini sıfat tamlaması olarak sordu.

ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI

Tamlayanı ya da tamlananı ya da hem tamlayanı hem tamlananı isim tamlaması olan isim tamlamalarıdır.

Çocuğun okul çantasını yerinden kaldıramadım.

Tamlayanı isim tamlaması olan zincirleme isim tamlaması

Çocuk arabasının tekerleği kırıldığı için arabayı kullanamıyoruz.

Tamlayan Tamlanan

Tamlananı isim tamlaması olan zincirleme isim tamlaması

Arabanın cam sileceği yağmurun hızına yetişemiyordu.

Tamlayan Tamlanan

Hem tamlayanı hem tamlananı isim tamlaması olan zincirleme isim tamlaması

Soru bankasının cevap anahtarı bazı hatalar içeriyordu.

Tamlayan Tamlanan

NOTLARIM

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?

- A) İnsan usul usul tükenmek, yorulmak için mi geliyor dünyaya?
- B) Sensiz kalmak benim yüreğimi en çok sızlatan şey, demişti bana.
- C) Bir topluma ulaşmanın en kolay yolu gazetedir.
- D) Kentin tarihî durumunu korumak için yeni yapılanmaya izin verilmiyor.
- E) Kıyıdaki bankların birinde yalnız başıma oturmuş, denize bakıyorum.

2. Dille ilgili olmayan tartışmalarda yazarın dil yanlışları

I II III

üzerinde durmak, böylece onu küçük düşürerek susturmaya çalışmak çok kötü bir tutumdur.

,IV V

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisi isim değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Kimi tür isimleri tekil oldukları hâlde o türün tamamını kapsayacak biçimde kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük bu durumu örneklemez?

- A) Hikâye kolay bir tür gibi görünse de yetkinlik ister.
- B) İnsan dediğin varlıktan daha bencil bir şey var mıdır?
- C) Romancının kendine özgü bir bakış açısı olmalı bence.
- D) Kitapta uzaydan gelen istilacı bir türün varlığından söz ediliyor.
- E) Köpek, dünyanın en sadık hayvanıdır, kim ne derse desin.

4. Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun

I

Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini

II

Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun

III

Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini

IV

V

Bu dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi somut isim değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Her sanatçı farklı bir dünya arzular. (II) Bu dünya, kendine özgüdür; çeşitli olaylarla, görüntülerle örülmüştür. (III) Bunlar, onun duygu ve düş dünyasında işlenerek çeşitli ürünlere dönüşür. (IV) Yani sanatçının dünyasından süzülünler, sanat yapıtı biçiminde insanlığın karşısına çıkar. (V) Söz gelimi edebiyatta şiir, öykü, roman gibi biçimlerde okurla buluşur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim hâl eklerinden herhangi biri kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Okul yılları Ankara'nın merkezinde geçmiştir.

II. Edebiyat bilgisi hemen herkes tarafından takdir edilirdi.

III. Bu sıcakta vişne suyu herkese iyi geldi.

IV. Bu şiirlerin şairiyle yıllar sonra tanışacaktır.

V. Evin bereketi kedimiz evden kaçınca hepimiz üzüldük.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Akıllı kartın kimlik kartı olarak kullanıldığı ilk ülkelerden
 1 2
 biri Malezya'dır. 1980'li yıllarda bu tür kartların ilk
 3 4
 denemeleri ülkedeki haberleşme alanında yapılmıştır.
 5

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili,

- I. 1. somut isimdir.
- II. 2. topluluk ismidir.
- III. 3. özel isimdir.
- IV. 4. çoğul isimdir.
- V. 5. türemiş isimdir.

yargılardan hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Hayallerimi gerçekleştirmek isterken ömrümün en güzel yıllarını kaybetmişim.
- II. Büyüdükçe büyüdü içimizde beslediğimiz keder ve yalnızlık duygusu.
- III. Kampta çadırlarını yüksek bir yere kurdular.
- IV. Annemi üzerinde ufak çiçekli, güzel bir elbiseyle hatırlıyorum.
- V. Plastik ürünler, hem denizleri hem dünyayı kirlendirir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük türemiş isimdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?**

- A) Birçok dergide, gazetede çeşitli kitaplarla ilgili değerlendirmeye yazıları yazdım.
- B) Baş başa vermiş, çocukların sorunlarından söz ediyorlardı.
- C) Milletimizin önemli meziyetlerinden biri de konukseverliğidir.
- D) Romandaki kişilerin tipik İç Anadolu insanının özelliklerini taşıdığını söyledi.
- E) Bu dergide kültürel çalışmalara öncelik verileceği belirtildi.

10. İsimler varlıklara verilmesine göre özel isimler ve tür isimleri olarak ikiye ayrılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili isimlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Bize hep: "İyi bir kitap okuru olunuz." derdi.
- B) Bu çarşının en tanınmış esnafı oymuş.
- C) Gül gibi geçinip gitti iki arkadaş yıllarca.
- D) Deniz, içine kapanık bir çocuktan ama yıllar sonra bu hâli değişti.
- E) Ege sahillerinde geçmiş Ayşe'nin bütün çocukluğu.

11. Kendi kültürümüzden o kadar kopuğuz ki Amerika'daki çiftliğinde oturup bize Osmanlı sarayını, harem yaşamını, "Safiye Sultan"ı anlatan üç ciltlik romanı en çok satanlar listesinden aylarca inmeyen Ann Chamberlain'ı şaşkınlıktan şaşkınlığa sürükleriz.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden kaç tanesi isimdir?

- A) 6 B) 5 C) 4 D) 3 E) 2

12. Onun yapıtları toplumun bir fotoğrafıydı. Ancak bu yapıtında sanatçı gözlemlerini yansıtırken kalbinin sesine de kulak vermiş.

- I. Somut isim
- II. Topluluk ismi
- III. Tekil isim
- IV. Hâl eki almış isim
- V. Özel isim

Bu cümlede yukarıdakilerin hangisi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

02 İsimler(Adlar)

1. Bencil duygular, insanın kalbini köreltir ve insan bir
I II III IV

zaman sonra güzeli göremez olur.

V

Yukarıdaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri isim değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) IV ve V

2. Yaygın eğitim kurumlarının sayısı arttıkça toplumun
I II III

bilinç düzeyi bundan olumlu etkilenecektir.

IV

V

Yukarıdaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri isimdir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) III ve IV E) IV ve V

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tekil, çoğul isim ve topluluk ismi birlikte kullanılmıştır?**

- A) Harman zamanı, imece usulü devreye girer bizim orarlarda.
B) Kahvenin önüne toplanan ahali, güneşli günlerin tadını çıkarıyor.
C) Papatyayı da menekşeyi de çiçeklerden ayrı tutup onlara insan diyesim gelir.
D) Buğday başakları, yol boyu hepimizi büyük bir olgunlukla selamladı.
E) Çerçi, dar yolları atıyla aşır köylere can suyu olmaya giderdi.

H
I
Z
R
E
N
K

4. **Aşağıdakilerin hangisinde somut bir isim soyut anlam kazanmıştır?**

- A) Minikler, "yararlı bakteriler" ifadesini duyunca şaşkınlıkla bana baktı.
B) Aramızdaki bağları kuvvetlendirmek için daha çok görüşmeliyiz.
C) Komşuya seslenip akşama sendeyiz, deme rahatlığını hangi kentte bulabilirsiniz?
D) Kenarları kırışmış kâğıdı eline alıp sıkıntılarını uzun uzun yazmaya karar verdi.
E) Yeni güvenlik görevlisi, daha ilk günden işe geç kalmıştı.

5. Keskince'deki evi boş bulan kalabalık, kapıyı kırışmış; çerçeveleri indirip her şeyi tarumar etmiş. Nasılsa koruyan kimse yoktu ki... Sanki yıllarca korumadım sizi! Öfkelerini evime kustular.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Çoğul isim B) Somut isim
C) Soyut isim D) Fiil ismi
E) Topluluk isim

6. Eski bir şehre açılan tren camından, Elif'in gözleri eski taş binalarda, sokak lambalarının altında gölgelenen incecik çiçeklerde gezindi. Yağmur yağmaya başlamış, sokaklar parıldayan bir ayna gibi ıslanmıştı. Gözleri trenin penceresinde kendi yansımasına kaydı. Yıllar ona dokunmuştu ama o an çocukluğunun hafifliğini hissetti. Trenden iner inmez eski mahallesine doğru yürümeye başladı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla çoğul isim kullanılmıştır.
B) İyelik eki almış isimler vardır.
C) Basit ve türemiş yapıları isimler vardır.
D) Bir isimde ek alırken ünlü düşmesi olmuştur.
E) Küçültme ismi kullanılmıştır..

İsimler(Adlar)

7. Yalnızlık, kısıtlanmışlık hissi, bazı öykülerde başkaldırı
I II III IV

dürtüsünün asıl sebebidir.

V

Yukarıdaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri isim değildir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
D) III ve V E) IV ve V

8. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi tekil, soyut, yalın bir isimdir?**

- A) Bireylerin hayallerini süsleyen bir imkân da sinemadır.
B) Sinemanın parlak görünen, sahte ışıkları gençlik döneminde cezbedici gelebilir.
C) Müzik, kişisel algılayışı kitleye yaymakta önemli araçlardan biridir.
D) Toplumun sanata bakışı, sanatçı tarafından dikkate alınmalıdır.
E) Üretken insanlar, herkesçe takdir edilmeyi ön planda tutmazlar.

9. (I) Araştırmacılar hava kirliliğine çözüm bulmak amacıyla sarmaşık türündeki bir bitkinin genetiğinde bazı değişiklikler yaptı. (II) Genetiği değiştirilerek üretilen bitki, içinde benzen ya da kloroform gazı olan cam tüplere koyuldu. (III) Sarmaşık bu gazları oluşturan molekülleri, ürettiği bir protein sayesinde besine dönüştürdü. (IV) Üç gün sonra tüplerden birinin içinde bulunan kloroform gazının yüzde 82 oranında azaldığı ve altıncı günde neredeyse tamamen yok olduğu saptandı. (V) Benzen gazı bulunan tüpte ise sekizinci günde gazın yaklaşık yüzde 75'i azaldı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiilden türemiş isim vardır.
B) II. cümlede hâl eki almış isimler kullanılmıştır.
C) III. cümlede tamlanan görevi üstlenmiş isim vardır.
D) IV. cümlede iyelik eki almış isimler vardır.
E) V. cümlede bütün isimler hâl eki almıştır.

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde gövde durumunda birden fazla isim vardır?**

- A) Bilinçli nesil, yaşlıların birikimini üretime kattığı ölçüde oluşur.
B) Savrulan değerlerin yerine koyabileceğimiz hiçbir şey yoktur.
C) Yüce ideallerle yetiştirilen gençlik, bizi yüzeysel aksiyonlardan kurtaracaktır.
D) Yalnızlık hissi, doğal hayattan ve insanlardan uzaklaştıkça artar.
E) Yaşamsal öneme sahip tavırlarımızı çocuklarımıza aktarmalıyız.

11. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde basit, türemiş ve birleşik isim birlikte kullanılmıştır?**

- A) Gökyüzünü kaplayan gri bulutlar bir matem havası hissettiriyor ruhlarımıza.
B) Paylaşımı önceleyen kişiler, kalpleriyle hareket ediyor demektir.
C) Şanlıurfa'nın uzun havaları binbir çeşit acıyla yoğrulmuştur.
D) Dil sınavlarının sonuçlarını bilgisayara en kısa zamanda yükleyeceğiz.
E) Sivil toplum örgütleri, kültürel katkısı da ciddiye alınmalıdır.

12. Adnan Özyalçiner'in öykülerinde olaylar, insanlar ve insan-cıklar; onların düşüncelerini, duygularını, kişiliklerini belirleyen çevreleri ile insani bir bütünlük içerisinde, yani toplumsal çerçevesiyle anlatılır.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla çoğul isim kullanılmıştır.
B) İyelik eki almış isimler vardır.
C) Küçültme ismi vardır.
D) Türeme sırasında ses kaybına uğramış isim kullanılmıştır.
E) İsim hâl eklerinin hepsi vardır.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde belirtili isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Ünlü kulüpler, birçok şehirde yaz okullarıyla yetenek avına çıkıyor.
- B) Karagömrük, o yıllarda bir işçi mahallesi olarak biliniyordu.
- C) Öykülerimi hep insandan aldığımı insana, toplumdan aldığımı topluma vererek yazıyorum.
- D) Aydın insan, topluma sorumluluğun bilinciyle yaklaşmayı başarmalıdır.
- E) Ankara yolu, taşra için bürokrasiye yaklaşmak amacıyla katedilir adeta.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde belirtisiz isim tamlaması kullanılmamıştır?

- A) Sahil kasabaları, denizle daha da bir güzelleşir.
- B) Bizleri deniz kenarında, böyle güzel bir ortamda ağırladığınız için teşekkür ederiz.
- C) Mizah yazarları, ironiyi kullanmadaki en yetkin sanatçılardır.
- D) Yaşlılığın ilk belirtileri saçın renginde kendisini gösterir.
- E) Öykü menzilleri diyebileceğimiz incelemeler, sonunda kitaplaştırılacak.

3. "Zincirleme isim tamlamaları, ikiden fazla isimden oluşan isim tamlamalarıdır. Bu tür tamlamalarda; tamlayan, tamlanan ya da her ikisi isim tamlaması olabilir."

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir tamlama vardır?

- A) Yazarın, varlıklı ve yoksul insanlar arasındaki uçurumu, dengesizliği yazması gerekir.
- B) Evin üst katını yeni gelen misafirlerimizin kullanımına açtık.
- C) Şevket amca, cam fabrikasının bekçiliğini kırk yıl çalıştıktan sonra oğluna bıraktı.
- D) Anadolu toprakları, yüzyılların bereketini hep koynunda taşır.
- E) Calvino, "Görünmez Kentler"de bir başka bakış açısını okurlara sunar.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Bilinç akışı, olay örgüsünde figürlerin iç dünyalarını kendi zihinlerinden, bütün karmaşasıyla aracısız bir şekilde aktarmayı amaçlar.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirtili isim tamlaması vardır.
- B) Bulunma hâl eki almış isim kullanılmıştır.
- C) Belirtme hâl eki vardır.
- D) Çoğul eki kullanılmıştır.
- E) Zincirleme isim tamlaması vardır.

5. Türkiye de uluslararası öğrenciler için cazibe odağı hâline

I II

gelmeyi ve bölgesinde yükseköğretim merkezi olmayı

III

hedefleyen ülkelerden biridir. Son yıllarda bu kapsamda

IV

önemli düzenlemelere gidilmekte, uluslararası öğrencilerin sayısını arttırmak ve aynı zamanda yaşam kalitelerini

V

iyileştirmek üzere çalışmalar yapılmaktadır.

Bu parçada altı çizili tamlamaların hangisi isim tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki altı çizili isimlerden hangisi yalın hâldedir?

- A) Her olayda mutlaka bir öykünün çekirdeği yatar.
- B) Yazar açısından olayı kurgulama zorluğu, bir köşede hep bekler.
- C) Parayı verip kitabı aldıktan sonra asıl görevimiz başlıyor.
- D) Türk tarihine yön veren pek çok isim vardır.
- E) Şiiri uzun süre aşılamamış bir şairdi Abdülhak Hamit.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlayanı tamlanandan sonra söylenmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Beyaz atlı, günlerce hayalinde gezdikten sonra bir gece de ansızın rüyasına girmişti prensesin.
- B) Kurbağa, kaplumbağa gibi çok da alışık olmadığımız hayvanlar, romancılara ilham vermiştir.
- C) Toplumlara göre alışveriş kültürünün değişkenliği, bu çalışmamızda detaylarıyla incelendi.
- D) Kırsal kesimlerde doğaya bağlılığın olumlu sonuçları olduğunu göz ardı edemeyiz.
- E) Günümüzde büyükşehirlerin en büyük sorunlarından birisi ulaşımın organize edilmesidir.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlayanı düşmüş bir isim tamlaması vardır?

- A) Yarın en büyük ablamı gurbet ellere, okumaya göndereceğiz.
- B) Senin teklifini arkadaşlarla paylaşıp gerekli değerlendirmeyi yapacağız.
- C) Bozkırın acımasızlığını sayfalarca anlatsanız bitiremezsiniz.
- D) Bilgiye ulaşmanın çok kolay olduğu bir dönemde yaşıyoruz.
- E) Tamir işini bitirip bir an önce eve dönmeyi arzuluyordu.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde küçültme ismi kullanılmıştır?

- A) Minicik elleriyle annesine sarılıp ağlamaya başlamıştı.
- B) Dedeciğim aramızdan ayrılalı neredeyse on yıl oldu.
- C) Masaları tertemiz yaptıktan sonra sandalyeleri yerleştirdi.
- D) Çınarcık, herkesi misafirperverliğiyle kucaklayan bir ilçemizdir.
- E) Darmadağınık evraklar arasında yine kaybolmaya başlamıştı.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlayanı ortak bir isim tamlaması vardır?

- A) Bireylerin ve kitlelerin hareketliliği aslında aynı paydanın parçalarıdır.
- B) Sizi bir Ege akşamında mehtabın büyüsunü izlemeye davet ediyorum.
- C) Bazı roman türleri, okura kurgu heyecanını tam manasıyla yaşatan türler değildir.
- D) Dedesini kaybedince ölümün acısını iliklerine kadar hissettiğini söylemişti.
- E) Aktarılan olayın ana izleğinde, inancın gücü ve etkisi sıklıkla vurgulanmış.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlananı ortak bir isim tamlaması vardır?

- A) Kendi hayatımı kaleme alacağım hiç aklımdan geçmezdi.
- B) Arapça ve Farsça etkisi, 1911'den sonra "Yeni Lisan" etkisiyle azalmaya başlamıştır.
- C) Dünya enerji politikaları üzerine çalışılmış iyi bir tez gördüm.
- D) İletilerinizin anlaşılması, sizin neyi amaçladığınızla alakalıdır.
- E) Tarih, uzun ve benzer bir süreci önümüze koymakla meşgul.

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Felsefenin çözümsüz meselelerle uğraştığı düşüncesi çok yaygındır.
- B) Önem verdiğimiz, sevdiğimiz insanların ziyaretini yolumluk bahanesiyle erteliyoruz.
- C) Türkülerin samimiyeti, bu topraklardaki insana hemen ulaşır.
- D) Hayatın özünü sorgulayanlar hikmete ulaşmak isteyenlerdir.
- E) Var olanın ardındaki gerçeği aramak, ömrümüzü daha da anlamlı kılar.

02

İsimler ve İsim Tamlamaları

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlayanı zamir olan bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Çocuklara masallarla düşünme anahtarını verip onların ufkunu genişletebilirsiniz.
- B) Sizleri daha iyi bir geleceğe hazırlamanın derdinde olan insanlar var.
- C) Dayım, tarla işlerinde kardeşlerinden daha maharetli olduğunu bize söyler dururdu.
- D) Herkesten birbiriyle yarışmasını talep ederseniz fedakarlık ruhunu zedellersiniz.
- E) Ünlü İtalyan bilimci, buradaki çalışmalarıyla kayaçların yapısını çözmeyi başardı.

2. Yağmurlu bir İstanbul sabahının loş aydınlığına uyanmıştı. Cama vuran damlaların ritmik sesi masa saatinin alarmını bastırıyordu. Bu alarm sesinden de güneşli bir sabaha uyanmamaktan da kasvetli şehirden de rahatsız olmaya başlamıştı. Ha, bir de iş yeri vardı! Hayat üstüne gelmeye başlamıştı. Kendi hayatında eğreti durduğunu düşündü.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayanı ortak isim tamlaması
- B) Zincirleme isim tamlaması
- C) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
- D) Belirtisiz isim tamlaması
- E) Tamlananı sıfat almış isim tamlaması

3. Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Bu dördümlük ilgili olarak,

- I. Birinci dizesinde isim tamlaması yoktur.
- II. Tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır.
- III. Zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır.
- IV. Tamlananı düşmüş isim tamlamaları vardır.
- V. Belirtisiz isim tamlaması vardır.

Yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Ben, hiçbir zaman hüznü meraklısı olmadım. (II) Böyle bir ruh halinden de hoşlanmam, ona önem de vermem. (III) Bunun yanında birçok insan, hüznü büyük bir değer sayar. (IV) Onlara göre hüznü olgun, erdemli insanların bir özelliğidir. (V) İtalyanlar, bu duruma "kötülük" demekle daha uygun bir davranışta bulunmuşlar çünkü hüznü daima zarar veren bir duygudur.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede belirtisiz isim tamlaması kullanılmıştır.
- B) II. cümlede belirtili isim tamlaması vardır.
- C) III. cümlede tamlayanı zamir olan bir isim tamlaması kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede tamlayan ile tamlanan arasına sözcük girilmiş bir isim tamlaması vardır.
- E) V. cümlede isim tamlaması yoktur.

5. Bir isim tamlamasında, tamlanan çokluk içinden seçme bildirirse tamlayan eki "-in", yerine "-den" eki kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım söz konusudur?

- A) Şiir, sanatsal imgelerin sunumunu yürekten gelen bir ilhamla kâğıda döker.
- B) Gerekli raporların sunulmasını arkadaşlardan geçen hafta istemiştik.
- C) Öğretmenimiz tarafından tavsiye edilen kitaplardan birkaçını okumaya karar verdim.
- D) Makinelerin arızalanması ta ilk günden beri olabilecek bir durumdu.
- E) Tedbir almak, insanların başkalarından kaçınması anlamına gelmez.

6. İnsan yüreğinin kapasitesi bilgisayar bellekleri gibi sınırlı değil. İnsan sevdiği her kişiye yüreğinde kocaman bir yer açıyor.

- I. Zincirleme isim tamlaması
- II. Belirtisiz isim tamlaması
- III. Tamlayanı düşmüş isim tamlaması

Yukarıdaki parçada numaralanmış isim tamlamalarının hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

H
I
Z
R
E
N
K

7. Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır -tek, تنها- bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
Büyük yalnızlığını dünyanın.

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla belirtili isim tamlaması kullanılmıştır.
B) Tamlayanı ve tamlananı sıfatla nitelenmiş isim tamlaması vardır.
C) Tamlayanı ve tamlananı yer değiştirmiş isim tamlamaları vardır.
D) Tamlananı soyut isim olan isim tamlaması kullanılmıştır.
E) Zincirleme isim tamlaması vardır.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde isim tamlamalarının unsurları (tamlayan / tamlanan) yanlış ayrılmıştır?

- A) Ferit'in iç dünyasını hiç kimse anlayamazdı.
(Ferit'in / iç dünyası)
B) İş güvencesi zaafiyetini el ele vererek düzeltmemiz şarttır.
(İş güvencesi / zaafiyeti)
C) Eski köy konağının onarımını muhtarlık üstlendi. (Eski köy / konağının onarımı)
D) Köye her gidişimde yer yatağına atardım kendimi. (yer / yatağı)
E) Yönetim, onların haklı beklentilerini yerine mutlaka getirecektir. (onların / haklı beklentileri)

9. Metrodan Levent'te indim. Bir insan seline bıraktım kendimi. Öfke, utanç içinde boğuluyordum. Neyin anlamı kalmıştı, bilemedim. Bendini yıkan bir baraj olmak istedim.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tamlayanı zamir olan isim tamlaması vardır.
B) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması kullanılmıştır.
C) Tamlayanı ortak isim tamlaması vardır.
D) Belirtili isim tamlaması vardır.
E) Belirtisiz isim tamlaması vardır.

10. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde, yay ayraç içinde verilen tamlamanın örneği yoktur?

- A) Günümüz öyküsü, kendine yeni bir kaynak aramaktadır. (Tamlayanı düşmüş isim tamlaması)
B) Abdullah Harmancı'nın "Melek Kayıtları" 2016'da İz Yayıncılık tarafından yayımlandı. (Tamlayanı ve tamlananı özel isim olan isim tamlaması)
C) Öykümüzün sınır taşlarını yeniden belirlediğini iddia eden bir çalışma yapmış. (Zincirleme isim tamlaması)
D) Bütün öyküleri, eylülde düzeltilerek yeniden basılmıştı. (Belirtisiz isim tamlaması)
E) Yazarımızın dünyası; şiirden denemeye, söyleşiden panele geniş bir yelpazeyi andırır. (Belirtili isim tamlaması)

11. (I) İnsan yalnızken neden can sıkıntısı yaşar? (II) Schopenhauer'a göre bunun nedeni kişinin sıradan ve basit bir insan olmasıdır. (III) Çünkü kendisiyle yalnız kalan bir insan, düşünceleriyle ve iç dünyasıyla baş başa kalır. (IV) Sevmediğimiz bir insanla baş başa ve birlikte uzun süre geçirmek zorunda kalsak hoşnutsuzluğumuz baş gösterir. (V) Schopenhauer kişinin yalnızlığını da buna benzetir.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümledeki isim tamlamasının tamlananı türemiş bir isimdir.
B) II. cümlede tamlayanı zamir olan isim tamlaması kullanılmıştır.
C) III. cümlede tamlayanı ile tamlananı sıfatla nitelenmiş isim tamlaması vardır.
D) IV. cümlede tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır.
E) V. cümlede belirtili isim tamlaması kullanılmıştır.

12. "Boş zaman şöyledir: Cahillerdeki can sıkıntısı. Sıradan insanlar sadece zaman geçirmeyi düşünürler, herhangi bir yeteneği olan ise ondan faydalanmayı düşünür."

- I. Zincirleme isim tamlaması
II. Belirtili isim tamlaması
III. Belirtisiz isim tamlaması

Yukarıdaki parçada hangilerinin örneği yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Akşam olunca odanın amansız sessizliğini kedimin mırıltısı bozardı.
- B) Soruların kolay çözümlerini sizlere tek tek anlatmaya çalışacağım.
- C) Kitapların arka kısmındaki yazıları okumak, bana gizemli bahçenin kapısını açmak gibi gelmiştir.
- D) Bitki anatomisinin babası kabul edilen araştırmacıyı sonsuzluğa uğurladık.
- E) Şirketin bu yılki bilançosu yönetim kurulunu fazlasıyla memnun edecektir.

2. “Gönderilmiş postalar klasörünü açınca yıllar önceki duygu yüklü mesajlarla karşılaştım.” cümlesindeki isim tamlamasının özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Ekim ayının anlamı benim için hüzün, ayrılık, acı ve yokluktur.
- B) Yabancı bir ünlünün kişisel sayfasında lahmacunu paylaşması sosyal medyada gündem oldu.
- C) İnsanları ikna etmenin birçok yöntemi olduğunu bilmez gibi davranmayı bırakmalısın.
- D) Birleşik cümle yapısını incelerken cümlede fiilimsi bulup bulunmadığına bakmak gerekir.
- E) Takvim temmuzu gösterdiğinde kirazın ve şeftalinin tadına bakmak için can atarım.

3. (I) Soğuk bir kış sabahı çok sayıda oklu kirpi, donmamak için birbirine bir hayli yaklaştı. (II) Az sonra, oklarının farkına vardılar ve ayrıldılar. (III) Üşüyünce birbirlerine tekrar yaklaştılar ama okları rahatsız edince yine uzaklaştılar. (IV) Soğuktan donmakla, batan okların acısı arasında gidip gelerek yaşadıkları ikilemi, aralarındaki uzaklık, her iki acıya da tahammül edebilecekleri bir noktaya ulaşmaya kadar sürdü. (V) Uzlaşının yolu bu mesafenin optimum noktasını bulmaktan geçiyor: ne üşüyecek kadar uzak, ne canımız yanacak kadar yakın...

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede nitelendirme ve belirtme sıfatı almış isim tamlaması vardır.
- B) II. cümlede belirtili isim tamlaması vardır.
- C) III. cümlede tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır.
- D) IV. cümlede tamlayanı somut isim olan isim tamlaması vardır.
- E) V. cümlede zincirleme isim tamlaması vardır.

4. Mimar Sinan, İstanbul'dan Selimiye'yi yapmak için Edirne'ye geldiğinde 10 yaşlarındaki çok sevdiği torunu Fatma'ya hasret kalmamak için onu da Edirne'ye getirir. Bir süre sonra hastalanan ve vefat eden Fatma'ya duyduğu hasret nedeniyle torunu için yaptırdığı türbedeki mermer sandukaya ters lale figürü bırakır, bu üzüntüyü gören çırağı da ustasının üzüntüsünü Selimiye'ye işler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtisiz isim tamlaması
- B) Sıfatla nitelenmiş isim tamlaması
- C) Belirtili isim tamlaması
- D) Zincirleme isim tamlaması
- E) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması

5. Dünyanın Yeni Yedi Harikası'ndan Machu Picchu

I

Antik Kenti, Titicaca Gölü'ndeki yüzen adaları,

Amazon ormanları ile ziyaretçilerine geniş bir

II

aktivite yelpazesi sunan Güney Amerika ülkesi

III

IV

Peru'nun çekiciliği her geçen gün artıyor.

V

Yukarıdaki altı çizili bölümlerden hangisi bir isim tamlaması değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Şakir Gökçedağ'ın “Aşına” isimli kişisel sergisi Bayburt'taki Baksı Müzesinde 1 Temmuz'a kadar görülebilir. Alışık olduğumuz nesneleri yeni formlara dönüştürdüğü heykel ve enstelasyonları ile tanınan sanatçı yerel ile evrensel öğeleri ustalıklı birleştiriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtili isim tamlaması
- B) Belirtisiz isim tamlaması
- C) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
- D) Arasına sözcükler girmiş isim tamlaması
- E) Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş isim tamlaması

7. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili tamlama diğerlerinden farklıdır?

- A) Sözüünüzün nereye varacağını kestirebilmek de olgunluk göstergesidir.
- B) Şehrin en kalabalık bölgesinde imar çalışmalarına hızla başlanacak.
- C) Çocukların programları, benim kontrolümde olmayınca çaresiz kaldığımı hissediyorum.
- D) Notaların büyüü, evrensel değerleri paylaşmadaki en etkili araçtır.
- E) Onun özelliklerini tanımlamaya çalışmak, kelime dağarcığımı çaresiz bırakır.

8. I. Şiir yağmurun deresidir, saç diplerinin teri.

- II. Teknelerin taze sancağıdır şiir.
- III. Şiir afişlerin çerçevesidir, harflerin çizgisi.
- IV. Çıngırağın içindeki madendir şiir.
- V. Şiir kamyonetlerin mavisidir, kamyonların yiğitliği.
- VI. Faytonların yazılmamış tarihidir şiir.

Numaralanmış dizelerden hangilerinde tamlayanı ile tamlananı arasına sıfat girmiş isim tamlaması vardır?

- A) I ve II B) III ve IV C) IV ve VI
- D) II ve VI E) III ve V

9. I. Yeni ders programı idare tarafından öğretmenlere tebliğ edildi.

- II. Sizin sözlerinizi dinlemek akılcıca bir yol olarak görünüyor.
- III. İçimizi biraz olsun rahatlatan şey, yoğun bakım ünitelerinin yeterliliğidir.
- IV. Basımı tamamlanan tarih atlası, tarihe farklı bakabilmeyi vaat ediyor size.
- V. Savaşdaki yenilginin asıl nedeni yerleşik kültüre alışık olmayan gruplardı.

Bu cümlelerde bulunan isim tamlamaları ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Komşu boncuğunu çalan gece takınır.

- II. Adamın iyisi alışverişte belli olur.
- III. Akşamın işini sabaha bırakma!
- IV. Arsızın yüzüne tükürmüşler, "Yağmur yağıyor." demiş.
- V. Aşı pişiren yağ olur, gelinin yüzü ağ olur.

Yukarıda verilen atasözlerinden hangisinde farklı bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Neredeyse tüm konservatuvarlarda antik müziğin ve

I II

halk müziğinin öğrenilip öğretildiği bölümler mevcuttur.

III

Batı'da antik çalgılar, konservatuvar ve müzik eğitimi

IV

programlarında yerini alırken; Doğu'daki eğitim kurumlarının programlarında da antik çalgıların yerini halk çalgıları yer

V

alır.

Yukarıdaki parçada altı çizili tamlamaların hangileri isim tamlaması değildir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I ve III
- D) III ve IV E) III ve V

12. (I) Antibiyotiklerin virüsler üzerine etkisi yoktur. (II) Virüsler çok küçüktür ve kendiliğinden metabolizmaları oluşmaz. (III) Bu nedenle kendi başlarına üreme yetenekleri yoktur. (IV) Hücrelerin içine girip onları zorlayarak adeta, yeni virüs üretmek için kullanırlar. (V) Sonrasında da, konak hücreyi imha ederek hastanın vücudunda hızla çoğalmaya devam ederler ve soğuk algınlığı gibi hastalıklara yol açarlar.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede tamlayanı ile tamlananı arasına sözcük girmiş isim tamlaması vardır.
- B) II. cümlede isim tamlaması kullanılmamıştır.
- C) III. cümlede tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır.
- D) IV. cümlede belirtili isim tamlaması kullanılmıştır.
- E) V. cümlede tamlayanı ve tamlananı sıfatla nitelenmiş isim tamlaması vardır.

04

İsimler ve İsim Tamlamaları

1. Uluduğ'a gitmek için hazırlık yapan dağcılar, çantalarına gerekli malzemelerini yerleştiriyorlardı.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Özel isim
B) Tür ismi
C) Türemiş isim
D) Fiil ismi
E) Ayrılma hâli eki almış isim

2. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi yalın hâlde bir isimdir?

- A) Düğünde yakınlarımızdan biraz destek geldi.
B) Beyazı siyahından çok, dağınık saçlarını eliyle düzeltti.
C) Tabağı masadan alırken yere düşürüp kırdı.
D) Çevreye duyarlı bireyler yetiştiren bir eğitim sistemi gerekli.
E) Çatıdan kayan karlar tepelikler oluşturmuştu.

3. Bence bu kitap hem büyükler hem küçükler için. Ancak

I

II

her çocuk ya da her büyük insan kitaptan hoşlanmayabilir.

III

IV

Çünkü hoşlanmaları için içlerinde gerçek sevgi olmalı.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi isim değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Albert Camus, şöyle demiş: "Dünyaya bir daha gelseydim, bir tercih şansım olsaydı yazarlık ve futbolculuk

I

II

seçeneğinden ikincisini seçerdim. Sonra eklemiş:

"Hayat ve ahlak hakkında bildiğim her şeyi futboldan

III

IV

öğrendim. " Bana kalırsa senin hikâyen de burada

V

başlıyor: Futbolun hayatla kesiştiği yerde...

Yukarıdaki parçada altı çizili tamlamaların hangisi isim tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bir çocuğun ruhunu yok eden eğitim sistemi teması

I

II

kitapta çok açık. Kitabın başında altı yaşındaki bir

III

çocuğun bir sanatçı değil bilim adamı olması gerektiği

IV

vurgusu vardı. Günümüzde de çocuklarımızın meslek

V

seçimi büyük oranda ailelerin ellerinde.

Yukarıdaki parçada numaralanmış isim tamlamaları ikiye eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Bence bir yerde hepimiz ezber bakış açılarını

I

II

sahipleniyoruz, bize sunulan açıların dışına çıkmadan

III

IV

yalnızca "evet" ya da "hayır" diyoruz.

V

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangileri isimdir?

- A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve IV

HIZ RENK

7. Kapı girişinde oturan kırmızılı bir kadın ağlamaya başladı durup dururken. Yüzmüş yüzmüş kuyruğuna gelmişti. Koridor birden sessizliğe büründü, camlara çarpan yağmurun sesi duyulur oldu. Muayenehanenin geniş penceresinden dışarıda koşuşturan insanlar görünüyordu.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtisiz isim tamlaması
B) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
C) Zincirleme isim tamlaması
D) Tamlananı sıfat almış isim tamlaması
E) Tamlayanı sıfat almış isim tamlaması

8. Odadaki iki arkadaş bir süre çatıya vuran yağmurun

I II III IV

tıptısını dinledi.

V

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözcüklerden hangisi yaklaşma hâl eki almış türemiş bir isimdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Gaziantep'te yerli halk kadar şehri gezmeye gelenlerin tercih ettiği tabanı manda, yüzü keçi derisinden ve bir tür ayakkabı olan ve eskiden sumak yaprakları ile tabaklanan yemeni satıcılarının önünden geçiyorum.

Bu cümlede aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) İyelik eki almış isimler
B) Belirtisiz isim tamlaması
C) Zincirleme isim tamlaması
D) Birleşik yapıtlı isim
E) Tamlayanı ortak isim tamlaması

10. Bekleme odasının kasvetli ortamında nefesinin camdaki buğusuna parmağıyla imzasını atarken hemşirenin sesiyle düşüncelerinden sıyrılıp doktorun odasına girdi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtili isim tamlaması
B) Zincirleme isim tamlaması
C) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
D) Tamlayanı ortak isim tamlaması
E) Tamlananı sıfat almış isim tamlaması

11. Tahmis Kahvesi'nde menengiç kahvesi içip buranın

I

yaşlı müdavimleri ile sohbet ederken aniden bir saz heyeti

II

içeriye girmiş, beş dakika kadar çaldıktan sonra selam verip bahşiş toplayarak gitmişti. Kahveden çıkıp sokakta dolaşmaya başlıyorum. Fıstıktan kuru kayısıya, safrandan karpuz çekirdeğine binbir ürün çuvalların içinde

III

IV

müşterilerini bekliyor. Bakırcılar Çarşısı'nda yürürken meyhan şerbeti satan yöresel kıyafetli adam elindeki sebil bardağını bana uzatıyor.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış tamlamaların hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Müzenin ilgi çekici kısımlarından bir diğeri Anadolu'da

I

yaşamış hayvanların arkeolojik kalıntılarının fosillerinin sergilendiği doğa tarihi alanı. Geçmişte Anadolu'da

II

yaşamış pars, leopar gibi hayvanların yanı sıra hâlâ Anadolu'da görülen vahşi hayvanların atalarına ait

III

buluntuları görüp etkilenmemek mümkün değil.

Ankara'da birkaç milyon yıl öncesine safari yaparak

IV

nesli tükenen türler hakkında bilgi edinmek mümkün.

V

Yukarıdaki numaralanmış tamlamaların hangileri aynı türde isim tamlamasıdır?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

H
I
Z
R
E
N
K

05

İsimler ve İsim Tamlamaları

1. Dışımızdaki dünyayı alıp içimizdeki dış dünya evine yerleştiriyoruz. Bu evde; dış dünyadan gelen izlenimler, bu izlenimlerin taşındığı belleğimiz, bir anlamda dış dünya arşivi-miz bulunur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İyelik eki almış isimler B) Yalın hâlde isimler
C) Fiilden türemiş isimler D) İsim hâl eki almış isimler
E) Birleşik yapılmış isimler

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim olarak kullanılmamıştır?

- A) Şehrin yalnızları arasında hissediyordum kendimi.
B) Birden bastıran soğuklar karşısında ne yapacağımızı şaşırdık.
C) Takip ettiğim dizinin yarın akşam son bölümü yayımlanacakmış.
D) Dün gece uykum kaçınca oturup kitap okudum.
E) Islak saçla dışarı çıktığı için çabucak hastalandı.

3. Dizi tutkunları için "Ekmek Teknesi", "Perihan Abla" deyince bura gelir akla. İki katlı, nohut oda bakla sofa tarihî evler, merdivenlerle çıkılan deniz mazaralı huzurlu sokaklar... Baharda çiçeklenen erik ağaçları, kuyruk sallayarak yolunu kesen pek muhabbetli köpekler, karınları tok gururlu kediler... Hepsî Kuzguncuk'tur.

- I. Belirtili isim tamlaması
II. Belirtisiz isim tamlaması
III. Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
IV. Zincirleme isim tamlaması

Yukarıdaki parçada numaralanmış tamlamaların hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

4. Dünya edebiyat geleneğinin belki de en parlak sayfasını

I

oluşturan 19. yüzyıl Rus romanını yerli yerine oturtmak

II

ve elimizdeki kitabı derinden kavramak için o dönemin toplumsal çalkantılarına ve siyaset patlamalarına daha

III

yakından bakmak gerekiyor. O dönemin butik yazarları,

IV

kabına sığmayan Rus toplumunu anlamaya çalışıyordu.

V

Yukarıdaki numaralanmış tamlamaların hangisi diğerlerinden farklı bir tamlamadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde belirttiğine göre

1648-1664 yılları arasında saray ziyafetlerinde şu yemekler

I

II

ikram edilmiş: Tavuklu börek, dil peynirli ve kaymaklı börek,

III

fincan böreği, Arnavut böreği, kızartma...

IV

V

Yukarıdaki parçada altı çizili tamlamaların hangisi isim tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türk okurları aynı pencerelerden bakmasalar bile ona sempati duyarlar, bazılarına göre estetik bir yaşamın sembolüdür o. Kimi zaman sahnede, kimi zaman dünyanın bir ucunda insanın ve yaşamın iyi ve güzel yanlarını dile getiriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayanı birden çok isim tamlaması
B) Tamlayanı sıfat almış isim tamlaması
C) Zincirleme isim tamlaması
D) Tamlananı sıfat almış isim tamlaması
E) Belirtisiz isim tamlaması

HIZ RENK

7. Romantik anlayışla kaleme alınmış "Münevver" in birçok sayfası sonbahar tasvirleriyle doludur. Uzak dağlarda mor ve eflatun renkler, yaprak dökümleri, dağdaki ölgünlük "Münevver" de bana yansıyan sonbahar tutkunlukları oldu.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Birleşik isim B) Belirtili isim tamlaması
C) Belirtisiz isim tamlaması D) Türemiş isim
E) Topluluk isimi

8. Bir rüyadan arta kalmanın hüznü

İçinde gülüyor bana derinden

Yüzlerce çeşmenin serinliğinden

Ovanın yeşili, göğün mavisi

Ve minarelerin en ilahisi

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Fiil ismi
B) Belirtili isim tamlaması
C) Türemiş isim
D) Arasına sözcük girmiş isim tamlaması
E) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması

9. Türkiye'nin en kapsamlı kitap buluşmalarından Karadeniz Kitap Fuarı şubat ayının sonunda, altıncı kez

I

II

Türap Samsun Fuarı ve Kongre Merkezinde gerçekleşiyor.

Yayın faaliyetlerinde bulunan sivil toplum kuruluşları,

III

yayıncılık sektörünün ileri gelenleri ve

IV

çeşitli medya kuruluşlarının katılacağı fuar kitapseverleri

V

bir araya getiriyor.

Bu parçadaki numaralandırılmış tamlamaların hangisi isim tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Kuzuyayla Tabiat Parkı'nda bazen bir bülbülün güle olan aşkını dinliyor, bazen bir atmacanın çevik kanat çırpışına hayran kalıyorsunuz. Parkın orman örtüsü yaban hayatının çakal, tilki, tavşan, köstebek gibi pek çok türünü misafir ediyor, kendine has gizemli doğasında.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Arasına sözcük girmiş isim tamlaması vardır.
B) Birden çok zincirleme isim tamlaması vardır.
C) Yalın hâlde isimler vardır.
D) İsim hâl eklerinin tümü kullanılmıştır.
E) Türemiş isimler kullanılmıştır.

11. I. Kendini hemen ele vermeyen, ruhunu sokaklarında kayboldukça hissettiren bir şehir Berlin.

II. Çini el emeğini ateşle buluşturan, gizemli, mütevazı bir gelenek.

III. Bursa şairlere ilham veren, seyyahların anlatılarında sularının bolluğuyla bahsi geçen hareketli bir şehirdir.

IV. Güzellikleri saymakla bitmeyen aydınlık bir Akdeniz kenti olan Mersin'in köklü tarihi ve baş döndürücü doğası sizi çağırıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde birden çok tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) II ve V

12. Kadim kültürlerin gizemlerini, binlerce yıllık birikimin zenginliğini, maharetli ellerin sırlarını taşıyan Anadolu'nun toprağın suyla yoğrulup ateşle buluştuğu seramiğin de ana yurdu olduğu söyleniyor.

Bu cümle için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) İyelik eki almış isimler vardır.
B) Hâl eki almış sözcükler vardır.
C) Tamlayanı sıfat almış isim tamlamaları vardır.
D) Soyut isimler vardır.
E) Belirtisiz isim tamlaması vardır.

SIFAT (ÖN AD)

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Sıfat Tamlamaları

NİTELEME SIFATLARI

Varlıkların renk, şekil, biçim, durum gibi özelliklerini bildiren sıfatlardır. İsme sorulan "nasıl" sorusunun cevabıdır.

Sarı oda , çalışkan öğrenci , uzun araç , güvenli yol

Dikkat

Niteleme sıfatları çekim eki alırsa ya da sıfat tamlaması oluşturmazsa adlaşmış sıfat olur.

Eski eşyaları ihtiyacı olan birine verdik.

niteleme sıfatı

Eskileri ihtiyacı olan birine verdik.

adlaşmış sıfat

BELİRTME SIFATLARI

İŞARET SIFATLARI

Varlıkları işaret yoluyla belirten sıfatlardır.

İsme sorulan "hangi" sorusuna cevap verir

Bu ev, şu araba, o kalem

O telefonu bu telefondan daha çok beğenmiştim.

Dikkat

İşaret sıfatları çekim eki alırsa ya da bir isimle sıfat tamlaması oluşturmazsa işaret zamiri görevi üstlenir.

Sınavı kazanmak için bu kitapları çözmelisin.

işaret sıfatı

Sınavı kazanmak için bunları çözmelisin.

işaret zamiri

BELGİSİZ SIFATLAR

Varlıkları belirsiz bir şekilde belirten sıfatlardır.

Bütün gece, Bir gün, Başka zaman, Her akşam

Bazı insanlar

Dikkat

Bazı belgisiz sıfatlar çekim eki alırsa belgisiz zamir olur.

Bazı sorular çok kolaydı.

belgisiz sıfat

Bazıları çok kolaydı.

belgisiz zamir

SAYI SIFATLARI

Nesnelerin sayılarını belirten sıfatlardır.

1. Asıl Sayı Sıfatları:

İki ekmek

On beş gün

2. Sıra Sayı Sıfatları:

Beşinci gün

On üçüncü yüzyıl

3. Üleştirme Sıfatları:

Üçer ceviz

Yüzer lira

4. Kesir Sayı Sıfatları:

Üçte bir ekmek

Çeyrek elma

Tam gün

5. Topluluk Sayı Sıfatları:

İkiz bebek

Üçüz kuzu

Dikkat

"Bir" sözcüğü "herhangi bir" anlamında kullanılırsa belgisiz sıfat, adet belirtmek için kullanılırsa sayı sıfatı olur.

Dün sabah bir adam seni soruyordu.
belgisiz sıfat

Bu iş için bize bir adam yeterli, başkasına
sayı sıfatı
gerek yok.

SORU SIFATLARI

Varlıkları soru yoluyla belirten sıfatlardır.

Hangi öğrenci

Kaç ay

Ne gün

Kaçıncı soru

Nasıl yer

Dikkat

Bazı soru sıfatları çekim eki alırsa soru zamiri olur.

Hangi öğrenci raporluymuş?

soru sıfatı

Öğrencilerden hangisi raporluymuş?
soru zamiri

NOTLARIM

Dikkat

Bazı sayı sıfatları çekim eki alırsa adlaştırmış sıfat olur.

Beşinci soru beni çok yordu.

Sayı sıfatı

Beşinci beni çok yordu.

Adlaştırmış sıfat

1. Sıfatlar niteleme ve belirtme sıfatları olmak üzere ikiye ayrılır. Niteleme sıfatları isimlerin rengini, durumunu, biçimini bildirir; isme sorulan nasıl sorusunun cevabı olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük ismin rengini, durumunu, biçimini bildirmemektedir?

- A) Bu yayınevi kendi olanakları içinde değerli ürünler ortaya koyuyor.
- B) Yüzeysel bilgilere dayanarak yaptığı çözümlemelerin bir işlevi yoktu.
- C) Benim kitabımın sayfalarında renkli resimler var.
- D) Bu yazar, roman üzerine söylediklerini kendi yapıtlarında uyguladı.
- E) Bilmiyorum, eski dergileri gözden geçiriyor musun?

2. “Bu, şu, o, öteki, beriki” sözcüklerinin sıfat olabilmesi için bir ismi belirtmesi gerekir.

Buna göre,

- I. Hayatımda vazgeçemeyeceğim kişiler arasındadır o.
- II. O dükkânda edindi pek çok tecrübeyi
- III. Şunun söylediklerine bak, ağzından çıkanı duymuyor.
- IV. Bu ev, Yaren’in anılarından hiç çıkmayacaktır.
- V. Bu benim asla inanmayacağım bir yalandır.

numaralanmış cümlelerin hangilerinde işaret sıfatı kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
- D) IV ve V E) III ve V

3. I. Bu sınıfta kaç öğrenci olacak acaba?
- II. Niçin bu geziye katılmadığını öğrenebilir miyim?
- III. Haftaya o mu Ankara’ya gelecektir?
- IV. Neyini beğenmedin bu güzelim yemeğin?
- V. Dünkü matematik sınavından kaç aldın?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Sıfatlarda pekiştirmenin bir yolu da pekiştirilecek sözcüğün ilk ünlüsüne kadar olan kısmı alınıp “m, p, r, s” ünsüzlerinden uygun olanın sözcüğe eklenmesidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir sıfat yoktur?

- A) Masmavi deniz ve gökyüzünden başka insanı ne mutlu edebilir?
- B) Bembeyaz gömleği bir saatte nasıl bu hâle getirdin?
- C) Kadının simsiyah saçları bir günde böyle mi olmuş?
- D) Güzel mi güzel bir evdi burası üstelik şehirden de uzaktı.
- E) Tertemiz caddeleriyle kocaman kütüphaneleriyle farklı bir şehirdi burası.

5. I. Hâlâ doludur bahçeler en tatlı sesinle
Bir gün bir uzak hatıra özlersen o yazdan
- II. Uzağımdı açık denizdi o yürüdü gitti
Ben kıyıda ıssız bir ev, ince boğazda
- III. Şimdi senin soluğunda akşam
Çiçekler ve sular kadar yalnızız
- IV. Bir şehrin kapısı her zaman hatıralara açılır
Hatıralara kapanır
- V. O konakta herkes büyük aile
Koştururdu, yazlar sanki bir sara nöbeti

Numaralanmış dizelerin hangisinde sıfata yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sıfatlardan hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Toplantı sonunda herkesten ayrıntılı bir rapor istendi.
- B) Bu kadar açıkgöz bir çocuk daha görmedim.
- C) Her sanat eseri değişik yorumlara açıktır.
- D) Kitapta 1980’li yıllarda Amerika’da geçen kirli olaylar anlatılıyor.
- E) Son dönemdeki durgun hâlleri herkesi korkutuyordu.

7. Niteleme ve belirtme sıfatlarının isimleri nitelemesi ya da belirtmesiyle ortaya çıkan tamlamalar, sıfat tamlamalarıdır. Yani sıfatın olduğu her yerde sıfat tamlaması vardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili tamlamanın türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Resim sanatındaki akımlar üzerine düşünceleriniz nelerdir?
- B) Yaşadıklarının etkisiyle kötümser bir insan olmuştur.
- C) Çektiği sıkıntılar, onu bir sanatçı olmaya yöneltmiştir.
- D) Her sorunun kendine özgü bir çözümü vardır.
- E) Değişik yazı türleriyle sık sık karşılaşmayan çocuklar tembel bir kafa yapısına sahip olurlar.

8. Niteleme sıfatları çekim eki alırsa ya da niteleme sıfatının önündeki isim düşerse adlaşır.

Buna göre,

- I. Akıllı düşününceye kadar deli çocuğunu everir.
- II. Bıçak yarası geçer, dil yarası geçmez.
- III. Aç doymam, tok acıkmam sanır.
- IV. Dilden geçen elden gelse, her fukara padişah olur.
- V. Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.

numaralanmış atasözlerinin hangilerinde adlaşmış sıfat yoktur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
- D) II ve V E) IV ve V

9. "Mutlu" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat olarak kullanılmamıştır?

- A) Mutlu bir günü daha geride bırakmanın sevincini yaşıyorlardı.
- B) Etrafında mutlu insanlar görmek ne kadar güzel!
- C) Bir zamanlar o ülkede mutlu bir kral yaşarmış.
- D) Yaren bugün oldukça mutlu görünüyordu.
- E) Mutlu sonu olan hikâyeler okumayı özledim.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayı sıfatı kullanılmıştır?

- A) Her gün iki saat spor yaparım mutlaka.
- B) Onlar on birinci katta oturuyorlar ve evlerinin manzarası çok güzel.
- C) Satılan arsadan herkese iki milyon lira düştü.
- D) Sanatçı bir zamanlar eserlerinde sadece İstanbul'u anlatırdı.
- E) Bir haftada dört roman bitirmek herkesin harcı değildir.

11. O çocuk oturmuş çarşılar ortasına

1

Bir güz kederiyle iplik iplik ağlıyor.

2

Babam olsaydı

Babam olsaydı

Işıklı vitrinler önünde simsiyah bir leke

3

4

Çocuk ağlıyor.

Almış kanatlarına bütün özlemlerini

5

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerle ilgili,

- I. 1. işaret sıfatıdır.
- II. 2. sayı sıfatıdır.
- III. 3. niteleme sıfatıdır.
- IV. 4. birleşik sıfattır.
- V. 5. belgisiz sıfattır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz sıfat kullanılmamıştır?

- A) İki gün boyunca durmaksızın kar yağdı.
- B) Bazı günler içimi anlam veremediğim bir sevinç kaplıyor.
- C) Birçok insan asıl sorunun kendinde olduğunu kabullenmez.
- D) Bir insanı tanımak için onunla yolculuğa çıkmalısınız.
- E) Her çocuk zaman zaman yaramazlık yapar, ne var ki bunda?

H
I
Z

R
E
N
K

02

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları

1. Garbın ucunda, son kıyıda en gürültülü
I II

Bir med zamanı gökyüzü kurşunla örtülü
III IV V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfattır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi niteleme sıfatı değildir?

- A) Masadaki yemekler insanın iştahını kabartıyordu.
B) Böyle soğuk insanlarla konuşmak beni çok yoruyor.
C) Sanatçının yalın anlatımı okunurluğunu artırıyor.
D) Bu yıkık evde yaşayan ailenin durumu çok kötüydü.
E) Durgun su, bakterilerin çoğalmasına yol açıyor.

3. Çanakkale Boğazı geçmişten günümüze dünyanın önemli
I

geçiş yollarından biri olmuştur. Boğaz, Antik Çağ'dan günümüze çok sayıda batığa ev sahipliği yapmaktadır.

II

Çanakkale Boğazı'ndaki batıkların bir kısmı,

III

I. Dünya Savaşı yıllarında ve sonrası yıllarda gerçekleşen

IV

çatışmalara batan savaş gemileridir.

V

Bu parçadaki numaralanmış bölümlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. tamlayan ile tamlanan arasına girmiş sıfattır.
B) II. adlaştırmış sıfattır.
C) III. isim tamlaması aldığı ekle sıfat görevi üstlenmiştir.
D) IV. sıfat görevli söz öbeğidir.
E) V. sıfat tamlamasıdır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somut bir addan türeyip somut bir adı niteleyen bir sıfat vardır?

- A) Ölümsüz insan kavramı çağlar boyu efsanelerde varlığını korumuştur.
B) Seninle daha huzurlu bir ortamda konuşmalıyız, bu önemli sorunu.
C) Bu şakacı çocuk ağır şakalarına rağmen oldukça seviliyordu.
D) Onun yaptığı tuzlu yemeklerden yiyince bana hep bir şey oluyor.
E) Osman'ın solgun yüzünü görünce bir şeyler olduğunu anladım.

5. "Her zaman" ve "asla" kavramları ile eşleştirerek olumsuz şeyleri düşünürseniz sürekli kötümser bir tarz geliştirmeyi başarabilirsiniz. Bu düşünce sistemi yaşamda mutsuz olmanın ilk adımı olarak düşünülebilir. Bu kötümser tarz zamanla bütün hayatınızı ve benliğinizi ele geçirdiğinde ise son bir adım dahi atamazsınız.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat B) Sayı sıfatı
C) Niteleme sıfatı D) İşaret sıfatı
E) Birleşik sıfat

6. Tanınmış yazarlar ve sanatçılar da zaman zaman dikkatsizlikten dil yanlışları yapıyorlar. Tanıdıklarımız arasında böyleleri çoktur. Bundan dolayı yazar kafasındaki kağıt üzerine döktükten sonra işini bitirmiş saymamalı, yazısını birkaç kez okumalıdır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Birleşik yapı sıfat vardır.
B) Hem niteleme hem belirtme sıfatı almış isim vardır.
C) Fiilden türemiş sıfat vardır.
D) Bir sıfat birden çok ismi nitelemiştir.
E) İşaret sıfatı kullanılmamıştır.

HIZ RENK

7. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat, isim tamlamasının tamamını belirtmiştir?

- A) Bazı boyama kitapları oldukça kaliteli kâğıtlardan yapılıyor.
- B) Yeşil arabanın camı baştan sona çatlamıştı atılan taştan.
- C) Güzel günlerin hatırasına onunla bir kez daha konuşacağım.
- D) İstasyona vardığımızda o otobüs çoktan hareket etmişti.
- E) Öykü yazarının son eseri edebiyat eleştirmenleri tarafından çok beğenildi.

8. Dışarı çıktım, cadde bomboştı; öyle upuzun, boylu boyunca uzanmış yatıyordu. Ama caddenin kovuklarına homurdayan otobüsler, dolmuşlar sokulmuşlardı. Üşüyordu İstanbul, titriyordu. Her şey sisli bir perdenin altına gizlenmiş gibiydi. Görünenler, kısa ömürlü kelebekler gibi aniden uçup kayboluyordu.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Pekiştirilmiş sözcükler sıfat göreviyle kullanılmıştır.
- B) Bir sıfat birden fazla ismi nitelemiştir.
- C) Adlaşmış sıfat kullanılmıştır.
- D) Belgisiz sıfat vardır.
- E) Kurallı birleşik sıfat kullanılmıştır.

9. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili bölüm sıfat göreviyle kullanılmıştır?

- A) Sonsuza kadar düşünmek insanoğlunun evrendeki hâkimiyetinin ifadesidir.
- B) Herkesin katılabilmesi için toplantı saatini bize göre ayarladılar.
- C) El kadar çocuğa bağırarak ne yapmaya çalıştığını doğrusu anlayamadım.
- D) Hastalıktan sonra solgun yüzü birden elma gibi kızardı.
- E) Bu şartlar altında başarıya ulaşmak imkânsız gibi görünüyor.

10. İşlenen düşünceye inandırıcılık kazandırmak ve düşünceyi kanıtlamak için kullanılan anlatım yoluna somutlama denir. Somutlamada yazar birçok örnekten faydalanabilir. Bu örnekler görülenlerden, yaşananlardan, okunanlardan seçilebileceği gibi bir tasarı biçiminde de olabilir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayı sıfatı kullanılmıştır.
- B) İşaret sıfatı vardır.
- C) Birleşik yapıli belgisiz sıfata yer verilmiştir.
- D) Birden çok adlaşmış sıfat vardır.
- E) Türemiş yapıli birden çok sıfat vardır.

11. Aşağıdakilerin hangisinde hem işaret sıfatı hem de belgisiz sıfat kullanılmıştır?

- A) Bu güzel şehirden bir gün ayrılacağım hiç aklıma gelmezdi.
- B) Böyle konularda onun benden daha yetenekli olduğu gerçek.
- C) Şu bina, kimilerine göre iki hafta önce birisine satılmış.
- D) Bunları sana anlatmak için bazı nedenlerim vardı, dedi.
- E) O, günler sonra birçok dostunu kaybettiğini anlamıştı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz sıfat görevindeki sözcük çekim eki alarak belgisiz zamire dönüşmez?

- A) Araştırmasında birçok kaynağı taradı, ondan sonra bu raporu hazırladı.
- B) Kimi insanlar, temizlik konusunda oldukça titizdir, bu durum rahatsızlığa da yol açabilir.
- C) Sınıftaki bazı öğrenciler sürekli dersi aksatıyor, bizi yavaşlatıyordu.
- D) Bizim takım şampiyon olmak için her yolu denedi ancak yine de başarılı olmadı
- E) Tatile giderken yanına birkaç giyisi ve kitaptan başka bir şey almamıştı.

03

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla niteleme sıfatı kullanılmıştır?

- A) Görünmez kazaların farklı nedenlerinden biri de dikkatsizliktir.
- B) İmparatorların da kunduracıların da ruhları aynı kalıptan çıkmadır.
- C) Dostluk kavgacı olmadı mı sağlam ve cömert de değildir.
- D) Bütün toptancı yargılar çürük ve tehlikelidir.
- E) Rüzgâr kanatlı atlılar gibi gözlerimizin önünden geçip gitti hayat.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı türde bir sıfat kullanılmıştır?

- A) Avlanacak kuş kalmadığında avcıların birer birer göçtüğüne şahit olacaksınız.
- B) Şu fotoğraflar gençliğimizin tanıklarıdır.
- C) Yağmurlu havada hemen uyumayı tercih ederim.
- D) Müzik aletlerinden çıkan ses perdesine hava dendiğini bilmiyordum.
- E) Sonbaharın daha başında serin yağmur çiseliyordu şehrin üstüne.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir isim birden fazla sıfat tarafından nitelenmiştir?

- A) Koşarak gelen çocuğun ayakları tel örgülerden öteye gidememişti.
- B) Önüne çıkanı yakan ateşler dinmiş, yeşil ovanın bir yanı kapkara olmuştu.
- C) Avukatlar, ilk duruşmada üzüntülü ama güzel bir yüzle karşılaşmıştı.
- D) Yorucu günün bitiminde zayıf bedeni bir hayalete dönüşmüştü.
- E) Bütün bir yılı sorumsuzca harcayıp çaresiz kalmaya mahkûm olmuştum.

H I Z R E N K

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde pekiştirilmiş sözcüğün görevi diğerlerinden farklıdır?

- A) Birkaç çuvala daha sımsıkı yapışarak bodrum kata yöneldi.
- B) Düpedüz aldatılmış ve öylece kendi kaderine terk edilmiş hissediyordu.
- C) Tablolar, Avrupa'nın en önemli müzesinden güpegündüz çalındı.
- D) Kitap sayfalarını araladığında karmakarışık düşünceler zihnini bulandırdı.
- E) Öğle arasında üzerine döktüğü çay elini kıpkırmızı yapmıştı.

5. Aşağıdakilerin hangisinde kurallı birleşik sıfat kullanılmıştır?

- A) Şirket, tedbiren yarım günlük mesai uygulamasına geçti.
- B) Mahallenin dışında kalan kırık kapılı ev içime hep ürperti verirdi.
- C) Hayallerine ulaşabilmek için gece gündüz çalışan bir insandı.
- D) Şairimiz, son kitabında düz uyaklı dörtlükleri ustaca oluşturmuş.
- E) Dedemin seksen yıllık ömrü adeta ibretler tablosuydu.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

- A) Trenin gelmesine kaç dakika kaldığını soracak mıyız?
- B) Derneğimizin genel kurul toplantısı ne zaman yapılmalı?
- C) Maçlara katılım için bu kartları almamız mı gerekiyor?
- D) Akşamki programda tartışmanın konusu tam olarak neydi?
- E) 1976 yılında hangi üniversiteden mezun olmuştunuz?

7. Bir melek su taşıdı,
Biri serinlik taşıdı uzaktan
Biri yeşillik getirdi.
Yıldırım gibi ama sessiz
Çimenler sükun etti kara topraktan.

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Belirtme sıfatı kullanılmıştır.
B) Niteleme sıfatına yer verilmiştir.
C) Çekim eki alarak zamire dönüşen sıfat vardır.
D) Birden fazla sıfat kullanılmıştır.
E) Birleşik yapıli sıfat vardır.

8. Aşağıdaki altı çizili sıfatlardan hangisi yapısı bakımın-dan diğerlerinden farklıdır?

- A) Sokakların kuytu köşeleri bu aylarda buz tutar.
B) Martin yarısını geçtiğimiz kararsız günlerdeydik şimdi.
C) Gelen müşteriye memnun etmeye çalışmanız sizin ka-zancınızdır.
D) Geçmiş yıllarda ceviri kitaplar basmayı uygun görme-miştik.
E) Sıcaklar bastırınca ılık şerbet hararetimi alır, beni rahat-latırdı.

9. Aşağıdaki cümlelerde bulunan küçültme eki almış söz-cüklerden hangisi sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Bahçe kapısının önünde bekleyen kedicik bir parça ek-mekle doymuştu.
B) Adamcağız iş bulamamanın üzüntüsünü ta içinde his-sediyordu.
C) Babamın binbir zahmetle alabildiği evin mutfakğı geniş-çeydi.
D) Arjantin elmasını ekşimsi tadı yüzünden hiç seveme-dim.
E) Küçük yaşlarda evimizin önünden geçen at arabaları gözüme büyükçe görünürdü.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmamıştır?

- A) Toplantıya katılmak için nasıl bir kıyafet giymemiz gere-kiyor?
B) Etkili öğretim yöntemleri konusunu ne gün işleyeceğiz?
C) Aylardır merak ettiğim kasabaya varmaya kaç saat kal-dı?
D) Önümüzdeki yıllarda ne tür bir işte çalışmayı düşünü-yorsunuz?
E) Bir gün olacak diye sabrettiğimiz şeylerin hangisi buna değerdı?

11. Bu ağacın şakır şakır kanadığını ilk olarak Mustafa gördü. Bütün çocuklara korkarak, gözleri büyüyerek usul usul anlattı. Sonra çocuklar geceler boyunca ağacı beklediler, sonunda ağacın bir pınar gibi kanadığını gördüler, yaralı bir kurt gibi de bütün yapraklarıyla birlikte inlediğini duydular.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Adlaşmış sıfat
B) Niteleme sıfatı
C) Belgisiz sıfat
D) İşaret sıfatı
E) Sayı sıfatı

12. Yaz aylarında özellikle turistik bölgelerde sıkça karşılaşılan zorunlu şezlong kiralama uygulaması, tatilcileri mağdur eden bir hâle dönüşmüştü. Birçok işletme, sahilde ücretsiz alan bırakmadan tüm kıyıyı kendi şezlong ve şemsiyeleriyle kaplayarak denize erişimi engelliyor ve ücretli müşterilere hizmet veriyordu.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat görevi üstlenmiş isim tamlaması
B) Belgisiz sıfat
C) Türemiş sıfat
D) Birleşik sıfat
E) Adlaşmış sıfat

04

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kullanılan sıfat sayısı en azdır?

- A) Yazar, klasik metinlerden yararlanarak sosyal ve siyasi olaylara ışık tutuyor.
- B) Garaudy, yayımlanan raporlara göre son yüzyılın önemli fikir adamlarından sayılmaktadır.
- C) Yalnızlık duygusu, sadece bu öykünün değil birçok anlatının içeriğinde vardır.
- D) Son kitabındaki bazı bölümlerin farklı ölçütlerle oluşturulduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.
- E) Hayat; hep dağa tırmanma, yeni bir yolculuk, aşılmaz nehirleri geçme cesareti değil midir?

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı türden sıfatlar bir arada kullanılmıştır?

- A) Dünya tarihine bakıldığında yazmanın tüm insanlık sevrüne bir etkisi olduğu görülür.
- B) Edebiyat kuramları üzerine yazılan eserlerin birçoğu tercüme yoluyla dilimize aktarılmıştır.
- C) Neredeyse büyük şehirlerin tamamında yaratıcı yazarlık atölyeleri açılmaya başlandı.
- D) Postmodernizm, güncel edebiyatı ve sanatın her türlü-sünü yıllardır etkilemektedir.
- E) Gizeme ulaşmak isteyen, uçsuz bucaksız sanat ülkesinin bilinmez diyarlarına yolculuk yapmalıdır.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir isim birden fazla sıfat tarafından belirtilmiştir?

- A) Tüm bu sorunlarla yalnız başıma mücadele etmem pek mümkün değildi.
- B) İkili ilişkilerin dar ve bencil düşünceyle ilerlemesi mümkün değildir.
- C) Geçmişin zamansal bir derinliğe sahip olması, bilim insanlarının ilgisini çeker.
- D) İnsanımızın eleştirel söyleme farklı açılarından yaklaşması gerekmektedir.
- E) Yeri geldiğinde konuşan, yerinde susan insan dersleri verilmeli çocuklarımıza: Sessizlik bilgisi.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Kırşehir yöresi halk müziği, Orta Anadolu halk müziğinin tam merkezi ve bütün özelliklerini taşıyıcı bir konumdadır.

I

II

Türkmenlerin ve Avşarların sadece müzik değil, birçok kültürel özelliklerini ve yaşayışlarını Kırşehir'de bulabiliriz.

III

O bakımından Kırşehir ve yakın çevresinin Türk halk

IV

V

müziğinde önemi büyüktür.

Yukarıdaki parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

5. Aşağıdaki altı çizili söz öbeklerinden hangisi diğerlerinden farklı bir tamlamadır?

- A) Haliya dokunan motiflere bakınca Anadolu'nun tarihinde uzun bir yolculuğa çıktım.
- B) Çırağın önüme koyduğu çay bardağında çilenin yankısı, zorluğun tadı, ekmeğin kavgası vardı.
- C) Gecenin geç saatlerinde mevsimleri sıcak düşlerle yatığımı uzandım.
- D) Duvarları süsleyen renk renk tablolar evin havasını değiştirmişti.
- E) Merkezin güvenlik görevlisi kapıda bekleyen herkesten özür diledi.

6. I. Zirvede mahsur kalan dağcılar kaçınıcı gün kurtarılmıştı?

II. Fareler, labirente konduklarında nasıl bir yöntemle kurtuluyor?

III. Niçin insanlar çekememezlik duygusunu öteleyemezler?

IV. Hangi otobüsle buraya geleceğinizi öğrendiniz mi?

V. Birçok ülkeyi zor durumda bırakan çekirge istilasını nereden ortaya çıkarmıştı?

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

A) I ve II

B) II ve IV

C) III ve V

D) I ve IV

E) IV ve V

7. Aşağıdakilerden hangisinde adlaştırmış sıfat kullanılmıştır?

- A) Üç yıl önce bu şehre taşındığım sıralarda tanışıp kaynaştığımız.
- B) Ablamın yakına taşınması ulaşım sorununu ortadan kaldıracak gibi duruyor.
- C) Çocuk parklarında geçirilen vakitler, doyumsuz anların kaynağıdır benim için.
- D) Kitabın daha ilk sayfasında hiç alışık olmadığınız bir tarzla karşı karşıya kalıyorsunuz.
- E) Yoksul ailelerin ekmek için verdiği mücadeleyi önemseyen bir derneğiz.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde basit bir isim türemiş sıfat tarafından nitelenmiştir?

- A) Adam, akşamüzeri kısık gözlerle evinin yolunu bulmaya çalışırdı.
- B) Bu yıl zor sorular karşısında bocaladım ama kendimi hemen toparladım.
- C) Sanatçı, önemli ayrıntıları görüp bize ufuk açan değil midir?
- D) Sıkıntılı dönemlerde soğukkanlı insanların sesinin gür çıkmasına ihtiyaç duyarız.
- E) Kitabevimiz, renkli dizgilerle yayın dünyasına yepyeni bir şey sunmak istiyor.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla sıfat kullanılmamıştır?

- A) Birçok mültecinin aklında üçüncü sayfa haberi olmanın korkusu var.
- B) Programda başka ruhsal süreçlerden de söz etmenizi bekledik.
- C) Her sabah sokağa çıkarken öbür kişiliğimi yanıma almak zorunda kalıyorum.
- D) Mutluluk bilgisini Türk insanından birkaç gözlemlerle öğrenebilirsiniz.
- E) Ziraat mühendisleri, bölgenin killi toprağında inanılmaz başarılarla imza attı.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir isim tamlaması niteleme sıfatı görevinde kullanılmıştır?

- A) Beynin iletileri o kadar hızlıdır ki en hızlı internet ağları bile bu hıza yetişemez.
- B) Vücuttaki yararlı bakterilerin etkisi bağışıklık sisteminde kendini gösterir.
- C) Çiğdem'in hikâyesi, yüzyıllar önce bir halk ozanımız tarafından dile getirilmiştir.
- D) Uzmanların titiz çalışmaları sonucu, limon sarısı renginde bir sıvıya ulaşıldı.
- E) Hüzün bulutları şehre inmeye başlayınca oradan ilk ayrılan gülümseme olur.

11. Edebiyat ve sinema arasındaki ilişki köklü bir tarihe dayanmaktadır. Sinema tarihine bakıldığında özellikle geniş okuyucu kitlesine ulaşmış, bilinen yazarların romanlarının sıklıkla film senaryosu olarak kullanıldığı görülmektedir. Türk sineması ve roman birlikteliği ortak bir tarihe sahiptir. Türk filmlerinin ilk örnekleri de roman uyarlamalarının oluşturduğu bu gerçeğe dayanır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İşaret sıfatı
- B) Niteleme sıfatı
- C) Kurallı birleşik sıfat
- D) Türemiş sıfat
- E) Belgisiz sıfat

12. (I) Bahçeler bozuldu, yuvalar dağıldı, yollar silindi, cihan viran oldu. (II) Yaşlı gönül şimdi böyle diyor; her şeyi kendine eş görüyor. (III) Bu da yanlış duygulardan biri... Cihan ne zaman bayındır idi? (IV) Bahçelerde ne çeşit güller açtı? (V) Ne vakit yuvalarda hoş sesli bülbüller öttü?

Numaralandırılmış bölümlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede herhangi bir sıfat kullanılmamıştır.
- B) II. cümlede niteleme sıfatı ve belgisiz sıfat vardır.
- C) III. cümlede niteleme ve işaret sıfatı kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede soru anlamı sıfatla sağlanmıştır.
- E) V. cümlede kurallı birleşik sıfata yer verilmiştir.

05

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları

1. 2004 yapımı "Sil Baştan" gerek olağanüstü senaryosu

I

II

gerek müthiş oyuncularını gerekse kafa karıştırıcı

III

IV

kurgusuyla sinema tarihinde kendine has bir yer bulmayı

V

başardı.

Yukarıdaki numaralanmış bölümlerle ilgili hangisi söylenemez?

- A) I. sıfat görevli isim tamlamasıdır.
 B) II. birleşik yapıli sıfattır.
 C) III. niteleme sıfatıdır.
 D) IV. sıfat görevli söz öbeğidir.
 E) V. hem niteleme hem sayı sıfatıyla kurulmuş sıfat tamlamasıdır.

2. • Niteleme sıfatı
 • İşaret sıfatı
 • Soru sıfatı
 • Sayı sıfatı
 • Belgisiz sıfat

Yukarıdaki sıfat türlerinin hepsinin bulunduğu cümle aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Rüzgarın etkisiyle cama vuran yağmur damlaları muhteşem bir görüntü oluşturmuştu.
 B) İki hafta sonra taşınacakları o küçük kasabada kendilerini nasıl bir çevrenin beklediği konusunda hiçbir fikri yoktu.
 C) Nasıl bu kadar çabuk çizildiğini anlamadığım gözlüğümü incelenmesi için çarşıdaki gözlükçüye bıraktım.
 D) Her tarafından su damlayan bu çatı katında kaç ay daha yaşayacağımızı tahmin edemiyorduk.
 E) Birçok farklı iş deneyip girdiği sonuncu işinden de tembelliği yüzünden ayrılmıştı.

3. Burada birçok kültürü aynı anda soluyabiliyor,

I

II

harika bir manzara eşliğinde hem yöresel mutfaktan hem

III

IV

dünya mutfağından benzersiz lezzetleri tadabilirsiniz.

V

Yukarıdaki cümlede altı çizili tamlamalardan hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ilık bir su gibidir yalnızlığım

Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir

Her sabah ufuklardan mavi şarkılar gelir

Ve her sabah ürperir içimde yalnızlığım

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Türemiş sıfat B) Niteleme sıfatı
 C) Sayı sıfatı D) Belgisiz sıfat
 E) Basit sıfat

5. Hem plajları hem de tarihî zenginliği ile yerli ve yabancı birçok turiste kapılarını açan Alanya, tüm bunların yanı sıra doğal güzellikleri ile de büyüleyici özelliğe sahiptir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birden çok sıfatla nitelenmiş ad
 B) Belgisiz sıfat
 C) Türemiş sıfat
 D) Birleşik sıfat
 E) Adlaşmış sıfat

6. Dünyanın en önemli mutfakları arasında gösterilen

I

Türk ve Akdeniz mutfaklarının birleştiği bir yemek kültürüne sahip olan şehirde birçok lezzet bir arada sunulmaktadır.

II

"Zırh" adı verilen bıçak ile ince ince kıyılan etten

III

IV

yapılan, lezzeti bağımlılık yapan, dünyaca ünlü

V

Adana kebabı bu mutfağın en önemli lezzetidir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış tamlamaların hangisi sıfat tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

HIZ RENK

7. (I) Ankara dendiğinde akla gelen yiyecekler hiç şüphe yok ki Ankara simidi, Ankara bazlaması ve kendine has gevrekliğiyle Çubuk turşusudur. (II) Elbette atıştırmalık bu yiyeceklerin yanında Ankara'ya özgü çok sayıda yemek vardır. (III) Kimini lokantalarda kimini Ankaralıların evlerinde tadabileceğimiz lezzetler, Ankara'yı bir daha ziyaret etmemizi gerektirebilir. (IV) Yapımında nasıl bir yol izlendiği konusunda henüz fikir birliğine varılmamış olsa da Ankara tavanın lezzeti dillere destandır. (V) Arpa şehriye ya da pirinçle hazırlanan pilavın etle en güzel buluşması olan yemeği Ankara lokantalarında afiyetle yiyebilirsiniz.

Bu parçada numaralandırılmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede tamlayanı sıfat-fiil grubu olan sıfat tamlaması vardır.
B) II. cümlede hem niteleme hem işaret sıfatı vardır.
C) III. cümlede adlaşmış sıfat kullanılmıştır.
D) IV. cümlede soru sıfatı kullanılmıştır.
E) V. cümlede sıfat kullanılmamıştır.

8. Ulus Meydanı civarındaki Çıkrıkçılar Yokuşu;

I
giyim, züccaciye gibi ihtiyaçlarınızı giderebileceğiniz en

II
gözde mekânlardan biri. Biraz ileride geleneksel el

III
sanatlarını sürdüren zanaatkarların ortaya koydukları birbirinden güzel ürünleri sergiledikleri Bakırcılar Çarşısı'nı mutlaka görün. Eski ve yeni bakır eşyalarla birlikte

IV
mücevherler, süs eşyaları ve antikaların da yer aldığı çarşıda farklı ürünler bulabilirsiniz.

V

Bu parçada altı çizili bölümler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. aldığı ekle sıfat görevi üstlenmiş isim tamlamasıdır.
B) II. sıfat görevli söz öbeğidir.
C) III. isim tamlamasını niteleyen bir sıfattır.
D) IV. birden çok sıfatla kurulmuş sıfat tamlamasıdır.
E) V. basit yapı bir sıfattır.

9. Her insanın hayattan ve gerçeklikten anladığı şey farklı olunca bu, cevaplanması oldukça zor bir soru oluyor. Filme başlarken birinci belirsizlik nasıl bir başlangıç yapacağımızdı.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat B) İşaret sıfatı C) Soru sıfatı
D) Niteleme sıfatı E) Sayı sıfatı

10. 161 yıllık geçmiş ile dimdik ayakta duran otantik yapıyla

I
yerli ve yabancı turistlerin konaklama alanlarından olan işletmelerde ilçeye yolunuz düştüğünde konaklayabilirsiniz. Beypazarı'na özgü geleneksel kahvaltı, yemek ve tatlılarla

II
büyük bir zenginlik kazanan menüsü ile öne çıkan

III
konaklama alanları, dingin ve huzurlu yerlerden

IV
hoşlananlar için gayet uygun.

V

Yukarıdaki parçada numaralanmış bölümler için hangisi söylenemez?

- A) I. kurallı bileşik sıfattır.
B) II. sıfat tamlamasını nitelemiştir.
C) III. hem niteleme hem belirtme sıfatı ile kurulmuş sıfat tamlamasıdır.
D) IV. basit ve türemiş yapı sıfatlarla kurulmuş sıfat tamlamasıdır.
E) V. adlaşmış sıfattır.

11. Antalya'nın binlerce yıllık geçmişini yansıtan ve yaşatan

I II
eşsiz bir mimari dokuya sahip tarihî kent merkezi
III IV V VI VII VIII

Kaleiçi'dir.

Yukarıdaki cümlede geçen altı çizili sözcüklerden hangileri türce birbirinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve IV C) VI ve VIII
D) III ve VII E) I ve VIII

12. (I) Verimli topraklara sahip yörede gelişmiş bir tarım üretimi vardır. (II) Geniş topraklarının %20'si tarım üretimine ayrılmıştır. (III) Zengin sebze çeşitliliği sayesinde kentte sebze ağırlıklı bir mutfak oluşmuş. (IV) Dünya mutfağının örneklerini de bulabilirsiniz deniz ve güneş kentinde. (V) Dolayısıyla karma bir mutfak kültürünün farklı lezzetlerine ulaşabilirsiniz.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

06

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları

1. Bütün dünyayı etkileyen salgın farklı coğrafyalarda
I II
etkili olmaya devam ederken aşı çalışmalarına başlayan
III
uzmanlar, aşının en iyi olasılıkla birkaç ay içinde
IV
insanlar üzerinde denenmeye başlayabileceğini bildiriyor.
V

Yukarıdaki cümlede numaralanmış bölümlerin hangisi niteleme ya da belirtme göreviyle kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Daha üç yaşındayken en sevdiği rengin kırmızı olduğunu
I
biliyorduk. Şimdi silik bir anı gibi uzakta kalan dağlık
II
kasabanın sokaklarında ömrünün ilk adımların atarken
III
annesinin elini sıkıca tutar, dükkanda kırmızı ne varsa onları
sahiplenmek isterdi. Öylesine tutkuyla bağlıydı bu
IV
renge... O sıkıcı, köhne, gri kasabaya inatmışçasına
V
gördüğü her şeyi kırmızı ile değiştirmek isterdi.

Yukarıdaki parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Karşımdaki apartman bütününüyle gözümün önünde. Dördüncü katın salonundaki mavi çizgili perde, oturma odasındaki sarı tül, balkondaki paslı çamaşır mandalları, üçüncü katın mutfağından çıkan kombi borusu, ikinci katın balkon demirlerine dizili saksılar...

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfatlaştıran -ki
B) Sıfat tarafından nitelenmiş isim tamlaması
C) Tamlayanı sıfatla belirtilmiş isim tamlaması
D) Tamlananı sıfat almış isim tamlaması
E) Sıfat tamlamasına yapım eki getirilerek oluşturulmuş kurallı bileşik sıfat

4. Şerbetli tatlılardan hoşlananların severek tüketeceği diğer tatlı, özel şekilli kalıplarla hazırlanan hamurların kızartılıp üzerine şerbet dökülmesiyle hazırlanan “demir tatlısıdır”.

Yukarıdaki cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtme sıfatı
B) Adlaşmış sıfat
C) Niteleme sıfatı
D) Birleşik yapı belgisiz sıfat
E) Kurallı birleşik sıfat

5. İspanak ve peynirin dillere destan uyumu ve mis gibi kokusuyla iştah açan “döndürme böreği”,

I
deneyebileceğiniz yemeklerden biridir.
II

Kahvaltılarda ve çay saatlerinde tüketilen börek,

III
bütçenize uygun bir seçenek olacak ve
IV

yöreyi gezmeye gelen pek çok insan gibi sizin de
V

hoşunuza gidecektir.

Yukarıdaki tamlamalardan hangisi sıfat tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. “Borç yiğidin kamçısıdır.”, “El ile gelen düğün bayram” gibi atasözlerinin çıktığı yer kabul edilen Uşak geçmişten bugüne yazılı ve sözlü edebiyatın en ileri düzeyde icra edildiği şehirlerdendir. Tüm Türkiye’nin uzun yıllar kullandığı atasözlerinin, deyimlerin, yeminlerin, inanışların ve hatta nini-lerin çıktığı yer olan şehir; “Ekinler Ekilirken”, “İndim Nane Biçmeye” gibi pek çok türkünün ilham kaynağıdır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birden çok niteleme sıfatıyla kurulmuş tamlama
B) İşaret ve soru sıfatı
C) Basit yapı sıfat
D) Sıfat görevli sıfat-fiil grubu
E) Birden çok belgisiz sıfat

H
I
Z
R
E
N
K

7. Yorucu bir şehir gezisinden sonra dinlenmek ya da değişik etkinliklerde bulunmak isterseniz on bin metre karelik alanıyla Ilıcak Subaşı Parkı, bulunmaz bir yer.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir isim tamlaması hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır.
B) Kurallı bileşik sıfat kullanılmıştır.
C) Sayı sıfatına yer verilmiştir.
D) İşaret ve soru sıfatı yoktur.
E) Niteleme sıfatları isim kökünden türemiştir.

8. Yemyeşil çam ormanlarıyla kaplı çevresi ve doğa yürüyüşlerine uygun alanlarıyla öne çıkan Hamamboğazı Kaplıcaları'nda üç farklı su bulunmaktadır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Pekleştirme sıfat
B) Sayı sıfatı
C) Niteleme sıfatı
D) Belgisiz sıfat
E) Türemiş sıfat

9. Virüs salgınının yedinci haftasındayız. 1 Mayıs'ı içine alan üç günlük sokağa çıkma yasağının birinci gününde öğleye doğru yağın kısa süreli yağmur havayı iyice serinletti. Yan odayı süpüren eşimin kullandığı elektrik süpürgesinin çıkardığı mekanik sestten başka evde çıt yok.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Birden çok sayı sıfatı
B) Belgisiz sıfat
C) Birden çok kurallı birleşik sıfat
D) Tamlayanı sıfat fiil grubu olan sıfat tamlaması
E) Türemiş yapılı sıfat

10. Onlarca ağacın havaya bağısladığı bol oksijenin yanın

I da bahara ve yaza kokusunu veren renğârenk çiçekleriyle

II

unutulmaz bir deneyim yaşayacağımız bu bölgeye

III

IV

V

hangi güzergâh üzerinden ulaşabileceğimizi haritadan

VI

öğrendik.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sıfatların hangileri ana türü bakımından birbirinden farklıdır?

- A) I ve IV
B) II ve III
C) IV ve V
D) V ve VI
E) III ve VI

11. Bükülü boynun dünyayı mı taşıyor a çocuk?

Buğulu gözlerin gülenleri mi soruyor

Amaan be çocuk!

Ne diye üşürsün,

Titresin, hıçkırırsın?

Nedir bu kırmızı dudaklar

Kokonolara dönmüşsün.

...

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Türemiş sıfat
B) Birden çok niteleme sıfatı
C) Hem belirtme hem niteleme sıfatı almış isim
D) Adlaşmış sıfat
E) Soru sıfatı

12. Anadolu'nun köklü seramik geleneği Türklerin Orta Asya'dan getirdiği özgün bakış açısıyla farklı bir boyut

I

II

kazandı. Kültürel zenginliğin meydana getirdiği sentezle,

III

IV

başlangıçta Kütahya ve Çanakkale, seramik konusunda

V

adından söz ettiren üretim noktaları olarak öne çıktı.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi bir sıfatla nitelenmemiş ya da belirtilmemiştir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

H
I
Z

R
E
N
K

ZAMİR (ADIL)

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Zamirler

ŞAHİS ZAMİRLERİ

Şahıs isimlerinin yerine kullanılan zamirlerdir.

Ben	Biz
Sen	Siz
O	Onlar

Ben bu konuyu ayrıntılı bilmiyorum.

Biz dünyadan gider olduk, kalanlara selam olsun.

DÖNÜŞLÜLÜK ZAMİRİ

Yapılan işin yapan döndüğünü gösteren, kişi kavramını pekiştiren zamirdir.

Bu dosyaları **kendin** hazırlayacaksın.

Bundan sonra odanızı **kendiniz** toplayacaksınız.

İŞARET ZAMİRLERİ

İsimlerin yerini işaret yoluyla tutan zamirlerdir.

Bu	Bura
Şu	Şura
O	Ora

Geçen yıl **buraya** gelmiştik.

Şunları **bana** verebilir misin?

BELGİSİZ ZAMİRLER

İsimlerin yerini belirsiz bir biçimde tutan zamirlerdir.

Birçoğu	Hepsi	Kimileri	Şey
Birkaçı	Hepimiz	Hiçbiri	Kimse vb.

Bu konuda **kimse** bize yardımcı olmadı.

Hepimiz bayramın gelmesini iple çekiyorduk.

Başkalarının ne dediği beni ilgilendirmiyor.

EK DURUMUNDAKİ ZAMİRLER

A. İyelik Zamirleri

İyelik zamirlerinin diğer adı iyelik ekleridir.

ev – (i) **m** ev –(i) **miz**

ev – (i) **n** ev –(i) **niz**

ev – **i** ev – **leri**

B. İlgî Zamiri (–ki)

Tamlayana eklenen ek durumundaki zamirdir. Düşen tamlanan görevindeki adın yerine kullanılır.

Evin **boyası** güzel olmuş.

Evin**ki** güzel olmuş.

SORU ZAMİRLERİ

İsimlerin yerini soru yoluyla tutan zamirlerdir.

Kaçı	Hangisi	Nereye
Ne	Kaçı	Kim
Nereleri	Nerede	

Hangimiz bu işin üstesinden gelebilir?

Bu yıl tatile **nereye** gideceksiniz?

Düğününe **kimleri** davet edeceksin?

NOTLARIM

1. I. Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi
- II. Bende çıkar güneş aydınlığa
- III. Bir nişan yüzüğü, bir kapı sesi
- IV. Seni hatırlatıyor her zaman bana
- V. Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi

Bu dizelerin hangilerinde zamir kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük zamir değildir?

- A) Bu romanda yazar, İstanbul sokaklarının eski hâinden bahsediyor.
- B) Bir an önce onun söylediklerini yerine getirsen iyi olur.
- C) Burası eskiden en sevdiği yerlerden biriydi.
- D) Senin nasıl biri olduğunu herkesten çok ben bilirim.
- E) Herkes iyi gününde yanında olur, mühim olan kötü gün dostu bulabilmektir.

3. I. Bu hafta kimler şehir dışına gidecek?
- II. Hanginiz biliyorsunuz dün olanlar hakkında bir şeyler?
- III. Kaç gün sonra döneceksin buraya?
- IV. Kim istemez tüm bunların dışında kalmayı?
- V. Bu saate kadar nerede kaldın?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. “Öteki, beriki, diğeri; öylesi, böylesi, şöylesi” sözcükleri zamir olarak kullanılabilir. Ancak bu sözcükler, bir ismi belirtecek şekilde kullanılmışsa zamir değil, sıfattır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde zamir kullanılmıştır?

- A) Çocuk öteki oyuncacı istiyordu ama annesi istediğini almadı.
- B) Böylesi hayatta bir kere yaşanır, diyordu.
- C) Diğerleri de bu geziye katılmayı istiyordu.
- D) Bunu ben alayım, beriki sende kalsın.
- E) Şöylesi de doğru olmuyor, böylesi de.

5. Aşağıdakilerin hangisinde virgül kaldırılırsa virgülden önceki sözcüğün türü değişir?

- A) Bu, benim en sevdiğim kitaplardan biridir.
- B) Şu, niçin masanın üzerinde duruyor?
- C) O, kutunun içinden mi çıktı?
- D) Şu, daha güzel onu alsan iyi olur.
- E) Bu, senin sorunun değil; boşa üzülmeye.

6. Bu yerde bir bağ vardı

I II

Renk renk çiçekler açardı

III

Yakınları, ışığında alevlenen pervane

Uzaklar, varmak için ona yollar arardı

IV

Nazlı bağ bilirdi ki

V

İnsanoğlu vefasız

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi zamirdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ki” ilgi zamiri kullanılmıştır?

- A) Yürekteki yara öyle kolay kolay geçmez unutma, dedi.
- B) Çalışanların maaşı ödenmiş, sadece o gün işte olmayanları kalmıştı.
- C) Bahçelievler'deki dükkânların kiralari bu yıl daha da arttı.
- D) Karşımızdaki, yenisi yapıldığı için iş hanı olarak kullanılan eski belediye binası idi.
- E) İçindeki kuşukları bir kenara bırakıp onu dinlesen iyi olur.

8. I. Biri, yapılan planlara karşı çıktı ve plan bozuldu.
 II. Hepimiz daha iyi bir hayat yaşamak için çalışıyoruz.
 III. Herkes kendi kapısının önünü süpürürse sokaklar tertemiz olur.
 IV. Beni kimse anlamıyor demek ne kadar doğru bir söylem.
 V. Kimileri anne baba olmayı çocuk oyuncağı sanıyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili zamir, diğerlerinden farklı türdedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bakma sana bir ad verdiklerine
 Yerle gök arasında bir karaltısın
 Ve bütün dünya seni unutmuş
 Sanki kim bilecek yaşadığını
 Gelme dallarına birkaç fakir kuş

Bu dizelerde,

- I. İyelik zamiri
- II. Belgisiz zamir
- III. Kişi zamiri
- IV. Soru zamiri
- V. İlgi zamiri

numaralanmış zamir türlerinden hangileri yoktur?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve V
 D) III ve IV E) IV ve V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcük biçiminde zamir yoktur?

- A) Kültürel varlıklara sahip çıkıp onları korumaya çalışan insanlardan biriydi.
- B) Yaptığı her işi başkalarından daha iyi , daha güzel yapmak istedi.
- C) İnsanın kendini nesnel bir şekilde değerlendirebilmesi neredeyse imkânsız.
- D) Bizde eleştiri alanında her zaman bir acelecilik vardır.
- E) Çalışmalarını romanlar üzerinde yoğunlaştırmış bir yazardır.

11. “Az, biraz, çok, fazla” gibi sözcükler kendilerinden sonraki ismi belirttiklerinde sıfat, fiili belirttiklerinde zarf, iyelik eki olarak belirsizlik anlamıyla bir adın yerini tuttuklarında belgisiz zamirdir.

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcükler türleri bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Her zaman fazla konuşuyor, az iş yapıyordu.
- B) İşleri hafifletmek için biraz çalışayım.
- C) Çoğu bir zaman sonra yanıldığını anlayacak.
- D) Konu eksiklerimi tamamlamak için çok zamanım yok.
- E) Fazla ciddiyet her zaman iyi değil, tam tersine sıkıcıdır.

12. I. Piknik yapmak için nereyi seçtiniz, bana da söyleyin.

II. Ne ağlayıp duruyor bu kız?

III. Onlara gelirken ne getireceksin?

IV. Bu hafta kaç kişi filmi izlemiş?

V. Bunca zaman bu koca şehirde nerede kalmış?

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde soru anlamı zamirle sağlanmamıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve V

H
I
Z
R
E
N
K

02 Zamirler

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir kullanılmıştır?

- A) Uykuyla sorunlarınız varsa düzensizliğinizin başka bir nedenini aramaya gerek kalmaz.
- B) Hayallere daldığı zaman öteki şehirleri düşünmekten kaçamazdı.
- C) Defterlerimi kimseden saklamayacaktım artık, nasılsa okunsun diye yazmıyor muydum?
- D) Sevdığım hangi müzikten hoşlanır, hangi yemeği sever, hangi filmi izler?
- E) Önümüzde duran metin, her hâliyle yeni bir aşk hikâyesini anlatıyor.

2. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde farklı türde bir zamir kullanılmıştır?

- A) Onu, en sevdiğiniz kişiyi, alırken size binlerce ikramda bulunmayı ihmal etmeyen tek varlık topraktır.
- B) Ülkemizdeki bilişim teknolojisini siz gençlerin katkılarıyla daha ilerilere taşıyacağız.
- C) Her ay bir dergiyi okurun önüne koymanın en zor taraflarını bizler çok iyi biliyoruz.
- D) Durdu, bana öylece baktı; içimde yıllardır özlemini çektiğim, derin bir sevinç sarmalı oluştu.
- E) Kitapların yakın dostumuz olduğunu söylerseniz onların zararlılarından da bahsedeceksiniz.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zamir kullanılmamıştır?

- A) Yolu gurbete düştüğünden beri ne yapsa içindeki özlem dinmiyordu.
- B) Seyircilerin hepsi maç bitene kadar takımlarını desteklemeyi sürdürdü.
- C) Yaşlıca adam, sağ elinde baston diğer elinde bir poşet elma ile yürümeye çalışıyordu.
- D) Üç günde kasabayı kasıp kavuran o olayları kimsenin duymasını istemezdim.
- E) Çocukluğumda yaptığım resimlerde herkesin saçını kırmızıya boyardım.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde işaret zamiri kullanılmıştır?

- A) Bazı geceler ranzaya sığamayınca, onun tatlı sözlerini düşünüp rahatlardı.
- B) Hayatımızdaki zorunlu bu geri adımları kolaylıkla kabul etmemiz beklenemez.
- C) Erozyon bölgesi olan Karapınar'ın gelişimine katkı sağlayacağı söylenen proje bu değildi.
- D) Çalıkların arasından bir ses duyunca o tarafa doğru yürüdüm.
- E) Onun tavırları herkesin rahatlıkla kabul edebileceği türden değildir.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı türden zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Birisi sizin iyiliğinizi düşündüğünü söylüyorsa ya anneniz ya da babanızdır.
- B) Kimsesiz sokakların sahiplerini aslında hepimiz yakından tanıyoruz.
- C) Yarınki toplantının gündemi benden istenince sana danışayım dedim.
- D) Onlarla her cuma akşamı gittikleri kafenin kapandığını öğrenince üzüldü.
- E) O dosyanın araştırılması hakkında ima ettiğimiz husus, ortak karara herkesin saygı duymasındır.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır?

- A) Sanayileşme ve kentleşme arasında nasıl bir bağ vardır?
- B) Cumhuriyet öncesi ve sonrası öykücülüğünün benzer özellikleri nelerdir?
- C) Romanımızda geleneksel temaların gözden düşmesi ne zaman başladı?
- D) Kimleri öykücülüğümüzde mihenk taşı olarak kabul etmemiz gerektiğini söyler misiniz?
- E) Yazar, okurdan metinlere ne tür katkılar sunmasını bekler?

7. I. Sınavdakilerden bazıları soruları çözmek yerine cam dan dışarıyı izliyordu.
- II. Geceki kazada yaralanan kişi, karşı binadaki komşu-muzmuş.
- III. Titizlikle okuduğu için sorulardaki hataların kaçması im-kansızdı.
- IV. Çorum'un havası ile ilçesi olmasına rağmen Sungur-lu'nunki ayrıydı
- V. Seninkiler ütopyaadan başka şey değildi, gerçekçi olmak gerekiyor.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde “-ki” eki ilgi zamiri olarak kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
- D) IV ve V E) II ve V

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde dönüşlülük zamiri kullanılmıştır?

- A) Muhatabımıza anlattığımız şeylerin ne kadar karşılık bulur, bilemeyiz.
- B) Şair bu dizelerle tarihe geçmeyi hak eder: “Eve dön, şarkıya dön, kendine dön!”
- C) Değer verilen kişi, gerçek insan doğasının iç yüzünü sezmeye başlar.
- D) Tüm yaşamımız boyunca sadece şimdiki zamanın farkında vararak yaşarız.
- E) Yalnızlığı sevmeyen özgürlüğü de sevmez çünkü insan ancak yalnız olduğunda özgürdür.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zamir yoktur?

- A) Bir kurtuluştur o an çağrılrsa senin adın
Sesin ne kadar sıcak sesin ne kadar yakın
- B) Sensiz geçen zamanı belli yaşamamışım
Sensizlik bir kuyuymuş onu aşamamışım
- C) Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm.
Ölümsüzlüğü tattık ne yapsın ölüm.
- D) Gözlerinden göğsüme sayısız yıldız akar.
Bir gülüşün içimde binlerce lamba yakar
- E) Önünü alamıyorum bu kör gidişlerin yollarda
Herkes bir yere gidiyor önünü alamıyorum.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmamıştır?

- A) Sanatkâr ile zanaatkâr arasındaki ayrımı ne şekilde anlatabiliriz?
- B) Nobel Edebiyat Ödülü alan yazarlardan hangileri bu ödülü reddetmiştir?
- C) Pirinç üretiminin en fazla yapıldığı ilimiz hangisidir?
- D) Aylık gelirim ne kadarını sosyal faaliyetler için harcamak doğru olur?
- E) Dünyayı kasıp kavuran Covid-19 virüsünü bulan Çinli doktorun adı nedir?

11. Birisi bizim için çok değerliyse bunu ondan bir suçmuş gibi gizlemeliyiz. Bu elbette pek sevindirici değildir ama doğrudur. Bırakalım biz kendimizi, yaşadığımız devirde hayvanlarımız bile büyük fedakârlıklara katlanamaz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İlgi zamiri B) İyelik zamiri
- C) Dönüşlülük zamiri D) Belgisiz zamir
- E) İşaret zamiri

12. Askerliğime devam ettiğim birlikte görüştüğüm çocukların çoğu bizi tanıyor hatta kendi şiirlerimden, seninkilerden ezbere mısralar okuyacak kadar biliyor. Tabii bu durum, hepimizin adına çok hoşuma gitti. Şiir ve hikâye meraklıları da yok değil. Özetle şunu söylemeliyim: Askerlikte sıkılmıyorum. Sana gelince... Niçin bana yazmadın? Farklı bir mazeretin var mı? Acele cevap yazarsan sevineceğim.

Bu parçayla ilgili oalarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla şahıs zamiri vardır.
- B) Düşen tamlananın yerine ek hâlinde zamir kullanılmıştır.
- C) Dönüşlülük zamirine yer verilmiştir.
- D) “Çoğu” sözcüğü belgisiz zamirdir.
- E) Soru cümlelerinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır.

03 Zamirler

1. Aşağıdaki cümlelerinin hangisinde farklı türden zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Hepimiz birden sesin geldiği yere doğru canhıraş koşmaya başladık.
- B) Eli kolu bağlı kaldıysan tanıdık birini bulup ondan yardım istemekten başka çaren yok.
- C) İçeride herkes sessizliğini korurken niçin bir anda konuşma gereği duydun?
- D) Aramızda yaşananların üzerinden yıllar geçse de ben seni aklımdan hiç çıkaramadım.
- E) Koruluğun kenarına vardığımızda artık herkesin yorgunluğu gözlerinden okunuyordu.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi zamirdir?

- A) Lise yıllarında aynı sınıfta olduğumuz arkadaşların çoğu meslek sahibi oldu.
- B) Kimi zaman çocukluk düşlerimin ne kadar saf olduğu aklıma gelir.
- C) Bu meselelerin çözümü için işverenlerin anlayış göstermesi gerekiyor.
- D) Herkes uykudayken bavulunu alıp bilinmez bir diyara yolculuğa başlamıştı.
- E) Gecenin ayazından donmuş bedenimi şu küçük kahvede ısıtmak istedim.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde dönüşlülük zamiri pekiştirme anlamı sağlamıştır?

- A) Siz kendisine durumu iletip gerekli planlamaların yapılmasını sağlayınız.
- B) Oldum olası ben kendime kızar, daha başarılı olabileceğimi düşünürdüm.
- C) Yeterlik sınavından çıkınca kendisini rahatlatmış hissetti.
- D) Geçen sene uzun uzun tartışılan kurul kararlarını onlar kendileri çiğnedi.
- E) Odanın boğucu havasından biraz kurtulmak için kendine göre bir çözüm bulmuştu.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük, zamir görevinde kullanılmamıştır?

- A) Odada kimse kalmayınca, koltuğuna uzanıp öğle uykusuna dalmak istedi.
- B) Teorileri uygularken belleğimizin zorlanacak hiçbir bahanesi olmamalıdır.
- C) Karanlık geceye güzel şeyler bırakmak istesem kapkara gözlerini hediye ederdim.
- D) Pencerelerin boyutları, tavan yüksekliği, giriş boyutları, hepsi tek tek hesaplandı.
- E) Birilerinin gönlü olacak diye prensiplerimden taviz vermem beklenmesin.

5. I. Sizin durumunuzdaki birçok arkadaşla görüştük.

- II. Apartman sakinleri yarınki halı saha maçını iple çekiyor.
- III. Bizimki güzel bir vatan sevdasından başka ne olabilir!
- IV. Küçük Seda arkasına dönüp yanımda duran diğer çocuğunu usulca aldı.
- V. Uzun yolculuklar yaptığım otobüslerdeki havasızlık başımı ağrıttı.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde “-ki” eki ilgi zamiri olarak kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) II ve V

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bulunma durum eki alan sözcük zamir görevinde kullanılmıştır?

- A) Güvenilir bir sanat tarihçisi kırk yaşında birçok gerçeğe ulaştığını söylüyor.
- B) Amansız sevdâ sözlerinin beni size getireceğini çocukluğumda öğrenmişim.
- C) Toplantının sonunda grup başkanı bazılarında görülen eksikleri anlatmaya başladı.
- D) Tezinizdeki sözcüklerin bazılarının etimolojisini tekrar çalışmak zorunda kalabiliriz.
- E) Bizden şikayetçi olduğunuzu öğrendiğimde aklıma gelenleri hiçbiriniz tahmin edemezsiniz.

7. “Zamirler, isim tamlaması kurabilir; tamlamada tamlayan veya tamlanan görevinde kullanılabilir.”

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım söz konusudur?

- A) Ülke çapında yapılan anketin sonucu henüz bizlere ulaştırılmadı.
- B) Bir yönetici olarak görev dağılımı yaparken herkes gibi yanlışa düşüğümüz oluyor.
- C) Sözünüzün etkisi karşınızdaki insanın anlayabildiği ölçüdedir.
- D) İhtiyaçların daha da arttığı son günlerde buradaki insanlara yardım etmek zorlaşmıştı.
- E) İki günden beri devam eden, karnındaki dayanılmaz ağrıdan kimsenin haberi yoktu.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zamirden türeyen sözcük bir ismi nitelemiştir?**

- A) Babasını da kaybedince koskoca köyde kimsesiz yaşamak zorunda kalmıştı.
- B) Birilerinin gönlü olacak diye bu çocuklara yardım etmekten geri duramayız.
- C) Bunda şaşılacak bir durum olmadığını kendilerine ifade ettim.
- D) İnsanın bencil yönlerinden arınması, onu daha sağlıklı yapar.
- E) Salih’le yaptığınız tartışmadan sonra bu işin senlik olmadığını anlamıştım.

9. “Kimi” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde zamir değildir?

- A) Kimi kez hikâye yazmak anlık bir istek kimi zaman da planlı hareket etmektir.
- B) Kimi köprü bulamaz geçmeye, kimi su bulamaz içmeye.
- C) Eşeğin kuyruğunu kalabalıkta kesme; kimi uzun der, kimi kısa.
- D) Gönül kimi severse, kimi beğenirse güzel odur.
- E) Kimi duvarlarına renkli taşlar döşedi, kimi bahçesine ağaç dikti.

10. **Aşağıdaki cümlelerde bulunan zamirlerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Arkadaşlarımı arayıp durumumun ne olduğunu tek tek anlatmamı beklemeyin.
- B) Saçı sakalı ağarmış dedem, eski zaman hikâyelerinin hepsini bilirdi.
- C) Onunla başka dünyaların insanları gibiydik birbirimiz için.
- D) Belki bir gün mahallenin geride kalan üç beş evi gibi bunu da yıkacaklar.
- E) Trenden indiğim zaman birinin arkamdan seslendiğini duyunca durup arkama baktım.

11. Ne olur bir gün beni

Kapından olsun dinle
Öldür bendeki beni
Sonra dirilt kendinle

Çarpsam kara sevdayı
En azından yüz binle
Nasıl bağlandığımı
Anlarsın kemendinle

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişi zamirinden türemiş sıfat
- B) İyelik zamiri
- C) Dönüşlülük zamiri
- D) Soru zamiri
- E) Belgisiz zamir

H
I
Z

R
E
N
K

12. Ağaç, çok sevdi çocuğu...

Öperdi altın saçlarından
Dudakları olaydı!
Ve ona öptürmek için,
Eğilirdi yerlere kadar;
Yanakları olaydı!

Bu metinde kaç tane iyelik zamiri kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

1. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde dönüşlülük zamiri özneyi pekiştirmiştir?

- A) Siz kendinizi önemsemediğiniz sürece bunu bir başkasından bekleyemezsiniz.
- B) Okuldaki yazılı yoklamalardan sonra kâğıtların hepsini öğrenciler kendileri kontrol etmelidir.
- C) Ahmet, ön sıradaki çocuk, bütün olumsuz şartlara rağmen kendine güvenini hiç yitirmedi.
- D) İnsanın kendi içinden gelerek yaptığı işlerden en üst düzeyde verim alacağı muhakkaktır.
- E) Karşılaştırmalı edebiyat okumaya kendim karar vermiş ve bunun arkasında durmuştum.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde iyelik zamiri alan sözcük belirtme durum eki de almıştır?

- A) Bir an her şeyi bırakıp öylece sessizliğe sırtımı dayadım.
- B) Yörük çadırı, aslında yüzlerce yıldır süren bir kültürün taşıyıcılığına şahitlik ediyor.
- C) Tüm bu gerekçelerinize karşı söyleyecek sözümüzün olmadığı ortada duran bir gerçektir.
- D) Oradan oraya koşuştururken sevdiklerimize zaman ayıramadığımızdan bahsettik.
- E) O sene senin memur olarak atanmana yaşlı anneciğin o kadar sevinmişti ki...

3. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde farklı türden zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Demek sen de buraya döndün, deyip önündeki tahtada erişte kesmeye devam etti.
- B) Bu simetri saplantısı onda yeni değil, çocukluğundan beri varmış zaten.
- C) Bir uzak yol gemisine tayfa yazılıp bilinmez limanlara sığınmak vardı onun kaderinde.
- D) Hiçbir şeyi kaçırmamak için salondaki herkes anlatılanları pürdikkat dinliyordu.
- E) Yargılamayı seçen birinden başkasına karşı insafılı olmasını bekleyemezsiniz.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kişi zamiri yönelme durum ekini aldığı için ses değişimine uğramıştır?

- A) Bir masal anlat bana; içinde denizle balıklar, yağmurla kar olsun.
- B) Anlatırken tut elimi, uykuya dalıp gitsem bile bırakıp gitme sakın beni.
- C) Bize bir masal anlat baba; içinde bütün oyunlarımız, kurtla kuzu olsun.
- D) Onlar, geceye adım adım yürüyüp korkuyu adım adım yendiler.
- E) Hiçbir nesnenin görünmediği, hiçbir çiçeğin kokmadığı, birçoğumuzun bilmediği bir yerd.

5. I.

Bedel bedel bir yorgunluk dizlerimi çürüttü
Satır satır bir yalnızlık hep içimi üşüttü
Yine kendimden vazgeçtim açılmadan solmuşum
Hep görmezden geldim ya, görünmez olmuşum

II.

Bir yalnızlıktır dolanmış dilime
Ben de böyleyim işte
Sevdalardandır çekildim kendime
Artık ben de böyleyim işte

Numaralanmış dizelerde aşağıdakilerden hangileri ortak kullanılmıştır?

- A) İyelik zamiri ve işaret zamiri
- B) İşaret zamiri ve kişi zamiri
- C) Kişi zamiri ve belgisiz zamir
- D) İlgili zamiri ve belgisiz zamir
- E) İyelik zamiri ve dönüşlülük zamiri

6. Birçokları kendilerinin yapamayacakları şeyleri dostlarında aramaktan -haydi sıkılmıyorlar demeyeyim de- hataya düşüyorlar. Dostlarına vermedikleri ne varsa onlardan istiyorlar. Halbuki önce iyi insan olmak, sonra kendine benze-yeni aramak doğru olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Soru zamiri
- B) İşaret zamiri
- C) Kişi zamiri
- D) Belgisiz zamir
- E) Dönüşlülük zamiri

7. (I) Güzellik diye bir şey yok, özellikle insan yüzünde. (II) Fizyonomi dediğimiz şey; hatlar arası uyumdur, matematikselidir. (III) Kimileri bazı yüzleri harikulade bulur değil mi? (IV) Bana göre "gerçek güzellik" tabii ki kişilikte yatar, kaşların biçiminde değil. (V) Pek çok kişi bana beni harikulade bulduklarını söylemiştir oysa benim yüzüme bakmak bir kase çorbaya bakmaktan farksızdır.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede belgisiz zamir vardır.
B) II. cümlede 1. çoğul kişi iyelik zamiri kullanılmıştır.
C) III. cümlede soru zamerine yer verilmiştir.
D) IV. cümlede bir edat kişi zamiriyle öbek kurmuştur.
E) V. cümlede tamlayan eki almış zamir kullanılmıştır.

8. Şimdi sizlere kolay ve hoş bir bilmece

Saklıyor onu burada iki hece

Çok güzel aynı anda çok yüce

Can verir her açan güne

Tatlıdır şeker gibi ilaç tüm dertlere

Sımsıcak doğar şu kalbime

Benzemez gördüğüm çiçeklere

Bilmecem haydi sizce ne?

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişi zamiri
B) Soru zamiri
C) İşaret zamiri
D) Belgisiz zamir
E) İyelik zamiri

9. I. Fatih Sultan Mehmet onu, müjdelenen fethi, gerçekleştiretir.
II. Avrupa'nın tümünü ilgilendiren Kavimler Göçü birçok değişikliğe yol açacaktır.
III. Bu, on üç yıl sürecek olan Lale Devri isyanıyla son bulur.
IV. Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulmasıyla hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.
V. Malazgirt'te Selçukluların Bizanslıları yenmesiyle biz Türkler Anadolu'yu yurt tutarız.

Numaralanmış cümlelerdeki zamirler türlerine göre eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. "Bir kişi olarak ilk ödevimiz, yalan olduğunu anladığımız düşüncelerden benzerlerimizi yani bütün kişileri kurtarmaya çalışmaktır. 'Ben kendim bunun yalan olduğunu biliyorum, ben buna inanmıyorum ama fertlerin bu bağlar altında kalması, onu anlamaması daha iyi olur.' diyen kimse, öğrendiği doğrulara layık olmayan kimsedir."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz zamir
B) Kişi Zamiri
C) Dönüşlülük zamiri
D) İşaret Zamiri
E) Ayrılma durum eki almış zamir

11. Kişi kendi düşünebiliyorsa pek çok sorununu çözebilecek, gizli kalmış pek çok şeyi bilecektir. Siz, siz olun "Şunun şurasında..." asla demeyin! Herkesi dinleyin. Annenizi, babanızı, arkadaşlarınızı dinleyin. Sonra da düşünün ve sorular sorun: Niçin, nasıl, nerede...

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hem tamlayanı hem tamlananı işaret zamiri olan isim tamlaması vardır.
B) Birden fazla soru zamiri kullanılmıştır.
C) İlgi zamiri yoktur.
D) Belgisiz zamirler vardır.
E) Kişi zamirine yer verilmiştir.

12. Sen benim hiçbir şeyimsin

Yabancı bir şarkı gibi yarım

Yağmurlu bir ağaç gibi ıslak

Hiç kimse misin bilmem ki nesen

Uykumun arasında çağırdığım

Çocukluk sesimle ağlayarak

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişi zamirleri kullanılmıştır.
B) Belgisiz sıfat ve belgisiz zamire yer verilmiştir.
C) Zamirle kurulmuş isim tamlaması vardır.
D) İyelik eki almış kişi zamiri vardır.
E) Soru zamiri yüklem görevindedir.

05 | Zamirler

1. Masallarımız şu cümleyle biter: Onlar ^I ermiş muradına biz ^{II} çikalım kerevetine... Ne ^{III} demek bu? Masal ^{IV} burada bitiyor: Aslında hiçbir ^V masal bitmiyor, gizliden gizliye kaldığı yerden devam ediyor.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcükler için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük çoğul eki almış kişi zamiridir.
B) II. sözcük soru zamiridir.
C) III. sözcük işaret zamiridir.
D) IV. sözcük bulunma hâli eki almış bir işaret zamiridir.
E) V. sözcük belgisiz zamirdir.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zamir kullanılmıştır?

- A) Bilinir ne usta olduğum içlenmek zanaatında
Canımla besliyorum şu hüznün kuşlarını.
B) Şimdi bir güvercinin uçuşunu bölüşüyoruz
Gök yüzünün o meşhur maviliğinde.
C) Gül yaprağına döndü tekmesi düşmanların
Sunulan zehir değil, saplanan bıçak değil.
D) Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?
Halbuki hayattayız hepimiz.
E) Ellerim takılırken rüzgarın saçlarına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına

3. Bazı sıfatlar isim çekim eki alarak zamire dönebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde zamir bir sıfatın çekim eki almasıyla oluşmuştur?

- A) Herkes bu konuda fikrini çekinmeden söylemeli.
B) Sonunda kendini yazmaya ve okumaya adadı.
C) Kimileri sanatın boş bir uğraş olduğuna inanmış.
D) Burada herkes büyük bir fedakârlıkla çalışır.
E) Hepimiz biliyorduk sıkıntılı günlerin geleceğini.

4. Yaşları 90 ile 200 arasında değişen Mudurnu evlerinin birçoğu ^I restore edilerek turizme kazandırılmış. Mudurnu'nun yaşayan en eski değerlerinden biri ^{II} olan Eski Çarşı'nın dar sokakları hazinelerle ^{III} dolu. Burada ^{IV} ibrikler, el emeği gözü ^V nuru semaverler, hamam aksesuraları ve daha neler ^{VI} neler... Köylü kadınların getirdiği ürünlerle kurulan Kadınlar Pazarı ise ayrı bir ^{VII} sürpriz.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerin hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Benimki gibi bir iş yapınca çok büyük kitlelere ulaşıyorsunuz. Birbirine hiç benzemeyen kitlelere bile. Herkes sizi farklı biçimde yorumlayıp ona göre kalbine yerleştiriyor ya da yerleştirmiyor. Birbiriyle çelişen birçok özelliğim var, diğer insanlar gibiyim, birçok boyutu olan biriyim. Dolayısıyla kim nasıl isterse öyle hatırlayacak beni.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İlgî zamiri B) Belgisiz zamir
C) İşaret zamiri D) Dönüşlülük zamiri
E) Soru zamiri

6. "Boza" sözcüğünü ilk olarak kimlerin ^I kullandığı konusunda rivayetler muhtelif. Kimilerine ^{II} göre Kıpçak Türk çesinde "bûza" dan gelmiş, kimilerine göre başka dillerden. Bu ^{III} içeceğin adı nereden gelirse gelsin gerçek şu ^{IV} ki boza çoğumuzun ^V severek tükettiği bir kış içeceği.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi zamir değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı türde zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Günde on iki saat bilgisayara bakan birinin beyni zamanla ona uyum sağlıyor.
- B) Başkalarının ne dediğinden çok bizim ne dediğimiz önem kazanmalı.
- C) Sizin çevrenizdeki insanlardan beklentiniz onların hayatını etkileyebiliyor.
- D) Olayın bizi ilgilendiren boyutunu kimse bilmiyor.
- E) Bundan sonra derginin sorumluluğunu hanginiz üstlenecek?

8. Hava almak için parka gittim. Oradan ayrılırken ayak-

I

kabılarını çıkarmış, bankta oturan birine rastladım. Yerde

II

çöpler vardı. Ben de bir an durup çöpleri videoya çektim. Onu çektiğimi düşünerek bana "Ne çekiyorsun birader?"

III

IV

dedi. Halbuki onu çekmiyordum. "Dibinde çöp tenekesi varken yerlere çöp atman delikanlılığa yakışıyor mu?" dedim. Hemen bana "Haklısın, bizim millet biraz böyle!"

V

dedi.

Yukarıdaki parçada geçen altı çizili sözcüklerle ilgili olarak hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük ayrılma hâli eki almış işaret zamiridir.
- B) II. sözcük yönelme hâli eki almış belgisiz zamirdir.
- C) III. sözcük belirtme hâli eki almış bir kişi zamiridir.
- D) IV. sözcük ünlü değişimine uğramış kişi zamiridir.
- E) V. sözcük iyelik eki almış kişi zamiridir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı işaret zmiri, tamlananı belgisiz zamir olan isim tamlaması vardır?

- A) Buranın neyi meşhurdur, diye soruyordu oturanlara.
- B) Bunların hiçbirini daha önce düşünmemiştim.
- C) Herkesin derdine çare bulmak için çırpınırdı.
- D) Soruların biri çok zordu, kimse onu çözememiş.
- E) Şunun şurasında kışın çıkmasına ne kaldı?

10. Herkesin bildiği gibi Türkiye'de edebiyat ve özellikle şiir, öteden beri içine kapalı bir hayat sürüyor. Türkçenin dil bilim ve sözcük dağarcığı bakımından mesafesi burada önemli bir etken. Öte yandan internet üzerinden insanların birbirine kolaylıkla yaklaşabileceği bir çağda edebiyatın ve şiirin kalbinin dünyanın başka yerlerindeki çağdaşlarımızla birlikte atması hem doğal hem de geçerli. Kendimizi başkalarının aynasında görmediğimiz sürece kısıtlı birikimimizin kölesi olmaya ve kendimizi tekrarlamaya mahkûmuz.

Yukarıdaki parça için;

- I. Dönüşlük zamiri kullanılmıştır.
- II. Birden çok belgisiz zamir kullanılmıştır.
- III. İşaret zamiri kullanılmıştır.
- IV. Kişi zamiri kullanılmıştır.

ifadelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) III ve IV
- E) I ve IV

11. Aşağıdakilerden hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmamıştır?

- A) Seni kimin aradığını öğrenebildin mi?
- B) Soruların hangisinde daha çok zorlandın?
- C) Bulunduğumuz ilin neresinde trafik yoğunmuş?
- D) Bu yıl festivalin kaçıncısı düzenlenecektmiş?
- E) Siz bu yemeğin içine ne koyuyorsunuz?

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından özdeştir?

- A) Bir göz gibi süzüyor beni camdan gece
Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce
- B) Hayır hayal ile yoktur benim alışverişim.
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim
- C) Bir zafer müjdesi burada her isim;
Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim.
- D) Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi
Her bahar gününde dertliyi, ümitsizi
- E) Bu topraklar ecdadımın ocağı
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı

H
I
Z

R
E
N
K

ZARF (BELİRTEÇ)

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Zarflar

DURUM ZARFLARI

Fiillerin ve fiilimsilerin durumunu belirten zarflardır. Kesinlik, ihtimal, sebep, koşul, tekrar vb. durumları belirtir. "Nasıl?" sorusuyla bulunur.

İlk denediğim ayakkabı ayağıma **dar** geldi.
Kahvaltısını yapmadan evden **asla** çıkmazdı.
 Gürültüyü duyan öğretmenler **koşarak** bahçeye çıktılar.
Güzel düşünelim, güzel şeyler başımıza gelsin.

ZAMAN ZARFLARI

Fiillerin, fiilimsilerin zamanını belirten zarflardır. "Ne zaman?" sorusuyla bulunur.

Dün bir çiçekçi dükkânına girdim.
Hemen içimi çocuksu bir sevinç kaplar.
 Yeni kitaplarımız **yarın** satışa sunulacaktır.

MİKTAR ZARFLARI

Fiillerin, fiilimsilerin miktarını belirten zarflardır. "Ne kadar?" sorusuyla bulunur.

Biz bu dağlarda **çok** dolaştık.
 Son günlerde **fazla** çalışıyordu.
Biraz dinlenip tekrar çalışacağım.
Az uyuduğu için kendini kötü hissediyordu.

SORU ZARFLARI

Fillerin, fiilimsilerin zamanını, durumunu, nedenini ve miktarını soran zarflardır.

Bu işleri tek başına **nasıl** yetiştirdin?
 Misafirleriniz Ankara'ya **ne zaman** gelecek?
 Sana verdiğim kitabı **neden** okumadın?
 Zirveye çıkmak için **ne kadar** yürüyeceğiz?

YER – YÖN ZARFLARI

Fiillerin, fiilimsilerin yerini ve yönünü belirten "ileri, geri, içeri, dışarı, yukarı, aşağı, öte, beri" sözcükleri yer-yön zarfıdır.

Bu paketleri **yukarı** çıkaracağız.

Saksılardan biri **aşağı** düşmüş.

Yer yön zarfları çekim eki alırsa "ad" olur.

Saksılardan biri **aşağıya** düşmüş..

ad

DERECELENDİRME ZARFLARI

Sıfatların ve zarfların derecesini belirten "en, daha, pek, çok, gayet, epey, oldukça" vb. sözcüklerdir. Sıfattan veya zarftan önce bulunur.

Ankara **en** kalabalık günlerini yaşıyor.

sıfatın zarfı

Bu pastayı annem **daha** güzel yapıyor.

zarfın zarfı

NOTLARIM

1. Zarflar; fiilleri, fiilimsileri, kendi türündeki sözcükleri ve sıfatları belirten, niteleyen sözcük türüdür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük zarf değildir?

- A) Televizyondaki tartışma parogramları yeterince izlenmiyor.
B) Anlatım olanakları birbirine benzeyen dillerde yapılan çeviriler daha başarılı olur.
C) Ne derssen de, okumuş insanın hâli başka olur.
D) Birkaç soru çözüp hemen geliyorum, dedi.
E) Sabaha karşı telefon çalınca çok korkmuştu.

2. Yer - yön zarfları fiille bildirilen hareket, iş ya da oluşun yönünü, yerini gösteren sözcüklerdir. Bu sözcükler hâl eki aldığı anda isim olur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yer-yön zarfı değildir?

- A) Bu kitapları dışarı taşıyalım, sonra odayı yerleştiririz.
B) Gerİ dön diyordu babası ama çocuk babasını dinlemiyordu.
C) Müdür bey, kapıdan içeri az önce girdi.
D) Binadan aşağıya indiğinde aylardan beri görmediği teyzeyle karşılaşmış.
E) Biraz ileri git, ben buraya oturamadım, dedi.

3. “Nasıl” sözcüğü ismi soru yoluyla belirtirse soru sıfatı, fiili soru yoluyla belirtirse soru zarfıdır.”

Buna göre,

- I. Falih Rıfkı gibi Türkçeyi güzel kullanan birinin kalemin-den bu satırlar nasıl çıktı?
II. Nasıl sevdim böyle kadın düşmanı, insanlık düşmanı birini?
III. Peki bu daireyi nasıl buldu, söyledi mi sana?
IV. Nasıl insanlar yeni taşınan komşularınız?
V. Günün nasıl geçti, sınav beklediğin kadar zor muydu?

numaralanmış cümlelerin hangisinde “nasıl” sözcüğü farklı görevde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

4. Aşağıdaki altı çizili zarflar tür bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Oldukça soğuk davrandı ama sonrasında işin rengi değişti.
B) Her iş görüşmesi kötü bitiyor ve bundan artık çok sıkılıyordu.
C) Gelince mutlaka ara, sana anlatacaklarım var.
D) Yarın şehir dışına gideceklermiş ve bunu kimseye söylememişler.
E) Memleketin suyunu havasını çok özlemişti, bir an önce oraya dönmek istiyordu.

5. Güzel mücadele etti ve büyük ödülü kazandı.

“Hızlı” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki “güzel” sözcüğü ile türü bakımından özdeş değildir?

- A) Hızlı geçen bir günde zaman nasıl geçti anlamadım.
B) İşe zamanında varmak için daha hızlı yürümeliyiz.
C) Yıllar hızlı geçiyordu ve biz de yaşılanıyorduk.
D) Selvi kadar hızlı bir insan görmedim hayatımda.
E) Hızlı biten şeyler vardır, bunların tadı damağımızda kalır.

6. I. Yarın beni ara ve mutlaka görüşelim.
II. Gece ders çalışmayı hiç sevmiyorum.
III. İçeri girdi ve elindekileri antreye bıraktı.
IV. Onun da dışarı çıkacak hâli kalmamış.
V. Çok çalıştı ama sonunda karşılığını aldı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde birden fazla zarf kullanılmamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve V

7. I. Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli
- II. Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar
Kapanırdı daha gün bitmeden kapılar
- III. Ben dünyadan bihaber çocuğum
Kayıp zıpzıplarımı arıyorum
- IV. Değneğini taşlara kakar
Beli bükülmüş, toprağa bakar
- V. N'eyleyim seni kart postal manzara
Rüzgârın yok o yerin havasından

Numaralanmış dizelerin hangilerinde zarf vardır?

- A) I ve IV B) II ve V C) II ve IV
D) III ve V E) I ve II

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili sözcük tür bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Anadolu'nun ortasında ilginç yüzey şekilleriyle tanınan bir bölge vardır.
- B) İnsanı ilgilendiren her olaya, her yaşantıya şiirlerinde yer vermiştir.
- C) Galapagos adaları, on beş büyük ve çok sayıda küçük volkanik adadan oluşan bir takımadadır.
- D) Öğleye doğru başlayan yağmur kısa bir süre sonra durdu.
- E) Arkadaşım Neslihan, Gaziantep'e geldiğinde önce teyzesini ziyaret eder.

9. Bir şey var aramızda

I

Senin bakışından belli

II

Dalıveriyoruz arada bir

III

İkimiz de aynı şeyi düşünürüz belki

IV

Gülüşerek başlıyoruz söze

V

Bu dizelerde numaralanmış sözlerden hangileri zarf görevinde kullanılmamıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

10. Gürültüden uzak; ağır ağır, sessizce örüyor şiirini, demişti geçen gün.

Bu cümledeki altı çizili zarfların türleri aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Miktar zarfı – durum zarfı – yer-yön zarfı
B) Durum zarfı – durum zarfı – zaman zarfı
C) Miktar zarfı – soru zarfı – zaman zarfı
D) Yer-yön zarfı – yer-yön zarfı – miktar zarfı
E) Durum zarfı – miktar zarfı – zaman zarfı

11. Tatilden sonra Antep'e dönüş keyifliydi. İstasyonları sayardık trende. Sapanca'dan elma alır, Eskişehirde salep içer, simit yerdik. Büyük istasyonlarda su testimizi doldururduk. Çiftelhan'a gelince bir kıpırtı başlardı içimizde. Fevzipaşa'ya yaklaşırken coşkuya dönerdi bu kıpırtı. On dakika süren "Ayran Tüneli" mutluluğa uzanan bir geçitti.

Bu parçada geçen,

- I. keyifliydi
II. büyük
III. gelince
IV. yaklaşırken
V. geçitti

sözcüklerinden hangileri zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme zarf görevinde kullanılmamıştır?

- A) Bu konuyu, ardından olabilecekleri enine boyuna düşündük.
- B) Sınıftan koşu koşu çıktı, ardına bile bakmadı.
- C) Taşlara basa basa karşı kıyıya ulaştı.
- D) Çamura bata çıka ilerliyordu araba ama sonunda çamura saplandı.
- E) Üzerinde eski püskü bir elbise vardı.

H
I
Z
R
E
N
K

02 Zarflar

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem anlamını durum yönünden tamamlayan bir söz öbeği kullanılmıştır?

- A) Büyük şehirleri dolduran sokak çocuklarını bizlere elli yıl önce Kemalettin Tuğcu öğretti.
- B) Tolstoy, romanının sonunda kahramanına asıl soruyu sordurur: "Nasıl bir hayatı?"
- C) Birçok şairimiz gibi Tanpınar için de Shakespeare dünyanın en güçlü şairiydi.
- D) Halit Ziya, romanlarında İstanbul'un lüks semtlerinde yaşayan ailelerin yaşantısını ele alır.
- E) Diğer insanların ölümünü kendi yakınımızın ölümü gibi hayal edersek herkesi anlarız.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde cümlenin anlamını zaman yönünden tamamlayan bir söz öbeği kullanılmıştır?

- A) 1980'li yılları kapsayan anlatılarında bireyin iç çekişmesini gözler önüne sermeye çalışır.
- B) İlkeleriyle var olduklarına inanan insanlar için bugünün hesabı, yarına bırakılamaz.
- C) Lisedeki sarı benziyle hatırımda kalan arkadaşımın karşıma aniden çıkacağını düşünemezdim.
- D) Afrika'ya gittiğinizde yoksullaştırılarak çaresizliğe mahkûm edilmiş insanlara şahit olursunuz.
- E) Uzun uğraşlara rağmen virüsün tüm toplumu etkilemesinin önüne geçilememiştir.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı türden zarflar bir arada kullanılmıştır?

- A) Tek su kaynağımız olan dere, değirmenin altından kim-selere karışmadan usulca akardı.
- B) Şimdi uzaktan bakınca kasaba bir delinin yaptıklarından sonra hayli karışmıştı.
- C) Masal gönlünü açan herkesi bir anne gibi huzura üşenmeden taşır.
- D) Köye gittiğimiz yaz, duvar dibinin kuytululuğuna kirpi ailesi minik bir yuva kurmuştu.
- E) Ali, buraya gelip nereden bulduğunu bilmediğim yiyecekleri sokak hayvanlarına verirdi.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikileme farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Gelen cicili bicili paketin içinde ne olduğunu hepimiz fazlasıyla merak etmiştik.
- B) Sevgili, ay ışığının yüksek servileri ince ince gümüşlediği bir şato korusundaymış.
- C) Yazarın gücünü ve güçsüzlüğünü belirleyen kurgu öğeleri sapır sapır önümüze düşüyor.
- D) Mühendis, inşaatı devam eden kulenin basamaklarını tek tek çıkarken bir tuhafılık hissetti.
- E) Bahçede kurumuş ağaç dallarını ocağın altına sürmüş, kazanı fokur fokur kaynatmaya başlamıştı.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yer-yön zarfı tamlayan eki aldığı için adlaşmıştır?

- A) Sessizliğin içeriye dolmasını o akşam hiçbirimiz engelleyememiştik.
- B) Hasat mevsiminde ağaçların yukarısına ulaşmak için uzun bir merdiven aldım.
- C) Aramızda çıkmak üzere olan kavgayı dışarının gürültüsü son anda durdurdu.
- D) Kalabalığın arttığını görünce toplananların gerisinde beklemeye karar vermişti.
- E) Gördüğümüz ürkütücü olaylardan sonra hep bunun ötesi olamaz, demez miyiz?

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde miktar zarfı kullanılmıştır?

- A) Evimizin pamuk ninesi anneannem, ameliyattan çıktığında oldukça bitkin görünüyordu.
- B) Akşam yemeğinde çok yememesi gerektiğini bildiği halde yine fazla kaçırmıştı.
- C) İşten çıktıktan sonra yakın bir parkta oturup eve hayli geç dönmüştü.
- D) Bahçe evinde lazım olur diye birçok malzeme almış yanına.
- E) Çalışmalarımızda en çok zorlandığımız dönem, verileri sağlıklı toplama dönemiydi.

7. Aşağıdakilerden hangisinde sıfatı derecelendiren bir zarf kullanılmıştır?

- A) Devletin kurumlarından hepimizin merakla beklediği haber daha gelmedi.
- B) Geçen akşam gençlerle buluştuğumuzda sözü epey uzatıp geç saatlerde kalktık.
- C) Sinemanın enleri bu festivalde önemli kişilerden oluşan bir jürinin önünde görücüye çıkacak.
- D) Verdiğimiz onca paraya karşılık daha lezzetli bir yemek yemeyi umuyorduk.
- E) Gelinlik için seçtiğim kumaşın eni kısa olunca zorunlu olarak modeli değiştirdim.

8. Aşağıdaki altı çizili zarflardan hangisi farklı bir sorunun cevabıdır?

- A) Ekin tarlalarının önünden evimize doğru bir yol kıvrılarak geliyordu.
- B) İki büküm birisi otobüse binince orta yaşlı adam yerinden kalkıp ona yer verdi.
- C) Seyirciler, atılan her golden sonra elleri kırılırcasına alkışlıyorlardı takımlarını.
- D) Araba bahçelerin hemen bitiminde palmyelerin önünde bir yere yavaşça park etti.
- E) Atlası elinize alıp baksanız yeryüzünün birçok noktasında acıları rahatlıkla görürsünüz.

9. I. Kimsesi kalmamış bu yavrucakla ne alıp veremediğiniz var?

- II. Kendi kendime hep niye daha iyi olamayayım demeyeyim mi?
- III. Herkesin hayata karşı yükümlülüklerini getirip getirmedini niçin sorguluyorsunuz?
- IV. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, istenç anlamına gelen kelime hangisidir?
- V. Bu kadar cesur bir hamleye yetecek kuvvetim ne zaman bende de olur?

Numaralandırılmış cümlelerde soru anlamı sağlayan sözcükler, türü bakımından ikiye eşleştirildiğinde cümlelerden hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yer - yön zarfı belirtme durum eki aldığı için adlaşmıştır?

- A) Kahvehane o kadar dumana boğulmuştu ki içerisi oturulacak gibi değildi.
- B) Bahçenin sağını ve önünü çam ağaçlarıyla kapatıp doğal bir duvar oluşturdu.
- C) İleri karakollar modelini dünyada ilk kez uygulayan devlet biz değiliz.
- D) Paraları torbaya doldurduktan sonra yavaşça kapıyı açıp dışarıyı kolağan etti.
- E) Akşam yastığa başını koyduğunda hep haritanın güneyini düşünür öylece dalar giderdi.

11. "Hikâyeci Sait Faik için anlatılan bir anekdot vardır. Kendisinin iyice tanındığı yıllarda başka bir yazardan da sıkça bahsediliyormuş. Yazarlar arasında rekabeti, kıskançlığı, atışmayı seven ve bunu her fırsatta körükleyen birileri, Sait Faik'e bu yeni palazlanan yazardan bahsederek fikrini sormuşlar. O da:

– Bırak canım, adam daha balıkların adlarını bilmiyor, ondan hikâyeci olmaz, demiş."

Altı çizili sözcüklerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) iyice B) sıkça C) körükleyen
D) yeni E) bahsederek

12. Çobanların ruhu nasıl sığmazsa kırlara

Bu insanlar da sığmıyor meydanlara

Yüzlerde okunan sadece

Kararsızlık, tedirginlik, endişe

Ve içsel yalnızlığın hüznü

Ve asla dinmeyen sıra özlemi

İşte sıra, ey ruhumuzun coğrafyası

Numaralanmış sözcüklerden hangileri zarftır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) I ve V

03 Zarflar

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı türden zarflar bir arada kullanılmıştır?

- A) 2017'de Madagaskar'da, büyük şehirleri de etkileyen bir veba salgını yaşanmıştır.
- B) Çoğunluğu Asya ve Afrika'da görülen kuduz her yıl 55.000 kişinin ölümüne sebep olmaktadır.
- C) Sarıhumma virüsü ile enfekte olan kişilerin birçoğunda, genellikle hiçbir belirti ortaya çıkmaz.
- D) Birçok kıtada etkili olan kızamık nedeniyle her yıl ölen kişi sayısı yaklaşık olarak yüz bindir.
- E) Hepatit C virüsüne bağlı karaciğer hastalığından dünyada 350.000-500.000 kişi ölmektedir.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük farklı türden bir sözcüğün zarfıdır?

- A) Bu olayın ülke gündemine birdenbire gelmesi kafamda çok fazla soru işareti oluşturdu.
- B) Kışın Konya'daki evimizde yakın akrabaların katıldığı arabaşları titizlikle kurulurdu.
- C) Başkente gidince durumu ilgili bakanlığa kesinlikle iletteceğini söylemişti.
- D) Onun gerginliğe hiç dayanamayan, kırılgan ve naif bir yapısı olduğunu asla bilmiyordum.
- E) Bugünün çocukları, bizim çok sevdiğimiz oyunlara odak büküyorlar.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı bir tamlama zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Mağazanın vitrinine baş aşağı asılmış, yan yana dizilmiş bastonlar gün boyu alıcılarını bekliyor.
- B) Mezuniyet gününü ayarlamak için hafta sonu buluşmamız daha uygun görünüyor.
- C) Biz bu bölgede çiçeklerin açmasını, her bahar büyük, küçük hepimiz heyecanla bekleriz.
- D) Birçok türde eser kaleme aldığı halde ilk şiir kitabını 1978 yılında yayımlar.
- E) Sahil, sabahın ilk saatlerinde başıboş gezen köpeklere, miskin kedilere ev sahipliği yapar.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zarf, kendi türünden bir sözcüğü derecelendirmiştir?

- A) Uzun yolculuklarımın yılmaz savaşçısı, emektar arabamla biraz dar bir sokağa girdim.
- B) Geleceğin yetişkinlerine hayli önem verdiğim bir konunun altını çizmek isterim.
- C) Kendine ilk bine girmek gibi bir hedef koymuşsan artık daha hızlı çözmeye başlamalısın.
- D) Anlatmayı kime ve nasıl yapacağımı düşünmek bana epey zahmetli işlerden biri olarak görünüyor.
- E) Eski ilaç makinesinin her tarafını temizleyip kullanıma hazır hâle getirdim.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesinlik anlamı taşıyan bir zarf kullanılmamıştır?

- A) Bilindik ama bir o kadar da doğru bir cümle var: "Kuşkusuz, her alanın uzmanı olamayız!"
- B) Evde oturan elbette evin her şeyiyle uğraşmak ve gerekenleri yapmak zorundadır.
- C) İyi niyetli insanların yaşadığı sevgi dolu dünya kazana-caktır eninde sonunda.
- D) Küçük şehzade, ne olursa olsun tahtı ele geçirmek amacını güdüyordu denemez.
- E) Yıllardır aramızda oluşmuş dostluğu bir hiç için bitirip arkasına bakmadan gitti.

H
I
Z

- 6. I. Artık çalışmayacak, zamanını ailesiyle geçirecekti.
- II. Burada gördüğünüz her şey Bursa'da dokunan ipek kumaşlardan özenle yapılmıştır.
- III. Aydın taraflarında kendine bir çiftlik almış, işlerden tamamen el çekmişti.
- IV. Bundan sonra yüreğimin bir yanında söylenememiş, dışa atılamamış acı bırakmayacaktım.
- V. İçeri girmekten vazgeçti, bahçedeki demir kanepeye oturdu.

Numaralandırılmış cümlelerdeki zarflar türü bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. “Ne güzel günler geçirdik sizlerle!” **cümlesindeki altı çizili sözcükle tür ve görev bakımından özdeş sözcük aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

- A) Bir ömrüm daha olsaydı dağlardan, kırlardan, denizlerden şehirlere gelmezdim.
- B) Atliyen birbirine değnek atarak oynanan bu oyun için oldukça geniş bir saha gerekir.
- C) Gurbetten gelmişim yorgunum hancı, şuraya bir yatak ser yavaş yavaş.
- D) Ozanın şiirlerinde Selânik Garı'nın civarında bazı bahçelerden sıklıkla bahsedilir.
- E) İki odayı bölüp ortasına çitalardan yapılmış telli bir karpı gelişi güzel koymuşlardı.

8. Hattın sanat şekline nasıl dönüşeceğine dair en önemli görev, hattata ve kâğıda düşmektedir. Kalemin tutuluşu, döndürülüşü, buna bağlı olarak hattın tam kalem ağzıyla veya daha ince tutulup kâğıda yaslanması, kalem ağzının kâğıda kısmen uyumu, ortaya çıkan harf veya harf gruplarının mükemmeliyetini oluşturur.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Soru zarfı kullanılmıştır.
- B) Sıfatın zarfına yer verilmiştir.
- C) Durum zarfı kullanılmıştır.
- D) Üstünlük zarfı kullanılmıştır.
- E) Yer-yön zarfına yer verilmiştir.

9. En büyük zevklerimden biri, mütefekkir geçinen birçok adamın saçmalığını fikirlerle susturmaktır. Onlar bu doğru görünen, fakat manasızlığını akliselimin derhal anlaması mümkün olan laf kalabalığı karşısında hayretle ağızlarını açarken ben deli bir kahkaha sağanağını zor zapt ederdim.

Bu metindeki altı çizili sözcükler tür bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) büyük
- B) doğru
- C) derhal
- D) karşısında
- E) deli

10. Tekrar başka şeyler düşünmeye başladım: Yatakta hiç farkında olmayarak yine aklıma geldi. Kendi kendime güldüm. Fakat hayalimdeki çehreyi dışarı çıkarıp atmak cesaretini kendimde bulamadım. Niçin bulamadığımı ben de anlamadım.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Durum zarfı
- B) Zaman zarfı
- C) Yer-yön zarfı
- D) Soru zarfı
- E) Tekrar zarfı

11. 7. yüzyılda dairesel bir şekilde tasarlanan Kûfe'nin merkezinde İslâm şehirlerinin tamamında ortak unsurlar olarak göze çarpan ne varsa -cami, hastane ve pazar yeri- bulunmakta, şehrin bütün ana caddeleri bu merkeze açılmaktaydı. Kûfe'nin ortasında “sahn” veya “rahbe” adı verilen ve çeşitli maksatlar için kull anılan çok büyük bir meydan vardı. Şehir planında ilk önce cami yeri tespit edilmiş, kuvvetli bir okçunun dört yöne attığı okların düştüğü yerin öte tarafına evlerin inşasına izin verilmişti.

Bu parçada aşağıdaki zarflardan hangileri vardır?

- A) Durum zarfı – Zaman zarfı – Yer-yön zarfı
- B) Miktar Zarfı – Zaman zarfı – Durum zarfı
- C) Miktar zarfı – Soru zarfı – Zaman zarfı
- D) Soru zarfı – Zaman zarfı – Yer-yön zarfı
- E) Yer-yön zarfı – Miktar zarfı – Zaman zarfı

12. **Aşağıdaki altı çizili zarflardan hangisi farklı bir sorunun cevabıdır?**

- A) Amcasının uçurduğu güvercinler süzülerek aşağı iniyordu.
- B) Teklifin bizden geldiğini öğrendiğinde heyecanla kabul etti.
- C) Top oynamaktan acıkan kardeşim elinin kırıyla sofraya oturdu, annemden azarı yedi
- D) Bu ertelediğimiz çevrim içi sınavı haftaya yüz yüze yapacağız.
- E) Bütün sınıf, dersten sonra bu konuyu bahçede çay eşliğinde tartışacak.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf yoktur?

- A) Bozacıların seslerini duyduğumuzda sonbahardan kışa geçtiğimiz artık iyice tescillenirdi.
- B) Bozacıların sesleri çocukluğumun en hoş nağmeleri idi.
- C) Sesler karanlıkta derinden derine yankılanırdı.
- D) Bozacıların bağırarak geçişlerini hiç unutmam.
- E) Bozanın ağzımızda bıraktığı ekşimsi tadın ayrı bir lezzeti vardır.

2. (I) Bugünlerde bazı eleştirmenler tarafından şiirimizin geçmişe göre geri gittiği iddia ediliyor. (II) Hatta günümüzde büyük şairlerin de artık çıkmadığı, insanı derinden etkileyen güçlü şiirlerin yazılmadığı söyleniyor. (III) Ben bu iddialara ve iddiaların delillerine inanmıyorum, inanmak istemiyorum. (IV) Fakat bu iddiayı hazırlayan pek çok nedenin sorgulanmasını ve konunun mutlaka aydınlığa kavuşturulmasını istiyorum. (V) Roman ve öyküde görülen niceliksel artış, şiirde bir gerileme varmış gibi bir durumu ister istemez düşündürüyor.

Numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümledeki zarflar aynı türdür.
- B) II. cümlede farklı türde zarflar kullanılmıştır.
- C) III. cümlede herhangi bir zarf yoktur.
- D) IV. cümlede kesinlik bildiren zarf vardır.
- E) V. cümlede durum zarfı vardır.

3. Yazarımız yeni kitabıyla okuyucusuyla tekrar buluştu.

I

Okuyucusunu yine heyecanlandıran kitap adından uzun süre söz ettirecek galiba. Bu kitapta da yalın ve

II

açık anlatım hemen göze çarpıyor. Sürekli üreten bir

III

IV

sanatçı olmanın zorluğunu bilen yazar ilkelerinden taviz vermiyor. En ince ayrıntıyı bile hesaba katıyor.

V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi zarf değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Bu romanda yazar, İstanbul sokaklarının artık tarihe

I

karişmiş eski görünümünü şiirli bir dille yeniden sunuyor.

II

Kahramanlarına sıcacık bir sevgiyle onların insani yanlarını araştırarak yaklaşıyor, onları derinlemesine kavramaya

III

IV

çalışıyor; aralarındaki farkı ortaya koyuyor; Daha doğrusu kişilerin iç dünyasındaki düğümleri çok iyi yakalıyor.

V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak hangisi söylenemez?

- A) I. fiilimsiyi belirten bir zarftır.
- B) II. tekrar zarfıdır.
- C) III. zarf görevli bir söz grubudur.
- D) IV. türemiş yapı bir zarftır
- E) V. sıfatı belirten bir zarftır.

5. Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir zarf kullanılmıştır?

- A) Yere düşürdüğü ekmek poşetini eğilip aldı.
- B) Elindeki börek tabağını çabucak bitirdi.
- C) Kapının önündeki kalabalık hâlâ dağılmadı.
- D) On beş haneli bir dağ köyünde yalnız yaşıyor.
- E) Bu yılki festivalde farklı etkinlikleri doyasıya izledik.

6. I. Bir tren gelir her gün bu saatte

Aralıksız öter düdüğü

- II. Yağmur ana yeşil yünden örmüş

Tarlanın hırkasını

- III. Sesin gömlek yerine asılı balkonumda

Her zaman yıkanmış, her zaman ıslak

- IV. Bir rüzgar esiyor dağlardan ovaya doğru

Okşayarak ağaçları, otları

- V. Tanı beni, her mektupta yumak yumak

Rüzgarla pullayıp yolladığım bulut

Yukarıda numaralandırılmış dizelerin hangisinde zarf yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Zarflar

7. Evcil hayvanla yaşama oranları ülkemizde ve dünyada
I
her geçen gün biraz daha artıyor. Kardeş sayısının gittikçe
II III IV
azalması da bu artıştaki temel etkenlerden biri. Şu da bir
gerçek ki evcil hayvanlar çocuğun duygusal, bilişsel ve ah-
laki gelişiminde elbette büyük rol oynuyor.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi türce diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Gerçek hayali aştı, ufuklar uzak değil.
En olmaz isteklere uzanmak yasak değil
II. Uçuyor rüzgâr gibi altımdaki küheylan
Ne kadar dizginlesem yavaşlayacak değil
III. Kuşlar yuvaya küsmüş, ağaçlar yaprak vermez
Bu kavgalar bitecek, zulüm ebedî değil
IV. Hayata beraber başladığımız
Doslarla da yollar ayrıldı bir bir
V. Şu senin bulutsu sesin var ya
Uçtan uca ters yüz ediyor geceyi

Yukarıdaki numaralanmış dizelerin hangisinde zarf yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Şiir yüreğin sesidir, nesnelliği değil özneliliği yansıtır. Anlatılan büsbütün kapalı değil ama örtülüdür. İletilmesi istenenler açıkça anlatılmaz, ustaca sezdirilir. En anlamsız sözcük bile ezgi gücü varsa şiirde yerini alır. Dil bilgisi kurallarına, cümle yapısına sıkı sıkı bağlı kalmaya gerek yoktur.

Yukarıdaki parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Durum zarfına yer verilmiştir.
B) Üstünlük zarfı kullanılmıştır.
C) Sıfatı derecelendiren zarf vardır.
D) Fiilimsiyi belirten zarf vardır.
E) Yer-yön zarfı kullanılmıştır.

10. Bolu'da keyifli bir hafta sonu geçirmek için yoldayım.
I II
İki buçuk saatlik bir yolculuktan sonra ulaştığım Bolu
III

Dağları'nı aştığımda sonsuz bir orman denizinin içinde
IV

huzur içimi boydan boya kapladı.
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangisi zarftır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Roman yazarken konuşmalara yer vermek çoğunlukla kaçınılmazdır. (II) Hatta salt konuşmalardan oluşan romanlar bile vardır. (III) Bu romanlarda herhalde amaç, tip yaratmaktır. (IV) İki satırlık bir konuşma, bir karakteri on sayfalık bir betimlemeden daha başarılı bir biçimde çizebilir. (V) Bunun başarılı örneklerine Memduh Şevket Esendal'ın Ayaşlı ve Kiracılar yapıtında rastlıyoruz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfatı belirten bir zarf kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Güneş yavaş yavaş yükselirken hepimiz uyanmıştık. (II) Mümkün olan en kısa sürede hazırlanıp yola çıkmalıydık. (III) Sabah bütün yoğunluğuyla hissettiriyordu kendini. (IV) Yolculuk boyunca birbirimizle nasıl iletişim kuracağımızı belirledik. (V) Buluşma noktasına önce gelen diğerlerini bekleyecekti.

Yukarıdaki cümleler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede ikileme zarf görevlidir.
B) II. cümlede üstünlük zarfı kullanılmıştır.
C) III. cümlede zaman zarfı vardır.
D) IV. cümlede soru zarfı kullanılmıştır.
E) V. cümlede fiilimsiyi belirten zarf vardır.

05 Zarflar

1. I. Şu gök kubbede ağızdan çıkan söz asla zayi olmaz.
II. İnsanlar bazı akşamlar döner evlerine çaresiz.
III. Duygularımızı ifade edecek ne bir sözümüz ne beden dilimiz vardı.
IV. Karşımızdaki adam donmuş gibiydi ve hep susuyordu.
V. Yalnızlık her akşam duvarları dümdüz ediyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Nedendir bilinmez ama yukarı hiç çıkmadı.
II. Ne söyleyecekse aşağıdan söyleyip gitti.
III. Beni niçin arıyordu ve nasıl bulmuştu acaba?
IV. Pek konuşmayan bu adam kimin nesiydi?
V. Sessiz bir adam oluşu bizi çok meraklandırıdı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede birden fazla zarf vardır.
B) II. cümlede yüklemi durum bakımından belirten zarf vardır.
C) III. cümlede soru zarfı vardır.
D) IV. cümlede fiilimsiyi belirten bir zarf vardır.
E) V. cümlede zarfa yer verilmemiştir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük zarf değildir?**

- A) Dışarıdan gelen sesler beni rahatsız ediyor, sık sık dik-
katimi dağıtıyordu.
B) Oturmak için duvar dibindeki boş masaya yavaşça yü-
rüdüm.
C) Kahveci çırağı oturduğumu görüp hemen bir çay getirdi.
D) Kahvedeki konuşmalar gittikçe uğultuya dönüşüyordu.
E) Kahvede geçirdiğim yarım saat çok uzun geldi bana.

4. O gün olanları pek anlayamamıştım ama hiç de unut-
madım. Soğuk bir gündü. Babamın elini sıkı sıkıya tut-
muştum. Martılar çığlık çığlığa bir alçalıp bir yükseliyordu.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi zarf değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem diğerlerinden farklı bir anlamla belirtilmiştir?**

- A) Tatil için gittiği İstanbul'da bir hafta kalacak.
B) Konuyla ilgili çalışmalarımızı bu hafta tamamlayacağız.
C) Çalışmalarda kullanacağımız yöntemi bir ara konuşa-
lım.
D) Yaz aylarında bahçedeki salatalıkları her sabah toplu-
yordum.
E) Yerli ve yabancı turistler bu yapıyı yıl boyunca ziyaret
ediyor.

6. (I) O gün sınıfta sesizce bekliyorduk. (II) Beklemekten tam
uykum gelmişti ki kapı yavaşça açıldı. (III) Müdür ve beyaz
önlük giyinmiş iki adam içeri girdi. (IV) Öğretmen "Korkma-
yın, bugün verem aşısı yapılacak hepinize." dedi. (V) İnce-
cik kolum yapılan aşıdan iyice şişmiş, sabaha kadar ağrı-
mıştı.

Numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede zaman ve durum zarfı vardır.
B) II. cümlede birden çok zarf vardır.
C) III. cümlede yer-yön zarfı vardır.
D) IV. cümlede zarf yoktur.
E) V. cümlede zarf görevli söz öbeği vardır.

Zarflar

7. Dışarı çıkınca gördükleri karşısında âdeta mihlandı.
I II

Adım atmak istedi ama bir türlü başaramadı. İçeriye
III IV

girmek istedi, onu da beceremedi. Olduğu yerde öylece ka-
lakaldı. V

Yukarıdaki cümlelerde numaralanmış sözlerin hangisi zarf değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. On altı yıl önce kapıdan geçirdiği kocasını karşılayacak olmanın heyecanını annemin nasıl yaşadığını hayal ettim bütün gece. Neredeyse hiç görmediğim babam nihayet geliyordu.

Yukarıdaki parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Soru zarfına yer verilmiştir.
B) Kesinlik zarfı kullanılmıştır.
C) Zarf görevli sıfat tamlaması vardır.
D) Bütün zarflar fiili belirtmiştir.
E) Yer-yön zarfı kullanılmamıştır.

9. Daha önce gelenlerin anlata anlata bitiremediği tarihî
I

evleri görmeye geliyor sonra sıra. İlki, 1879 yılında inşa
II III

edilen belediye binası. Bir dönem Bursa evlerinin tipik örneği niteliğindeki bu yapıyı şehrin kalabalıklığına sırtımı
IV

dönüp birkaç dakika sessizce dinliyorum.
V VI

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangileri fiili belirten zarf değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) IV ve V E) V ve VI

10. Kışı şenliğe çevirir turuncgiller. Parlak renkleri, havayı çabucak değiştiren kokuları, o muazzam lezzetleriyle hayatımızı zenginleştirir. Portakal, greyfurt ve her sofranın baş tacı limon; turuncgiller ailesinin en kolay ulaşılabilir, en leziz üçlüsüdür.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Zarf görevli isim tamlaması
B) Sıfatı belirten zarf
C) Zarfı belirten zarf
D) Durum zarfı
E) Türemiş zarf

11. **Aşağıdakilerin hangisinde soru anlamı zarfla sağlanmamıştır?**

- A) Bu tarihî yapılar günümüze yıpranmadan nasıl gelebilmiş?
B) Binaların restorasyonu için ne kadar para gerekiyor?
C) Tarihi yapılara sahip çıkmayı ne zaman öğreneceğiz?
D) Kültürel değerlerimizi korumayı niçin sadece devletten bekliyoruz?
E) Kendi mallarımıza gösterdiğimiz özeni niye bu yapılardan esirgiyoruz?

12. Yedi haftadır -birkaç saati saymazsak- dışarı hiç çıkmadım. Bu, benim gibi biri için çok kolay olmadı. Yirmi dört saatin neredeyse üçte ikisini dışarıda geçiren biri olduğumdan bu süreçte epey zorlandım.

Yukarıdaki parça için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Yer-yön zarfı kullanılmıştır.
B) Zarf görevli sıfat tamlaması vardır.
C) İsim çekim eki alarak adlaştan zarf vardır.
D) Zarf görevli isim tamlaması vardır.
E) Kesinlik zarfı kullanılmıştır.

H
I
Z

R
E
N
K

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Edatlar

Bağlaç

EDAT / BAĞLAÇ / ÜNLEM

EDAT (İLGEÇ)

Anlamı ve görevi cümle içinde ortaya çıkan sözcüklerdir.

gibi
göre
kadar
için
üzere
- e doğru
- e karşı
- e karşın
- e dair
- e rağmen
- e dek
- den dolayı
- den ötürü
- den başka
ile (vasıta ya da birliktelik anlamında)
sadece
denli
değil

BAĞLAÇ

Sözcükleri, söz grupları ve cümleleri birbirine bağlayan sözcüklerdir.

ve	madem
veya	mademki
ya da	meğer
yahut	meğerki
veyahut	meğerse
ama	yeter ki
fakat	illaki
lakin	halbuki
ne var ki	çünkü
bile	hatta
dahi	yoksa
de	ne...ne...
ki	ya...ya...
öyle ki	hem...hem...
oysa	bir...bir...
oysaki	gerek...gerek...
ise	ister...ister...
olsun...olsun...	

yalnız } "ama" anlamında kullanılırsa
ancak } bağlaç görevi üstlenir.

ÜNLEM

Cümle içinde sevinç, acı, korku, özlem, üzüntü gibi duyguları anlatan ya da seslenme bildiren sözcüklerdir.

A, sen mi gelsin!

Yazık, hiç gün yüzü görmemiş!

Eyvah, anahtarı almayı unuttum!

Tüh, yine soruyu yanlış çözmüşüm!

Hey, buraya bak!

Vah vah, ne oldu sana!

NOTLARIM

1. “Yalnız” sözcüğü “ama, fakat” anlamı taşıyorsa bağlaçtır. Örneğin “Seninle gelirim yalnız hava kararmadan dönelim.” cümlesinde “ama” anlamında kullanıldığı için bağlaçtır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yalnız” sözcüğü bağlaç görevinde değildir?

- A) Ufuk’tan arabayı da alabilirim yalnız onun gönlünü etmen gerekiyor.
- B) Bu yemeği yapmak oldukça zordu yalnız bu zahmete değdi.
- C) Bu ayakkabıyı almayı çok istiyordu yalnız ayakkabı çok pahalıydı.
- D) Bu sorunu yalnız sen çözebilirsin diye gereksiz yere ısrar ediyordu.
- E) Düzeltmem gereken biraz daha soru var yalnız bu saatten sonra gözüm yemiyor.

2. “Da/de” bağlacı cümleye” küçümseme, önemsememe” anlamı katmak için kullanılabilir.

Buna göre “da/de” bağlacı aşağıdakilerin hangisine böyle bir anlam katmıştır?

- A) Sen de onlar gibi doğruyu anlatmadın bunun için suçlusun.
- B) Bu soruyu çocuk da çözer, başka sorularla gel.
- C) Artık bir araya gelsek de uzun uzun sohbet etsek...
- D) Yazarın bu kitabı da diğeri kadar sürükleyiciymiş.
- E) İflas ettikten sonra da eski dostları ile bağıni koparmıştı.

3. I. Papatya ve karanfil annemin evde eksik etmediği iki çiçek türüdür.
- II. Böyle havalarda şemsiyesini ve yağmurluğunu yanından eksik etmezdi.
- III. Elindeki bütün işleri bitirdi ve aylar sonra derin bir oh çekti.
- IV. Ayşe, Nergis ve Hüseyin saatlerdir kendi aralarında konuşuyordu.
- V. Kırtasiyeden dosya, karton, mukavva ve yapıştırıcı alıp eve döndü.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “ve” bağlacı cümleleri bağlamak için kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?**

- A) Onun gibi iş bitirici arasak da bulamayız.
- B) Bu ilacı iç, iki gün sonra ne ateşin kalır ne öksürüğün.
- C) Sanatçı hayata ayna tutar yani gerçekleri olduğu gibi yansıtır.
- D) Yolculuğumuz rahat geçtiği için kendimi dinç hissediyorum.
- E) Yaz mevsimi çok güzeldir ama çok kısa sürüyor.

5. I. Sendeki bu inat kimsede yok, vazgeç artık gereksiz yere direnmekten.
- II. Diziye de uyarlanan kitabın bazı bölümlerindeki olaylar yabancı bir yazardan çalıntıymış.
- III. Çocuğun yüzündeki ifade buradaki herkesin dikkatini çekiyordu.
- IV. Sen ki bu ailenin başına gelen en güzel, en tatlı şeysin.
- V. Müdür, akşamki toplantıda doğrudan doğruya beni hedef aldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde bağlaç vardır?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) IV ve V E) I ve V

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç yoktur?**

- A) Olaylardan haberi var ki yanına gelmiyor.
- B) Ne kerevizi ne de pırasayı severim.
- C) Ya yüksek lisans yapacaktı ya askere gidecekti.
- D) Bayramda gidelim diyorsun da bana, benim bayramda iznim yok.
- E) Bizden farklı düşündüğünü bilmiyordum.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla bağlaç kullanılmıştır?

- A) Uçurtma sörfü de rüzgar sörfü gibi rüzgarın gücünden yararlanılarak yapılır.
- B) Bir yazının tadı, sözcükleri giydirmekte ve onlara diz çöktürmekte gizlidir.
- C) Düşünceye saygı göstermek gerekir ancak bu her düşüncenin doğru olacağı anlamına gelmez.
- D) Sanatla bilim her zaman iç içedir çünkü birbirlerinden beslenirler.
- E) Ona çok güvenmiştim oysa o buna layık değilmiş.

8. I. Bu yaptığın ne kadar doğru, hiç düşündün mü?
 II. Hey, kimseye söylemeden nereye gidiyorsun böyle?
 III. Of, yine sınavlar ve stres haftası başlayacak!
 IV. Haydi, bir de bu departmanda başarılarını görelim!
 V. Dürüst biri olduğu için çok seviliyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ünlemdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Ah ne güzeldi o sahil kenarı kasabada geçirdiğimiz günler!
 II. Ah başım! Nasıl da görmedim kocaman rafı?
 III. Ah, şimdi sıcak bir ülkede olmak vardı!
 IV. Ah aldık, haksızlık etmişiz; keşke zamanında seni dinleseydik!
 V. Ah, keşke önüme çıkan fırsatları değerlendirebilseydim!

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “ah” sözcüğü ünlem görevinde kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. • Oh be, sonunda ödevlerimin hepsi bitti!

- Vah vah, adamcağıza şimdi kim bakacak?
- Aa, sen de bu otelde kalıyorsun demek!
- Sakın ha, bir daha böyle bir söz kullanma annene karşı!
- Eyvah, köpek koşarak bana doğru geliyor!

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerde yer alan ünlemlerin cümleye kattığı anlamlardan biri değildir?

- A) Uyarı B) Acıma C) Şaşırma
 D) Pişmanlık E) Korkma

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç cümleye “olumsuzluk” anlamı katmıştır?

- A) Hem çalışkan hem akıllı bir çocuktu.
- B) Ne kendisi geldi ne de gelmeyeceğini haber verdi.
- C) Bu zor günlerde gerek kendisi gerekse ailesi onu hiç yalnız bırakmadı.
- D) Bu oyunu oynarken kazanmak da kaybetmek de insana keyif veriyor.
- E) Sen de kardeşin de eminim çok başarılı olacaksınız.

H
I
Z
R
E
N
K

12. I. Eksilmesin güzel sözlerin kulağımdan
 II. Küçük dünya büyük bir renk kattın
 III. Bağrım delik deşik senin ayrılığınla
 IV. Kayboldun da kayboldu bütün varlığım
 V. Seni sevince hayat var oldu benim için

Bu şiirin hangi dizelerinde edat kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

1. Kimi sözcükler kullandıkları yere göre farklı görevler üstlenir. Örneğin “karşı” sözcüğü, “Karşı sınıf maçı kazanmış.” cümlesinde bir ismi belirttiği için sıfat, “Bana karşı her zaman dürüsttü.” cümlesinde ise edat görevini üstlenmiştir.

Bu açıklamaya göre “doğru” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat olarak kullanılmıştır?

- A) Kamyonun bana doğru hızla geldiğini son anda fark ettim.
B) Günlerce dil döktüm ama sonunda doğruyu anlattırdım.
C) Doğru cevabı söyleyen tek öğrenci Aslıydı.
D) Babam doğru yolu bulmak için saatlerdir uğraşıyordu.
E) Hepimiz doğruyu yanlıştan ayırabilecek yaştayız.

2. I. Beni anladığına inandığım için sana yüreğimi açtım.
II. Sizin için bir kitap getirdim, çıkarken almayı unutmayın.
III. Bizim için çok enteresan bir şeydi bu yeni icat.
IV. Bu şapka senin için çok büyük, başka bir şapka bul.
V. Ziyaret saati bittiği için ziyaretçileri içeri almıyorlardı.
“İçin” edatı numaralanmış cümlelerden hangilerinde neden-sonuç ilişkisi kurmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve V
D) III ve IV E) IV ve V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ile” sözcüğü edat görevinde kullanılmıştır?

- A) Baharın gelmesi ile doğa yeniden canlandı, rengârenk kıyafetlerini giydi.
B) Çınar gelecek diye annesi onun için köfte ile salata yapmış.
C) Mutfağa ve salona halı ile perde alınacak.
D) Meyvelerden en çok çilek ile karpuzu severim.
E) Her sabah düzenli olarak bahçedeki sebzelerle çiçekleri sulardı.

4. Tek başına anlamı olmayan, kendinden önceki sözcüklerle kurduğu öbikle cümleye yeni anlam ilgileri kazandıran sözcüklere edat denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

- A) Akşama kadar yağmur yağdı, bazı mahalleleri sel bastı.
B) Bütün gün temizlik yaptım, bu yüzden akşama evi bıraktığım gibi bulmak istiyorum.
C) “Bu anlattıkları doğru mu?” diye herkes birbirine soruyor.
D) Bu kitabı bulabilmek için dolaşmadığı yer kalmamış.
E) Anlattıklarına göre bu adamın eskiden büyük bir fabrikası varmış.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

- A) Eve doğru yürürken karşı yoldaki arabanın plakasına gözüne takıldı.
B) Pazartesiden beri aralıksız yağan yağmur akşam saatlerinde denecekti.
C) Annesinin elinden tutan çocuğun bilgece sözlerini duyan doktorlar dahi donakalmıştı.
D) Sizler için uzun yıllar yaptığı fedakarlığı ben bile unutamam
E) Senden başka kimseye anlatamam, diyerek usulca yanıma yaklaştı.

6. Aşağıdakilerin hangisinde edat cümleye ayrıç içinde verilen anlamı katmamıştır?

- A) Bu makaleyi, arkadaşı Sercan ile yazmış. (Birliktelik)
B) Hava, düne göre oldukça rüzgârlı ve soğuktu. (Karşılaştırma)
C) Bugün erken çıkmak için amirinden izin istedi. (Amaç)
D) Akşama on gibi uçak Adana'ya inmiş olur. (Yaklaşıklık)
E) Hakını yemeyin, Kutay da Sinan kadar çalışkandır. (Tahmin)

7. Gökyüzünü inceleme etkinliğinin başlangıcı, çok eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Çünkü en eski yazılı

I

II

kayıtlarda hatta kayıtların tutulmadığı zamanlarda bile

III

IV

insan, gökyüzünde meydana gelen olayları incelemek gibi

V

bir uğraşa hep merak ve hayretle bakmıştır.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözlerin hangileri edattır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) I ve V E) IV ve V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “için” edatı amaç-so-nuç ilgisi kurmuştur?

- A) İş yerinde kombi bozulduğu için soğukta çalışmak zorunda kaldık.
B) Eve geç geldiği için annesi onunla ciddi bir konuşma yapmak mecburiyetindeydi.
C) Arkadaşını çok sevdiği için onun yaptığı bütün patavatsızlıkları görmezden geliyordu.
D) Yapamadığı soruları anlamak için yarına etüt aldı.
E) Okullar açıldığı için masraflar iyice arttı.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden fazla edat kullanılmıştır?

- A) Sarp dağlardan örülmüş dört duvar içindeyim
Neredesiniz güneşler, neredesiniz ovalar.
B) Duvarlara çarparak çırpınan bir kuş gibi
Sözlerim uzak, geniş bir ufuk arıyor.
C) Bu ıslıkla uzayan, dönen, kıvrılan yollar
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
D) Güneşle köye in, beni bırak da
Küçük küçük kaybol ırakta.
E) Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece
Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce.

10. Aşağıdakilerin hangisinde “ancak” sözcüğü farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Bu kadar işi iki kişi çalışsak bile ancak üç günde bitiririz.
B) Konuyla ilgili pek çok kitap okudu ancak aradığı bilgiye ulaşamadı.
C) Bu program için çok iyi hazırlanmıştık ancak son anda bir sıkıntı çıktı.
D) Yıllarca çalıştı çabaladı ancak istediği gibi bir evi alabilececek parayı kazanamadı.
E) Çok büyük bir bina ancak bazı bölümleri çok kullanışsız ve karanlık.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

- A) Sana kırıldığı için telefonlarını açmıyor.
B) Ahmet bile bu tempoya dayanamamış, işi bırakmıştı.
C) Dünden beri bizim sokakta sular kesik.
D) Yurt dışından arabası ile dönecekmış.
E) Yazarın bu albümü diğerine göre daha başarılıydı.

12. Katı atık sorununun çözümü için bazı sistemler geliştirilmiştir.

İlmiş olmakla birlikte, bunun temel bir sağlık ve kamu hizmeti olarak kabul edilmesi oldukça yenidir. Belediyelerce toplanan çöplerin imhasında genelde gömme,

II

yakma, denize veya ırmağa dökme gibi yöntemler kul-

III

IV

lanılmaktadır. Ancak denize veya ırmağa dökme yön-

V

temi çoğu zaman canlılara zarar verecek doğa kirlenmesine yol açtığından pek çok ülkede yasaklanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcükler tür bakımından ikiye ayrılmıştır. Aşağıdakilerden hangisi diğeriyle aynı türde değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

03

Edat, Bağlaç ve Ünlem

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde edat kullanılmamıştır?

- A) Yazarların yaptıkları açıklamalarla yazdıkları arasında bazen farklılıklar görülebilir.
- B) On yıl önce yaşadıklarını unutmuş gibi yapıyor, hatırlamak istemiyordu.
- C) Raskolnikov, dünyanın sahte iyiliğine cesaretle meydan okuyan bir kahramandır.
- D) Yedi ayı aşan bir süreden beri hazırlıklarımız daha iyisini yapabilmek için devam ediyordu.
- E) O yıllarda aldığı kararlardan dolayı babama, kimse bir şey diyemezdi.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bağlaç kullanılmamıştır?

- A) Birçoğumuz fala inanmayız ama fırsat bulursak baktırmadan da yapamayız.
- B) Romanları, birilerine bir şey anlatan hatta cayacakken buna devam eden bir yapıdadır.
- C) Bahsettiğiniz kitaplarınızı okuyamadım, kapaklarına bile bakma fırsatı bulamadım.
- D) Sabah olduğunda, bütün gece uyumasına karşın kendini yorgun hissediyordu.
- E) Hem ressamlar hem müzisyenler bir yönüyle edebiyata hizmet ederler.

3. İslamiyet'in kabulünden itibaren bütün dünya edebiyatında olduğu gibi Türk edebiyatı da bugüne kadar dönemler hâlinde önemli yükselişler ve düşüşler yaşadı. Edebiyat anlayışı açısından, yazarın bu altmış beş yılına tanık olduğumuz dönemde çok önemsendiği edebiyat dönemleri olduysa eğer o da haliyle 1950 Kuşağı'dır.

Bu parçada edat türünde kaç sözcük kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Mekân yoksa ben ne hikâye ne roman yazabilirim. Bir mekân, Kırım... Kırım'ı görmedim ama o kadar çok çalıştım ki üzerinde, fotoğraflar, haritalar... Hatta gittiğim zaman Kırımlılar; "Eserinizi okuduk, üstelik daha önce Kırım'a geldiğinizi sanıyorduk." dediler.

Bu parçada kullanılan aşağıdaki sözcüklerden hangisi bağlaç değildir?

- A) yoksa B) ama C) hatta
D) ne... ne... E) ki

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

- A) Eve doğru yürürken karşı yoldaki arabanın plakasına gözüne takıldı.
- B) Pazartesiden beri aralıksız yağın yağmur akşam saatlerinde denecekmiş.
- C) Annesinin elinden tutan çocuğun bilgece sözlerini duyan doktorlar dahi donakalmıştı.
- D) Sizler için uzun yıllar yaptığı fedakarlığı ben bile unutamam
- E) Senden başka kimseye anlatamam, diyerek usulca yanıma yaklaştı.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "ile" sözcüğü farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Çocukların bahçeden içeri girmeleriyle bahçeye çıkmaları bir oldu.
- B) Babaannemin bizi her gördüğünde hepimize sevgiyle bakışını asla unutamayacağım.
- C) Zaten ısıtmayan güneşin kaybolmasıyla herkes titremeye başladı.
- D) Yıllar boyu azimle çalıştı ancak yine de küçük bir evin sahibi olamadı.
- E) Sakinlik istediği gecelerde şarkılarıyla kendini huzurun kucağına bırakırdı.

HIZ RENK

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “kadar” sözcüğü cümleye yaklaşıklık anlamı katmıştır?

- A) Bu merdivenleri yapıldığı günden beri bu kadar telaşla çıkmamışımıdır.
- B) Bayiler toplantısına beklediğimiz kişiler gelmemiş, yirmi kadar katılım olmuştu.
- C) Haberi alır almaz arabasına atlayıp hastaneye kadar ayağını gazdan çekmemişti.
- D) Bu konuyu siz anlayana kadar defalarca anlatmaya inanın hazırım.
- E) Ay sonunda yapılacak olan sınava saat 17.00’ye kadar mutlaka başvurmalsınız.

8. Aşağıdakilerden hangisinde “için” sözcüğünün yay ayrıç içinde belirtilen anlamı yanlıştır?

- A) Yıl sonunda öğretmenlerimiz için güzel bir yemek vereceğiz (Özgüleme).
- B) Mehmet Akif Ersoy için sempozyum planımız hâlâ sürüyor (Hakkında).
- C) Babamın, çocukları için göze alamayacağı hiçbir şey yoktur (Uğruna).
- D) Asırlar öncesinden bildiğimiz gibi Kays, Leyla için çölle vurur kendini (Amaç).
- E) Kemal Tahir için, aydının geçmişine düşman olması büyük bir hatadır (Görelilik).

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “yalnız” sözcüğü bağlaç olarak kullanılmamıştır?

- A) Dün sizi aramam gerekiyordu yalnız şarjımın bittiğini geç fark ettim.
- B) Eğitimciler epeydir insanların gözlerini hayale çevirmişti yalnız şimdi ezbere döndürmeli.
- C) Bütün kontrolleri yapmıştım yalnız sondaki birkaç sayfayı incelememiştim.
- D) Bazı insanlar yalnız yaşamayı geliştirici, besleyici bir gereksinim olarak kabul ediyor.
- E) Toplantı için erkenden hazırlanmıştım yalnız çıkarken çantamı almayı unutmuşum.

10. I. Bu konuda bana güvendiğiniz için sizlere teşekkür ederim.
- II. Telefonla çok fazla vakit geçirdiği için babası onu uarmaya karar verdi.
- III. İlerde daha düzenli bir hayatı olması için şimdiden bir şeyleri halletmeye çalışıyor.
- IV. Geniş bir aile olduğumuz için bu eve bize biraz küçük gelebilir.
- V. Bu pazar seni görmek için Türkiye’nin diğer ucundan yola çıkacağım.

“İçin” edatı numaralanmış cümlelerden hangilerinde diğerlerinden farklı bir anlam ilişkisi kurmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve V
- D) III ve V
- E) IV ve V

11. (I) Türkiye’de Akdeniz kıyı şeridinde yetişen turuncgillerin insan sağlığına katkıları saymakla bitmez. (II) C vitamini açısından hazine değerinde olan portakal vücut direncinin yıkılmaz duvarlarını örerken cildi de genç tutan bir gençlik aşısı gibidir. (III) Yüksek lif oranıyla uzun süre tokluk hissi veren ve göz sağlığını destekleyen greyfurtun “mucizevi meyve” olarak anılması kesinlikle tesadüf değildir. (IV) Tarihsel serüveninde nadir bulunmasından dolayı krallara hediye olarak sunulan limon soğuk algınlığına ve enfeksiyonlara doğal kalkan olmasıyla, mutfakta her yemeğe yakışmasıyla haklı bir şöhrete sahiptir. (V) Dalından koparılıp mutfaklarımıza taze taze giriyorken turuncgilleri hafif atıştırıcılara ya da lezzetli tariflere eklemenin tam zamanı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde edat ve bağlaç birlikte kullanılmamıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve V
- E) III ve V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat ya da bağlaç yoktur?

- A) Yeni hedeflerimize doğru odaklanıp çalışmalarımızı hızlandırdık.
- B) Çalışmalarımızda emniyet ve konforu bir arada sunmayı hedefledik.
- C) Yeni çalışmalarımızla size daha iyi hizmet verme amacındayız.
- D) Öncelikli dileğimiz yolcularımızın sürekli memnuniyeti olacaktır.
- E) Daha iyiye ulaşmamız konusunda önerilerinizi bizimle paylaşmanızı bekliyoruz.

04

Edat, Bağlaç ve Ünlem

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “ve” sözcüğü özneleri bağlama görevindedir?

- A) Ana temaları korku ve kaçış gibi olgular çerçevesinde tespit edip kurguluyor.
- B) Vardı aslında sana söylenecek söz ve zihnimin karanlık köşelerinden verilecek cevaplar.
- C) Tenha köşelerde ağız ağıza ve fısıltıyla konuşurlarken otobüsün gelmesiyle sustular.
- D) Fırsat varken geleceği için çalışmayıp eğlence ve keyfe dalan kimse sonunda aç kalır.
- E) Fatih’in mirası olan İstanbul dünyanın en güzel ve en harikulade şehridir.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde edat grubu farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Evrenin düzenine dair sırları insanoğlu yüzlerce yıldır keşfetmeye çalışıyor.
- B) Anlattıkça o vakte dek hiç olmadığım bir halde buldum kendimi ve başladım ağlamaya.
- C) Gün boyu çok yorulduğu için akşam biraz dinlenip erkenden uyurdu.
- D) Sizler şimdiye değin gerekli araştırmaları, incelemeleri zaten yapmış durumdasınız.
- E) Öykü, olumsuz imajlarla kurulmasına karşın okuyucuya hoş gelecek mesajlar da içeriyor.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünlem anlamı bulunduğu halde ünlem türünde sözcük kullanılmamıştır?

- A) Hey Allah’ım! Kime, ne desem illaki itiraz ediyor bugünlerde.
- B) Aferin! Sınavdaki başarından ötürü seni tebrik ediyorum.
- C) Ah! Yüreğimdeki beni bitiren sızıyı kim nereden bilebilir ki...
- D) Yeter, artık bir daha sizi burada görmek istemiyorum!
- E) Aman! Mobilyaları merdivenden çıkarırken sağa sola vurmayın.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “ne...ne” bağlacı yer tamlayıcılarını bağlama görevinde kullanılmıştır?

- A) Farklı anlatım tekniklerini kullanan yazar hikâyelerinde ne Avrupalı ne de Asyalıdır.
- B) Çocukluk arkadaşımın yıllar sonra ne gelmesini ne de bizde kalmasını önemsemiştim.
- C) Son günlerde marketlerde ne kolonya ne sabun bulabiliyoruz.
- D) Eğer olay anlattığın gibiyse senin bu durumunu ne şah ne sultan çözebilir.
- E) Romanda çatışma unsurlarını oluştururken orada ne mizaha ne de ironiye rastlarız.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde edat ve bağlaç bir arada kullanılmamıştır?

- A) Kucağında kedisiyle çalışma odasında keyif çatmaktaydı oysa dışarı çok kötüydü.
- B) Şems’in gitmesine dair bir metin öyküye eklenerek kolajda yapılmış burada.
- C) Batı edebiyatında modern zamanlara kadar mekân, hem edebî eserlerde hem eserlerin eleştirilerinde ön plana çıkmamıştır.
- D) Ev sahibini bu denli abartılı bir şekilde ve bilgece oynayan bu isim, devlet sanatçısıymış.
- E) Dilemma, kurmaca dünya ile gerçek dünyanın birbirine karıştığı bir ikilemin öyküsüdür.

H
I
Z
R
E
N
K

6. “Sonuçta biz bile bu hareketimizden ötürü hiç kimseden bir karşılık beklemedik.”

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin türü aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) İsim - bağlaç
- B) Zarf - edat
- C) İsim - edat
- D) Bağlaç - edat
- E) Zarf - bağlaç

7. Antik çağlardan günümüze kadar varlığını sürdüren önemli yapılardan birisi olan deniz fenerleri, deniz ticaretinin gelişmesindeki en önemli basamaklardan birisini oluşturmuştur. Hem karaya hem de denize ait olan fenerler, barış dönemlerinde gemilere kılavuzluk yaparak ticaretin devamlılığını sağlamıştır. Böylelikle limanların, şehirlerin ve şehir ekonomisiyle birlikte devlet hazinesinin de gelişmesini sağlayacak bir kanal oluşturmuştur.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirtisiz isim tamlaması vardır.
B) Birden fazla bağlaça yer verilmiştir.
C) Sıfatı belirten zarf kullanılmıştır.
D) Belgisiz sıfat ve belgisiz zamir kullanılmıştır.
E) Edat grubu sıfat görevindedir.

8. Gidecektir çünkü yalnızken hayal edip onu rahatlatan Ankara artık yoktur. Bunu kabullendikten sonra ilk otobüsle dostlarının olduğu İstanbul'a doğru yola çıkar. Dostluğa duyulan özlemin yanında mekânın dostluklarla anlam kazandığını, o dostlar olmadığında da anlama dair kayıplar yaşadığını çok iyi bilmektedir.

Bu parçadaki altı çizili sözcükler tür bakımından ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) çünkü B) artık C) doğru
D) da E) dair

9. Cemal Şakar, gerek seçtiği temalar gerekse kullandığı tekniklerin sürekli olarak değişmesiyle birçok çağdaşından ayrılmıştır. Ne gelenekçi ne de modernist bir yazar olan Şakar, tema açısından geleneksel bir iz sürerken biçimsel açıdan postmodern anlatım tekniklerinin imkânlarından sonuna kadar yararlanır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat B) Bağlaç
C) Edat grubu D) İsim tamlaması
E) Belgisiz zamir

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde edat grubu niteleme sıfatı görevinde kullanılmıştır?

- A) Yol, edebiyatın dününden bugününe değin başvurulmuş temalardan biri olmuştur.
B) Akşama doğru evden çıkıp çarşıdaki işlerimi halletmeyi düşünüyorum.
C) Çocuğun durgunluğu, daha önce ciddi bir rahatsızlık geçirmesinden dolayıdır.
D) Modern dönemden itibaren öyküden daha kısa olan öykünün bir alt türü doğmuştur.
E) Bulgakov gibi öykücüler daha çok yaşadıkları dönemi kendilerince kaleme almışlardır.

11. Fantastik kurgu, bütünüyle hayal gücünün yarattığı bir dünyada, bilinmeyen bir zamanda, tamamiyle yabancı varlıkların fantastik bir olay örgüsü etrafında birleştiği hatta yazara ait bir dünya olarak ortaya çıkar.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) İsim - sıfat - isim - bağlaç - edat
B) Sıfat - fiil - zarf - edat - sıfat
C) İsim - sıfat - zarf - edat - bağlaç
D) Zarf - sıfat - isim - bağlaç - sıfat
E) İsim - sıfat - isim - bağlaç - sıfat

12. Uzaklar'daki hikâyelerle hikâyemi değiştirdiğimi yahut değiştirmekte olduğumu görüyorum. Bir kere her şey, Berlin Duvarı yıkılana kadar kolaydı. Çok slogan, geçersizleşti. Artık kimliğe dair netlik kayboldu.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirtisiz isim tamlaması vardır.
B) Birden fazla edata yer verilmiştir.
C) "yahut" sözcüğü bağlaç görevindedir.
D) Belgisiz sıfat ve belgisiz zamir kullanılmıştır.
E) Edat grupları zarf görevindedir.

05

Edat, Bağlaç ve Ünlem

1. (I) Eleştirmenler, şiirlerinin kolay anlaşılmayan, kapalı bir yapısı olduğunu söylerler. (II) Oysa onun yaşam serüvenini bir ölçüde biliyorsanız o şiirler, sizin için hiç de kapalı bir nitelik taşımaz. (III) Onlarda toplumsal baskılar altında ezilen insanların sıkıntılarını ve bilinçaltı dünyalarını bütün yönleriyle bulabilirsiniz. (IV) Bunları yansıtan imgeler, yoğun anlamlar içerir. (V) Bu durum şiirlerini her okuyuşunuzda onların başka bir yanının ayırımına varmanızı sağlar.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde edat ya da bağlaç yoktur?

- A) I ve II B) III ve V C) I, II ve III
D) I, IV ve V E) III, IV ve V

2. Sanatçının kendisine ve topluma karşı sorumlulukları vardır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki altı çizili sözcükle türce özdeş bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Sanatçı şiirlerinde dilin yerleşik değerlerini olduğu gibi kullanmaktan kaçınmıştır.
B) Değişik çağrışımlarla okuyucuya farklı yorum alanları oluşturulmuş.
C) Her şiirinde hayata dair pek çok ayrıntıyı görebiliyoruz.
D) Şiirleri, uzun zaman önce yazılmasına rağmen hâlâ taptaze.
E) Gerçek sanatçı zamanında anlaşılmasa bile hak ettiği değeri bulacaktır.

3. “Yazarın oluşturduğu metin, okur ile buluştuğunda yazarın ürünü olmaktan çıkar.”

“İle” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki farklı türde kullanılmıştır?

- A) Sanatçıyla yapılan bu söyleşide onun hayatına dair ayrıntıları öğreniyoruz.
B) Farklı dergilerde çıkan şiirleriyle gazetelere yazdığı sanat yazıları ayrı ayrı kitaplarda bir araya getirilmiştir.
C) Yazarın toplumsal benliğiyle uyumlu olarak meydana getirdiği metinler de vardır.
D) İyi bir yazar okuruyla sürekli iletişim halinde bulunmaya özen gösterir.
E) Yazdığı pek çok eseri klasik eserlerle karşılaştırdığını kendi söyledi.

H I Z R E N K

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat ya da bağlaç yoktur?**

- A) Ailesiyle çıkacağı tatili düşündükçe gözlerinin içi gülüyordu.
B) Uzunca bir süredir tasarladıklarını gerçekleştirmek için fırsat kolluyordu.
C) Sanatçı ne geçmişi yok saymalı ne de bugünde kalmalı.
D) Kurumda görevli öğretmenler saat 9.00’a doğru birer ikiyeşer odaya giriyor.
E) Televizyondaki Karadeniz türküleri Karadeniz’in o güzel yaylalarını gözümüzün önüne getirdi.

5. (I) Gölü keşfetmek üzere Göynük’e doğru yola çıkıyorum. (II) Erenler ile Kurudağ’ın yamaçları arasındaki dar bir vadinin heyelan sonucu tıkanmasıyla oluşan göl deniz seviyesinden 820 metre yükseklikte. (III) Derinliği 20 metre kadar olan gölde alabalık yetiştiriliyor. (IV) Gölün huzur dolu kıyıların tadını çıkarıp tekrar yola koyuluyorum. (V) “Yavaş Şehir” Göynük’ü keşfedeceğim için heyecanlıyım.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümleler için hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede birden çok edat vardır.
B) II. cümlede hem edat hem bağlaç vardır.
C) III. cümledeki “kadar” sözcüğü edattır.
D) IV. cümlede edat kullanılmamıştır.
E) V. cümlede edat amaç ilgisi kurmuştur.

6. I. Gönülümle oturdum da hüznlendim o yerde
Sen nerdesin ey sevgili, yaz günleri nerde
II. Bizim mahalle de İstanbul’un kenarı demek
Sokaklarında yürünmez ki yüzme bilmeyerek
III. Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
IV. Çiziyorum havaya dünyamı bir çiçekle
Ve hayran bakıyorum bu rüya gibi şekle
V. Uçuyor rüzgar gibi altımdaki küheylan
Ne kadar dizginlesem yavaşlayacak değil

Numaralanmış dizelerle ilgili olarak hangisi söylenemez?

- A) I. de edat, bağlaç ve ünlem kullanılmıştır.
B) II. de birden çok bağlaç vardır.
C) III. de edat benzetme anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. de birden çok edat vardır.
E) V. de olumsuzluk edatı vardır.

7. Televizyona rağmen varlığını sürdüren Sinema, sadece
I
hikâyeyi veya durumu perdeye taşımakla ilgili bir süreç
II III
değildir bence.
IV V

Yukarıdaki cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisi ile ilgili açıklama yanlıştır?

- A) I. sözcük edattır.
B) II. sözcük bağlaçtır.
C) III. sözcükte bağlaç eklemiştir.
D) IV. sözcük olumsuzluk edatıdır.
E) V. sözcükte bir edatın görevini üstlenen ek vardır.

8. Yazarlık yaşamak, günlüklerine karşın insanın kendi
I
kendine yetmesini sağlıyor. Boş bir iyimserlik değil bu;
II
eğer bir acınız varsa onun peşinden gider, sizi bundan alı-
koyacak her şeyi dışlarsınız. Bu dışlama, yazma eyleminin
doğasından gelir çünkü yazmak tek başına
III
gerçekleştirilen bir eylemdir. Yazan kişi duygularını ve za-
manını iyi yönetmek durumdadır. Bunu gereği gibi
IV
yapmadığı, çevresindeki insanlarla ilişkiyi ustalıkla düzenle-
yemediği için yazın alanında çok iyi işler
V
yapmış birçok insanın yitip gittiği söylenebilir.
**Yukarıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi türce diğerle-
rinden farklıdır?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

9. “ile” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde farklı türdedir?
A) Aşçılarıyla meşhur olan Bolu’da eski evlerin bazıları tu-
rizme kazandırılmış.
B) İzzet Baysal Caddesi mağazaları, otelleri, hediyelik
eşya dükkânlarıyla her zaman canlı.
C) Heykelde şaha kalkmış atının sırtında elinde sazi, be-
linde hançeriyle tasvir edilmiş Köroğlu.
D) Birkaç kilometre ileride her iki yanda kavak ağaçlarının
sıralandığı uzun köy yollarıyla patikalar tam bir kır pa-
noraması sunuyor.
E) Mudurnu’nun yaşayan en eski değerlerinden biri olan
Eski Çarşı’nın dar sokakları hazinelerle dolu.

10. Yazarlık hayatına roman ile başlayan sanatçı yapıtla-
I
rında okuru da daima işin içine katmış hatta okuru bir
II III
bakıma yazar konumuna getirmiştir. Yazılarında elinden
geldiği kadar susması bundan. Bu suskunluk oku-
IV
run düzeyini geliştirmek için de önemli bir rol üstleniyor.
V

**Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangile-
ri birbirinden farklı türde değildir?**

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) III ve V

11. 1950-1951 kışında, yatakhane uyumaya çalışırken hep
aynı saatte boza güğümü ile yandaki sokaktan
I
geçen bozacının melankolik sesi bir bıçak gibi saplanırdı
II
o çocuk yüreğime. Şimdi de kış gecelerinde kimi semtleri-
mizden bazen bozacılar geçiyor ama ellerinde artık piringç
güğüm değil plastik şişeler var. Bir zamanlar mermer
III
güğümde ya da göbekli ama boynu ince kocaman cam
şişelerde bizleri bekleyen bozasından içmek için özellikle
IV
gidilen Vefa Bozacısı ise hâlâ yerinde.
V
**Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi
diğerlerinden farklı türdedir?**
A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Gökteki yıldızlar kadar sayısız

Ah yurdumun kimsesiz ve yoksul çocukları
Anladım farkınız yok koparılmış başaktan
Alın bu gözleri benden, alın bu yüreği artık
Utaniyorum yaşamaktan

Yukarıdaki dizeler için,

- I. Karşılaştırma anlamlı edat kullanılmıştır.
II. Bağlaç sıfat tamlamasının tamlananlarını bağlamıştır.
III. Ünlem türünde sözcük kullanılmıştır.

ifadelerinden hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

H
I
Z
R
E
N
K

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Fiiller

FİİL ÇEYLEM

ÇEKİMLİ FİİL

Bir kip ve şahıs bildiren fiillerdir. Unutmamalıyız (1. çoğul şahıs gereklilik), dinle (2. tekil şahıs emir), biliyorlar (3. çoğul şahıs şimdiki zaman)

1. Basit Çekimli (Zamanlı) Fiil

Haber ya da dilek kiplerinden sadece birini alan fiillerdir. temizleyeceksiniz, konuşsam...

2. Birleşik Çekimli (Zamanlı) Fiil

Haber ya da dilek kiplerinden sonra -idi/-imiş/-ise ek fiil eklerinden birini daha almış fiillerdir. temizleyecektiniz, konuşsaymış

ANLAMLARINA GÖRE FİİLLER

1. Kılış (iş) Fiilleri

Bir nesneyi etkileyen fiillerdir.

yırt-, taşı-, sil-, böl- vb.

2. Oluş Fiilleri

Değişerek yeni bir görünüm kazanmayı anlatan fiillerdir.

sarar-, bayatla-, büyü- vb.

3. Durum Fiilleri

Öznenin durumunu anlatan fiillerdir.

ağla-, yat-, otur- vb.

FİİLDE KİP

Haber ve dilek kipleri olmak üzere iki tür kip vardır.

1. Haber Kipleri

Fiillerin zamanını bildiren kiplerdir.

I. Şimdiki zaman : -yor	➤ bakıyor
II. Gelecek zaman : -ecek	➤ bakacak
III. Geniş zaman : -ar	➤ bakar
IV. Görülen geç. zaman : -dı -tı	➤ baktı
V. Duyulan geç. zaman : -mış	➤ bakmış

2. Dilek Kipleri

Bu kiplerde zaman anlamı yoktur. İstek ya da dilek bildirirler.

I. Gereklilik : -malı	➤ bakmalıyım
II. İstek : -a -e	➤ bakayım
III. Dilek-şart : -sa -se	➤ baksa
IV. Emir : Eki yok	➤ bak, baksın, bakın...

FİİLDE ŞAHIS

Fiilleri gerçekleştiren kişi veya varlıklardır. Fiilde şahıs anlamı eklerle belirtilir.

Ben	➤ yapacağ - ım	1. Tekil
Sen	➤ yapacak - sın	2. Tekil
O	➤ yapacak -	3. Tekil
Biz	➤ yapacağ - ız	1. Çoğul
Siz	➤ yapacak - sınız	2. Çoğul
Onlar	➤ yapacak - lar	3. Çoğul

EK FİİL (EK EYLEM)

Ek Fiiller

Günümüz Türkçesinde iki görevde kullanılan ek hâlinde bir fiildir.

İsim soylu sözcüklere ve söz öbeklerine gelerek onları yüklemleştirir.

Basit çekimli fiillere gelerek onları hikaye, rivayet ya da şart birleşik çekimli hâle getirir.

Ek fiil bu görevleri aşağıdaki şu eklerle yapar.

I. Ek fiilin bilinen geçmiş zamanı ⇒ -idi(-dı / -di / -du / -dü / -tı / -ti / -tu / -tü)

II. Ek fiilin duyulan geçmiş zamanı ⇒ -imiş(-mış / -miş / -muş / -müştü)

III. Ek fiilin şart çekimi ⇒ -ise(-sa / -se)

IV. Ek fiilin geniş zamanı ⇒ -im / -sin / -dir
-iz / -sınız / -dirler

EK FİİLİN İKİNCİ GÖREVİ

Sabahları kahvaltıdan önce mutlaka yürüyordu.

şimdiki zamanın hikâyesi

Bizim ilçeye yeni bir spor salonu yapılacakmış.

gelecek zamanın rivayeti

Bizimle çalışırsan sen kârlı çıkarsın.

geniş zamanın şartı

Dikkat

Ek fiilin üçüncü tekil geniş zaman eki (-dır / -dir) fiillere gelir ancak birleşik çekim oluşturmaz. Kesinlik ve ihtimal bildirir.

Nuri ortalıkta görünmüyor, eve gitmişti. (Birleşik çekim değil)

EK FİİLİN BİRİNCİ GÖREVİ

Yeni aldığımız bisiklet çocuğa biraz büyüktü.

Çağımızın önemli buluşlarından birisi de cep telefonlarıdır.

Mersin'in havası Adana'dan daha bunaltıcıymış.

Şirket toplantısı temmuzun sonundaydı.

Bu akşam evdeyseniz size geleceğiz.

Ek fiilin olumsuz "değil" edatı ile yapılır.

Bu soru hiç de kolay değilmiş.

Dikkat

İsim cümlelerinde ek fiilin geniş zaman eki (-dır/-dir) düşebilir. Bu cümlelerde görüntü olarak yoktur ama görev olarak bulunur.

Su bütün canlılar için önemli bir kaynak.(tır)

1. İş, oluş, hareket bildiren; bir şahsa ve kipe göre çekimlenebilen sözcüklere fiil denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiil kullanılmıştır?

- A) İki köy arasındaki uzaklık, aşağı yukarı 4 kilometreydi.
B) Parkta üzerinde numaralar bulunan banklar vardı.
C) Karikatür, olayları abartılı çizimlerle mizahi bir anlatıma dönüştürme sanatıdır.
D) Anlattıkları bıktırıcı, tatsız tuzsuz sözler yığınıydı.
E) Kendisini ötekilerden bilgice üstün görüyordu.

2. I. İzlenimlerinizi yazarken yaratıcı olmaya çalışmalısınız.
II. Öyküleyici anlatımda da betimleyici öğelere yer vermeniz.
III. Bu gibi durumlarda, inandırıcı kanıtlar bulmak zordur.
IV. Burada, olay birinci kişinin ağzından anlatılmaktadır.
V. Yumuşakçalar omurgasız, suda yaşayan, kabuklu hayvanlardır.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde fiil kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve V
D) I ve IV E) IV ve V

3. Haber kipleri fiillerin zamanını belirten kiplerdir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiil, haber kipi ile çekimlenmemiştir?

- A) Karşımda orta yaşlı, kamburca bir adam oturuyor.
B) Kitabı az ışıktaki okuduğu için gözleri kanlanmış.
C) Yarın ailecek Karagöl'e piknik yapmaya gideceğiz.
D) Kurumaması içi bahçedeki çiçeklere yazın bolca su vermelisin.
E) Çünkü fırtına, ağaçlarda ne meyve ne de yaprak bıraktı.

4. Dilek kipleri koşul, istek, gereklilik ve emir bildirir. Bu kiplerde zaman anlamı yoktur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dilek kiplerinden biri kullanılmamıştır?

- A) Bu ay sonuna kadar hazırlıklarımızı tamamlasak çok iyi olacak.
B) Kitapları bir an önce baskıya hazır hâle getirmeliyiz.
C) Kitaplardaki yanlışları belirleyip bir rapor hazırlayın.
D) Bu hafta kitabın ana yapısı hakkında bir toplantı yapalım.
E) Öğrenciler kitapları almak için çok aceleci davranıyor.

5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi istek kipiyle çekimlenmiştir?**

- A) Anlatılanlara kulak versen öğretmen ne demek istediğini anlarsın.
B) Lütfen, beni bundan sonra bu şekilde rahatsız etme.
C) Sıcaktan çok bunaldım, bana bir bardak soğuk su ver misiniz?
D) Aşk olsun, bunları senin söyleyebileceğine inanamıyorum.
E) Bu hafta sonu evde kalıp birlikte aksiyon filmleri izleyelim.

6. Bir kip ve şahıs bildiren fiillere çekimli fiil denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çekimli fiil kullanılmamıştır?

- A) Onun çalıştığı şirkette galiba bir elemana ihtiyaç varmış.
B) Satın aldıkları daire üç yıldan beri boş duruyormuş.
C) Orada kaldığım günlerde sürekli yurdumu ve ailemi öz-lüyordum.
D) Çocukluğumun o güzel günlerini özlemle hatırlarım.
E) Mahalle arkadaşlarının ağır şakalarını bile özlüyordu.

7. I. Bavulunu çaldıran ihtiyarın feryadına aldıran olmadı.
 II. Kadın, kendini odanın ortasına atarak ağlamaya başlar.
 III. Nasırlı eller, ağın içinde çırpınan balıklara doğru uzandı.
 IV. Parlak bir geleceğe kavuşabilmek için daha çok çabalamalısın.
 V. Denizin dalgalarına baktıkça çocukluk günlerini hatırlıyordu.

Numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla çekimli fiil kullanılmıştır?

- A) Bu ilanı köy meydanına, herkesin görebileceği bir yere asmalısınız.
 B) Müdür binaya girer girmez bütün öğrenciler kaçıştı, meydanda tek kişi bile kalmadı.
 C) Kardan kapanan İstanbul-Ankara yolunu açmak için hâlâ çalışıyorlar.
 D) Onun da aralarına katılması için gösterdikleri çaba boşa gitti.
 E) Bana söylediklerinizden doğrusu hiçbir şey anlamadım.

9. Bir kip ekinin kendi anlamı dışında başka bir kip ifade etmesine kip kayması ya da anlam kayması denir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu duruma bir örnek vardır?

- A) Lavabonun tıkanan borusunu açmak için gerekli pompayı bulamamış.
 B) Toplumun sorunlarını yansıtmak aydın ve sanatçılara düşer.
 C) Onun bu şapka giyme merakı, her zaman alay konusu oluyor.
 D) Yeni yürümeye başlayan çocuklar sık sık düşerler.
 E) Sakin tavırlı bir insandı, böyle sinirlenmesine bir anlam veremedim.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi farklı bir şahsa göre çekimlenmiştir?

- A) Başarıya ulaşmak için konulara düzenli çalışıp test çözmelisin.
 B) Okul bittikten sonra da yurt dışında yüksek lisans yaparsın.
 C) Yarın sabah bizim için güzel bir kahvaltı hazırlarsın.
 D) Derdini anlatmak için bundan sonra öğrenci işlerine gideceksin.
 E) Biz gelinceye kadar evin sağını solunu güzelce topla-sın.

11. "Zamanla nasıl değişiyor insan!

Hangi resmime baksam ben değilim."

Bu dizelerdeki fiillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "değişiyor" sözcüğünde haber kipi kullanılmıştır.
 B) "baksam" sözcüğü dilek kipiyle çekimlenmiştir.
 C) İkisi de aynı şahısla çekimlenmiştir.
 D) "değişiyor" oluş bildiren fiildir.
 E) "baksam" durum fiildir.

12. I. Suçsuzluğunu kanıtlayıncaya kadar akla kararı seçti.
 II. Yanlış yapmaktan korktuğu için her işi ince eleyip sık dokuyor.
 III. Kötü haberi alınca kafası allak bullak oldu.
 IV. Söylediğimi yapmamak için bin dereden su getirdi.
 V. O yıllarda doğan pek çok erkek çocuğuna Adnan ismi verilir.

Yukarıdaki cümlelerden hangilerinde kip kayması söz konusudur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) II ve V E) IV ve V

1. İş, oluş, durum bildiren sözcüklere “fiil” denir. Fiiller genellikle bir kip ve kişiye göre çekimlenerek kullanılır.

Bu açıklamada verilen bilgilere göre,

“Herhangi bir yüzey destek malzemesi olmadan sentezlenen metal nano yapılar; biyogörüntüleme, algılama ve katalizör araştırmalarının önemli bir bileşeni olarak dikkat çekiyor. Bu malzemeler tek boyutlu nano teller ve üç boyutlu nano parçacıklardan üstün özellikler taşıyor.”

yukarıdaki parçada kullanılan sözcüklerden hangileri fiildir?

- A) sentezlenen-dikkat çekiyor
- B) olarak-araştırmalarının
- C) algılama-taşıyor
- D) dikkat çekiyor-taşıyor
- E) sentezlenen-taşıyor

2. Bir sözcüğün parça içinde fiil olup olmadığını anlamak için sözcüğe getirilen eklere de bakmalıyız. Örneğin bir sözcük, fiilden isim yapım eki ya da isim çekim eki almışsa bu sözcüğe fiil diyemeyiz.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi fiildir?

- A) İnsan derisinde yaklaşık beş milyon algılayıcı hücre var.
- B) Yapay bir deriye yüksek sayıda sensör yerleştiriliyor.
- C) Sensörlerden gelen verilerin işlenebilmesi için bilgisayar sistemlerine ihtiyaç duyuluyor.
- D) Yapay derideki bütün sensörlerden gelen sinyaller analiz edilemiyor.
- E) Sadece sinyalinde değişim olan yani aktif hâle gelmiş sensörlerden elde edilen veriler işleniyor.

3. Kip ve şahıs anlamı taşıyan fiillere “çekimli fiil” denir. Kip ya da şahıs eki fiilde düşmüş olsa da fiilin çekimli olma özelliği değişmez.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde fiil, kip ve şahıs eki almamasına rağmen çekimlidir?

- A) Açık denizde hareket eden bir gemide eğleniyoruz.
- B) Eğlencemizi iki günlüğüne planlamıştık.
- C) Hava şartlarının ne kadar uygun olacağını tam olarak kestiremiyorduk.
- D) Konuyu daha iyi kavramak için derste anlatılanları dikkatli dinle.
- E) Dalgalar yavaş yavaş bize fırtınayı haber veriyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi çekimli fiil değildir?**

- A) Tüm anılarını ve varlığını gözünün önüne getirdi.
- B) Yanı başında gürül gürül akan ırmağa ilişti gözleri bir an.
- C) Al, götür beni buralardan, kimselerin olmadığı bir yere.
- D) Sadece yarınım kalsın şu küçücük heybemde.
- E) Hatıraların içindeki ben, yarına yelken açma peşindeyim.

5. **Kipler ikiye ayrılır:**

- I. Haber kipleri, zaman anlamı katar.
- II. Dilek kipleri; dilek, istek, emir ve gereklilik anlamları katar.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde fiil farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) Toplumlar, her zaman kendilerine bir öncü seçerler.
- B) Liderlik vasfı olan bu kişiler, toplumun içinden gelirler.
- C) Lider kişiler, toplumun bütün gelenek ve göreneklerini çok iyi bilirler.
- D) Lider seçilen kişilere bakıp toplumu analiz edebiliriz rahatlıkla.
- E) Lider insanlar, bir tehlike anında kendilerini siper edebilmeli toplumlarına.

6. Basit çekimli fiiller haber ya da dilek kiplerinden sadece biriyle çekimlenmiş fiillerdir. Birleşik çekimli fiiller ise haber ya da dilek kiplerinden birini aldıktan sonra ek fiilin -di (-idi), -miş (-imiş), -se (-ise) eklerinden birini daha alır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde hem basit hem birleşik çekime yer verilmiştir?

- A) Bu iş biraz daha uzarsa korkarım ki maaşları ödeyemeyeceğiz.
- B) Uzunca bir yolculuktan sonra kamp yerine akşam üzeri varabilmıştık.
- C) Öğleden sonra başlayan şiddetli yağmur yarım saatte evin önündeki bahçede gölcükler oluşturdu.
- D) İki gündür kapalı olan hava meteorolojinin verdiği bilgilere göre yarın açacakmış.
- E) Mayıs gelmesine rağmen evlerimiz sabah ve akşam saatlerinde serin oluyor.

7. Birleşik çekimli fiiller, birleşik yapıli fiillerle karıştırılmamalıdır. Birleşik çekimde en az iki kip, birleşik fiilde en az iki sözcük olmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde birleşik çekimli fiil kullanılmıştır?

- A) Âsım'ın nesli...diyordum ya...nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek.
- B) Top tüfekten daha sık, gülle yağın mermiler...
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdiğe güler!
- C) Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.
- D) Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...
Sen ki, İslâm'ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,
- E) Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

8. Karacaoğlan der ki kolu kırarım

Nedir yüce dağlar size zararım

Ararsam pınarın gözün ararım

Bulanmış da durulmuşu n'ideyim

Bu parçada verilen çekimli fiillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “der” geniş zaman, 3. tekil kişi ile çekimlenmiştir.
- B) “kırarım” basit çekimli bir eylemdir.
- C) “ararsam” birleşik çekimli bir eylemdir.
- D) Rivayet birleşik zamanlı fiil vardır.
- E) Bazı fiiller 1. tekil şahısla çekimlenmiştir.

9. Aşağıdakilerden hangisinde yüklem “geniş zamanın hikâyesinin olumsuzu” ile çekimlenmiştir?

- A) Er olan kişinin sözü er meydanında kulağa küpe olurmuş.
- B) Onulmaz derde düşenler önce erenler dergâhına gidermiş.
- C) Erenlerin dergâhında kul hakkı arayanların yeri olmazmış.
- D) Erenlerin sözünü kulağına küpe etmezsen musibetle uslanırsın.
- E) Er olan kişinin lokması er kursağında asla kalmazdı.

10. Fiiller, anlamlarına göre “iş (kılış), oluş, durum” fiilleri olmak üzere üçe ayrılır.

- İş (kılış) fiillerinde öznenin iradesiyle gerçekleşme ve yapılan işten etkilenen bir nesnenin bulunması söz konusudur.
- Oluş fiillerinde öznenin iradesi dışında gerçekleşme, belirli bir sürece ihtiyaç duyma ve nesne almama söz konusudur.
- Durum fiillerinde ise öznenin içinde bulunduğu durumu anlatma ve nesne almama söz konusudur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde hem iş hem durum fiili yer almaktadır?

- A) Sustu bir anda, lakin yumruklarını bir demir hâline gele-
ne kadar sıkıyordu.
- B) Her sözde biraz daha kızıyor ve içten içe bağıırıyordu adeta.
- C) Sandalyeden yavaş yavaş kalktı ve birkaç adım yürüdü.
- D) Lakin ihtiyarlamıştı Şevki Efendi, bastona ihtiyacı var gibiydi.
- E) Kırışmış yüzünün bir de rengi uçunca tanınmaz hâle geldi.

11. Saçlar dökülüyor kiminde yıllar geçtikçe. Kiminin de ak düşüyor saçına. Kiminin boyu kısalıyor kiminin kilosu artıyor. İnsan gün geçtikçe bir şekilde olgunlaşıyor. Biz romancılar da bunu affetmiyoruz.

Parçadaki fiillerle ilgili değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) “dökül-” oluş fiilidir.
- B) “ak düş-” durum fiilidir
- C) “kısal-” oluş fiilidir.
- D) “affet-” kılış fiilidir
- E) “olgunlaş-” oluş fiilidir.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde haber kipiyle çekimlenmiş fiil yoktur?

- A) Çanakkale ve Kütahya seramik üretiminde adından sıkça söz ettiriyor.
- B) Seramik sanatının eski parlak günlerine kavuşması için destek verilmelidir.
- C) Canlı renkleri, ışıltı yüzeyleriyle çiniler; mimarinin süsleme alanındaki vazgeçilmezleri arasında yer alıyor.
- D) Çininin serüveni Anadolu'da Selçuklularla başlamışsa da asıl büyük atılım Osmanlıda görülmüştür.
- E) Selçuklu ve Osmanlı çini ustalarının elinden çıkan çiniler, süsleme sanatının başarılı örnekleri kabul edilir.

1. Fiiller, haber kipiyle yapılan çekimlerde zaman anlamının dışına taşabilirler. Başka bir ifadeyle kullanılan haber kipi ile yapılan eylemin zamanı örtüşmeyebilir. Bu duruma “fiillerde anlam kayması” adı verilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bir anlam kayması yoktur?

- A) Makaleler genellikle dergilerde ya da alana özgü kitaplarda yayımlanır.
- B) Asla pişman olmuyorum makaleye harcadığım zamandan ötürü.
- C) Meslek odaklı makaleleri her daim okuyorum.
- D) Bu makaleyi bir hafta sonra dergiye gönderirim.
- E) Okuduğum makaleler meslek hayatıma ileride mutlaka katkı sağlar.
2. I. Caddenin gürültüsünü duymamak için camı kapatmak zorunda kaldı.
- II. Körebe oynayan çocuklardan biri taşa takılınca düşmüş.
- III. Titreyen elleriyle bize bir şeyler ikram etmeye çalışıyor.
- IV. Maça gitmek için otobüsten bir sonraki durakta ineceğiz.
- V. Ve sen şimdi git bizleri düşünmeden hatta ardına bile bakmadan.

Numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Edebiyat öğretmeni Tahsin, öğrencilerin fiillerde kip ve şahıs konularını anlayıp anlamadıklarını ölçmek için sınıfta bir yarışma yapıyor. Yarışmaya Dilek, Esat, Çınar, Özgün ve Cafer adlı öğrenciler katılacaklardır. Herkes bir cümle kuracak ve bu cümle aşağıda verilen kurallar çerçevesinde oluşturulacak.

- İkinci tekil şahıs eki kullanılacak.
- İstek kipinin hikâyesiyle çekimlenecek.
- Olumsuz çekim kullanılacak.

Dilek: “Büyüyünce tenisçi olmayabilmişim.”

Esat: “Keşke o maçta sen de olaydın.”

Çınar: “Verdiğin sözden caymayaydın kardeşim.”

Özgün: “Yazdıklarımı okumasan diyorum arkadaşım.”

Cafer: “Herkes seviyesi kadar konuşaymış.”

Buna göre hangi öğrenci yarışmayı kazanmıştır?

- A) Dilek B) Esat C) Çınar
- D) Özgün E) Cafer

H
I
Z
R
E
N
K

4. Çağırırsam bile gelme, yorulma ne olursun,
Sen üzülme, incinme, kırılma ne olursun,
Beni yanlış anlama, darılma ne olursun,
Senden sadece beni sevmeni istiyorum.

Bu parçadaki fiillerle ilgili değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) “çağırırsam” sözcüğü, tasarlama kipiyle çekimlenmiştir.
- B) “yorulma” sözcüğü, ikinci tekil kişi ve emir kipinde çekimlenmiştir.
- C) “ne olursun” sözcüğü, istek kipinde çekimlenmiştir.
- D) “istiyorum” sözcüğü basit fiildir ve şimdiki zaman ile çekimlenmiştir.
- E) “üzülme” sözcüğü, türemiş fiildir ve basit çekimlidir.

5. Ne kadar zulmetsen ah etmem sana
Her iki cihanda gül kana kana
Seninle cehennem ödüldür bana
Sensiz cennet bile sürgün sayılır

Bu parçadaki sözcüklerden hangileri dilek kipleriyle çekimlenmiştir?

- A) ah etmem - gül
- B) zulmetsen - ah etmem
- C) gül - sayılır
- D) ah etmem - sayılır
- E) zulmetsen - gül

6. Bir grup onu temize çıkardı, diğer bir grup ise onu ebedî bir ayıba mahkûm etti.

Bu cümledeki altı çizili fiillerin kipleri ve çekimleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

Kip	Çekim
A) Geniş zaman	Birleşik çekim
B) Görülen geçmiş zaman	Birleşik çekim
C) Görülen geçmiş zaman	Basit çekim
D) Şimdiki zaman	Basit çekim
E) Duyulan geçmiş zaman	Basit çekim

7. Aşağıdakilerden hangisinde parantez içinde verilene uygun bir kullanım yoktur?

- A) Şimdi sen kalkıp gidiyorsun, git.
(Basit çekimli fiil)
- B) Oysa ben senin gözlerinsiz edemem.
(Haber kipi)
- C) Oysa Allah bilir bugün iyi uyanmıştık.
(Görülen geçmiş zamanın rivayeti)
- D) Bıraksalar gökyüzü kendini ikiye bölecekti.
(Şart kipiyle çekimlenmiş fiil)
- E) Gözlerin durur mu onlar da gidiyorlar.
(Geniş zaman 3. tekil kişi çekimi)

8. I. Tüm dosyaları ayrı ayrı tanzim ediyor.
II. Numara verilmeyen dosyaları amirine bildirdi.
III. Dosyaları masada gören amir şaşırırvermiş.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerdeki yüklemelerin ortak özelliği hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Birleşik çekimli olmaları
- B) Kılış fiili olmaları
- C) Aynı kipte çekimlenmiş olmaları
- D) Dilek - şart kipleriyle çekimlenmiş olmaları
- E) Basit çekimli olmaları

9. Organ nakli, hastaların hayatta kalabilmesi için kritik bir adım olarak görülüyor. Ancak bazen kişisel değişimleri de beraberinde getirebiliyor. Kalp nakli gibi büyük bir operasyonun ardından hastalar, kimi zaman bambaşka birine dönüşebildiklerini ifade ediyordu. Yeşil biber ve tavuk tüketmeyen bir hastanın, nakil sonrası bu yiyecekleri sevmeye başladığı ve organı bağışlayan kişinin de bu gıdalara düşkün olduğu ortaya çıktı.

Bu parçadaki fillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "görülüyor" sözcüğü, 3. tekil şahısla ve haber kipiyle çekimlenmiş fiildir..
- B) "getirebiliyor" sözcüğü, türemiş yapı, basit çekimli fiildir.
- C) "ifade ediyordu" sözcüğü, birleşik çekimlidir.
- D) "ifade ediyordu" sözcüğü, iş(kılış) fiilidir.
- E) "ortaya çıktı" sözcüğü, birleşik yapı, basit çekimli fiildir.

10. Biz ne zaman yelken açsak sevdalara kesilmekte bütün

rüzgârlar.

Ve biz ne zaman bir parça aşk istesek yalnızlık kesiyor

önümüzü.

...

Bu parçada numaralandırılmış fiillerin kip ve şahısları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Kip	Şahıs
A)	(I) Şimdiki zaman (II) İstek kipi	3. tekil şahıs 1. çoğul şahıs
B)	(I) Geçmiş zaman (II) Şart kipi	3. çoğul şahıs 1. çoğul şahıs
C)	(I) Şimdiki zaman (II) Şart kipi	3. tekil şahıs 1. çoğul şahıs
D)	(I) Geçmiş zaman (II) Şart kipi	2. tekil şahıs 1. çoğul şahıs
E)	(I) Şimdiki zaman (II) Şart kipi	3. tekil şahıs 2. çoğul şahıs

11. • İki hafta önce gözlerinden ameliyat olduğu için artık gazete köşesini bile okuyabiliyordu.

- Sınavlar iyi geçerse Kuşadası tatiline gidersin.

Yukarıdaki altı çizili fiillerin olumsuz çekimleri hangisinde doğru verilmiştir?

- A) okumuyordu – gitmesin
- B) okuyamıyordu – gitmezsin
- C) okumazdı – gitmedi
- D) okuyamazdı – gidemezsin
- E) okumazdı – gidemedi

12. (I) Şu bir gerçek ki bütün büyük devletler, korona virüs üzerinde çalışıyordu. (II) Yalanlamadan da bu anlaşılıyor... (III) Kızamık aşısının, virüsle bağlantısı konusunda kimse bir şey bilmiyordu neredeyse. (IV) Bilenler de garip bir şekilde susuyordu. (V) Güya bilim dünyası, bu virüsün aşısını iki ay içinde bulacaktı.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangilerinin yüklemeleri "iş (kılış)" fiilidir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) II ve IV

04 Fiilde Kip Kişi

1. (I) Yer kabuğu tektonik plakalar denilen birkaç parçadan oluşur. (II) Okyanus altında yer alanlara okyanus plakaları, diğerlerine ise kara plakaları denir. (III) Bu plakalar Dünya'nın yer kabuğunun altında yer alan manto adlı katmandaki hareketlerin etkisiyle yavaş ama sürekli bir hareket hâlinindedir. (IV) Ya birbirleriyle çarpışır ya birbirlerinden uzaklaşırlar ya da birbirlerine sürtünerek geçerler. (V) Plakaların bittiği sınırlar pek çok fay hattından meydana gelir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, yüklem basit çekimli fiildir.
B) II. cümlede, yüklem haber kipiyle çekimlenmiş bir fiildir.
C) III. cümlede çekimli fiil yoktur.
D) IV. cümlede, bütün fiiller haber kipiyle çekimlenmiştir.
E) V. cümlede, yüklem geniş zamanla çekimlenmiş basit fiildir.

2. Obezitenin kalbe, akciğere ve karaciğere olan zararlı etkileri hâlihazırda bilinmektedir. Peki, beyne olan etkileri ne orandadır? Yeni bir araştırma obez olan gençlerin beyinde meydana gelen değişiklikleri inceledi. Araştırmaya göre beyindeki bu görünür değişiklikler, insanların bilişsel ve duygusal işlevlerini değiştirebiliyor.

- I. Şimdiki zamanla çekimlenmiş fiil vardır.
II. Fiiller haber kipiyle çekimlenmiştir.
III. Birleşik çekimli fiil vardır.

Yukarıdaki parça ile ilgili yapılan değerlendirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) II ve III
C) I ve II
D) Yalnız II
E) I, II ve III

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem yapıları ile anlatılışı aynı zamandadır?

- A) Kuzeyden esmeye başlayan rüzgâr kuvvetlenince ortalığı birbirine kattı.
B) Çocuklar oturma odasında Buz Devri isimli animasyonu izliyor.
C) Bir ay sonra bir konferansa katılmak için Almanya'ya gidiyoruz.
D) Zinde kalabilmek için her sabah düzenli bir şekilde yürür.
E) Birazdan bir sağlık ekibi yardım etmek için buraya gelecek.

4. Uzmanlar, hastalıklarla mücadelede -tamamen göz ardı edemesek de- en azından antibiyotik kullanımını sınırlamamız ve yalnızca doktorların gerekli gördüğü durumlarda antibiyotik almamız gerektiğini belirtiyor.

Bu parçada yer alan çekimli fiiller aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) göz ardı edemesek – kullanımını
B) sınırlamamız – almamız
C) belirtiyor – almamız
D) göz ardı edemesek – belirtiyor
E) sınırlamamız – gördüğü

5. Bunca yıl yaşadım

Elime ne geçtiyse yitirdim

Biraz daha yaşayacağım

Yalnız bir şey biriktirebildim

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bütün dizelerde haber kipiyle çekimlenmiş fiil vardır.
B) Birleşik çekimli fiil vardır.
C) Birleşik fiil kullanılmıştır.
D) 3. tekil kişiyle çekimlenmiş fiil vardır.
E) Fiil kipinde anlam kayması vardır.

6. İşte bu noktada etik değerlerin varlığı, var olan düzenin bozulmasını önleyebilen bir kalkan durumunda kendini göstermektedir. Halkla ilişkiler mesleği de insan ve toplumdan bağımsız bir şekilde düşünülemez. Toplum için önemli olan değerler, ilkeler halkla ilişkiler yönetimi içinde vazgeçilmez kıymetli yapı taşlarıdır.

Bu parçadaki fiillerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Parçada çekimli fiil sayısı ikidir.
B) Fiillerden biri şimdiki zamanla çekimlenmiştir.
C) Fiiller 3. tekil şahısla çekimlenmiştir.
D) Fiiller haber kipiyle çekimlenmiştir.
E) Fiiller yapı bakımından türemiş fiildir.

7. Anlamaz, bilmezsin sen bizim halkı,
Sevgiyi bulasın, yakına gel ki...
Kalıplar gerçeği gösteremez belki
Gönül perdeleri sökülsün de gör.

Bu dörtlükle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) "Bilmezsin" fiilinin şahıs eki "anlamaz" fiili ile ortak kullanılmıştır.
B) "Bulasın" fiili istek kipiyle çekimlenmiştir.
C) "Gösteremez" sözcüğü yapıcı türemiş fiildir ve geniş zamanın olumsuz şekliyle çekimlenmiştir.
D) "Sökülsün" sözcüğü 3. tekil kişi ile çekimlenmiş, türemiş fiildir.
E) "Gör" sözcüğü emir kipi ile çekimlenmiş basit yapı bir fiildir.

8. Pek çok kişi klonlama kavramını ilk kez klonlanmış koyun Dolly'nin dünyaya gelmesi ile duydu. Moleküler genetik teknikleri kullanılarak bir canlının ya da hücrenin genetik olarak kopyasının oluşturulması amaçlandı. Klonlamanın üreme ve tedavi amaçlı kullanımına yönelik bilimsel araştırmalar da hızla devam ediyor. Bizler bu tür çalışmaları her yerden okuyoruz.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Klonlanmış" sözcüğü, 3. tekil şahısla çekimlenmiş fiildir.
B) "Duydu" sözcüğü basit fiildir ve basit çekimlidir.
C) "Amaçlandı" sözcüğü, haber kipiyle çekimlenmiştir.
D) "Devam ediyor" birleşik yapı bir fiildir.
E) "Okuyoruz" sözcüğü, iş (kılış) fiilidir.

9. Bazı kip ekleriyle bazı sıfat-fiil yapım ekleri görüntü olarak birbirine benzer.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bir ek, hem kip hem sıfat-fiil yapım eki olarak kullanılmıştır?

- A) Söyleyecek sözün yoksa susmayı dene
Uğraşma, gidecek o yine geldiği yere
B) Umudu kesilmiş insanla girişme söze
Solmuş gülün kokusu hiç olur mu taze
C) Eyvah! Yar yolunda eğlendik, kaldık
Bir şarkıyla ne fetih kapıları çaldık.
D) Bilinmez duaya, söyle kardeş, kim âmin okur?
Meseldir, görünmez kazanın hükmü çoktur.
E) Sahne ardında alınır en güzel pozlar
Her birinin hatırası bir ömrü yoklar

10. Vurduğun her yerden gül biter sanma
Sen beni ilk defa yaralamadın
Ben sana kul köle olurdum amma
Sen bana bir günlük yar olamadın

Bu parçadaki altı çizili sözcükler ile aşağıda verilen açıklamalar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
B) Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil
C) Emir kipiyle çekimlenmiş fiil
D) Geçmiş zamanla çekimlenmiş sürerlik fiili
E) 2. tekil şahısla çekimlenmiş türemiş fiil

11. Edebiyatımızda ve kültür tarihimizde hatırı sayılır bir

etki bırakmış olan Leon Cahun'un *La Bannière Bleue*

adlı romanının Galip Bahtiyar tarafından *Gök Bayrak*

adıyla yapılan çevirisi çok rağbet görmüş. Türkoloji

alanındaki eserleri ile bu alana ciddi katkılar sunmuş

olan merhum Necip Asım Yazıksız'ın aynı eserin *Gök Sancak* adıyla yaptığı tercümesi gereken ilgiyi görmemişti.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerin hangilerindeki ekler kip eki görevinde kullanılmıştır?

- A) Yalnız III B) II ve V C) III ve IV
D) Yalnız I E) III ve V

12. (I) Ceketimi bile almadan kapıdan sinirle çıktım. (II) Bir an önce adamı bulup hesap soracaktım. (III) Yolda koşar gibi yürürken çarptığım insanlara bile dikkat etmiyordum. (IV) Çarşıya ne kadar sürede gittiğimi hatırlamıyorum. (V) Mağazanın önüne geldiğimde adam beni kapıda karşılayıp bir yanlışlık olduğunu söyleyerek özür dileyince ne yapacağımı şaşırdım.

Yukarıdaki cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede yüklem haber kipiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümlede yüklem gelecek zamanın hikâyesidir.
C) III. cümlede yüklem 1. tekil kişiyle çekimlenmiş basit çekimli bir fiildir.
D) IV. cümlede yüklem şimdiki zamanla çekimlenmiş türemiş bir fiildir.
E) V. cümlede yalnız bir çekimli fiil vardır.

1. Ek-fiilin görevlerinden biri; isimleri, isim soylu sözcükleri ve isim görevli söz öbeklerini çekime sokarak yüklemleştirmektedir.

Aşağıdakilerin hangisinde ek-fiil bu açıklamadaki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Kalaylı bakır küflenmezmiş.
- B) Kul daralmazsa Hızır yetişmez.
- C) Şiir, kalemin duygu yüklü hâlidir.
- D) Ne zaman darda kalsak yardımımıza koşardı.
- E) Eseri, şekil ve muhteva yönüyle incelemişti.

2. Ek-fiilin görevlerinden biri de basit çekimli (bir kip eki almış) fiillere gelerek onları birleşik zamanlı hâle getirmektir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiilin bu açıklama-daki görevine örnek vardır?

- A) Romanın anlatımında üslup oldukça önemlidir.
- B) Romanın konusu tüm insanlığın yaşamıyla ilgiliydi.
- C) Romanın en önemli gayesi, hayatını okurda devam ettirmektir.
- D) Söz konusu romanı okuyan herkes, hayatını yeniden gözden geçirmişti.
- E) Romanın en önemli karakteri, her gün hayata yeniden başlıyor.

3. İsimler ve isim soylu sözcükler kip ve şahıs eklerini alamazlar. Bu ekleri alabilmeleri için ek-fiil almaları gerekir. Kip ve şahıs ekleri ismin aldığı ek-fiile gelir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya örnek bir kullanım söz konusudur?

- A) Korona virüsü ülkemizi tehdit etmeye başladı.
- B) Sağlık çalışanları maske takarak görevlerini yürütüyor.
- C) Virüsten korunmanın en önemli yolu temizlikti.
- D) Ekranlarda virüsten korunma yolları anlatılıyordu.
- E) Hijyenin önemi her geçen gün katbekat arttı.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmamıştır?**

- A) Salgın dolayısıyla yaklaşık elli gündür evdeyiz.
- B) Bütün gece uykusuz kaldığım için bitkinim.
- C) Sen de benim gibi yalnızlıktan şikayetçisin.
- D) Bozulan muslukların tamiri için bir ara usta çağırayım.
- E) Siz bu günlerde bizim en büyük yardımcımızsınız.

5. Ek-fiil, isimleri veya isim soylu sözcükleri çekime sokarak yüklemleştirir ya da fiillere gelerek onları birleşik çekimli yapar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde ek-fiil farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Atasözleri, bir milletin kültür hazinesidir.
- B) Her atasözünde bir yaşanmışlığın hikâyesi vardır.
- C) İbretlik bir olay yaşadığımızda dedem hemen bir atasözü söylerdi.
- D) Atasözlerinde yer yer ahenkli bir söyleyiş hâkimdir.
- E) Yörelere ait söyleyişler de atasözlerinin belirgin özelliklerindendir.

6. Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?

Rabbim isterse sular büküm büküm burulur,

Bu dizelerde, ek-fiil almış sözcük ve ek-fiilin görevi aşağıdakilerden hangisinde doğru açıklanmıştır?

Sözcük	Görevi
A) demiş	birleşik çekim yapmıştır
B) isterse	birleşik çekim yapmıştır
C) perçin	ismi yüklemleştirmiştir
D) vurulmaz	birleşik çekim yapmıştır
E) burulur	birleşik çekim yapmıştır

Ek Fiil

7. Eşin var, âşiyânın var, baharın var, ki beklerdin I
Kıyâmetler koparmak neydi ey bülbül nedir derdin II III
O zümrüd tahta kondun bir semâvî saltanat kurdun IV
Cihânın yurdu çiğnense çiğnenmez senin yurdun V

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangileri ek-fiil almıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) II ve V E) IV ve V

8. Osmanlı padişahlarının hayatları, araştırmacıların ilgisini çeken bir konuydu ve bu hususta birçok eser kaleme alınmıştı.

Yukarıdaki cümlede ek-fiil, hem isim soylu sözcüğü yüklemleştirme hem de fiili birleşik çekimli yapma görevlerinde kullanılmıştır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledekiyle benzer görevlerde kullanılan ek-fiiller vardır?

- A) Susayan gönüllerdir benim mekânım
Her çeşme başında onun için ağlarım
B) Sinem gamlıdır çekemem bu yükü ben
Ne sözü ayırırım dilden ne dili sözden
C) Boynum bükür sükût eylerim dostlar
Her bir günahımda vebaliniz var
D) Baharımdır bana en kokulu çiçek
Bilmiyordu halim ne, nereden bilecek
E) Paylaşmak istemem başkasıyla elemim
Şaşırmayın, bir kâğıt bir de gözyaşı isterim

9. Yıllardır bozbulanık suları yudumladım, I
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları, II III IV
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım. V

Numaralanmış sözcüklerden hangisi ek-fiil almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Üçüncü Sultan Mehmet, çok güzel kaşık yapardı, bun- I
ların arasında, sapları inci, yakut, zümrüt hatta mercan
işlemelileri de vardı. II

Numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak,

- I. Her iki sözcükte de ek-fiil vardır.
II. Birinci sözcükte hikâye birleşik zaman vardır.
III. İkinci sözcükte isim soylu sözcük yüklemleşmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) Yalnız II E) I, II ve III

11. Ek-fiil, fiillerde; hikâye (-di), rivayet (-miş) ve şart (-se) birleşik çekim oluşturma göreviyle kullanılır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ek-fiil bu görevde kullanılmamıştır?

- A) Davullar çalınıp halaylar çekiliyordu.
B) Yayladaki şenliklere pek çok kişi tulum getirecektir.
C) Yaylada şölen havası bu yıl erken başlamıştı.
D) Şölene katılanlara çeşit çeşit yiyecekler ikram ediliyordu.
E) Hem ruhlar hem bedenler coşarmış bu seste.

12. İsimler kip ekleri ile çekimlenemez. Ancak ek-fiil (i-) alan isimler ek-fiilin görülen geçmiş zaman (-idi), öğrenilen geçmiş zaman (-imiş), şart (-ise) ve geniş zaman (-im, -sin, -dir, -iz, -sınız, -dirler) eklerini alabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir sözcük yoktur?

- A) Bir cümlede, yüklem bildirdiği işten etkilenen öge nesnedir.
B) Öğretmenin ders anlatırken altını çizdiği ilk öge yüklem-di.
C) Cümle öğeleri konusunda pek çoğumuz yeterli bilgiden yoksunuz.
D) Cümlede vurgulanan öge yüklemden önceki ögeymiş.
E) Neyse ki Hız ve Renk Yayınları sayesinde diğer dil bilgisi konuları gibi bu konuyu da öğrenecektik.

H
I
ZR
E
N
K

1. I. “Hakikatin hangi dille temsil edileceği sorunu, hakikatin ulaştırıldığı insanın hangi dili konuştuğu sorusuna verilecek cevaba bağlıdır.
- II. Bu dönemde yüksek İslam kültürünün dili Arapça olarak belirlenmişti. Hakikatin ulaştırıldığı Türkçe konuşan bir kişi de anlama sorununu aşmak için, hakikatin Türkçeyle temsil edilmesi gerektiğini savunur.

Yukarıda verilen cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede “bağlıdır” sözcüğünde ek-fiil vardır.
 - B) II. cümlede “savunur” sözcüğünde ek-fiil yoktur.
 - C) II. cümlede “belirlenmişti” sözcüğünde ek-fiil birleşik çekim yapmıştır.
 - D) I. cümlede ek-fiilin geçmiş zamanı vardır.
 - E) II. cümlede ek-fiil öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesidir.
2. (I) Aslında nesne ve karakterler tabakası anlam kapsamında yer alır. (II) Anlam tabakası okuyucuyu nesneler tabakasına doğru yöneltir. (III) Okunan her eserde asıl ilgiyi üzerine çeken okur tabakasıdır. (IV) Okur, bunu kendi algı dünyasında anlamlandırır. (V) Her anlamlandırma bir sonraki esere altyapı kurar.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Yüğürtür bizim atımız

Yardan atlattı zatımız

Gurbet ilde kıymatımız

Ya bilinir ya bilinmez

Bu dörtlükle ilgili olarak;

- I. Birden fazla sözcükte ek-fiil kullanılmıştır.
- II. İlk dizede ek-fiil ismi yüklemleştirmiştir.
- III. Birleşik çekimli fiil vardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) II ve III E) Yalnız III

4. “Çâk-ı giribân” yaka yırtmacı, yakanın yırtılması anlamlarında kullanılır. Gelenekte âşık, aşk acısından kendinden geçer, dövünür, bağrını ve yakasını yırtar. Bu yönüyle “çâk-ı giribân” kavramı aşığın ve âşıklığın bir göstergesidir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili Ayla, Baki, Ceren, Damla ve Erdem’in yaptığı açıklamalar seçeneklerde verilmiştir.

Buna göre hangi öğrencinin açıklaması doğrudur?

- A) **Ayla:** “kullanılır” sözcüğü ek-fiil almış birleşik çekimli bir fiildir.
- B) **Baki:** “geçer” sözcüğü dilek kipiyle çekimlenmiş, basit bir fiildir.
- C) **Ceren:** “dövünür” sözcüğü yapım eki ve ek-fiil almıştır.
- D) **Damla:** “yırtar” sözcüğü türemiş yapılı, basit çekimli fiildir.
- E) **Erdem:** “göstergesidir” sözcüğü ek-fiille çekimlenmiş, yüklem görevi üstlenmiştir.

5. (I)“Can” divan şiirinde aşığın elindeki tek sermayedir. (II) Fakat âşık bu sermayeye hiç önem vermez. (III) Canını sevgilinin uğrunda harcayarak canıyla sevgilinin aşkını kazanmak ister. (IV) Âşık binlerce canı olsa hepsini sevgilinin uğrunda feda etmeye hazırdır. (V) Ona gereken can değil, sevgilinin aşkı, ondan gelen bela, gam ve kederdir.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde ek-fiil yoktur?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

6. Ek-fiiller, isimleri yüklemleştirdiği gibi fiillerde de birleşik çekim yapar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu iki kullanıma da örnek vardır?

- A) Emekse benim sermayem, kârım helal olmaz mı?
- B) Yürekten yazıyorsam şiirimi gönül tezgâhım duygu yük-lüdür.
- C) Yarınlar seslendiysem, beni ancak ebediyet kucakla-maz mı?
- D) Denize kulaç açtım oysa benim barınağım kara değil mi?
- E) Hakikati kucaklarsam bugün hayal ile yolları ayırmaz mıyım?

7. Ek-fiilin geniş zaman çekimi genellikle isimlere gelir ve her şahısta ek değişir.

Aşağıdakilerin hangisinde ek-fiil bu açıklamanın dışındadır?

- A) Her sorunun bir çözüm yöntemi vardır.
- B) Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.
- C) Acı haber kulaktan kulağa yayılmaya başlamıştır.
- D) Sorularımızla öğrencilere destek vermek için hazırız.
- E) Sen, benim için her yerde bir sığınaksın.

8. I. Seni düşünmek güzel şeylerden ötedir.
II. En güzel sesler titriyordur seni söylerken.
III. Şiire taş olmaktadır belli ki senin hünerin.
IV. Manayı aramak boşuna bir emektir benim için.
V. Haykırırsa bir gün yokluğunu dağlar taşlar şaşırmam ben de.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede ek-fiil, ismi yüklemleştirmiştir.
- B) II. cümlede ek-fiil, birleşik çekim oluşturmuştur.
- C) III. cümlede isim-fiil ek-fiil olarak yüklem olmuştur.
- D) IV. cümlede ek-fiilin görülen geçmiş zamanı kullanılmıştır.
- E) V. cümlede ek-fiil, şart birleşik çekim oluşturmuştur.

9. Seversin dünyayı doludizgin
ama o bunun farkında değildir
ayrılmak istemezdin dünyadan
ama o senden ayrılacak
yani sen elmayı seviyorsun diye
elmanın da seni sevmesi şart mıdır?
...

Bu dizlerde ek-fiil kullanılan sözcükler aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) farkında değildir – istemezdin – seviyorsun
- B) farkında değildir – ayrılacak – şart mıdır
- C) değildir – seviyorsun – şart mıdır
- D) değildir – ayrılacak – şart mıdır
- E) farkında değildir – istemezdin – şart mıdır

10. Gökyüzünün başka rengi de varmış

Geç fark ettim taşın sert olduğunu
Su insanı boğar, ateş yakarmış
Her doğan günün bir dert olduğunu
İnsan bu yaşa gelince anlarmış

Yukarıdaki dizelerde ek-fiil almış kaç sözcük vardır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

11. Ek-fiil alan sözcük ya da öbekler daha çok yüklem görevinde kullanılır. Fakat bazı çekimlerde yardımcı öge olarak da kullanılabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde ek-fiil alan sözcük ya da öbek yüklem grubunda yer almamıştır?

- A) Son teknolojiyle üretilen akıllı telefonlar artık hayatımızın bir parçasıdır.
- B) Kendisini bu kadar geliştirebileceği kimsenin aklına gelmemişti.
- C) Bu hızla gelişmeye devam ederse telefonun nerelerde kullanılacağını tahmin bile edemezsiniz.
- D) Bu raporları hazırladığımızda biz dün ile kıyaslıyorduk tüm gelişmeleri.
- E) Belki de en umut verici gelişmeydi akıllı telefonlar.

12. Hava değişikliği ve yağış sebebiyle romatizması olan bireylerin yaşadığı en yaygın belirtilerden biri eklem sertliğidir. Havadaki basınç artar ve sıcaklık eksi yönde değişirse iltihaplı eklem sıvılarının kalınlaşmasına neden olacaktır. Bu kalınlaşma birey tarafından sertleşme olarak fark edilebilir. Hava durumu eski hâline geldiğinde eklemlerdeki sertlik ortadan kalkacaktır.

Bu parçayla ilgili olarak,

- I. Basit çekimli, birleşik fiil vardır.
- II. Ek-fiilin, geniş zamanı zamanıyla çekimlenmiş isimler vardır.
- III. Birleşik çekimli fiil kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) I ve III
- E) II ve III

1. Ek-fiil isim, zamir, edat gibi farklı türde sözcüklere gelerek onları yüklemleştirebilir.

Aşağıdakilerden hangisinde ek fiil farklı bir sözcüğe gelmiştir?

- A) Fethin daha bir ülkeyi parlattığı gündü
Biz uğruna can verdiğimiz yerde göründü
- B) Gül yüzlü bir âfetti ki her bûsesi lâle
Girdik zaferin koynuna, kandık o visale
- C) Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
- D) Bir bahçedeyiz şimdi şehitlerle beraber
Bizler gibi olmuş o yiğitlerle beraber.
- E) Lâkin doğduğumuz toprağa kaledir bizden
Şimşek gibi bir hâtıra nal seslerimizden
2. (I) Bazen bu ağır ve boğuk uyuşukluk hâlinde dünyanın bir zamanlar daha geniş, daha renkli, daha ışıklı, sevindirici olay ve maceralarla dolu olduğu hatırlanır. (II) Bir zamanlar üzerinde Roma lejyonlarının yürüdüğü, onların arkalarında düzenin koruyucusu liktorların, hukuk adamlarının peşi sıra geldiği yollar, bütün ülkelerden geçiyordu. (III) Aynı anda Mısır ve Britanya'yı fetheden bir Cesar vardı. (IV) Akdeniz'in öbür tarafındaki korsanlardan korkulduğu, için hiçbir geminin gitmeye cesaret edemediği ülkelere gidildi. (V) Bir zamanlar Kral İskender efsanevi ülke Hindistan'a kadar uzanıp İran üzerinden geri dönmüştü.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde ek-fiil kullanılmamıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) III ve IV
D) II ve V E) III ve V
3. Ek-fiil bazen bir sözcüğe bazen de isim tamlaması, sıfat tamlaması, edat öbeği, birleşik fiil gibi sözcük öbeklerine gelebilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ek-fiil bir sözcük öbeğine gelmemiştir?

- A) Son romanının, ana konusu kenar mahallelerde yaşayan insanların hayatıydı.
- B) Bu insanlar, kızgın bir demir gibi duran kanunlara baş eğmişti.
- C) Dünyaya kıyasla tam anlamıyla perişanlığın zirvesindeydiler.
- D) İçlerinden birini feda etmek, belki de onların bu iş için bulabildikleri tek çareymiş.
- E) Onlar umudun ardına amaçsızca düşmüşler ancak umut onlara selam bile vermeden gitmişti.

4. Yüzüne çarpmak gerek zamânenin fendini!
Göster: kabaran sular nasıl yıkar bendini!
Küçük görme, hor görme, delikanlım kendini!
Şu kırık âbideyi yükseltecek taştasın;
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın

Bu parçadaki ek fiillerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) "Gerek" sözcüğü ek fiilin geniş zamanı ile çekimlenmiş ve eki düşmüştür.
- B) "Yükseltecek taştasın" ifadesinde sıfat tamlaması ek fiil olarak yüklem görevi üstlenmiştir.
- C) "Yaştasın" sözcüğünde ek fiilin geniş zaman çekimi kullanılmıştır.
- D) "Delikanlım" sözcüğü ek fiilin geniş zamanı ile çekimlenmiştir.
- E) Metinde yer alan ek fiillerin tümü isimlere gelmiştir.

5. Ek-fiiller, isimleri yüklemleştirdiği gibi fiilleri de birleşik çekimli hâle getirir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu iki kullanıma da örnek vardır?

- A) Rengi bile solardı düşlerdeki saçların zamanla, tanımsız kokular yastıklara yapışıp kalmasaydı eğer...
- B) Utanılacak bir şey değildir ağlamak, yürekten süzülüp geliyorsa gözyaşı eğer.
- C) Belirsizliğe yelken açardı iri ela gözler zamanla, öylesine derince bakmasalardı eğer.
- D) Çabuk unutulurdu ıslak bir öpücüğün yakıcı tadı belki de kalp, göğüs kafesine o kadar yüklenmeseydi eğer.
- E) Düşlere bile kar yağmazdı hiçbir zaman, meydan sa-vaşlarında korkular aşkı ağır yaralamasaydı eğer.

6. Suratımda her suç bir ayrı imza,
Benmişim kendime en büyük ceza!
Ey dipsiz berraklık, ulvi mahkeme!

Acı, hapsettiğin sefil gölgeme!

I. Birinci dizede ek-fiil düşmüştür.

II. "benmişim" sözcüğü ek-fiil olarak birleşik çekim oluşturmuştur.

III. "acı" sözcüğü çekimli bir fiildir.

Yukarıdaki dizelerle ilgili yapılan değerlendirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

7. PRP'de normal kana kıyasla 3-5 kat daha fazla oranda trombosit bulunur. Bu da mililitrede yaklaşık 1 milyon trombosit demektir ve oldukça yüksek bir sayıdır. Her bir trombosit içindeki sayısız büyüme faktörü ve biyoaktif molekül düşünülüğünde yaklaşık 1 milyon trombosit daha da anlam kazanıyor. Bundan dolayı araştırmacılar arasında PRP "büyüme faktörü kokteyli" olarak da adlandırılıyor.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) "Bulunur" sözcüğü geniş zamanın üçüncü tekil kişisi ile çekimlenmiştir.
B) "Anlam kazanıyor" birleşik fiildir ve basit çekimlidir.
C) "Sayıdır" ek-fiilin geniş zamanı, 3. tekil şahsa göre çekimlenmiştir.
D) "Adlandırılıyor" türemiş bir fiildir ve basit çekimlidir.
E) "Demektir" sözcüğü türemiş bir fiildir ve ek-fiille çekimlenmiştir.

8. I. İsimlerde ek-fiilin olumsuz çekimi "değil" ile yapılır.
II. İsimlerde ek-fiilin geniş zaman çekimi yapılırken "-dır" eki çoğu zaman düşer.

Aşağıdakilerden hangisinde bu iki durum aynı sözcüktedir?

- A) Şiir; sadece edep değildir, biraz da tevazudur.
B) Şiir; kelimeleri tutmak değildir, onlara kimsenin vermediği bir biçim vermektir.
C) Şiir; inzivaya kapanmak değil, tek yürekte misafir kabul etmek bence.
D) Şiir; kalemin ucunu bilemek değildir, gönüle su vermektir.
E) Şiir; dizginlenemeyen duygular karşısında susmak değildir, ânı beklemektir.

9. Büsbütün unuttum seni eminim

I II

Maziye karıştı şimdi yeminim

III

Kalbimde senin için yok bile kinim

IV

Bence artık sen de şimdi herkes gibisin

V

Numaralanmış sözcüklerden hangisi ek-fiil almıştır?

- A) I ve II B) II ve V C) II ve III
D) I ve V E) IV ve V

10. Yediğimiz şeylerin ruh halimizi ve duygularımızı etkilediği bilinir. Özellikle stresliken bizi rahatlatan yiyecekler vardır. Yakın zamana kadar yediğimiz şeylerin duygularımızı nasıl etkilediği ve bizi nasıl rahatlatılabildiği açıklanamamıştı. Bu etkinin daha çok psikolojik olduğu, geçmiş yaşantılara ve şartlanmalara dayandığı görüşü yaygındı.

Bu parçayla ilgili olarak,

- I. Basit çekimli, türemiş fiil vardır.
II. Ek-fiilin, geniş zamanı ve öğrenilen geçmiş zamanıyla çekimlenmiş isimler vardır.
III. Birleşik çekimli fiil kullanılmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız III B) I ve II C) Yalnız II
D) I ve III E) II ve III

11. İnuit adı, Kanada, Alaska, Grönland ve Sibirya gibi Kuzey Kutup Bölgesi'ne yakın kesimlerde yaşayan bazı insanlara veriliyor. İnuitlerin soğuktan korunmak için çok kalın kıyafetler giymesi gerekir. Bunun için eskiden bazı hayvanların kürklerini kullanarak giysi ve ayakkabı yaparlardı. Günümüzde genellikle hazır kıyafetler giyerler ama kürkten giysi ve ayakkabı yapan az sayıda İnuit de vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Haber kipiyle çekimlenmiş fiil
B) Hikâye birleşik zamanlı fiil
C) Türemiş yapılı fiil
D) Ek-fiilin öğrenilen geçmiş zamanı
E) Ek-fiilin geniş zamanı

12. Sen bizim dağları bilmezsin gülüm.

Hele boz dumanlar çekilsin de gör.

Her haftası bayram, her günü düğün.

Hele yaylalara çıkılsın da gör.

Bu dörtlükteki sözcüklerle ilgili olarak,

- I. Hem birleşik çekimli hem basit çekimli fiil vardır.
II. Ek-fiilin geniş zaman eki düşmüştür.
III. Haber kipi ve dilek kipi kullanılmıştır.
IV. Türemiş birden çok fiil vardır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve IV

H
I
Z
R
E
N
K

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Filide Yapı

YAPISINA GÖRE FİİLLER

BASİT FİİLLER

Yapım eki almamış fiillerdir. Fiillere gelen çekim ekleri fiillerin anlamını değiştirmede için basit fiiller çekim eki alabilir.

Ankara'ya gidince onu gör.

Akşama kadar oturuyorlar.

Bence bu alışkanlığı bırakmalısın.

TÜREMİŞ FİİLLER

En az bir yapım eki almış fiillerdir. Türemiş fiiller aynı zamanda fiil gövdesidir.

Onunla mutlaka tanış.

Görünce sen de hatırlayacaksın.

Olup biteni herkese anlatmalısın.

NOTLARIM

BİRLEŞİK FİLLER

Yeni bir fiili karşılamak üzere en az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan fiillere birleşik fiil denir. Birleşik fiiller üç grupta incelenir.

1

YARDIMCI EYLEMLE OLUŞTURULAN BİRLEŞİK FİLLER

İsim soylu sözcüklerden sonra gelen et-, ol-, eyle-, kıl- ve buyur- yardımcı fiillerinin kendinde önceki isimle birleşmesiyle oluşur. Ses türemesi ya da düşmesi olursa yardımcı fiil isme bitişik yazılır.

İş yerimize kadar bizi takip etmiş.

Bizi görünce rahatsız oldular.

Ağaçları görünce güzel şeyler hissetmiş.

Komutan askerlere emir buyurdu.

Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek sözü etkili kıldı.

2

KURALLI BİRLEŞİK FİLLER

İki fiilin belli kurallara göre birleşmesiyle oluşan birleşik fiillerdir.

Kurallı birleşik fiiller her zaman bitişik yazılır.

Büyüyünce sen de görebilirsin. (Yeterlik)

Çocuğu evine bırakiver. (Tezlik)

Siz önden gidedurun. (Sürerlik)

Hikâye böyle binegelmış. (Sürerlik)

Ardımızdan bakakalmış. (Sürerlik)

Soğuktan kulakları donayazmış. (Yaklaşma)

3

ANLAMCA KAYNAŞMIŞ BİRLEŞİK FİLLER

✓ Anlamca kaynaşmış birleşik fiillerin bir kısmını fiil olarak çekimlenebilen deyimler oluşturur.

Söylediklerime hiç kulak asmıyor.

Emirleri yerine getirilmeyince küplere binmiş.

✓ Anlamca kaynaşmış birleşik fiillerin bir kısmını da bir isimle bir fiilin anlamca kaynaşıp birleşmesiyle oluşan sözcükler oluşturur.

Doktor olmaktan vazgeçmiş.

Bu yıl TYT'ye başvurmuş.

Olaçakları öngörmüş.

1. • Basit fiiller, yapım eki almamış fiillerdir.
• Türemiş fiiller en az bir yapım eki almış fiillerdir.
- Buna göre aşağıdakilerden hangisinde yapı bakımından farklı bir fiil kullanılmıştır?**
- A) Ağrıları her geçen gün artmaya başladı.
B) Bitkisel tedaviyi de önemsemişti oysaki.
C) İyileşmesi için ameliyat olması gerekiyordu.
D) Çevresindekiler, anlaşılan onu korkutmuştu.
E) Tedavi için son çare olan ameliyattan çekiniyordu.

2. Birleşik fiiller oluşumlarına göre üçe ayrılır:
- I. Kurallı birleşik fiiller: gelebilir, yapadur, alıver, düşeyazdı...
II. Yardımcı fiille oluşturulan birleşik fiiller: kul oldu, hissetti, etkin kıldı, rahatsız ediyor...
III. Anlamca kaynaşmış birleşik fiiller: başvurdu, karar vermiş, ağırdan alıyor...

Buna göre aşağıdaki bileşik fiiller oluşumlarına göre ikişerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) Fakiri korur gibi davranarak göz boyuyordu.
B) Nezaketini ne hikmetse bir anda unutuverdi.
C) Gereksiz bir kibir onca zarafeti de mahvetti.
D) Böyle yalnız yaşamayı kendisi tercih etti.
E) Belli ki nasihatlere hiç kulak asmamış.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde basit, türemiş ve birleşik fiile yer verilmiştir?

- A) Unutturmayaçaktı asla seni yıllar
İsteseydin sürecekti mahşere kadar
B) Geri dönülmez bir yoldayım
Ölüme derman aramaktayım
C) Sen bana ol en güzel aşk çiçeğim
Ölümü de bir gün senin için seveceğim
D) Bakakaldı bir dem arkadan onca insan
Gördüler ki dönülmüyor uzak yoldan
E) Hayaller kanat vursun bilinmez ufuklara
Akıbet gerçeğe buluşacaktır bir fasıla

H
I
Z
R
E
N
K

4. Bırak, bozuk saatler yalan yanlış işlesin!
I

Çelebiler çekilip haremlerde kışlasın!
II

Yürü aslanım, fetih hazırlığı başlasın...
III

Bu dizelerdeki fiillerin yapılarına göre doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Basit - türemiş - türemiş
B) Türemiş - türemiş - basit
C) Basit - türemiş - basit
D) Basit - birleşik - türemiş
E) Basit- türemiş - birleşik

5. Et-, ol-, eyle-, kıl- yardımcı fiilleri kendilerinden önce gelen bir isimle birlikte kullanılarak birleşik fiil oluşturur. Fakat bu yardımcı fiiller bazen birleşik fiil oluşturmaz asıl fiil görevi üstlenir.

Aşağıdakilerin hangisinde “ol-” sözcüğü yardımcı fiil görevinde kullanılmamıştır?

- A) Ömrümü yoluna sererim yeter ki bahar olsun.
B) Kırıcı sözleri yüzünden birçok kişi rahatsız olmuştu.
C) Sıkı çalıştı ve kısa sürede bir servete sahip oldu.
D) Sonunda herkes bu işe razı olmuştu.
E) Torosların manzarası günden güne mahvoluyor.

6. Yeterlik birleşik fiilin (-e-bil-) olumsuz çekimi yapılırken “bil-” fiili düşer ve “-e-” eki kalır.

Bu parçada belirtilen durumu örnekleyen kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Bilmez himmeti eli darda olmayan
Utanmaz daim var içinde yoğrulan
B) Ne geçse eline indirir mideye
Düşünmez garipler her an ne yiye
C) Paylaşmak mı o da neymiş bu cihanda
Kalmaz fakirin ahı yerde bunu unutma
D) Göremez gözleri her birine perdeler iner
O lokmalarla dolmaz mı kan ile ciğer
E) Dert ve bela bu dünyada bulmaz onu
Bilmez ki bu da ona kaderin bir oyunu

7. (I) Halkevleri 9 şube halinde kurulmuştur. (II) Bu şubeler marifetiyle vatandaşlar birçok hususta bilgilendirilmiştir. (III) Halkevleri, millî gün ve haftaların kutlanmasına yönelik çalışır. (IV) Bu çalışmalar, vatandaşlar arasında millî birlik ve beraberliği kuvvetlendirmiş, dayanışma ve yardımlaşma duygularını harekete geçirmiştir. (V) Farklı il ve ilçelerin halkevlerinde aynı coşkuyla kutlanan bu gün ve haftalar Malatya Halkevinde de kutlanmıştır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisinin yüklemi yapıca basittir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Takdir edersiniz ki ajansımız yirmiye yakın disiplinde faaliyet gösteriyor. Edebiyat, maalesef en zayıf halkalarımızdan biri olarak görülüyor. Belki bundan sonra bu alanda neler yapılacağıyla ilgili olarak bizzat ilgilenmem gerekecek.

Aşağıdakilerin hangisi bu parçadaki altı çizili fiillerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

- A) Basit yapı, basit çekimli fiil
B) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
C) Türemiş yapı, basit çekimli fiil
D) Yardımcı fiille kurulmuş birleşik fiil
E) Basit yapı, birleşik çekimli fiil

9. Bir damla gözyaşı düşüveriyor boncuk gözlerinden

I

al yanaklarına. Unutamıyorum o buruk sahneyi, yeni-

II

den yeniden gözümün önüne geliyor, geçmişin acı izleri

III

sarıyor her yanı. Perişan ediyor beni hatıralar.

IV

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, tezlilik birleşik fiildir.
B) II. sözcük, yeterlik birleşik fiilinin olumsuzudur.
C) III. sözcük, anlamca kaynaşmış birleşik fiildir.
D) IV. sözcük basit yapı, basit çekimli fiildir.
E) V. sözcük kurallı birleşik fiildir.

10. Uzak ve karanlık bir dereden kanlı bir şimşir dalı kesip getirmişti. Çifte oluklu bıçağını yağlı bileği taşında gezdirdikçe keskinleşen bakışlarıyla bizi koca, kasvetli salonun ta dip köşesine, dip köşedeki sap yastıklarının sertliğine sindiriyordu. O, öksürdükçe korkumuz katmerleşiyor, sap yastıklarının sertliğini daha bir derinden hissetmeye başlıyorduk.

Bu parçada

- I. Birleşik çekimli türemiş fiil
II. Basit çekimli basit fiil
III. İsimden türemiş fiil

ifadelerinden hangilerine örnek vardır?

- A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III
D) Yalnız III E) I ve III

11. Aça dokuz yorgan örtmüşler, yine uyuyamamış.

I

II

Bu atasözündeki fiillerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

I

II

A) Basit yapı, basit çekimli fiil	Birleşik çekimli fiil
B) 3.tekil şahıs çekimli fiil	Birleşik yapı, basit fiil
C) Geçmiş zaman çekimli fiil	Birleşik yapı, basit fiil
D) Birleşik yapı, basit fiil	Basit çekimli fiil
E) 3. çoğul şahıs çekimli fiil	Birleşik çekimli fiil

12. (I) Derenin tepeden görünen silüeti de birazdan kaybolacak. (II) Belli ki o uzak ve karanlık dere bu tepenin arkasındadır. (III) Tepenin üstünde, gittikçe silikleşen silüetine bakarken yıllar sonra çözülen dilinden dökülüveren anlatısını, bu anlatının onu nasıl peşinden sürüklediğini duyabiliyoruz. (IV) Onun silinen, kaybolan silüetiyle birlikte etrafta ne varsa değişmeye başlıyor, bir ses her şeyin üstünü örtüp kendi yönetimini kuruyor. (V) Bu ses bizi alıp yıllar sonrasına, Dede'nin ölüm döşeğinin başına götürüyor.

Yukarıdaki parçada numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde birleşik fiile yer verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) I ve V

02 Fiilde Yapı

1. Günümüzde çok farklı şekil, ebat, konfigürasyon ve karakterde araçlar üretiliyor. İnsansız hava aracı (İHA) veya dronlar mürettebatsız olarak kontrol edilerek durmadan belli bir irtifada uçabilir. İnsansız hava araçları, özellikle zayıat maliyetinin düşük olması açısından orduları cezbediyor. İHA'lar tarihte birçok kez düşman hava savunma unsurlarının oyalanmasında, asıl taarruz unsurlarının ateş hattını geçmesinde rol oynamıştır ve son zamanlarda ülkelerin savunma gücüne önemli katkılar sağlamıştır.

Bu parçadaki altı çizili fiillerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) “üretiliyor” türemiş yapılı, basit çekimli fiildir..
B) “uçabilir” basit çekimli, birleşik yapılıdır.
C) “cezbediyor” yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiildir.
D) “rol oynamıştır” birleşik yapılı-birleşik çekimli fiildir.
E) “sağlamıştır” türemiş yapılı, basit çekimli fiildir.

2. Bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış.

Bu atasözündeki fiillerle ilgili aşağıdakilerden hangisi sırasıyla doğrudur?

- A) Basit çekimli fiil – Basit yapılı fiil
B) Türemiş yapılı fiil – Birleşik yapılı fiil
C) Geniş zaman çekimli fiil – Birleşik yapılı fiil
D) Birleşik yapılı fiil – Basit çekimli fiil
E) 3. çoğul şahıs çekimli fiil – Türemiş yapılı fiil

3. Yayımlamış olduğum kitapların hemen hepsi kültürümüzün çok küçük bir unsurundan hareketle ortaya çıkarıldı. İlk çalışmamızı sizin de ifade ettiğiniz gibi at üzerine düzenledik. Daha sonra saç konusunda bir sempozyum yapacağımızı açıkladığımızda pek çok kimseden tepkiler geldi başlangıçta. “Saç üzerine ne denebilir? Söylenecek ne olabilir?” dediler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Basit yapılı fiil
B) Kurallı birleşik fiil
C) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
D) Türemiş yapılı fiil
E) Birleşik çekimli fiil

4. Oltu taşı geçmişte sandık yapımında kullanılmış, şimdilerde daha ziyade ziynet eşyası olarak değerlendiriliyor. Tespih olup huzur veriyor, kolye olup güzelliğe güzellik katıyor. Hatta insanları nazardan koruduğu da söyleniyor. Belki de bu yüzden birçok kadın kolye alırken bu taşra rağbet etmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Basit yapılı fiil
B) Türemiş fiil
C) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
D) Kurallı birleşik fiil
E) Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil

5. Ağına düşmüşüm artık çarnaçar,
Ben ondan kaçamam, o benden kaçır.
Ağlasam, çapkınca karşıma geçer,
Güldürür, sallanı sallanı kâfir...

Bu dördükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Ağına düşmek” anlamca kaynaşmış birleşik fiildir.
B) “Kaçamam” basit yapılı fiildir.
C) Kurallı bileşik fiil vardır.
D) “Güldürür” türemiş yapılı fiildir.
E) Yardımcı fiille kurulmuş birleşik fiil yoktur.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir birleşik fiil kullanılmıştır?

- A) Yolculuğumuz sonunda yörenin en güzel manzarasını keşfettik.
B) Kampımızı bir dere kenarında kurmayı tercih ettik.
C) İlk kez katıldığımız bu doğa yürüyüşünden hepimiz mutlu olmuştuk.
D) Siz de bu farklı deneyime hiç düşünmeden katılabilirsiniz.
E) İçimizdeki sıkıntı, stres bir günlüğüne de olsa yok oldu.

7. Hepsi de birbirine benzemişti hikâyelerin. Tam da böyle bir zamanda yazıyorum bu hikâyeyi. Artık hiçbir şahsiliği kalmadığı için böyle bir üslubu kullanmak istemezdim. Fakat sizi temin ederim ki benim hikâyem gerçektir ve böylesine abes bir gerçek de ancak öylesine bir üslûpla aktarılabilirdi.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi,

- Birleşik yapıtlı fiil
- Birleşik çekimli fiil
- III. tekil şahıs çekimli fiil

özelliklerini taşıyan bir fiildir?

- A) benzemişti B) yazıyorum
C) istemezdim D) temin ederim
E) aktarılabilirdi

8. Bazı fiiller isim kökünden, bazıları da fiil kökünden türer. Bunun yanında yansıma sözcüklerden de fiil türetilir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde yansımadaan türemiş bir fiil vardır?

- A) Uzaktan kokluyorum seni kanmadan
B) Fısıltısını duyuyorum aşkına inanmadan
C) Parçaladım her şeyi dilimde bilerek
D) Yandım demek için çocuk olmak gerek
E) Nasıl dayansın patladı bak bu yürek

9. Söyledim en son söyleyecek sözü. Çekinmedim de

I

öyle birileri gibi ve kimse anlasın da beklemedim. Bugüne kadar perde ardında kalan ben oldum. Bundan sonrasını izlesinler, gözlesinler. Yeni bir dünya başlıyor bende.

II

III

IV

Hem de kimsenin bilmediği yerde.

Numaralanmış fiillerden hangileri isim kökünden türemiştir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve IV
D) II ve IV E) Yalnız IV

10. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük türemiş bir fiildir?

- A) Baharı beklerken ömrüm hep kış oldu.
B) Solmaz denilen nice çiçekler soldu.
C) Bir yalnızlığı besliyor senin alev gözlerin.
D) Küflenmiş hatıralar güneşe döndü.
E) Beklenmedik bir feryadın sesi yankılandı.

11. Her mevsim, bir duyguyu kucaklar. Her duygu bir

I

gönülde açar. Kimisi menekşe olur kimisi erguvan.

II

III

Koklarınız doya doya. Mest oluruz her nefeste.

IV

V

Yukarıdaki altı çizili fiiller yapıları bakımından ikişerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. I

Bülbülden o eğlencede feryat işitilmez,
Gül solmayı, mehtap azalıp bitmeyi bilmez;

II

Sevdaları hülyalı havuzlarda serinler,
Sonsuz gibi bir fıskiye ahengini dinler

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "İşitilmez" sözcüğü, yapıca türemiş fiildir.
B) I'deki fiiller aynı kip ve şahısla çekimlenmiştir.
C) "Serinler" sözcüğü yapı bakımından basit fiildir.
D) II'deki fiiller basit çekimlidir.
E) I ve II'deki bütün fiiller aynı kiple çekimlenmiştir.

H
I
Z
R
E
N
K

03 Fiilde Yapı

1. Her aşkın hüsrânı bendedir
Nasıl güleyim içim kan ağlar
Bahar da neşe de güldedir
Düşüversem yollara el beni ayıplar
- Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?**
- A) Basit yapılı fiil vardır.
B) Türemiş fiile yer verilmiştir.
C) Anlamca kaynamış birleşik fiil vardır.
D) Sürerlilik fiili vardır.
E) Kurallı birleşik fiil vardır.

2. 2007 Aralık'ta başladım yazmaya, 2009'un Ekim'inde tamamladım romanımı. Yazmaya başladıktan sonra, aklıma gelen her ismi masaüstü defterime kaydediyor, her defasında vazgeçiyordum. Roman bittiğinde hâlâ ismini bulamamıştım.

Bu parçadaki fiillerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) "Tamamladım" sözcüğü, türemiş yapılı ve basit çekimli fiildir.
B) "Kaydediyor" sözcüğü, yardımcı fiille oluşmuş birleşik fiildir.
C) "Bulamamıştım" sözcüğü, türemiş yapılı ve birleşik çekimli fiildir.
D) "Vazgeçiyordum" sözcüğü, anlamca kaynaşmış birleşik fiildir.
E) Parçada basit yapılı fiil yoktur.

3. Yorgunluktan uyuyakalmışım. Sabah kalktığımda yağmur başlamıştı. Kapıyı açıp bahçeye çıktım. Yeni açan leylakların kokusu bütün bahçeyi kaplamıştı. Daha çok ıslanmamak için acele ediyorum. Köpeklerimizi doyurup içeri girdim.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Sürerlilik fiili
B) Türemiş fiil
C) Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil
D) Basit fiil
E) Anlamca kaynamış birleşik fiil

4. Mahallenin tek ya da iki katlı evlerine bakarken iç mekânların, pervazların, merdivenlerin eskiliği dikkatinizi çekiyor. Evlerin ahşap bölümleri yöre kadınlarının titizliğiyle siline siline özgün ve büyüğü bir form kazanmış ve birer sanat eserine dönüşmüş.

Bu parçada,

- I. Birleşik fiil vardır.
II. Türemiş fiil vardır.
III. Basit fiil vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

5. (I) Göz kırpmının öncelikli amaçlarından biri gözü sürekli olarak nemli tutma çabasıdır. (II) Bebeklerde gözün ön tarafında dış dünya ile temas eden bölüm, yetişkinlere kıyasla daha geç kurur. (III) Yani daha geç nemlendirme gerektirir. (IV) Bebeklerin uzun uyku süreleri de gözlerinin daha uzun süre nemli kalmasına olanak sağlar. (V) Yetişkinler, yüksek dikkat ya da görsel takip gerektiren durumlarda daha az göz kırpmaya eğilimindedir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiil kökünden türemiş sözcükler vardır.
B) II. cümlede fiil haber kipiyle çekimlenmiştir.
C) III. cümlede fiilden türemiş fiil kullanılmıştır.
D) IV. cümlede yüklemi basit çekimli, basit fiildir.
E) V. cümlede çekimli fiil kullanılmamıştır.

6. Kanundur, değişmez bu aşkın seyri,
Gizli duygularla bari sev beni,
Yazılmış bir yazıdır derler
Evveli yoksa olmazmış ahiri

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Dilek kipiyle çekimlenmiş fiil
B) Birleşik zamanlı fiil
C) Fiilden türemiş isim
D) İsimden türemiş fiil
E) Ek fiil almış sözcük

7. Araştırmada her sabah sadece 30 dakikalık egzersiz yapmanın tansiyonu düşürmede tansiyon ilaçları kadar etkili olabildiğini gösteren sonuçlar elde edildi. Araştırma kapsamında yapılan deneylerde, 55-80 yaş aralığındaki 35 kadın ve 32 erkeğin üç farklı günlük planı, rastgele sıralarla ve her bir uygulamanın arasında en az altı gün olacak biçimde takip etmesi istendi. Araştırmaya katkıda bulunanlar sonucu dört gözle bekliyorlardı.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi birleşik fiildir?

- A) olabildiğini B) elde edildi
C) rastgele D) takip etmesi
E) katkıda bulunanlar

8. I. Çay dediğin sözle karışıp yürekte erimeli.
(Dilek kipi, üçüncü tekil şahıs)
II. Böyle sevilir çayın en safı en güzeli.
(Türemiş yapılı fiil)
III. Güldürür bir de katsan içine dost sohbeti.
(Birleşik çekimli fiil)
IV. Sıcaklığı ele verir onca letafeti.
(Basit zamanlı, birleşik fiil)
V. Son yudumu çekmek istemeyiz artık besbelli.
(Geniş zaman, birinci çoğul şahıs)

Numaralanmış dizelerdeki fiillerle ilgili açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Benim edebiyatla ilgim ilk olarak şiirle başladığı için onu bırakamadım. Ya öykünün dilinde kendini belli etti ya da ara ara romanlarda yer verdim. Tren Buradan Geçmiyor'da büyük bir acı bıraktı geriye. Onun bu yeni romanda şiirleriyle yaşamasını istedim. Bölüm başlarında kısa kısa yer verdim şiirlere.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcüklerden herhangi biriyle eşleştiremez?

- A) Kurallı birleşik fiil
B) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
C) Basit yapılı, basit zamanlı fiil
D) Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil
E) Türemiş yapılı, basit çekimli fiil

10. Son dönem Türk edebiyatında kaleme aldığı hikâye ve romanlarla kendine mahsus bir edebî dil ve dünya kurmayı başarmış isimlerden Sevinç Çokum, kısa zaman önce son romanı "Arada Kalmış Tebessüm"ü yayımladı. Çokum'un yazarlığı dinamik bir izlem takip ediyor. Edebiyat dünyasına şiirle girmişti. Ancak hocası Behçet Necatigil'in yönlendirmesiyle hikâyede yoğunlaşmıştı.

Bu parçadaki fiillerle ilgili olarak;

- I. Türemiş yapılı fiil vardır.
II. "Takip ediyor" yardımcı fiille kurulan birleşik fiildir.
III. "Şiirle girmişti" birleşik fiildir.
IV. "Yoğunlaşmıştı" sözcüğü anlamca kaynaşmış birleşik fiildir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) II ve IV B) Yalnız I C) Yalnız III
D) III ve IV E) II ve III

11. (I) Gün başladı çoktan bu diyarda. (II) Huzursuzlukla beklediği güneşin ilk ışıkları odanın içine girdi işte. (III) Daha gün doğar doğmaz bu parlaklıktan, ışıktan, lüzumlu lüzumsuz her ayrıntıyı ortaya koyuveren aydınlıktan bunalmıştır bile. (IV) Son yıllarda daha uzun süre çalışıyordu. (V) Ama işlerinin büyük bir bölümünü evinde, otel lobilerinde yapmaktan sıkılmıştı.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yüklemi türemiş bir fiildir.
B) II. cümlede birden fazla çekimli fiil vardır.
C) III. cümledeki fiil basit çekimlidir.
D) IV. cümledeki fiil yapım eki almamıştır.
E) V. cümledeki fiil hikâye birleşik zamanlıdır.

12. Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç;

Bu, son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç!

Bu beyitte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Dilek kipiyle çekimlenmiş fiil
B) Birleşik çekimli fiil
C) Ek fiilin geniş zaman çekimi
D) Basit yapılı fiil
E) Birleşik yapılı fiil

04

Fiilde Yapı

1. (I) Vücudumuz soğuğa karşı kendini korumak için farklı tepkiler verir. (II) Üşüdüğümüzde salgılanan adrenalin hormonu kıl köklerinin etrafındaki kasların kasılmasına neden olur. (III) Böylece tüylerimiz dikleşir. (IV) Bu süreç derileri kalın bir tüy ve kıl tabakası ile kaplı olan hayvanların ısı kaybetmelerini ve soğuktan etkilenmelerini engeller. (V) Ancak insanların derilerindeki tüyler daha seyrek olduğu için bu etki çok belirgin hissedilmez.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiil kökünden türemiş sözcükler vardır.
B) II. cümlede birleşik yapılı fiil haber kipiyle çekimlenmiştir.
C) III. cümlede isimden türemiş fiil kullanılmıştır.
D) IV. cümlede yüklemi basit çekimli, basit fiildir.
E) V. cümlede basit çekimli, birleşik yapılı fiil kullanılmıştır.

2. Ülkemizde geliştirilen ve sonradan uyarlanan konuşma ölçekleri ve bu ölçeklere ait alt boyutlar incelendi. Özellikle hazırlık ve sesletim boyutlarına yer verilirken ana dil bilgisi ve beden dilini etkili kullanabilme becerilerini ölçebilecek alt boyutlara yer verilmediği belirlendi.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) "Geliştirilen" sözcüğü çekimli bir fiil değildir.
B) "İncelendi" sözcüğü birden fazla yapım ekiyle türemiş fiildir.
C) "Kullanabilme" sözcüğü birleşik yapılı, çekimli fiildir.
D) "Ölçülebilecek" sözcüğü birleşik fiilden türemiş bir sözcüktür.
E) "Belirlendi" sözcüğü haber kipiyle çekimlenmiştir.

3. Çıkıp bozkırlara ulaşamadım
Yalan dünya sana çıkışamadım
Eşimle dostumla buluşamadım
Var git ölüm bir zamanda gene gel

Bu dizerlerde aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Haber kipi
B) Dilek kipi
C) Yeterlik fiili
D) Birleşik çekimli fiil
E) Basit fiil

4. Sinemanın sahip olduğu standardizasyonda biçimsel yapı önemli bir yer tutar. Sinemadaki birçok film bu klasik biçim yöntemiyle çekilebilmiştir. Klasik biçim; özdeşleşme, nedensellik gibi özelliklere ve Aristoteles'in Poetika adlı eserinde göze çarpar. Bir anlatı yapısıyla filmlerde kendini belli eder.

Bu parçadaki altı çizili birleşik fiillerden hangileri oluşturmaları bakımından özdeşdir?

- A) yer tutar - belli eder
B) çekilebilmiştir - belli eder
C) göze çarpar - belli eder
D) yer tutar - göze çarpar
E) çekilebilmiştir - göze çarpar

5. Gönüm sende, gözüm yollarda durdu
Saat isyan etti, takvim kudurdu
Hasret, hançerini bağrıma vurdu
Yüreciğim kanar oldu gel gayrı

Bu dördlükte

- I. Birleşik yapılı fiil
II. Belirtisiz isim tamlaması
III. Şahıs zamiri
IV. Birleşik çekimli fiil

unsurlarından hangileri yoktur?

- A) II ve IV
B) II ve III
C) I ve III
D) I ve II
E) III ve IV

6. Benzerlik ve tekrarlama yöntemi, benzer özelliklere sahip biçimsel öğelerin sık sık tekrar edilmesidir. Birbirine benzer ve tekrar eden biçimlere de motif denir.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Tekrar edilmesidir" birleşik fiilden türeyen sözcüktür.
B) "Sık sık" zarf görevindedir.
C) Sıfatları bağlayan "ve" bağlacı vardır.
D) "Denir" fiili yapısına göre basittir.
E) "Benzer" sözcüğü çekimli fiil değildir.

H
I
Z
R
E
N
K

7. (I) Helikopter böceklerinin kanatlarının üstünde dikene benzer çok küçük yapılar bulunuyor. (II) Bu yapılar bakterilerin hücre zarlarının yırtılmasına yol açıyor ve bakteriler ölüyor. (III) Singapur'dan bir grup bilim insanı, bu böceklerin kanatlarından esinlenerek antibakteriyel yüzeyler geliştirdi. (IV) Bu yüzeylerin temasla bulaşan pek çok bakteriyi öldürdüğü gözlemlendi.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde birleşik fiil kullanılmıştır?

- A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve IV E) Yalnız IV

8. Dengeyi daha iyi anlatabilmek için ağırlık merkezi

I

kavramından bahsedelim. Ağırlık merkezi, bir nesnenin

II

farklı noktalarındaki ağırlıklarının bileşkesinin bulunduğu yer olarak tanımlanır. Ağırlığın, ağırlık merkezinin

III

bulunduğu noktada nesneye etki ettiği varsayılır. Ağırlık

IV

merkezinin izdüşümü nesnenin tabanının dışındaysa bu nesne dengede duramaz, devrilir.

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri birleşik yapı fiil değildir?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve V
D) II ve IV E) III ve V

9. Kerem eyle, fayda vermez yardımın

I

II

Tıp ilminde çaresi bulunmaz derdimin

III

Her tarafı gurbet olmuş yurdumun

IV

Düşünceme tuzak kurma boşuna.

V

Yukarıdaki dizelerde altı çizili birleşik fiillerin hangileri oluşumlarına göre ötekilerden farklıdır?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve V

10. Çalgı eğitiminde öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin dikkate alınmaması öğrenme öğretme süreci hedeflerinin gerçekleşmesini olumsuz yönde etkileyebilir. Buna bağlı olarak öğrencinin çalgısında istenilen performansı sergileyememesi, teknik ve müzikal zorluklar yaşaması çalışma isteğini, motivasyonunu ve başarısını düşürerek, derse karşı olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilir.

Bu parçada altı çizili sözcük gruplarından hangileri birleşik fiil grubudur?

- A) dikkate alınmaması - bağlı olarak
B) etkileyebilir - sergileyememesi
C) bağlı olarak - neden olabilir
D) sergileyememesi - dikkate alınmaması
E) etkileyebilir - neden olabilir

11. Savurdum, eledim, seçtim zamanı

Yaprak yaprak, tel tel açtım zamanı

Haftada üç asır geçtim zamanı

Nereye gittimse zamansız vardım.

Bu dörtlük ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) "savurdum" birleşik çekimli, türemiş fiildir.
B) II. dizedeki ikilemeler zarf görevindedir.
C) "geçtim" basit çekimli, basit yapı fiildir.
D) "nereye" soru zamiridir ve hal eki almıştır.
E) "gittimse" birleşik çekimli ve basit yapı fiildir.

12. Çocukken çok yaratıcı oyuncaklar yapardık. Hurma dalından yay yapıp okun ucuna gazoz kapağı takarak okçuluk oynardık. Oyunda sahtekârlık yapanlara bir daha yaparsan seni almayacağız oyuna derdik ve bu ciddi bir cezaydı. Bu kural çocuk için çok önemliydi çünkü çocuk, dürüstlüğü öğreniyordu."

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Birleşik çekimli beş fiil vardır.
B) Ek fiil olarak yüklem olmuş isimler vardır.
C) Belirtili ve belirtisiz isim tamlaması kullanılmıştır.
D) Hikâye ve şart birleşik zamanlı fiiller vardır.
E) Ek fiil almış sözcüklerin tamamı yüklemidir.

H
I
Z
R
E
N
K

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

Fiilimsiler

FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

İSİM - FİİL (MASTAR)

Fiillere getirilen "-ma, -ış, -mak" ekleriyle türetilen fiilimsilerdir.

İsimlerin görevini üstlenirler.

- Sevmek üzerine şiir yazmak için önce sevmek gerekir.
- Bir bakış her şeyi anlatmaya yeter mi?

SIFAT - FİİL (ORTAÇ)

Fiillere getirilen "-an, -ası, mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" ekleri ile türetilen fiilimsilerdir.

Sıfatların görevlerini üstlenir.

- Kuruyan yapraklar sonbaharın habercisiydi.
- Annelerin öpülesi elleri dert görmesin.
- Bizi tükenmez bir derdin içine soktun.
- Askerler koşar adım yerlerine geçti.
- Sevdiğim meyvelerle dolu bir tabak hazırlamıştı bana.
- Orada kalacak bir yer ayarlayamadık.
- Adamın ağarmış saçları, çektığı çilelerin somut bir göstergesiydi.

ZARF - FİİL (ULAÇ)

Fiillere getirilen "-ken, -alı, -asıya, -e, -madan, -ince, -ip, -arak, -dıkça, -er..., -mez, -maksızın, -dığında, -casına, -a..., -a" ekleriyle türetilen fiilimsilerdir.

Zarfların görevlerini üstlenir. Zaman ve durum bildirir.

- Bu sorunları onunla konuşarak çözmelisin.
- Ahmet ders çalışırken tüm dünyayı unuttu.
- Bilgisayarı kapatmadan fişini çekmemelisin.
- Sen buradan ayrılalı yüzümüz gülmüyor.
- Odasını temizleyip iyice havalandırdı.
- Kendine inanmadıkça başarıya ulaşamazsın.
- Kitabı bitirir bitirmeden baskıya götüreceğiz.
- Hiç oturmaksızın günde on saat çalışıyordu.

NOTLARIM

NOTLARIM

1. İsim-fiiller, (ad - eylem) fiil kök veya gövdelerine getirilen “-ma / -me, -mak / -mek, -ış / -iş / -uş / -üş” ekleriyle türetilir.

Aşağıdakilerin hangisinde birden fazla isim-fiile yer verilmiştir?

- A) Uzun sürmez karanlık, sabır demeyi bilmeli.
- B) Güneşin doğması dileklerin en güzeli.
- C) Kime sorsam bitti bitecek, diyor bende takat.
- D) Konuşmayı unuttuk bari kalsa edeple susmak.
- E) Duaya susadık hicap olur mu el açmak

2. Sıfat-fiiller (ortaç), fiil kök veya gövdelerine getirilen “-an / -ası / -mez / -ar -(ır) / -dik / -ecek / -miş” ekleri ile türetilen fiilimsilerdir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi sıfat-fiil değildir?

- A) Hikâyeler, karmaşık örgüye ihtiyaç duymaz.
- B) Söyleyeceği sözleri uzatmadan vermeyi ister.
- C) Birkaç sayfa şüren macera ne kadar uzatabilir ki!
- D) Yaşanmış olayları elekten geçirmek ilk ilkedir.
- E) Tanık olduğunuz her şey karşınıza çıkabilir onda.

3. Sıfat-fiil eklerinden bazıları kip eklerine benzer.

Sönmez ocaklarda pişer vatan evladı. (Sıfat-fiil yapım eki)

Bu şafaklardaki al sancak sönmez. (Kip eki)

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıda belirtilen iki duruma da örnek vardır?

- A) Yorgun ve kırılmış en ince yerinden
Hiçbir farkı kalmamış birinin diğerinden
- B) Gördük yine hilale dönen alp erleri
Asker gibi selamladık dönmeseler de geri
- C) Kırıldı kalpler tamir edilmez geçse de zaman
Onulmaz yaralarla çıkma karşıma o an
- D) Edepten özgesi yalandır bilirim
Edepli eli nerde olsa öperim
- E) Bu hikmet sana Huda’danmış hediye
Merhamet imiş bizden kalan geriye

H
I
Z
R
E
N
K

4. Zarf-fiiller (bağ-fiil) fiil kök veya gövdelerine getirilen “-asıya /-ip /-ınca /-maksızın /-dığına /-e /-madan /-ken /-alı /-er... mez /-erek ...” ekleriyle türetilir.

Aşağıdakilerin hangisinde fiil kök ya da gövdesine getirilmeyen bir zarf-fiil eki vardır?

- A) Yağmur yağdığına toprak kokar her yer.
- B) Üzerine eğilip seni sorarım acaba ne der?
- C) Bilirim sen olmadıkça o koku, yabancı gelir.
- D) İlk damla yere düşer düşmez başlar toprağın sevinci.
- E) Sen varken ıslanmak bile güzel yağmurda.

5. Göz altı torbaları, havadaki toz zerrelere, halının lekesi, artık hurdası çıkmış ev eşyaları, enkaza dönmüş evler, köhne sokaklar, eprilmiş pantolon dizleri, tirfillenmiş siyah beyaz fotoğraflar, tiftiklenmiş kazaklar, yaşlı teyzelerin bulaşık ve çamaşırdan lime lime olmuş elleri, yıpranmış hayatlar, utanmış bakışlar, ezilip büzülen kollar, her şey eskisi gibidir aslında.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) bulaşık
- B) yıpranmış
- C) bakışlar
- D) ezilip
- E) büzülen

6. Dalgın bakışıyla gündüzü yaşamadan gecenin bir an

I
önce gelmesini arzulamaya başlamıştır bile. Onun
II III
karanlığından memnuniyet duyacağını düşünür.
IV

Herkesi saran bir zaman dilimi vardır ömründe. Belki
V
de benimki budur.

Bu parçada altı çizili fiilimsiler ikişerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. (I) İlk seferinde akıl edemediğim şeyi bu sefer akıl ettim. (II) Sabahı zor ettim, huysuz bir adam olmasına aldırma-
dan, kadının kapısına bir kez daha dayandım. (III) Oysa
günlerden cumaydı ve kadının cuma kalabalığı başından
aşkındı. (IV) Kapısını tutmuş kollukçuları ikna etmem kolay
olmadı. (V) Neden sonra içlerinden biri hâlimi anlayınca
huzura vardım.

**Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangile-
rinde farklı türde fiilimsilere yer verilmiştir?**

- A) II ve III B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve V

8. İsim-fiil ve sıfat-fiil eklerini alan bazı sözcükler fiil anlamları-
nı kaybederek bir varlık ya da kavrama isim olurlar. Bu
durumda fiilimsi özelliklerini kaybederler.

**Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir
kullanım yoktur?**

- A) Hafta sonu pikniği için bir çağlayana gittik.
B) Dolmuş yerine otobüsü tercih ettik.
C) Çünkü otobüs, girişe kadar gidiyordu.
D) Bu kez mangal yakmayı tercih etmedik.
E) Sac üzerinde gözleme bizim için kâfiydi.

9. Turgut Cansever'den esinlenerek yaptığımız bu kısa girişle
söylemek istediğimiz de budur zaten: Semtler arasındaki
fark esasta değil, ayrıntıdadır.

**Bu parçadaki altı çizili fiilimsiler aşağıdakilerin hangi-
sinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?**

- A) Zarf-fiil / Sıfat-fiil / İsim-fiil
B) Sıfat-fiil / İsim-fiil / İsim-fiil
C) Zarf-fiil / İsim-fiil / Sıfat-fiil
D) Zarf-fiil / Sıfat-fiil / Sıfat-fiil
E) Sıfat-fiil / İsim-fiil / Zarf-fiil

10. Türkçede “-ma/-me” eki cümlede farklı işlevler üstlenebilir.

- I. Fiillerde, olumsuzluk bildirir.
II. Fiil kök ya da gövdelerinden isim-fiil türetir.

**Buna göre aşağıdakilerin hangisinde “-ma /-me” farklı
bir görevde kullanılmıştır?**

- A) Değme felek değme gamlı gönlüme benim.
B) Dert çekmeye halim mi kaldı gönül
C) Susma sen de başla feryada istersen
D) Bir hane yaptık yıkma Hakk'ın seversen
E) Saklı kalsın hürmetin kimse bilmesin

11. Son zamanlarda sıkça sorduğumuz ama cevabını başka
yerlerde aramayı âdet haline getirdiğimiz bir soru. Üstelik
ders çıkarılacak örnekler karşımızda dururken... Merak
etmeyin. Bu soru sizden uzak değil.

**Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-
nemez?**

- A) “Sorduğumuz” sözcüğü sıfat-fiildir.
B) Fiilimsi türlerinin üçüne de yer verilmiştir.
C) “Dururken” sözcüğü, zarf-fiildir.
D) İsim-fiil hâl eki almıştır.
E) “Merak etmeyin” sözcüğü, isim-fiildir.

H
I
Z

R
E
N
K

12. “-(i)ken” zarf-fiil eki, çekimli fiillere ya da isimlere getirilebi-
len bir ektir.

**Buna göre aşağıdakilerin hangisinde “-(i)ken” farklı bir
sözcükte kullanılmıştır?**

- A) Bir yolculuk, ömrün baharını yaşarken
B) Sessiz çılgınlık yükselirken her neferden
C) Ve gençken selam vermediklerin ardındadır
D) Seslenirken tekbirler yer gök kulak çınlatır
E) Ne hazin, ağlarken gülmek de baş tacıdır

1. Fiilimsi ekleri yapım ekidir ve bu ekler genellikle kök veya gövde üzerine gelmektedir. Bu nedenle fiilimsi ekleri çekim eklerinden sonra gelmez.

Aşağıdakilerden hangisinde bu cümlede belirtilen durum dışında bir kullanım vardır?

- A) Proje ödevini en zayıf olduğu dersten aldığını söylüyordu.
B) Anadolu'ya bakınca siz arpayı, buğdayı ben ise Malazgirt'i, Çanakkale'yi görürüm.
C) Önümüzden koyun sürüsü geçerken bir kuzu tatlı tatlı bizi izliyordu.
D) Onun da hatalı olduğunu söylememek için kendimi zor tuttum
E) Karşıdaki dükkanın açılışına ünlü isimlerin gelmesi, çok iyi bir reklamdı.

2. Fiilimsiler, sözcük öbekleri kurarak ya da tek başlarına cümle içerisinde özne, nesne, tümleç ve yüklem görevlerinde kullanılabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde fiilimsi yüklem grubu içinde yer almaktadır?

- A) Balık tutmak en güzel aktivitelerden biridir benim için.
B) Ağı omzuma atmanın zevkini hiçbir şeye değişmem.
C) Gün batmaya başlayınca tek iş balık tutmaktır.
D) Ağı serperken sanki tüm dertleri unutturur bir anda insan.
E) Balık dolu ağları çekerken bir heyecan dalga dalga yayılır bedenime.

3. İsim-fiiller, bazen başka bir ismi niteleyerek sıfat görevi üstlenebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Yedi tepeli şehri gezmek ömre bedel
B) Kadıköy'de gülmenin adıdır hüner
C) Hayata demir atmayı bu şehre borçluyuz
D) Şişli'de bir başkadır sımsıcak gülüşler
E) Bulutta şaha kalkmış Fatih'ten kalma kır at

4. (I) Aslında bu yazıya başlamadan önce, sadece eleştiri üzerine kalem oynatan imzalardan bahsetmeyi düşünüyordum. (II) Fakat konu, yazının kaderini değiştirebiliyor, paçaları sıvayıp da işin içine girince şaşırdım. (III) Kendini sadece eleştiriye vermiş çok az eleştirmenimiz vardı karşımda. (IV) Bu yoksunluğu bilmeme rağmen şaşırmaktan kendimi alamadım. (V) Çünkü eleştiri, bir milletin işlenebilir kaynaklarını yönetme sanatıdır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde isim-fiil, zarf-fiil ve sıfat-fiile yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;
O benim, zaman, mekân aşıp geçmiş sevgilim.

Yukarıdaki dörtlülle ilgili olarak,

- I. "Eritip" zarf-fiili özne grubu içinde yer almıştır.
II. "Tüten" sözcüğü sıfat-fiildir.
III. "Mekân aşıp geçmiş" fiilimsi grubu sıfat görevindedir.

değerlendirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve III B) Yalnız III C) II ve III
D) I, II ve III E) Yalnız II

6. Her yapının bir geçmişi vardır. Başlangıcını anlamadan bu yapı anlaşılmaz. Doğa, kimlik, Tanrı, bilgi, gerçeklik gibi kavramlar potansiyel olarak saf olmasına karşın hareket ettikçe aynı saflıkta o ilk hâlinde olamaz. Bu saflığın bozulmasıyla öz ile öteki arasında oluşan metafizik ikilikleri anlaşılr kılmak yapı bozuculuğun hedeflerinden biridir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangileri fiilimsi değildir?

- A) geçmişi – anlamadan
B) anlaşılmaz – anlaşılr
C) geçmişi – anlaşılmaz
D) bozulmasıyla – olmasına
E) anlamadan – olmasına

7. Sıfat-fiiller de sıfatlar gibi çekim eki alarak ya da almadan adlaşırlar ancak adlaşsalar da fiilimsi özellikleri kaybolmaz.

Aşağıdakilerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Çocuklara anlatılanlar, hayatta karşılığını bulur.
B) Onların ne anlayıp ne anlamadığına bakmayın.
C) Size, ummadığınız anda müjdelere verirler.
D) Ne diyeceğinizi o anda unutuverirsiniz.
E) Unutulanlar, ansızın karşınıza çıkarak sizi sarsar.

8. (I) Edebiyat dergisi, 1970'li yıllarda yayımladığı şiir ve denemelerle adını duyurdu. (II) Arif Ay yönetiminde yayın hayatına başlarken ilk başta ses getireceğe benzemiyordu. (III) Ağır başlı bir tavır ve görünüme sahip olan Edebiyat, dört sayfadan oluşuyordu. (IV) Ankara'da yayımlanmaya başlayan Edebiyat'ın bu ilk sayısında Arif Ay, öncelikle yerli ve ideolojik bir prensibin önemi üzerinde duruyordu. (V) Çünkü yerleşmek, damarlardaki kan gibiydi hep; sıcak ve hayat dolu.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde fiilimsi bir söz öbeği oluşturulmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Gün boyunca dokunduğunuz her yüzeyi dezenfekte etmek ve el yıkamak Covid-19'a karşı en iyi savunmadır. 14 gün karantinada kalmak, koronavirüsle mücadelede yapılması gereken ve hafife alınmayacak en önemli tedbirdir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zarf-fiile yer verilmemiştir.
B) Özne grubu içerisinde isim-fiil kullanılmıştır.
C) Yüklem grubu içerisinde fiilimsi kullanılmıştır.
D) Söz öbeği oluşturulmamış fiilimsiler vardır.
E) Hem sıfat-fiil hem de isim-fiil kullanılmıştır.

10. Prof. Dr. Karen Christman ve arkadaşları kalp krizi geçirmiş hastaların kalp kaslarını onarmak için bir hidrojel geliştirdi. İnsanlar üzerinde yapılan ilk testler, hidrojin herhangi bir sağlık sorununa sebep olmadan güvenli bir biçimde kullanılabileceğini gösteriyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Geçirmiş" gövdeden türemiş bir fiilimsidir.
B) "Onarmak" isim-fiildir, edat öbeği içinde yer almıştır.
C) "Yapılan" sıfat-fiildir, özne grubunda yer almıştır.
D) "Olmadan" zarf-fiildir ve sıfat görevi üstlenmiştir.
E) "Kullanılabileceğini" adlaşmış sıfat-fiildir.

11. Fakat Sakarya başka yokuş mu çıkıyor ne

I

Kurşundan bir yük binmiş köpükten gövdesine

II

Çatlıyor yırtınıyor yokuşu sökmek için

III

IV

Hey Sakarya kim demiş suya vurulmaz perçin

V

Bu dizelerdeki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri fiilimsidir?

- A) II ve IV B) Yalnız IV C) I ve V
D) II ve III E) Yalnız V

12. Düşe kalka yol aldığınız şu hayatta, görüp göreceğiniz her türlü hikâye; birilerini yaşamdan bezdirirken birilerinin yüzünde tebessüm oluşmasına vesile olmuştur.

Bu parçada yer alan fiilimsilerin sayısı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	İsim-Fiil	Sıfat-Fiil	Zarf-Fiil
A)	1	3	3
B)	2	2	2
C)	1	3	2
D)	2	2	3
E)	1	2	3

03

Fiilimsiler

1. I. Batı düşüncesini tanıyan muhafazakâr düşünce adamlarımızda bir ötekileştirme hissediyoruz.
II. Batı'yla muhatap olunca Batı'dan bulaştığı iddia edilen bir düşmanlaştırma sorununu bize getiriyorlar.

Bu cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yüklemi birleşik yapıda fiildir.
B) II. cümlede isim-fiil, isim tamlamasında tamlayan görevindedir.
C) I. cümlede sıfat-fiil grubu sıfat görevi üstlenmiştir.
D) II. cümlede fiilimsi türlerinin hepsine yer verilmiştir.
E) II. cümledeki isim-fiil, hem yapım hem çekim eki almıştır.

2. ağılatmadan uzaktan seviyorum
öyle uzaktan seviyorum seni;
sana söylemek istediğim her kelimeyi
dilimde parçalayarak seviyorum
damla damla dökülürken kelimelerim
masum beyaz bir kâğıtta seviyorum
I. Bütün fiilimsi türleri kullanılmıştır.
II. Sıfat-fiil çekim eki alarak adlaşmıştır.
III. İsim-fiil bir söz öbeği içinde kullanılmıştır.

Yukarıdaki parça ile ilgili numaralanmış değerlendirmelerden hangileri doğru değildir?

- A) I ve III B) Yalnız III C) I ve II
D) Yalnız II E) II ve III

3. (I) Cemal Süreya şiirini, şairin zihninde özgün bir sese dönüşme olarak görebiliriz. (II) Birçok şiirin iskeletini günlük konuşma diline ait ifadeler ve deyişler oluşturur.
(III) Şiirlerinde, yaşayış biçimine de fazlasıyla yer verir.
(IV) Bunun sebepleri şairin çocukluğuna kadar gitmektedir.
(V) Kendi ifadesiyle konuşmayı çok seven bir ailenin çocuğudur.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde fiilimsiler isim tamlamasında görev üstlenmiştir?

- A) II ve III B) III ve V C) II ve IV
D) Yalnız III E) I ve III

4. Fiilimsiler ya tek başlarına ya da anlamca kendilerine bağlı sözcüklerle yan cümlecik oluşturur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde hem isim-fiil hem de sıfat-fiil aynı yan cümlecğin içinde görev almıştır?

- A) Şiir yazmak, sadece duyulanan kişilere has değildir.
B) Duygusal yoğunluğunlaşmanın ve heyecanın dile getirilmesidir şiir.
C) Böyle zamanlarda sakın kalmak, alınabilecek en iyi önlemdir.
D) Şiirin aktığı mecrayı değiştirmek isteyenler daima olacaktır.
E) Yaşadıkça duyguların dökülecek bir defteri ve kalemi mutlaka olur.

5. Uzun gri pardösülü, orta yaşlı bir adam, şafak henüz sökerken koltuğunun altına asılı ağır bir çantayla Üsküdar'ın dik yokuşlarından birini tırmanıyor. Birazdan Boğaz'ın en güzel tepelerinden birine katlanır sandalyesini kuracak, şövaesini yerleştirecek ve çantasından çıkardığı sayısız fırça ve boyalarla gördüğü güzellikleri ve o inanılmaz sükûneti nesiller sonrasına aktarabilmenin yollarını arayacak.

Bu parçada yer alan sıfat - fiiller aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) yerleştirecek, gördüğü, çıkardığı, arayacak
B) çıkardığı, katlanır, sayısız, inanılmaz
C) katlanır, çıkardığı, gördüğü, inanılmaz
D) yerleştirecek, sayısız, arayacak, çıkardığı
E) gördüğü, katlanır, arayacak, çıkardığı

6. Belli bir grubun düşüncesini benimseyenler, kendi hayatlarını rafa kaldırmayı ve grubun çizdiği yolda yürümeyi çoktan kabul etmişlerdir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Çekim eki almış fiilimsi B) Adlaşmış sıfat-fiil
C) Sıfat görevli fiilimsi grubu D) Zarf-fiil
E) İsim-fiil

H
I
Z
R
E
N
K

7. Fiilimsi ekleri yapım ekidir ve bu ekler genellikle kök veya gövde üzerine gelmektedir.

Bu parçada belirtilen durumun dışında bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Cengiz Aytmatov, Ebedî Gelin'i yazarken kendini milletin bağrına kapatmıştır.
B) Kültürünü, romanına ilmik ilmik işlemeye ant içmişti çünkü.
C) Anlatacağı her kıssada, bir yaşam hazinesi saklıydı.
D) Bu hazineyi gün yüzüne çıkarmadan rahat edemeyecekti Aytmatov.
E) Bunu kendine millî bir görev sayan yazar, sınavı büyük başarıyla geçmiştir diyebiliriz.

8. Yalan mı söyledin göz göre göre
Ne zaman dolacak verdiğin süre
Gönülden gördüğüm takvime göre
Aldığım her nefes bir gün sayılır

Bu dörtlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Göre göre" zarf fiildir ve cümle içerisinde zarf tümleci görevinde kullanılmıştır.
B) "Dolacak" sözcüğü adlaşmış sıfat-fiildir.
C) "Gördüğüm" sözcüğü iyelik eki almış sıfat-fiildir.
D) Bir fiilimsi edat grubu içinde yer almıştır.
E) Fiilimsilerin hepsi fiil kökünden türemiştir.

9. (I) Hep birlikte bir yaranın nasıl iyileştiğini düşünelim.
(II) Öncelikle, trombositler yaranın olduğu bölgeye göç eder ve aktif hâle geçerek fibrin ağ oluştururlar. (III) Oluşan üç boyutlu fibrin ağ, bir yandan pıhtının kararlılığını sağlarken diğer yandan yaralı bölgede doku oluşumunu gerçekleştirecek hücrelerin tutunması için de bir iskele görevi görür. (IV) Son olarak, trombosit granüllerinde bulunan büyüme faktörlerinin salımı gerçekleşir ve iyileşme süreci başlar.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümleler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiilimsi nesne grubu içindedir.
B) II. cümlede sıfat-fiil ve zarf-fiil kullanılmıştır.
C) III. cümlede birden fazla isim-fiil vardır.
D) IV. cümlede üç fiilimsiye de yer verilmiştir.
E) Bütün cümlelerde fiilimsi grubu vardır.

10. (I) Yeni bir şey öğrenirken bilgileri hiç zorlanmadan özümseyen insanlara imreniriz. (II) Bu insanlar bilgisayardan bellek çubuğuna veri aktarır gibi bilgileri alır. (III) Beyinlerinde güvenli bir yerde saklar ve istedikleri zaman noktasına virgölüne kadar hatırlar. (IV) Siz ise kimi zaman yarım yamalak öğrendiğiniz bir konu üzerine iki çift laf edebilmek için bildiklerinizi hatırlamaya çalışırsınız. (V) Hatırlayamadığınızda da aslında o konuda pek bir şey öğrenmediğinizi anlıyorsunuz.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde sıfat-fiille oluşan söz öbeği sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) I ve IV
B) II ve V
C) I ve V
D) Yalnız I
E) II ve IV

11. Renkler üzerine söylenmiş ve söylenecek çok söz var. Renk bilginimizin temelini oluşturan doğanın aynı zamanda türlü türlü renkleri elde etmemiz için büyük bir kaynak sağladığını bilenimiz pek azdır.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Adlaşmış sıfat-fiil vardır.
B) Sıfat-fiil grubu özne görevindedir.
C) İsim-fiil edat öbeği içinde yer almıştır.
D) Zarf-fiil grubu vardır.
E) Birden çok sıfat-fiille kurulmuş sıfat tamlaması vardır.

12. (I) Albatrosların nasıl uçtuğunu ele alan bir makale yayımlandı. (II) Makale, albatrosların "momentum transferi" ile çok az enerji harcayarak uzun mesafeler kat etmeyi başardıklarını gösteriyor. (III) Yükseklerdeki hızlı hareket eden hava katmanlarından momentum alan kuşlar yeryüzüne doğru dalışa geçtiklerinde bu momentumu alçaklardaki yavaş hava katmanlarına aktarıyor. (IV) Böylelikle kuşlar, sürekli kanat çırpma zorunda kalmadan yol alabiliyorlar. (V) Havada süzülürken hava akımının itici etkisinden faydalananıyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili fiilimsi grubu diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

04

Fiilimsiler

1. I. Projemiz, Uşak ilinde kolza yetiştiriciliğine elverişli alanların tespit edilmesini amaçlamaktadır.
- II. Kolza bitkisinin ekolojik özelliklerine göre alınan toprak örnekleri çok çeşitli analizlere tabi tutulmuştur.
- III. Uşak'ta kolza yetiştiriciliği için 48.069 dönüm çevrilmiş alan tespit edilmiştir.
- IV. Baltalı Ovası, kolza tarımının geliştiği alanların başındaydı 20. yy.ın ilk çeyreğinde.
- V. 20. yy.ın yarısından sonra kolza yetiştiriciliği ile dikkat çeken, başka tarım alanları da oluşturulmuştur.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisinde fiilimsi öbeği sıfat görevinde değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Millî edebiyat, Millî Mücadele'nin başladığı yıllarda gelişen, o zamana kadar alışılmış olan klişeleri kırarak yepyeni bir zihniyetle ilerleyen bir süreçtir. Millî Mücadele ile paralel ilerleyen bu süreç, gerek tema, gerek dil ve anlatım bakımından pek çok yeniliği içinde barındıran bir dönemdir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyle-nemez?

- A) Farklı türde fiilimsilere de yer verilmiştir.
- B) Özne grubu içerisinde sıfat-fiil kullanılmıştır.
- C) Yüklem grubu içerisinde fiilimsi kullanılmıştır.
- D) İsim-fiil grubu özne görevindedir.
- E) Adlaşmış sıfat-fiile yer verilmemiştir.

3. Fiilimsiler, cümle içerisinde yan cümlecik kurarlar. Yüklem haricindeki her bir fiilimsi bir yan cümlecik oluşturur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde yan cümlecik yok-tur?

- A) Deneyimsel pazarlama, müşteriyle bağlantı kuran, müşteri odaklı bir pazarlama biçimidir.
- B) Buna göre deneyimler çeşitli uyaranlar kullanılarak gerçekleştirilebilir.
- C) Bunlar çevrim içi yapıldığında şüphesiz daha etkin oluyor.
- D) Bazı yazarlar, deneyimlemeye bağlı pazarlamayı daha dar bir kapsamda görmektedirler.
- E) Satıcılar her ürünü yeni bir tohum gibi düşünmeli ve hassas davranmalıdır.

H
I
Z
R
E
N
K

4. I. Güven duyma, hizmetleri güvenilir ve doğru bir şekilde sunma yeteneğidir.
- II. Heveslilik, müşterilere yardım etme ve yeterli hizmeti sağlama istekliliğidir.
- III. Güvence, çalışanların bilgi ve nezaketleriyle müşterileri için güven yaratma yetenekleridir.
- IV. Empati, çalışanların müşterilere bireysel olarak ilgi ve özen göstermeleri, kendilerini müşterilerinin yerine koymaları ile gerçekleşir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde ikiden fazla fiilimsi vardır?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

5. (I) Yalnız 37 yıl yaşamış ünlü şair çok değişik konularda yazmıştır. (II) Rus edebiyatında Doğu'yu ilk olarak gerçekçi çizgilerle Puşkin işlemiştir. (III) Köken olarak kendisinin de Doğulu olması bunda etkilidir. (IV) Belki bu nedenle bu ünlü Rus şairi Doğu'ya, güzel İstanbul'a, İstanbul'da oluşan siyasi olaylara yabancı kalmamış, bu gizemli ve sırlı şehir onun da eserlerinin konusu olmuştur. (V) "Şairin doğuyu anlamasında ve onu şiirine malzeme olarak kullanmasında dünyayı saran Türk-Osmanlı kültürünün büyük katkısı olmuştur.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde isim-fiil, zarf-fiil ve sıfat-fiile yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Karıncalar koloni hâlinde yaşarlar. Yaşamak için iş birliği yaparlar. Hastalıklardan korunmak için yuvalarının temizliğine dikkat ederler, yuvadaki çöpleri ve ölü karıncaları dışarı çıkarırlar. Yapılan yeni bir araştırma hastalanan karıncaların kolonilerini bulaşıcı hastalıklardan korumak için diğer karıncalardan uzak durduklarını gösterdi.

Yukarıdaki parçada kaç fiilimsi vardır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

7. Kırsal, kentsel alanlara göre özel kılan unsurlar, özgün ve farklı bulduğumuz doğal ortamlardan, ekolojik değer taşıyan doğal peyzajdan ve "yer"e uygun fiziki yapılaşmadan kaynaklanmaktadır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Hem sıfat-fiil hem zarf-fiile yer verilmiştir.
- B) Gövdeden türemiş fiilimsi vardır.
- C) Sıfat-fiiller sıfat tamlaması oluşturmuştur.
- D) İsim-fiile yer verilmiştir.
- E) İyelik eki almış sıfat-fiil vardır.

8. Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil yükleme sorulan farklı bir sorunun cevabıdır?

- A) Bahçedeki zararlı otları yolarak bahçeyi bahara hazırlıyoruz.
- B) Bahçede çalışırken bütün dertlerden arındığını ve hafiflediğini hissediyor.
- C) Sebzeleri sulamayı bitirince su deposunun vanalarını kapatmalıydı mutlaka.
- D) Ağaçlardaki kuru dalları keser kesmez ağaçlara su vermelisiniz.
- E) Sonbahar geldiğinde bahçedeki bütün tesisatı depoya taşıyordu.

9. I. Gelenek-göreneğe ve gündelik yaşama dair sözü edilen eylemler ve etkinlikler, eski köy sakinlerinin şehre göçmesiyle kaybolmamış, devam etmiştir.
- II. Eylemlerin mekânsal karşılıkları yeni yerleşimde değişmemiş, avlu ve köy meydanı kullanımı sokaklara taşmıştır.

Bu cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.
- B) II. cümlede sıfat-fiil kullanılmıştır.
- C) I. cümlede birden fazla isim-fiil vardır.
- D) II. cümlede birden çok fiilimsi vardır.
- E) I. cümlede isim-fiil, edat öbeği içindedir.

10. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde sıfat-fiil farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
- B) İşine hor bakan, boynuna torba takar.
- C) Ay görmüşün yıldız minneti (itibarı) yoktur.
- D) Denize düşen, yılanı sarılır.
- E) Minareyi yaptırmayan yerden bitmiş sanır.

11. Karasal iklimin yaygınlaştığı yörelerde, ilkbahar yağışlarıyla yeşeren, yazın sıcaklığında ve kuraklığında sararıp kuru-yan bozkır bitki örtüsünün varlığı, yöre insanının ekonomisinde hayvancılığın önemli bir geçim kaynağı olmasını sağlar ve konutların biçimlenmesinde etkili olur.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi;

- I. Fiil kökünden türemiş,
- II. İyelik eki almış,
- III. Kendisinden sonra gelen ismi niteleyen

bir sıfat-fiildir?

- A) biçimlenmesinde
- B) yeşeren
- C) sararıp
- D) yağışlarıyla
- E) yaygınlaştığı

12. Eski hayatlarında Türkler, yönleri renklerle belirlemişler. Bu yön ve bölgelerde yaşayan boylara, topluluklara ve hakanlarına da yön belirten renklerin adı ile hitap etmişlerdir. Daha çok dünya düzenine ilişkin olan ve dinî inançlara da yansıyan bu durumun günümüze yansımada ise hem eski hem de yeni yurdumuzdaki hayatımız ve konumumuz belirleyici olmuştur.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zarf-fiile yer verilmemiştir.
- B) Sıfat-fiil grubu özne görevindedir.
- C) Sıfat-fiil edat öbeği içinde yer almıştır.
- D) İsim-fiil grubuna yer verilmiştir.
- E) Bir sıfat-fiil birden çok ismin sıfatıdır.

Fiilde ÇATI

Bu Bölüm Sorularını Çözmeden Önce
Kitabın Yazarlarından Konu Anlatım
Videolarını İzlemeyi Unutmayın.

NESNEYE GÖRE ÇATI

1. GEÇİŞLİ ÇATI

Nesne alabilen fiillerin çatısıdır.

Bu fiiller bir nesneyi etkiler.

"Onu" zamiri ile anlamlı birliktelik oluşturan fiiller geçişlidir.

(onu) görüyorsun (onu) boyayacaklar

(onu) bulamadık (onu) unutmayalım

Bu kitabı ben de severek okuyorum.

Nesne (neyi?)

(onu) okuyorum.

3. ETTİRGEN ÇATI

Geçişli fiillerden -dır- / -r- / -t- ekleri ile türetilerek geçişlilik derecesi artırılan fiillerdir.

boya - **t** - > boyat -

bil - **dir** - > bildir -

unut - **tur** - > unuttur -

iç - **ir** - > içir -

Ninem, uzun kış gecelerinde bize masallar **anlatıyordu**.

anla - **t** > anlat -
geçişli ettirgen

2. GEÇİŞSİZ ÇATI

Nesne alamayan fiillerin çatısıdır.

"Onu" zamiri ile anlamlı birliktelik oluşturamayan fiiller geçişsizdir.

(onu) oturacağız (onu) uyuyakalmış

(onu) bayıldılar (onu) kalacalar

İhtiyar kadın askerden gelen oğluna sarıldı.

(onu) sarıldı (anlamlı değil, geçişsiz fiil)

Bahçedeki bazı ağaçlar susuzluktan kurumuştı.

(onu) kurumuştı (anlamlı değil, geçişsiz)

4. OLDURGAN ÇATI

Geçişsiz fiillerden -dır- / -r- / -t- ekleri ile türetilerek geçişli hâle getirilen fiillerdir.

uyu - **t** - > uyut -

sevin - **dir** - > sevindir -

bık - **tır** - > bıktır -

uç - **ur** - > uçur -

Senin bu yersiz tavırların beni çok kızdırıyor.

kız -dır - > **kızdır** -
geçişsiz oldurgan

ÖZNEYE GÖRE ÇATI

1. ETKEN ÇATI

Gerçek bir özne tarafından gerçekleştirilen fiillerin çatısıdır. Özne bir insan ya da herhangi bir varlık olabilir. Cümlede gizli ya da açık olarak bulunur.

Ünlü yazar son kitabında aşkın anatomisini anlatıyor.
Özne (kim?)

Bu sabah fırtına bütün kasabayı perişan etti.
Özne (ne?)

3. DÖNÜŞLÜ ÇATI

Özne durumundaki kişi ya da varlık hem işi yapar hem de yaptığı işten etkilenir.

Dönüşlü fiiller "-I / -n" eklerinden biriyle türetilir.

Öğrenciler, sınava bu yıl iyi hazırlandılar.
Özne (kim?)

Özne hem işi yapıyor hem işten etkileniyor.

2. İŞTEŞ ÇATI

Karşılıklı ya da birlikte gerçekleştirilen fiillerin çatısıdır. Bir fiilin işteş olabilmesi için

"-ş / -laş / -leş" eklerinden birini alması gerekir.

Onunla dün Kızılay'da buluştuk.
(Karşılıklı - işteş)

Onlarca insan ufakık bir odaya sığılmıştı.
(Birlikte - işteş)

4. EDİLGEN ÇATI

Gerçek öznesi bulunmayan fiillerin çatısıdır. Fiilin belirttiği iş birileri tarafından gerçekleştirilir. Edilgen fiil de fiillere getirilen "-I / -n" çatı ekleri ile türetilir.

Edilgen fiillerin yüklem olduğu cümlelerdeki özneye "sözde özne" denir.

Karşı binadaki boş daire bugün tutuldu.
Sözde özne (ne?)

Kim tarafından tutulduğu belli değil.

Derse sürekli geç kalan öğrencilerin aileleri
Sözde özne

her gün aranıyor.
(ne?)

Kim tarafından arandığı belli değil.

1. "Yüklemi isim olan cümlelerde çatı özelliği aranmaz."

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde çatı özelliği yoktur?

- A) Necmi, insanları güldürmeyi seven eğlenceli bir tiptir.
- B) Misafirler için her şeyi kendi hazırlattı.
- C) Çıkan vidaları tornavidanın yardımıyla yerine oturttu.
- D) Çocukların gürültüsü, yaşlı teyzeyi kızdıracak.
- E) Vitrine yeni elbiseleri çıkarmadan önce ortalığı güzelce temizledi.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir fiildir?

- A) Edebiyat ve psikolojinin birbirlerine yakınlığı ve uzaklığı ele alınacak.
- B) Okuduğunuz her metin sizi körlükten kurtarır.
- C) Sosyal medya, insanları farklı mecralara sürüklüyor.
- D) Kapıdan girer girmez ilk Canan'ı gördüm.
- E) Bir öykücünün hayatını anlatan sunum hazırlayacaksınız.

3. I. İyi haber gelene kadar ağlamış.
II. Neşeli hâli bir müddet daha devam etti.
III. Bu market sizin aradığınız türden gıdaları satmıyor.
IV. Hava soğuk olunca kalın kazağını giymiş.
V. Çalışma, ekibimizin büyük gayretleriyle erkenden bitti.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin yüklemi geçişli fiildir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) I ve V

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir fiildir?

- A) Dostoyevski, *Ecinniler* romanını zor şartlar altında yazmıştır.
- B) Eline mikrofonu alarak topluluğa hitap etti.
- C) Çocuklar, ödevi eve gelir gelmez yapmış.
- D) Önümüzdeki yıl yeni bir program hazırlamayı düşünüyoruz.
- E) Babasından miras kalan tabloları sergileyecek.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçişsiz bir fiil kullanılmıştır?

- A) Limon ve zeytinyağı ile yaptığım sosu balığın üzerine dökmelisin.
- B) Kilo vermek için her gün bir saat mutlaka koşar.
- C) Hoşuna giden bir şarkıyı defalarca dinleyince ezberliyorsun.
- D) Balkondaki saksılarda bulunan çiçekleri iki günde bir sulayınız.
- E) İnsanı korku ve heyecana sevk eden sessizlik, bütün koridorları sardı.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçişli bir fiil kullanılmıştır?

- A) Yarın size bildiriği yazılı olarak vereceğim.
- B) Bacak ve belindeki ağrılar artınca erkenden yattı.
- C) Bahçemizdeki ağaçlar baharı müjdelercesine yeşermiş.
- D) Marketler zincirinin yeni bir şubesi açılacak.
- E) Herhangi bir işi olmadığı için hafta sonu dışarı çıkmayıp dinlenecek.

7. "Geçişsiz fiillerden "-r-, -t-, -tır-" ekleriyle türetilerek geçişli hâle getirilen fiillere oldurgan fiil denir."

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir fiil kullanılmamıştır?

- A) Anne, bebeğini yavaşça beşiğine yatırdı.
- B) Teklifi kabul etmeyince fırsatı kaçırdı.
- C) Kardeşim, kimliğini otobüste düşürmüştü.
- D) Öğrencilere cevap kâğıtlarını inceleteceğim.
- E) Yaşlı kadın, yoksullara yardımı ölene dek devam ettirdi.

8. Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi oldurgan bir fiildir?

- A) Tatil için iki bavulu ağzına kadar doldurdu.
- B) Aylardır beklediğiniz kargo nihayet gelmiş.
- C) Günler, hiç durmaksızın birbiri ardına gelip geçiyor.
- D) Konuya başlamadan hayat hikâyesini uzun uzun anlattı.
- E) Planladıklarımızın hepsini, sahada güzelce uygulattı.

9. Geçişli fiillerden "-r-, -t-, -tır-" eklerinden biriyle türetilerek geçişlilik derecesi artırılan fiillere ettirgen fiil denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi bu açıklamayı örneklendirmektedir?

- A) Ailesini, en kısa zamanda buraya getirecekti.
- B) Teyzem, bugünlerde biraz durgunlaştı.
- C) Son cemreden sonra ağaçlar canlanacak.
- D) Öğretmenimiz, bu karmaşık konuyu bir kez daha anlattı.
- E) Yaptığınız resim, orijinaline çok benzemişti.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisi bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Geleneğin birçok alandan beslendiği söylene de asıl merkezini dil oluşturur.
- B) Ailesi için mücadelesinde kendini çok yıpratır.
- C) Köyün delisi, her sabah namazından sonra caminin çiçeklerini acele acele sulardı.
- D) Metroya doğru yürüdükçe ona kavuşma heyecanından dolayı içi derinden sarsılıyordu.
- E) Ağabeyim, doktorunun son uyarılarını dikkate alıp sigarayı bıraktı.

11. İşte bugün de sabah namazından beri durmadan on saat uğraşmıştı. Dövdüğü eğri namluyu örsünün yanın-

I

daki su fışısına daldırdı. Ocağının sönmeye başlayan

II

ateşine baktı. Çekici bırakan eliyle terini sildi. Kapıya

III

IV

döndü. Karşıkı mescitte dokunaklı dokunaklı akşam

V

ezanı okunuyor, bacasının tepesindeki yuvada leylekler sonu gelmez bir lakırdı koparıyorlardı.

Bu parçadaki numaralanmış fiillerin hangileri nesne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) IV ve V
- E) I ve III

12. Küçük bir köyde doğdum. Ger Ali'nin, Köroğlu'nun, Develî'nin, Cellav'ın menkıbeleri içinde büyüdüm. Bilmem onun için mi, eşkıya hikâyelerini dinlemeyi pek severim. Paketimi cebime soktum.

– Anlat bana baba, bu Yalnız Efe kim? Nasıl sır oldu, dedim.

Bu parçada kullanılan fiillerden geçişsiz olanlar hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) doğdum - büyüdüm - severim
- B) severim - soktum - anlat
- C) büyüdüm - sır oldu - dedim
- D) doğdum - büyüdüm - sır oldu
- E) anlat - sır oldu - dedim

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) Kar yağışı, yurdun dört bir yanında etkili olmaya başladı.
- B) Samatya'ya birlikte gitmeyi teklif etti.
- C) Sene sonuna kadar devam edecek etkinliklerimizi planladık.
- D) Ülkemizde son yirmi yılda en hızlı ilerleme gösteren tür öyküdür.
- E) Sınavdan sonra içimi tarifsiz bir mutluluk sardı.

2. Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi etken çatılı bir fiildir?

- A) Yaşadıklarının ardından hayata ve insanlara küsmüştü.
- B) Bugün yeni konuya umarım başlanır.
- C) Üye giriş kartları, bu ay içinde herkese ulaştırılacak.
- D) Kamp malzemelerinin hepsi ilgili kişilerce gözden geçirildi.
- E) Kitapçıktaki yanlış soruların hepsi kontrol edilsin.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi edilgen çatılıdır?

- A) İnsanlar, birikimini konuşarak veya yazarak aktarır.
- B) Maçtan önce seyirci oturma planı değiştirildi.
- C) Yarın, sizi konferans için bekliyor olacağım.
- D) Kamu yararı gözeterek broşürleri her mahalleye dağıttık.
- E) Kırk yıllık eşini kaybettiğinde ağıtlarla dövündü.

4. Cümledeki işin birden fazla kişi tarafından karşılıklı ya da birlikte yapıldığını bildiren fiillere işteş fiil denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde işteş fiil yoktur?

- A) Atalarımız, yüzlerce yıldır başka milletlerle kaynaşmıştır.
- B) Cebinden çıkardığı mendil iyice buruşmuştu.
- C) Daha ilk gün, ders başlamadan herkesle tanışmış.
- D) Sabah dokuzda ilçenin merkezindeki kahvede buluşacağız.
- E) Geçen gün onunla şehir merkezindeki bir mağazada3 karşılaştık.

5. “İş yerimize yeni bir eleman alınacak.” cümlesindeki fiilin çatısıyla özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bayram sabahı, kasabanın ileri gelenleri harçlık dağıtırdı.
- B) Kitap toplama kampanyasına okulumuzun birinci sınıfları katılacak.
- C) İlham perisi; şairleri, yazarları, düşünürleri ve çocukları ziyaret edermiş.
- D) Kataloglar baştan sona tamamen tarandı.
- E) Kimse yokmuş gibi etrafına bakınıyordu.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde dönüşlü fiil kullanılmıştır?

- A) Seçmen listeleri, muhtarlıklarda askıya çıkarıldı.
- B) Bu köprüyle iki bölge arasındaki ulaşım kolaylaşacak.
- C) İlkokul öğretmenini karşısında görünce çok sevindi.
- D) Her canlı, kendi yavrusuna sevgiyle bakar.
- E) Yarın yapılacak açılışa herkes davet edildi.

7. I. Etrafımızdaki birçok kişiye son durum bildirildi.
II. Hareketlerime sınıftaki arkadaşlar gülüştü.
III. İnsanların yaptığı iyilikler, kişi öldükten sonra da yaşar.
IV. Zamanının önemli bir kısmını yalnız geçiriyordu.
V. Şekerin kullanımı birçok ülkede kısıtlanacak.

Numaralanmış cümleler, öznesine göre çatısı bakımından eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla etken fiil kullanılmıştır?

- A) Cebinden üzerinde adres yazan bir kâğıdı çıkarıp bana uzattı.
B) Böyle yaparak sadece kendini kandırırın.
C) Size söz veren ben miydim, diyordu; sen hatırlamıyor musun?
D) Çayı erkenden demledik, şimdi sadece misafirler eksik.
E) Yol boyunca aynı şarkıyı bıkmadan usanmadan söyledi.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı bir işteşlik söz konusudur?

- A) Yıllar sonra kavuşan anne-oğul dakikalarca kucaklaştı.
B) Aralarındaki kırınlığa bir son verip tokalaşacaklar.
C) Az önce fabrikanın sorumlusuyla görüştüm.
D) Her pazar, sade bir mekânda okurlarıyla buluşuyor.
E) Martılar, güneşin parıltısına eşlik edercesine uçuşuyor.

10. "Bir eylemin dönüşlü çatılı olabilmesi için, fiilden fiil yapan "-n, veya -l" ekini alması ve eylemi yapanın da eylemden etkilenenin de özne olması gerekir."

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım vardır?

- A) Çocuk aniden karşısına çıkan dedesinin kollarına atıldı.
B) Bahçenin bazı duvarları tellerle örülmüştü.
C) Kış için birçok meyve, sebze kurutularak saklanır.
D) Düşünden sonra yakın akrabalarla bir müddet daha oturuldu.
E) Deneme için sorular bir ekip tarafından hazırlanacak.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne - yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Az bir farkla birinciliği elde edince çevresindekilere övündü.
B) İki zanlı, mahkeme heyetince suçsuz bulunarak tahliye edildi.
C) Hayvan barınağındaki kediler, veteriner hekim tarafından sağlık kontrolünden geçirilecek.
D) Bayram öncesi, bankadaki hesaplardan rekor düzeyde para çekilmiş.
E) Şenlik öncesi meydanın her yeri güzelce temizlendi.

12. Okulların açılması ileri bir tarihe ertelendi ve bu tarihi

kimse bilmiyor. Evlerinden internet üzerinden ders yapan öğrenciler iyice sıkıldı. Sürecin üç hafta sonunda normalleşeceği söyleniyor. İşler tahmin edildiği gibi giderse öğrenciler büyük bir özlemle okullarına koşacak.

Yukarıdaki parçada numaralandırılmış fiiller özne-yüklem ilişkisine göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

03 Fiilde Çatı (Karma)

1. İş (kılış) eylemleri dışında kalanlar (durum ve oluş eylemleri) nesne alamazlar. Bu yüzden durum ve oluş bildiren eylemler geçişsizdir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada açıklanan fiillere örnek vardır?

- A) Tüm benliğini katarak söylemişti türküyü.
B) Herkes de aynı hissiyatla dinledi o sesi.
C) İçten gelen bu ses herkesi kasıp kavuruyordu.
D) Bilinmeyen bir sebeple sus pus olmuştu sanatçı.
E) Doğal olarak biz de merak ettik bu durgunluğu.

2. Öznesine göre fiiller etken, işteş, dönüşlü ve edilgen fiiller olarak dört gruba ayrılır.

Aşağıdaki dizelerden hangisinde yüklem etken çatılı bir fiildir?

- A) Solmaz bir daha gönül bağında açan çiçekler.
B) Tutuşur her biri aşk dalında el ele.
C) Ve koklanır deva diye bilinmeyen dertlere.
D) Çekilir geriye menekşe masumiyetinden.
E) Silinmez gurur asla nergis dilinden.

3. I. Bu başarılı film ilk kez 2018'de duyuldu.
II. Kitabı ben çok severek baştan sona okudum.
III. Okuldaki sınavda dereceye girenlere ödül verildi.
IV. Küçük kız çekindi biraz, okulda öğrendiği şarkıyı söylerken.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin yüklemi hem özne hem de nesne yönünden özdeş çatılıdır?

- A) I ve II
B) II ve IV
C) I ve IV
D) III ve IV
E) I ve III

4. I. Dünya daha önce bildiğini anlaşılmaz bir biçimde unutturdu.
II. İlim, donarak teolojik mumyalara döndü.
III. Seyahate çıkıp yabancı ülkeleri görmek gerekirdi artık.
IV. Bin yılda dünyanın geldiği hali gördük.

Aşağıdakilerden hangisi numaralandırılmış cümlelerin çatı özelliklerinden biri değildir?

- A) Etken
B) Geçişli
C) Geçişsiz
D) İşteş
E) Ettirgen

5. "Söz Yazı Kitap" İslam telif geleneğinde bilginin sözlü kültürden yazılı forma aktarılış serüvenlerinden birine ışık tutuyor. Söz, otorite hoca tarafından aktarılan metne; yazı, öğrencinin kaydettiği şeye; kitap ise yazılı forma aktarılan bilginin çıktısına vurgu yapıyor. Kısaca eser ilim, eğitim ve öğretim geleneğinin bir halkasını görünür kılıyor. O zamanda kitap yazma ve yazdırma faaliyeti olduğuna işaret ediyor. Kitap ayrıca, söz konusu geleneğe ait bir ürünün içeriğini analiz ediyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangileri nesne alabilen fiil değildir?

- A) vurgu yapıyor – görünür kılıyor
B) görünür kılıyor – işaret ediyor
C) ışık tutuyor – vurgu yapıyor
D) işaret ediyor – analiz ediyor
E) analiz ediyor – vurgu yapıyor

6. I. Öğretmen, hikâyeyi baştan sona tekrar okuttu.
II. Okunurken de dinlemeyenleri cezalandırdı.

Bu cümlelerdeki fiillerin aldığı ekler dikkate alındığında nesneye göre çatı özellikleri aşağıdakilerden hangisinin sırasıyla doğru verilmiştir?

- A) geçişli-oldurgan
B) geçişli-ettirgen
C) geçişsiz-oldurgan
D) geçişsiz-ettirgen
E) ettirgen-oldurgan

7. Bazı fiillerin çatı özellikleri kullanıldıkları cümleye göre değışebilmektedir.

Aşağıdakilerin hangisinde bir fiil, hem geçişli hem geçişsiz olacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Gidiyor ömrümün son faslı bu
En güzel çağlar akıp gidiyor
- B) Bitmiş ömür ardından neler akıyor
İki damla gözyaşı sel olmuş akıyor
- C) Yaktı ciğerlerini yârin sonsuz hasreti
Daha ne kadar yakacaktı bu aşk illeti
- D) Yârin bastığı toprağı gözüne sürmüş
Belli ki halinden ayrılık uzun sürmüş
- E) Her acıyı adeta süsledi sayfa sayfa
Süsledi hüznü zannımca Zümrüdüanka

8. İlim ilim bilmektir ilim kendin bilmektir
Sen kendin bilmezsin ya nice okumaktır
Yiğirmi dokuz hece okursun uçtan uca
Sen elif dersin hoca ma'nisi ne demektir

Bu dizelerdeki altı çizili fiillerin çatıları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hepsi geçişsiz çatılıdır.
- B) İlk fiil dönüşlü, diğerleri etken çatılıdır.
- C) Bütün fiiller geçişli çatılıdır.
- D) Fiillerden biri ettirgen, diğerleri oldurgandır.
- E) İlk fiil edilgen, diğerleri etken çatılıdır.

9. Şöyle bir deney düzeneğı düşünün. Bir ışık kaynağı var. Bu ışık kaynağının önünde de üzerinde ince bir yarık olan bir plaka. Işık, bu ince yarıktan bir duvara düşürülürse neler gözlemlenir? Yalnızca aydınlık bir çizgi! Şimdi plakayı değıştirelim.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneğı yoktur?

- A) Geçişli fiil B) Edilgen fiil
- C) Etken fiil D) Geçişsiz fiil
- E) İşteş fiil

10. Ettirgen fiiller geçişli eyleme "-t, -r, -dır" ekleri getirilerek yapılır. Bu fiillerde eylemi başkasına yaptıрма anlamı vardır.

Bu parçada belirtilen durum aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Hikâyeyi her gün baştan sona tarardı.
- B) Önemli gördüklerini yazara iletirdi.
- C) Hatta kimi yerleri sesli kayıtlardan dinletti.
- D) Bazı mesajları okura ulaştırmak istemedi.
- E) Kimi duyguları okura açıkça söylerdi.

11. I. Bazı parçalarda birden çok ana fikir görülür.

II. Yazar, birini öne çıkarmak için çok didinir.

III. Kimi sanatçılar okurla her cümlede dertleşir.

Numaralandırılmış cümlelerdeki fiillerin öznesine göre çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Edilgen	Dönüşlü	İşteş
B)	Dönüşlü	Dönüşlü	İşteş
C)	Dönüşlü	Edilgen	Etken
D)	Etken	Edilgen	Dönüşlü
E)	Edilgen	Etken	İşteş

H
I
Z

12. Hazan'ın servi boyunu, siyah zülfüyle görmeye alıştım.

Bu ikisini hiç ayıramadım nedense. Göz üzerinde kaş

arar ya gözler... Ben de ne zaman görsem servi boyunu

zannederim ki üzerinde siyah zülfler salınıyor.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri geçişsizdir?

- A) I ve III B) II ve V C) I ve V
- D) II ve IV E) III ve IV

04 Fiilde Çatı (Karma)

1. (I) Tepedeki evden ayrılırken yılankavi bir yoldan çiçeklerle donanmış yemyeşil kırlara çıkarız. (II) Taş köprülerden geçip çağiltılı derelerin neşeli ezgilerini dinleriz. (III) Bu arada elimizde yol boyu topladığımız sarı, mor kır çiçeklerinden, beyaz papatyalardan küçük bir demet oluşur. (IV) Çamların, akasyaların, kavakların, karaağaçların, çitlambiklerin ortasındaki o dar patikadan ilerlerken tertemiz havayı derin derin içimize çekeriz. (V) Yol boyu karşılaştığımız insanları tanımasak da hatırlarını sorup selamlarız.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
D) II ve V E) III ve V

2. Edilgen çatılı cümlelerde fiilden etkilenen kavram özne görevini üstlenir. Bu özneler sözde özne denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Komisyona sunulan her teklifi geri çevirdi.
B) Köy yerinde hava kararır kararmaz erken yatılıyor.
C) Tuhaf olan ise hiçbir işi de aksatmıyordu meclis.
D) İşin aslı da zaten çok geçmeden anlaşıldı.
E) Birileri söz ile, birileri zamanla yarışıyor.

3. Virüsten korunmanın yolları araştırılıyor.

Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi çatı bakımından bu cümlelerin yüklemiyse özdeş değildir?

- A) Korona virüs nedeniyle eğitim öğretime 1 Haziran'a kadar ara verildi.
B) Virüsün yaratabileceği tehlikelerden korunmak isteyen insanlar evlerine çekildi.
C) Ülkedeki tüm sağlık personeli acil olarak göreve çağrıldı.
D) Bazı ülkelerde virüsün yayılmasını engellemek için sokaklara çıkışlar yasaklandı.
E) Korona virüs salgınında en çok 65 yaş üzeri insanlar yoğun bakıma alındı.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Tutuklanmayacaktı suçsuzlar

Sevecektik dünyayı siyahı beyazıyla
Büründük resmen hırsların karanlığına
Beklettik en güzel sözleri kursağımızda
Ve sesimiz çıkarsa bir gün
Haykırırsız yarına...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Edilgen eylem B) Dönüşlü eylem
C) Ettirgen eylem D) Oldurgan eylem
E) Geçişli eylem

5. (○) Irmağın iki yakası da korunaksız bırakılmıştı.

(□) Her taşkın, derenin yatağını genişletiyordu.

(●) Köylüler yıkılan duvarların hâline üzülüyorlardı.

	Özne-Yüklem	Nesne-Yüklem
Nurdan:	(○) edilgen	geçişli
Aysima:	(□) etken	oldurgan
Yağmur:	(●) dönüşlü	geçişli

Nurdan, Yağmur ve Aysima parçada simgelenen cümlelerin çatı özelliklerini hem nesne hem de özne yönüyle değerlendirmişlerdir.

Herkes iki değerlendirme yaptığına göre toplam kaç doğru tespit vardır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

6. Günlerden şubat mı?

Öyle geçiyor
Ölümün sözünden çıkmayan zaman...
Gördün, gösterdin,
Hepsi bu kadar!

Kaç bakalım, yangından.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çatı özelliği aranmayacak cümleler vardır.
B) Geçişsiz fiile yer verilmiştir.
C) Oldurgan fiil vardır.
D) Geçişli fiil sayısı ikidir.
E) Bütün fiiller etkindir.

7. Geçmiş, asla geri getirilemeyecek bir unsur olarak düşünülemez çünkü yaşanan ana taşınabilir. Gelecek de “şimdi”yle belirlenen bir zaman parçası gibi kalmayacaktır.

Yukarıdaki parçada,

- I. Edilgen fiil
- II. Geçişsiz fiil
- III. Etken fiil

hangisi ya da hangileri vardır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Ardahan Kalesi'nin yanı başındaki bu eski mahalle, kentin tarihsel çekirdeğini oluşturuyor.

Bu cümledeki yüklem çatı özelliğiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Geçişsiz çatılı bir fiildir.
- B) Çatı özelliği yoktur.
- C) Geçişlilik derecesi artırılmış fiildir.
- D) Geçişsizken geçişli hâle getirilmiş fiildir.
- E) Edilgen çatılı bir fiildir.

9. Gördüm maziye bakınca milletin öz cevherini Eminim bugün de sahiplenecek o aslan neferini

Bu dizedeki altı çizili fiillerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçişsiz fiilerdir.
- B) Öznelerine göre edilgen çatılıdır.
- C) Geçişsizken geçişli hâle getirilmişlerdir.
- D) Nesne – yüklem ilişkisi bakımından özdeşlerdir.
- E) Dönüşlü çatı özelliği göstermektedirler.

10. Yüce dağ başına çadır açarım

Çadırın içine güller saçarım
Ben o yâri alıp dağa kaçarım
Güvendiğim dağlar elime geldi

Bu dizelerle ilgili olarak,

- I. Geçişli ve geçişsiz fiil sayısı eşittir.
- II. Oldurgan fiil vardır.
- III. Bütün fiiller etkindir.
- IV. Çatı eki almış fiil vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) II ve IV
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve IV
- E) III ve IV

11. (I) Göle nazır tepeye kurulmuş yurttan şehrin ışıkları görülüyordu. (II) Manzara gerçekten ürperticiydi. (III) Gölün öteki kıyısındaki lojmanlarda, şimdi annem, babam ve kardeşlerim kim bilir benim yokluğumdan nasıl eğlenceli hikâyeler üretiyorlardır! (IV) Annem, öğretmen okulunda geçen ilk günlerini anlatıyordu, mutlaka. (V) Babam, çakır gözlerine düşen hüzün menekşesi fark edilmesin diye mizaha sığınmıştır yine.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede sözde özne vardır.
- B) II. cümlede çatı özelliği yoktur.
- C) III. cümlede yüklem oldurgan fiildir.
- D) IV. cümlede yüklem ettirgen çatılıdır.
- E) V. cümlede yüklem etken fiildir.

12. Ramazan gecesi saat gece yarısını çoktan geçti. Eşim elindeki örgüyü bir an önce bitirmeye gayret ediyor. Odada sadece kâğıt üzerinde gezen kalemin ve masa sallandıkça şingirdayan boş çay bardağının sesi duyuluyor. Eşim bir ara gözlerini bana çevirerek sestten rahatsız olduğunu belirtiyor.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Geçişli fiil
- B) Geçişsiz fiil
- C) Edilgen fiil
- D) Dönüşlü fiil
- E) Etken fiil

05

Filde Çatı (Karma)

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiil geçişli olduğu halde nesne kullanılmamıştır?

- A) Duyduk ama verilmiş pek çok söz olduğu için anlatamıyoruz.
- B) Küresellik, bütün dünyayı bütünleştirince dünyanın her yöresine yayılan bir kitlesel kültür ortaya çıkarmıştır.
- C) Yazılarımın öykü veya anlatı olmadığını, yazarken özgür kalmak istediğimi söyledim.
- D) Tanzimat'la edebiyatımıza giren hikâye özellikle Cumhuriyet Dönemin'de çok gelişmiştir.
- E) Ahmet Mithat'ın Çengi'de Dâniş Çelebi'ye bol bol Muhayyelât okuttuğunu görüyoruz.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi çatı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Roman kahramanı, insanların huzurunu, onlara mektuplar göndererek kaçıyordu.
- B) Günümüzde birçok insan hayatın içinde yaşayıp gide-memenin bedelini kendine çıkarır.
- C) Öykülerinde birbirinin içine geçmiş, parçalı ölçümlerden uzak zaman kavramı geliştirmiş.
- D) 20. yüzyılın ilk yarısında modernistler sanatta ve edebiyatta estetik devrim başlatır.
- E) Aslında genel olarak baktığımızda bütün eserlerde birey anlatılır.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisi bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Padişahın kabrini buldurup üzerine bir türbe, yanına da bir cami yaptırmıştır.
- B) Çocuk farkına varmasın diye ilacı ekmeğe azar azar damlatarak ekmeği çocuğa yedirdi.
- C) Koskocaman büroyu ve koridoru ona sildirip süpürtüyor.
- D) Bunun gibi bir adamla çene yarışına girmek istemediği için susup oturdu.
- E) Osmanlı sarayında şehzadelerin doğumunu ilgililer, bir fermanla sadrazama bildirirdi.

H I Z R E N K

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde sözde özne yoktur?

- A) Sosyal ve dinsel erkini elinde bulunduranlar, varlığını mimari aracılığıyla ortaya koyar.
- B) Oluşturulan jüri tarafından yapılan sınavda hazırladığınız tez kabul edilmiştir.
- C) Virüsle mücadeleden galip çıkan binlerce insan hastaneden alkışlarla taburcu ediliyor.
- D) Güvenlik güçlerine saldırıda bulunanlar öğle saatlerinde tutuklandı.
- E) Devletler eliyle dünyada beş yüz milyon kişi önleyici karantina uygulamasına alınıyor.

5. Aşağıdakilerden hangisi çatısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yapılacak olan hastanenin proje çalışmalarına katkı sunmak için ekipte bulunacağım.
- B) Ünlü edebiyatçı Bilge Karasu "Troya'da Ölüm Vardı" kitabıyla öykü dünyasına katılır.
- C) Yazar; insanın yalnızlığına, sıkıntılarına, içinde bulunduğu boşluğa sık sık değiniyor.
- D) Özellikle geliştirici, güncel ve incelenmeye değer bir konuya hazırlanmış.
- E) Belki de günümüz edebiyat kuramının önemi, toplumu yönlendirmesiyle tartışmalıdır.

6. Son günlerin popüler Doğu Ekspresi ile Anadolu'da masal gibi bir seyahat için yola çıkıyoruz. Beş gün sürecek Doğu Ekspresi turunda güzergâhımızda Erzurum ve Kars var. Doğu Ekspresi ile seyahat kışın ne kadar güzelse bahar aylarında da o kadar güzel oluyor. Kışın buz tutan Çıldır Gölü yerini yemyeşil ağaçlara ve çiçeklere bırakıyor. Yolculuk, giderken uçak ile dönerken Doğu Ekspresi ile gerçekleştirilecek ve Erzurum'dan başlayarak Kars'ta bitirilecek.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla edilgen fiile yer verilmiştir.
- B) Etken-geçişli fiil vardır.
- C) Çatı özelliği aranmayan cümle kullanılmıştır.
- D) Geçişsiz fiillere yer verilmiştir.
- E) Dönüşlü fiil kullanılmıştır.

7. “Genç kız büyük gözlerini kaldırdı. Kitabı dizlerine koydurttu. Nazik bir şive ile, “Büyükanneçğim, Fransızca bir roman işte.” dedi. Lakin nine merak ediyordu, mutlaka anlamak istiyordu.”

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Edilgen-geçişsiz fiil vardır.
B) Ettirgen fiil kullanılmıştır.
C) Birden fazla geçişli fiil vardır.
D) Etken fiil vardır.
E) Bir fiil birden çok çatı eki almıştır.

8. I. Bodrum; badanalı, mavi panjurlu evleriyle görsel bir şölen sunar. (Etken)
II. Bodrum'daki bu uyumun devam etmesi, bozulmaması için 1974 yılında bir imar planı çıkarılmıştır. (Edilgen)
III. Evler beyaza boyanarak yazın güneş ışınlarının etkisi azaltılır. (Geçişsiz)
IV. Akreplerin maviyi ateş olarak görmesi ve evlere yaklaşmaması için pencereler maviye boyanır. (Geçişli)
V. Bodrum'u gezerken evlerin cephesindeki begonviller sizinle uzun uzun bakışır. (İşteş)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yay ayraçla verilen çatı özelliği yanlışır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bir aile, günün birinde parasızlıktan yiyeceksiz kalmış. Ne yapacağını şaşırان anne ile baba çocukları ormana bırakmaya karar vermişler, belki zengin bir avcı onları alır götürür diye. Parmak Çocuk onların konuşmalarını duyup cepelerini beyaz çakıl taşlarıyla doldurmuş. Onları birer birer yere atmış. Bu taşları izleyen çocuklar evlerine dönebilmişler.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Oldurgan fiil vardır.
B) İşteş fiil kullanılmıştır.
C) Geçişsiz fiile yer verilmiştir.
D) Geçişli fiil kullanılmıştır.
E) Etken fiil vardır.

10. Elimden tut yoksa düşeceğim

yoksa bir bir yıldızlar düşecek

eğer şairsem beni tanırsan

yağmurdan korktuğumu bilersen

gözlerim aklına gelirse

elimden tut yoksa düşeceğim

yağmur beni götürecektir yoksa beni...”

Bu dizelerdeki fiillerden hangisi çatı bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) düşeceğim B) tanırsan
C) bilersen D) tut
E) götürecektir

11. I. Dünya tarihinde birçok defa salgın yaşanmıştır. (Oldurgan)

II. Salgınların birçoğu milyonlarca insanın ölümüyle neticelenmiştir. (Geçişsiz)

III. Tıbbın günümüzdeki kadar gelişmemiş olması, ölüm sayılarını çoğaltmıştır. (Oldurgan)

IV. Veba, 14. yüzyılda Avrupa'yı yerle bir edip 25 ila 50 milyon arası insanı öldürmüştür. (Edilgen)

V. Bizans'ta çıkan Justinianus Veba Salgını'nda nüfusun % 40'ı hayatını kaybetmiştir. (Etken)

Numaralandırılmış cümlelerin hangileri yer değiştirirse verilen bilgilerdeki yanlışlık giderilmiş olur?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) I ve IV E) II ve V

12. Sana gitme demeyeceğim

Üşüyorsun ceketimi al

Günün en güzel saatleri bunlar

Yanımda kal

Sana gitme demeyeceğim

Gene de sen bilirsin

Yalanlar istiyorsan yalanlar söyleyeyim

İncirsin

Sana gitme demeyeceğim

Ama gitme, Lavinia

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Geçişli fiillere yer verilmiştir.
B) Etken fiiller kullanılmıştır.
C) Geçişsiz fiiller vardır.
D) Dönüşlü fiile yer verilmiştir.
E) Edilgen fiil kullanılmıştır.

CÜMLENİN ÖGELERİ

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

CÜMLENİN ASIL ÖGELERİ

1. YÜKLEM

Cümlede iş, oluş, yargı veya durum bildiren ögedir. Yüklem çekimli bir fiil olduğu gibi ek fiil almış bir isim ya da bir söz öbeği olabilir.

Kafile bu sabah erkenden yola koyuldu.
Yüklem

Toprak, harıl harıl çalışan bir kimyacıdır.
Yüklem

Bazı cümleler sadece yüklemden oluşabilir.
Herkesin sayıp sevdiği değerli bir insandı.
Yüklem

2. ÖZNE

Yükleme sorulan "kim" ve "ne" sorularına cevap verir. Özne insan ya da insan dışı bir varlık veya kavram olabilir.

Ufak kız, binanın içinde bir oraya bir
Özne
buraya gülcükler atarak koşturuyordu.
Yüklem (kim?)

Bu sabah şirket raporları masanın üstünde duruyordu.
Özne Yüklem (ne?)

O/ Eşyalarını çantasına koyup evden ayırdı.
(Gizli özne) (Yüklem)(kim?)

CÜMLENİN YARDIMCI ÖGELERİ

1. NESNE

Yüklemin bildirdiği işten ekilenen ögedir. "kimi" ve "neyi" sorularıyla belirtili nesne "ne" sorusuyla belirtisiz nesne bulunur.

Ünlü yazar son kitabında aşkın anatomisini anlatıyor.
Özne B.li nesne Yüklem
(kim? / neyi?)

Sınıf arkadaşım yanında hep bir kitap taşırdı.
Özne B.siz nesne Yüklem
(kim? / ne?)

2. YER TAMLAYICISI (DOLAYLI TÜMLEÇ)

Yükleme sorulan "nereye, kime, neye, nerede, kimde, nede, nereden, kimden, neden" sorularına cevap veren ögedir.

Elindeki paketleri, tezgahın üstüne bırak.
Yer tamlayıcısı Yüklem
(nereye?)

Dağların arasından arazi araçlarıyla geçtik.
Yer tamlayıcısı Yüklem
(nereden)

3. ZARF TÜMLECİ

Yükleme sorulan "ne zaman, niçin, neden, ne kadar, nasıl" sorularına cevap veren ögedir.

Ürün çeşitliliğini artırmak için fabrika

Zarf tümleci

bu yıl çok sıkı çalıştı.

Zarf tümleci Yüklem

(niçin?/ne zaman?/nasıl?)

4. İLGEÇ (EDAT) TÜMLECİ

Yükleme sorulan "ne ile, kim ile; ne için; kim için, kime göre, neye göre" sorularının cevabıdır.

Renk renk çiçeklerle kaplı yayları ve ahşap

İlgeç tümleci

evlerden oluşan dağ evleriyle Yalnızçam,

İlgeç tümleci

büyük şehirden kaçmak isteyenler için

İlgeç tümleci

bulunmaz bir yer.

Yüklem

(ne ile? kim için?)

DİKKAT

ÖSYM 2022'de ilgeç tümleci örneğini zarf tümleci kabul etti.

2022 TYT

Vücudumuzdaki proteinlerin üçte birini oluşturan kolajen bulunduğu dokudaki işlevine göre karmaşık yapılar ortaya

zarf tümleci

çıkartır.

NOTLARIM

1. Cümlelerin öğeleri temel öğeler ve yardımcı öğeler olmak üzere ikiye ayrılır.

Temel öğeler: Özne ve yüklem

Yardımcı öğeler: Nesne, dolaylı tümleç, zarf tümleci, edat tümleci

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi sadece temel öğelerden oluşmaktadır?

- A) Hastalarını teker teker içeri almıştı.
- B) Dün gece onlar için ayırdığı ilaçları çıkardı.
- C) İlaçları karıştırmamak için ayrı ayrı paketlemişti.
- D) Hangi ilacın kime ve nasıl verileceği belliydi.
- E) Hastalardan bazıları bu ilaçları istemiyordu.

2. Aşağıdakilerin hangisinde yüklem bir söz öbeğinden oluşmuştur?

- A) Müfettişler verdiğimiz tutanağı titizlikle inceledi.
- B) Sabah dükkâna gelen malzemeleri içeri çekeceğim.
- C) Kapıdaki kadın, oğlumun arkadaşı Umut'un annesiydi.
- D) Bu şehirden bir an önce uzaklaşmak istiyordu.
- E) Her şeyin elektronik ortamda paylaşılması üzücüydü.

3. Işığın Anadolu'ya dokunduğu yerde ilk karşılaşacağımız şey, Harranlı çocukların yüzleridir.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne - nesne - yüklem
- B) Nesne - yüklem
- C) Özne - yüklem
- D) Özne - zarf tümleci - yüklem
- E) Nesne - zarf tümleci - yüklem

4. İsim tamlamaları ya da sıfat tamlamaları cümlede ek fiil olarak yüklem görevi üstlenebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir yüklem kullanılmıştır?

- A) İnsan seslerini unutturan makineleşmek bence.
- B) Onlar bize hizmetkârken şimdi biz onlara köleydik.
- C) Sevgiyle ekilen tohum artık makinenin elindeydi.
- D) Makine ne ekerse onu verecekti toprak.
- E) Topraktan kopan insanın akıbetini düşünün.

5. Türk edebiyatının Batı edebiyatıyla tanıştığı yıllar, neo-klassizm ile romantizm arasındaki mücadelenin doruğa yükseldiği yıllardır.

Bu cümlelerin yüklemi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) yıllardır
- B) yükseldiği yıllardır
- C) mücadelenin doruğa yükseldiği yıllardır
- D) romantizm arasındaki mücadelenin doruğa yükseldiği yıllardır
- E) neo-klassizm ile romantizm arasındaki mücadelenin doruğa yükseldiği yıllardır

6. I. Her kulağın duyamayacağı bir frekanstı.
II. İlk kez gördüğü bu hareketli şeyleri inceledi.
III. Duvarın arkasında görülmeleri imkânsızdı.
IV. Hem küçük hem de itici varlıklardı.
V. Çalı diplerine saklanırdı bu sinekler.

Numaralandırılmış cümlelerden hangileri öge sıralaması bakımından özdeştir?

- A) I ve IV
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) II ve V
- E) III ve V

7. Küresel karbon salınımının birkaç yıl boyunca sabit seyretmesi karbon miktarının düşüşe geçeceği ihtimalini gündeme getirmişti.

Bu cümlemin öznesi aşağıdakilerin hangisinde doğru belirtilmiştir?

- A) Küresel karbon salınımı
B) Küresel karbon salınımının birkaç yıl boyunca sabit seyretmesi
C) Karbon miktarı
D) Karbon miktarının düşüşe geçeceği
E) Karbon miktarının düşüşe geçeceği ihtimalini

8. Cümlede yüklem bildirdiği işten etkilenen ögeye "nesne" denir. Belirtme hâli eki (-ı / -i) alan sözcük ya da söz öbekleri "belirtili nesne", almayanlar "belirtisiz nesne"dir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde nesne kullanılmamıştır?

- A) Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
B) Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.
C) Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,
Yedi kandilli Süreyya'yı uzatsam oradan;
D) Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek.
E) Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber,
Sana aguşunu açmış duruyor Peygamber

9. Dünyamızın kuzey ve güney kutuplarına yakın olan bölgelerde bazı geceler gökyüzünde renkli ışıklar görülür.

Bu cümledeki altı çizili söz öbeğinin görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirtili nesne
B) Zarf tümleci
C) Özne
D) Yer tamlayıcısı
E) Belirtisiz nesne

10. I. Noktalama işaretlerini doğru kullanmak için / TDK'nin son kılavuzunu / baştan sona okumaya / karar verdim.
II. İki noktadan sonra / küçük harfle başlanabileceğini / yeni / öğrendim.
III. Satır sonlarında tek ses olmayacak, / diyordu / kılavuz.
IV. Virgül olmayan cümlede noktalı virgül kullanmak / en büyük hataydı / benim için.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri öğelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) III ve IV
B) I ve III
C) II ve IV
D) I ve II
E) I ve IV

11. **Hazan:** Hep baharı mı bekleyeceksin bahtım?

Seher: Ne zaman bitecek senin bekleyişin?

Bahar: Kimler seyrana gelir ki seni ben varken?

Mehtap: Zamanı soranlara ne diyeyim?

Kader: Bilmem ki sizin kulağınıza ne fısıldandı?

Yukarıdaki öğrencilerin cümlelerine verilen cevaplar ikişerli eşleştirildiğinde hangisinin cümlesine verilen cevap farklı bir ögeye yönelik olur?

- A) Hazan
B) Seher
C) Bahar
D) Mehtap
E) Kader

H
I
Z

R
E
N
K

12. Bilim insanlarının heyecanla beklediği hatta bazılarının beklerken emekli olduğu James Webb Uzay Teleskobu'nun aynalarının açılma testi mart ayının başında başarıyla gerçekleştirildi.

Bu cümlemin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Nesne - zarf tümleci - yüklem
B) Özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem
C) Özne - nesne - yüklem
D) Özne - zarf tümleci - zarf tümleci - yüklem
E) Özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem

1. Karbonhidrat oranı yüksek gıdalar tüketildiğinde vücut karbonhidratların temel yapı taşı olan glikozu emer.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne – nesne – yüklem
B) Zarf tümleci – nesne – özne – yüklem
C) Özne – zarf tümleci – nesne – yüklem
D) Zarf tümleci – özne – nesne – yüklem
E) Yer tamlayıcısı – özne – nesne – yüklem

2. Sabah uyandıktan sonra uzun süre aç kaldığımız için
kandaki şeker miktarı düşer. Yapılan son araştırmaya

I

II

göre kandaki şeker oranı gelişme döneminde daha hızlı düşüyor.

Bu parçadaki altı çizili ögeler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

I	II
A) Özne	Nesne
B) Nesne	Zarf tümleci
C) Özne	Zarf tümleci
D) Nesne	Yer tamlayıcısı
E) Özne	Yer tamlayıcısı

3. Yardımcı ve açıklayıcı bir öge olarak cümlelerin içine giren ve çıkarılması cümlelerin anlamında eksilme ya da bozulma meydana getirmeyen sözlerle ara söz denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir ara söz kullanılmamıştır?

- A) Sosyal medya hesapları, insanların aynası, artık denetim altında tutulacak.
B) Yazılan ya da paylaşılan her şey, zaten çoğu kopya, sorgulanabilecek.
C) Yaptığımız eleştirinin gideceği yeri, kimse düşünmez ya, lütfen tartalım.
D) Sözün ağızdan çıkması gibi sosyal ağa yazılan ne varsa onu geri getirmek, oldukça güçtür.
E) İnsan, yıllarca biriktirdiğini bir tuşla -korkarım ki oluyor çoğu kez- harcamamalı.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Ara sözler bazen bir ögenin açıklayıcısı olurken bazen de cümle dışı unsur olur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ara söz nesnenin açıklayıcısıdır?

- A) Orhun Kitabeleri'ni, ilk yazılı belgelerimizi, cümle cümle tahlil etti.
B) Kül Tigin Abidesi'ni Bilge Kağan, Kültigin'in ağabeyi, 732'de diktirmiştir.
C) Tonyukuk Abidesi 720-725'te, sekizinci yüzyılda, kendisi tarafından dikilmiştir.
D) Bilge Kağan Abidesi'ni de 735'te, Bilge Kağan'ın ölümünden bir yıl sonra, kendi oğlu diktirmiştir.
E) Taşlarda, tarihî yapıtlarda, Göktürklerin Çin esaretinden nasıl kurtulduğu ele alınır.

5. Yahya Kemal, pek çok kaynakta Türk şiirinin en önemli iki parnasyen şairinden biri olarak kabul edilir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yüklem, birleşik fiilden oluşmaktadır.
B) Yüklem edilgen çatılıdır.
C) "Yahya Kemal" sözde özne görevindedir.
D) Üç ögeli bir cümledir.
E) "Pek çok kaynakta" söz öbeği yer tamlayıcısıdır.

6. Tufan Öğretmen, öğrencilerinden;

- I. Öznesi isim tamlamasından oluşan,
II. Nesne bulunmayan,
III. Yer tamlayıcısı sıfat tamlaması olan
bir cümle yazmalarını istemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Tufan Öğretmen'in istediği özellikleri taşıyan bir cümledir?

- A) Gece vakti, insanlığın uyutulduğu demdir.
B) Gecenin himmetine nail olmak ne güzeldir.
C) Gecenin karanlığı kimsesiz insanlara barınaktır.
D) Sessizliğin sokağı olan geceler, size bir işarettir.
E) Bu şiirin anlamını usta şaire soralım.

7. Şiir zevkinin oluşumunda Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in etkisinden özellikle söz eden Ahmet Hamdi Tanpınar; roman, öykü, deneme, makale, edebiyat tarihi gibi türlerde eser veren bir sanatçıdır.

Bu cümlelerin öznesi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Şiir zevkinin oluşumunda Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in etkisinden özellikle söz eden Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Söz eden Ahmet Hamdi Tanpınar
D) Özellikle söz eden Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in etkisinden özellikle söz eden Ahmet Hamdi Tanpınar

8. I. Mallarme, çektiği sıkıntılara rağmen şiir yazmayı sürdürdü.
II. Dergilere göndermeye başladığı ilk şiirleri, Baudelaire'in etkisindeydi.
III. Mallarme, yaşamının değişik dönemlerinde sembolizm akımıyla bağlantılı şiirler yazdı.
IV. Mallarme, zihnini meşgul eden gerçeklikten kaçış temasına ağırlık vermişti.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin öge sıralaması aynıdır?

- A) I ve III
B) III ve IV
C) II ve IV
D) II ve III
E) I ve IV

9. I. Edebiyata olan ilgisi / Kastamonu'daki ortaokul yıllarına / dayanır.
II. Zeki Ömer Defne / Behçet Necatigil'in edebiyat öğretmeni idi.
III. Akşam gazetesinin haftalık Çocuk Dünyası sayfasına / "Küçük Muharri" imzasıyla / şiirler / yazdı.
IV. İklim koşullarına uyum sağlamakta güçlük çekip / hastalanması nedeniyle / 1941 yılında / Zonguldak Çelikel Lisesine / tayin edildi.
V. Kabataş Lisesinde görev yaparken / ilk şiir kitabı Kapalı Çarşı / yayımlandı.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisi öğelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. Özgün ve yaratıcı özellikler taşıyan bu imgeler; dilin mantığına uyan, anlam alanını genişletebilen, dile yeni olanaklar sunan bir yapıya sahiptir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üç öğeden oluşan bir cümledir.
B) Özne bir sıfat tamlamasıdır.
C) Yer tamlayıcısına yer verilmiştir.
D) "sahiptir" sözcüğü cümle yüklemidir.
E) Belirtili nesne kullanılmıştır.

11. Cümle başı bağlaçları, seslenme bildiren sözler, ünlemler ve bazı ara sözler cümle dışı unsur olarak bilinmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde cümle dışı unsura yer verilmemiştir?

- A) Hakan Bey, davanın dosyalarını yarın bana mutlaka getirin.
B) Kardeşim, sen bizim yanımızda oldukça kimse bize ilisemez.
C) Fakat bizim hâlimize sevinecek birileri vardır her an içimizde.
D) Yağmur başlayınca ortalığı toprak kokusu sarmıştı.
E) Beklediğin paket, ben de aynısından aldım, yarın gelir.

12. Birçok sosyal medya platformunda, gizlilik ayarlarınızı değiştirerek istemediğiniz ya da tanımadığınız kişilerin sizinle iletişim kurmasını engelleyebiliyorsunuz.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Özne – Nesne – Yüklem
B) Yer tamlayıcısı – Zarf tümlecisi – Nesne – Yüklem
C) Yer tamlayıcısı – Nesne – Yüklem
D) Nesne – Yüklem
E) Özne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümlecisi – Yüklem

H
I
Z
R
E
N
K

1. (I) Ne tür romanları seversin?

(.....)

(II) Bu romanı nereden aldın?

(.....)

(III) Okuduğun en seçkin roman hangisiydi?

(.....)

Bu diyalogdaki numaralandırılmış soru cümleleri hangi öğeleri buldurmaya yöneliktir?

- A) Nesne – Yer tamlayıcısı – Özne
- B) Özne – Nesne – Yüklem
- C) Nesne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
- D) Özne – Zarf tümleci – Özne
- E) Nesne – Yer tamlayıcısı – Nesne

2. Çocukluğumun güle oynaya ve dolu dolu geçtiği ırmağın manzaralı köyümü, bir doğa harikası olan yeri, ne zaman görebilirim bir daha?

Bu cümlede ara söz cümlelerin hangi ögesinin açıklayıcısı olarak kullanılmıştır?

- A) Nesne
- B) Özne
- C) Yer tamlayıcısı
- D) Zarf tümleci
- E) Yüklem

3. Bir grup araştırmacının Science'ta yayımladıkları bir makaleye göre, iklim değişikliğiyle savaşmanın en iyi yolu ağaç dikmektir.

Bu cümlelerin öğelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Zarf tümleci – Nesne – Özne – Yüklem
- B) Zarf tümleci – Nesne – Yüklem
- C) Özne – Yüklem
- D) Özne – Zarf tümleci – Nesne – Yüklem
- E) Zarf tümleci – Özne – Yüklem

4. Yüklemi edilgen çatılı cümlelerde nesne bulunmaz çünkü işten etkilenen öge (nesne), özne görevi üstlenmiş olur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu açıklamaya örnektir?

- A) Sınav soruları pek çok öğrenci için oldukça zordur.
- B) Ne kadar insan varsa o kadar farklı fikir çıkar ortaya.
- C) Doğal bir yaklaşım olarak kabul edilmelidir bu durum.
- D) Toplumu oluşturan her birey farklı bir kavrama düzeyine sahiptir.
- E) Bu durumu anlamak için gelişim süreçlerini analiz etmeliyiz.

- 5. I. Günümüzde robotlar insanların yaptığı birçok işi yapabiliyor.
- II. Dış görünüş olarak insanlara benzeyen robotlar insansı robot olarak isimlendiriliyor.
- III. Gelecekte, insansı robotların insan vücudunun gerçekleştirdiğine benzer işlevleri gerçekleştirmesi bekleniyor.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinde nesne kullanılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. İnsan, hayatının her anında binlerce uyarana, binlerce bilgi parçasına, maruz kalır.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yüklem bir söz öbeğinden oluşmaktadır.
- B) Cümlede nesne kullanılmamıştır.
- C) Sıfat tamlamaları yer tamlayıcısı görevi üstlenmiştir.
- D) "İnsan" sözcüğü özne görevindedir.
- E) Ara söz zarf tümlecinin açıklayıcısıdır.

7. Her büyük kütleli galaksinin merkezinde, Güneş'ten milyonlarca hatta milyarlarca kat daha büyük kütleyle sahip olabilen, süper kütleli bir karadeliğin bulunduğunu artık biliyoruz.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
B) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
C) Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
D) Yer tamlayıcısı – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
E) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem

8. Aşağıdakilerden hangisi iki ögeli bir cümledir?

- A) Türküler, bir milletin adeta şah damarlarından sökün edip gelir.
B) Türk milletini en iyi anlatan nazım türüdür türkülerimiz.
C) Her birinde ayrı bir yaşam ayrı bir heyecan buluruz türkülerin.
D) Kimisi ağır ağır düşer dile, kimisi daha coşkundur.
E) Bazıları kemençe telinde can bulur, bazıları keman sesinde.

9. "Birçok uzay ajansı ve özel şirket ----"

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa "özne, zarf tümleci, nesne ve yüklem"den oluşan bir cümle meydana gelir?

- A) çeşitli organizasyonlarla insanları Ay'a götürecektir.
B) yakın bir gelecekte Ay'a turlar düzenleyecektir.
C) Ay'a yolculuk yapmak isteyenlere hizmet verecektir.
D) önümüzdeki yıllarda Ay'a yolculuk kampanyaları başlatacaktır.
E) Ay'a yolculuk turlarına yakın bir zamanda başlayacaktır.

10. Niceler sultandı, kraldı, şahtı

Benimle değişti talihi, bahtı

Yerle bir eyledim taç ile tahtı

Akıl almaz hünerlerim var benim

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dizede birden fazla yüklem vardır.
B) II. dize; zarf tümleci, yüklem ve öznenin oluşur.
C) III. dizede bağlaç nesneleri bağlamıştır.
D) IV. dize üç ögeliştir.
E) Dizelerdeki bazı cümlelerin yüklemi isimdir.

11. Evreni anlama çabamıza ciddi katkılar sunan bilim insanları, birçok bilimsel ve teknolojik gelişmeye imza attı 2000'li yılların başında.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
B) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
C) Nesne – Özne – Yüklem – Zarf tümleci
D) Nesne – Zarf tümleci – Yüklem – Özne
E) Özne – Yer tamlayıcısı – Yüklem – Zarf tümleci

H
I
Z

12. Her milletin kendi psikolojisine / uyumlu mitolojik

kahramanlar ve efsaneler yarattığını söyleyen Fuzuli

Bayat / Türk mitolojisiyle Yunan mitolojisinin / ortak

yanlarını / ele alıyor.

Bu cümledeki numaralandırılmış bölmelerden hangileri kaldırılırsa cümlelerin öğeleri doğru ayrılmış olur?

- A) I ve IV
B) Yalnız I
C) Yalnız III
D) I, II ve IV
E) I ve III

04 Cümlelerin Öğeleri

1. Bizim mahallenin bitirim delikanlısı Rıza, başladığı bir işi yarım bırakmayı sevmeyen bir insandı.

Bu cümlelerin öge sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Özne – Belirtili nesne – Yüklem
- B) Belirtili nesne – Zarf tümleci – Yüklem
- C) Özne – Yüklem
- D) Belirtisiz nesne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
- E) Özne – Belirtisiz nesne – Yüklem

2. Aşağıdakilerden hangisinde yüklem yanlış gösterilmiştir?

- A) Bilemezdik her gülmenin ağlamayla başlayacağını.
- B) Öğretmene işlediği konularla ilgili soruları sordum.
- C) Her konuda sizlere mutlaka yardımcı olacaktır.
- D) Muhsin Bey geçen yaz babasını kaybetti.
- E) Bize hak verir olayı doğru anlatabilirsek.

3. Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı özne de yüklem de değildir?

- A) – Hangi mahallede oturuyorsunuz?
– Fatih Mahallesi'nde.
- B) – Sabah erkenden gelen kimdi?
– Arkadaşım.
- C) – Yaptığım pastayı beğendiniz mi?
– Beğendik.
- D) – Aradığınız dükkân neredeymiş?
– Alt katta.
- E) – Şarkının sözleri neydi?
– Biraz kül, biraz duman.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ara söz öznenin açıklayıcısı olarak kullanılmıştır?

- A) Konya'yı, Mevlâna diyarını, heyecanla gezmiştik.
- B) Mezopotamya'ya, kadim şehirlere, bahar aylarında gideceğiz.
- C) Ersin, ön sırada oturan çocuk, bugün yine gelmemiş.
- D) Dostoyevski'yi, ölümsüz Rus yazarını, birkaç kez okumalısınız.
- E) Baharda, en sevdiğim mevsimde, bambaşka biri oluyorum.

5. Son yıllardaki ÖSYM sorularına göre içeriği güncellenen Hız ve Renk Dil Bilgisi Soru Bankası, ÖSYM sınavlarına hazırlanan öğrencilerimizi hiçbir eksikleri kalmayacak şekilde sınavlara hazırlamaya devam ediyor.

Özne, yer tamlayıcısı ve yüklemden oluşan bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznesi sıfat tamlamasıdır.
- B) Yer tamlayıcısının içinde zarf-fiil vardır.
- C) Öznenin içinde edat vardır.
- D) Yer tamlayıcısının içinde isim tamlaması vardır.
- E) Yer tamlayıcısı isim-fiil grubudur.

6. “Bacon’ın yetenekleri, ilgilerindeki evrensellik, düşüncesindeki esneklik ve araştırmacılık onun çağının pek az şahsiyetinde bile zor görülür.”

Bu cümlede aşağıdaki öğelerden hangisi yer almaz?

- A) Özne
- B) Yer tamlayıcısı
- C) Nesne
- D) Zarf Tümleci
- E) Yüklem

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öğelerine yanlış ayrılmıştır?

- A) Türküler / Anadolu'nun birikimini, sevincini / bizlere / taşır.
- B) Her hareketimiz / içinde bulunduğumuz ahlaki öğretinin / sonucudur.
- C) Modern bilim / her sorunumuza / bir çözüm / üretmez.
- D) Asmanın altında / yarım gün boyunca / hiç sıkılmadan / beklemiştim.
- E) Sonuçların olumlu olması / ailede / büyük bir mutluluk dalgası / oluştu.

8. "İhtiyacım bittiğinde bu işi ----"

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirilirse öge dizilişi "zarf tümleci - belirtili nesne - yer tamlayıcısı - yüklem" şeklinde olan bir cümle oluşur?

- A) hemen bırakacağım.
- B) yapmak zorunda değilim.
- C) yardımcıma devredeceğim.
- D) sürdürmeyi düşünmüyorum.
- E) yeniden planlamam gerekiyor.

9. Aşağıdakilerden hangisinde belirtili nesne kullanılmıştır?

- A) Boyalarımı ve fırçalarımı sana bırakıyorum ufaklık.
- B) Daha modern ve yeni bir sistemi elbirliğiyle kuracağız.
- C) Yemeğin tarifini alır almaz yemeği denemeye başlamlısın.
- D) Adamın sakalı aydınlık yüzlü birini anımsattı.
- E) Genç kuşakların isteklerini, beklentilerini onlar gibi düşünüp yaşayan bir öğretmen anlayabilir.

10. (I) Yazmalar yüzyıllardır halk kültürümüzün önemli bir parçasıdır. (II) Kadınlarımızın başındaki renk renk, desen desen oyalar bize bir şeyler söyler. (III) Dile dökülmeyen, kimseye anlatılmayan duygular oyalarda dile gelir. (IV) Renkleri, kullanan kişinin medeni durumunu, ruh hâlini fısıldar bize. (V) Desenlerine bakarak Anadolu'nun hangi güzide tezgahında dokunduğunu anlarız.

Yukarıdaki cümleler için aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlelerin yüklemi isim tamlamasıdır.
- B) II. cümlelerin öznesi sıfat tamlamasıdır.
- C) III. cümlelerin öznesi isim tamlamasıdır.
- D) IV. cümlelerin nesnesi isim tamlamasıdır.
- E) V. cümlelerin nesnesi sıfat-fiil grubudur.

11. "Oktay Akbal "Şair Dostlarım"da iki ayrı Ziya Osman Saba portresini okurlarına sunar."

Bu cümlede aşağıdaki öğelerden hangisi birden fazla kullanılmıştır?

- A) Özne
- B) Yer tamlayıcısı
- C) Zarf tümleci
- D) Belirtili nesne
- E) Belirtisiz nesne

- 12. I. Gaziantep'in lezzetli yemeklerine yerli yabancı pek çok insan hayran kalır.
- II. Tokmak seslerinin yankılandığı Bakırcılar Çarşısı tarihî dokusunu hâlâ konuyor.
- III. Tahmis Kahvesinde menengiç kahvesi içmeden şehirden ayrılmayın.
- IV. Almacı Pazarı'nda biberin her türlüünü bulabilirsiniz.
- V. Dülük Baba piknik alanında hafta sonları piknik yapan yüzlerce insan haftanın yorgunluğunu unuttur.

Yukarıdaki cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) I. cümlelerin yer tamlayıcısında isim tamlaması vardır.
- B) II. cümlelerin öznesi sıfat tamlamasıdır.
- C) III. cümlelerin zarf tümlecinde belirtisiz isim tamlaması vardır.
- D) IV. cümlelerin nesnesi sıfat tamlamasıdır.
- E) V. cümlelerin öznesinde sıfat-fiil vardır.

05 Cümlelerin Öğeleri

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı bir öge vurgulanmıştır?

- A) Eniştem, işlerinin takibi için bu sabah uçakla İzmir'e gitti.
- B) Hafta sonları hava şartları uygun olduğunda mutlaka koşarım.
- C) Mevsimden dolayı pazardaki fiyatlar, her hafta değişiyor.
- D) Üç aydır hepinizin merakla beklediği şahıs bugün geliyor.
- E) Doğu bölgeleri, benzer bir fırtınayı 1978 yılında yaşamıştı.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öğelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

- A) Silahlar / insanlık tarihinde / kapanmaz yaralar / açmıştır.
- B) Tarihî eserlerin aslına uygun olarak korunması / ulusların en önemli ödevlerindendir.
- C) Sanat / insanların arasında barışı sağlayan, onları birbirine yaklaştıran en önemli ögedir.
- D) Bir savaşta tarihî eserleri korumak / ülkeyi korumak kadar / önemlidir.
- E) Milletler / tarihî eserlere / saygı göstermek / zorundadır.

3. Aşağıdakilerden hangisinde isim tamlaması farklı bir ögedir?

- A) Yaşlılar, olanlardan habersiz kahvenin önünde toplanmıştı.
- B) Sizlere bir arkadaşın başarısını anlatacağım.
- C) Kale kapısında birbirinden korkunç muhafızlar ellerinde kılıçlarla bekliyordu.
- D) İlçeyi ikiye bölen bu küçük dere, dağların eteklerinden doğuyordu.
- E) Apartmandaki yan komşumuz tedavisi tamamlanınca hastane köşelerinden kurtulmuştu.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yan cümle, temel cümlelerin öznesi durumundadır?

- A) En yakın arkadaşım, yaptığı işlerde düzenli olmaya çalışırdı.
- B) Edebiyat ve felsefeyle ilgilenenler, dünyalarında farklı açılımlar elde eder.
- C) Şarkının sözlerine kulak verdikçe içime derin bir hüznün çöktü.
- D) Egzotik meyvelere duyulan ilgide merak duygusu ön plandadır.
- E) Gençler, usta yazarı görmek için kilometrelerce yolu göze aldılar.

5. I. Çanakkale'nin günümüze ulaşabilen tarihî evlerine bakıldığında bunların bağımsız konaklar veya sıra evler şeklinde oldukları görülür.
- II. Araştırmada, genel olarak bahçeli, büyük ve gösterişli evler şeklinde tanımlanan sadece sayılı örnekleri kalan konaklar ele alınacaktır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, zarf tümlecisi, özne ve yüklemden oluşmuştur.
- B) Her iki cümlede de "sözde özne" vardır.
- C) II. cümlede nesne bir söz öbeğidir.
- D) I. cümlede zarf-fiil grubu zarf tümlecisi görevindedir.
- E) II. cümlede yüklem birleşik fiil grubudur.

6. Sanatçı toplumun aynası olmayı kafaya koymuştur Aristo'dan bu yana.

Bu cümledeki öge sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Özne – Zarf tümlecisi – Yüklem – Yer tamlayıcısı
- B) Belirtili nesne – Yer tamlayıcısı – Yüklem – Zarf tümlecisi
- C) Özne – Zarf tümlecisi – Yüklem – Yer tamlayıcısı
- D) Özne – Belirtili nesne – Yüklem – Zarf tümlecisi
- E) Belirtisiz nesne – Yer tamlayıcısı – Yüklem – Yer tamlayıcısı

7. I. Türkiye nüfusunun % 49,8'ini, yaklaşık yarısını, kadın nüfusu oluşturmaktadır.
- II. 2018 yılına gelindiğinde, dünyada ekonomik krizin arttığı dönemde, kadınların iş gücüne katılım oranı artmıştır.

Numaralandırılmış cümlelerdeki ara sözler sırasıyla hangi öğelerin açıklayıcısıdır?

- A) Özne – Zarf tümleci
- B) Nesne – Zarf tümleci
- C) Özne – Yer tamlayıcısı
- D) Zarf tümleci – Zarf tümleci
- E) Nesne – Yer tamlayıcısı

8. Sayfalardaki Osmanlıca metinlerin Türkçe çevirisinden elde edilen bilgiler, Avrupa modasının tasarım özelliklerini açıkça ortaya koyar.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özne grubunda farklı türde tamlamalar vardır.
- B) Yüklem bir söz öbeğidir.
- C) Üç ögeli bir cümledir.
- D) Nesne isim tamlamasından oluşmuştur.
- E) Zarf tümleci vurgulanmıştır.

9. I. Elazığ, geçmişten günümüze kadar birçok medeniyetin egemenlik kurduğu önemli yerleşim merkezlerindendir.
- II. Eski Çağ'lardan günümüze doğru yerleşim gören, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu'nun nadir kentlerinden biridir.
- III. İlk yerleşim merkezi olan Harput, birçok kültürü barındırmaktadır.
- IV. Harput, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat bölümüne hâkim bir düzlük üzerinde kurulmuştur.
- V. Harput X ve XI. yüzyılda tekrar Bizans hakimiyetine girmiştir.

Numaralandırılmış cümlelerden öge sayısı en az olan hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdakilerin hangisinde soru nesneyi buldurmaya yöneliktir?

- A) Yemek masası hâlâ niçin hazırlanmadı?
- B) Kütüphanedeki kitaplardan hangisini okumuştunuz?
- C) Hafta sonu çalışmanız saat kaçtaydı?
- D) İlgili kişiyi nerede bulabilirim?
- E) Az önce bana seslenen kimdi?

11. (I) Bakterileri yok etmek üzerine çalışmalar yapan İngiliz bilim adamı Alexander Fleming, bir tatil dönüşü laboratuvarına geldiğinde içinde farklı türlerde bakteriler bulunan kabı açık unuttuğunu fark eder. (II) Küf mantarı ile dolan kabı temizlerken mantarın kenarında bulunan jel kıvamındaki yapıda herhangi bir bakteri bulunmadığını görür. (III) Bunun "Penicillium Notatum" adı verilen küf mantarı olduğunu düşünür. (IV) Jöle kıvamındaki yapıya "penisilin" adını verir. (V) Fakat penisilini küf mantarından ayırmayı başaramadığı için çalışmalarını sonlandırır.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisinde öge dizilişi "özne - zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem" şeklindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Dinlediğimiz haber, kültür, sanat programlarında, televizyonlardaki tartışmalarda Türkçenin ses ve yapı özelliklerine yeterince dikkat edilmediğine, söz varlığının sınırlı kaldığına tanık oluyoruz.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi öğeleri ve öğelerinin dizilişi bakımından bu cümle ile özdeştir?

- A) Ayvalık'ta geçirdiğim günlerin tadını başka hiçbir yerde bulamadım.
- B) Tanpınar'dan Oğuz Atay'a, Yakup Kadri'den Orhan Pamuk'a kadar birçok değerli yazarımız var.
- C) Vagonların insanı sinir edencesine çıkardığı sese aldırış etmezdi.
- D) Az önce kürsüden inen konuşmacının değindiği konular ilgimi çekti.
- E) Bilgi yarışmalarında insanlara para ödülü verilmesini özendirici buluyorum.

06 Cümlelerin Öğeleri

1. Özellikle ataerkil yapı içerisinde yetiştirilmiş çocuklarda dede ya da büyükanın tutumu çeşitli sorunlara yol açmaktadır.

Bu cümlelerin öğelerinin doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Özne – Yüklem
 B) Zarf tümleci – Özne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
 C) Yer tamlayıcısı – Özne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
 D) Özne – Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Yüklem
 E) Nesne – Yer tamlayıcısı – Özne – Yüklem

2. I. İnsanoğlu var olduğu günden beri kuklaları yaşamına, çeşitli nedenlerle dâhil etmiştir.
 II. Aklın ve bilimin gelişimi, kuklayı birçok toplumda olması gereken yere taşımıştır.

Bu iki cümle ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede farklı görevlerde kullanılan tümleçler vardır.
 B) II. cümlelerin öznesi sözde öznedir.
 C) İki cümlede de belirtili nesne kullanılmıştır.
 D) II. cümlede özne söz öbeğidir.
 E) I. cümlede yüklem birleşik fiil grubudur.

3. (I) Melodram tiyatrosunun bir dalıdır ve bu türün birçok bileşeni vardır. (II) Melodram sahnesinin önemli özelliği sınırlandırılmış bir alana ihtiyaç duymasındır. (III) Bu bileşenler toplu sanat yapıtı olarak kurgulanır. (IV) Dekor, kostüm, ışık, akustik ve müzik oldukça kapsamlı bir çalışmayla ortaya konulan bir ekip ürünüdür. (V) Bu ekip sahnenin hazırlanma aşamasından sonra da işlevselliğini gösteri boyunca sürdürür.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisinin öge sıralaması “özne – zarf tümleci – nesne – zarf tümleci – yüklem” şeklindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Japonya'daki Tokyo Üniversitesinden bir grup bilim insanı başka bir araştırma üzerinde çalışırken kendi kendini yenileyen bir polimer keşfetti.

Bu cümledeki altı çizili söz öbeği cümlelerin hangi ögesinde yer almaktadır?

- A) Özne B) Belirtisiz nesne
 C) Yer tamlayıcısı D) Zarf tümleci
 E) Belirtili nesne

5. I. Bir sanatkarı üzerinde derin derin düşündüren bir yapı rak çocuk için yeşil bir daireden ibarettir.
 II. Her birinin düşünce, görüş ve kabiliyetleri farklı çevrelerde gelişir.
 III. Bir ağacı hayalinde canlandıran çocuk, bin hayat kurtarır.
 IV. Bir yazar, hayalindekilere göre kalem oynatır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin öge sıralaması “özne - zarf tümleci - yüklem” şeklindedir?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
 D) I ve II E) III ve IV

6. Kapımı çalıp durma ölüm,
 Açmam;
 Ben ölecek adam değilim.
 Alıştım bir kere gökyüzüne.
 Bunca yıllık yoldaşımdır bulutlar.
 ...

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Çalıp durma” söz öbeği yüklem görevindedir.
 B) Üçüncü dize, özne ve yüklemden oluşmuştur.
 C) “Alıştım” yüklemi nesne almamıştır.
 D) Dizelerde yer tamlayıcısı kullanılmıştır.
 E) Son dizenin öge dizilişi, zarf tümleci, yüklem, öznedir.

7. Neden öyle sessiz duruyorsun, söyle?

Şarkın mı tükendi acaba biten günle?

Feryatlar göğre mi çıksın geceleri?

Kimdi seni seven uzaklardan beri?

Bu dörtlükteki sorular sırasıyla hangi öğeleri buldurma-ya yöneliktir?

- A) Yer tamlayıcısı – Nesne – Yer tamlayıcısı – Özne
- B) Zarf tümleci – Nesne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
- C) Zarf tümleci – Özne – Yer tamlayıcısı – Özne
- D) Zarf tümleci – Özne – Yer tamlayıcısı – Yüklem
- E) Yer tamlayıcısı – Özne – Yer tamlayıcısı – Özne

8. Kitapçılık eğitimini atarak hayat eğitimine başladığımız şu günlerde modern dünyaya yeni nesil yetiştirmeyi ilke edinmeliyiz.

Bu cümlelerin zarf tümlecinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat-fiil
- B) İsim-fiil
- C) Zarf-fiil
- D) İsim tamlaması
- E) Sıfat tamlaması

9. I. Bir müdür veya öğretmen öğrencilerine akademik bilgiler verdiği gibi ahlaki bilgiler de verir.
- II. Öğrencilerin hem ahlaki hem de psikolojik yönden geliştirilmesi önemsenmelidir.
- III. Toplumsal bir varlık olan insanın toplumdan ayrı düşünülmesi imkânsızdır.
- IV. Toplumsal sorunlara çözüm üretmek konusunda hem bilim insanları hem de sanat insanları sorumludur.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri sadece özne ve yüklemden oluşmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) Yalnız III
- D) I ve IV
- E) II ve IV

10. İki yüz yirmi kişilik bir kadrosuyla yayın hayatına atılan bu kanal, cumhuriyetin getirdiği yeniliklerin benimsenmesini ve bu yeniliklerin yanında yer alan her türlü faaliyeti destekleyeceğini açıkladı.

Bu cümlelerin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne – Nesne – Yüklem
- B) Özne – Yüklem
- C) Nesne – Özne – Yüklem
- D) Nesne – Yüklem
- E) Nesne – Zarf Tümleci – Özne – Yüklem

11. “Dünyanın kimi bölgelerinde ---“

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse öge dizilişi “yer tamlayıcısı - özne - nesne - yüklem” şeklinde bir cümle oluşur?

- A) ıslık sesiyle anlaşmak yüzyıllardır sürdürülen bir gelecektir.
- B) çocuklar özel günlerde ıslık çalarak sokaklarda dolaşırlar.
- C) insanlar, ıslık sesinin çok uzaklardan bile duyulabildiğini fark etmişler.
- D) bilim insanları ıslık sesinin kuşlar üzerindeki etkisini uzun süredir araştırıyor.
- E) ıslık çalmak uğursuzluk sayılan ve yasaklanan bir davranıştır.

12. Ara sözler, bazen cümlelerin bir ögesinin açıklayıcısı olur bazen de cümle dışı unsur olarak kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisinde ara söz, bir ögenin açıklayıcısı değildir?

- A) Ben sana, gönül şahıma, nice baharlar, yazlar büyütüm.
- B) Yarın sevmek için seni, nasıl bir arzu ki, bugünlerde küstüm hayata.
- C) Adına yıldızlar döktüğüm hatıraları, her biri seninle dolu anları, sevdim gizlice.
- D) İki kişilik yaşamak istedim zamanı, beni sana getirecek anı, rüyalarda kalsa da.
- E) Vefasızlardan, ümitlerimi çalanlardan, hep sana sığındım ay yüzlüm.

07

Cümlelerin Öğeleri

1. I. Yazınsal türlerin birbirine benzeyen ve birbirinden ayrılan yönlerini keskin çizgilerle belirlemek zordur.
- II. Yazar, yüzyıllardır anlatılagelen tarihsel gerçekliğin üzerinden giderken farklı bir tarz geliştirmiş.
- III. Yaz boyu tasarladığım, kafamda defalarca kurup bozduğum, yazmaya gelince bir türlü kotaramadığım öyküye başlayabilirdim artık.
- IV. Tüm ayrıntıları düşünerek yarattığı, her anını yaşadığı kahramanlar, sıska ve cansız kuklalara dönmüştü.
- V. Ruhunun inceliklerini sezinleyebilen bir arkadaşını, Eminönü'den Karaköy'e geçerken yanı başında istiyordu.

Numaralandırılmış cümleler öge sayısı bakımından ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. "Yazar sıradan olayları anlattığı öykülerinde ..."

Bu söz öbeği aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle sürdürülürse öge dizilişi "özne - yer tamlayıcısı - belirtili nesne - yüklem" şeklinde olan bir cümle oluşur?

- A) farklı kahramanlara kapıları açıyor.
- B) özgünlüğü korumayı başarıyor.
- C) anlatım biçimlerine sığınıyor.
- D) mekânı ustaca kullanıyor.
- E) zaman kavramından habersiz davranıyor.

3. "Yazarın hikâyecilik serüveninde bir tür ara geçiş olarak nitelendirilebilecek bir dönemde kaleme aldığı eserleri, Hüzün ve Tesadüf ile Arka Kapak Yazıları'dır."

Bu cümlelerin öğelerinin sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Yer tamlayıcısı / Zarf tümleci / Özne / Yüklem
- B) Özne / Yüklem
- C) Yer tamlayıcısı / Belirtisiz nesne / Yüklem
- D) Zarf tümleci / Belirtisiz nesne / Yüklem
- E) Yer tamlayıcısı / Özne / Yüklem

4. I. Metafiziğin tanımı, fizikötesi diye verilemez.
- II. İyi arkadaş, dostluğa giden yolda yanı başınızda durandır.
- III. Akşamüstü yoğun bir sis bulutu şehrin semalarını kapladı.
- IV. Çiftçilerin beklentileri yeni teşvik programıyla karşılanacak.
- V. Telefonun sesi salonun içini doldurmuştu.

Numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin öge dizilişi özdeştir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
- D) III ve V E) II ve IV

5. (I) Her biri hayatımızdan alınmış hissi veren cümleler eseri bir çırpıda okutuyor. (II) İç konuşmalar bu etkiyi okurda bırakıyor. (III) Birçok modern yazar iç monologla orada olma duygusunu rahatlıkla veriyor yapıta. (IV) Başka bir çabaya girmesine gerek kalmadan. (V) Son çıkanlara baktığımızda Türk edebiyatçıların bunun farkına vardığını görüyoruz.

Numaralandırılmış bölümlerden hangisi kendinden önceki cümlelerin ögesi durumundadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Bu kitap, konusunu övünçle andığımız bir şahsiyet olan Fatih Sultan Mehmet'in çevresinde olup bitenlerden almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi öge sayısı bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Göz, kulak gibi en duyarlı organları üstünde barındıran yüz, duygudan duyguya geçişlerin aynasıdır.
- B) Yağmur damlaları, suya hasret gönüllerin beklediği bereketi, hangi diyarlardan getiriyor.
- C) Tarihe böyle bir perspektiften baktığımızda tarihin söyleyecekleri hoşumuza gitmeyebilir.
- D) Üç beş yaşındaki çocuğun da hayatının doruğundaki dedenin, ninenin de kullandığı dilin yaratıcısı kesinlikle halktır.
- E) Harcanmış sevgileri, yalnızlığı, zamanını yadırgamayı öyküsel izlekler olarak seçmiş.

H I Z R E N K

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öğelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

- A) Bu Anadolu şehrinin ilkbaharı / kırkikindi yağmurlarıyla / başlar.
- B) Bahçesaray'a girdiğimiz zaman / akşam / bize / göz / kırpyordu.
- C) Şehir / gözlerimin önünde / sessiz ve parlak bir panorama gibi / kaldı.
- D) Alt kata bıraktığı paltosunu giyerken / aynaya / kendinden emin bir şekilde / baktı.
- E) Çıktığı ilk günden beri sevilerek okunan roman / sinemaya / başarılı bir yönetmen tarafından / uyarlandı.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde öge dizilişi "yer tamlayıcısı – nesne – yüklem" şeklindedir?

- A) Balkanlardan Anadolu'ya 1900'lerin başında birçok insanın göç ettiğini biliyoruz.
- B) Barınaktaki kedi yavrularına elimizden geldiğince yardım edelim.
- C) Sıcak bir yaz günü Talha'yla beraber Çukurova'da gezmiştik.
- D) Merakla bekleyen bizlere günümüze kadarki gelişmeleri anlatmıştı.
- E) Trabzon'dan İstanbul'a giden uçak Ankara'ya acil iniş için kuleden izin istedi.

9. "Kentlin kayıp yüzlü insanları, kendilerinden izler taşıyan bir macerayı paylaşmaya çalışıyorlar."

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisiyle özdeşir?

- A) Sınava girecek adayların ön kayıtlarını en geç ayın dokuzuna kadar yaptırmaları gerekmektedir.
- B) Yalnız yaşamının, çocuk yetiştirmenin zorluğunu hatırlatan genç ve güzel bir kadın, dizinin senaryosunda ele alınmış.
- C) Şairlerin ilham kaynağı ünlü masal kahramanı Şehrazat, tiyatrodan bu ay canlandırılacak.
- D) Ölüm korkusunu taşıyan anlatıcı alın yazısının nerede noktalanacağına karar verir, diyor.
- E) Adamdan beklediği tepkiyi alamayan ihtiyar, son çare olarak kendisini Salih'in gönderdiğini söyler.

10. "Tüm çağlarda iyi bir roman, ..."

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse öge dizilişi "zarf tümleci - özne - zarf tümleci - yüklem" şeklinde olur?

- A) değerli halıların dokunuş yöntemi kullanılarak yazılmıştır.
- B) Fransa ve Rusya topraklarında kaleme alınmıştır.
- C) herkesin beğenisini kazanacak bir şekilde hiçbir zaman yazılamamıştır.
- D) Tolstoy'un, Balzac'ın ayak izlerinde bulunabilir.
- E) tanımı yapılmaya çalışılsa da başarılı olunamamıştır.

11. Modern hayatın gelişmesiyle artık çok daha az kullanılan veya bir kısmı yok olan tarihî taş patikalar yıllar boyu insanlara hizmet etmiş.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim tamlaması
- B) Edat
- C) Zarf
- D) Zarf-fiil
- E) Sıfat-fiil

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge sayısı en azdır?

- A) İnsan, yaşam serüvenine başlar başlamaz savaş kavramının içinde bulur kendini.
- B) Medeniyet tarihinde ilk olarak zamanla ilgili teorik bazı kavramlar geliştirenler, Mısırlılar ve Mezopotamyalılardır.
- C) İnsanlığın ürettiği sembollerden oluşan modern zaman sistemi 14. yüzyılın sonunda gelişimini tamamlar.
- D) Hız üzerine kurulu olan bir yaşam biçimi derinlikten, duygudan uzaktır.
- E) Zihinde oluşturulan dünya ile gerçek dünya arasında bir ayrılıktan asla söz edilemez.

08

Cümlelerin Öğeleri

1. (I) Dikilecek fidanların kökleri üzerinde bulunan yaralı ve ezik kısımlar kesilerek kök temizliği yapılır. (II) Sonra fidanın kökleri boğaz kısmına kadar çukura yerleştirilerek dikim yapılır. (III) Fidan etrafına bir çanak yapılarak can suyu verilir. (IV) Dut fidanı dikildikten sonra, verilecek yüksekliğe göre fidan gövdesi kesilmelidir. (V) İlkbaharda, fidan gövdesi üzerinde pek çok filiz oluşur.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlelerin öğeleri zarf tümleci, özne, yüklem şeklindedir.
B) II. cümlede edat grubu zarf tümleci içerisinde yer almıştır.
C) III. cümlede zarf tümleci bir fiilimsi grubundan oluşmuştur.
D) IV. cümlede birden çok zarf tümleci vardır.
E) V. cümlede yüklem kurallı birleşik fiilden oluşmuştur.

2. Kırılacak uzunluğa gelene kadar tüylerinin korunmasının zorluğu ve özel beslenme alanına ihtiyaç duymasından dolayı Ankara tavşanının üretimi pek yaygınlaşamamıştır.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özne – Belirtili nesne – Zarf tümleci – Yüklem
B) Zarf tümleci – Özne – Zarf tümleci – Yüklem
C) Özne – Zarf tümleci – Belirtili nesne – Yüklem
D) Zarf tümleci – Belirtisiz nesne – Zarf tümleci – Yüklem
E) Belirtili nesne – Özne – Zarf tümleci – Yüklem

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde farklı bir tamlama yüklem görevi üstlenmiştir?

- A) Teknik arıcılık ve başarı birbirine bağlı, iki temel unsurdur.
B) Arıcılık, toprağı olmayan köylerdeki vatandaşlara kazanç sağlamanın en kolay yoludur.
C) Arıcılığa doğru bir şekilde başlamak arıcılıkta birinci ve en önemli kuraldır.
D) Arıcılığa başlayacak kişiler için arı satın almanın en iyi zamanı erken ilkbahardır.
E) Arı kovanındakiler, bir adet ana arı ile sayıları mevsime göre değişen işçi arı ve erkek arılardır.

4. (I) Kılıç, epe ve flöre olmak üzere üç farklı silah üzerinden özel giysilerle gerçekleştirilen spora eskrim denmektedir. (II) Eskrim, vücudun her noktasını koruyacak tam donanımlı kıyafetlerle gerçekleştirilir. (III) Silahların beden üzerinde belirlenmiş değişik noktalara temasıyla puan alınan bir spordur. (IV) Belli başlı bazı kıyafetler spora başlamadan önce eksiksiz şekilde mutlaka giyilir. (V) Sporcunun yaralanmaması için kıyafetlerin doğru şekilde giyilmesi gerekir.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlelerin öğeleri yer tamlayıcısı, özne, yüklem şeklindedir.
B) II. cümlede zarf tümleci kullanılmıştır.
C) III. cümle tek ögeli bir cümledir.
D) IV. cümlede üç tane zarf tümleci vardır.
E) V. cümlede dört öge bulunmaktadır.

5. *Cennetin Rengi*, senaristliğini ve yönetmenliğini Mecit Mecidi'nin üstlendiği uzun yıllar kült olarak kalabilecek, insanlara ders verip insanların kendi özüne dönmesini sağlayacak bir filmidir.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özne – Yüklem
B) Özne – Belirtili nesne – Yüklem
C) Belirtisiz nesne – Özne – Yüklem
D) Belirtisiz nesne – Yüklem
E) Özne – Zarf tümleci – Yüklem

6. Libya'da işgalci İtalyan güçlerine karşı sergilediği destansı direnişle dünya çapında sembol bir isme dönüşen "Çöl Aslanı" lakaplı Ömer Muhtar, 1858'de doğmuştur.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil
B) Sıfat-fiil
C) Edat
D) Bağlaç
E) Sıfat

HIZ RENK

7. I. Kulağına küpe olması için söylediği sözlerin hiçbirini umursamıyordu.
 II. Anlaşmalı bir biçimde konuşup ağız birliği edenlere kimse söz geçiremedi.
 III. Ekonomik nedenlerden dolayı kemer sıkamak zorundayız.
 IV. Tartışmasız bir biçimde hepimiz için aklın yolu birdir.
 V. Bahçede ya sabır çekerek meyve ağaçları arasında dolaanıyordu.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde deyim yer tamlayıcısı görevinde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Diyabet, tansiyon, obezite, kalp damar ve benzeri kronik hastalığı olanlar, yaklaşan Kurban Bayramı tatilinde et tüketim miktarına dikkat etmelidir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yüklem bir söz öbeğinden oluşmaktadır.
 B) Cümlede nesne kullanılmamıştır.
 C) Sıfat tamlaması dolaylı tümleç görevi üstlenmiştir.
 D) Özne sıfat-fiil grubundan oluşmuştur.
 E) İsim tamlaması zarf tümleci görevindedir.

9. I. Doğar doğmaz hepimiz bir hayat mücadelesine başlarız.
 II. Bu geniş coğrafyada yüzlerce kuş türüne rastlayabilirsiniz.
 III. Çapalandıktan sonra bahçenin her tarafına bir güzellik geldi.
 IV. Çocuklar büyükçe bir arsanın ortasına ağaçtan yaptıkları iki kale direği dikmiş.
 V. Kulağıımıza gelen kuş civıltılarından baharın geldiğini anlıyorduk.

Numaralanmış cümlelerin yer tamlayıcılarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtisiz isim tamlaması vardır.
 B) II. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat tamlaması vardır.
 C) III. cümlelerin yer tamlayıcısında edat vardır.
 D) IV. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtili sim tamlaması vardır.
 E) V. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat-fiil vardır.

10. (I) Büyüme ve gelişmesini tamamlamış olan hücrelerde, çekirdek büyüyen sitoplazmanın, hücre zarının ve organelerin ihtiyacını karşılayamaz. (II) Bu durumda hücre, hacmini küçültmek için bölünür. (III) Bölünme çekirdek tarafından yönetilir. (IV) Bedenimizde her gün normal olarak 10 milyar hücre ölümü gerçekleşir. (V) Bunlar gerçekleşirken bir yandan yeni hücreler yapılır.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede açık özne kullanılmıştır.
 B) II. cümle dört ögeli bir cümledir.
 C) III. cümlede "Bölünme" sözcüğü sözde öznedir.
 D) IV. cümlede birden fazla zarf tümleci vardır.
 E) V. cümlede cümle dışı unsur kullanılmıştır.

11. Doğada, belirli bir habitatta; canlı ve cansız varlıkların içinde bulunduğu, yaşamlarını sürdürdükleri ve birbirleriyle etkileşimde bulundukları sınırlandırılmış çevreye ekosistem denir.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Yer tamlayıcısı – Yer tamlayıcısı – Özne – Yüklem
 B) Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
 C) Yer tamlayıcısı – Özne – Yüklem
 D) Özne – Yer tamlayıcısı – Yer tamlayıcısı – Nesne – Yüklem
 E) Yer tamlayıcısı – Yer tamlayıcısı – Yer tamlayıcısı – Özne – Yüklem

12. Nathalie Sarraute, gerek romanları gerekse kuramsal yapıtlarıyla "yeni roman" akımının en ilgi çeken temsilcilerinden birisidir.

Bu cümlede tırnak işaretiyle belirtilen söz grubu hangi ögenin içinde yer almıştır?

- A) Özne B) Zarf tümleci
 C) Belirtisiz nesne D) Yer tamlayıcısı
 E) Yüklem

09

Cümlelerin Öğeleri

1. Gençlerin para yönetimi konusundaki bilgi eksikliklerinin yetişkinlik yaşamlarında mali yetersizliklere yol açacağı...

Bu cümle aşağıdakilerin hangisiyle devam ettirilirse öge sıralaması “özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem” şeklinde olur?

- A) bilim kuru üyelerince dile getirildi.
B) son günlerde konuşulmaya başlandı.
C) bilim kurulunda açıkça ifade edilmiştir.
D) evrensel bir araştırmada ortaya konuldu.
E) yönündeki söylemler doğru bulunmadı.

2. Üniversite gençliğinin mezun olup bir işe başlamadan borç batağına düşmesi, yetkililer tarafından ciddiye alınması ve üzerinde çalışılması gereken bir konudur.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özne ve yüklemden oluşmuştur.
B) Yüklem sıfat tamlamasıdır.
C) Özne isim-fiil grubudur.
D) Özne grubunda isim tamlamaları vardır.
E) “Üniversite gençliğinin” söz öbeği cümlelerin öznesidir.

3. I. Teori'nin soyut ve akli merkeze yerleştiren yapısı, yayımlandığı tarihten itibaren çeşitli eleştirilere sebep olmuştur.
II. Siyasal liberalizmdeki adalet, liberal demokrasilerde geçerliliğe sahip bir kuram olarak yeniden kurgulanır.

Bu cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) II. cümlede sözde özne vardır.
B) I. cümlelerin yer tamlayıcısı isim tamlamasıdır.
C) II. cümlede zarf tümlecine yer verilmiştir.
D) I. cümlede özne isim tamlamasıdır.
E) II. cümle dört öğelidir.

H
I
Z
R
E
N
K

4. (I) Beklentilerin analize sokulma gereği yanında bunların nasıl oluşturulduğunun açıklanması da oldukça önemlidir. (II) Değişik beklenti formülasyonlarına dayanan teoriler, aynı sorunlarla ilgilenseler bile, değişik sonuçlara ulaşabilmektedirler. (III) Bu durum özellikle iktisadi politikaların incelendiği modellerde geçerlidir. (IV) Bireylerin bu politikalara gösterdiği tepkiler onların beklentilerine bağlıdır. (V) Bu da beklentilerin oluşma biçimine bağlı olarak hükümet politikasının başarısını etkileyebilmektedir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde ara söz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Para arzındaki değişimlerin mal piyasası üzerindeki etkilerinin ele alınarak para politikasının oluşturulmasında temel bir veri sağlayan phillips eğrisi yaklaşımı, 1970'li yılların başlarına kadar temel ilke olarak kullanılmıştır.

Bu cümle için,

- I. Özne - zarf tümleci - zarf tümleci - yüklemden oluşmuştur.
II. Cümlede gerçek özne vardır.
III. Özne cümlelerin en önemli ögesi durumundadır.
IV. Edat öbeği zarf tümleci görevindedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
D) I ve II E) III ve IV

6. ağılatmadan uzaktan seviyorum

öyle uzaktan seviyorum seni;
sana söylemek istediğim her kelimeyi
dilemde parçalayarak seviyorum
damla damla dökülürken kelimelerim
masum beyaz bir kağıtta seviyorum

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Uzaktan” sözcüğü ayrılma hâl eki almıştır ve zarf tümleci görevindedir.
B) Üç ve dördüncü dizelerle oluşturulan cümlede nesne vardır.
C) Beşinci dizede zarf-fiil grubu zarf tümleci görevindedir.
D) Özne görevinde isim tamlaması kullanılmıştır.
E) Yer tamlayıcısı görevinde sıfat tamlaması vardır.

7. Bireylerin alışveriş yapmaya yönelik tutumlarının ve satın alma davranışlarının plansız olması ve aşırıya kaçması, bazı kavramların akademik alanda tartışılmasına neden olmuştur.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisiyle özdeşdir?

- A) Halk geleneğinde her nazım şeklinin kendine has bir kâfiye düzeni vardır.
B) Ahengi sağlayan kâfiye, dize sonlarında bulunur.
C) Kâfiye şeması, aynı sese karşılık gelen sembollerle belirlenir.
D) Koşma tipi olarak da bilinen düz kâfiye, en fazla tercih edilen biçimdir.
E) Halk şiirinde en az kullanılan kâfiye düzeni ise sarmal kâfiyedir.

8. I. Resmî tarih yazımı / hemen hemen / her devlet için / önemli bir yer tutar.
II. Resmî tarih yazımının kökenleri / eski dönemlere kadar / uzanır.
III. Bu köken / modern ulus devletlerin doğuşuna giden süreçte / önemli bir etkidir.
IV. Modern ulus devletler / kendi makbul vatandaşlarını inşa etmeye / önem vermişlerdir.
V. İnşa edilmek istenen toplumun köklerini geçmişte bulmaya dönük bir çaba olan resmî tarih yazıcılığı / toplumu / millî bir kimlikte / buluşturur.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisinin öğeleri doğru ayrılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bazı tarihçiler, kendi tarihlerinin diğer milletlerin tarihlerinden farklı olduğunu ispat etmeye dönük çalışmalar yapmaktadır.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesne grubunda sıfat-fiil ve isim-fiil kullanılmıştır.
B) Cümlelerin öznesi bir sıfat tamlamasıdır.
C) Özne, nesne ve yüklemden oluşmaktadır.
D) Dönüşlülük zamiri, tamlayan görevindedir.
E) Zarf tümleci görevi üstlenmiş söz öbeği vardır.

10. Risk; kişilerin ve toplumların geleceklerini dine, geleneklere veya doğanın azizliğine bırakmak yerine, kendi geleceğini kendisi belirlemek isteyen modern toplumların itici gücüdür.

Bu cümle için,

- I. Zamir, bağlaç ve sıfata yer verilmiştir.
II. Özne ve yüklemden oluşmuştur.
III. Yüklemde tamlananı ortak isim tamlaması vardır.

değerlendirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) II ve III C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. Hangi limanda beklemedim ki seni?

Ve hangi şarkı dökülmedi ki dudaklarımdan

İçinde sen olmayan?

Ve hangi havayı koklamadım ki

Sen kokmayan?

Ve bir gün çıkagelir mi o sevgili

Umutsuz aşkların dünyasından?

Bu parçadaki sorular, aşağıdaki öğelerden hangisini buldurmaya yönelik değildir?

- A) Özne B) Yer tamlayıcısı
C) Zarf tümleci D) Nesne
E) Yüklem

12. Toplumsal birliğin korunması, toplumsal devamlılığın sağlanması ve toplumu temsil eden ahlaklı, kendini bilen, şahsiyet sahibi nesillerin yetişmesi için değer aktarımının ve eğitiminin etkin bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Bu cümlelerin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne – Yüklem
B) Zarf tümleci – Zarf tümleci – Özne – Yüklem
C) Zarf tümleci – Nesne – Yüklem
D) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
E) Zarf tümleci – Özne – Yüklem

10

Cümlelerin Öğeleri

1. (I) Ülkeler açısından sürdürülebilir ekonomik büyümenin ve kalkınmanın temel dinamiklerinden biri enerji kaynaklarıdır. (II) Ülkeler büyürken, enerji ihtiyaçları da büyümektedir. (III) Temel bir girdi olan enerji kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanması, önemli bir durumdur. (IV) Birçok ülke ekonomik olarak büyümek için çeşitli yatırımlar yapar. (V) Enerjide dışa bağımlılık oranı arttıkça ülkelerin ekonomik kırılma eğilimi de artmaktadır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi özne ve yüklemden oluşmuştur?

- A) I ve IV B) II ve III C) I ve III
D) II ve V E) III ve V

2. 1970'li yıllardaki enerji krizi, ülkeleri alternatif enerji
I II III
arayışına itmiştir. Rüzgâr tribünü endüstrisinin kurulması,
IV
1970'lerdeki enerji krizini gündeme getirmiştir.
V

Bu cümlelerdeki numaralanmış söz öbeklerinden hangileri, cümle ögesi bakımından aynı görevde kullanılmıştır?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve V
D) II ve V E) IV ve V

3. Güneş enerjisi, jeotermal enerji ve rüzgâr enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynakları, çevreye daha az zarar vermesi nedeniyle özellikle tercih edilmektedir.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerden hangisinde doğru bir şekilde verilmiştir?

- A) Özne – Belirtili nesne – Zarf tümleci – Yüklem
B) Nesne – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem
C) Özne – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem
D) Nesne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
E) Özne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem

4. I. Tarihin bilim mi sanat mı veya propaganda aracı mı olduğu konusu tartışmaların yoğunlaştığı alandır.
II. Arapçadan Türkçeye geçmiş olan tarih kelimesi, bir şeyin, olayın vaktinin belirlenmesi için kullanılmaktadır.
III. Geçmişteki "büyük adamların" maceralarının anlatıldığı bir menkıbeler silsilesidir.

Numaralandırılmış cümlelerden hangileri sadece temel öğelerden oluşmuştur?

- A) I ve III B) Yalnız II C) Yalnız I
D) I ve II E) I, II ve III

5. Cumhuriyet'in ilk yıllarında oluşturulan Türk Tarih Tezi, Cumhuriyet'in ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat tamlaması B) İsim tamlaması
C) Sıfat-fiil D) Zaman zarfı
E) Edat

6. (I) Dil; insanlar arasında iletişimi sağlayan, bunun yanında kültür ve değerler aktarımında ve bireyin öğrenme faaliyetlerinde önemli bir rol oynayan temel araçtır. (II) Dil edinimi, uygun ve etkili yöntemler kullanıldığında sağlıklı ve hızlı bir gelişme göstermektedir. (III) İnsan, dil aracılığıyla edinilen kültür birikimi ve kavramların bir bütünlük içinde kazandıkları değerler sayesinde sosyalleşir. (IV) Kişi, dil yardımıyla bilgi edinme, edindiği bilgileri çözümleme ve bunlara eleştirel bir bakışla yaklaşma, bu bilgileri kendi hayatına uygulama gibi birtakım yetiler kazanır. (V) Yeniden yapılandırılan Türkçe dersi öğretim programı da bu anlayış üzerine şekillenir.

Yukarıdaki cümleler için aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle özne, zarf tümleci ve yüklemden oluşmaktadır.
B) II. cümle öznesi isim tamlamasıdır.
C) III. cümle üç ögelelidir.
D) IV. cümle nesnesi sıfat tamlamasıdır.
E) V. cümle öznesi sıfat tamlamasıdır.

H
I
Z
R
E
N
K

7. I. Ülkemizde farklı kökenlerden olanlar kimlerdi?
 II. Bu topluluklar hangi dilleri konuşuyorlardı?
 III. Bu sorunu eğitimle aşmamız ne kadar denendi?
 IV. Hangi okulları tarih derslerinden muaf olanlar?
 V. İki yıl içinde mi çözeceğiz bu sorunu?

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerde yer alan sorulara karşılık gelen öğeler ikişerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Resmî tarihlerin kimlik bunalımına / çözüm
 I
 getiremeyeceklerinin altını çizen Güvenç, / bu
 II
 konuyla / ilgili olarak / şunları / açık bir şekilde /
 III IV V
 söylüyor.

Bu cümledeki bölmelerden (/) hangileri kaldırılırsa öğeleri ayırmada yanlışlık yapılmamış olur?

- A) II ve IV B) I ve III C) I ve IV
 D) I ve V E) III ve IV

9. I. beyaz pamuksu tırtıl keseleriyle
 II. çam kese böcekleri çam türlerinin
 III. yapraklarını yiyerek ağaçları çıplak bırakıyor
 IV. kendini belli eden
 V. ağaç üzerinde bıraktıkları

Numaralanmış söz öbekleri anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında oluşan cümlelerin öğelerinin dizilişi aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Özne – Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
 B) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem
 C) Yer tamlayıcısı – Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
 D) Özne – Zarf tümleci – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
 E) Yer tamlayıcısı – Nesne – Özne – Zarf tümleci – Yüklem

10. Literatürde yer alan çalışmalar genel olarak yenilenemeyen enerji tüketimi üzerinedir. (■)

Nükleer enerji tüketimi ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiye yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde (◆) farklı sonuçlar bulunur.

Değişkenler arasındaki pozitif bir ilişkinin ve yenilenebilir enerji tüketiminin ekonomik büyümenin nedenlerinden biri olduğu (●) söylenebilir.

Bu çalışmalarda, (☆) yenilenemeyen enerji tüketiminin ekonomik büyüme üzerinde pozitif etkisinin olduğu ifade edilmektedir.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili öğeler yanlarındaki sembollerle ifade edilmiştir.

Buna göre sırasıyla ● / ◆ / ☆ / ■ sembolleri hangi öğeleri karşılamaktadır?

- A) Özne – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem
 B) Nesne – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem
 C) Özne – Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Yüklem
 D) Nesne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem
 E) Özne – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem

11. I. Kişinin paraya ve paranın harcanmasına ilişkin tutumu bunu herkes tahmin eder- onun başkaları ile ilişkilerini, aile düzenini hatta akademik ve işteki başarısını etkiler.

- II. İktisadi faaliyetlerin temel amacı insan ihtiyaçlarını, yaşamak için gerekli şeyleri, temin etmektir.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede yer alan ara söz, cümlelerin herhangi bir öğesi değildir.
 B) Her iki cümle de ara sözler çıkartıldıktan sonra aynı öğe dizilişine sahiptir.
 C) II. cümledeki ara söz, nesnenin açıklayıcısıdır.
 D) I. cümlede özne sıfat tamlamasıdır.
 E) II. cümlede hem tamlayanı hem tamlananı sıfat almış isim tamlaması özne görevindedir.

CÜMLE TÜRLERİ

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

YÜKLEMİN TÜRÜNE GÖRE CÜMLELER

1. Fiil (Eylem) Cümlesi

Yüklemi çekimli fiil olan cümlelerdir.
Herkes bu konuyu konusuyor.
Hamama giren terler.

2. İsim (Ad) Cümlesi

Yüklemi isim olan cümlelerdir.
Bu mevsimde memleketin havası sıcaktır.
Büyük oğlu doktormuş.

YÜKLEMİN YERİNE GÖRE CÜMLELER

1. Kurallı Cümle

Yüklemi sonda olan cümlelerdir.
Seni daha önce görmüştüm.
Şerbetli tatlıları çok severim.

2. Devrik Cümle

Yüklemi sonda olmayan cümledir.
Severim kır atı bir de güzeli.
Rahat vermedi aşk acısı.
Buraya yerleşmişler yıllar önce.

ANLAMINA GÖRE CÜMLELER

OLUMLU CÜMLE

İşin yapıldığını, yargıların gerçekleştiğini bildiren cümlelerdir.
Bize küçük bir hediye almış.
Dün akşam güzel bir film izledik.

SORU CÜMLESİ

Bilgi almayı amaçlayan cümlelerdir.
Soruyu sen mi çözdün?
Bugün eve kim geldi?
Bize pazardan ne aldın?

OLUMSUZ CÜMLE

İşin yapılmadığını, yargının gerçekleşmediğini anlatan cümlelerdir.
Henüz ehliyet almadı.
Yere düşmedi.
Hava soğuk değildi.

ÜNLEM CÜMLESİ

Korku, sevinç, acı vb. duyguları ifade eden cümlelerdir.
Aman, sesinizi duymasınlar!
Vah yavrum, nasıl da ıslanmış!
Yazık, çocuk yere düşmüş!

YAPILARINA GÖRE CÜMLELER

BASİT CÜMLE

Tek yargı bildiren, tek yüklemi olan cümlelerdir.

Her akşam müzik dinler.

Dolu testi su almaz.

Cebinde beş misket var.

BİRLEŞİK CÜMLE

Tek yüklemi olan ve bu yükleme bağlı en az bir yan cümlesi bulunan cümlelerdir.

1. Giriş Birleşik Cümle

Yan cümlesi fiilimsilerle kurulan cümlelerdir. Bir cümlede kaç fiilimsi varsa o kadar yan cümle vardır.

Atı **alan** Üsküdar'ı geçti.

Son **gülen** iyi güler.

Koşarken düşüp kolunu kırmış.

2. ki'li Birleşik Cümle

Yargıları birbirine "ki" bağlacı ile bağlanan cümlelerdir.

Duydum **ki** bana küsmüşsün.

3. Şartlı Birleşik Cümle

Yan cümlesi "-se, -sa" şart kipiyle oluşan birleşik cümlelerdir.

Dikkatli okurs**anız**, konuyu anlarsınız.

Çok çalış**ırsanız** başarılı olursun.

4. İç içe Birleşik Cümle

Yan cümlesi bağımsız bir cümleden oluşan birleşik cümledir.

Sabah işe erken gidelim, dedi.

"Etkili konuşmak bir sanattır." derdi sık sık.

SIRALI CÜMLE

Birden fazla cümlenin birbirine virgül ya da noktalı virgülle bağlandığı cümlelerdir.

1. Bağımlı Sıralı Cümle

Öge ortaklığı bulunan sıralı cümlelerdir.

Ayhan **Aydın'a** gitti, biz de gideceğiz.

Az konuş, çok dinle. ("Sen" gizli özne ortak)

2. Bağımsız Sıralı Cümle

Öge ortaklığı bulunmayan sıralı cümlelerdir.

Biz yukarı çıkalım, siz aşağı inin.

BAĞLI CÜMLE

Birden fazla cümlenin bağlaçlarla birbirine bağlandığı cümlelerdir.

1. Bağımlı Bağlı Cümle

Öge ortaklığı bulunan bağlı cümlelerdir.

Hem **ağlarım** hem **giderim**.

Geldim **ama** seni bulamadım.

("Ben" gizli özne ortak)

2. Bağımsız Bağlı Cümle

Öge ortaklığı bulunmayan bağlı cümlelerdir.

Ben dışarı çıkarım ama sen içeri girme.

1. Biçimce ve anlamca olumlu cümle, yüklemde olumsuzluk ekleri ve sözcüklerinden (-ma-, -me; yok, değil)hiçbiri bulunmayan, yargının gerçekleştiğini ya da gerçekleşeceğini bildiren cümlelerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya örnek olabilecek bir cümle değildir?

- A) Günümüzde karşılığı olmayan kahramanlara günümüz meselelerini yüklemeyi seviyorum.
- B) Fark ediyorum ki insan, giysileri ne kadar değişik olsa da hep o aynı insan.
- C) Bütün zamanlarda ve mekânlarda hep aynı duyguyla karşılaşırsınız.
- D) Bu olay ciddi bir saha araştırmasının gerekliliğini ortaya koyuyor.
- E) Bu soyutlama olmadan birtakım gerekçeleri dayandıracak yer bulamayız.

2. Biçimce olumsuz, anlamca olumlu cümleler, yüklemde olumsuzluk ekleri ve sözcüklerinden (-ma-, -me; yok, değil) herhangi biri bulunan ancak yargının gerçekleştiğini ya da gerçekleşeceğini bildiren cümlelerdir.

Aşağıdakilerin hangisinde biçimce olumsuz olduğu halde anlamca olumlu bir cümle vardır?

- A) Akademik kimliğimde seyretilmiş makaleler hâlinde denemeye evrilmekteyim.
- B) Duygu yoğunluğunun tavan yaptığı şu günlerde farklı türleri denemiyor değilim.
- C) Hikâyeciliğimin önüne geçmesi de zaten mümkün değil.
- D) Daha doğrusu diğer türlerle de bağlarımı koparmış değilim.
- E) Yaşanan bu süreç denemeyi öne çıkarmamı zorunlu kıldı.

3. Biçimce ve anlamca olumsuz cümleler, yüklemde olumsuzluk ekleri ve sözcüklerinden (-ma-, -me; yok, değil) herhangi biri bulunan, yargının gerçekleşmediğini ya da gerçekleşmeyeceğini bildiren cümlelerdir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu açıklamaya uygun bir cümle değildir?

- A) Acı patlıcanı kırağı çalmaz.
- B) Almadığın hayvanın kuyruğunu tutma.
- C) Demir nemden, insan gamdan çürür.
- D) Harman döven öküzün ağzı bağlanmaz.
- E) Hekimsiz, hâkimsiz memlekette oturma.

4. (I) İlk hikâyelerimde ben de olayı ihmal ettim. (II) Zamanı hatta mekânı epey hafife aldığım da söylenebilir o hikâyelerde. (III) Fakat kitaplarıma almadığıma bakılırsa bu hikâyeler beni pek de mutlu etmemiş sonradan demek ki. (IV) Şimdiki hikâyelerimde bu hususa dikkat ediyorum. (V) Olay ve zamanı hikâyelerimde bir arada götürmeyi göz ardı etmiyorum artık.

Numaralandırılmış cümlelerden hangileri anlamına göre olumsuzdur?

- A) III ve V B) II ve III C) I ve V
- D) I ve II E) III ve IV

5. Yüklemi isim soylu bir sözcük ya da söz öbeği olan cümlelere isim cümlesi, yüklemi fiil olan cümlelere ise fiil cümlesi denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklı bir cümledir?

- A) Son yıllarda çocuk edebiyatı içinde çocuk felsefesinin önemli bir yer tuttuğu görülmüştür.
- B) Çocuklarla felsefe yapmak için yazılan öğretici kitaplar bu kapsama girer.
- C) Diğer eserlerde ise edebiyat amaç iken felsefe önemli bir araçtır.
- D) Her eser doğal olarak bir ya da birkaç ağırlıklı felsefi düşünceyi aktarabilir.
- E) Ayrıca felsefenin konu alanlarını kurmaca olarak da işleyebilirler.

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

- A) Bilimsel doğruluk kurallarına uyarak ikinci el kaynaklardan alıntı yapmanın bir yöntemi vardır.
- B) Çağdaş bir yazar üzerine çalışırken ona klasik biriymiş gibi yaklaşmak oldukça faydalıdır.
- C) İyi bir araştırmacı olmak istiyorsanız öncelikle kendi sorularınıza sahip çıkmalısınız.
- D) Çok odaklı eleştirmenler, farklı bakar gibi görünse de aslında kafası karışık olanlardır.
- E) Çağdaş düşüncenin çeşitli semboller kullandığı iddiası havanda su dövmek gibidir.

7. (I) En güzel iyilik karşılıksız yapılan iyiliktir. (II) Bu iyilik sadece insana yapılan değildir. (III) Çiçeğe, toprağa, hayvana kısaca herkese ve her şeye yapılandır. (IV) Önemli olan hususlardan biri de insanımıza iyilik yapmayı öğretmektir. (V) Buradan çıkan hayat felsefesi; güzel düşünen, iyilik yapan herkes hayatından zevk alır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi yüklemine türüne göre farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Yüklemi sonda olmayan cümlelere devrik cümle denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi devrik bir fiil cümlesidir?

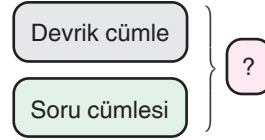
- A) Yağmur yağmasa o durağa girerek bu tuhaf adamla aynı yerde durmazdım.
B) Bütün gün mağazadaki işleri düşünüp ne yapması gerektiğine karar vermişti.
C) Pencerenin tülünü aralayınca bir meşin yuvarlağın peşinde koşuşan çocukları gördü.
D) Büyüklerimden mirastır; doğru sözü, doğru yerde, doğru zamanda çekinmeden söylemek.
E) Telefonun kamerasını ikide bir açıp çeviriyor gökyüzüne, ufuklara ulaşmak istercesine.

9. I. Müslüman milletler, uzun bir zamandan beri temas hâlinde bulundukları başka milletlerin ilerleme yolunda attığı adımlarla pek ilgilenmemişler.
II. Ne var ki Batı dünyası harikalar yaratırken Müslümanlar bunlardan haberdar olmamış da değildir.

Bu iki cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, yüklemine göre fiil cümlesidir.
B) II. cümle, anlamına göre olumsuz cümledir.
C) I. cümle hem anlamca hem biçimce olumsuzdur.
D) II. cümlede zarf tümleci kullanılmıştır.
E) Her iki cümle de biçimce olumsuzdur.

- 10.

Yukarıdaki şemada “?”nin yerine getirilebilecek cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ben birileri için ne kadar önemliyim, ne kadar özelim?
B) Nasıl bu dünyayı doya doya yaşarım?
C) Klasikleşen dünyamdan nasıl kurtulabilirim?
D) Ben neresindeyim bu esrarengiz hayatın?
E) Hayat, bana hissettiğim kadar uzak mı?

11. Tek yargı bildiren, içinde yüklem dışında fiilimsi ya da çekimli bir fiil bulunmayan cümleler yapıcı basit cümledir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından basit bir cümledir?

- A) Cervantes, uzun süre şöhreti yakalayamayıp elli bir yaşında Don Kişot’la üne kavuşmuştu.
B) Cervantes’in amacı, kitabının hayal edilebilecek en güzel kitap olarak görülmesidir.
C) Cervantes’in İspanyası ve tüm Avrupa aslında eski tarz kurguları çoktan tüketmişti.
D) İspanyol yazar, belki kendi de farkına varmayarak yeni-yi oluştururken eskiyi tüketti.
E) Romanda Don Kişot, söylenmedik hiçbir şey bırakmadan ölüm döşegine yatar.

12. Yüklem dışında içinde herhangi bir fiilimsi bulunan cümlelere “girişik birleşik cümle” denir.

Aşağıdakilerden hangisi girişik birleşik bir cümle değildir?

- A) Necip Fazıl’ın sanatsal yönünü belirlemede hikâyelerinin kullanılamayacağı açıktır.
B) Kaldırımlar Şairi’nin metafizik öyküler yazdığı iddiası, ona haksızlık olacaktır.
C) Öykülerinin genel anlamda eleştiri dışı tutulması, yazarın kredisinden kaynaklıdır.
D) Kısakürek, ne şunun ne bunun temsilcisi olmuş; kendi öyküsünün izinden gitmiştir.
E) Necip Fazıl, öykülerinde kumarbazları, vehimlileri anlatırken ayrı bir atmosfer oluşturur.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemine türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Doğuştan gelen yetenek, sanatçının ortaya koyduğu ürünlerde kendini gösterir.
- B) Yoksul kitlelere sanatı sevdirmenin yolu yoktur.
- C) Sanat; ekonomisi iyi olan, müreffeh toplumların işidir.
- D) Eserin sanatçıdan bağımsız olduğunu söylemek mümkün değildir.
- E) Genel olarak söylemek gerekirse sanatın amacı insandır.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemine yerine göre (öge dizilişine göre) diğerlerinden farklıdır?

- A) Zeytin birçok inanca göre kutsal bir ağaçtır.
- B) Sanatçılar kendi aralarındaki sorunları çözmedikçe topluma yararlı olamazlar.
- C) Şiirin bumerang gibi senden uzaklaştığını sanırsın bir zaman.
- D) Bizim dağlara bahar geldiğinde çiçek kokuları her yeri sarar.
- E) Yaşam, sizin hızınıza bakmaksızın akıp gider.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Öğretmen bana soruyu sorunca tüm bildiklerimi unuttum.
- B) Hava iki hafta öncesine kadar fazlasıyla soğuktu.
- C) Canlıların hayatına bakıldığında ölüm hep vardır.
- D) Yağlı yiyecekleri çok tüketmek sağlığa zarar verir.
- E) Görüşmenin sonucu, beklediğimiz kadar iyi değildi.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca olumsuz olduğu hâlde biçimce olumludur?

- A) Ne ortaokulda ne üniversitede düzenli kitap okurdum.
- B) Haftalık ders programına uymayacak değilim.
- C) Farklı mekânlarda bulunmak insanın ruhuna katkı sağlar.
- D) Lokum, Türkler tarafından yüzyıllar boyu Avrupa'ya satılmıştır.
- E) Yemeğe tok oturmak iştahınızı kesmez.

5. Aşağıdakilerden hangisi yüklemine türüne göre isim cümlesidir?

- A) Taşra hayatı edebiyatta hiç olmadığı kadar gündeme geliyor.
- B) Çıkardığı üçüncü kitabıyla amacı öyküde mevki kazanmaktır.
- C) Genç yazarlar kuşağının en gözde türü öykü olacak.
- D) Okur yönelimleri satışa ve zamana göre değişiyor.
- E) Yazarın kimliği, kişiliği yayıncıyı ilgilendirmemelidir.

6. Aşağıdakilerden hangisi basit bir isim cümlesidir?

- A) Kitaptan korkmak, insandan korkmak anlamına gelir.
- B) Hürriyetten mahrum olanın ilk gereksinimi özgürlüğüdür.
- C) Erzurum'un dikkat çeken özelliklerinden birisi çay içme geleneğidir.
- D) Yahya Kemal, Haşim'le beraber edebiyatımızın sıkı bir üslupçusudur.
- E) Kelimeler, kendimizi ifade etmek açısından vazgeçilmez unsurlardır.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi birleşik cümle değildir?

- A) Tek yönlü olan aşırı sevgi kişiye zarar verir.
- B) Bizim geçmiş algımız nostalji olmaktan öte gitmiyor.
- C) Bedenin yanı sıra duyular da mutlaka doyurulmalıdır.
- D) Gençlere söylemek istediğim, güncel ve popüler olanın peşinden gitmemeleridir.
- E) Denize açılırken bambaşka hisler kaplar içimi.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi birleşik yapıli bir cümle-
dir?

- A) Azim, insanın yaşamdaki en büyük yardımcısıdır.
- B) Hayvan barınaklarında bakımlar eskisine göre çok daha iyi durumda.
- C) Edebiyatta deniz feneri, yalnızlık ve hüznün simgesi olmuştur adeta.
- D) Kargaşanın hâkim olduğu dönemlerde sanatçılar daha üretken olur.
- E) Gel ve biz yetimleri bir daha boynu bükük koyma!

9. Aşağıdakilerden hangisi şartli birleşik cümledir?

- A) Antika eserler, mazinin sıcaklığını günümüze taşımakta mahirdirler.
- B) Müzik, farklı kültürleri bir araya getirip aynı potada eritir.
- C) İnsan kendini yönetirse duygularının esiri olmaz.
- D) Ortak değerlere saygı, sadece toplumun alt kesimlerine düşen bir yükümlülük değildir.
- E) Avrupa tarihi, Türkler üzerine yazılmış eserler bakımından zengindir.

10. Birden fazla cümlelerin bağlaçlar ile bağlanmasıyla oluşan cümlelere bağlı cümle denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından bağlı cümledir?

- A) Hayatı boyunca bazı hatalar yapmayan ya da yaptıklarından pişman olmayan insan yoktur.
- B) Mantıksal formlar kişiden kişiye değişir ve zamanla gelişir.
- C) Şiirin büyüü ve ahenk unsurları denince estetik haz da devreye girer.
- D) Teknolojiye ayak uyduranlar, daha başarılı oluyor.
- E) Bu dönemin ressamı da doğa betimlemelerinin ötesi-
ne geçmeyi düşünmeliler.

11. Virgül ya da noktalı virgülle sıralanmış birden fazla cümle-
nin oluşturduğu cümlelere sıralı cümle denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi sıralı bir cümledir?

- A) Karacaoğlan, Türk şiirinin en güçlülerinden üstelik en tanınmış ozanıdır.
- B) Yunus Emre; temiz, beyaz bir Türkçenin temelini atan abide şahsiyettir.
- C) Mevlâna, 13. asırda kendinin çok az bilinen bir yönü olan strateji bilirliliğiyle göz kamaştırır.
- D) Ahi Evran, ekonomik sistemini paylaşım üzerine kurmuş; dayanışmayı öğretmiştir.
- E) Hacı Bektaş, İslamiyet'in evrensel yönünü başka dinle-
rin mensuplarına ulaştırmayı başarmıştır.

H
I
Z

R
E
N
K

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapı bakımından diğer-
lerinden farklıdır?

- A) Orhan Veli ve arkadaşlarının şiiri yıkıcı bir şiirdir.
- B) Orhan Veli'nin şiirlerinde birçok mizah ve ironi bulunur.
- C) Günlük dil Orhan Veli'nin şiirinde rağbet görür.
- D) Şairin, şiiri yorumlaması devrine göre farklıdır.
- E) Şairin şiirlerinde abartılı tasvirlerle, söz sanatlarına yer verilmez.

1. Bazı durumlarda soru cümlelerinde bir cevap alma beklentisi yoktur. Bu tür cümleler “rica, inkâr, beğenme, onaylatma” gibi anlamlar taşır. Bu tür cümlelere “sözde soru cümlesi” denir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu tanımlamaya uygun bir cümle kullanılmıştır?

- A) Yarışmada kimin birinci olduğunu merak etmiyor musun?
- B) Bu ayki derginizin dosya konusunu editörle birlikte mi belirlediniz?
- C) Bizi doğuran, büyüten, dünyanın en değerli varlığı olan anneler nasıl sevilmez?
- D) Geçen yıl iade edilen ürünlerin listesini yeniden yazmamız gerekiyor mu?
- E) Otobüsün son durağa kadar gidip gitmeyeceğini kimden öğrenebiliriz?

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamına göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Berlin'den Atina'ya varır varmaz havaalanında bir araç kiraladık.
- B) Atina'da kaldığımız iki gün boyunca uzun uzun Akropolis ziyaretleri yaptık.
- C) Akropolis milattan önce 5. yüzyıldan kalma eski şehir kalıntılarını içeren bir bölgedir.
- D) Yaz sıcaklığında ve turist kalabalığında, yürümek istemeyen çocuklarla ziyaret zorlayıcıydı.
- E) Çocukların nazlanmaları dışında Akropolis'te hiçbir sorun yoktu.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Son yıllarda, edebiyatta biçim bakımından bir üslup çabası var.
- B) Varlık Yayınları'nın düzenlediği “Yaşar Nabi Ödülleri” sahiplerini buldu.
- C) Beş yaşında okuduğum ilk şey bir gazete başlığıydı.
- D) Yazıya duygusal ya da hikâyesi olan bir başlangıcım yok benim.
- E) Şiir bazen sağda bazen solda kalan genişçe bir sokaktır.

4. Aşağıdakilerden cümlelerden hangisi yüklemine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Her alanda verilen ödüller ben kendimi bildim bileli eleştiriliyor.
- B) Şarkıcıların edebiyatı konu aldığını iddia edebileceğimiz metinleri görmüyoruz.
- C) Derginin yazara, yazarın dergiye ortak vaadi iyi metin olmalıdır.
- D) İnsanın güzel şeyler karşısında dili tutulur bazen.
- E) İyi öyküler beyninize girip oradan çıkmayı reddeder.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) İstanbul, bir ayağı Asya'da, bir ayağı Avrupa'da bulunan dünyanın eşsiz kentlerinden biri olarak dikkat çeker.
- B) İstanbul, Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu olmak üzere iki farklı imparatorluğa başkentlik yapmıştır.
- C) Kent; günümüzde de sanatın, mimarinin en iyi örneklerini barındırmaya devam ediyor.
- D) Dünyaca ünlü bazilikalar, muhteşem saraylar, eşsiz kuleler, görkemli camiler buradadır.
- E) Ayasofya'nın yakınlarında konumlanan cami Sultan Ahmet tarafından yaptırılmış.

6. İçinde birden fazla yargının bulunduğu cümleler, birleşik cümledir. Bu yapıdaki cümlelerde esas yargıyı üzerinde bulunduran bir temel cümle ve bu temel cümleyi çeşitli yönlerden tamamlayan yan cümle bulunur.

Aşağıdakilerin hangisinde yan cümlesi, fiilimsi ile oluşturulmuş birleşik cümle vardır?

- A) Bu hafta sonu hava güzel olursa çocuklarla yaylaya çıkabiliriz.
- B) Öyle insanlar vardır ki iyi yönleriyle her fırsatta övünürler.
- C) Cengiz Aytmatov mülakatta “Sanat, acı vermelidir.” demişti.
- D) Çocuğun o kadar güzel bir yüzü vardı ki hep ona bakıyordum.
- E) Ölmenin kaderde olması bize hiçbir zaman üzüntü vermiyor.

7. Azrail'in gelir kendi
Ne ağa der ne efendi
Sayılı günler tükendi
Yolun sonu görünüyor

Bu dörtlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kurallı cümle B) Devrik cümle
C) Olumlu cümle D) Birleşik cümle
E) Fiil cümlesi

8. "Şair, insanlık için yazmıyorsa boşluğa düşmüştür bana göre; bir yer edinemez edebiyatta."

Bu cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İç içe geçmiş cümledir.
B) Öznesi ortak bağlı cümledir.
C) Anlamca olumlu sıralı cümlelerden oluşmuştur.
D) Şartlı birleşik cümledir.
E) Devrik sıralı cümlelerden oluşmuştur.

9. (I) O yıllarda bazı gençler bireyci edebiyatın peşindeydi. (II) Bireyin içinde bulunduğu durumu Batı edebiyatına öykündüklerini sezdirenen bir tavırla anlatıyorlardı. (III) Ortada olmayan kişilikleri çok sonra bizim insanımıza döndüklerinde, bizim insanımızın sorunlarını kurcaladıklarında geliyecekti. (IV) Bireyci edebiyatla toplumcu edebiyatın akışına katılan gençler, birbirlerine karşı düşmanca bir tutum içindeydiler. (V) Yersiz bir şekilde gizli gizli birbirlerini eleştiriyorlardı.

Numaralandırılmış cümlelerden hangileri yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve IV
D) III ve V E) II ve V

10. Aşağıdaki sıralı cümlelerden hangisinde öge ortaklığı söz konusu değildir?

- A) Cansu, beklediğimiz gibi düzenli çalışıyor; ara ara kahve molası veriyor.
B) Mardin'in araba girmeyen dar sokaklarında çocuklar oyun oynuyor, emektar eşekler yük taşıyordu.
C) Gece yarısı patlama sesi duyuldu, görevlilerin hepsi koşmaya başladı.
D) Ekinler, haziran ayında dirilecek; evlere, ocaklara şenlik gelecek.
E) Dedem, bağ bozumunu idare eder; babam ceviz çırp-maya giderdi.

11. I. Çok insan anlayamaz eski musikimizden
Ve ondan anlayamayan bir şey anlamaz bizden.
II. Bu musikiyi o, son kudretiyle parlattı;
Ölünce ülkede bir muhteşem güneş battı.
III. Bu sazların duyulur her telinde vatan,
Sihirli rüzgâr eser daima bu topraktan.
IV. Açar bir altın anahtarla ruh ufuklarını,
Hemen yayılmaya başlar seda ve nur akını.
V. Kederi de yaşamalısın namusluca, bütün benliğinin
Çünkü acılar da sevinçler gibi olgunlaştırır insanı.

Numaralanmış dizeler düz cümle haline getirildiğinde hangileri bağlı cümle oluşturur?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve IV
D) I ve V E) II ve V

12. Giresun'un Çanakçı ilçesine bağlı Kuşköy, doğal koşullar nedeniyle oldukça dağınık bir yerleşime sahip. Bu dağ köyünde yüzyıllardır kuş dili adı verilen bir ısıklıkla haberleşme yöntemi kullanılıyor. 2016 yılında kuş dili T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne aday gösterilmişti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Fiil cümlesi B) İsim cümlesi
C) Birleşik cümle D) Basit cümle
E) Bağlı cümle

04 Cümle Türleri

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) İnsanları eğiten, hayata hazırlayan; ailenin yanı sıra okuldur.
- B) Çocuklarımıza düşünme, sorgulama, karşılaştırma yetilerini kazandırmalıyız.
- C) Genç nesiller için iyi bir gelecek, en önemli hedefimizdir.
- D) Gençleri bireysellikten kurtararak onların dışı açılmasını sağlamalıyız.
- E) Kullandığımız birçok yabancı kelimenin karşılığını ölümüne terk ediyoruz.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi birleşik, kurallı isim cümlesidir?

- A) Nazar inancının kökleri yüzyıllar öncesine dayanmaktadır.
- B) Toplumlar kendine özgü âdetlerini nesilden nesile aktarırlar.
- C) El sanatları, daha etkili bir biçimde müşteriye sunulmalı.
- D) Mağaraların bölgeye turizm açısından katkısı çok büyüktür.
- E) Ormanların korunması hepimize düşen görevdir.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi biçimce olumlu, anlamca olumsuzdur?

- A) Küçük kızım, sınavda biraz heyecan yapmıştı.
- B) Tarihî eserler bir projeye dâhil edilerek farklı bir tarzda süslenmiş.
- C) Oraya gittiğimizde bizi karşılayacak yok değil elbette.
- D) Çocuklar bir aydır ne dışarıya ne de parklara çıkabiliyorlar.
- E) Çocukların birbirini itekleyerek aldıkları sıcak ekmekler el yakıyordu.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi eksilteli bir cümledir?

- A) Zamanımız mı vardı hayallerimizi kovalamaya
- B) Kış aylarında birçok sebze tüketilir: pırasa, ıspanak, turp
- C) Yollar, sesler birbirine benzemeyen vehimler
- D) Saracak seni bir ana sıcaklığı memlekette
- E) Gönlün feraha kavuşsun, gelecek bizimle beraberken

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Dergimizin genel yayın yönetmeni Cevdet Bey'dir.
- B) Hayal kuran çocukların planlama yetisi daha gelişmiştir.
- C) Kütüphanede saatlerdir aynı kitabı inceliyorum.
- D) Şehir merkezine giden otobüs, ilk kez vaktinden önce gelmişti.
- E) Mısır tarlalarının arasında heyecanla koşuyordu.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi sözde soru cümlesidir?

- A) Cağ kebabı nerede daha güzel yapılıyor?
- B) Dün beğenmediğiniz filmi ben mi tavsiye ettim sanki?
- C) Şiirinizin her dönem değişmesinin nedenini açıklar mısınız?
- D) Kış aylarını, yaz aylarından daha çok seven var mı?
- E) Toprak, bir fabrika gibi hiç yılmadan nasıl üretiyor?

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi birleşik, fiil cümlesidir?

- A) Ünlü eleştirmen "Osmancık" romanını başarılı romanlardan sayar.
- B) Osmanlı döneminde nazirecilik yaygın olarak vardır.
- C) Eylemlerinde topluma örnek olmayı hedeflemiş bir yazardır.
- D) Kütüphaneler halka açılmış ve yirmi dört saat hizmete sunulmuştur.
- E) Köy gerçeği ile kaleme alınan eserler insan psikolojisine yer vermemişlerdir.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öznesi ortak sıralı bir cümledir?

- A) Yağmur yağarken gökler kararır, birdenbire el ayak çekilir, kimse kalmaz.
- B) Kendi yaşantımı düşündüm ve yepyeni bir başlangıç için sabaha gözlerimi açtım.
- C) Eylülle beraber tüm şehri bir hüznün sarar, kucaklar, bırakmaz kasım sonuna dek.
- D) Yaşadığımız hayat hiç kuşkusuz bizim tercihlerimizden ibarettir, tercihlerimizde dikkatli olalım.
- E) Tartışmalarda her iki taraf da bamtelini bulma derdindedir, bu yüzden kopar fırtına.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne ve nesneleri ortak bağlı bir cümledir?

- A) Sanatçı taklit eder fakat bunu sonsuza dek sürdürmez.
- B) Âşık edebiyatı, toplumun özüdür ve toplumu diri tutan temellerden biridir.
- C) Ereğli'yi gruptan ayrı gezdik ve çok da beğendik.
- D) Tüm eğitim camiası olarak bol bol kitap okutalım ama neyi okutalım?
- E) Reçelleri tek tek rafa yerleştirdi ve üzerlerine ince bir bez örttü.

10. Yeni nesil sınav sorularını çözemeyen öğrenciler geride kaldı.

Bu cümleyle anlam ve yapı bakımından özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birçok olumsuzluğun yaşandığı 2020 yılı da bir gün hatırlanmayacak.
- B) Bayi toplantısına pek çok şirket yöneticisi katıldı.
- C) Antalya'ya tatile giden Raşit Bey üç gün sonra döndü.
- D) İki hafta içinde işlerimizi bitirdik ve geziye çıktık.
- E) Çocuk markete gitmiş, alışveriş yapıp dönmüş.

11. "Yaşam bir nehir gibidir. Birçoğumuz sonumuzu düşünmeden kendimizi o nehre bırakırız. Akıntıya kapılırız, günlük dertlerde boğulma derecesine geliriz. Kitleler hayatın önünde sürüklenip giderler. Sonuç nedir peki, nereye götürür bu gidişat; belirsizdir diyebiliriz. Hayatın sonu gibi belirsizdir."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim cümlesi
- B) Birleşik cümle
- C) Sıralı cümle
- D) Basit cümle
- E) Bağlı cümle

12. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa sapanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Bu dörtlükteki cümlelerin yapısı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Birleşik ve sıralı cümle
- B) Basit ve birleşik cümle
- C) Basit ve sıralı cümle
- D) Birleşik ve bağlı cümle
- E) Sıralı ve bağlı cümle

H
I
Z
R
E
N
K

05 Cümle Türleri

1. I. Yurdumun her köşesi bir başka güzel bence. (Devrik isim cümlesi)
II. Tekirdağ'dan Van'a kadar uzanan bir cennet bahçesi... (Eksiltili cümle)
III. Her karış toprağına bin can verilmez mi? (Anlamca olumsuz fiil cümlesi)
IV. Mis gibi memleket kokuları almaktayım ne kadar uzakta olsam bile. (Devrik isim cümlesi)

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerden hangilerinin özellikleri parantez içinde yanlış verilmiştir?

- A) II ve IV B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) III ve IV

2. (I) Çıkan her ses, tek başına bir süre bilgisine sahiptir. (II) Sesin süresi, diğer etkenlerin devreye girmesiyle değişebilir. (III) Sesin tek başına söyleniş şekli, dil laboratuvarında veya sanal ortamda belirlenebilir. (IV) Bu belirlemede süre, her ses için farklı olur. (V) Ayrıca diğer unsurların etkisiyle, aynı sesler de farklı sürelerle dönüşür.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, girişik birleşik cümledir.
B) II. cümle kurallı fiil cümlesidir.
C) III. cümlede bir yan cümle vardır.
D) IV. cümle, yapısına göre basit cümledir.
E) V. cümle basit, kurallı bir cümledir.

3. Araştırmacılar, dünyanın en hızlı hayvanlarından biri olarak bilinen çitaların avlarını yakalarken hız yeteneklerinin yanı sıra iç kulak adı verilen organlarından da yararlandığını keşfetti.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurallı, olumlu, birleşik cümledir.
B) Zarf-fiil ve sıfat-fiille kurulmuş yan cümleler vardır.
C) Sıfat-fiille kurulmuş yan cümle nesne görevi üstlenmiştir.
D) Yüklem yardımcı fiille oluşturulmuş birleşik fiildir.
E) Öge dizilişi özne, zarf tümleci, nesne ve yüklemidir.

H
I
Z
R
E
N
K

4. Konuşma hızı, duygular tarafından belirlenir. Heyecanla konuşanın konuşma hızı artarken seslere düşen süre azalır. Hüzünlü kişinin konuşma hızı azalır ve seslere düşen süre artar. Bu şekilde duygular, konuşma hızını ve ona bağlı olarak seslerin sürelerini etkiler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Girişik birleşik cümle B) Bağlı cümle
C) Sıralı cümle D) Kurallı cümle
E) Olumlu fiil cümlesi

5. Türkçe kökenli kelimeler Anadolu ağızlarında uzun seslerini korumuş, standart Türkçede uzunluklarını kaybetmişlerdir. Asli uzunluklardaki kısalma eğiliminin Türkmence ve Yakutça dışında baskın şekilde görülmesi ilginçtir. Bu eğilim, bazı ağızlarda standart Türkçeden de ileri derecede görülür.

Bu parçayla ilgili olarak,

- I. İsim-fiil yan cümlesi nesne görevindedir.
II. Basit, sıralı ve birleşik cümlelere örnek vardır.
III. Devrik ve kurallı cümleler kullanılmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) II ve III C) Yalnız II
D) Yalnız III E) I ve III

6. I. Edebiyat tarihinin birinci dereceden kaynakları olan tezkirelere henüz yansımamıştır birçok şair, şiiir ve belge.
II. Mecmualar, tezkirelerden sonra edebiyat tarihinin vazgeçilmez kaynakları durumundadır.
III. Tezkire elbette bir mecmua düzeyinde değerlendirilemez edebiyatımızda.
IV. Bizdeki mecmualar, tezkirelere nazaran kişisel beğenilerle oluşturulan şiiir defterleridir.

Bu cümlelerden hangileri yapı ve yüklemine yeri bakımından özdeştir?

- A) II ve IV B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) III ve IV

7. Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim.
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim.

Yukarıdaki dörtlüğün dizeleri iki farklı cümle oluşturacak şekilde düzenlendiğinde cümlelerin yapısı sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Girişik birleşik - Sıralı
B) Sıralı - Sıralı
C) Sıralı - Girişik birleşik
D) Şartlı birleşik - Basit
E) Girişik birleşik - Basit

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi parantez içinde verilen cümle türüne örnek değildir?

- A) Hâlimi düşünüp yanma Mehmet'im, diyor Necip Fazıl. (İç içe birleşik cümle)
B) Kedimiz çağırırsak gelir, çağırmazsak öylece bakar. (Şartlı birleşik cümle)
C) Gönül mekânını buldu, bozkırlar gül bahçesi oldu. (Sıralı cümle)
D) Zaman bendedir ve mekân bana emanettir. (Bağlı cümle)
E) Sonra saadet olup yanımdan uzaklaştın. (Girişik birleşik cümle)

9. I. Canı kaymak isteyen, mandayı yanında taşır.
II. Ay görmüşün yıldız minneti yoktur.
III. Aç ile eceli gelen söyler.
IV. Üzüm üzüme baka baka kararır.
V. Gelen, gidene rahmet okutur.

Yukarıdaki atasözlerinin hangisinde birden çok yan cümle vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü bozkırda yankılanır.

Bu cümlelerin "olumsuz, devrik ve soru" biçimi aşağıdaki-lerin hangisinde verilmiştir?

- A) Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü bozkırda yankılanır mı?
B) Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü bozkırda yankılanmaz mı?
C) Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü nerede yankılanır?
D) Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü yankılanmaz mı memleketimde?
E) Yüksek dağların, uçsuz bucaksız ovaların türküsü memleketimde yankılanır mı?

11. (I) İnsanımız, yapısı gereği olumsuz durumlara kayıtsız kalmaz. (II) Mutlaka onunla alakalı bir mizahi durum yaratır. (III) Bu mizahi durum çoğu kere düzeltme, iyileştirme, yoluna koyma şeklinde karşımıza çıkar. (IV) Ancak alay konusuna dönüştürülen durumlar da yok değildir. (V) Halk edebiyatı içerisinde bu konuda yazılmış şiirler ayrı bir tür olarak işlenir ve taşlama diye tanımlanır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümleler yapılarına göre ikiyeşerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

12. Aşağıdakilerin hangisinde yan cümle diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bazı atıklar çeşitli işlemlerden geçirilerek başka bir ürüne dönüştürülebilir.
B) Herhangi bir işlemten geçirilmeyen katı atıklar, karaları ve denizleri kirletir.
C) Dünyanın pek çok yerinde katı atıklar toplanıp katı atık sahalarına götürülür.
D) Atık sahalarında katı atıklar düzenli bir şekilde depolanırken zehirli gazlar ortaya çıkabilir.
E) Katı atıklar, çöp kamyonları tarafından getirilerek atık toplama sahasına bırakılır.

06 Cümle Türleri

1. (I) Kullandığımız piller cıva, kadmiyum, kurşun, nikel gibi metaller içerir. (II) Bu metaller toprağa ve suya karıştığında insan sağlığına zarar verebilir. (III) Bu nedenle piller atık hâline geldiğinde özel kutularda biriktirilir ve pil toplayan merkezlere iletilir. (IV) Buralarda bu piller içerdikleri kimyasal maddelere göre ayrıştırılır. (V) Bazılarından yeni piller üretilirken bazıları çevreye zarar vermeyecek şekilde depolanır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle öznesi sıfat-fiil yan cümlesidir.
B) II. cümle yapıca girişik birleşiktir.
C) III. cümle öznesi ortak bağimli cümledir.
D) IV. cümle birleşik, kurallı fiil cümlesidir
E) V. cümlede yan cümle nesne görevi üstlenmiştir.

2. (I) Eleştiri sadece şiirle yapılmaz. (II) Şiire göre daha bir incelik taşıyan başkaca birtakım yollar da vardır. (III) Şiir yazıldığında beğenilmeyen özellikler doğrudan ifade edilir. (IV) Anlatımdan sonra karşı taraf bunu kendisi üzerine alır ya da görmezlikten gelir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri yapı bakımından özdeştir?

- A) I ve IV
B) II ve III
C) I ve III
D) II ve V
E) III ve V

3. Köy, Sarıkamış'a otuz altı km uzaklıkta, yüz yirmi haneden oluşan, yaklaşık bin nüfuslu, ormanlık alan üzerine kurulu... Köyün içerisinden iki ayrı küçük su geçmektedir. Bu yüzden köyün asıl isminin İkisü olduğu da rivayet edilir.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayı grubuna yer verilmiştir.
B) Değişik yapıda cümleler vardır.
C) Arasına sıfat girmiş isim tamlaması vardır.
D) Bağlı cümle vardır.
E) Fiil cümlesi vardır.

4. (I) Türküler genellikle bir olay, bir arzu ve bir heyecan üzerine doğar. (II) Dilden dile söylenen türküler, başlangıçta sahipleri belli ürünlerdir. (III) Zamanla türkünün asıl sahipleri unutulur ve sonraki nesiller tarafından halkın dilinde dolaşa dolaşa farklı coğrafyalara yayılır. (IV) Türküler böylelikle anonimleşirler. (V) Önceleri mahallî hüviyetler gösteren türküler, zamanla millî hüviyete bürünürler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi birleşik, kurallı fiil cümlesidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

5. Okuma yazması olmayan, herhangi bir eğitim almamış bir insanın belirli kurallara göre yazılmış bir şiiri çarçabuk dile getirmesi üzerinde durulması gereken bir hadisedir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki ögeli bir cümledir.
B) Yapısına göre girişik birleşik cümledir.
C) Özne grubu içerisinde birden çok yan cümle vardır.
D) Yan cümlelerden biri zarf tümlecisi görevindedir.
E) Kurallı, olumlu isim cümlesidir.

6. Karapınar'da ata sanatı olan halı ve kilim dokumacılığının bugün de aynı heyecan ve hızla devam ettiği görülmektedir.

Bu cümlelerin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Basit cümle – Fiil cümlesi
B) Birleşik cümle – İsim cümlesi
C) Bağlı cümle – İsim cümlesi
D) Bağlı cümle – Fiil cümlesi
E) Birleşik cümle – Fiil cümlesi

7. "Benzeşme politikası, asimilasyon, farklı etnik grupların sosyal açıdan giderek birbirleriyle benzeşmesini amaçlayan bir politika değil midir?"

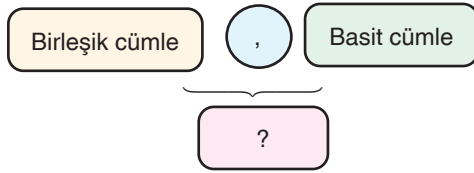
Yukarıdaki cümleyle ilgili olarak,

- I. Ara söz, öznenin açıklayıcısıdır.
- II. Olumsuz soru cümlesidir.
- III. Özne - nesne - yüklemden oluşmuştur.
- IV. Devrik isim cümlesidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) II ve IV
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) III ve IV

8.

Yukarıdaki şemada "?" yerine gelebilecek cümle ve bu cümlelerin yapısı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Karagöz, gündelik olayları mizahi bir dille ele alarak tasvirler aracılığıyla seyirciye aktaran bir gölge tiyatrosudur. (Birleşik)
- B) Aydınlanırsınız sizlerle birlikte sahnemiz, bu ışıkla düşer ak perdeye gölgemiz. (Sıralı)
- C) Karagöz ve Hacivat'ın gerçekte yaşayıp yaşamadığı bilinmiyor, bir söylentiye göre bu iki arkadaş 14. yüzyılda Orhan Gazi zamanında yaşamıştır. (Sıralı)
- D) Genellikle yazılı bir metni bulunmaz ve oyunun gidişatı oyuncunun yaratıcılığına, becerisine göre şekillenir. (Bağlı)
- E) Oyunda yalnızca Karagöz ve Hacivat yoktur, oyunun konusuna göre farklı karakterler oyuna katılır. (Birleşik)

9. Millî haltercimiz Nurcan Taylan, bugüne kadar Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya kazanan tek kadın sporcumuz. 2004 yılında Atina'da düzenlenen Yaz Olimpiyat Oyunları'nda halterde altın madalya kazandı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim cümlesi
- B) Fiil cümlesi
- C) Birleşik cümle
- D) Sıralı cümle
- E) Kurallı cümle

10. I. Rusya'nın bugünkü idari yapısı, SSCB'nin yönetsel paylaşımından hem sayıca hem de sınırlar itibarıyla çok farklı değildir.

- II. Rusya'da geçerli olan federalizm, dünyanın başka hiçbir yerinde bir araya getirilmesi mümkün olmayan temeller üzerine kurulu bir yapıdır.

Bu iki cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede hem bağlaç hem edat kullanılmıştır.
- B) II. cümle özne ve yüklemden oluşmuştur.
- C) I. cümle olumsuz isim cümlesidir.
- D) II. cümle kurallı fiil cümlesidir.
- E) I. cümle basit, II. cümle birleşik yapıdır.

11. I. Evrenin önemli bölümü hidrojen elementinden oluşur, yıldızlar da bundan payını alır.
- II. Yıldızlar; ömürlerinin yaklaşık %90'ında hidrojen yakarak enerji üretir, ürettikleri enerjiyi uzaya yayar.
- III. Yıldız öncesi cisimler, hidrojen yakmaya başlayınca kadar sıkışır; ısınmaya devam eder.

Yukarıdaki sıralı cümlelerden hangilerinde öge ortaklığı söz konusu değildir?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) Yalnız II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

12. (I) Kuantum fiziğinin klasik fizikten en temel farkı belirsizliktir. (II) Kuantum mekaniğinde bir sistemin durumu dalga fonksiyonu olarak adlandırılan bir fonksiyon tarafından temsil edilir. (III) Belirli bir andaki dalga fonksiyonu biliniyorsa başka bir zamandaki dalga fonksiyonu da hesaplanabilir. (IV) Ancak dalga fonksiyonu sistemin özellikleri hakkında kesin bilgiler vermez. (V) Sadece sistem üzerinde yapılacak ölçümlerin hangi olasılıkla hangi sonuçları vereceğini söyler.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi şartlı birleşik cümledir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

07

Cümle Türleri

1. “Edip Cansever, birçok şiirinde merkeze bireyin iç dünyasını alır.” **cümlesinin özellikleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) İsim – Kurallı – Olumlu – Birleşik
- B) Fiil – Kurallı – Olumlu – Birleşik
- C) Fiil – Devrik – Olumlu – Basit
- D) Fiil – Kurallı – Olumlu – Basit
- E) İsim – Devrik – Olumlu – Basit

2. (I) Hepiniz kahraman olamayabilirsiniz ama daha başarılı olabilirsiniz. (II) İlk sorumluluğunuzdan sonuncusuna kadar dürüst çalışmalısınız. (III) Vatan için doktor, öğretmen, çiftçi... akla kim gelirse çabasını ortaya koymalı. (IV) El ele verdiğinizde sizin önünüzde hiçbir mazeret kalmayacaktır. (V) Daha güzel günlerin habercisi de o dayanışmanızdır.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle bağlı bir cümledir.
- B) II. cümle yüklemine göre fiil cümlesidir.
- C) III. cümlede eksilteli cümle vardır.
- D) IV. cümle girişik birleşik yapıldır.
- E) V. cümle isim cümlesidir.

3. Necip Fazıl, özellikle Paris’te bulunduğu yıllarda bir bohem hayat yaşar. Bu yaşamın da yansıması olan “Kaldırımlar”da kent içerisinde yalnızlaşan modern insanın trajedisi, çıkmazları ve bunalımı işlenir. Bunalım bu yıllarda hep yanındadır. Büyük kentte dar bir mekâna sıkıştırılmış olan insan, trajik bir varlığa dönüşebilir ve insanlığın bunalı psikozuna dönüşmesi modern toplumun en önemli sorunlarından biridir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bağlı cümle
- B) Sıralı cümle
- C) İsim cümlesi
- D) Basit cümle
- E) Birleşik cümle

4. Bir bilgisayar programında, cümle türleri aşağıdaki simgelerle kodlanıyor:

- Kurallı cümle ◆
- Birleşik cümle ■
- Sıralı cümle ●
- Fiil cümlesi ★
- İsim cümlesi ▲

- I. Namık Kemal, birkaçı dışında, eserlerinin tamamını sürgün döneminde verir.
- II. Sanatçının sürgünden önceki dönemde şiirleri dışında verdiği tek edebiyat eseri Vatan yahut Silistre’dir.
- III. Bu sürgün dönemi bize edebiyatçı Namık Kemal’i kazandırmıştır.
- IV. Birçok kez hastalanmasına, ailesinden özellikle çocuklarından ayrılmasına yol açan bu sürgün elbette Namık Kemal’i çok üzmüş, yıpratmıştır.
- V. Onun edebiyatla uğraşmasına yol açtığı için de hayırlı olmuş ve edebiyatçı Namık Kemal’i yaratmıştır.

Buna göre yukarıda verilen numaralanmış cümlelerden hangilerinin kodlamasında ◆, ■, ●, ★, ▲ simgelerinden herhangi üçü kullanılamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II, IV ve V
- E) I, III ve V

5. (I) İnsan dili binlerce yılın tecrübe ve birikimini taşıyan çok özel bir vasıta. (II) Her dil farklı bir toplumun tecrübe, bilgi ve anlayışını biriktirmiştir. (III) Ondan bağımsız olması düşünülemez. (IV) Her geçen gün de birikimini zenginleştirmeye devam eder. (V) Çünkü dil, çok derinlerde, henüz bilimin öğrenemediği kadar eski bir tarihte ortaya çıkmıştır.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle bağlı bir isim cümlesidir.
- B) II. cümle kurallı fiil cümlesidir.
- C) III. cümle birleşik yapı, olumsuz bir cümledir.
- D) IV. cümlede birden fazla yan cümle vardır.
- E) V. cümle gerekçe bildiren, birleşik bir cümledir.

H I Z R E N K

6. (I) Dolmabahçe Sarayı'na gelmiştik. (II) Gerçekten çok heyecanlıydım. (III) İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde yer alıyordu, ulaşımı ise son derece kolaydı. (IV) Hemen gezmek istiyordum. (V) Her yeri adeta tarih kokuyordu.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) I. cümle, birleşik zamanlı fiilin bulunduğu basit bir cümledir.
B) II. cümle, ek fiilin görülen geçmiş zamanının bulunduğu bir isim cümlesidir.
C) III. cümlede hem isim hem fiil cümlesine yer verilmiştir.
D) IV. cümle birleşik yapıli fiil cümlesidir.
E) V. cümle, olumlu, basit bir isim cümlesidir.

7. Mesir festivali, Sultan Camii'nin çevresinde düzenleniyor. Türkiye'nin dört bucağından gelen insanlar burada toplanmışlar. Müthiş bir kalabalık var. Yağmur yerine insan yağmış gibi... Bayılan mı ararsınız? Ezilen mi ararsınız? Satıcı mı ararsınız? İstemediğiniz kadar...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim cümlesi
B) Fiil cümlesi
C) Eksiltili cümle
D) Soru cümlesi
E) Devrik cümle

8. Bolu-Abant, gerçekten muhteşemdi. Yeşil, mavi, beyaz ve renkler cümbüşü... Bembeyaz nilüferler, yeşil yapraklar arasında, mavi suları kendisine beşik yaparak tatlı bir uykuya dalmışlardı. Kayığımız, berrak sularda kayarken onları uyandırmaktan korkuyor gibi hiç konuşmuyorduk. Belki de sesimiz, bu sihrî bozacak gibi geliyordu; ondan susuyorduk.

Bu parçadaki altı çizili söz öbeği parçadan çıkarıldığında aşağıdaki cümle türlerinden hangisinin yapısı değişir?

- A) Eksiltili cümle
B) Bağlı cümle
C) Birleşik cümle
D) Basit cümle
E) Sıralı cümle

9. Televizyonda, sosyal medyada yayımlanan diziler gerçeği hiç yansıtmıyor. Bu diziler, toplumun ekonomik düzeyini yansıtmadığı gibi halkımızın sorunlarına da değinmiyor. Bu dizi ve filmler hiçbir konu hakkında bir bilgi ya da öğüt de vermiyor üstelik.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devrik cümle
B) Kurallı cümle
C) Olumlu cümle
D) Olumsuz cümle
E) Basit cümle

10. (I) Yalanın yalan olduğunu bilerek gene de sürmesine göz yummaya hakkınız var mıdır? (II) Bazı yalanlar kutsalmiş, onlara dokunmaya gelmezmiş. (III) Bir şeyin yalan olduğunu anladık mı kutsallığına artık inanmıyoruz demektir. (IV) Bunun için "kutsal yalan" sözü bir şeyin hem köşeli hem de yuvarlak hem katı hem de biçimsiz olduğunu söylemek gibi bir saçmalaktır. (V) Ama duygularını birer düşünce saymaktan çekinmeyenler böyle saçmalıklarla kolayca bağdaşabiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi sıralı cümledir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

11. Mors alfabesi, kodlarla bilgi paylaşımı metodudur. Işık ve seslerle veya elektrik sinyalleriyle iletişim sağlayan sinyal alfabesidir. Harfler, rakamlar ve noktalama işaretleri, nokta ve çizgi dizgeleri şeklinde ifade edilir. Telgraflar için geliştirilen bir haberleşme sistemidir. 1837 yılından itibaren yaklaşık bir asır kullanılmıştır. Hâlen de kullanılabilen alfabedir.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Fiil cümlelerine yer verilmiştir.
B) Sıralı cümle vardır.
C) Anlamca olumlu cümleler vardır.
D) Kurallı isim cümlesi kullanılmıştır.
E) Basit cümleye yer verilmiştir.

08

Cümle Türleri

1. (I) Her sanat eserinde bir üslup vardır çünkü her sanat eseri birtakım değerleri içinde saklar. (II) Topluluğun dili ile bir şahsın meydana getirdiği sanat eseri, meselâ şiir arasında bir fark mevcuttur. (III) Millî dil, tabiatıyla bir şiir olmakla beraber, muhteva bakımından çeşitlidir; buna karşılık şahsın meydana getirdiği sanat eseri olan şiirin muhtevası bellidir. (IV) Her sanat eserinde bir motif veya konu bulmak mümkündür. (V) Fakat millî dilin ne motifi ne de konusu vardır.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle öge ortaklığı bulunmayan bağlı bir cümledir.
B) II. cümle sıralı bir cümledir.
C) III. cümle isim cümlelerinden oluşmuştur.
D) IV. cümle girişik birleşik cümledir.
E) V. cümle anlamına göre olumsuz bir cümledir.

2. Ağızlar üzerine derinlemesine yapılacak her çalışma Anadolu ağızlarının her bakımdan son derece zengin olduğunu ortaya koyacaktır. Yapılan her ağız araştırması Türk dilinin ayrı bir problemine çözüm getirmekte ve dilimizin birçok bilinmeyen yönünü açığa çıkarmaktadır. Artık ağızlar yerlerini hızla standart dile bırakmaktadır.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznesi ortak sıralı cümle vardır.
B) Anlamca olumlu cümleler kullanılmıştır.
C) Bağlı cümle vardır.
D) Birleşik cümle yer verilmiştir.
E) Basit cümle kullanılmıştır.

3.

Yukarıdaki şemada “?” yerine getirilebilecek cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Elinizdeki, İkinci Dünya Savaşı sırasında radyoların nasıl haber yaptığına dair bir araştırmaydı.
B) Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yazarın hayat deneyimine bağlıdır her eser.
C) Yıllar önce bir oyunun sanat eseri sayılması için on beş gün sahnede kalması gerekirdi.
D) Gölge oyununun ne zaman ve nasıl ortaya çıktığıyla ilgili yorumlar yapıldı.
E) Klasik şiir yıkıldığından beri şiiri, bin kişi bin türlü tarif ediyor, der Yahya Kemal.

4. (I) Hayatımdaki bütün mutlulukları sana borçluyum. (II) Bana karşı her zaman çok destekleyici ve iyiydin. (III) Bunu herkes biliyor. (IV) Eğer hayatımı kurtarabilecek biri olsa bu sen olurdun. (V) Ben her şeyimi kaybettim ama senin iyiliğin hep benimle olacak.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle kurallı isim cümlesidir.
B) II. cümle öznesi ortak bağlı cümledir.
C) III. cümle öznesi işaret zamiri olan basit yapılı bir cümledir.
D) IV. cümle yapısına göre şartlı birleşik cümledir.
E) V. cümlede herhangi bir öge ortaklığı söz konusu değildir.

5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Mutluluğun tedavi edemediği bir şeye hiçbir ilaç çare olamaz.
B) Mutluluk, her şeyin muazzam bir garip rüya olduğunu fark etmeye bağlıdır.
C) Bu dünyada zeki insanın olduğu, bildiğim en nadir şeydir.
D) Eğer daima “an”a odaklanmayı başırırsan mutlu bir insan olursun.
E) Mutluluğun ne belli bir tanımı vardır ne de onu tarife yönelik sözcük dizisi.

6. (I) Salda Gölü; ormanla kaplı tepeler, kayalık araziler ve küçük alüvyonal ovalarla çevrili hafif tuzlu tektonik bir göldür. (II) Salda Gölü, derinlik bakımından Türkiye'nin en derin tatlı su gölü konumundadır. (III) Dünyanın üçüncü derin gölü olan Salda, Burdur'un Yeşilova ilçesi sınırlarında yer alıyor. (IV) Gölün binlerce yıl önce jeolojik bir çökme ile meydana geldiği tahmin ediliyor. (V) Yuvarlak bir yapıya sahip olan gölde büyük sazan balıkları yaşıyor.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

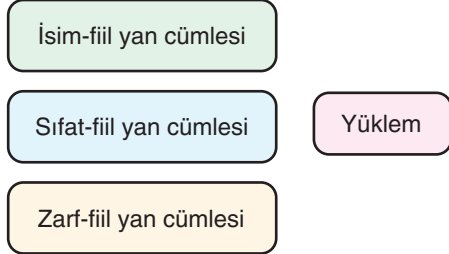
- A) I. cümle iki ögeli ve basit yapılı bir cümledir.
B) II. cümle kurallı isim cümlesidir.
C) III. cümle yüklemi birleşik fiil olan birleşik yapılı bir cümledir.
D) IV. cümlede birden fazla yan cümle vardır.
E) V. cümle yüklemi basit fiil olan girişik birleşik cümledir.

H I Z R E N K

7. Girişik birleşik cümleler fiilimsilerin oluşturduğu yan cümleler ve bunların bağlı olduğu yüklemden meydana gelen cümlelerdir. Bir girişik birleşik cümlede sadece bir yan cümle bulunabileceği gibi birden fazla yan cümle de bulunabilir.

Aşağıda girişik birleşik bir cümleyi oluşturan unsurlar renklerle şematize edilmiştir.

Buna göre,

Evrene ve kendine ilişkin bilgi elde etme çabasında insanı pek tatmin etmeyen felsefenin, özellikle 18. yüzyıldan başlayarak yerini tarihe terk ettiği; dahası her birinin, kendi tikel anlamlarını ancak ve sadece tarih sayesinde ve tarihte kazandığı fikri, felsefeyi yeni bir yörüngenin eksenine çekmiştir.

yukarıdaki parçanın yan cümle ve yüklem dizilişi sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olur?

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla yargı yoktur?

- A) Savaş herkesle yapılır, barış ancak onurlu insanla yapılır.
- B) Savaş kimin haklı olduğunu belirlemez, kimin güçsüz olduğuna karar verir.
- C) Savaşlar yaşlı adamlar için genç adamların çarpışmasıdır.
- D) Savaş korku ve sefaletten başka bir şey veremez; yakar, yıkar, öldürür, yok eder.
- E) Savaşı besleyen bir zihniyet yeryüzünde sonsuza kadar barınamaz, yok olup gider.

9. Ve kaygısız bir hayat sürdürerek Mahrum kalmadan hep isteyeceğiz. Sevilen konuklar olarak her yere, Girip çıkacağız huzur içinde. Elbette, en iyi şeyler Duruyordur bir yerlerde.

Bu dizelerde,

- I. Bağlı cümle
II. Birleşik cümle
III. Devrik cümle
IV. Basit cümle
V. Sıralı cümle

türlerinden hangisi veya hangileri yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) III ve V
D) II ve IV E) I ve V

10. (I) Rahatım bozulmasın yeter bana, diyen benim gibiler sayılmayacak kadar çoktur, hepimiz de huzur içindeyiz. (II) Evrenin kuruluşundan beri varız biz. (III) Günün birinde dünya batacak olsa biz yine üste çıkmanın yolunu buluruz. (IV) Hem biliyor musunuz, bizim gibi insanların ömrü uzun olur. (V) Buna hiç dikkat ettiniz mi, doksan yaşına kadar yaşarız.

Numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle sıralı bir cümledir.
B) II. cümle devrik isim cümlesidir.
C) III. cümlede birden fazla yan cümle vardır.
D) IV. cümle öge ortaklığı olmayan bağlı bir cümledir.
E) V. cümle soru cümlesi ve olumlu cümleden oluşmuş sıralı bir cümledir.

11. Türklerin Anadolu'yu yurt edinme ve Balkanlarda, Orta Asya'nın muhtelif yerlerinde tutunma çabaları sebebiyle Anadolu, düzenli olarak Osmanlılar tarafından imar edilmeye başlanmıştır. Osmanlı, bazı bölgeleri Türkleştirmek ve oralarda kalıcı huzuru sağlamak için Türkmen obalarını oralara göç ettirmiştir. Türkmenler, genellikle hayvancılıkla uğraşan göçer bir Oğuz boyudur ve bugünkü yörük kavramının temelini oluşturan Türklerdir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Fiil cümlesi B) Birleşik cümle
C) Sıralı cümle D) Bağlı cümle
E) Kurallı cümle

ANLATIM BOZUKLUKLARI

DİL BİLGİSİYLE İLGİLİ BOZUKLUKLAR

1. Özne - Yüklem Uyumsuzluğu

Çiçekler saksılardan aşağı sarkmışlar.
Ben ve Alp bu soruyu daha önce çözmüştü.
Herkes ders çalışıyor, çıt çıkarmıyordu.

2. Eklerle İlgili Yanlışlar

Biz bakıyoruz ama görmesini bilmiyoruz.
Zorluklar bazı insanlara ilham verdiğini, bazı insanları çıkmaza sürüklediğini görüyoruz.

3. Öge Eksikliği

Öğrencileri onu çok sever ve güvenir.
Yoğun iş temposu yüzünden ailesine zaman ayıramıyor, yeteri kadar ilgilenemiyordu.
Okulun inşaatı tamamlandı, yakında hizmete açılacak.

4. Yüklem Eksikliği

Yemekte biraz çorba, biraz mantı yedi.
Ayrıldıktan sonra o okuluna, ben evime gittim.
Seni az, onu hiç sevmiyorum.

5. Tamlama Yanlışları

O ülkede özel ve kamu kuruluşları işçi alımını durdurmuş.
Komisyonda senin ve benim düşüncelerimi de dinlemek istiyorlarmış.
Balıkesir'e gittiğinizde birçok güzellikler sizi karşılayacaktır.

6. Bağlaç Yanlışları

Yarın ders çalışmam ama yapılacak birçok işim var.
Patron çalışanlarını çok seviyor fakat bir dediklerini iki etmiyordu.

Bu bölüm sorularını çözmeden önce kitabın yazarlarından konu anlatım videolarını izlemeyi unutmayın.

ANLAMLA İLGİLİ BOZUKLUKLAR

1. Gereksiz Sözcük Kullanımı

Onunla daha henüz konuşmadım.
Taşıt araçları yolun kenarına park etmişti.
Anladım ki senden bana ne fayda var ne yarar.

2. Anlamca Çelişen Sözcüklerin Bir Arada Kullanılması

Dün akşam bizi mutlaka aramış olmalılar.
Seninle görüşmeyeli aşağı yukarı tam beş yıl olmuş.
Hiç şüphesiz en çok üzülen o olsa gerek.

3. Birbiriyle Karıştırılan Sözcükler

(Sözcüklerin Anlamına Uygun Kullanılmaması)
Onun çekimser bir yapısı vardır, kimseyle kaynaşamaz.
Hindistan yıllarca İngiliz sömürüsü olarak kalmıştır.
İki görüş arasında önemsiz sayılabilecek ayrıntılar var.
Kurs fiyatları hiç de ucuz sayılamaz.
Sınıftaki öğrenci sayısının kalabalık olması ders işlemeyi zorlaştırıyor.
Şehir meydanındaki Atatürk büstü hizmete açıldı.

4. Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması

Son günlerde çok başım ağrıyor.
Her cebine para koyan, kendini adam sanıyor.

5. Deyimlerin Yanlış Kullanımı

Karnesindeki zayıfları görünce etekleri zil çalmaya başladı.
Her zaman giden geleni aratır.
Ne iş yapsa eline gözüne bulaştırıyordu.

6. Mantık İlkelerine Aykırılık

Alkollü araç kullananların ehliyetine el konuluyor.
Dünkü oylamada önerge 300'e karşı 250 oyla reddedilmişti.
Üzerinde değil on kuruş yirmi lira bile yoktu.

NOTLARIM

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi duru bir cümle değil-dir?

- A) Karşılıklı görüşmeler iki yıla yakın sürdü ama bundan sonuç alınamadı.
- B) Başarılı bir mülakatın özünde bir ana düşüncenin bulunması gerekir.
- C) İyi bir şiir, anlamla yola çıkmaya her zaman engeldir.
- D) Faruk Nafiz'in şiirlerinde genellikle bireysel temaları işlediği görülür.
- E) Sadece dertlerimi bir dostla paylaşmaktı niyetim.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sanat, insanları birbirine yakınlaştıran bir olgudur.
- B) Sanatçı, tutkularının kölesi hâline gelmemelidir.
- C) Alanında yetkili olan sanatçılar, gerçek sanatçılar arasına isimlerini yazdırırlar.
- D) Edebiyat, yaşamın sanata aktarılmış hâlidir.
- E) Sanat, her zaman yaşama öykünerek yükselir.

3. Sınırlerine hâkim olabildiği herkesçe bilinen Fazıl Bey, eminim ki bu olay karşısında en çok tepkiyi gösterecek kişi olsa gerek.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deyim yanlışlığı
- B) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması
- C) Sözcüğün gereksiz kullanılması
- D) Ek yanlışlığı
- E) Anlamca çelişen sözcükler kullanılması

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde gereksiz sözcük kullanmaktan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Depremden sonra ortada kalan vatandaşlara Kızılay yardımcı oldu.
- B) Gece gündüz demeden çalışmasına karşın ailesini zor geçindiriyordu.
- C) Kendisine sorulan sorulara umursamaz bir tavırla cevap veriyordu.
- D) Çevresinde iyi kalpli insanların olması onun en büyük şansıydı.
- E) Sabahtan akşama kadar ara vermeden sürekli yağın yağmur, insanları eve hapsetmişti.

5. Noktalama işareti eksikliği ya da tamlayan eksikliği bazı cümlelerde anlam belirsizliğine sebep olur.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Babam; hep gurbet yaşayan, içli, yorgun bir adamdı.
- B) Akşam olunca lambayı kısar, sessizce türküler söylerdi.
- C) Maaşını alır almaz yakın arkadaşlarını yemeğe götürür, yalnızlığını azaltmaya çalışırdı.
- D) Kalbimde hâlâ senin elinin sıcaklığını duyuyorum, bekle beni yüreği sevgi dolu insan.
- E) Annemse siyah beyaz fotoğraflardaki mantolu şehirli kıızıydı desem abartı olmazdı.

6. Bir cümlede olayların veya durumların sıralamasının yanlış yapılması, mantıksal yanlışlığa neden olur.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Hem şair hem romancı olan Tanpınar'da tam anlamıyla bir trajediden söz edilemez.
- B) Trajedi, hepimizin bildiği gibi arada olmakla birlikte bir tercihten yola çıkar.
- C) Her iki yönde de kapalı olan bir tercihtir bu.
- D) Bu yönüzlüğün aynı zamanda sürekliliği de unutulmalıdır.
- E) Oysa Tanpınar, yönünü insanlığa hatta ulusal değerlere çevirmiş yazardır.

7. Anlamca birbiriyle karıştırılan sözcüklerin birbirinin yerine kullanılması anlatımı bozar. Örneğin “uzamak” sözcüğünün yerine “büymek” sözcüğünün kullanılması yanlıştır. Bu tip anlatım bozukluklarına “sözcüğün yanlış anlamda kullanılması” denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Şunu asla unutmayalım ki her yaşantı, bir kültür zenginliğidir.
- B) İnsan, kültürel değerlerle bezendikçe yaşadığı toplumun kültürüne ait olur.
- C) Kültürleşme süresinde çatışmaya sebep olabilecek durumlardan uzak durulmalıdır.
- D) Bir çalışma ne çok üstünkörü olmalı ne de ince elenip sık dokunmalı.
- E) Büyük bir zaman diliminin birikimi olan kültür, toplumlara özgüdür insanlara değil.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yemek yenip, kahveler içildikten sonra konuya geçildi.
- B) İsteddiğimiz kadar başarılı olalım, bunu paylaşacak sevdiklerimiz yoksa mutlu olamayız.
- C) Kendinizi tanıyın, içindeki güzellikleri bulun ve bunları geliştirin.
- D) Yüksek ateşten sonra çocuğun bütün vücudunu büyük büyük yaralar kapsamıştı.
- E) Öyle insanlar vardır ki elli yaşına gelmiştir de hâlâ kendini tanımaz.

9. Cümledeki sözcüklerin yerinde kullanılmaması, söylenmek istenenin karşıtı bir anlamın ortaya çıkmasına ya da cümlede anlamın bulanıklaşmasına yol açabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamadaki anlatım bozukluğunun örneği vardır?

- A) Bu insanların çoğu, köhne ve sağlıklı olmayan yerlerde yaşıyor.
- B) Biz, bu projeyi üç aydır edebiyatı seven bir grup gençle yürütüyoruz.
- C) Nükleer enerji santralleri çevreye kattığı zarar nedeniyle kapatılacakmış.
- D) Akıllı telefonlar, insanların hayatını kolaylaştıran pek çok uygulamayı barındırıyor.
- E) Teknoloji ne kadar ilerlerse ilerlesin el emeğinin önemi düşmüyor.

10. Atasözleri ve deyimler kalıplaşmış söz öbekleridir, bunların herhangi bir sözcüğünü değiştirmek ya da çıkarmak anlatım bozukluğuna sebep olur. Ayrıca bir deyim ve atasözünün anlam bakımından cümleye uygun olmaması da anlatımı bozar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçada söz edilen anlatım kusurlarından birine örnek vardır?

- A) Bu olay yüzünden benim kimseye verilecek hesabım yoktur, başım açıktır.
- B) Babaannemin el emeği göz nuru bindallısı antika olduğu için müzede sergileniyordu.
- C) Kitaptan öğrendiklerimiz, hayattan öğrendiklerimizin yanında develede kulak kalır.
- D) Bu bahçeye ayak bastığım andan beri toprağın iyiliğini kendimde hissediyordum.
- E) Yıllardır sizin yüzünüzden ne cefalar çektik, bizim günahımız ne?

11. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çıkarılırsa cümlelerin anlamında bir daralma olmaz?

- A) Bu akşam eğer gecikirsem yemeğe, beni beklemeyin.
- B) Geçen ay toplantıda olanları belki sen hatırlamazsın.
- C) Siz bu konuyu fazla abartıyorsunuz ve bizi zor durumda bırakıyorsunuz.
- D) Farklı şehirlerde yaşayan iki kardeş yıllardır görüşmemiştir.
- E) Bizim mahallenin emektarı Naim Amca'nın yüzü hiç gülmez.

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Aynı dili konuşan insanlar, millet denen sosyal varlığın özünü oluştururlar.
- B) Dil, bir milletin kültürel değerlerinin başında gelen unsurlardandır.
- C) Dil adlandırma aracıdır, keşfedilen bir makinenin adlandırılması da dil sayesinde olur.
- D) Dil, bir topluma ait somut ve soyut kültür öğelerini nesilden nesile aktarmaktadır.
- E) Dil, duygu ve düşüncüyü insana ileten oldukça gelişmiş ve pratik bir araçtır.

1. Sözcüklerin cümle içinde bulunması gereken yerden başka bir yerde kullanılması; anlamın bulanıklaşmasına, bazen de amaçlananın dışında bir anlamın ortaya çıkmasına ya da sözün hiç anlaşılmasına neden olur.

Aşağıdakilerden hangisinde bu parçada açıklanan kusurdan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Karadeniz'in o yemyeşil yaylalarını gezdim ömrümde ilk defa.
B) İki günde insanın ömrüne ömür katan havasını ciğerlerime doldurdum.
C) Sonra oturdum taptaze çimenlerin üstüne pantolonunun lekeleneyeceğini bile bile.
D) Etrafta kimseyi göremeyince takla atıp yuvarlandım ve yaşımdan da utanmadım.
E) Çocuk oldum, divane oldum, haylaz oldum ama eğlendim! Yetmez mi?

2. En beklenmedik zaferlerin tarihini bu tapınaklarda

I

II

parlak kireç taşıyla kaplı duvarların üzerine

III

IV

kazdırdı. En görkemli yenilgilerinse bu yazıtlarda

V

adı olmazdı.

Numaralandırılmış sözcüklerden hangileri yer değiştirirse cümledeki anlatım bozukluğu giderilmiş olur?

- A) II ve IV B) I ve V C) I ve III
D) III ve V E) IV ve V

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İstanbul Havalimanı bu özel konuk için hazırlandı.
B) Şapkası ve kahverengi atkısı uyum içindeydi, kış aylarında onlarsız gezmezdi.
C) Eline aldığı uzun saplı fırçayla evin duvarlarını boyamaya başladı.
D) Etli ekmeğin Konya'ya özel bir yemektir, oraya gidince etli ekmeği mutlaka yemelisiniz.
E) Başından geçenleri uzun uzun anlatmaya başladı, biz de soluksuz dinliyorduk.

4. Yapılan bir araştırmada, hem sera gazı salınımlarını azaltmaya hem de iklim değişikliğinin etkilerine hazırlıklı olmaya yönelik eylemler hızla hayata geçirilmez ise 2100 tarihinde denizlerdeki yükselmesinin ülkelerin gayri safi yurt içi hası-larında yıllık olarak %4'ün üzerinde kayıplara yol açabileceğine işaret eden sonuçlar elde edildi.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi anlatım bozukluğuna neden olmuştur?

- A) tarihinde B) hasıllarında
C) eylemler D) üzerinde
E) salınımlarını

5. Atasözü ve deymi oluşturulan sözcüklerin yerlerine anlamdaşlarının kullanılması, yerlerinin değiştirilmesi ya da bir deyim anlamına uygun olmayan bir yerde kullanılması, anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumlardan birini örnekleyen anlatım bozukluğu vardır?

- A) Kimseye belli etmeden bahçeye girdi, etrafa göz gezdirdi.
B) Toplantının yapıldığı masada oturanları uzun uzun süzdü.
C) Neyse ki korkulan olmadı hatta muhabbet koyulaştı.
D) Karşı sıradaki bıyıklı adam gelip yanlarında durdu, onları dik dik izledi.
E) Binanın ışıkları yanıyor ve her şey yolunda görünüyordu.

6. Toplantıdan sonra sana söylediklerim tümüyle sırf yalandı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Sanat; bir düzen, bir ahenk, bir disiplin ve bir özveridir.
B) Rapordaki istatistiklerin çok iç açıcı olmadığını biliyoruz.
C) Bazı çocukların terbiye edilip eğitilmesi kaçınılmaz görünüyor.
D) Bu acı haberi duyduğundan beri ağzını bıçak açmıyor.
E) İyi bir planlamayla istediğin işi zamanında bitirebilirsin.

7. Günümüzde kalp krizinin kalp kaslarında bıraktığı hasarı tedavi etmek için kullanılabilecek herhangi bir tedavi yöntemi bilinmiyor. Bu duruma çare bulmaya çalışan araştırmacılar kalp dokusunun kendini tamir etmesine yardımcı olacak bir hidrojel üretti.

Bu parçada altı çizili cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlam belirsizliği
B) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması
C) Çatı uyuşmazlığı
D) Anlamca çelişen sözcükler kullanılması
E) Mantık yanlışlığı

8. I. Seçme ve seçilme hakkı ülkemizde 1934'lü yıllarda kadınlara verildi.
II. Ülkemizde son yirmi yılda kadınlar daha bilinçli hâle geldiler.
III. Meclisteki kadın vekiller kadın haklarını savunmak için yarışıyor.
IV. Bir ülkede kadına değer verilmiyorsa o ülke medeni değildir.
V. Atatürk'ün kadınlara ne kadar değer verdiğini anlamış olduk.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Betelgeuse'ün Güneş'e uzaklığının tam 712 ışık yılı ve yaşının da 10 milyon yıl olduğu tahmin edilmektedir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Milyonlarca yıl yaşayabilen yıldızlar, bu sürede çok sayıda fiziksel ve kimyasal değişim geçirirler.
B) Yıldızların hayatlarını birkaç bölüme ayırarak kolayca özetlemek mümkündür.
C) Evrenin % 99'luk bölümü hidrojen elementinden oluşur ve yıldızlar da bundan payını alır.
D) Yıldızlar, ömürlerinin yaklaşık %90'ında hidrojen yakarak enerji üretirler.
E) Yıldızlar, belki de hidrojen yakmaya başlayıncaya kadar ısınmaya mutlaka devam etmektedir.

10. (I) Yer kabuğu tektonik plakalar denilen birkaç parçadan oluşur. (II) Okyanus altındakilere okyanus plakaları, diğerlerine ise kara plakaları denir. (III) Bu plakalar Dünya'nın yer kabuğunun altında manto adlı katmanındaki hareketlerin etkisiyle sürekli bir hareket, bir devinim hâlinindedir. (IV) Ya birbirleriyle çarpışır ya birbirlerinden uzaklaşırlar ya da birbirlerine sürtünerek geçerler. (V) Plakaların bittiği sınırlar pek çok fay hattından oluşur ve dünyadaki depremlerin çoğu bu faylarda gerçekleşir.

Parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sakin bir kişiliği olanlar, daha uyum içinde bir birliktelik yaşıyor.
B) Kendine özgün bir ses tonun var, satış ve pazarlama alanında bundan faydalanabiliriz.
C) Sen bilmezsin, şeytana pabucunu ters giydirmekte onun üstüne yoktur.
D) Sınıfta yoklama alırken en ön sırada oturan öğrencinin uyuduğunu fark ettim.
E) Son sınavımızı da yaptıktan sonra öğrencilerin istediği eğlenceyi bahçede yapacağız.

12. I. Akaryakıt ücretlerindeki artışlar araç sahiplerini ekonomik yönden zorluyor.

- II. İki ezeli rakip arasında dün akşam oynanan maç 1-1 berabere bitti.
III. Yönetim kurulu üyelerinden biri, şirket müdürünün zimmetine para geçirdiğini savunuyordu.
IV. Önümüzdeki yıl da bu tempoyla çalışırsa mutlaka üniversiteyi kazanabilir.
V. Toplantıda konuşulanlara kulak asarak dinlemeye çalışıyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı nedenlerden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

1. I. Bin çeşmeden su getirip bizi bu işe razı etti.
II. Adamın yere bakanından, suyun yavaş akanından kork demişler.
III. Çobanın gönlü olursa koyundan süt çıkarırmış.
IV. Yaza çıkardık danayı, beğenmez oldu anayı derler ya bizimkisi de aynı yolda.

Yukarıdakilerin hangilerinde deyim ya da atasözü kalıbının bozulmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve IV B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. (I) İnsanoğlunun yeryüzündeki var oluşu, bütün canlılarda olduğu gibi birtakım sınırlılıklar içinde gerçekleşir. (II) Çevremizi saran ve bizim de bir parçası olduğumuz evren karşısındaki sınırlılıklarımızın başında mekân ve zaman gelir. (III) Mekânın insan için büyük ölçüde somut olmasına karşılık, zaman soyutluk derecesi çok yüksek bir kavramdır. (IV) Zaman ve mekân sınırları içerisinde gerçekleştirilen eylemlerin dile dökülmesi de farklılık gösterir. (V) Bu farklılık soyutluk–somutluk ilgisinde daha belirgindir.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde anlam bakımından karıştırılan bir sözcük anlatım bozukluğuna yol açmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Her gün annemden işittiğim o azarın ızdırabını çekiyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamca çelişen sözcükleri bir arada kullanma
B) Gereksiz sözcük kullanımı
C) Mantık yanlışlığı
D) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
E) Çatı uyumsuzluğu

4. Adından da anlaşılacağı üzere geniş zaman kipi, geçmişten geleceğe uzanan zaman kesimindeki oluş ve kılışları içine alır. Her üç zaman arasında gidip gelen bir esnekliğe sahiptir. Ekte esas itibarıyla bir süreklilik işlevi vardır. Sık sık yapılan, görenek ya da âdet hâline gelen ve genellik taşıyan oluş–kılışlar hep bu kiple anlatılır. Deyim yerinde ise, kipin zaman üstü bir anlatıma sahip olduğu söylenebilir. Bu özelliği dolayısıyla “genel yargılar, kanunlar, kurallar, hikmetler, vecizeler ve atasözleri” ifadesini hep bu kipte bulur.

Bu parçada altı çizili cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özne–yüklem uyumsuzluğu
B) Aynı anlama gelen sözcüklerin bir arada kullanılması
C) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
D) Yardımcı fiil eksikliği
E) Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması

5. I. Yaramaz çocuk, merdivenlerden aşağı koşarak indi.
II. Aramızdan ayrıldığını duyunca hepimizin içini derin bir üzüntü kapladı.
III. Apar topar kapının önünde bekleyen taksiye bindi.
IV. Kitaplarını en son nereye koyduğunu o an hatırlayamadı.

Numaralandırılmış cümlelerdeki anlatım bozukluklarından hangileri aynı nedenden kaynaklanmaktadır?

- A) II ve IV B) I ve III C) II ve III
D) I ve II E) III ve IV

6. **Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?**

- A) İhracatla ilgili kanun 234'e karşı 228 oyla kabul edildi.
B) Tartışmalar, ikinci bir olayın mumunu ateşledi.
C) Bu kadar planlı çalışması hedefine bir adım daha yaklaşmasına neden oldu.
D) Gerekli önlemlerin alınmaması hastalığın yedi kıtaya yayılmasını sağladı.
E) Ömrünü sükût içinde geçirenlere her zaman gıpta etmişimdir.

7. I Dil, kültürün bir ögesi olmakla birlikte, aynı zamanda kültürün aktarıcısı ve yaratıcısıdır.
- II Dildeki bir sözcük bile ulusların inançlarını, gelenekleri ortaya koyar ancak bireylerin kendi aralarındaki davranış ve ilişkileri üzerinde fikir verir.

Bu cümlelerdeki anlatım bozukluklarının nedenleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne eksikliği – Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
- B) Gereksiz sözcük kullanımı – Yanlış bağlaç kullanımı
- C) Anlam belirsizliği – Mantıksal tutarsızlık
- D) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı – Anlamca çelişen sözcük kullanımı
- E) Mantık hatası – Yanlış bağlaç kullanımı

8. Çocukların sağlıklı büyüebilmeleri için düzenli bir biçimde aşı programına uygun olarak aşılanmalarının ne denli önemli olduğu öncelikle ebeveynlerce kavranmalıdır.

Bu parçadaki anlatım bozukluğu altı çizili sözcüklerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) büyüebilmeleri B) düzenli bir biçimde
- C) ne denli D) ebeveynlerce
- E) kavranmalıdır

9. I. Ders konusu hazırlanırken kültürel öğelerin aktarımına da tıpkı dil bilgisi ve sözcük öğretiminde olduğu gibi birincil derecede önem verilmelidir.
- II. Yabancı dil dersleri kültürel öğelerin aktarımını etkin kılacak şekilde düzenlenmeli ya da bu aktarım için ayrı dersler oluşturulmalıdır.
- III. Halk kültürü alanında uzman olan araştırmacıların hazırladığı çalışmalar sayesinde korunarak sonraki nesillere de eksiksiz aktarılabilir.
- IV. Öğretmenler, ders kitaplarını seçerken kitaplarda kültürel öğelerin başarılı bir şekilde veriliş verilişmediğini iyice incelemelidir.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde virgölün kullanılmamasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) II ve IV B) Yalnız II C) I ve IV
- D) II ve III E) Yalnız III

10. Yetkililerin konuyla ilgili tutarsız ve çelişkili açıklamalar yapmasına mahalleliler tepki gösterdi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) “Yetkililerin” sözcüğü yerine “Görevlilerin” getirilmelidir.
- B) “İlgili” kelimesi cümleden çıkarılmalıdır.
- C) “çelişkili” kelimesi cümleden çıkarılmalıdır.
- D) “yapmasına” kelimesi yerine “bulunmasına” kelimesi getirilmelidir.
- E) “mahalleliler” yerine “mahalle sakinleri” sözü getirilmelidir.

11. **Uğur:** Okuduğum kitaplardan ikisini arkadaşşıma vermek istiyorum fakat biraz tereddüt ediyorum.

Hüsna: Bu güzel bir davranış lakin kolunu korkak alıştırma.

Uğur: Kitaplarımı çok seviyorum. Bana da hak vermelisin.

Hüsna: Gözün arkada kalırsa bu doğru olmaz.

Bu diyalogda geçen anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Gece uykusu her zaman gündüz uykusundan sağlıklıdır.
- B) Gözüne uyku girmeyenlerin mutlaka bir doktora gitmesi gerekir.
- C) “Ne yapayım uyuyamıyorum!” sözünü ağzından düşürmeyenlere aldırış etmeyin.
- D) Sağlık alanındaki uzmanlar, gece uykusunun kişiyi mutlu ettiğini söylüyorlar.
- E) Hatta gece uykusunun insan ömrünü artırdığı araştırmalarla belgelenmiştir.

12. Kitaplığındaki mevcut kitaplardan bazılarını köy okullarına bağışlamayı düşünüyordu ancak bunu nasıl yapacağını hakkında bir fikri yoktu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlam belirsizliği
- B) Mantık hatası
- C) Anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması
- D) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
- E) Aynı anlama gelen ek ve sözcüğün bir arada kullanılması

1. İsim tamlamalarının kuruluşunda tamlama eklerinin eksikliği anlatım bozukluğuna sebep olabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamada belirtilen türde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Öğrencilerde motivasyonu sağlamak için grup çalışması oldukça önemlidir.
- B) Öğrenciler grup içinde birbirleri ile kurdukları iletişimlerin motivasyonlarını artırmaktadır.
- C) Motivasyon, grup ile yapılan çalışmaları desteklemektedir.
- D) Kültür farkı olan öğrenciler yeni öğrenmelere geçişte motivasyona ihtiyaç duyarlar.
- E) Grup ile öğrenmede sosyal iletişimi artırma ve geliştirme yoluyla yeni arkadaşlıklar edinilir.

2. Birden fazla adla kurulan sıfat tamlamalarında sıfatla adlar arasında anlamca uyum olmalıdır. Aksi hâlde bu durum anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala dikkat edilmemesinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Birkaç il ve Ankara'da sabah saatlerinde terörle mücadele kapsamında operasyon yapıldı.
- B) Aynı anda başlatılan operasyonların merkez üssü Eskişehir'di.
- C) "Gün doğmadan" adı verilen operasyona 2655 emniyet çalışanı katıldı.
- D) Operasyonla ilgili bilgi veren Emniyet Müdürü, 243 kişinin gözetimine alındığını belirtti.
- E) Gözetimine alınan şahıslar, yapılan sağlık kontrollerinin ardından savcılıkça mahkemeye sevk edildi.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde yapım ekinin gereksiz kullanımasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Her millî bayramda ya da kutlamada okunacak şiirleri seçmek büyük çaba ister.
- B) Bu şiirleri okuyacak öğrencileri belirlemek de çok zaman almaktadır.
- C) Her okulda yapılacak çalışmalar için "şair ve şiir platformu" adı altında ayrı bir kulüp kurulmalıdır.
- D) Öğrencilere ezberlettirecek şiirlerin dinleyici kitlesine hitap etmesi de önemlidir.
- E) Bazı öğrenciler, şiir okumayı ve ezberlemeyi çok sevmektedir.

4. (I) Tabyaya girip yaralıları buldum, bunlardan biri tüfekle bacağından vurulmuştu. (II) Ötekine bir şarapnel parçası isabet edip kalça kemiği dağıtmıştı. (III) İkisini de tabyadan çıkardım ve bacağından vurulmuş olanı at arabasına bindirmeyi başardım. (IV) Onu arabaya yerleştirdikten sonra kalçası kırık olanı da yanına yüzükoyun uzattım. (V) Sağ elimle tüfeği tutuyor, sol elimdeki dizginle de atı sürmeye çalışıyordum.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde hâl eki eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. İkinci cümleye ya da yan cümleye ait bir ögenin eksik olması bir ögenin ortak kullanılmasına ve uyumsuzluğa yol açabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamadaki durumu örnekleyen bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Deneme sınavına katılan ve başarılı olan arkadaşları kutluyorum.
- B) Site toplantısında bahçenin düzenlemesine ve birkaç ağaç dikilmesine karar verildi.
- C) Bu emekçi insanlarla alay etmeye, aşağılamaya hakkın yok.
- D) Sanayi bölgesindeki fabrikalar doğaya zara veriyor ve kirletiyor.
- E) Romanlarda, gazete ve televizyonlarda rastlayabileceğimiz sıradan konular da işlenebilir.

6. Sıralı, bağlı ya da birleşik cümlelerde birbirini izleyen iki yargının öznesi ortak kullanılamıyorsa özne eksikliği anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamadaki anlatım bozukluğuna örnek vardır?

- A) Çocuklara iyi bir eğitim verirken geleceğe hazırlamış oluruz.
- B) Okulun inşaatı yaz ortasında bitecek ve dönemin başında hizmete açılacaktı.
- C) Evin bahçesinde üç çocuk neşe içinde oyun oynuyorlardı.
- D) Doğduğu yerleri yeniden görmek, hatta yerleşmek istiyordu.
- E) Hiçbir zaman kendini düşünmedi, toplumun mutluluğu için çalıştı.

7. Dertleri derelere

Dökelim de düz olsun

Var doksan dokuz yaram

Sen de vur da yüz olsun

Bu dörtlükte altı çizili dizelerdeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Gereksiz sözcük kullanımı
- D) Ek yanlışlığı
- E) Özne Eksikliği

8. Birbirini takip eden yargılardan birine uyumlu olan tümleç ya da nesne diğeriyle uyumlu olamadığında ikinci yargı için de bir tümleç ya da nesne gerekir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Son yıllarda yayınevlerinin sayısında bir artış gözlenmişti.
- B) Çağdaş anlamda çocuk edebiyatının asıl işlevi çocukları eğitmek değildir.
- C) Onunla saatlerce konuştuk ama bir türlü ikna edemedik.
- D) Başkalarıyla çalışırken çok dikkatli olmasına rağmen aynı özeni bize göstermezdi.
- E) Yaz aylarında yaylara gidip iki aydan fazla bir süre orada kalıyorlardı.

9. Yeryüzünün haritaya aktarılmasını sağlayan matematiksel denklemlere harita projeksiyonu adı verilir ve mikro iklimlerin belirlenmesinde etkin bir şekilde kullanılır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Bir sözcüğün yanlış anlama gelecek şekilde kullanılması
- B) Tamlayan eki eksikliği
- C) Yer tamlayıcısı eksikliği
- D) Nesne eksikliği
- E) Yanlış bağlaç kullanımı

10. "Marul, uzayda yetiştirildiğinde dünyadaki kadar besleyici midir?" sorusuna bilim insanlarının yanıtı "evet" olursa astronotların bir gün kendi yiyeceklerini üretmesi ihtimali daha yüksek olacak.

Bu parçadaki anlatım bozukluğunun giderilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "astronotların" yerine "astronotlar" getirilerek
- B) "ihtimali" sözcüğü cümleden çıkartılarak
- C) "üretmesi" yerine "üretme" getirilerek
- D) "bilim insanlarının" yerine "bilim insanının" getirilerek
- E) "yüksek olacak" yerine "artacak" getirilerek

11. Birden fazla yüklem ya da fiilimsinin bulunduğu cümlelerde bu unsurların çatı bakımından birbirinden farklı olması uyumsuzluğa sebep olur. Bunlardan birinin edilgen diğerinin etken olması uyumsuzluğun nedenidir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde çatı uyumsuzluğundan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu tür dizelerde halkın tarih bilincinin artırılması da amaçlanan hedefler arasındadır.
- B) Bir basın toplantısı yaparak gelişmeler kamuoyuna açıklandı.
- C) Benim dinlenme yöntemim, kapıyı kapattığımda onun ardında kalanı düşünmemektir.
- D) İş yaşantımda ekip çalışması yaptığım için böyle bir sorunla karşılaşmıyorum.
- E) Bilginin yarar sağlaması, onun düşünülerek kullanılmasına bağlıdır.

H
I
Z

R
E
N
K

12. Uzmanlar, binalarda depreme dayanıklılığa yönelik

I II III

stratejinin kullanılması gerektiği konusunda hemfikir.

IV V

Bu cümledeki numaralandırılmış sözcüklerin hangisinden sonra "birden fazla" ifadesi getirilirse anlatım bozukluğu olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. İnsan dışında çoğul anlamlı sözcük ya da söz öbekleri özne görevindeyse yüklem tekil olur. Bu kurala uyulmayan cümlelerde özne, yüklem uyumsuzluğu söz konusudur.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamadaki kurala uymamaktan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Okuldaki öğrenciler, okul bahçesini ağaçlandırmak için canla başla çalıştılar.
- B) Popüler romanların hepsi, birkaç günlük ömrü olan birer cılız eserlerdir.
- C) Bugün, yaşadığım kimi olayların anlamını daha iyi kavıyorum.
- D) Artık olayları daha gerçekçi bir yaklaşımla değerlendirmeyi öğrendim.
- E) Herkes anlaşılmış, benim başarılı olmamı önlemek için söz birliği etmiş.

2. I. Alıcının iletişim sürecine bilişsel ve duygusal olarak katılımı sağlamalıdır.
- II. Şiir, müzik ve resim gibi sanatların tümü, insanın hayal gücünün ürünüdürler.

Bu cümlelerdeki anlatım bozukluklarının nedenleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Tamlayan eksikliği – Gereksiz sözcük kullanma
- B) Nesne eksikliği – Gereksiz sözcük kullanma
- C) Çatı eki eksikliği – Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Tamlayan eksikliği – Çatı uyumsuzluğu
- E) Çatı uyumsuzluğu – Nesne eksikliği

3. I. Hatır yapmak gelmiyorsa elinden, bari hatır yıkılmasın dilinden.
- II. Her ilacı derde deva sanma, hiçbir zaman uzak da durma.
- III. Çiçeklere su vermediğinden birkaç güne solmuş.
- IV. Hesapsız kasap ya satır kırar ya masat.
- V. Kitabı tersten okuyarak bir anlam çıkarmaya çalışmak doğru değildir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yer tamlayıcısı eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
- D) II ve V E) IV ve V

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde nesne eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Mardin; çeşitli kültürleri içinde barındıran, bu geleneği yüzlerce yıldır koruyan bir şehirdir.
- B) Son yayımlanan kitap, doksan altı öykünün bir araya getirilmesiyle oluşmuş.
- C) O işin böyle yapılmayacağını sen hepimizden daha iyi biliyorsun.
- D) Ailenin ortak kararı ile tavşanımıza sonunda güzel bir isim verebildik.
- E) Kullanılan uzun betimlemelerin romana renk katmadığı, çekici hâle getirmediği biliniyor.

5. “Uzmanlar, yaptıkları toplantılarda velilerin, çocuklarına evde nasıl davranacağı gerektiğini uzun uzun açıkladı.”

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisi ile giderilebilir?

- A) “yaptıkları” yerine “yapılan” sözüğü getirilerek
- B) “evde” sözcüğü cümleden çıkarılarak
- C) “çocuklarına” sözcüğü “evde” sözcüğünden sonra getirilerek
- D) “davranacağı” sözcüğü yerine “davranması” getirilerek
- E) “toplantılarda” sözcüğünden önce “bazı” getirilerek

6. “Atalarımızın da dediği gibi; horoz ölür, gözü çöplükte kalır.”

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüklem yanlışlığı B) Özne eksikliği
- C) Tamlayan eksikliği D) Çatı uyumsuzluğu
- E) Yer tamlayıcısı eksikliği

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yanlış hesabın Bağdat'tan döneceğini bilirsiniz.
- B) Çocukların sevinç çılgınlıkları her yerden duyuluyordu.
- C) Üniversitelerin nitelikli elemanları az olduğundan bilim üretilmiyor.
- D) Eserin birçok araştırmacıya ilham vermesini diliyoruz.
- E) Yaşlıların bu hastalığa yakalanma riski çok daha yüksekti.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Uzun süredir karantina altındaki ilçeye giriş ve çıkışlar serbest bırakıldı.
- B) Dinlediğim şarkılar beni bambaşka dünyalara götürdü.
- C) Okul takımı için, boyu uzun öğrencilerden altısını basketbol takımına seçtiler.
- D) Çocuklar, babaannelerinin tüm çabasına rağmen tozlu elbiseleriyle içeriye girivermişti.
- E) Çantadaki paraları masanın üzerine koyup tek tek saymaya başladı.

9. Türkiye dışına yabancı işçi olarak giden ilk nesil, gerek gittikleri ülkenin dilini öğrenme, gerekse oradaki yaşam biçimine ayak uydurma konusunda kendine özgü bir çaba gösterdiler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer tamlayıcısı eksikliği
- B) Nesne eksikliği
- C) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Çatı uyumsuzluğu
- E) Özne eksikliği

10. "Toplantıda tüm gözler onlara çevrilmişti; arkadaşı oldukça tedirgin, kendi de rahat değildi."

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer tamlayıcısı eksikliği
- B) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- C) Çatı uyumsuzluğu
- D) Ek fiil eksikliği
- E) Yardımcı fiil yanlışlığı

11. (I) Bazı şairler yaşadıklarını mısralara dökerken bazı şairlerin ise yaşayacakları süsler mısraları. (II) Okura ise yaşanmış ya da yaşanacak olan ikinci el yorumlar kalır. (III) Belki yanlış anlaşılacak bu söylediklerim belki birileri eleştirecek. (IV) Ben geri dönmeyi sevmem, sevmeyeceğim de. (V) Şairin zihnindeki şiir dünyasını ne kadar okusak ne kadar mana çıkaracak da onun gibi hissedemeyiz.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde öge eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) I ve IV
- D) III ve V
- E) II ve V

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde tamlamanın yanlış kurulmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Selimiye'yi ziyarete gelen pek çok ziyaretçi ilk olarak ters laleyi görmek isterler.
- B) Üniversitede bitirme tezi olarak macera ve tarihî romanlar üzerine bir proje hazırlamıştı.
- C) Sanatçı aruz veznini Türkçeye en iyi şekilde uygulamasını bilen şairlerden biriydi.
- D) Oraya zamanında gitmiş olsaydık sanırım bu feci olayı kesinlikle önlerdik.
- E) Yaklaşık dokuz bin metrekarelik bir alana kurulmuş olan Jeoloji Parkı, belli bir ölçekte küçültülmüş bir Türkiye haritasından oluşuyor.

H
I
Z
R
E
N
K

06

Anlatım Bozuklukları (Dil Bilgisiyle İlgili)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayan eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) İyi bir eğitimci, eleştirel düşünme becerisini öğrencilerine kazandırabilen, her yönden geleceğe hazırlayan eğitimcidir.
- B) Öğrenciyi düşünmeye, analiz yapmaya yönelten ve olaylara farklı yönlerden bakmasını sağlayan bir anlayışa sahiptir.
- C) Eğitim ve öğretim birbirini tamamlayan iki önemli süreçtir, bunları birbirinden ayrı düşünemezsiniz.
- D) Modern öğretim yöntemleri bireylerin ihtiyaç ve farklılıklarına göre düzenlenmeli, bireysel farklılıklar göz ardı etmemelidir.
- E) Modern dünyada uzaktan öğretim giderek önem kazanacak, insanlar okula gitmeden de öğretim programlarına katılabilecektir.

2. Soğuk savaş, muhatabınızın direnme gücünü ve iradesini kırmak amacıyla uygulanan; ekonomi, siyasi ve psikolojik baskılara dayanan uluslararası bir gerilimdir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "direnme" sözcüğü yerine "direnç" getirilerek
- B) İlk "ve" bağlacının yerine "veya" getirilerek
- C) "iradesini" sözcüğü cümleden çıkartılarak
- D) "ekonomi" sözcüğünün yerine "ekonomik" getirilerek
- E) "kırmak" sözcüğünün yerine "kırılmak" getirilerek

3. Geçen yıldan beri kimi seveceğimi, saygı duyacağımı çok iyi anladım.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ek fiil eksikliği
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Nesne eksikliği
- D) Özne eksikliği
- E) Çatı uyumsuzluğu

4. "Atalay, uzun arayışlardan sonra bulabildiği bu işten de olmamak için...."

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa oluşan cümlede anlatım bozukluğu meydana gelir?

- A) hiç konuşmadan çalışıyordu.
- B) çok önem vererek çalışıyordu.
- C) kimsenin ne dediğine bakmıyordu.
- D) işini ciddiye alarak çalışıyordu.
- E) iş yerine vaktinde varıyordu.

5. Aşağıdakilerden hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İyice yaşlanmıştı, dükkânı haftalardır açamıyordu.
- B) Kimse yöneticilere kulak asmıyor, herkes birbirini suçlamaya devam ediyordu.
- C) Onunla sohbet başladığında zaman hiç geçmesin istedim.
- D) Şiiri gerçekten çok seven, hayatını adayan bir şairdir Ahmet Haşim.
- E) Bu sorunun yanıtını benden önce senin bulman gerekiyor.

H
I
Z
R
E
N
K

- 6. I. Dili kanunlar değil milletler inşa eder, zamanla gelişir veya kaybolur.
- II. Dil milletin vazgeçilmez unsuru olduğu için sahip çıkmalı ve gereken özeni göstermeliyiz.

Bu cümlelerdeki anlatım bozukluklarının nedeni aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Tamlayan eksikliği – Çatı uyumsuzluğu
- B) Özne eksikliği – Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Nesne eksikliği – Zarf tümleci eksikliği
- D) Ek fiil eksikliği – Özne-yüklem uyumsuzluğu
- E) Yer tamlayıcısı eksikliği – Nesne eksikliği

7. I. Eksiltili cümleler, dengeli bir şekilde kullanıldığında cümleye renk katan, renklendiren bir unsurdur. (Nesne eksikliği)
- II. Birçok insan sorunlarını kendi başına çözmediği için bir psikologdan destek alıyorlar. (Tamlama yanlışlığı)
- III. Virüs salgını nedeniyle olimpik havuz kapatılmış, bu sene açılmayacağı söyleniyormuş. (Özne eksikliği)
- IV. Paragraf sorularını her gün inceliyor, günde iki saatten fazla ilgileniyordu. (Zarf tümleci eksikliği)
- V. Artık ne uçakların gürültüsünü ne uçuşan martıları ne de balıkçı teknelerini görebiliyordum. (Yüklem eksikliği)

Numaralanmış cümlelerden hangileri parantez içinde verilen anlatım bozukluğu ile eşleştirilemez?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
- D) I ve V E) IV ve V

8.

a. Çatı uyumsuzluğu

c. Yer tamlayıcısı eksikliği

b. Yüklem eksikliği

d. Özne eksikliği

e. Tamlama yanlışlığı

- I. İnsanların düşüncelerini dinlemek, saygı duymak bir görevdir.
- II. Çok düşünüp az ve öz konuşulduğu zaman sözün değeri artar.
- III. Kredi desteğinden özel ve kamu kuruluşlarında çalışanlar yararlanacak.
- IV. Çay ve kahveyi az, gazlı içecekleri ise hiç sevmem.
- V. Resim sergisinin hazırlıkları tamamlanmış, sanat severlerin beğenisine sunulmuştu.

Yukarıdaki anlatım bozuklukları ile numaralanmış cümleler eşleştirildiğinde sıralama nasıl olur?

- A) I II III IV V
- B) I II III IV V
- C) I II III IV V
- D) I II III IV V
- E) I II III IV V

9. Türk edebiyatındaki önemli eleştirmenlerden olan yazar, ele aldığı konuları çok iyi değerlendiriyor, üstelik farklı açılardan bakabiliyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "üstelik" sözcüğünün yerine ve bağlacı getirilerek
- B) "bakabiliyor" fiiline "-du" ek fiili getirilerek
- C) "edebiyatındaki" sözcüğünden "-ki" eki çıkarılarak
- D) "farklı açılardan" sözünün yerine "başka açıdan" getirilerek
- E) "üstelik" sözcüğünden sonra "konulara" sözcüğü getirilerek

10. Roman ve hikâyede, anlatımı daha anlaşılır hâle getirmek için tasvirler önemli yer tutar fakat...

Bu cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa bir anlatım bozukluğu oluşmaz?

- A) tasvirler olabildiğince somutlaştırır anlatıyı.
- B) anlatının vazgeçilmezi olan tasvirler hangi türde kullanılırsa kullanılsın bir renk katar.
- C) tasvirle bile bir hikâye tamamlanabilir.
- D) tasvirler, olayın önüne geçmemeli ki anlatı sıkıcı olmasın.
- E) anlatının olmazsa olmazı tasvidir.

11. I. Köyün yaşlı kadınlarının bize anlattıkları masalları hiç unutmadım, aklımda tutarım.
- II. Misafir takımın futbolcuları sahada ısınma hareketleri yapıyordu.
- III. Yıllar önce benim ve ailemin yaşadığı o evin yerine şimdi büyük binalar yapılıyor.
- IV. Bu yaşta başarılı olmak, bir insanın yaşayabileceği en büyük mutluluktur.
- V. Okuma listelerinin oluşturulmasında birlikte hareket edeceğiz.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
- D) II ve V E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

07

Anlatım Bozuklukları (Dil Bilgisiyle İlgili)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Acil durumlar için evinin bir köşesinde, hatta yatağının baş ucundaki çekmecede çikolata saklayıp sabah ilk iş o çikolatadan bir parça ısran insanlar tanıyorum.
- B) Akşam televizyon başına oturan bir bağımlı, 90 dakikalık dizinin, tekrarları ve reklam aralarıyla birlikte neredeyse gece yarısına kadar çoğu birbirine benzer hikâyelere harcıyor en değerli zamanını.
- C) Bağışıklık sistemimizdeki bazı hücreler, antikor adı verilen moleküller üreterek yabancı maddeleri yok eder, bazı hücrelerse antikor üretmeden doğrudan yabancı maddeleri yok eder.
- D) Vatan; bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçasıdır; bu toprak parçasının değerini herkes bilmelidir.
- E) Edebiyat tarihi üzerine disiplinli çalışmalar yapan ve diğer milletlere öncü olan ilk araştırmacılar genellikle Fransızlardan çıkmıştır.

2. Bunca yıl aramadıysa bundan sonra da beni ne arasın ne de haber göndersin.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Okuduğu kitabın herkes tarafından anlaşıldığını düşünerek bir çırpıda özetledi.
- B) Dünyanın korunmasına katkı sunan bu güzel insanla ilk kez bir seminerde tanıştık.
- C) Olayın bir an evvel açıklığa kavuşturulmasını çok istiyor ve bunu gönülden destekliyoruz.
- D) Kitaplığındaki toplumsal içerikli romanları sevmiyor, okumuyor, elini sürmüyordu.
- E) Hastaya yeni geliştirilen bir tedavi uygulanınca hemen iyileşti.

3. Günümüzde nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme, hızla artan tüketim ile ortaya çıkan atıklar, doğa ve insan sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özne – yüklem uyumsuzluğu
- B) Çatı uyumsuzluğu
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Gereksiz sözcük kullanılması
- E) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması

4. İhlara Vadisi, İsa'nın doğumundan sonra 320'li yıllarda, İmparator Dioklesien'in zulmünden kaçan Hristiyanların barınak yeri olmuştur; bugün ise doğal ve tabii güzelliği, tarihî kiliseleri, mağara evleri ve peribacalarıyla efsaneler ülkesi görünümünde, bir turizm hazinesi olarak ziyaretçileri beklemektedir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanılması
- B) Çatı uyumsuzluğu
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Özne – yüklem uyumsuzluğu
- E) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bazı insanlar, kendi düşünce ve bilgilerinin doğruluğundan şüphelenmedikleri için hata yaptıklarını kabul etmez.
- B) Umutsuzluğa düştüğümde gerçeğin ve sevginin daima galip geldiğini hatırlarım.
- C) Sevgi bir bardak gibidir, çok sıkı veya çok gevşek tutamazsınız.
- D) Evlilik, bir rekabet alanı değil; sevgi, sadakat gibi manevi değerlerle beslenen bir kurumdur.
- E) Her insan biriktirir ve diğer insanlarda bulunmayan nite-lik ve yeteneklere sahiptir.

6. Su hayat verdiği için dünyanın bütün eski kadim şehirleri ya deniz kıyısındadır ya boğaz ya da nehir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "için" edatı cümleden çıkarılarak
- B) "deniz kıyısındadır" söz öbeği cümle sonuna getirilerek
- C) "ya da" yerine "veya" sözcüğü getirilerek
- D) "kıyısında" sözcüğünden sonra "kurulmuştur" sözcüğü getirilerek
- E) "eski" sözcüğü cümleden çıkarılarak

HIZ RENEK

7. (I) Sibiry kurdu, yüzyıllar boyunca kızak çekme, bekçilik ve Ren geyiği çobanlığı gibi görevlerde kullanılmış bir köpek ırkıdır. (II) Bu köpeklerin en büyük özelliği, Sibiry'nın çok ağır iklim şartlarında bile yılmadan, yorulmadan gayet dayanıklı bir şekilde çalışmasıdır. (III) Neşeli, bağımsız, zeki, çevik, uysal, yaramaz bazen de dik başlı bir karaktere sahiptir. (IV) Güzel gözleri, gösterişli yapısı ve uysal karakteriyle dünyanın en sevilen köpek ırkları arasında yer almaktadır. (V) Ancak bu köpekler soğuk iklimleri sevdiği için her yerde beslemek zordur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Arıcılığa başlamak isteyenler, arıları ilkbaharda arı satan mahalli arıcılardan temin edebileceği gibi, arı satan özel veya kamu kurumlarından da temin edebilir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "mahalli" yerine "yöresel" sözcüğü getirilmeli.
B) "arıları" sözcüğü cümleden cümleden çıkarılmalı.
C) "özel" sözcüğünden sonra "kurumlardan" sözcüğü getirilmeli.
D) "da" bağlacı cümleden çıkarılmalı.
E) Fiil ve fiilimsiler edilgen çatılı yapılmalı.

9. Cümleden bir sözcüğü attığımızda cümlemin anlam ve anlatımında bir daralma olmuyorsa o sözcük gereksizdir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamadaki durum dışında bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Gözümle görmeseydim bu cadde ve sokakların günlerce bomboş kalacağına inanmazdım.
B) Bu oyunun daha da ilgi çekici yanı ise yalnızca iki kişiyle oynanmasıydı.
C) Parayı müşteriye geri iade etmek için hızla marketten çıkıp müşterinin arkasından koştu.
D) Kronik hastalığı bulunanların hastalığa yakalanma şansı yüksek olduğu için sokağa çıkmaları yasaklanmış.
E) Geçmiş hatıraların insan üzerinde bıraktığı izler, önemli araştırma konusu olarak gündemimizi belirliyor.

- 10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Günlerdir söylediklerinin arkasında yatan olayın ne olduğunu düşünüyorum.
B) Karantina günlerinde okuduğu kitapların sayısını bilmiyormuş.
C) İnsanlar az da olsa meşguliyetlerinden kurtulup içsel bir yolculuğa çıkmaya fırsat buldu.
D) Bölgede yapılan yeni kazılarda, eski uygarlıklara ait kalıntılara rastlandı.
E) Çağdaş sinemanın ünlü örneklerinden birini dün akşam televizyonda izledim.

- 11. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni yanlış belirtilmiştir?**

- A) Önüne bırakılan bir parça ekmek ve bir bardak sütü bir çırpıda içti. (Yüklem eksikliği)
B) Kulağımın dibinde yüksek sesle bağırmana gerek yok, seni duyabiliyorum. (Gereksiz sözcük)
C) Daha önce hiç doktora gitmeyen amcam, elli yaşında baştan tırnağa muayeneden geçmiş. (Mantık hatası)
D) Şiirlerinde millî konulara çokça yer verdiği için duygu yönünden zayıftır. (Özne eksikliği)
E) Günlerini güzelleştiren, anlam kazandıran geniş bir ailesi var. (Yer tamlayıcısı eksikliği)

- 12. Cümlede yanlış anlamaya yol açan belirsizliklerin bulunmasına, anlamın kolayca kavranabilmesine, açıklık denir.**

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde açıklığa uymamaktan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İhsan Oktay Anar'ın kendine has üslubu ve kurgu yapısı, son dönemde çokça tanınmasına neden olmuştur.
B) İslamiyet'in kabulünden sonra, Arapça ve Farsça dillerinden dilimize pek çok sözcük girmiştir.
C) Bu konunun kişiden kişiye değişebilecek yorumlara açık olması, işimizi zorlaştırıyor.
D) Bencil adam, yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaşmasına engel olmayı başardı.
E) Denizlerden esen ılık meltemin saçlarını havalandırdığını hayal ediyorum.

08

Anlatım Bozuklukları (Dil Bilgisiyle İlgili)

1. Her ne kadar küçük bir yerleşim yerine taşınmışsa bile aranan huzur burada da bulunamamıştır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Çatı uyumsuzluğu B) Özne eksikliği
C) Nesne eksikliği D) Ek eylem eksikliği
E) Yer tamlayıcısı eksikliği

2. (I) Çocukların yetişkinlere bıktırıcı sorular sorduklarını görürüz. (II) Fakat baskıcı bir toplumda bir süre sonra bu özellik, nerede ise yok olur. (III) Çünkü soru sormak, yetişkinlerin ve yöneticilerin bazı açıklarını ortaya çıkaracağından onları rahatsız eder. (IV) Onun için üniversitelerde bile soru soran ve eleştiren öğretim üyeleri tehlikeli görülebilir. (V) Sanıyorum her işi, daha doğru ve kaliteli yapabilmek için mutlaka başkalarının bilgi, görgü ve deneyimlerinden yararlanmak gerekir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. İlk çağlardan beri birçok filozof, insanın mutluluğu üzerinde durmuş; "İnsan neden mutsuz olur?" sorusunun cevabını aramışlardır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "beri" yerine "bu yana" sözcüğü getirilmelidir.
B) "sorusunun" sözcüğü çıkarılmalıdır.
C) "durmuş" sözcüğüne "-lar" eki getirilmelidir.
D) "aramışlardır" yerine "aramıştır" sözcüğü getirilmelidir.
E) "birçok" sözcüğü yerine "bazı" sözcüğü getirilmelidir.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Tarih öğretmenimiz, genç nesiller her şeyden önce millî bilince sahip olması gerektiğini söylerdi.
B) Ortaöğretim kurumlarında öğrencilere genellikle teorik bilgiler veriliyor.
C) Roman konusunu seçerken nelere dikkat ettiğini bize tüm ayrıntılarıyla anlattı.
D) Dinlenmeyi ve eğlenmeyi hak etmek için çalışmanın hakkını vermek gerekir.
E) Cumhuriyet Dönemi'nde köy yaşamını işleyen romancıların sayısı epeyce artmış.

5. Sıfırın altında eksi otuz derecede hiçbir helikopterin havada uçmasına izin verilmediği için düşman askerleri az da olsa direniyordu.

Bu cümlede gereksiz kullanılmış sözcükler aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) sıfırın altında – askerleri
B) eksi – havada
C) eksi – hiçbir
D) havada – askerleri
E) sıfırın altında – uçmasına

6. Viraja biraz sert giren sürücülerin otomobilin kontrolünü kaybetmesinin nedeni ----

Yukarıdaki söz öbeği aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa oluşan cümlede anlatım bozukluğu meydana gelir?

- A) aracın lastiklerinin yola uyumlu olmamasıdır.
B) yolun yağmur nedeniyle kayganlaşmasındandır.
C) yoldaki micirlerin arabayı sağa sola savurmasıdır.
D) frene gereğinden fazla yüklenmeleridir.
E) fren sisteminin aracın lastiklerini bloke etmesidir.

H
I
Z
R
E
N
K

7. I. İki hafta önce Çankaya'da cadde üstünde büyük bir apartmanın ikinci katını kiraladılar ve taşındılar.
- II. Davos'taki konferansa dünyanın değişik ülkelerinden birçok siyasetçi, ekonomist ve gazeteciler görüş bildirmek için katılmıştı.
- III. Gazeteci kadının evine vardığında bir de bakmış ki dış kapı ardına kadar açık bırakılmış.
- IV. Bir sabah, Müdür Yardımcısı Mesut Bey bir kâğıt imza ettirmek için odasına girdi.
- V. Bu çocuk maalesef düşünerek konuşmasını bir türlü öğrenemedi.

Bu cümlelerdeki anlatım bozuklukları,

- a. İyelik ekinin gereksiz kullanılması,
- b. Anlam belirsizliği,
- c. Yer tamlayıcısı eksikliği,
- d. Yardımcı eylemin gereksiz kullanılması

gereçekleri ile eşleştirildiğinde hangi cümle açıkta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Daha önce hiç yokluğu tanımamış çocuklar kendi çabaları ve çevrelerindeki insanların yönlendirmesiyle tasaruf etmeyi öğrenebilirler.
- B) Güldürü öğelerinin ağır bastığı bir romanı uzun zamandır okumamıştım.
- C) Çok kültürlülüğün şehri olan Hatay, şimdilerde yemek festivaline ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor.
- D) Gümüşhane ile ilgili efsaneleri derleyip kitap hâline getirmeyi düşünüyorum.
- E) Karikatür, varlıkların gülünç yönlerini yakalayıp abartılı çizimlerle anlatıma dönüştürme sanattır.

9. On sekiz yılını köyde geçiren bir gencin büyük şehre gelince çekimser davranmasını yadırgamamalıyız.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Anlamca çelişen sözcüklerin kullanımından
- B) Sözcüğün yanlış yapılandırılmasından
- C) Sözcüğün gereksiz kullanılmasından
- D) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından
- E) Sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından

10. I. Bu görüş, Türkçenin Fransızca diline oranla daha az sözcük içermesi nedeniyle doğru olabilir.

- II. Polisler, tarihî kabartmaları daha sonra ele geçirip İstanbul Arkeoloji Müzesine teslim edildi.

Edebiyat öğretmeni, tahtaya yazdığı bu cümleleri anlatım bozuklukları bakımından öğrencilerinden incelemelerini istemiştir. Sınıftaki öğrencilerden bazıları şu cevapları vermiştir:

Cüneyt: Birinci cümlede anlatım bozukluğu yoktur fakat ikinci cümlede çatı uyumsuzluğu vardır.

Nuray: Birinci cümledeki anlatım bozukluğu "Fransızca" sözcüğündeki "-ca" eki atılarak giderilebilir.

Mikail: Her iki cümlede de gereksiz sözcük kullanmaktan kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır.

Adnan: Birinci cümlede gereksiz sözcük, ikinci cümlede ise çatı uyumsuzluğu söz konusudur.

Miray: İkinci cümledeki bozukluk "teslim edildi" fiilinin "teslim etti" şeklinde yazılması ile düzeltilebilir.

Buna göre hangi öğrencilerin yaptığı açıklamalar doğru değildir?

- A) Cüneyt – Nuray B) Nuray – Mikail
- C) Mikail – Cüneyt D) Adnan – Miray
- E) Nuray – Adnan

11. Sınıf arkadaşlarımdan bırakın benim kötü not almamı sınıfta kalmamı dahi isteyeceklerini sanmıyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "almamı" sözcüğünden sonra "istemesini" sözcüğü getirilmeli.
- B) "bırakın" sözcüğü "almamı" sözcüğünden sonra getirilmeli.
- C) "dahi" sözcüğü yerine "bile" sözcüğü getirilmeli.
- D) "sınıfta kalmamı" sözü "bırakın sözcüğünden sonra getirilmeli.
- E) "sanmıyorum" sözcüğü yerine "düşünmüyorum" sözcüğü getirilmeli.

01

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

1. Ahmet Muhip Dıranas'ın biri tek perdelik piyes olmak üzere üç tiyatro eseri bulunmaktadır. Sağlığında yayımlanan

I

oyunlarının toplandığı kitapta "Gölgeler ve Çıkmaz" adlı iki oyunu yer almaktadır. 1942 yılında Cumhuriyet matbaa-

II

sında basılan "Üç Kahraman" adlı piyesi, kitap hâline

III

gelmiş oyunlarının arasında yer almamaktadır. "O Böyle İstemezdi" yalnız isim değil, biçim ve bölüm

IV

değişikliklerine de uğramıştır.

V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sahne sararmaya başlar. Bir tatlı loşluk olur. Ve ikinci bölümün camekânından bir akşam kızılığı vurur. Baba ile komşu karşılıklı oturmaktadırlar. Yalnız yüzleri aydınlıktadır. Anımsamalar içinde bir düşte yaşar gibidirler.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz değişimi
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünlü daralması
E) Kaynaştırma

3. Hava karardıkça mangal ateşleri nasıl daha parlak

I

görünürse, ömrün akşamına doğru anılar da öyle par-

II

lak görünüyor. Tarih galerisinde, büyük insanlar adı

III

altında, sıra sıra kurulmuş kişilerin yüzlerini bir sıyr

IV

bakalım, altlarından ne çıkacak!

V

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangisi üçüncü tekil şahıs iyelik eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Adam, ayakları yerden kesilmiş ama ölmemiş de

I

düşünceye dalmış gibiydi. Acındırmaktan uzak bir

II

hal... Derken, bir damda bir karga gözüme ilişti:

III

Gün ağarırken eğer uyanıksanız ve de etrafı

IV

seyrediyorsanız saçakları, bacaları görürsünüz.

V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü fiildir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) IV ve V E) II ve IV

5. Serbest şiir, Cumhuriyet Dönemi'yle birlikte yaygınlaşan ve 1940'lardan sonra şiirimizin tek biçimi olarak kabul gören söyleyiş biçimidir.

Bu cümlelerin öğelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Belirtisiz nesne – özne – yüklem
B) Özne – yüklem
C) Özne – zarf tümlecisi – yüklem
D) Belirtisiz nesne – zarf tümlecisi – özne – yüklem
E) Belirtisiz nesne – yüklem

6. Herhangi bir stres ya da korku anında nefes alışverişi-

I

miz sıklaşır, göz bebeklerimiz büyür, kalbimiz daha hızlı atmaya başlar... Bu otomatik tepkiler, vücudun etrafımız-

II

III

daki tehditlere karşı geliştirdiği mekanizma da denilen

"savaş ya da kaç" yanıtının bir parçası olarak ortaya çıkar. Bilim insanları, bu tepkinin böbrek üstü bezlerinde

IV

üretilen hormonlar tarafından tetiklendiğini belirtiyorlar.

V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi tür bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z
R
E
N
K

7. (I) Günümüzde robotlar insanların yaptığı birçok işi yapabiliyor. (II) Dış görünüş olarak insanlara benzeyen robotlar insansı robot olarak isimlendiriliyor. (III) Gelecekte insansı robotların insan vücudunun gerçekleştirdiğine benzer işlevleri gerçekleştirmesi bekleniyor. (IV) İnsansı robotlar insanlar gibi çevreleri ile etkileşim hâlinde değildir. (V) Bu etkileşimin olabilmesi için kendi çevrelerini hassas bir şekilde algılayabilmeleri gerekiyor.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir fiilimsi grubu nesne içinde yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Her sabah sadece 30 dakikalık egzersiz yapmanın tansiyonu düşürmede tansiyon ilaçları kadar etkili olabildiğini gösteren sonuçlar elde edildi.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Edata yer verilmiştir.
B) Zarf tümleci, özne ve yüklemden oluşmaktadır.
C) Birleşik sıfat kullanılmıştır.
D) Cümlelerin öznesi, sözde öznedir.
E) Hem iyelik hem hâl eki almış sözcük vardır.

9. Birçok öğrenci gibi benim de korkum, dil bilgisini öğrenemeyeceğimdi. Ancak *Hız ve Renk Dil Bilgisi* kitabıyla karşılaşınca korkumun yersiz olduğunu anladım. Kitabın çözdüğüm kısımları sayesinde daha önce zorlandığım ses bilgisini, sözcük yapısını, ad soylu sözcükleri, tamlamaları kavradım. Ancak edatlar ve bağlaçlar testlerini henüz çözmedim. Eminim ki kitap bittiğinde bütün dil bilgisi konularını öğrenmiş olacağım.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, bu parçada konuşan kişinin henüz çözmediği testlerin konusuna yönelik bir sözcük türü vardır?

- A) Birden bastıran sıcak havalar hepimizi bunalttı.
B) İhlamur ağacının gevrek dalları kendime doğru çektikçe hemen kırılıyor.
C) Bütün gün evde, bahçede çalışmaktan kolları yanmış; yüzü iyice esmerleşmişti.
D) Evin yanındaki büyük arsada çalışan birkaç kişi arsadaki kavak ağaçlarını kesiyordu.
E) Bahçeden topladığı asma yapraklarını demet haline getirip bir tencereye yerleştiriyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Çocukluğumun parlak hatırası Mavi Köşe Bakkaliyesi'nden sık sık gofret ve gazoz alırdık.
B) Aziz Sancar, Türkiye'nin önde gelen bilim insanlarından.
C) Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na ismini altın harflerle yazdırdı.
D) 2020 yılının Mart'ında bahara hasret kaldık.
E) Türk Dil Kurumu Başkanı'na acilen bir e-posta göndermeliyim.

11. Mart ayının ortaları() Bütün dünyayı etkileyen virüs sorunu ile gelen zorunlu eve kapanış() Süreç boyunca eğitim kurumlarının öğrencilerine yönelik eğitimi tamamlama çalışmaları() Haziran başı ile başlayan normal hayata dönüş süreci() ülkede oynayan bütün taşları yerine oturtma çabaları haziran ortalarında hız kazandı()

Yukarıdaki parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (...) (.) (...) (.) (.) B) (...) (.) (.) (.) (.)
C) (.) (...) (.) (.) (.) D) (...) (...) (...) (.) (.)
E) (...) (...) (.) (;) (.)

12. Şiirin serbest oluşu, şairi de serbest bırakmıştır.

Herkes bu konuda şiir şudur, şiir budur der ama

II III

şekli için net bir tanım getiremez. Bir ölçü ve kuraldan

IV V

bahsetmez. Şiir söylemden hareketle anlam kazanır.

VI

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerin hangileri tür bakımından özdeştir?

- A) I ve VI B) II ve III C) IV ve V
D) II ve V E) I ve III

02

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

1. Gazete ve tiyatronun zorlamasıyla gelişmeye başlayan umuma hitap etme zorunluluğu, ister istemez şairi etkilemiştir.

Bu cümlelerin öğelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Belirtisiz nesne – zarf tümleci – özne – yüklem
B) Özne – zarf tümleci – yüklem
C) Özne – zarf tümleci – belirtili nesne – yüklem
D) Zarf tümleci – özne – yüklem
E) Özne – belirtisiz nesne – yüklem

2. Devrin öncü sanatçısı Şinasi'nin, üslupta güçlü olmasa da yeni fikirler barındıran söylemi ilk adımlar olacak ve sosyal olaylara dönük şiirin kapısı böylece aralanacaktır. Nitekim bu ilk tecrübelerden sonra Namık Kemal'in *Hürriyet Kasidesi* diye bilinen şiiri, Ziya Paşa'nın *Terkib-i bend*'inde de görülecektir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü daralması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Ünsüz türemesi
E) Ünsüz yumuşaması

3. Radyoterapi yöntemlerinde ışınlar kanserli hücrelere

I

farklı yönlerden uygulanır. Bu amaçla ışınları üreten

II

cihaz tedavi sırasında hastanın etrafında dönerek

III

IV

hareket eder. Hadron terapi teknğinde bu amaçla

V

kullanılan ekipmanlar genellikle çok büyük ve çok karmaşık sistemlerdir.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi "iyelik eki" almamıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. **Aşağıdakilerin hangisinde özne, sadece isim tamlamasından oluşmuştur?**

- A) Karagöz oyunu, geleneksel Türk tiyatrosunun başlıca türlerinden birisidir.
B) Hayalbaz adı verilen Karagözcü, deriden kesilen tasvirleri perdede oynatır.
C) Oyunlarda ele alınan konuların kim tarafından düzenlendiğine dair bir kesinlik yoktur.
D) Karagöz oyunundaki başlıca tipler "Karagöz" ile "Hacivat"tır.
E) Oyunda yer alan diğer tipler, perdeye sadece Karagöz ve Hacivat'la konuşmak için gelir.

5. (I) Mikro akışkan çiplerin üretimi için lazerle kesme yöntemi kullanılıyor. (II) Bu yöntem, lazer ışınları kullanılarak bir katının yüzeyindeki atomların koparılmasına dayanır. (III) Lazerle kesme yöntemiyle nano ve mikro boyutta şekiller oluşturulabilir. (IV) Bu nedenle mikro akışkanların üretiminde lazerle kesme yöntemi tercih edilmektedir. (V) Bu yöntemle üretilen mikro akışkan kanalların uzunluğu ve genişliği lazerin gücüne ve uygulama süresine bağlı olarak değişir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede zarf tümleci kullanılmıştır.
B) II. cümlede isim-fiil kullanılmıştır.
C) III. cümlede bağlaç özne grubu içindedir.
D) IV. cümlede yüklem birleşik çekimli fiildir.
E) V. cümlede üç tür fiilimsiye yer verilmiştir.

6. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

- A) Çıkıp seyr eyledim Torosların gök kubbeye misafir olan heybetini.
B) Onca Türkmen Bey'i ne vakit kaybolup gitti yurdundan?
C) Devretmiş otağlı yaylaları kendi gibi gök renkli ulu kurtlara.
D) Haber salıverin eşe dosta uçan kuşa, yörüğün çadırı dikilsin yeniden.
E) Terk etmek yakışır mı toprak kokan yuvayı, ey kılıç soy-lu börüler.

HİZ
RENK

7. Baykuşların başka kuşlardan çok daha sessiz uçabilme-

I II
sinin temel nedeni ise kanatlarındaki tüylerin üç özelliği ile
III IV

ilişkilidir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İsim	Zarf	Edat	Bağlaç
B)	Sıfat	Edat	Bağlaç	Edat
C)	Sıfat	Zarf	Bağlaç	Edat
D)	İsim	Sıfat	Edat	Bağlaç
E)	Sıfat	Zamir	Edat	Bağlaç

8. (I) Toprak ve saman karışımından oluşturulan yapı malzemelerinin yaygın olarak kullanıldığı bölgelerdeki tek veya iki katlı köy evleri kerpiçtendir. (II) Kalınlıkları yarım metreyi bulan duvarların içinde yazın klimaya, kışın sobaya pek ihtiyaç duyulmaz. (III) Kerpiç evlerin içi yazın en sıcak günlerinde 18 °C'nin üzerine çıkmaz. (IV) Yazın pencereleri kapalı tutmak, kışın sobaya bir iki parça odun veya tezek atmak yeterlidir. (V) Kerpiç evlerin kendine özgü bir yapım tarzı ve estetiği vardır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi diğerlerinden yapıca farklıdır?

- A) I ve III B) III ve V C) IV ve V
D) II ve V E) III ve IV

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ifadenin okunuşuna uygun bir ek getirilmemesinden kaynaklanan yazım yanlışı vardır?

- A) THY'nin son seferiyle İstanbul'a gelenler arasındaydı.
B) DSÖ'nün Türkiye raporuna göz atınca şaşırmadım desem yalan olur.
C) UNESCO'nun bu sözleşmeyi imzalaması bütün ülkelere memnun etti.
D) İnternet ağının kullanımı ile ilgili şikâyetlerin çoğu BTK'ya ulaşmıyor.
E) STK'lerin neredeyse tamamı bu kampanyaya destek vereceklerini açıkladı.

10. • Evet, kırk seneden beri Türkçe merhale merhale Türkleşiyor.

- Bu Türkleşme oldukça bilinçli, dedi.
- Efendiler, bilirsiniz ki hayat demek, mücadele demektir.
- Bu, mücadelemize güç katacak elbette.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlelerdeki virgüllerin işlevlerinden biri değildir?

- A) Anlam karışıklığını önleme
B) Ara sözleri ayırma
C) Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildirme
D) Tırnak içinde olmayan alıntı cümleleri belirtme
E) Hitap bildiren sözcükleri belirtme

11. — Neden insanları anlamamakta ısrarcısın bu kadar () bilemiyorum.

— Offf () biri de beni anlasın () Beni eleştirirken siz hiç aynaya bakmıyorsunuz. Bence sorun tam da bu ()

— Hayır. Bunu bana () senin için zamanını harcayan birine, söylemeye hakkın yok.

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (,) (,) (,) B) (,) (,) (,) (...) (;)
C) (,) (,) (!) (,) (,) D) (,) (;) (,) (,) (,) E) (,) (,) (!) (...) (;)

12. Evrak işleri ile uğraşırken ya da sevdiğiniz birinden gelen mektubu büyük bir hevesle açarken parmağınızın

I II
kesildiği oldu mu? Günlük hayatımızda sıkça kul-

landığımız kâğıdın bu denli canımızı yakması hayli şaşırtıcı olabiliyor. Peki, küçücük bir kesik canımızı
IV V

nasıl bu kadar acıtabiliyor?

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangisinin kökü tür bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

03

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

1. Yapılan bir araştırmaya göre hem sera gazı salınımlarını
I

azaltmaya hem de iklim değişiminin etkilerine hazırlıklı
II

olmaya yönelik eylemler hızla hayata geçirilmez ise
2100 itibarıyla denizlerin yükselmesi, ülkelerin gayrisafi
III

yurt içi hasıllarında yıllık olarak %4'ün üzerinde
IV V

kayıplara yol açmaya başlayacakmış.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinde iyelik ve hâl eki bir arada kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. İnsanların belirli renklerin ayırımında zorlandığı ya da ayıramadığı görme bozukluğuna renk körlüğü diyoruz. Çoğunlukla erkeklerde görülen ve renk körlüğünün en yaygın çeşidi olan dōteranomali yeşil ışığı algılamaktan sorumlu fotoreseptörler kırmızı renklere tepki verdiği zaman gerçekleştiremiyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünlü daralması
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünsüz düşmesi
E) Ünlü düşmesi

3. İnternet, telefon konuşmaları, konum belirleme ve haritalama çalışmaları gibi veri aktarımına dayanan birçok hizmeti Dünya'nın etrafında dolanan uydular sağlıyor.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özne – yüklem
B) Nesne – yer tamlayıcısı – yüklem
C) Nesne – zarf tamlamalı – yüklem
D) Nesne – yer tamlayıcısı – özne – yüklem
E) Nesne – özne – yüklem

H
I
Z
R
E
N
K

4. Her darbene tahammül edecektir bedenim,
Gururum mani olur perişanıma benim.

Yâri Ferhat olanın ellerle ülfeti ne?

Şirin ol katlanayım dağ gibi külfetine

Bu parçadaki altı çizili ekler, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla ve doğru bir şekilde verilmiştir?

- A) Hâl eki – iyelik eki – şahıs eki
B) İyelik eki – iyelik eki – hâl eki
C) Şahıs eki – hâl eki – şahıs eki
D) İyelik eki – tamlayan eki – şahıs eki
E) Tamlayan eki – iyelik eki – şahıs eki

5. Baş ve kuyruğu farklı parçalarda kalacak şekilde ikiye bölünmüş bir planarya, başının bulunduğu kısımda yeni bir kuyruk, kuyruğunun bulunduğu kısımda yeni bir baş oluşur.

Bu cümlelerin öznelerinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İyelik eki almış isim
B) Türemiş sıfat
C) Birden fazla sıfat fiil
D) İsim tamlaması
E) Gövdeden türemiş sözcük

6. Su ayak izi, kullandığımız ürünlerin ve hizmetlerin
I

üretim ve tüketim süreçlerinde doğrudan ve dolaylı olarak sarf edilen toplam su miktarının ölçüsüdür.
II

Bu kavram ilk kez 2002'de Hollanda'daki UNESCO–
III

IHE Su Eğitimi Enstitüsünde görev yapan Prof. Dr.
IV

Arjen Hoekstra tarafından kayıda geçirilmiştir.
V

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Aşk, İslami literatürde, daha çok mutasavvıfların dilinde, birçok tarif ve tanımla anlatılmıştır. (II) Temelde ise ilahi aşk ve beşerî aşk olmak üzere iki şekilde ifade edilmiştir. (III) İlahi aşka genellikle hakiki aşk, beşerî aşka da mecazi aşk denilmiştir. (IV) Burada kaçınılmaz olarak aşk, dolayısıyla da sevgili, ikiye ayrılmaktadır. (V) Mutasavvıflar genelde hakiki aşk, mutlak aşk, ilahi aşk ile Allah aşkını kastetmişlerdir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede üstünlük zarfı vardır.
B) II. cümlede birleşik fiil vardır.
C) III. cümlede yüklemi edilgen çatılıdır.
D) IV. cümlede belgisiz zamir vardır.
E) V. cümlede belirtisiz isim tamlaması vardır.

8. Kutsal olarak nitelendirilen destan metinleri ve onların büyük bir ihtimalla icra edilen merasimleri, Türk destancılık geleneğinin kam–ozan kökenini ve mitolojik dönem ile organik bağını ortaya koymaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcük türlerinden biri değildir?

- A) İşaret zamiri
B) Sayı sıfatı
C) İsim
D) Edat
E) Fiil

9. **Aşağıdaki cümlelerde geçen kısaltmalardan hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Kuru yemiştirden kg'ı 55 liradan 10 kilo fındık aldım.
B) Çünkü yağışlarda doğuda kar kalınlığı 70 cm'yi buldu.
C) Dille ilgili bu makale İng.den Alm.ya çevrilmiş.
D) Bizim bölümdeki prof'tan böyle bir açıklama beklemiyorduk.
E) Bu dönem 175 no.lu öğrencimiz onur belgesi almıştır.

10. Balinalar şarkı söyleyebilir, ilginç sesler çıkarabilir, birbirlerine fısıldayabilirler. Ne var ki bu devasa canlıların nasıl işittiği henüz tam olarak bilinmiyor. Geçtiğimiz nisan ayında, bu konuyla ilgili çalışma yapan bilim insanları bazı balinaların kafataslarının bir anten gibi çalıştığını ve işitmelerine yardımcı olduğunu açıkladı. İki balina türü üzerinde yapılan çalışmada bilim insanları balinaların kafatasını bilgisayarlı tomografi tarayıcısı kullanarak inceledi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Birleşik cümle
B) Fiil cümlesi
C) Sıralı cümle
D) Kurallı cümle
E) Bağlı cümle

11. Nasrettin Hoca, köy meydanındaki koca çınar ağacının üzerine çıkmış() elindeki balta ile bindiği dalı kesmeye başlamış. Görenler() “Aman Hocam, bindiğin dalı kesiyorsun, düşeceksin()” diye bağırmağa başlamışlar. Hoca kesmeye devam ederek seslenmiş: “Bu dalı kesenin yere düşeceğini hepiniz akıl ettiniz de ben size yıllardır ahiretin dalı olan dünyanızı keserseniz cehenneme düşersiniz diyorum() Neden hâlâ akıl edemiyorsunuz()”

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (:) (...) (.) (?)
B) (,) (:) (!) (.) (?)
C) (:) (.) (!) (.) (?)
D) (;) (.) (!) (.) (...)
E) (,) (.) (!) (.) (?)

12. **Enerji gereksinimlerini** karşılamak için taşıdıkları

I
güneş panellerinden yansıyan ışıklar sayesinde uydu–
II
ları gece karanlığında gökyüzünde rahatça görmek
III
mümkün. Uydulardan yansıyan bu ışık, aynı zamanda
IV
ışığa duyarlı gözlem aletleri tarafından da algılanıyor.
V

Bu parçada altı çizili tamlamalardan hangisi tür bakımından farklıdır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

04

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

1. Su döngüsü yeryüzünde pek çok nedenlerle kirlettiği-
I
miz suyu, saf su olacak şekilde temizler. Onu bize yağmur,
II
kar, dolu, çığ, sis vb. olarak geri gönderir. Biz de onu her
III
seferinde dikkatsizce ve acımasızca kirlleterek yeniden
döngüye sokarız ancak dünyamız dinozorların yaşadığı
IV
milyonlarca yıl önceki hâli kadar doğal, genç ve güçlü değil.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Zarf	Zamir	Zarf	Bağlaç
B)	Sıfat	Zamir	İsim	Bağlaç
C)	Sıfat	İsim	İsim	Edat
D)	Zarf	Zamir	Zarf	Edat
E)	Zarf	İsim	Zarf	Edat

2. Anlamak yok çocuğum, anlar gibi olmak var;
I

Akil için son tavır, saçlarını yolmak var.
II III

Yalnız göze güvenen şu kör akılcıya bak!
IV V

Başını kuma sokmuş deve kuşundan ahmak

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü fiildir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) II ve V E) I ve IV

3. Araştırmanın sonucunda edinilen veriler, biyokütleminizin önemsiz sayılacak kadar az olmasına karşın geri kalan tüm canlılara etkimizin çok büyük olduğunu gösteriyor. Beslenme alışkanlıklarımız da dünyadaki yaşamı etkiliyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz değişimi
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünlü daralması
E) Ünsüz düşmesi

4. (I) 2000'li yıllarda doğan çocuklar, yepyeni bir kuşağın habercisiydi. (II) Buna şans da diyebilirdiniz tabi. (III) Lakin ben bu senaryo içinde olanlardan değilim. (IV) Her geçen yıl kayıptır bana, nitekim 2020'de kayıp. (V) Çünkü dünyayı yani yaşam alanımızı daraltıyoruz her nefeste.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde "de"nin yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Sükût (...) Kıvrım kıvrım uzaklık uzar.
I

Tek nokta seçemez dünyadan nazar (.)
II

Yerinde mi acep, ölü ve mezar (?)
III

Yeryüzü boşaldı (.) habersiz miyiz?
IV

Güneşe göç var da (,) kalan biz miyiz?
V

Bu parçadaki noktalama işaretlerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. 2019 yılında yapılan bir araştırmaya göre, şehir dışı yerleşim alanlarında dahi taze kar örtüsü açık havalar da ışık kirliliğini %33 artırıyor.
II. Bulutlu havalarda ise gökyüzündeki parlama miktarı dolunay parlaklığının iki katını aşabiliyor, gözlemciler açısından durum daha da zorlaşıyor.

Numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir isim tamlaması sıfat tarafından nitelenmiştir.
B) II. cümle yapısına göre sıralı bir cümledir.
C) Her iki cümlede de edat ve bağlaç vardır.
D) I. cümlede iyelik ve hâl ekini birlikte almış sözcükler vardır.
E) II. cümlede birleşik isim ve birleşik fiile yer verilmiştir.

H
I
Z
R
E
N
K

7. (I) Ekonomiler bugün büyük bir sınav veriyor, dünyada aşırı üretim vardı ancak bu üretime denk bir satın alma gücü yani ücret seviyesi yoktu. (II) Bu nedenle fiyatlar düşmeye başlamıştı. (III) Fiyatlar, şirketleri zarar ettirip kapattıracak ve insanların işsiz kalıp gelirlerini kaybetmelerine neden olacak kadar düştü. (IV) Ücretleri yetmediği için yeterince tüketemeyen insanlar, gelirlerini de kaybederek daha da az bir tüketimle yetinmek zorunda kaldı.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde üç fiilimsi türü de kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

8. Rabbim isterse sular бүклүм бүклүм бурулур.
Sırtına Sakarya'nın Türk tarihi vurulur()
Eyvah, eyvah Sakarya'm() Sana mı düştü bu yük()
Bu dava hor, bu dava öksüz, bu dava büyük
Ne ağır imtihandır başındaki, Sakarya()
Bin bir başlı kartalı nasıl taşır kanarya()

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (!) (.) (!) (?) B) (.) (,) (?) (...) (!)
C) (.) (,) (?) (...) (?) D) (.) (!) (,) (,) (?)
E) (.) (!) (?) (!) (?)

9. Psikolojik bir sorun olarak kabul edilen istifçilik hastalığının davranışçı terapiler ile tedavi edilmesi mümkündür.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatı B) Bağlaç C) Zarf-fiil
D) İlgeç E) Sıfat-fiil

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Sınav ile ilgili tüm ayrıntılar kılavuzda var, ikide bir bana soru sormayın lütfen!
B) Hiçbir grup çalışmasına katılmadığım için beni azlettiler.
C) XXI. yüzyılda insanlık yarası tekrar nüks etti.
D) Kuvayı Milliye Güçlerine katılmaktan son anda vazgeçti.
E) Türk Dili dergisini bu ay nasıl da ihmal ettim!

11. Türkçe derslerinin yürütülmesinde farklı teknikler

I

kullandılar. Bizim bu teknikleri daha yakından analiz

II

etmemiz gerekiyordu. Ders materyallerini seçmekle

III

başladılar işe. Bu seçimleri hem teknik boyutta hem de

IV

uygulama boyutundadır. Teknik boyuttakileri ayrı

V

değerlendirelim isterseniz.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi üçüncü çoğul şahıs iyelik eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

12. Türk edebiyatında bireyin içine düştüğü yoksulluk, sefalet, çaresizlik, kimsesizlik, hastalık, geçimsizlik gibi durumlar karşısında duyulan merhamet duygusunun konu edilmesi, Servetifünun edebiyatının başlangıç yıllarına rastlar.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yüklem geçişsiz fiildir.
B) İsim-fiil grubu özne içindedir.
C) Edat öbeği sıfat görevindedir.
D) İsim tamlaması vardır.
E) Zamire yer verilmiştir.

05

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

1. Çevreyi iyice süzdükten sonra sararan yapraklardan
I II
birini eline aldı. Bu, ne dalından ayrılan ilk yapraktı ne
III
de son olacaktı. Kendi ömrü gibi savrulan yaprağa
IV
bakarken yüreğinin sızladığını fark etti. Onu dalından
V
koparan kader miydi yoksa onun için esen bir deli rüzgar mı?
- Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinde ünlü düşmesi farklı bir nedenden kaynaklanmaktadır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Şiirdeki lirizm yalnız şairde değildir. Okurun yüreğindeki
I II
duyguları katmak gerek şiire. Bazen kâfiyedeki bir
III
seste bulur kendini okur bazen şairinkinden çok daha
IV
renkli mazmunlarda. Şiir, şairde bir dünya kurmuşken
onun okurlardaki evrenini hayal bile edemem.
V
- Bu parçada altı çizili sözcüklerde geçen "ki"lerden hangisi farklı bir görevdedir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Yerküre içinde hareket eden sismik dalgaların davranışlarının incelenmesi sonucunda Yerküre'nin iç yapısı daha iyi anlaşılabilir.
- Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**
- A) Belirtisiz nesne – özne – yüklem
B) Özne – zarf tümleci – yüklem
C) Zarf tümleci – özne – zarf tümleci – yüklem
D) Yer tamlayıcısı – zarf tümleci – özne – yüklem
E) Özne – belirtisiz nesne – zarf tümleci – yüklem

4. Shakespeare'in bu anlayışı, "Komedinin amacı, çağımız insanların kusurlarını ortaya sermektir." diyen Molière'in tiyatro anlayışına uygun bir nitelik taşır. Komedide entrika, oyunun iskeletini; kurgu, bu iskeleti bir arada tutan eklem yerlerini temsil eder.
- Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bu parçadaki noktalama işaretlerinden herhangi biriyle ilgili değildir?**
- A) Özel isimlere getirilen çekim eklerini ayırmak için kullanılan işarettir.
B) Alıntı cümleleri belirtmek için kullanılan işarettir.
C) Anlam ve yargı bakımından bitmiş cümlelerin sonunda kullanılan işarettir.
D) Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılan işarettir.
E) Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda kullanılan işarettir.

5. (I) Bugün bilgi, üretim ve hizmet sektörlerinin en önemli etkenlerinden biri durumundadır ve onun önemi gittikçe de artıyor. (II) Bilgi, uluslararası düzeyde iş gücü dağılımını olumsuz etkiliyor. (III) Ekonomilerin ve firmaların rekabet gücünü belirliyor, yeni gelişme modelleri üretiyor. (IV) Tüm bunlar olurken yeni ürünler, yeni meslekler ve yeni yaşam biçimleri ortaya çıkıp yayılıyor. (V) Bu süreçlerin motoru durumundaki bilgi ve iletişim teknolojileri, sınır tanımadan tüm sektörlerle yeni yaptırımlar getiriyor adeta.
- Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) I. cümle yapısına göre bağlı cümledir.
B) II. cümle anlamına göre olumsuz cümledir.
C) III. cümle yapısına göre sıralı cümledir.
D) IV. cümle yüklemine göre fiil cümlesidir.
E) V. cümlede vurgulanan öge nesnedir.

6. Fikir mülkiyeti hakları, bilgi ekonomisinin köşe
I II III
taşlarından birini oluşturuyor.
IV V
- Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangisi belirtme hâli eki almıştır?**
- A) V B) IV C) III D) II E) I

H
I
Z
R
E
N
K

DİL BİLGİSİ DENEMELERİ

7. Ya benim kimim var kime yalvarayım, diye bir türkü bu
I
aralar diline dolanmıştı babamın. Onun her söyleyişinde
II
türküdeki hazzı alıyordum fakat beni de bir şeyler
III
rahatsız etmiyor değildi. Acaba oğlunu tanımayacak
kadar mıydı? Nasıl bir hastalık bu? Kimsesizlik elbet
IV V
kötü ama hem yanında birileri olması hem kimse olmaması
daha derin değil mi?

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi adıl (zamir) değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sinir sistemimizle birlikte karmaşık ve gelişkin bir sistem olan bağışıklık sistemimizde, bazen gerekenden daha fazla duyarlılıklar ortaya çıkabilir.

Bu cümlelerin yer tamlayıcısında (dolaylı tümlecinde) aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim tamlaması B) İsim - fiil
C) Bağlaç D) Edat
E) Sıfat - fiil

9. Bağışıklık, sayısız düşmanla aynı dünyayı paylaşmak
I
durumunda olan bireyin evrimsel varoluşunu, genetik
II
yapısında var olan kayıtlı bilgileri ve yaşam sürecinde
III
öğrendiği yeni davranış biçimlerini uygun bir düzen
IV
içinde sağlayan sistem davranışdır.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Tuna Nehri kıyısında kahvaltı yapabileceğiniz çok güzel mekânlar vardır.
B) Geçen yıl buraya geldiğimizde Karahisar Kalesi'ni gezmiştik.
C) Dünya tiyatrolar gününü 27 Mart'ta kutladık.
D) Ahmet Rasim, Servetifünun Dönemi'nin bağımsız sanatçılarındandır.
E) Maraş dondurması her yönüyle ilk tercihim.

11. (I) Hafifden esen rüzgâr, ateşi bir sağa bir sola çeviriyordu. (II) Halis'se üzerindeki ıslaklığa aldırmadan balıkları titizlikle temizlemeye koyuldu. (III) Üç yıl önce veda ettiği annesinden ona kalan mirasların önde gelenlerinden bu titizlik. (IV) Yanı başındaki çeşmede defalarca yıkadı onları ve ateşin ardında yanıp kor hâline gelen köze bıraktığı balıklar pişince yine servisini açtı. (V) Yine iki kişilikti, hep iki kişilik olacaktı, yine önce annesine yedirecekti.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlış vardır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

12. Akdeniz'in Fethiye ve Antalya körfezleri arasındaki Teke Yarımadası, Antik Çağ'da Likya olarak bilinirdi ve burada Likyalılar yaşardı. Eski çağlarda insanlar düşmanlardan korunmak için kentleri deniz kenarlarına ve dağların yamaçlarına kurarlardı. Bunlar savaşçı toplumlardı.

Bu parçadaki sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "körfezleri" sözcüğünde iyelik eki vardır.
B) "bilinirdi" sözcüğü edilgen fiildir.
C) "yaşardı" sözcüğünde hem yapım hem çekim eki vardır.
D) "yamaçlarına" sözcüğünde sadece çokluk ve hâl eki vardır.
E) "toplumlardı" sözcüğü ek fiil alıp yüklem olmuştur.

01

TYT - 2020 DİL BİLGİSİ SORULARI

1. Kromofor adı verilen pigment molekülleri fotosentez sırasında güneş enerjisini tepkime merkezlerine hızlı taşıdığından güneş enerjisinin hemen hepsi arada hiç ısı kaybı olmadan kimyasal enerjiye dönüşür.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Belirtisiz nesne - zarf tümleci - zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
 B) Belirtili nesne - zarf tümleci - zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
 C) Özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
 D) Zarf tümleci - özne - zarf tümleci - yüklem
 E) Zarf tümleci - özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem

2. Her sene, zamanı gelince İstanbul'un mahallelerinden

I

Boğaz'ın köylerine göçler başladı. Eski İstanbullular;

II

Boğaziçi'nin kenarlarına yapılmış ve eski erkân

III

sedirleriyle, kerevet, şilte ve halılar üstünde yer

minderleri gibi eski eşyalarla döşenmiş geniş odalı,

IV

gönül ferahlatıcı yalılara taşınırlardı.

V

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük belirtme durumu eki almıştır.
 B) II. sözcük iyelik eki almıştır.
 C) III. sözcük sıfat-fiil eki almıştır.
 D) IV. sözcük çokluk eki almıştır.
 E) V. sözcük geniş zaman eki almıştır.

3. (I) Emprovize caz yapan müzisyenlerde çok önemli bir yetenek var: Zihninin akış hâlini kullanmak. (II) Trans hâli olarak da bilinen akış, bütünüyle tek aktiviteye odaklandığımız durumlarda beliriyor. (III) Örneğin maratonda koşuyorsanız tüm dikkatiniz vücudunuzun hareketlerine odaklanıyor. (IV) Kas hareketlerinizi, ayaklarınızın yerle temasını hissetmeye başlıyor; benliğin kaybolduğunu gözlemliyorsunuz. (V) Böyle durumlarda odaklanılan beceriler en üst seviyede gerçekleştiriliyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Bu konuyla ilgili kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
 B) Leyla ile Mecnun, Türk edebiyatında en çok işlenen anlatılardandır.
 C) Bahar mevsiminde bu tepeden Çanakkale Boğazı'nın seyrine doyum olmaz.
 D) Kültigin Anıtı, uçsuz bucaksız Orhun Vadisi'nin orta yerinde ziyaretçilerini bekler.
 E) XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu bu yıl Ankara'da yapılacaktır.

H
I
Z
R
E
N
K

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Bu araştırmada bizi şaşırtan bulgu, çevreciliğin barışsever akımlarla çatışmasıdır.
- B) O kadar merhametlidir ki yakın arkadaşları arasında karıncaincitmez olarak anılır.
- C) Başkentin ortasındaki gökdelenler, etrafındaki binaları yutacakmış gibi duruyordu.
- D) İnsanlar, çokbilmiş olarak tanınan kişilerle arkadaşlık kurmaktan uzak dururlar.
- E) Orada yaşamamış, o insanlarla hiç bağ kurmamış gibi ne değerbilir ne yol yordam.

7. Balıkçı () orfinozu () şimdiye dek tuttuklarına hiç benzemeyen bu balığı () heyecanla () özlemle beklemiş () emeğinin karşılığını sonunda alabilmişti ()

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (-) (,) (-) (,) (;) (.)
- B) (;) (,) (,) (;) (;) (.)
- C) (,) (-) (-) (;) (,) (.)
- D) (;) (-) (-) (,) (;) (...)
- E) (,) (-) (-) (,) (;) (.)

6. Anadolu'da hangi büyücek kasabaya (I) adım atsanız tuluat tiyatrolarından birine rast gelirsiniz. Hiç değilse çarşı duvarlarında kafilenin yakın zamanda buraya konup göçtüğünü gösteren (II) solmuş ve yırtık bir ilana tesadüf edersiniz. Oyunlar kasabanın tiyatrosunda (III) köy meydanında yahut en büyük kahvede sergilenir. Ahali için aralıksız kahve iskemleleri (IV) üç beş masa; oyuncular için yerden birkaç karış yüksek bir sedir (V) delik deşik iki boyalı perde yeter de artar bile.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine virgöl getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H
I
Z

R
E
N
K

02

TYT - 2021 DİL BİLGİSİ SORULARI

1. İşte ben hep böyle garip mahzun,
Bir şey beklermişçesine yaşıyorum.
Bazen öyle günlerim oluyor ki Elâgözlüm,
Ne oldu, nasıl bitti şaşıyorum.
Bazı bilmem, gün nasıl başladığında,
Kayıp kayıp gidiyor dünya bıkkın bakışlarımdan.
Yaşıyorum, yaşıyorum da bitmiyor,
Bir tutam sakız oluyor ağzımda zaman.

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz düşmesi D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü daralması

2. İnsan; daha güçlü canlılara karşı tek başına kendini koruyamaz, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamaz dolayısıyla bir arada yaşamak tabii ve zaruridir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatını niteleyen zarf
B) Yönelme durumuyla kullanılan edat
C) Yeterlilik bildiren olumsuz fiil
D) Üçüncü çoğul iyelik eki almış isim
E) Belirtme durumu eki almış zamir

3. (I) Süper kahramanların çizgi romanlarda güçlerine kavuşmaları, genellikle belli başlı şekillerde olmaktadır. (II) Bilinmeyen bir dünyadan ya da doğrudan uzaydan gelen insanüstü güçlere sahip süper kahramanlar, en yaygın bilinen örneklerdendir. (III) İkinci sıradakiler radyoaktif etki sonucu güçlerine kavuşan süper kahramanlardır. (IV) Radyoaktif bir hayvan tarafından ısırılan karakter, bir süper kahramana dönüşüp onu ısırın hayvanın özelliklerine sahip olur. (V) Başvurulan yöntemlerden bir diğeri de deney kazaları sonucu ortaya çıkan kahramanlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede öznesi, belirtili isim tamlamasıdır.
B) II. cümlede öznesi, sıfat tamlamasıdır.
C) III. cümlede yüklemi, sıfat tamlamasıdır.
D) IV. cümlede öznesi, belirtisiz isim tamlamasıdır.
E) V. cümlede yüklemi, sıfat tamlamasıdır.

4. (I) Halil İnalcık'ı diğer tarihçilerden ayıran önemli hususlardan biri, araştırmalarında tarih dışındaki beşerî bilimlerden de yararlanmasıydı. (II) Edebiyat, hukuk, sosyoloji, sosyal antropoloji, iktisat, İslamiyet ve siyaset bilimi; onun araştırmalarındaki temel alanlardandı. (III) İnalcık, hukuk ve sosyolojiyle çok genç yaşlarda tanıştı. (IV) Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi bünyesinde yapılan sınavı kazanarak bu kurumun öğrencisi oldu. (V) Daha sonra Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne de kayıt yaptırarak eğitim hayatı yoğun bir tempoda devam etti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

H I Z R E N K

5. Dünya'nın merkezine ulaşmak için binlerce kilometre içeri doğru yol almak gerekir. Merkeze doğru ilerlerken sıcaklık dayanamayacağımız kadar, yaklaşık altı bin derece, yükseilir. Bu sebeple Dünya'nın merkezine gidip, orada araştırmalar yapıp dönmemiz kesinlikle mümkün değildir. Hatta bir makine, bir robot göndermemiz bile imkânsızdır. Çünkü göndereceğimiz robot basınç sebebiyle parçalanır, sıcaklıktan dolayı yanar.

Bu parçada virgölün aşağıdaki işlevlerinden hangisinin kullanımı yoktur?

- A) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime gruplarının arasına konur.
- B) Cümle içindeki ara sözleri ayırmak için ara sözlerin başına ve sonuna konur.
- C) Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.
- D) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
- E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

6. Tramvay, Galata Köprüsü üzerinden tarihî yarımada

I

geçerek Sultanahmet'e vardığında sırasıyla iki farklı şehrin çehresine şahit olan yolcu, burada bir müddet beklemek zorunda kalacak. Roma hipodromu olan

II

At Meydanı çevresindeki yapıların ışıltısı karşısında

III

büyülenecek; üç devrin mabedi bin beş yüz yıllık

Ayasofya Camisi, etrafı süsleyen Alman çeşmesi gibi

IV

V

anıtlar geçidinin ortasında başı dönecektir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Gezdiğimiz yerlerdeki nesnelerin üzerine, onların hakettiği heyecanı duymamızı sağlayacak sorular iliştilir-memişti.
- B) Bütün bu güzellikler, onları göreceğim için kendimi ayrıcalıklı addetmeme rağmen bende kayıtsızlık uyandırıyor.
- C) Nehri ve vadiyi seyreden iki kişi o anda yalnızca doğayla değil, birbirleriyle kurdukları dostluğu da dönüştürmekteydi.
- D) Bize hükmeden mutluluk arayışı ise bu arayışın dinamiklerini açığa çıkaran etkinliklerden biri seyahatlerimizdir.
- E) Merak bazen uzun mesafeleri birleştiren küçük halkaların oluşturduğu, insanı cezbeden bir zincir gibidir.

H
I
Z
R
E
N
K

03

TYT - 2022 DİL BİLGİSİ SORULARI

1. Trenin son vagonuna gelene kadar bir sonraki vagona nelerle karşılaşılacağı ile ilgili merak ve beklentiler yaşamın sürükleyici güçlerindendir; tıpkı heyecanlı bir film izlemek gibi. Son vagon, yolculuğa dair beklentilerin de sonudur; heyecan diner ve deneyimlenmemiş duygulardan uzaklaşır.

Bu parçada aşağıdaki durum eklerinden hangisi yoktur?

- A) İlgi B) Ayrılma C) Yönelme
D) Bulunma E) Belirtme

2. Ahmet Hamdi Tanpınar, ilk baskısı 1946'da yayımlanan *Beş Şehir* denemesinin asıl konusunun hayatımızda

I

kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü ile yeniye karşı beslenen özlem olduğunu söyler.

II

Sadece milletlerin değil bireyin asıl manasını maziyle tanımlayabileceğini düşünen yazara göre mazi, daima

III

vardır. Kendimiz olabilmek için maziyle hesaplaşmaya mecburuz. İşte *Beş Şehir* böyle bir mecburiyetin sesidir.

IV

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdaki-lerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Sıfat - zarf - edat - zarf
B) Sıfat - edat - zarf - sıfat
C) İsim - edat - sıfat - zamir
D) İsim - zarf - zarf - edat
E) Zamir - sıfat - zarf - bağlaç

3. Vücudumuzdaki proteinlerin üçte birini oluşturan kolajen ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlırsa öge dizilişi "özne - zarf tümleci - belirtisiz nesne - yüklem" şeklinde olur?

- A) aynı zamanda bilinen en sağlam malzemelerden biridir
B) başta kemik ve deri olmak üzere tüm dokularda bulunur
C) genç ve pürüzsüz bir cilde sahip olmamıza yardımcı olur
D) bulunduğu dokudaki işlevine göre karmaşık yapılar ortaya çıkarır
E) hayli uzun ömürlü olmakla birlikte belli bir yaşam süresine sahiptir

4. (I) Kendimi eski mahallemin Arnavut kaldırımlarında çocukluğumu ararken buluverdim geçenlerde. (II) Bahçelerinde saklambaç oynadığım evlerin bakımsız, hüzünlü hâllerine bakarken saçılıverdi birden etrafa anılarım. (III) Limon sarısı gibi görünen eskiliğin yüzü, sadece bakımsızlıktan ibaret değildi elbette. (IV) Benim zihnimdeki eskilik: Duvarlarda çiviler, lekeler, paslanmış salça kutusundan saksılar... (V) Yoğurtçuya karşı pencereden seslenen Fatma teyzemin nidalarının yokluğu da eskitmişti bu evleri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

HİZİRENK

5. Oldum olası kendime çekidüzen vermeyi hiç bilmem.

I

II

Sakal bir karış, saçlar öylesine, günlerce dolaştığım olur. Bir Mehmet Bey vardı, komşumuz. Tanışır, konuşurdum ama adımı hiç merak etmemiş mi yoksa unutumuvermiş, nedir? Bir gün benim için "Hani,

III

saçı sakalı akar gibi bir adam geliyor buraya, o işte!"

IV

demiş. Üstüme başıma özen göstermeyi beceremem.

Çoraplarım hep düşer, yakamla boyun bağımın biri

V

bir yanda diğeri bir yanda.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. • Kendinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul, teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.
- Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerden sonra konur.
- Anlamı güçlendirmek için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
- Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi, virgölün kullanımıyla ilgili bu bilgilerden birine örnek gösterilemez?

- A) Benim de söyleyeceklerim vardı elbet sana ama gözlerine bakmakla yetinmeyi bildim, dedi usulca.
- B) Haydi, biraz da sen tutun rengârenk kanatlı yaban kuşlarının çıkardığı umut rüzgârına.
- C) Hayatta neyin önemli olduğunu anlamak için arkama dönüp bakıyorum ki iyilik, iyilik, hep iyilik.
- D) O, bundan yıllar önce her şeyi arkasında bırakıp yeni bir şehre taşındığında kalbindeki aşkı da yitirmişti.
- E) İnsan kendini sevip, yaptığı hatalardan ders çıkardıkça içindeki olgunlaşma hissi de tüm benliğini kaplar.

H
I
ZR
E
N
K

6. İri gövdesi güneşte devasa bir petek gibi ışıldayan palmyenin yaprakları altında üç kadın oturuyor (I) Fatma Aliye, Halide Edip, Samiha Ayverdi (II) Uzaktan güçlükle işitebildiğim sesleri, vecd hâlinde kovanlarına girip çıkan bal arılarının seslerini andırıyor (III) Ne etrafta onları sezen bir baş var ne de onlarda etrafta ilgilenen bir telaş (IV) İki ayrı zaman, aynı tarihî konağın avlusunda akıyor biteviye (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

04 TYT - 2023 DİL BİLGİSİ SORULARI

1. I. İnsan, doğumundan itibaren bir geleneğin içinde yer alır.
II. Yağmurdan sonra ormanın nemli zemininden yüzlerce mantar fışkırmış.
III. Arabalar, yağmurdan kayganlaşan yolda güçlkle ilerliyordu.
IV. Konak, büyükçe bir gölün kıyısına inşa edilmişti.
V. Rengârenk kamyon kasalarından buğday taneleri dökülüyor.

Numaralanmış cümlelerin yer tamlayıcılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtili isim tamlaması vardır.
- B) II. cümlelerin yer tamlayıcısında edat vardır.
- C) III. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat-fiil vardır.
- D) IV. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat tamlaması vardır.
- E) V. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtisiz isim tamlaması vardır.

2. (I) Okyanusların ısınmasına aşırı avlanma, kitlesel turizm ve kirliliğin eklenmesiyle yeryüzünün cennet köşelerinden üzüntü veren haberler gelmeye devam ediyor. (II) Örneğin Avustralya'daki Büyük Set Resifi, gerçekleşen iklim değişikliğiyle yakından ilişkili bu olumsuz etkileri en üst seviyede yaşıyor. (III) Mercan resiflerinin beyazlayarak ölmesi okyanusların iklim değişikliğine gösterdiği en açık tepkilerden biri. (IV) Kızıldeniz'in bir ucundaki Akabe Körfezi'nden gelen haberler ise ümit verici. (V) Körfezin yarı kapalı bir havzada bulunması ve aldığı yıllık yağışın azlığı sayesinde buradaki mercan resifleri çok sağlıklı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem isim-fiil hem sıfat-fiil hem de zarf-fiil yer almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Sevgili günlük,

Nerede olursam olayım yağmur peşimde, yağdıkça yağıyor. Yağmurun küçücük damlaları içinde saklanan ilham perileri aklıma düştüğünden mi, yağmur sonrası toprak kokusunu sevdiğimden mi benimle geliyor? Kim bilir?

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz düşmesi

4. Romanın karakteri Mümtaz, Sahaflar Çarşısı'ndan geçerken tanıdık bir sahafın uzattığı birkaç kitabı ayaküstü

I

kariştirir. Aslında bilinçaltı, kısa süre önce ayrıldığı

II

Nuran'ın hayaliyle doludur. Mümtaz yanı başında

III

yaşayan bu kadını, âdeta ortada olmayan bir varlık gibi sevmektedir. Nuran, gönlüne düşünce dışarıya çıkış amacını bir anda unuttur ve sahaftan ayrılıp sanki

uyur gezer biri gibi çarşmayı baştan başa adımlar.

IV

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Bütün gün balık tuttuktan sonra akşamüzeri sakin bir koyda kamp kurduk.
- B) Dedemin verdiği antika kargaburnu ile diğer tamir aletlerini alet çantasına koyduk.
- C) Dilin birey ve toplum hayatında taşıdığı önem, anadili öğretimini de önemli kılmaktadır.
- D) Bizim çocuklar bu yaz, İstanbul'un en güzel yerinde denize nazır bir yazıhane açacak.
- E) Zorlu bir tırmanıştı, Ağrı Dağı'nın zirvesine yaklaştığımızda basınçölçer alarma geçti.

7. • Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerden sonra konur.
- Ünlem ve seslenmelerde anlamı pekiştirmek için konur.
- Herhangi bir sebepten açık yazılmak istenmeyen kelimelerin yerine konur.
- Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.

Üç noktanın kullanımıyla ilgili bu kuralların hangisinin örneği aşağıda verilmemiştir?

- A) Shakespeare'in bir oyununda geçen şu sözler beni hep etkiler:
- ... Kavgaya girmekten sakın ama girdikten sonra sıkı dayan ki karşıdakinin gözü senden korksun. Herkesi dinle...
- B) Gecenin karanlığında onu kimse görmez, görse de tanıyamaz sanıyordu. Yanılmıştı. Ses kulağına geldiğinde sırtı ürpertiyle gerildi:
- Hey Nazif... Nazif diyorum, Nazif...
- C) — Her şey olup bittikten sonra çantanı alıp öylece gidebileceğini sanıyorsan aldanıyorsun. Uçağın saat kaçta?
- ...
- Cevap ver lütfen!
- D) Bunca zaman sanki onu biz yetiştirmemişiz gibi, bambaşka davranış kalıplarını benimseyip karşıma C...'in tıpatıp bir kopyası gibi çıkması beni deli ediyor.
- E) Oturduğu masadan etrafında dans eden ve havalarda uçuşan kelekleri görüyor ama yine de dudaklarını kıpırdatıp tek kelime söyleyemiyordu ve bu hâli...

6. Bir kentin renkleri olabilir mi? Çocukluğumu geçirdiğim İstanbul'un, rüyalarım bile giren renkleri vardı () Mesela evlerin yakut kırmızısı, zebercet yeşili, gece mavisi, kehribar sarısı kapıları hiç çıkmaz aklımdan. Çocukken hepsini hayran hayran izler () defterime resimlerini çizdim. Şimdi gökdelenlerin karanlık camlarının renkleri süslüyor şehri. Ben de o korkunç binaları her gördüğümde içimden haykırıyorum () Çocukluğumun renkleri, geri dönün ()

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (.) (,) (:) (!) B) (.) (,) (:) (.)
- C) (:) (:) (.) (!) D) (:) (:) (:) (!)
- E) (.) (:) (,) (.)

05

TYT - 2024 DİL BİLGİSİ SORULARI

1. Bu caddenin taşlarının üzerinden yüzyıllar boyunca geçen insanların ayak seslerini takip edenler, bir kalenin oya gibi işlenmiş kapısı önünde bulurlar izlerini.

Bu cümledeki öğelerin dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne - yüklem - belirtili nesne
B) Zarf tümleci - özne - belirtili nesne - yüklem
C) Özne - yer tamlayıcısı - yüklem - belirtili nesne
D) Zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem - özne
E) Belirtili nesne - yer tamlayıcısı - yüklem - özne

3. Kirlî bir sokaktan geçip köşkün merdivenlerini tırmandım.

I

İlk bakışta hepsi birbirine benzeyen kapıların arasında

II

düz tahta kapıyı tanıdım. Çaldığım kapı açıldığında az evvel yaşadığım keşmekeşten eser kalmamıştı. Zevkli

III

döşenmiş bir evin odasında bulmuştum kendimi.

IV

Yemyeşil bahçeden taşan huzur, geniş pencerelerden ayaklarımın dibine doğru uzanıyordu.

V

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Yaz mevsiminin ilk günlerini ormanlarla, dağlarla ve denizle karşılamak için çevirdim rotamı Sinop'a. (II) Şehir merkezine gider gitmez, methini önceden duyduğum yerel pazara uğradım ve kahvaltılık larımı alıp doğruca limandaki çay bahçesine yöneldim. (III) Balığa giden sandalları ve küçük tekneleri izlemek, Sinop'ta neler olup bittiğini öğrenmek için bu çay bahçeleri en doğru adres. (IV) Yalı Kahvesi'nde denize nazır bir masaya yerleşip müşterilerinin adını, kahvesini yahut çayını nasıl içtiğini bildiği rivayet edilen Mükremin'den bir çay da ben istedim. (V) Sinopluların hiçbir içeceği, soğuk tüketmeyi sevmediğini öğrendim Mükremin'in getirdiği sımsıcak çayı yudumlarken.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Uzun süreden beri ziyarete kapalı olan Yozgat Çamlığı Millî Parkı bu yıl tekrar açıldı.
B) Türkiye Cumhuriyeti, yüzüncü yılını ülkenin dört bir yanında etkinliklerle kutladı.
C) Türk tarihi açısından 29 Mayıs 1453 Salı günü kutlu bir fetih gerçekleşti.
D) Kutlamalar için şehrin en güzel yeri olan Zafer Meydanı tercih edildi.
E) Yurt dışından gelen resmî heyeti bakan geçtiğimiz hafta Ankara'da kabul etti.

HIZ RENK

5. Birleşme sırasında kelimelerden her ikisi veya ikincisi anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Sıcak yaz günlerinde dondurmanın yanında çokça tüketilen tatlıların başında bûlbûyuvası ve kadayıf gelir.
- B) Ekim ve kasım ayları elma, nar, ayva ve beşbüyük gibi meyvelerin pazar tezgâhlarını süslediği zamanlardır.
- C) Çok sevdiği kavuniçi elbisesini dolaptan özenle çıkardı, ütölüyerek ertesi gün giymek üzere hazırladı.
- D) Cırcırböceği ile karıncanın macerası, kardeşimin anemden ve benden en çok dinlediği masaldır.
- E) Narçiçeği rengindeki şapkasıyla kalabalık içinde çok uzaklardan bile ayırt edilebiliyordu.

7. (I) Yıldırım Bayezid; kuşatılmış Niğbolu Kalesi'nden haber almak, düşmanın asker sayısını öğrenmek niyetiyle Evrenos Bey'i kaleye yolladı. (II) Fakat Evrenos Bey ne düşmandan esir, ne de içeriden haber alabildi. (III) Yıldırım'ın buna canı sıkıldı, uykuları kaçtı ve gece kimseye haber vermeden atına binip hızla kaleye gitti. (IV) Yüksek bir yere çıktı, biraz soluklanıp gök gürler gibi bir sesle "Bre Doğan! Bre Doğan! Hâliniz nicedir?" diye bağırdı. (V) Zaten kale duvarının üzerinde bulunan Doğan Bey, onun sesini duyunca "Merak buyurmayın Hünkârım! Her taraf muhkem, muhafızlar gece gündüz uyanık, yeteri kadar zahirem mevcut." diye karşılık verdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde virgül kullanımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Her dönemin temelde iki tür davranışı vardır () Bir taraftan tanık olduğunu "saklamak" () diğer taraftan ise geleceğe "aktarmak" ister () İşte bunlar () hangi şartlar altında () hangi duygularla yazılmış olursa olsun üretilen edebî eserlerin muhatap aldığı iki eşik olarak beliriyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (.) (.) (...) (;) (.)
- B) (;) (;) (.) (.) (;)
- C) (;) (.) (.) (;) (.)
- D) (.) (;) (...) (;) (.)
- E) (;) (.) (.) (.) (;)

H
I
Z
R
E
N
K

CEVAP ANAHTARI

Ses Bilgisi													Sayfa No
Test 1	1 B	2 E	3 E	4 A	5 C	6 C	7 C	8 E	9 D	10 D	11 C	12 D	9
Test 2	1 B	2 B	3 B	4 D	5 E	6 D	7 C	8 E	9 E	10 B	11 A	12 D	11
Test 3	1 C	2 C	3 D	4 E	5 B	6 A	7 B	8 C	9 E	10 A	11 A	12 C	13
Test 4	1 B	2 E	3 E	4 A	5 C	6 C	7 C	8 D	9 A	10 A	11 C	12 D	15
Test 5	1 E	2 D	3 A	4 E	5 A	6 B	7 C	8 B	9 C	10 E	11 A	12 D	17
Test 6	1 B	2 D	3 D	4 D	5 C	6 B	7 A	8 C	9 C	10 D	11 D	12 A	19

Yazım Kuralları														Sayfa No
Test 1	1 C	2 B	3 C	4 B	5 A	6 A	7 E	8 C	9 D	10 B	11 D	12 C		27
Test 2	1 B	2 C	3 D	4 A	5 C	6 C	7 C	8 B	9 C	10 A	11 D	12 B		29
Test 3	1 A	2 D	3 B	4 A	5 B	6 E	7 C	8 A	9 C	10 B	11 E	12 A		31
Test 4	1 D	2 B	3 D	4 C	5 D	6 A	7 D	8 B	9 D	10 E	11 C	12 D		33
Test 5	1 C	2 D	3 E	4 A	5 C	6 E	7 E	8 E	9 D	10 B	11 E	12 A		35
Test 6	1 D	2 E	3 B	4 B	5 C	6 B	7 E	8 B	9 B	10 D	11 B			37
Test 7	1 B	2 A	3 C	4 C	5 C	6 C	7 B	8 A	9 E	10 B	11 C	12 E		39
Test 8	1 A	2 E	3 D	4 A	5 E	6 B	7 D	8 C	9 E	10 D	11 C	12 B	13 B	41

Noktalama İşaretleri													Sayfa No
Test 1	1 D	2 C	3 E	4 C	5 C	6 E	7 C	8 D	9 D	10 A	11 E	12 D	47
Test 2	1 D	2 D	3 C	4 E	5 D	6 A	7 B	8 D	9 C	10 B	11 E	12 E	49
Test 3	1 C	2 D	3 C	4 E	5 D	6 B	7 E	8 B	9 E	10 E	11 D	12 E	51
Test 4	1 A	2 B	3 B	4 A	5 C	6 C	7 B	8 A	9 E	10 C	11 B	12 B	53
Test 5	1 B	2 E	3 E	4 C	5 A	6 D	7 C	8 E	9 B	10 E	11 B	12 E	55
Test 6	1 D	2 E	3 C	4 A	5 D	6 E	7 B	8 A	9 B	10 C	11 B	12 B	57
Test 7	1 A	2 C	3 E	4 D	5 B	6 D	7 D	8 C	9 D	10 D	11 E		59

Biçim Bilgisi (Sözcük Kökü)													Sayfa No
Test 1	1 D	2 E	3 B	4 D	5 D	6 A	7 B	8 B	9 D	10 E	11 C	12 E	63
Test 2	1 A	2 B	3 E	4 A	5 B	6 E	7 D	8 C	9 C	10 D	11 C	12 E	65
Biçim Bilgisi (Yapım Ekleri)													
Test 3	1 C	2 B	3 E	4 C	5 D	6 A	7 D	8 D	9 E	10 C	11 E	12 B	67
Test 4	1 D	2 C	3 B	4 E	5 A	6 B	7 C	8 A	9 C	10 B	11 B	12 E	69
Test 5	1 B	2 D	3 C	4 C	5 D	6 D	7 A	8 C	9 C	10 D	11 C	12 E	71
Biçim Bilgisi (Çekim Ekleri)													
Test 6	1 E	2 B	3 B	4 A	5 E	6 B	7 D	8 C	9 B	10 A	11 B	12 C	73
Test 7	1 A	2 D	3 E	4 D	5 C	6 D	7 C	8 D	9 B	10 B	11 A	12 E	75
Test 8	1 C	2 D	3 A	4 C	5 A	6 E	7 A	8 B	9 A	10 D	11 B	12 E	77

CEVAP ANAHTARI

Biçim Bilgisi (Yapısına Göre Sözcükler)													Sayfa No
Test 9	1 D	2 E	3 A	4 D	5 C	6 E	7 D	8 B	9 E	10 D	11 E	12 C	79
Test 10	1 B	2 A	3 A	4 C	5 E	6 D	7 B	8 D	9 C	10 A	11 A	12 D	81
Test 11	1 E	2 A	3 E	4 E	5 E	6 C	7 D	8 D	9 A	10 D	11 A	12 E	83
Biçim Bilgisi (Karma)													
Test 12	1 C	2 D	3 C	4 E	5 B	6 B	7 B	8 C	9 C	10 D	11 D	12 E	85
Test 13	1 E	2 D	3 B	4 E	5 A	6 E	7 E	8 C	9 D	10 C	11 A	12 D	87

İsimler (Adlar)													Sayfa No
Test 1	1 D	2 D	3 D	4 C	5 A	6 E	7 B	8 B	9 C	10 D	11 B	12 E	95
Test 2	1 C	2 D	3 B	4 B	5 D	6 E	7 D	8 B	9 E	10 A	11 D	12 E	97

İsimler ve İsim Tamlamaları													Sayfa No
Test 1	1 D	2 D	3 C	4 E	5 A	6 E	7 A	8 A	9 B	10 E	11 B	12 B	99
Test 2	1 A	2 A	3 E	4 B	5 C	6 E	7 E	8 C	9 C	10 D	11 C	12 E	101
Test 3	1 D	2 D	3 E	4 D	5 A	6 E	7 D	8 D	9 C	10 A	11 A	12 E	103
Test 4	1 E	2 B	3 D	4 D	5 D	6 E	7 C	8 C	9 E	10 D	11 D	12 D	105
Test 5	1 E	2 E	3 D	4 E	5 C	6 C	7 E	8 E	9 E	10 D	11 B	12 E	107

Sıfatlar ve Sıfat Tamlamaları													Sayfa No
Test 1	1 D	2 C	3 A	4 D	5 C	6 B	7 E	8 D	9 D	10 D	11 D	12 A	111
Test 2	1 A	2 A	3 E	4 D	5 E	6 B	7 A	8 A	9 C	10 A	11 A	12 D	113
Test 3	1 A	2 B	3 C	4 D	5 C	6 E	7 E	8 A	9 D	10 E	11 E	12 A	115
Test 4	1 C	2 D	3 A	4 E	5 E	6 A	7 B	8 A	9 D	10 D	11 C	12 C	117
Test 5	1 E	2 B	3 E	4 C	5 E	6 A	7 E	8 E	9 B	10 D	11 E	12 D	119
Test 6	1 E	2 A	3 D	4 D	5 B	6 B	7 E	8 D	9 B	10 E	11 E	12 E	121

Zamirler													Sayfa No
Test 1	1 C	2 A	3 C	4 A	5 C	6 D	7 B	8 C	9 C	10 E	11 C	12 D	125
Test 2	1 C	2 E	3 C	4 C	5 A	6 B	7 D	8 B	9 D	10 A	11 A	12 E	127
Test 3	1 B	2 A	3 D	4 B	5 C	6 C	7 E	8 D	9 A	10 C	11 E	12 C	129
Test 4	1 B	2 A	3 A	4 A	5 E	6 B	7 C	8 D	9 E	10 E	11 B	12 D	131
Test 5	1 E	2 D	3 C	4 E	5 D	6 C	7 C	8 E	9 B	10 B	11 A	12 B	133

Zarflar													Sayfa No
Test 1	1 C	2 D	3 D	4 E	5 D	6 C	7 E	8 E	9 A	10 B	11 D	12 E	137
Test 2	1 E	2 D	3 B	4 A	5 C	6 D	7 D	8 B	9 B	10 D	11 C	12 E	139
Test 3	1 D	2 B	3 C	4 C	5 E	6 E	7 B	8 E	9 D	10 B	11 B	12 E	141
Test 4	1 E	2 A	3 E	4 E	5 C	6 B	7 A	8 C	9 E	10 E	11 D	12 C	143
Test 5	1 C	2 E	3 A	4 C	5 A	6 D	7 D	8 D	9 C	10 A	11 B	12 D	145

CEVAP ANAHTARI

Edat, Bağlaç ve Ünlem													Sayfa No
Test 1	1 D	2 B	3 C	4 D	5 B	6 E	7 D	8 C	9 D	10 D	11 B	12 D	149
Test 2	1 A	2 C	3 A	4 C	5 C	6 E	7 D	8 D	9 C	10 A	11 B	12 B	151
Test 3	1 A	2 D	3 D	4 A	5 C	6 A	7 B	8 D	9 D	10 D	11 D	12 D	153
Test 4	1 B	2 A	3 D	4 E	5 E	6 D	7 E	8 B	9 E	10 E	11 E	12 E	155
Test 5	1 D	2 E	3 B	4 E	5 E	6 C	7 C	8 C	9 D	10 D	11 E	12 C	157

Fiilde Kip Kişi													Sayfa No
Test 1	1 E	2 C	3 D	4 E	5 E	6 A	7 D	8 B	9 C	10 E	11 C	12 D	161
Test 2	1 D	2 B	3 D	4 E	5 E	6 A	7 A	8 D	9 E	10 A	11 B	12 B	163
Test 3	1 A	2 E	3 C	4 C	5 E	6 C	7 C	8 E	9 B	10 C	11 B	12 D	165
Test 4	1 E	2 C	3 B	4 D	5 E	6 E	7 C	8 A	9 A	10 D	11 E	12 C	167

Ek Fiil													Sayfa No
Test 1	1 C	2 D	3 C	4 D	5 C	6 B	7 A	8 D	9 E	10 E	11 B	12 E	169
Test 2	1 D	2 C	3 C	4 E	5 C	6 B	7 C	8 B	9 E	10 B	11 C	12 C	171
Test 3	1 C	2 B	3 E	4 D	5 B	6 D	7 E	8 C	9 B	10 C	11 D	12 A	173

Fiilde Yapı													Sayfa No
Test 1	1 C	2 B	3 D	4 C	5 A	6 D	7 C	8 E	9 E	10 E	11 C	12 B	177
Test 2	1 D	2 C	3 E	4 D	5 B	6 D	7 E	8 E	9 A	10 C	11 E	12 C	179
Test 3	1 D	2 C	3 E	4 E	5 D	6 D	7 B	8 C	9 E	10 D	11 B	12 E	181
Test 4	1 D	2 C	3 D	4 D	5 A	6 D	7 B	8 A	9 C	10 E	11 A	12 E	183

Fiilimsiler													Sayfa No
Test 1	1 D	2 A	3 C	4 E	5 A	6 A	7 D	8 D	9 C	10 B	11 E	12 C	187
Test 2	1 C	2 C	3 E	4 A	5 C	6 C	7 C	8 E	9 D	10 D	11 B	12 E	189
Test 3	1 E	2 D	3 A	4 D	5 C	6 D	7 A	8 B	9 C	10 A	11 D	12 A	191
Test 4	1 A	2 D	3 E	4 A	5 E	6 E	7 A	8 A	9 E	10 A	11 E	12 B	193

Fiilde Çatı													Sayfa No
Test 1	1 A	2 A	3 C	4 B	5 B	6 A	7 D	8 A	9 D	10 D	11 C	12 D	197
Test 2	1 D	2 A	3 B	4 B	5 D	6 C	7 B	8 C	9 E	10 A	11 A	12 C	199
Test 3	1 D	2 A	3 E	4 D	5 C	6 E	7 D	8 C	9 E	10 C	11 A	12 C	201
Test 4	1 C	2 D	3 B	4 D	5 C	6 C	7 E	8 D	9 D	10 C	11 E	12 D	203
Test 5	1 A	2 E	3 D	4 A	5 E	6 E	7 A	8 D	9 B	10 A	11 D	12 E	205

Cümle Öğeleri													Sayfa No
Test 1	1 D	2 C	3 C	4 C	5 E	6 A	7 B	8 A	9 D	10 D	11 B	12 D	209
Test 2	1 D	2 C	3 D	4 A	5 D	6 C	7 B	8 A	9 D	10 E	11 D	12 B	211
Test 3	1 C	2 A	3 E	4 C	5 A	6 E	7 C	8 B	9 D	10 D	11 E	12 E	213
Test 4	1 C	2 C	3 A	4 C	5 B	6 C	7 B	8 C	9 C	10 C	11 B	12 D	215
Test 5	1 A	2 E	3 B	4 B	5 C	6 D	7 B	8 C	9 B	10 B	11 A	12 C	217

CEVAP ANAHTARI

Cümlelerin Öğeleri													Sayfa No
Test 6	1 C	2 B	3 E	4 A	5 A	6 E	7 D	8 B	9 B	10 A	11 C	12 B	219
Test 7	1 A	2 B	3 B	4 C	5 D	6 B	7 B	8 D	9 B	10 A	11 D	12 B	221
Test 8	1 E	2 B	3 B	4 E	5 A	6 D	7 B	8 C	9 C	10 E	11 C	12 E	223
Test 9	1 C	2 E	3 B	4 B	5 A	6 D	7 B	8 A	9 E	10 E	11 C	12 E	225
Test 10	1 C	2 D	3 C	4 C	5 E	6 A	7 B	8 B	9 D	10 C	11 D		227

Cümle Türleri													Sayfa No
Test 1	1 E	2 B	3 C	4 A	5 C	6 C	7 E	8 E	9 B	10 D	11 C	12 D	231
Test 2	1 A	2 C	3 E	4 A	5 B	6 D	7 C	8 D	9 C	10 B	11 D	12 D	233
Test 3	1 C	2 E	3 B	4 D	5 D	6 E	7 D	8 E	9 C	10 E	11 D	12 E	235
Test 4	1 C	2 E	3 D	4 C	5 A	6 B	7 E	8 C	9 C	10 C	11 E	12 A	237
Test 5	1 E	2 D	3 E	4 C	5 E	6 A	7 E	8 B	9 E	10 D	11 E	12 B	239
Test 6	1 E	2 B	3 D	4 E	5 D	6 E	7 B	8 C	9 D	10 D	11 A	12 C	241
Test 7	1 D	2 C	3 B	4 E	5 A	6 E	7 E	8 C	9 C	10 B	11 B		243
Test 8	1 B	2 A	3 E	4 C	5 E	6 E	7 E	8 C	9 E	10 D	11 C		245

Anlatım Bozuklukları													Sayfa No
Test 1	1 A	2 C	3 E	4 E	5 C	6 E	7 C	8 D	9 B	10 A	11 A	12 C	249
Test 2	1 B	2 B	3 D	4 A	5 D	6 C	7 B	8 A	9 E	10 C	11 B	12 C	251
Test 3	1 B	2 C	3 D	4 B	5 A	6 E	7 B	8 B	9 E	10 C	11 C	12 E	253
Test 4	1 B	2 A	3 D	4 B	5 E	6 B	7 E	8 C	9 D	10 C	11 B	12 C	255
Test 5	1 B	2 C	3 D	4 E	5 D	6 C	7 C	8 A	9 C	10 D	11 D	12 B	257
Test 6	1 B	2 D	3 B	4 B	5 D	6 B	7 B	8 D	9 E	10 D	11 B		259
Test 7	1 B	2 D	3 C	4 A	5 C	6 E	7 E	8 C	9 D	10 A	11 C	12 E	261
Test 8	1 A	2 E	3 D	4 A	5 B	6 B	7 B	8 A	9 D	10 C	11 D		263

Kondisyon Denemeleri													Sayfa No
Deneme 1	1 B	2 D	3 E	4 C	5 B	6 D	7 A	8 B	9 B	10 A	11 D	12 B	265
Deneme 2	1 C	2 D	3 B	4 A	5 D	6 A	7 C	8 B	9 D	10 B	11 C	12 C	267
Deneme 3	1 C	2 D	3 E	4 D	5 D	6 E	7 D	8 B	9 D	10 E	11 C	12 D	269
Deneme 4	1 A	2 C	3 E	4 D	5 E	6 C	7 E	8 E	9 B	10 D	11 D	12 E	271
Deneme 5	1 D	2 D	3 C	4 E	5 B	6 A	7 E	8 B	9 A	10 C	11 E	12 D	273

Çıkış Sorular													Sayfa No
TYT 2020	1 E	2 A	3 D	4 B	5 E	6 A	7 E						275
TYT 2021	1 C	2 D	3 D	4 E	5 D	6 E	7 A						277
TYT 2022	1 E	2 B	3 D	4 D	5 C	6 A	7 D						279
TYT 2023	1 B	2 C	3 C	4 D	5 C	6 A	7 C						281
TYT 2024	1 C	2 C	3 C	4 E	5 D	6 C	7 B						283

**HIZ kesmeden
en güzel RENKlerimizle...**

TYT BRANŞ DENEMELERİ

TYT TÜRKÇE
TYT MATEMATİK
TYT TARİH
TYT COĞRAFYA
TYT FELSEFE - DİN KÜLTÜRÜ
TYT SOSYAL BİLİMLER
TYT FİZİK
TYT KİMYA
TYT BİYOLOJİ
TYT FEN BİLİMLERİ

AYT BRANŞ DENEMELERİ

AYT MATEMATİK
AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
AYT TARİH
AYT FİZİK
AYT KİMYA
AYT BİYOLOJİ
AYT FEN BİLİMLERİ

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No: 3/C-D Ostim / ANKARA
Tel: (0312) 395 13 36 - 386 00 26 • Fax: (0312) 394 10 04

FOTOKOPİ ÇEKMEK
HAK İHLALİDİR
EYTED
EĞİTİM YAYINLARI VE TEKNİKLERİ KURUMU

/hizveren

@hizveren

hizveren

hizveren

